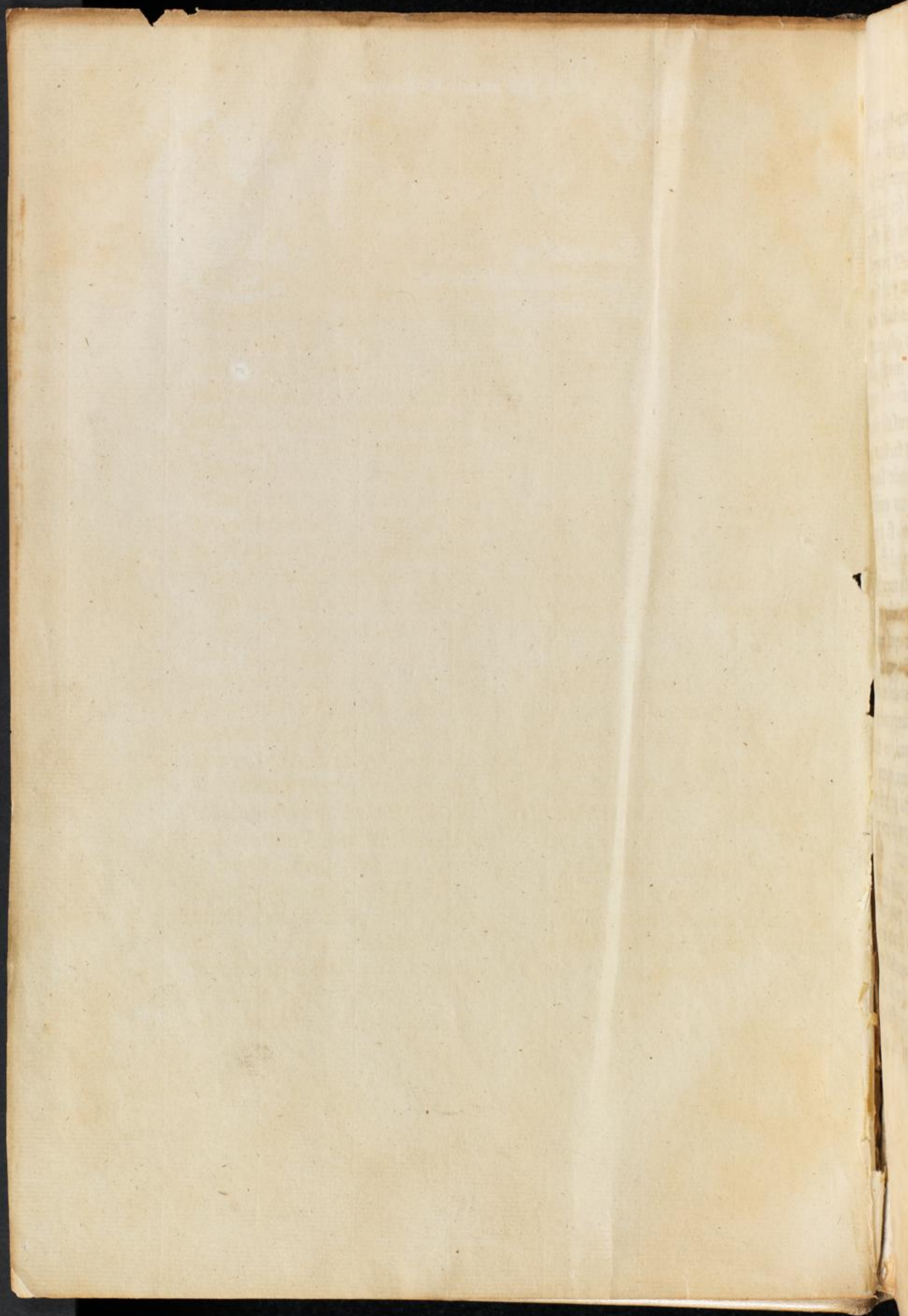

2269

B 16

liber s^ce maie de berge

Beda i esdra . 1.
Zabarij si libz machabeoz . 2.
Beda si act⁹ aploz . 3.

LAMNES-
MID-STADT
BIBLIOTHEK
DUISSELDORF

A

Incipit p̄fatio ve
nabilis bede p̄ri
in ezram scribā
x̄īōīus s̄a cre
interpret ac doctoz
scripturę ieronim?
cū libros eiusdē

sc̄pturę in eplā ad amicū breuiter
p̄curreret et que in singulis conti
nerent̄ strictim contingeret̄ ezras ī
quit et neemias adiutor uidelicet et
osolator a dño in uno uolumine nar
rantur et instaurant templū. muros
ēstruunt ciuitatis. om̄is q; illa tur
ba ppli redeuntis in patriam. & desc̄p
tio sacerdotū. leuitar̄ isrl. p̄felitar̄
ac p̄ singulas familias muroz & tur
riū opa diuisa. aliud in cortice p̄fe
runt. aliud retinent in medulla.

Qua p̄p̄t reuerentissime antistes
acc̄a tuus diligent̄ obsecundan̄ hor
tam̄is. considerando eidem uolumini
opam dedi. confidens ū adiutore et
consolatore dño ac saluatore n̄ro ih̄u
x̄p̄o. quia donet nobis p̄picuis re
tecto cortice litterę. altius aliquid
et sacratius in medulla sensus sp̄u
alis inuenire. qđ uidelicet ip̄m dñm
ac templū et ciuitatē eius que nos
sumus. p̄pheticis quidē figis. s̄ ma
nifesta ratione designet. In q̄ nimi
rū ope. maximo nobis adiumento
fuit p̄fatus doctoz ecclie ieronimu
in explanatione p̄phaz. qui eadē
om̄ia que ezras et neemias facta

scribunt. ipsi sub figura x̄p̄i & ec
clesie fienda p̄dicent̄. **Expl̄ic̄ p̄f. Incipiunt**
capl

i. **C**yrus inicio regni sui soluit cap
tuitatē ppli sui. redditus q; ua
fis sc̄is. ierosolimā illū ascendere ac
templū reedificare p̄cepit

ii. **N**umerus eoz qui reūsi sunt in iu
deam. ducib; zorobabel & iosue. si
mul et pecune quā p̄ncipes patrū
ad instaurandū templū obtulerūt
summa describit̄. **iii.** **C**ongregatur
uetus ppl̄s in ierusalē m̄se septimo.
& altari edificato faciunt scenophe
giam. cetās q; ex inde sollempnitate

iiii. **A**nno scđo aduentus eozū fū qđ n̄i.
datur domus dñi. s̄ a pplō terre
ne p̄ficiatur impedit̄. **v.** **S**amari
te sc̄bunt eplās accusationis re
gib; psarū. et edicto regalū lit
teraz. phibent opus templi. **lib. scđi.**

i. **A**d exhortationē aggei et zacharie
p̄pharum. zorobabel et iosue tem
plum dī edificant et tatannai dux
trans flum̄. quid de eis fieri debe
at. a dario rege requirit̄ **ii.**

v. **D**arius recensitis cyri litteris templū
edificari p̄cepit. qđ sexto regni ei
anno compleuerit̄. **iii.** **D**edicant
domū dī filij transmigrationis. &
sollempnitatē pasche celebrant.

iiii. **E**zras sacerdos ascendit de babylō
ne habens honorificas artaxer
sis litteras. ad uniūsos custodes
arce publice trans flum̄. quib;
& ipsum templū dñi glorificabat

v. Humeri eorum qui cum eza ascenderunt et ut auxilium sibi impetrarent a domino ieiunando et orando impetuerunt

vi. Eza donaria regis et consiliatorum eius appendit principibus sacerdotum. deferenda in ierusalem. qui illo uenientes offerunt holocausta domino.

vii. Idem audientes populum israel uxoribus alienis esse pollutum. assumit habitum plangentis ac ueniam reatus a domino precatur. **viii.** Orante ac plorante eza. populus et ipse ad penitentiam conuertitur. unanimoque consilio ab uxoribus separantur externis. summa eorum qui uxores quas dixerant alienigenas eiecerunt. **N**eemias pincerna regis artaxerxis audita afflictione eorum qui erant in ierusalem ieiunat. orat. petit misericordiam a domino.

ii. Idem accepta licentia et epistolis regis uenit in ierusalem edificare ciuitatem a quo anno supputant. **lxx.** ebdomades annorum quas predictus angelus danieli et perungunt usque ad tempus passionis domini. **iii.**

Idem ueniens in ierusalem considerat nocte ruinam murorum. et mane causam suam iuris aperiens. cor et manus populi ad edificandum exhortatur.

iiii. Turres et porte ierusalem edificantur. incipiente eliasib. sacerdote magno. **v.** Hananias et tobias subsannant edificantes. sed contempnunt bella mouent. sed orationibus atque armis pellunt.

vi. Structores armati omnes ac preparati ad pugnam. sic edificationi murorum insistent

vii. Excitato in tumultum populo. pro fame ac penuria. neemias adiurat optimates ac magistratus. ne usuras a fratribus suis exigant sed potius dent pro illis pecuniam. **viii.**

Idem quantum populo pietatis prestans ananias et **viii.** Trit exponit. socij eius ab edificatione muri retrahere temptant conductis aduersum eum etiam domesticis insidijs. sed huius ab eo deprehensis. ciuitatis murus ad perfectum usque perducitur. **x.**

Facta ciuitate ierusalem. terrent gentiles. at neemias cantores recenset et portas custodes deputat. **x.**

Idem ut dignos ciuitatis habitatores inuenire possit. relegit librum eorum quod primi ascenderunt de babilone in iudeam.

xi. Mense septimo congregat populum in ierusalem. et legente eza legem moysi. intentis auribus audiunt. **xii.**

Faciunt sollempnitatem tabernaculorum legente illis eza legem dei per singulos dies.

xiii. Peracta sollempnitate tabernaculorum. denuo conueniunt ad confitendum legendum atque orandum dominum.

xiiii. Oratio siue confessio eze qua deprecatur dominum meminisse pacti quod habuit cum patribus eorum. **xv.**

xvi. Principes una cum populo percipiunt fedus. et scribunt ut custodiant omnia mandata domini. et adiuuent ceremonias domus eius.

Capitulum libri terti.

Prinicipes de filiis iuda. beniamin et leui. habitant in ierusalem simul decima pars relique plebis.

Progemes iosue sacerdotis magni. & qui temporibus illius principes fuerunt sacerdotum et leuitarum exponitur.

Dedicatur ciuitas ierusalem in leticia sollempni. et recensentur custodes super gazophilatia thesauri ad oblationes sanctorum.

Separantur ab israel omnes alienigenae. et in gazophilatio domus domini partes leuitarum ac primicie sacerdotales reponuntur.

Heemias reuersus de babilone in ierusalem. denuo mundat gazophilatia a uasibus gentium. & refert ibi ea que domum domini decebant.

Idem requies sabbati mercatu gentium. ne uiolet sedulus insistit.

Idem ab uxoribus alienigenis mundat iudeos. & constituit ordines sacerdotum ac leuitarum. quosque ministerio suo dignos. qui memoria dei sui memorantur in bono. *Incipit presbiteri. in ebraeo scribae.*

Victis legentibus liquet domum siue templum dei in scripturis sanctis. et unumquemque electorum. & omnium simul ecclesiam. hoc est uniuersitatem iustorum solere appellari. pro eo quod in eorum cordibus se credunt

tibus ac sperantibus sequi diliguntibus. ut in habitare dignetur. iuxta hoc quod ipse ait: si quis diligit me. sermo noster meum seruabitur. et pater meus diligit eum. et ad eum ueniemus. et mansio noster apud eum faciemus. Unde et apostolus. Templum inquit dei sanctum est quod estis uos. & in epistola ad hebraeos. Et moyses quidem fidelis erat in tota domo eius. tamquam famulus in testimonium eorum que dicenda erant. et prope uel tamquam filius in domo sua. que domus sumus nos. si fiduciam et gloriam spei usque in finem firmam retineamus. In cuius figuram domus siue templi spiritualis. salomon rex fecit templum domino in ierusalem. Nam salomon ipse qui interpretatur pacificus. apte figuram tenuit eius de quo canit propheta. Multiplicabitur eius impietas. et pacis non erit finis. De quo et apostolus. ecclesie de gentibus scribens. et ueniens inquit euangelizauit pacem uobis qui longe fuistis. & pacem huius qui prope quam per ipsum habemus accessum ambo in uno spiritu ad patrem. Quod uel idem templum septem annis edificauit. octauo autem consummavit ac dedicauit. significat quod toto tempore seculi huius quod septem diebus circueat dominus ecclesiam. collecti ad edificium celeste fidelibus instruit. Porro in uita futura apparente gloria resurrectionis ad integrum proficit. atque in gaudium uite immor

talif in etna sue claritatis uisioe
 sustollit. Quia eni ipso octauo di
 e hoc e post septimam sabbati re
 surrexit a mortuis recte octonari
 o numero temp etiam nre resur
 rectionis exprimit. Qd aut euo se
 quente quedam templi edificia pre
 mima uetustate dissolui cepunt s
 eadem mox instantia regu ac sacer
 dotu qui illis fuere temporib; in
 staurata et in pristinu suscitata se
 statum significat cotidianos fide
 lium et leuissimos erratus de qua
 lib; salomon. Septies inquit cadit
 iustus et resurgit. Qui cotidi
 ana eque ipsor sollertia donante
 domino p exempla ul exhortamta
 pcedentiu iustoz quasi p regum
 ac sacerdotu di corriguntur indu
 triam. Reges naq; ac sacerdotel me
 rito omis in ecclia pfecti uocantur
 cu sint mbra regis ac sacerdotis sum
 mi cu se ipos bene regere cu sua
 corpora dno hostiam uiuentem ex
 hibere didicerit. Qd postmodum
 crescentib; malis ipsum tēplu ido
 loz sordib; pfanatu & ad ultimū
 a chaldeis destructum atq; ince
 sum est significat gnuores lapsus
 eoz qui p confessionē quide rec
 te fidei ac sacramtu lauac saluta
 ris scē ecclie mbs adunati s; denu
 o fraude malignoz spuum ab sta
 tu fidei deieci ac uicioz sūt flā
 ma combusti. Qd diruto templo

ac destructa parit urbe ierusalē
 ciues eius in babyloniam transmi
 grati s; post annos lxx acta de ma
 lis suis penitentia ad patam sunt
 dno miserante remissi ac rursus
 idem templū atq; urbe scām grā
 di cū labore restaurarunt figura
 te designat eos qui decepti a dia
 bolo n solum fidei sinceritatē at
 q; integritatē boni opis pdunt ve
 rum etiam p aceruitatē scelerū
 gentilib; ac publicanis assimilari
 uidentur iuxta illud dominicū si
 aut eccliam n audierit sic t̄ sicut
 ethnicus & publicanus. Quoz ta
 m nnulli p diuine respectū grē
 resipiscentes ad eccliam reuertunt
 cū illustratione scī sps compuncti
 pcepta diuine legis que relique
 rant denuo audire et incipiunt
 custodire. Septē namq; s̄ dona
 scī sps que esayas ppha manifesta
 distinctioē enumerat decē ū pcep
 tis omis diuine legis summa comp
 henditur et septē multiplicata p
 decem septuagenariū numerū p
 ficiunt. Vnde apta significatione
 qui p opa pūsa in babylonia fu
 erūt captiui post lxx annos li
 berant ac domū di et ciuitatē sac
 tam reedificat quia nūquā hū
 qui p sua peccata a cōmuniōe ac
 societate scē ecclie separati infi
 deliū sorti ac numero copulaban
 tur rursus p donū scī sps stu

Summa
dio se bone opationis exerceant ac
p hoc consortiū fidelium domus iu-
delicet et ciuitatis dñi de qua fue-
rant eieci recipiunt. Notandū
enī quod unā eandēq; p penitentiā
ad eccliam reuisionē. et domus dñi
reeducata post incendiū. & ciuitas
restaurata ierlm post destructio-
nē nec n̄ et ppl̄s post captiuitatē
patam remissu. et uasa sc̄a que
ablata erant domū reducta. typice
denuntiant. Verū quia de his oī-
bz ppha ezra. quom̄ sint facta suf-
ficient̄ explicat̄ libet de uolumine
eius aliqua cōmemorare. & p ut do-
min⁹ dederit sp̄uali sensu ex pone-
re. quo manifestus patefiat quali-
ter hui⁹ qui p negligentia uel er-
rorē pierant. sit ad penitentiā re-
deundū. quanta dī gr̄a. quanto
ipsorū conatu. sit admissorū poscē-
da ul̄ impetranda uenia. quom̄ i-
dem penitentes unā cū eis qui
nup̄ ad fidem uenerāt unā ean dē
q; xp̄i domū edificent ac parit̄
in futuro dedicationis illius sol-
lemnia expectent.

In anno primo cyri regis psaz.
ut impleret̄ ūbum dñi ex ore ie-
remie. suscitauit dñs sp̄m cyri re-
gis psaz. et transdixit uocē in
uniūso regno suo p scripturā di-
cens. Hec dicit cyrus rex psaz.
Omnia regna t̄re dedit m̄ dñs d̄s
celi. et ip̄e p̄cepit m̄ ut edificare

ei domū in ierlm que ē in iudea.
Narrant ueteres hystorie quib; p-
phete danielis scriptura concordat.
cyri regē psaz. iuncto s̄ loco da-
rio rege medoz. babylonoz desti-
isse impū. occiso ultimo eoz rege
balchasar. et ip̄a urbe diruta ac
uastata. Qui uidelicet cyr⁹ sciens a
dō isrl̄ regnū s̄ traditū. mox ut
regnū illud qd pplm isrl̄ captiua-
rat ac seruiuo p̄mebat superauit.
dedit facultatē eidem pplō patam
redeundi. ac domū dī sui que in
ea erat incensa reeducandi. ean dē
q; libertatis sententiā n̄ tantū uer-
bo p̄sentib; intimauit. uerū etiā
eis qui longius p om̄s regni sui
p̄uincias aberant missis epistolis
mandauit. ipsum qui ē d̄s isrl̄ ue-
rū esse dñm et dñm celi. om̄iū q; re-
gnorū auctore. publica uoce confes-
sus. que omnia sic futura p̄phe sc̄i
esayas et ieremias apte p̄dixerūt.
Quoz ieremias etiam numerū an-
noz quib; eēt in babylonia ser-
uituri. & quādo patam reuocan-
di p̄cinuit. Esayas aut̄ etiā nom̄
regis cyri. p quē a seruiuo patri-
am reuocandi & libandi. cuius p-
missu tēplū est. restauratū. sine
ullis p̄pheticis locutionis enigma-
tib; ostendit. At enī ieremias.
Hec diē dñs exercitū rex isrl̄.
om̄i transmigratiōi quā t̄stuli
de ierlm in babylonē. edificare

4.
domos et habitare quia hec dicit
dñs exercitiū. Cū cepint impleri
in babilone lxx anni. uisitabo uos
et suscitabo sup uos uerbū meū
bonū. et reducā uos ad locū istū.
Porro esayas. Hec diē dñs redēp
tor tuus. et formator tuus ex utro.
Ego sum dñs faciens omnia. & pau
lo post. Qui dico profundo desola
re et flumina tua arefaciā. qui di
co cyro pastor mīs es. et omnē uo
luntatē meā complebis. qui dico ie
rusalē edificabis. et templo funda
beris. Hec diē dñs xpo meo cyro.
cuius apphendi dextam ut subi
ciam. ante faciē eius gentes. & dor
sa regum uertā. et apertam corā eo
ianuas. et porte n̄ claudent. Ego an
te te ibo. et gloriosos tē humiliā
bo. Portas ereas conterā. et uectes
ferreos confringā. et dabo t̄ the
sauros absconditos. & archana secre
tor. ut scias quia ego dominū qui
uoco nom̄ tuū d̄s isrl. pp̄t seruū
meū iacob. et isrl electū meū. Et
uocauit te in nomine tuo. assimila
ui te et n̄ cognouisti me. Ego dñs
et n̄ ē amplius. extra me n̄ ē deus.
Accinti te et n̄ cognouisti me.
Ex qua esayē ppheta credendū
est maxime cyrū regē dilexisse
filios isrl. eosq; de captiuitate ex
emptos domū remisisse. ac tēplū
dñi reedificare iussisse. qd̄ audie
rit pphas eoz p̄ spm̄ d̄i de reg

no suo et babiloniōz destructione
fuisse p̄locutos. Nam et specialiter
ipsū genus expugnationis quo babi
loniam cepit. ex p̄sserant idem p̄phe
Quoz esayas. qui dico inquit. p̄fun
do desolare. et flumina tua arefa
ciam. Porro ieremias. Mur̄ babil
lonis ille latissimus suffossione suf
fodiet. et porte eius excelsę igni cō
burent. Hariant enī hystorie quia
diuiso atq; exmanito p̄ plurimos
riuos flumine eufrate. qui p̄ medi
ū babilonis influebat. p̄ arefactū
ac desolatū eius p̄fundū urbem
hostis intrauit. Hec de hystoria pau
cis dixerimus. At ū iuxta mysti
cos sensus cyrus rex dñm saluato
rem et nomine designat et factis.
qd̄ n̄ ex n̄ra coniectura. s; ex mani
festissimis esayē uerbis dicimus.
quib; ex p̄sona dñi dicebat. Assimi
laui te et n̄ cognouisti me. Assimi
lauit namq; eū d̄s filio suo. quā
uis ipse deū se assimilantē mini
me cognouit. primū in eo qd̄ xpm̄
suū cognominare dignatus ē. de
inde qd̄ eū cyrū quod in p̄tatur
heres. multo ante quā nasceret̄
uocandū disposuit. Hoc etenī uo
cabulū recte congruit illi. cui di
cit idē d̄s pat̄. Postula a me. et da
bo t̄ gentes hereditatē tuā. De q̄
et apls. Quē constituit heredē uni
uersoz. p̄ quē fecit et selā. De q̄
etiam in carne apparente inimici

psequentes dicebant Hic est heres.
uenite occidamus eum. et nostra erit he-
reditas. **S:** et in eo dominus patet quod subie-
cit ante faciem cyri regis gentes
et dorsa regum uertit portas eras
contuit et uectes ferreos confrigit
uidelicet babilonis uel aliarum quas
cepit ciuitatum quod dedit ei thesau-
ros absconditos. et archana secreto-
rum. diuisarum uidelicet opes ignotas
prouinciarum. assimilauit eum domino et sal-
uatori nostro. qui predicantibus per orbem
apostolis gentium sicut uniuersarum colla sub-
iecit ipsos quod rerum dominos et sapi-
entiae secularis auctores sue dicio-
ni subtrahit qui portas inferorum
destruxit ut ablatos inde electos
suos ad libertatem patrie celestis indu-
ceret qui errores contuit gentium
et doctrinas humana ratione mu-
nitas per humilium ora subiungit ut e-
isdem correctis lumen suae fidei. et ue-
ritatis aperiret in quo sunt omnes the-
sauri sapientiae et scientiae abscon-
diti quos uidelicet thesauros idem
dominus noster in natura diuinitatis
eternaliter ex patre habuit. et in assump-
ta humanitate ex tempore accepit.
illo nimirum ex quo ipse est homo
cepit. Assimilauit ergo eum dominus uni-
genito filio suo. deo et domino nostro ihesu
christo. quia sicut ille destructo chal-
deorum impio. populum dei liberauit. ac
patriam remisit templumque quod erat
incensum in ierosolymis reedifica-

ri precepit. et hoc ipsum edictum etiam
per lucas manifestare curauit. ut im-
plerent uerba ieremie quibus hoc fu-
turum esse predictum. ita mediator dei et
hominum destructo per orbem diabo-
li regno. electos suos qui erant dis-
persi ab eius tyrannide reuocatos.
in suam segregat ecclesiam. que et
in presenti iustificata ex fide pacem
habet ad dominum per ipsum et ad uisio-
nem perpetuae pacis festinat in futuro.
Ierusalem quippe uisio pacis inter-
pretatur. Qui etiam templum quod erat
incensum. facit restaurari. cum illo
qui insidias antiqui hostis fide
perdidit. ad salutem reducens sua
habitatione dignos efficit. **S:** et
scripturas sanctas uniuersum misit in
mundum. quibus fide sui nominis
ac spe salutis cunctis qui ad re-
gnum suum pertinent. hoc est electis om-
nibus predicaret. Quod ita futurum non
ieremias solus. sed communi sensu
omnes predicare prophetae iuxta hoc quod
ipse ait discipulis. quoniam necesse est im-
pleri omnia que scripta sunt in le-
ge moysi et prophetis et psalmis de
me. **S:** suscitauit autem dominus spiritum cyri
regis persarum. ut agnita potestate
ac prudentia dei israel faceret que
de eo narrat scriptura. **Q:** dominus autem
in euangelio uidetur. **C:**um exaltauerit
filium hominis. tunc cognoscetur quia
ego sum. et a me facio nichil. sicut
docuit me pater hec loquor.

Quod uero in scriptura sua dicit idem cy-
 rus. omnia regna terre dedit in dominus
 deus celi. bene quidem dominus israel dominum
 deum celi esse confessus est. que etiam reg-
 na terre omnia in potestate habere
 et cuiuscumque uellet dare posse cog-
 nouit. **S**ed minus uerum uidetur sona-
 re. quod si omnia regna terre ab eo tra-
 dita dicitur. non forte intelligendum est
 quod eo tempore quo hec scripsit
 nullum sui regni aduersarium habuit
 uel certo uicto. destructo. atque ex-
 hausto. tam robusto. tamque antiquo.
 chaldeorum impio. nullum suo regno
 in toto orbe resistere posse credi-
 derit. **V**eraciter autem hic sermo con-
 uenit maiestati eius qui dicitur. **D**ata
 est in omni potestas. in celo et in terra.
Quis est in uobis de uniuerso populo
 eius. **S**icut deus illius cum ipso. ascenda-
 uerit in ierusalem. que est in iudea. et edificet
 domum domini dei israel. **I**psa est deus qui est
 in ierusalem. **M**agna in his uerbis
 fides regis. magna claret pietas.
 fides quidem quod populum israel per ceteras
 nationibus dei esse populum intellexit
 pietas. quod nullo prorsus excepto.
 omnes qui uellent liberos patriam
 redire permisit. fides. quod eundem
 dominum deum et habitare in celis et
 esse in ierusalem. et cum singulis reuer-
 tentium de babilone in ierusalem as-
 cendere posse confessus est. **A**n non luce
 clarius est quod hunc non corporeum et
 loco comprehensibilem. sed spiritum et ubi

que presentem credidit. que ita in ieroso-
 lymis et in templo habere locum con-
 fessus est. ut simul eum celi regno per
 fidere non dubitaret. ita in celis reg-
 nare credidit. ut nichilominus cum
 suis fidelibus esset in terra. eorumque ani-
 mos et manus ad ea que salutar-
 a essent facienda. dirigeret. **C**ete-
 rum omnia scripture huius uerba. spiritu
 lem sensum redolent. **C**ui enim non
 facile pateat solos illos cum qui-
 bus deus est. de effusione peccatorum ad
 uirtutum opera quasi de seruitio. de
 babilone in ierosolimam. ad libertatem
 posse transire. quia sine ipso nichil
 possumus facere. **Q**uis non uideat rec-
 te in eadem sententia ascensionem esse
 nominatam. **Q**uia nimirum omnes qui
 peccant. quique seculi curis seruiunt
 in imo sunt. qui uero deo placere deside-
 rant. ad altiora necesse est mente erigant.
 celestia suspirent. pompas mundi
 omnes atque illecebras. et in amore
 transcendant. **I**erusalem quique est in iu-
 dea. hoc est in confessione memoratum.
 ut qui per obliuionem dei captiuari
 a chaldeis qui interpretantur quasi
 demonia. hoc est malignis spiritibus
 mancipari meruimus. per confessionem
 diuine pietatis ad uisionem libere
 pacis et lucis redeamus. **I**bi quique edifice-
 mus domum domino deo israel. hoc est in
 unitate catholice pacis in confes-
 sione siue nostre iniquitatis. seu
 diuine miserationis et gratie. per pa-

rem corda nra in quib dñs ipse ppi
cuis inhabitare. atq: sua p̄sentia
illustrare dignet̄ s; et primor cor
da ad laudē sui conditoris. & opa
pietatis accendē curem. Utroq; e
nim in domū dño edificamus. cum
uel nos metipsos in opib; iusticie
exerrem; ul' eos quos ualem; ad iter
iusticie et exemplis puocam; et uer
bis. **E**t om̄s reliqui in cuncti
locis ubicūq; habitant adiu
uent eū uiri de loco suo. argento
et auro et substantia. et pecorib;.
excepto quod uoluntarie offerūt
tēplo dī. quod ē in ierlm. Notan
da distinctio uerbor; quia om̄ib;
soluti ab iniuria captiuitatis de
dit facultatē rē. ut quicūq; uellet
ad edificandū templū dño duce
ascenderet. n̄ tam om̄s illuc ascen
dere iussit. Sequēdi enī est; de eo
dem pplō dī. quos plus aliis quib;
q; in locis libertate donata uti de
lectaret; hos ascendente ayilio
ēē de suo quēq; loco p̄cepit. data
scilicet illis ē necessitatē tam longi
tānis pecunia siue pecorib;. s; et
alia illis dona eos dare et com̄da
re desiderant que illo puenientes
in templū dñi. p memoria m̄tten
tū offerre deberent. Om̄s ḡ de
captiuitate babilonia libati sūt.
om̄s pietatis actib; sunt dediti.
s; p̄fectores ad edificandū dño
templū ascenderūt ceteri eos

qui ascenderant adiuuari ut quia
om̄s & si electi de potestate teneb;
rū eruti. ad libertatē p̄tinent ḡ
filior; dī. om̄s ad societate scē ciuita
tis. id ē ecclie se annumerari lectū
tur. n̄ tam om̄iū. s; p̄fectoz solūm
est in edificationē eiusdē ecclie e
tiam aliis p̄dicando laborare. **V**n
de tales p̄ cetis fidelib; duplici ho
nore ab ap̄lo digni ēē censent. Si
cut et angl; danieli. qui docti fu
erunt inquit fulgebunt quasi splē
dor firmam̄ti. & qui ad iusticiā e
rudunt multos. quasi stelle in p̄
petuas eternitates. Qui nimirū e
ruditores multoz. quo magis su
os auditores ad celestia querenda
ac diligenda instituunt. eo minus
ipsi p̄ tēntis adquirendis siue pō
sidentis curā gerūt. imo etiam
sepissime queq; tēporalia adqui
siere cuncta. p̄spe etnoz relin
quunt. **V**nde necē est eoz inopi
e ut ad p̄dicandū subsistant di
tior; qui p̄dicare nequeunt lar
gitate subueniri. ut etiā ip̄i diui
tes p̄dicationis eiusdē possint ēē
confortes. **E**t quoz p̄sona. dicit
iohes gaio. **P**ro nomine enim p̄
fecti sunt nichil accipientes a ge
tib;. **N**os ḡ debem; suscipere huius
modi. ut coopatores simus iūtati.
Quia ob rem nūc dī. qd hū qui
ascendebant ad edificandam do
mū dñi. adiuuari deberent lar

6.
gitione pecuniarum ab amicis suis
ubicumque habitarent id est siue in
chaldaea seu aliis in locis in que ob
metum profugissent chaldeorum. **E**xcep
to inquit quod uoluntarie offerunt
templo dei quod est in ierusalem quia o
portet eos qui temporalibus habun
dant diuitiis non solum ex his pau
peribus christi necessaria ministrare ue
rum etiam ipsos bona que possunt
pro se libenter operari quatinus hor
um merito uelut oblationis spontane
e et ipsi in templo dei quod est ecclesia par
tem mereant habere. **H**ec de scrip
tura regis cyri paucis dixisse suf
ficiat neque aliquis ambigat eius
uerba spiritualibus redundare sacra
mentis cum predictum sit quod deus suscitauit
spiritum eius ut hec scribenda siue
imperanda esse intelligeret cum ad
implenda prophetarum uerba hec e
um populo mandasse ipse propheta ez
ra admonuit. **Q**uomodo enim fie
ret ut archana celestia scribere non
possit rex diuino admonitus in
stanti qui deum cognouisse et con
fessus est uerum qui decorum domus
eius dilexisset atque instaurare pro
batur cum pro se pro fidelis hostis et
homicida redemptoris nostri mar
tini fidei uere scripserit sacra
mentum et cruci eius suppositum
hic est ihesus nazarenus rex iudeorum
In cuius intentione tituli tau
fixus presertim ut nullatenus cum

iudeis licet multum poscentibus pos
sint corrumpere. **Q**uoniam etiam certi no
bis misterium gratia ebraice grece et
latine conscripserit quia nimirum
omnis diuina lex quam habebant e
bri omnis sapientia mundana in
qua gloriabantur greci omne reg
num terrestre in quo tunc maxime
preminebant romani christum regem
constantem omnium sanctorum et contentum
deum ostendunt esse. **S**i ergo deo infesti
principis scriptura tot et tantis gratia
iuda sacramentis quoniam magis ama
torum ac fautorum diuini cultus rex
et a deo inspiratus siue suscitatus
ut propheta dicit ea que deum sunt pro di
care simul et scripto diuulgare po
tuit archana. **Q**uoniam autem fructum
edicta uel scripta habuimus sequen
ter ordine scripture sacre textus os
tendit. **E**t surrexerunt principes pa
trum de iuda et beniamin et sa
cerdotes et leuite omnes cuius sus
citauit deus spiritum ut ascenderet ad
edificandum templum deum quod erat
in ierusalem uniuersique qui erant in
conuictu adiuuerunt manus eorum in
uasis argenteis et aureis in sub
stantia et iumentis in suppellecti
li exceptis his que sponte obtu
lerant. **C**yrus quidem transduc
ta uoce et missis literis in uniuerso
regno suo permisit immo precepit
de uniuerso populo israel qui duodecim
tribubus constabat eos cum quibus

ess: dñs ascendere ierlm ad edifican-
dam domū dñi. nec tam de omī pplō.
s: tantū de iuda et beniamin. et
tribu sacerdotali et leuitica. ad q̄s
ip̄a ierlm p̄us ac templū dñi p̄ti-
nebat ascendere uoluerūt. Nam ce-
tere decē t̄bus --- iam olim fue-
rant sub rege ieroboam. a tēplo
domini et cultu pietatis alienate.
atq; ob m̄itū tante transgressionis
a regib; assyrioz captiuae et ultē
medoz montes transmigrate. neq;
umquā om̄s ut phibent patriam
remisse. Porro due trib; iuda et
beniamin que ierosolimā et cētū
positas iudee regiones tenebant.
unā cū sacerdotib; et leuitis ad
quos ministriū templi p̄tinebat.
quāuis et ipse peccata decē t̄bū
sunt imitate. n̄ tam umquā habi-
tationē urbis ierusalē et templi
cerimonias deserebant. Vnde et
ultime sunt capte a chaldeis. et
prime regnantib; p̄sū domū re-
dire p̄misse. Et merito. quia de
t̄bu iuda ortus ē dñs nr̄. mat̄q;
eius **o a r i a** etiam t̄bu leui e-
rat osanguinitatis iure sociata.
unde elisabeth uxor zacharie sa-
cerdotis. cognata eius ab anglo
nuncupat̄. Trib; quoq; beniamin
his sese religiosa fide coniunx-
erat. maxime q̄d ip̄a ciuitas ie-
rusalē in eius sorte fuerit atq;
ideo collate illis misericordie meruit

ēē particeps. Pulchre autē dī: qui
a p̄ncipes patrū de p̄fatis t̄bū
surrexerūt ut ascenderent ad edifi-
candū templū dñi. Principū nā
q; et patrū. id ē magistrorū ē ope
& doctrina p̄dicatorū ad edifican-
dam intē errantiū in studio boni
opis exhortando. increpando. cor-
rigendo. certam p̄y laboris assu-
mere. Qui bene etiā surrexisse di-
cuntur ut ascenderent in ierlm.
quia quasi iacent animo debili
atq; inertī. qui ul' sue uel frat̄ne
salutis curā gerere decrecat̄. Sur-
gunt ū audito regis edicto. imo
suscitante sp̄m ip̄oz domino. ut
ad edificandā domū dñi ascendat̄.
cū ūbis sc̄arū sc̄pturarū admoni-
ti. et gr̄a sui conditoris accensi.
ueterē negligentie p̄oris corpore
discutiunt. atq; arrepto p̄posito
instituti melioris cotidianis bo-
noz opum p̄fectib;. uelut quib-
dam gradib; ascensionū. ad sū-
ma uirtutū que sūt in eēne pa-
cis uisione tendere satagūt. In
quib; uidelicet gradib; p̄mi sūt ut
quisq; p̄pam uitā a uiciis bene-
uiuendo compescat. sedū ut etiā
proximos a suis erratib; siue neg-
ligentijs bene docendo conuicat.
supremi ut post bona opa et
doctrinam. gaudia p̄petue remu-
nerationis exspectet. Qd̄ autē eos
qui ita ascendet̄ ad edificandā

domū dñi. unūsi qui erant in cir-
 cuitu adiuuerūt in argento & au-
 ro. substantia et pecoribz. superius
 breuit quom̄ sit iusticie accipien-
 dum disseruim⁹ p̄dicatoz uidelicē
 mopiam. diuitiū credentiū debē
 copia sustentari. Qd̄ etiam ita rec-
 te potest accipi. quia manus edi-
 ficantiū tēplū. socii sui qui edifi-
 care nequeunt. datis adiuuent pe-
 cuniis. cū uiri sc̄lares p̄dicatoz
 sc̄is libos suos. uel familiā dño e-
 dificandā committunt. ut qd̄ p̄ se
 ipos nequeunt. p̄ eos qui p̄ficere
 possunt dño munus sue deuotio-
 nis offerant. Dant aut̄ uasa argen-
 tea. cū uiros eloquentia nitidos.
 Dant aurea. cū naturali ingenio
 p̄claros. Dant uimta. cū sensu tar-
 dios. ad portandū iugū leue
 ac suauē onus euangeliū mansue-
 tos. Dant pecora. cū humile
 spu ac mites qui de substan-
 tiis suis quasi de lacte siue lani-
 paupibz gratis dare soleant. Dant
 etiam substantiā et suppellecti-
 lem uariā. cū multifarijs bonoz
 opum floribz insignes uiros siue
 feminas. parentes uel dñi sui sc̄is
 doctoribz commendant. p̄ q̄s dño cō-
 secrentur. atq; in edificium domū
 eius p̄ficient. Sunt enī pleriq;
 naturali dono casti. patientes. mo-
 desti. liberales. abstinentes. benigni.
 honores simul mundi ac de-

licias respicientes. amatores iusticie.
 n̄ minus quā sapientie. et forte si-
 cut cornelius orationibz atq; elemo-
 sinis instantes. de qualibz dicit apls.
 quia legē n̄ habentes. naturalit̄ ea
 que legis sunt faciunt. Hū cū sc̄i
 p̄dicatoz in xp̄o renasci. uel in
 fide amplius confirmandi offerū-
 tur. quasi suppellex uaria que ad
 edificandā domū dñi deferatur.
 principibz patrū t̄bitur. **R**ex
 q̄q; cyrus p̄tulit uasa templi dñi.
 que tulerat nabuchodonosor de
 ierlm̄. et posuerat ea in tēplo dī sui.
 p̄tulit aut̄ ea cyrus rex psaz per
 manū mitridatis filii gazabar. et
 annumerauit ea sasabasar p̄nci-
 pi iude. **N**abuchodonosor tollit
 uasa dñi de ierlm̄. cū quilibet im-
 mundus sp̄s. fidelū aliquos de
 ecclia rapiens gaudio m̄ne paci-
 priuat. **P**onit aut̄ ea in tēplo dei
 sui. cū eos sortio iungit reprobz.
 qui sunt templū et ciuitas diabo-
 li. capitis uidelicē om̄iū maloz. et
 anglōz et hominū. **S** p̄fert ea cy-
 rus rex. et annumerat p̄ncipi iu-
 da referenda in ierlm̄. cū dominū
 n̄r qui ē heres uniuersoz eos quos
 ad salutē p̄destinauit et̄nam. de
 potestate sathane eruit et ecclie
 sacerdotibz reconciliandos p̄ peni-
 tentiā offert. **Q** bene annumera-
 ta eē dicit uasa p̄ncipi iuda. q̄
 a nouit dñs numerū electoz su-

oz neq; aliqua perit ex ouib; eius
confitentib; nomini eius magno
et terribili. Iuda enim confessio in
terptatur. Et hic e numer' eoz
fiale auree triginta. fiale argentee
mille. Cultri uiginti noue. Scifi au
rei. xxx. Cippi argentei. scifi tre
centi nonaginta. Vasa alia. mille.
Omnia uasa aurea et argentea. qu
q; milia. ecce. **O** uersa uasoz spe
cies. diuersas fidelium psonas siue
opationes designat. Deniq; in apo
kalipsi legimus. quia. x. iiii. seni
ores habebant fialas aureas plena
odoramentoz. & exponens scriptura
subdidit. Que sunt orationes scoz.
fiale q; que sunt uasa patula. lu
cida simplicium corda designant.
que nichil in se subdole cogitatio
nis celare norunt. s; ea que animo
tenent pura solent lingua pferre.
Vnde recte talib; aromata. hoc e
orationes do acceptabiles inesse
referuntur. At contra impura re
pboz pectora. spongiis que cecis
sunt tenebse anfractib; merito
comparantur. Vnde & iudei dno
crucifixo spongiam aceto plenam.
obtulerunt ut tali ministerio figura
rent quia scitoto suo ad se car
ne uenienti. de corde suo subdolo
cogitationes & uba acerba. ac pro
cul amarissimo patrum suoz sa
pore degenerantia offerrent. Cul
tri u quib; utebantur ad inciden

dos ac diuidendos iuxta ratione
agruam artus uictimar. ut omi
b; rite distinctis pars in altari sa
cro igni consumeret. pars in sa
cerdotum. pars in leuitar. pars in
offerentium usum cederet. illos nimi
rum in ecclia demonstrant qui dis
cretionis sunt gra insignes. qui p
fecte norunt discernere de sacfi
cio salutari qd e xpc. que omnib;
sint dicenda. que pfectionib; tan
tum. que humane cognitionis mo
du excedentia. sps sci sint igni tri
buenda. Item quia uictime di. sut
oms qui ei fideli obsequio manci
pantur. cultri quib; artus uictima
rum in frustra diuiduntur. scribe doc
ti in regno celoz sunt typice in
telligendi. qui imita sensusq; au
ditoz suoz sollerter examinant.
bene iudicare norunt que in quo
gradu ministerij. eccliastrici p
mouere debeant. Cippi que
sunt uascula potandi. illos figu
ralit' expmunt. qui feruentiore
karitatis interne solent flagran
tia auditor corda debriare. Qd
aut uasa quedam aurea. quedam ar
gentea fuisse referuntur. aurea
significant eos qui maiore sapien
tie spualis splendore rutilant.
argentea illos qui dicendi uenu
tate nitidi. eloquentius ea que
norunt exponere sciunt. quos
ab inuice distinguens ait. Alij
apls

datur p spm sermo sapientie. alij
 sermo scientie. scdm eundē spm.
Quā aut numerus uasoz. et speci-
 alit̄ singuloz. et in summa genialit̄
 omnium cōmemorat̄ admonet nos
 quia dñs sūmā electoz suoz. non
 solū eoz qui in accepta fidi mun-
 dicia pseuerant uerū etiam eoz
 qui postquā deuauiere resipiscen-
 do ad fidem redeunt in libro etne
 memorie sc̄pta continet. In quoz
 figuram apte subiungitur. **V**n-
 uersa sustulit sasabasar. cū his
 qui ascendebant de transmigrati-
 one babylonis in ierlm̄. **Q**uia in-
 mirū nullus de his qui ad uitā
 p̄destinati sunt pure in p̄petuū po-
 test̄. s̄ om̄s qui dñi sunt quāuis
 tēpore aliq̄ in babylonē id ē con-
 fusionē peccatoz ēē uideant̄ ab-
 ducti. diuina puisione p̄ socie-
 tem iustoz qualicūq; in ad pacē
 reducunt̄ ecclie. Porro uasa que
 exercitus chaldeoz capta ierusalē
 fregisse et fracta in babylonā trā-
 tulisse phibetur. illoz t̄pū ex̄pri-
 munt qui ita uictore diabolo ca-
 pūntur. ut p̄us quā penitendo
 saluentur. ab humanis rebz abla-
 ti. pennē rapiant̄ ad penā. **II.**

Hii sunt filij puicie. qui ascen-
 derūt de captiuitate. quā trans-
 tulerat nabuchodonosor rex ba-
 bylonis in babylonē. **F**ilos puin-
 cie iudee dicit n̄ babylone. **A**d

hanc enī p̄nebant n̄ tantūm̄ il-
 li qui de iudea in babylonā tran-
 migrati. s̄ etiam qui ex illoz stirpe
 in babylonia fuerant nati. qui et
 si in babylone corporalit̄ orti sūt.
 animo tam̄ toto iudeā et ieroso-
 limā suspirabant. **Q**uoz figurā
 gerebat dux egregius ipsoz zo-
 babel. qui nomine quidē ip̄e qd
 sit ortus in babylone demonstrat̄.
 s̄ intentione et actibz. qd sit cuius
 ierosolimitarū ostendit. **A**ltiori
 aut̄ sensu. filij sūt ecclie filij pa-
 trie celestis. n̄ solū qui ecclie sa-
 crāmentis iam sunt imbuti. uerū
 etiam illi qui et si foris hoc ē in-
 ter impios tempore aliquanto
 aberrantes. diuina tam̄ electioē
 ante sc̄lā p̄ordinati ad uitā. diui-
 ne sunt gr̄e mistijs suo tempore
 consecrandi. **D**e quibz apte sub-
 ditur. **E**t reuēsi sunt in ierlm̄
 iudā unquisq; ī ciuitatē suam.
 qui uenerūt cū zoroabel. hiesu.
 neemia. et cetā ducū nomina.
Cum enim libati de potestate sa-
 thane hui qui a fide aberrauē-
 rant. cū eis qui nup̄ fidē didi-
 cerant in ierlm̄ optate pacis.
 et in iudam deuote confessioni
 sue laudationis redierint. mox
 suā quisq; ciuitatē repetens in-
 greditur. id ē custodiam atq; o-
 pationē uirtutū. quā ip̄a diuina
 largitio scdm̄ m̄surā fidei largita

11. ca.

est deuotus exsequitur. Et cum dixisset
genaliter reuoluit eos esse in ierusalem et
iudam. continuo subiicit unguisq;
in ciuitate suam. quia nimirum sic
in suis singulis ciuitatibus commora-
bantur: ut genaliter omnes ad ierusalem et
iudam pertinerent. Designet ergo ierusalem
uniuersam sancte ecclesie que per orbem est
statum. Designent ciuitates ad eam
pertinentes. singulas fidelium uirtute.
in quibus quasi in presidio ciuitatum
a temptamentis atque incuris maligno-
rum spirituum mununt. Possunt per
ciuitates in quibus commorabantur.
huic qui de captiuitate in ierusalem et
iudam uenerunt etiam diuise per orbem
christi ecclesie. ex quibus omnibus una ca-
tholica perficitur accipi. in quibus quicunq;
conuersantur. singuli se filios ca-
tholice ecclesie quasi ciues ierusalem per-
fitentur. Videbant autem ante alios du-
cibus zorobabel et iesu. quorum unus
de regia. aliter de sacerdotali prosapia
genus dixisse. multis sacre hysto-
rie locis ostenditur. qui ambo u-
na eandemque redemptoris nostri ue-
ri scilicet regis. et summi sacerdotis
personam designant. Ipse enim so-
lus est per quem uenire ad salutem debe-
amus. Unde ait. Nemo uenit ad
patrem nisi per me. Qui singulos electo-
rum. siue per se ipsum occulta inspi-
ratione. seu apta eruditione per-
fectos predicatores de consensione ui-
te presentis. ad uisionem perpetue pa-

cis. et confessionem diuine laudis
quasi ad ierusalem et iudam de babilo-
ne colligit. Que nimirum uisio pa-
cis. queque confessio gratiarum. ipso dona-
te in presenti quidem inchoatur. sed in
futuro perficitur. Numerus uero
populi israel. filii pharos. u. c. lxxii. et
cetera usque dum completo catalo-
go populi israel. sacerdotum. leuitarum. ca-
ntorum. nathinneorum. et filiorum seruorum
salomonis ita concludit. Omnes na-
thinnei et filii seruorum salomonis
ccc. x. vii. Post catalogum ducum
consequentem numerum populi. post re-
censitam populi summam. dicati deo
gradus in ordine sequuntur populos
autem israel. tribum iuda et beniamin
dicit et quicunq; de aliis tribubus
assyriorum quondam euaserant ma-
nus. sed cum his a babilonis comp-
hensi nichilominus in captiuitate
fuerant abducti. Demum notan-
dum quia in ipsa serie catalogi.
magis que in catalogo in secunda par-
te libri. hoc est in uerbis neemie
reperitur. xv. ferme ciuitatum uo-
cabula inseruntur que non fallor omnia
non in iuda et beniamin tribu in-
ueniuntur. Unde ueri simile est
populum israel hoc loco de ipsis mari-
me tribubus una cum sacerdotibus et
leuitis qui inter eos sortem habue-
rant debere intelligi. Nathinnei
autem qui post sacerdotes. leuitas.
cantores. et ianitores in ordine

describunt. ipsi tunc fuerunt qui nō
in ecclesia subdiaconi uocantur. obe-
dientes officii leuitarum. et oblatio-
nes in templo suscipientes a populo.
Porro filii seruatorum salomonis uice
bantur actores templi. qui curam ha-
bebant ad sartatecta reficienda.
ut quecumque fuissent uerata. per eos
denuo de sacra pecunia restaura-
rentur. Quid autem de uasis supradicti-
mus idem nunc de populo dicendum. quod
idō scriptura tam uigilantē distinge-
rit. quot de qua generatione captiuo-
rum patam soluti redierunt. ut ex eo
admoneremur quanta certitudine
dominus summam electorum suorum in libro
uite conscribat. et uelut in albo ce-
li consignet. quot animas quique
fidelium uel predicando uel bonorum ex-
empla operum ministrando ab er-
rore conuerterent. per quibus singu-
lis certa mercede illos qui conuer-
terant remuneret. Et huius qui as-
cenderunt de thel. malathelasar.
cherub. et don. et mer. et non potui-
erunt indicare domum patrum suorum.
et seminum suum utrum ex israel essent si-
li de laia. filii tobias. filii necoda.
v. c. li. **H**oc in loco etiam iuxta
litteram gratia dei qua et in ueteri testa-
mento gentiles ad salutem recipie-
bantur ostendit. dum exposito ca-
talogo eorum quos ueraciter ad po-
pulum dei pertinere constabat. adiu-
cti sunt etiam aliqui ex eis qui

9.
utrum ex israel an ex profelis essent ig-
norabatur eorumque simul inter filios israel
numerus exponitur. quia et si ob
longam separationem patrum suorum
a templo uel populo dei quomodo ad
eum pertinere indicare nequie-
rant. tamen quia data generali licen-
tia. de captiuitate ascendunt. et cum
eis qui certum ex israel seminum dixerant
ad edificandum deo templum. prope-
bant. recipiebantur ab illis ut socii.
Gaudebant namque eos ob amorem com-
munis fidei et religionis habere.
uelut fratres et notos. tam et si ob in-
certitudinem originis carnalis uide-
bant eos minus cognitos habuisse.
Porro in sensu spirituali. inter peni-
tentes qui liberati a captiuitate ui-
ctorum ad edificandam uel in se ipsis
uel in alius domum domini ascendunt.
sunt plerumque nonnulli grauioribus pec-
catis astricti. qui adeo ab omni ac-
tu pietatis et castitatis uidentur ali-
enati. ut nichil prorsus bonitatis
ac religionis quam a doctoribus sanctis
acceperant. in eis remansisse uideatur.
De quibus quid aliud dicendum. quam
non posse eos iudicare. utrum ex israel
id est ex sancta ecclesia fuerint generati cre-
dendo. Quia nimirum tales peccato
facti sunt. ac si in nullo unquam
ad seminum seminum pertinissent. qui tamen
penitendo nunquam a deo corriguntur.
ac meliorem conuertuntur ad uitam.
ut numerus eorum inter uiros israelita-

in quibus dolus non est merito conscri-
batur in celis. **E**t de filiis sacerdotum.
filius obia. filius acchos. filius berzellai.
qui accepit de filiabus berzellai gala-
ditis uxorem et uocatus est nomine eorum.
Huius quesierunt scripturam genealogie
sue. et non inueniunt et eiecti sunt de
sacerdotio. **Q**ui dicitur atherlata eis ut non
comederent de sancta scorum. donec sur-
geret sacerdos doctus atque perfectus.
Et eadem cautela filii transmigratorum
erga sacerdotes agunt. quia et erga
populum egisse referuntur. Curabant
namque multum ut sine confusione pa-
tesceret qui uere ad populum israel uel
ad sacerdotale genus pertinerent. qui
autem suspecti aut certe perceptorum. hoc
est aduenarum essent stirpe percreta.
Itaque sacerdotes suspectos ab altaris
quidem officio. usque dum certus eorum
origo claresceret amouerunt. si nichilo-
minus in societate transmigratorum
unanimes in seculo pace seruabant. **I**ux-
ta sensum uero iustitiam querunt filii
sacerdotum de captiuitate babilonia.
ascendentes scripturam genealogie
sue. et non inuenientes de sacerdotio
eiciuntur. cum ipsi altaris ministri
tanta in scelera. tamue in nefanda
dogmata decidunt. ut etiam si pe-
nitendo ad salutem anime redeant.
non tam digni fieri possint. qui ad
sacrum que perdidere gradum promoue-
ant. ac docendi in euangelio siue sa-
cramenta conficiendi officium repetant.

Huius etenim quantum fideles uitam
expectant etiam non tam scripturam
gradus sui quam repetere nequeunt.
inter perfectos sacerdotes inueniunt.
Omnis multitudo quasi unus. xl. ii.
milia. ccc. lx. exceptis seruis eorum.
& ancillis. qui erant. vii. ccc. xxx.
vii. **N**ota gratiam primitiue ecclesie
in qua multitudinis creditum erat
eorum unum et anima una. etiam in hoc
transmigrantium cetui reperiri. ita
ut cum tantis esset exercitus qui pro-
pe quinquaginta milium summam com-
pleret. et hic diuisi gradus et condi-
tionis existens. nichilominus omnis
multitudo ob eam de fide et dile-
ctionem quasi unus esse homo in-
deret. donante illo qui habitare fa-
cit unanimes in domo. Serui autem
& ancille redeuntium de babilonia
iherusalem. illorum in ecclesia typum tenent.
qui perfectum quidem uite emendationis
uicia superare ac uirtutum culmen as-
cendere satagunt. nec dum tam
ipsi sibi ad prouidendam uiam uite
regularis sufficiunt. sed eorum potius
qui in christo processerunt opus ha-
bent adhuc indulta coerceri. at-
que ad tramitem desiderate ueritatis
dirigi. **S**equitur. **E**t in ipsis can-
tores atque cantantes ducentos. **N**on
solum in ordine leuitarum cantores
cum ianitoribus templi et nathinné-
is. sed idem quoque in ipso dei populo
iunctis sunt cantantibus reperiuntur. ad

restauranda domus dī edificia p-
 perant Cantores autē iuxta litterā
 appellat eos qui psalmos dulci
 modulamine resonabant qd leui-
 tas in templo dī intē sacrificia cotidi-
 ana facere solitos. uerba dierū tes-
 tantur. **S** hoc ipsum eo tempore
 etiam plurimos de plebe suis quē
 q; in locis fecisse credibile ē. **J**ux-
 ta ū mysticos sensus cantores sunt
 in templo uel pplō dī qui maiore
 animi dulcedine et celestia manda-
 ta ipsi custodiunt et hec eadē sui
 auditorib; custodienda crebris ex-
 hortationib; commendant Bene autē
 cantorib; etiam cantantes iungunt
 ppt serum uidelicē femineū in q
 plurime reppunt psonę que n̄
 solū uiuendo uerū etiam pdican-
 do corda primoz ad laudē sui cre-
 atorū accendant et quasi suau-
 tatē scē uocis edificantiū tēplū
 dñi adiuuent laborem. Quozū
 omniū ministerio congruit q̄ ti-
 tulus et tertius psalmi nonagesimi
 quinti. Est enī titulus quādo do-
 mus dī edificabāt post captiuita-
 tem canticū huic dauid. Qd se-
 cundū littām restorationē tēpli
 de qua p̄sens liber scribit sonare
 uidetur. s; anagogico id ē altiori
 sensu edificationē insinuat scē
 ecclie que fit de animab; a capti-
 uitate demoniaca saluatis atq;
 ad agnitionē sui creatoris reuo-

cat. **I**n qua uidelicē edificationē can-
 ticū laudis et confessionis. manusoz
 ti et desidābili uidelicē dño ihu x̄.
 electus quisq; debet resonare uera-
 citer intelligens. qd absq; grā ipsi
 nil possit boni facere. Cui uidelicē
 titulo congruit et psalmis. Canta-
 te inquit dño canticū nouū. canta-
 te dño omīs trā. **C**antate dño be-
 nedicite nomini eius. bene nuncia-
 te de die in diem salutare eius. An-
 nuntiate intē gentes glām eius. in
 omnib; pplis mirabilia eius. **P**ri-
 mo ḡ iubemur in edificationē dom-
 dñi ipō dño cantare canticū nouū.
 id ē amorē eius et interno in cor-
 de retinere et obseruantia manda-
 torū eius foras ostendere et hoc n̄
 pauci s; omīs trā facere p quā ec-
 clesia scā dilatata ē. deinde salu-
 tare eius uidelicet xpm euuange-
 lizare hoc ē enim latine bene nū-
 tiare p̄cipimus et hoc n̄ paucis
 auditorib; s; omib; pplis quib;
 ecclia constat toto orbe diffusa. n̄
 quia unus aliquis in omnib; pos-
 sit gentib; euuangelizare s; omnes
 i omib; suo quisq; tempore uel
 loco p ut possumus singuli quiq;
 uniuersis. et debem et possumus
 gaudiū p̄petue salutis optare di-
 centes. **L**audate dñm omīs gentes.
 et collaudate eū omīs ppli. **E** qui
 eoz. d c. xxxvii. **O**uli eoz. cc. xl.
 vi. **C**ameli eoz. cccc. xxx. v. **A**simi

H

5
eoz. vii. d. cc. xx. **M**ulus. et asino
et equa gignit. **M**ula. ex equo et
asina. **I**nter homines q̄ qui de cap
tuitate ascendunt etiam anima
lia quibz iter eoz adiuuabatur pa
rre describunt eoz qz sicut q̄ ho
minu numerus in lib pphetico de
signatur. quia nimiru sunt multi
in ecclia. uel sensu tardiores. ul' eti
am animo carnales. qui tam cu ma
gistris spualibz submissa deuotione
obtempant atqz ad portanda humi
lit onera fratne necessitatis dorsum
mris supponunt et ipsi cu cetis elec
tis de ofusione diabolice captiui
tatis erepti. ad supne ciuitatis me
nia tendunt. Quoz pfecto numerus
sic et pfectoz integer. in memoria
mris testis integer conseruat. **U**n
de et ex psona sce uniuersalis ecclie
do dicitur. **I**mpfectu meum uiderunt
oculi tui. et in libro tuo omis scri
bentur. **Q** in alio psalmo. **H**omine
et uirtuta saluos facies dne. que ad
modu multiplicasti mias tuas ds.
Ac mox de pfectioribz. filij aut ho
minu. in ptectione alaz tuaz spe
rabunt. et cetera. **E**t de pncipibz pa
tru cu ingredere templu dni
qd e in ierlm. sponte obtulerunt in
domu dni. ad construenda eam i
loco suo. scdm uires suas dederunt
in impensas opis solidos auri. xl
et mille. argenti minas. v. milia.
et uestes sacerdotales centu. **M**ag

ne iudiciu deuotionis e cu quis n
debitas tantu oblationes id e dni
lege pceptas. s; insup alia. quoz n
pceptu. s; consiliu accepit donaria
sua. sponte diuine maiestatis obtu
lisse offert. **P**receptu naqz e n ho
miciu facies. n adulterabis. no
furtu facias. n falsu testimoniū
dices. **H**onora patre et matre. et
diliges primu tuu sic te ipsu. **H**o
luntaria u oblatio. si uis pfectus
ee. uade uende que habes. et da
paupibz. **Q**d apls ait. **D**e uirgin
bz aut pceptu dni n habeo. con
siliu aut do. **Q**d de se ipso. **E**t dns
ordinauit hys qui euangeliu an
nuntiant de euanglio uiuere. e
go aut nullo horz usus su. **D**e q
et ad thesalonicenses. **N**eqz gra
tis pane manducauim' ab aliquo
s; in labore et fatigatione nocte
et die opantes. ne que urm graua
remus. n quasi n habuim' potes
tate. s; ut nos metipsos forma da
rem' uob ad imitandu nos. **R**ecte
qz principes patru donaria ad
construenda domu di sponte ob
tulisse referuntur. quia qz ampli
quiqz cu continentia mictuoz
etiam a licitis abstinent. eo effica
tius eccliam di edificant. cu omis
qui exempla pfectionis eoz cog
nouunt. tantomagis in illicitis de
fluere ipsi formidant. quanto e
os nec licitis p omnia uti consi

derant: s; potius dicē. omnia in li-
cent. s; n̄ omnia expediunt. Bene
autē dī: quia scdm̄ uires suas dede-
runt inimpensas opis. Hec ē nāq;
insura humane p̄fectionis. iuxta
uires quēq; p̄ dño laborare. ac sta-
t̄m scē ecclīe p̄mo in sua recta cō-
uersatione. deinde et in proximorū
correctione firmare. Q̄ recte hī
qui talit̄ in p̄plo dī conuersant̄.
principes patrū uocantur. quia mi-
mirū p̄ sue p̄fectionē uite ac doc-
trine. etiam illis qui p̄ studiū p̄e
solicitudinis patres in ecclīa uoca-
ri meruere. alius uiuendo et ge-
neralia legis mandata transcenden-
do principantur. **O**derūt autē i ul-
troneam oblationē. aurū. argentū.
uestes sacerdotes. **I**n auro sapienti-
e claritatē. In argento nitore elo-
qui. in uestib; sacerdotalib;. opa
iusticie uulgi mores multū trans-
cendentia. et sacerdotalib; tantū
ac domino consec̄tis digna. **T**hesau-
rus enim desiderabilis. requiescit
in ore sapientis. **E**loquia dñi e-
loquia casta. argentū igne exami-
natū. et sacerdotes tui induant ius-
ticiam. **A**urū ḡ et argentū. et uestes
sacerdotes p̄ncipes patrū. se-
cundū uires suas inimpensas of-
ferunt opum tēpli. cū scī uiri
quicqd̄ sapientie. quicqd̄ eloquē-
tie. quicqd̄ p̄cipiunt actionis bo-
ne. totū hoc bene utendo in

11.
edificationē conferūt fidelū xp̄i.
Certū autē pondus aurū et argenti.
certus uestiū numerus sacerdotaliū.
in sac̄ hystoria continetur. ut iux-
ta p̄cedentē expositionē numeri
uasoz. hominū et animalū. memi-
nerimus dñm̄ om̄s cogitatus nr̄os.
sermone et actus. nosse semp. ac
digna mercede remunerare. **I**nter
hec ū notandū ē. quantū p̄plo dī
iniuria captiuitatis ac longe ser-
uitutis p̄fuerit. **Q**ui enim in pau-
cissimo num̄o captiuiati sunt. hoc
ē anime hominū. ut ieremias sc̄-
bit. iiii. milia sercentē. ceteris uel
occis. uel timore hostiū longe la-
teq; dispersis. uel certe eorūde hostiū
miseratione in pat̄a relictis. nunc
int̄ hostes multiplicati. ad quin-
quaginta ferme milia uiri redi-
erunt in pat̄am. **Q**ui nudati opi-
bus. et equali om̄s seruitio addic-
ti transmigrati sunt. nūc n̄ solū
libati. s; et auro. argento. uestib;. **S**-
eruis. substantia. et uirtutis locu-
pletati reuertuntur. et qd̄ mari-
me ad rem p̄tinet. qui p̄p̄t mul-
titudine d̄oz. falsoz. pat̄am p̄di-
dere. ita ut eis increpante p̄p̄ha-
diceret. **S**cdm̄ numerū quippe ci-
uitatū tuar. erant d̄i tui iuda.
nūc eandē pat̄am rep̄tere non
tantū unius ueri dei. fide gau-
dentes. uerū etiā ipsam fidē una-
cordis et anime deuotione colere.

atq; eius sese laudib; canendis. re-
ligiosa mte ac lingua subdentes. ita
ut qui qndam ob diuersitate reli-
gionis. diuisio isrl et iude nomine
censebatur. nuc ob unitate pietatis
antiquo isrl uocabulo oms appel-
larentur. **C**ultu naq; pietatis que
in tra sca pphis reclamantib; atq;
exempla iusticie demonstrantib; sp
uerit. huc in tra aliena hostib; y-
dolatre seruientib; ad animu uoca-
uerit. **Q**uid g in his intuentu qd
memorie commendandū. n qd. eos qs
libertas et copia reru in patā negli-
gentes reddidit. et celestiu imme-
mores mandator; ipsos seruitus in
pgrinatione & inopia. ad obsequi-
u sui creatoris ac liberatoris addux-
it. **F**amiliaris naq; res est huma-
nu eoz opib; ac libtate dissolui. e-
rumpnis u ac paupertate ad semet-
ipsum recolligi. **Q**uā g de uno pplō
semel factū ē. ^{hoc} de omib; post pe-
cata penitentib; cotidie solet ac-
titari. dū hū qui p negligentiam
in tēptationes et laqueos inciderit
diaboli. p industria penitentie di-
uinitus adiuti resurgit. **Q**ui uir-
tutū opib; ab hoste antiq; nudati.
de ecclie societate recesserit. ple-
rūq; ad communionē illius ma-
iorib; quā antea pdidēre uirtuti-
bz exerciti redeunt. quia nimirū
quo se grauius errasse meminerit.
eo ardentius bonis insudare opib;

satagunt. **H**abitauerit g sacer-
dotes & leuite de pplō. et cantores.
et ianitores. et nathinmer in urbi-
bz suis. uniuersiq; isrl in ciuitati-
bz suis. **U**niuersū isrl dicit. n de-
cem tū. solumm que quondā isrl
uocabant. ad distinctionē duarū
tū. que iuda uocabant. s. oms
genalit qui ex captiuitate ascende-
runt. siue ex iuda et beniamin. seu
de alijs tribub; originē ducentes.
Nam decē tū. in assiriā trans-
migratis. et samaritis in tra eoz sub-
stitutis. quicūq; remanserant de
reliquerit. ac fregerit omnia simu-
lacia. et integro ex corde dño serui-
re atq; in tēplū hostias suas offer-
re cepunt. ut uerba dierū manife-
te pbant. u septū ē. **A**bstulit g io-
sias cunctas abhominatioēs de u-
niuersis regionib; filioz isrl. et fe-
cit omis qui residui erāt in isrl ser-
uire dño dō suo. **C**unctis dieb; ei
n recesserūt a dño dō patrū suoz.
P paulo superius sub eodē rege. dū
de instauranda domo dñi ageret.
acceptamq; inquit pecuniā que
illata fuerat in domū dñi. et quā
congregauerant leuite de manas-
se et effraym. ianitores. et uniuersis
reliquis isrl ab omi q; iuda et
beniamin. & habitatorib; ierlm.
tradiderit in manib; eoz qui perat
oparis in domo dñi. **H**ij g qui re-
sidui cū tū iuda et beniamin.

12.
quib' sociati fuerat. simul captiuati
in babylonia. ac simul sunt patria
remissi. suas — singuli ciuitates —
uacuas cū agris ac uillis ingres-
si reppererūt. Non enī eas cū ipsi
in babylonia seruirent sicut nec
duar' t'buū tras. quisquā colonus
intrarat. dicente septuā. Siquis eua-
serat gladiū ductus in babylonē ser-
uiunt regi & filijs eius donec impe-
raret rex psar. et compleret sermo
dñi ex ore ieremie. et celebraret ter-
ra sabbata sua. Cunctis enim diebus
desolationis egit sabbatū usq; dū
complerent. lxx. anni. Completo i-
taq; hoc longissimo sabbato. recepit
tra iuda cū reliquis isrl' habita-
tores suos. Porro maior pars decē
t'buū que transmigrata erat ab as-
siris ultra medoz montes. nūquā
domū rediit. que nec si rediret su-
as potāt ciuitates ingredi. hā quip-
pe samarite possidere. De quib' ho-
die iudei multū iudaice et infide-
lit' pmitunt. qd ueniente ac regnā-
te xpō suo. hī etiam cū cētis sue-
gentis hominib; sint in iudeā re-
uersuri. atq; in toto orbe regna-
turi. n̄ intelligētes dicta ppharū.
qui regnū et diuicias ierusalem
ciuitatis dī n̄ uni genti iudee car-
nalit' s; omib; in xpō gentib; spi-
ritualit' qd nūc p orbem agitur
pmiserunt. Hec de supficie litē
paucis sint dicta. Spūali autē sen-

su sacerdotes et leuite. cantores. et
iamitores. et nathinneri. in urbib;
suis unūsusq; isrl' in ciuitatibus
suis habitant reūtentēs de baby-
lone. cū et ministri sēi altaris ac
doctores. et ipā dī plebs in suis sin-
guli gētib; dō fidelit' seruiunt. siue
qui eodē gradu aliquando uicys sor-
didato uel pdito. p penitentiā cor-
recti sunt. seu qui nup de regno di-
aboli ad eccliam uenientes. bonū s;
gradū bene ministrando adquisi-
erūt. Suas etenī ciuitates intrauerūt
leuite uel filij isrl'. n̄ solū illi qui
easde ciuitates quōdā captiuati a-
miserant. uerū etiā hī qui de cap-
tiuoz stirpe pgenti. ad ipās se ci-
uitates ex paterna successione pti-
nere didicerūt. Sic et in sensu spua-
li ciuitatē suam de qua transmigrā-
tus ē a chaldeis leuita recepit. qñ
do diaconus aliquis sēe ecclie uir-
tutē pfectionis quā a diabolo se-
ductus pdiderat. dño donante re-
dintegrat. Verbi grā. Qui p ebbri-
ositate uel scupiscentiā. ul' supbi-
am gradu quē acceperat factus ē
indignus. denuo p continentiā.
parsimoniam. humilitatē et cetera
uite correctionis insignia. ad eun-
dem dignior redit. Rursum leuita
in babylone natus. ciuitatē suam
in trāi iudeā ueniens ingreditur. &
quādo quis regeneratus in xpō re-
atum prime puaricationis exuit.

ac bene institutus in ecclia semel ac-
ceptū diaconatus gradū regulari
modatione custodit. Nam & ille si-
cut p grām sui redemptoris quasi
de chaldaea seruitute liberatus ē: ita
etiam p executionē bonorū opum
in quibz p decessores eiusdē gūs
conūfati sunt uelut ad mēna pp
e ciuitatis ascendit. Quicūq; u si-
liorū isrl̄ ita captiuū abducti sūt
ut nūquā patam reūsi suas ciui-
tates ac fundos possidendos relin-
querent: illoz utiq; designant er-
ratus: qui sic peccando ab ecclia di-
cedunt ut nūquā penitendo resi-
piscant: s; alius potius qui digni sūt
pmissa s; p̄mia percipienda relin-
quant. Quorū uni immo unūsi-
tati penitentiā suadens dicit in a-
pocalypsi dominus. Memor esto iqt
unde excideris: et age penitentiā:
et p̄mia opa fac. Sin autē uenio tibi
et mouebo candelabrū tuū de lo-
co suo: n̄ penitentiā egeris. Qui
rursum alt̄ri in fide p̄stanti ne
caderet suggerens: ecce ^{inquit} uenio cito:
tene qd̄ habes: ut nemo accipiat
coronam tuam. **iii.**

Item q; vesperat ves̄is sep-
timus: et erant filij isrl̄ in ciuita-
tibz suis. Congregat̄ ē ḡ ppl̄s qua-
si uir unus in ierl̄m. **S**eptimus
mensis qui apud nos october ap-
pellatur: totus erat p̄ cetis ins̄ibz
legali obseruatione sollempnis.

in quo etiam dedicatio templi ce-
lebrata ē. Congruebat ḡ deuotiō
fidelium qui de captiuitate ascende-
rant: ut cū p̄mo suas ciuitates sin-
guli cū pecudibz et pecunia quā
attulerant intrassent atq; in hys
mansiones s; suisq; congruas pui-
dissent: mox om̄s parit̄ in ierusa-
lem confluerent: ibiq; altare ad
offerenda dō holocausta astruerēt:
et hoc eo tempore anni quo oli-
tēplum ipsum cū altari et om̄ibz
uasibz eius cōsecratū ē quo ad diem
cōsecrationis eiusdē annuatim ue-
nire consueuerant. **A**ltiori autē sensu:
m̄sis septimus grām sp̄s sc̄i que et
in esaya p̄pha et in apokalypsi sc̄i
iohis septiformis describitur insi-
nuat. In quo uidelicet m̄se p̄t cap-
tiuitatē de ciuitatibz nr̄is in ieru-
salem conuenim: cū post ablutas
sordes erroresq; uiciorū post inco-
ata p̄fida opum bonorū: maiore
eiusdē sp̄s grā illuminam: et in a-
more sup̄ne pacis que in uera u-
nitate continetur accendim. **I**he-
rusalē quippe uisio pacis dicitur.
¶ bene d̄r: qd̄ omnis isrl̄ quasi
uir unus septimo m̄se in ierl̄m
congregatus sit. **H**ic etenim quot-
tidie in sp̄uali isrl̄ agitur: cū p
grām sc̄i sp̄s om̄s p̄ orbe electi u-
na eademq; fide d̄m colunt: u-
na et non dispari dilectiōe ad
gaudia p̄petue pacis et felicitate

13.
atq; hec in quantū
ualent etiam in p̄senti alterutrū se
se diligendo ac sufferendo imitā
tur. Bene autē subditur. **E**t sur
reit iosue filius iosedech. et fratre
eius sacerdotes. et zorobabel filius
salathiel. et fr̄es eius. et edificaue
runt altare dī isrl̄. ut offerrent ī
eo holocaustomata. sicut sc̄ptū ē
in lege moysi uiri dī. **U**tebant
enim ad opus diuini cultus ma
gistr̄s iosue & zorobabel qui ambo
ut sup̄ diximus unā eandēq; dñi
& saluatoris nr̄i figurā complent.
iosue uidelic̄ p̄p̄t̄ sacerdotiū. zoro
babel p̄p̄t̄ regnū. quia ille de sacer
dotali hic de regia stirpe descendit.
Dñs autē nr̄ uerus ē rex isrl̄. id ē
omniū dñm uidentū. uerus et pon
tifer sc̄lm̄ ordinē melchisedech. p̄o
tifer scilicet quia nos p̄ hostiam
corporis sui lauat a peccatis nr̄is.
qui etiam post passionē et ascensi
onē suam ad dextam pat̄s int̄pellat
p̄ nobis. rex quia et in p̄senti ad
bellū nos sp̄uale accingit. atq; ut
uincam̄ adiuuat. et uincantib; ī
futuro regnū phenne tribuit. **N**ō
solū autē iosue ac zorobabel. s; et
fr̄es eorū cū eis in edificationē tē
pli p̄fuerūt. illi nimirū fr̄es de qui
bus idem rex et sacerdos nr̄ post
gl̄am sue resurrectionis mulie
rib; se querentib; appārens ait.
Ite nunciate fr̄ib; meis. Qui ui

delicet fr̄es id est altiores quiq; in
eccl̄ia. et suo redemptori familiarit̄
adherentes. domū eius cū illo edifi
cant. cū corda fidelū ūbis et exem
plis suis ip̄o auxiliante confirmāt.
Et bene fr̄es iosue sacerdotes appel
lat. **C**uncte nāq; eccl̄ie dic̄ apl̄s
petrus. uos autē genus electum.
regale sacerdotiū. **D**e cuncta uerū
eccl̄ia dicit in apokalypsi iohes. **B**e
atus & sc̄s qui habet partē in re
surrectionē primā. in huius sc̄dā mor
tē n̄ habet potestātē. s; erūt sacerdotē
dī et xp̄i. **C**ū enī electi quiq; im̄b̄
sūt summi sacerdotis. cūq; exhibēt
im̄bra sua hostiam uiuentē. cū sp̄m
suū cont̄tū dō sacrificiū reddunt. rec
te et ip̄i cū merito fraternitatis. et
sacerdotij nomine censentur. **M**ag
ne autē puisione religionis filij t̄is
migrationis p̄mo omniū altare
dī edificauerūt. ut quia templū dī
nec dū erat fundatū haberent ta
men ū holocaustomata et hostias
offerendo. deuotionē sue m̄tis osten
derent. **Q**uod et nos hodie sp̄ualit̄
in eccl̄ia facimus. cū ante om̄ia in
corde nr̄o fidē dominice incarnati
onis et passionis collocam̄. cū h̄c
nr̄is auditorib; ante alia suscipien
dam atq; intimo ī corde radican
dam tradim̄. iuxta illud apl̄i qd̄
rudib; adhuc in xp̄o corinthus
loquitur dicens. **N**on enī iudicau
me scire aliquid int̄ uos n̄ xp̄m

187
ihm et hūc crucifirū. In quo uide
licet altari holocaustomata nr̄a. hoc
ē cogitationes. et opa p̄fecta offer
re debem̄. quia nimirū ita solumm̄
uota actionū nr̄az dō pat̄ possunt
ēē placabilia. si sacram̄tis nr̄i redēp
toris participem̄. si uirtute sp̄s ipsi
quasi igne sac̄ sc̄i altaris incendi
mur. Holocaustū nr̄az. totū incen
sum d̄r. Quo nomine illa sac̄ficia
uel hostias uocabant. ex quibz nil ī
humanos usus cedere. s; totū deo
dari. et sac̄ igne consumi p̄ceptū
erat. Quibz mystice illoz uita fide
liū exprimebat̄. qui nichil pp̄m
querentes. om̄e qd̄ uiuunt in famu
latū interni arbitris impendunt.
qui n̄ solum uoluptates anime siue
corp̄is sui p̄ d̄no calcare. s; et ip
sam animā p̄ illo ponere gaudent.
q̄ possunt dicē cū apl̄is. Ecce nō
reliquim̄ omnia et secuti sum̄ te
quid ḡ erit nobis. De quibz ip̄e
respondens. et om̄is inquit qui re
liquerit domū. ul' fr̄es. aut soro
res. aut patrē. aut matrē. aut ux
orē. aut filios. aut aḡs. pp̄t nom̄
meū centuplū accipiet. et uitā e
ternam possidebit. Hoc aut̄ ho
locaustū uite continentioris et sa
crationis in altari d̄i isrl̄ offeren
dū ē. quia n̄ n̄ p̄ fidem redempto
ris nr̄i bona nr̄a opa ut dixim̄.
dō pat̄ ēē possunt accepta. Nam di
ogenes et similes eius stultē phy

losophie sequāces. qui cū pp̄a re
liquissent. et nudā in selō ac pau
pem uitā gererent. d̄nm n̄ seque
bantur. holocaustū quidē facere
uidebantur. s; hoc in altari d̄i is
rahel n̄ fecerūt. qm̄ a suis quidē
se uoluptatibz alienos reddidēre.
s; xp̄m ihm apud patrē aduoca
tū habere nescierūt. De q̄ altari be
ne subditur. Collocauerūt aut̄
altare sup̄ bases suas. deterrent
bz eos p̄ circuitū ppl̄is tr̄az. et
obtulert̄ sup̄ illud holocaustū do
mino mane et uespe. **B**ases quip
pe altaris sūt corda electoz. ad sus
cipienda dominice fidei sac̄men
ta. p̄ceptis magistr̄oz p̄cedūtū q̄
si fabroz ferram̄tis p̄parata. Et
bene unū altare. s; plures sunt q̄
hoc portent bases. quia unus d̄ns.
una fides. unū baptysma. unus
d̄s. s; multa sunt corda fidelū. q̄
una uitatis regula instituta. qua
si equalē collecta in sinū commu
ni deuotiōe celestū onus portat.
sacram̄toz. alioquin quisq; min
minus instructis. et nec dum ui
cia p̄stina deserere curantibz. fi
dei sacram̄ta committit. quasi al
tare d̄ni in tr̄a sine basibz. ponit.
quia tr̄emis adhuc m̄tibz. que sūt
celestia tradit. Congruit aut̄ huic
loco. qd̄ in euangelio d̄ns ait. ne
q; accendunt lucernā. et ponūt
eam sub modio. s; sup̄ candela

brū. ut luceat om̄ib⁹ qui in domo
 sunt. Sicut enī dñs altare recte uo-
 catur quia nos ab iniquitatib⁹ nō-
 tris emundat quia uota oratio-
 nū n̄r̄az suscipiens. pat̄ cōm̄dat.
 sic etiam lucerna potest n̄ incon-
 uenient̄ appellari quia in testa
 assumpt̄e humanitatis lum̄ impo-
 suit eterne diuinitatis. Subponū-
 tur aut̄ bases altari. subponit̄ lu-
 cerne candelabrū. cū fideles quiq⁹
 sua corda siue corpora ad exercē-
 dum opando qd̄ credunt. humili
 intentione submitunt. Bene aut̄
 cū dicitur collocasse eos altare su-
 p̄ bases suas. adiunctū ē deterre-
 tib⁹ eos p̄ cūctū pplis tr̄az. quia
 cum inceptis fidelū dō deuotis.
 mox aderit contradictio nefando-
 rū ul' spūum uel hominū. qui o-
 pus bonū ne pficiatur impedire
 contendant. Vnde bene tales ppli
 terraz uocantur. ad distinctionē
 uidelic̄ eoz qui dicūt. n̄ra conuer-
 satio in celis est. S; quāuis ppli
 terraz deterreant. necesse ē ciues
 sup̄ne ciuitatis ceptis uirtutū ī-
 sistant. Nam sequitur. Et obtu-
 ler̄ sup̄ illud hocaustū dño. ma-
 ne et uespe. Offerimus n̄aq; ho-
 locaustū dño sup̄ altare ipsius.
 cū stabilita in corde n̄r̄o fide et
 integra deuotione bonis actib⁹
 opam damus. Et hoc mane ac ue-
 pere facimus. cū nos p̄ certo me-

merimus et incia salutifere in-
 tentionis ab illo accepisse et n̄ nisi
 p̄ auxiliū gr̄e eius ea que inchoau-
 mus bona posse pficere. ideoq; il-
 li uota gr̄arū in om̄ib⁹ cū arden-
 ti desiderio pie conūlationis re-
 ferimus. Item mane hocaustū fa-
 cim⁹. cū p̄ lumine accepto spūalis
 scientie conditori n̄r̄o uicē bene-
 uiuendi rependimus. Uespe ho-
 locaustū facim⁹. cū p̄ requie sem-
 pit̄na quā nos in illo post bona
 opa accepturos speramus. incessabi-
 li studio flagram⁹. Potest et iuxta
 lit̄am recte accipi mane nos et ues-
 pere hocaustū offerre cum ita
 diuine maiestatis obtutib⁹.
 placē omni tempore cura-
 mus. ut diluculo surgentes nō
 pus ad agenda humane fragilita-
 tis necessaria pcedamus. quā igne
 diuine karitatis inflammati. deuo-
 tis nos orationib⁹ dño comm̄dem⁹.
 iuxta eū qui dicit. Et mane oratio-
 nia pueniet te. Similit̄ completi
 diei opib⁹ n̄ ante demus oculis
 n̄ris somnū. aut palpebris n̄ris
 dormitationē quā locū dño ī no-
 bis sollertiore orationū instantia
 consecrem⁹. iuxta hoc qd̄ idem di-
 cit ppha. Dirigatur oratio n̄ra sic
 incensum in ospectu tuo. eleuat
 o manū meaz sacrificiū uesp̄anū.
Feceruntq; sollempnitatē taber-
 naculoz sicut sc̄ptū est. et holo-

o
y

caustū dieb' singulis p ordinē scdm
pceptū opus diei in die suo. **S**ollep
nitas tabernaculoꝝ que in euange
lio grece scenophagia. id ē fictio
tabernaculoꝝ nuncupat' festiuita
erat septē dierū. incipiens a quin
to decimo die m̄sis septimi. ī qui
bz pcepit dñs omnē pplm facere
s' tabernacula de frondibz ac ra
mis ligni pulcherrimi. et egredi
entes de domibz suis manere in hi
dem tabnaculis septē diebz. coti
die decreta diuine legis seruante
& holocausta dño offerentes in ig
ne. Hoc aut totū facē iussi sunt
in memoriā temporis quo egressi
quondā de egypto in tabna
culis morabantur in solitu
dine. p̄dicante legē moyse et cre
bruis diuina s' apparente p̄senti
a. expectantes longo tempore qñ
do trā repmissionis intrare lice
ret. ne umquā eis tanta grā bene
ficij m̄te excederet. Venientes ergo
qui de babylone ascenderāt in
ierlm. cū essent magno amore de
uotionis ad faciendā om̄ia dñi
mandata accensī. et hanc sollemp
nitatē que a quinto decimo die
collecte eoz supdict' celebrare
curabant diebz singulis eiusde
septimane ea que erant eis pcep
ta gerentes. que nos om̄ia pari
deuotioē spualit' agē conuenit. **E**
gressi enim sum' & nos p sangui

nē agni de egyptia seruitute. ut
uenirem' ad trā repmissionis. cū
sacramto dominice passionis bap
tizati. iugū graue p̄uaricationis
abiecim'. quatinus in libertatē glē
filioꝝ dī adoptati. heredes regni
celestis eē possemus. Manebam' ī
tabnaculis et tentorijs p desertū
longo tempore iter agentes. do
nec uenirem' ad patriam. cū ī bap
tismo renuntiantes n̄ solum sa
thane quasi regi egypti. id ē te
nebrar. s; et omnibz pompis at
q; opibz huius sc̄i. uelut pegrinos
in hoc mundo ac uiatores.
alterius aut uite. quā a dño spe
rarem'. cuius eē p̄missim'. Eius ī
memoriā spei et p̄missionis sep
timo m̄se debemus in tabnaculis
manere. hoc ē illustrante nos grā
sp̄s sc̄i que septiformis describitur.
tota m̄te hunc mundū uelut ex
traneū arentēq; deserere. ac fixa ī
tentioē ad immarcescibilia para
dyssi gaudia p̄perare. & hoc nos
septem diebz. hoc ē toto tempore
uite p̄sentis. que totidē diebz. cu
cum agit' indefinent' facē oportet
Singulisq; diebz huius ebdoma
dis holocaustū facē debem'. & o
pus diei in die suo. holocaustū ui
delicet. hoc ē oblationē totā in
censam in his que ad diuinū ser
uitū p̄pe p̄tinent. ut sūt orati
ones et ieiunia. opus ū diei in

die suo. in illis que ad obsequiū
 fratne dilectionis attinent ut est
 esurienti panē potū sitiēti. algn
 ti ueste hospiciū pegno. infirmo
 uisitacionē sepultura mortuo. er
 ranti doctrinā. dolenti solatium
 ministrare. **Q** bene cū diceret eos
 holocaustū dieb; singulis scdm p
 ceptū legis. & opus diei in die suo
 facere. inposuit p ordinē. quia
 nimirū quicqd in obsequiis siue
 diuini seu fratn amoris inordi
 nate geritur. meritū siue pfectiois
 amittit. **H**onor enī regis iudiciū
 diligit. Nam quecūq; in honoreo
 summi regis deuote agim; certi
 necesse ē discretioē iudicij. quādo
 ul quantū sint agenda distingua
 mus. ne si rectum opus nr̄m in
 nus ordinate agim; normā eius
 rectitudinis deprauem; **H**ec no
 bis sollempnia tabnactor; hoc ē
 scenophēgie mystice celebranda
 paulus insinuabat. cū int̄ pdican
 dum scenofactorie arti uacabat
 faciebat enī scenomata id est ta
 bernacula; ut et se ipsū incolam
 eē mundi ac pegnū doceret. et eos
 quos erudiebat pegnandū ī hac
 uita. in futuro aut̄ patam expec
 tandam sperandāq; institueret.
Tabnaculis nāq; pegnantes uel it̄
 agentes uti solemus. qd in hac ui
 ta scōs agere testatur. idē apls cū
 ait. **Q**ū sumus in corpore. pegri

nam a dño. **Q** ad ebreos. Non enī
 habemus hic manentē ciuitatē.
 s; futurā inquirim;. **Q** m̄ ū hy
 qui m̄tem pfecte a mundo alienāt
 ac se ciues eius que sursum ē pate
 fidelit̄ confitentur. mox uniuersi
 in se uirtutib; int̄cum pandunt.
 recte subiungit. **E**t post hec
 holocaustū iuge tam in kalendis
 quā in uniuersis sollempnitatib; do
 mini. que erant ossecrate et in omi
 bz in quib; ult̄ offerebatur mun
 deo. **H**olocaustū iuge dicit. quod
 mane offerebat̄ et uespe kalen
 das aut̄ uocat̄ inicia m̄siū. id est
 ortū lune nascentis. a quo semp
 ebrei m̄ses incipiebant ut pote nō
 los m̄ses exceptis lunarib; habent̄
 tes. **U**nde p kalendis greci melius
 neomenias. hoc ē nouilunia nū
 cupant. **S**icut̄ m̄ses ppter dies
 xxx. quib; implent̄ plenitudinē de
 signant operū lucis. quando in
 fide scē trinitatis decalogi pcep
 ta pficimus. **Q**d exordia m̄sum
 in quib; luna ut denuo nobis lu
 cere queat nup a sole dr̄ accendi
 n̄ inicia designant un̄cūq; bo
 ne opationis. que donante gr̄a
 conditoris nr̄i quasi solis iusticie
 p̄sentia percipimus. **O**b cuius sig
 nificantia diuine illustrationis.
 sine qua nil boni ul̄ inchoare
 uel pficere ualemus. dñs om̄s ka
 lendas. hoc ē exordia m̄siū celebra

tis. uictimaz ceremonijs obserua
ri p̄cepit. Vnde ē illud psalmiste.
Canite in iocunditate in die in
signi sollemnitate iurē. Q̄d est
ap̄te dicē. Gaudete iusti in dño. et
uerbo doctrine p̄missis insonate.
Mox ut uos ad faciendū opus bo
nū ab illo eē respectos confidatis
in luce insigni mēne inspirationis
eius. p̄ quā uos a cupiditate mūdi
huius auocari. ac diuinis rebz al
tius uacare concedet. Bene ḡ dicit̄
q̄d pacta festiuitate tabernaculoz.
filij transmigrationis faciebant ho
locaustū iuge. tam in kalendis q̄
in uniuersis sollemnitatibz dñi. que
erant s̄secrate. & in om̄ibz in quibz
ult̄ offerebat̄ mun' deo. quia p̄t̄quā
anim' semel huic mundo p̄fecte ab
renunciāuit oportet ut totū se
obsequio diuine uoluntatis q̄d ho
locaustū designare diximus. iugit̄
impendat. et hoc faciat tam inco
atione cuiusq; bone actionis. q̄
in eaz que dñs p̄cepit deuota ex
secutioē uirtutū. nec n̄ et in eis q̄
bz pia mens exceptis genalibz mā
datis sponte dño famulari letatur.
De qualibz ip̄e dñs n̄ p̄cipiens. s̄
s̄siliū tribuens. si uis inquit p̄fec
tus eē. uade uende omnia que ha
bes. & cū de uxore n̄ ducenda dis
putaret n̄ impando s̄ suadendo
ait. qui potest cape capiat. S; et
paulus de hys que in spontaneū

munus dño obtulerat gl̄abat̄ di
cens. Hūquid n̄ habemus potesta
tem manducandi et bibendi. Hū
quid n̄ habem' potestatē sororem
mulierē cūducendi sicut et ce
teri apli. et fr̄es dñi. & cephas.
Aut solus ego & barnabas. n̄ ha
bemus potestatē hoc opandi.
& cetera eius dē loci. **A** primo di
e m̄sis septimi cepunt offerre ho
locaustū dño. **S**epius dictū ē sep
timū m̄sem septiformē gr̄e sp̄uali
illustrationē designare. Un̄ bene
nūc d̄r. qm̄ a p̄mo die m̄sis septi
mi cepunt offerre holocaustū dño.
quia nimirū ab ip̄o exordio diui
ne inspirationis necesse ē humana
s̄scientia immutē. ac neglectis in
firmis delectationibz. in ea que dñi
sunt sola cogitanda atq; agenda
inardescat. An non a die p̄mo m̄sis
septimi. hoc ē a p̄ma illustratiōe
gr̄e celestis offerebant holocausta
uirtutū dño. qui sup̄ueniente ī
igneis linguis spu sc̄o. mox ue
lut ab eo qd fuerant immutati
nouus iam intimi amoris facibz
ardere. et omniū linguis gentiū
magnalia dī p̄dicare cepunt.
atq; adeo sunt hoc holocausto
dediti. imo ip̄i holocaustū facti.
ut facilius occidi ab eis qui con
traria sapiebant quā a sua in
tentione possent reuocari. Vnde
merito idē m̄sis septimū apud e

16.
breos nouus annus uocatur suo nobis
nomine indicans quia per donum sancti
spiritus fidelibus datur ut mandatum no-
uum mutue dilectionis implere et
canticum nouum superne laudis in e-
dificatione domus domini ualeant re-
sonare. De cuius uidelicet mensis ob-
seruatione dominus ita mystice precepit.
Mense septimo prima die mensis
erit uobis sabbatum memoriale cla-
gentibus tubis. et uocabitur sanctum om-
ne opus seruile non facietis in eo et
offeretis holocaustum domino. Sabbatum
quippe memoriale id est requies erit
prima mensis huius diei cum mens ac-
cepta diuinitus a temporalibus sese
illecebros abstinerit et in contempla-
tione dei uoluntate contenderit. Euan-
gunt tubis sacerdotes cum fideles
eam quam conceperunt fragrantiam in-
terne suauitatis etiam proximis
predicare satagunt. Omne opus ser-
uile non fit in tali sabbato cum ab omni
delectatione et contagio peccati
quatenus in hac uita potest mens se-
plena deo immunem seruauit. Ser-
uile namque opus peccatum est quia quod
facit peccatum seruus est peccati at-
que ideo recte holocaustum domino in
eodem sabbato offerretur quia nimirum
ille ueraciter a seruitio peccati liber
redditur cuius totum cor igne su-
perni amoris accenditur. Notandum
autem iuxta litteram quod septimo mense
congregatus est populus in ierusalem

ibidemque congregatis omnibus ioseph
et zorobabel cum fratribus suis altare e-
dificasse atque a primo die eiusdem men-
sis septimi holocaustum domino obtulis-
se referunt. Unde colligitur hoc al-
tare multum citato opere de lapidibus
impolitis compositum et non sicut oli-
de ligno fabricatum atque ereis esse
laminis coactum. Neque enim aliter tam
et si plurima fabricantium turba in-
stante potuit una eademque die profici
qua ceptum est atque ad offerendum in
eo holocaustum preparari. Nam et in
libro machabeorum de lapidibus factum
probatur ubi ab ethnicis profanatum
et post annos sex a iuda machabeo
renouatum fuisse memorat. Et acce-
perunt inquit lapides integros se-
cundum legem et edificauerunt altare
nouum secundum illud quod prius fuit. No-
tandum quoque quod in eum quinte e-
tatis mundi sicut et in illis prece-
dentium oblati domino holocaustis con-
secrati. In prima namque etate beatus
patriarcha abel primo omnium
electorum de primogenitis ouium su-
arum et de adipibus earum deo holocau-
ta obtulit ingressumque sancti na-
centis et primo hostis pecorum et
ad extremum pro procreatore dicauit.
Secunde exortum etatis noe oblati
deo holocaustis de cunctis que
archa continuerat animalibus mun-
dis consecrauit. Tercie etate mel-
chisedech sacerdos dei summi.

& abrahā patarcha. hic pane & ui
no. ille pprio filio dō oblato sacra
rūt. & uisus ipsum q̄q; p̄ncipiū idē
patarcha cū ueniss; in t̄ram rep̄mis
sionis facto ibi altari et inuocato
eius nomine consecrauit. Quartā
etate rex dauid dño consecrauit.
edificato altari in ārea orne iebu
sei & oblatis dō holocaustis quib;
nam eius qua pplm numerando
contraxerat placaret. In quo loco et
q̄ndam abrahā filiu obtulisse phi
bet; et deinde edificato a salomone
templo. altare holocaustoz constat
ēē locatū. Quinte nūc etatis exor
diū. iosue filius iosedech. sacerdos
magnus. et zorobabel filius salathi
el edificato in eodē loco altari et
oblatis dō holocaustis. mox ut dis
cussio iugo longe captiuitatis iero
solimā rediere. dedicarūt ac deinde
holocausto iugi cotidie dñm s̄ pla
care curabant. Que cuncta in figu
rā p̄cesserūt eius. qui in sexta etate
uentur; in carne et hostia eiusdē
sue carnis et sanguinis totū erat
redemptur;. Edificato ḡ altari. et ob
latis dō holocaustis. sequit; sc̄ptura
dicens. Porro templū dī fundatū
nec dum erat. **M**undatio tēpli di
illoz hoc in loco typice figurā te
net. qui nup ad fidē conuēsi. locū
mansionēq; dño in suo corde et cor
pore p̄parant dicente aplō. An nes
citis qm̄ m̄bra ur̄a templū ē sp̄s

habitat
sc̄i qui in uobis. **P** iterū. Per fi
dem habitare. xpm in cordib; nr̄is.
Qui ḡ de captiuitate libati ieroso
limā uenerant edificare tēplū qui
dē disposuerūt qd etiā postmodū
opere patriar;. s; p̄mū edificato al
tari. se ipsos cotidianis holocaus
tomatib; dño comm̄dabant ut sic
purgatores ad edificandū tēplum
mererent; accedere. Sic aut; et in spū
ali edificatiōe sic omnimodis ne
cesse ē ut quisq; alios doce; decre
uerit. p̄us se ipsum doceat. Qui p̄
imos ad timorē ul; amorē dī insti
tuere intendit; p̄mo se ipsū instan
tius dō seruendo dignū doctoris
officio reddat. ne audiat ab aplō.
Qui ḡ docet aliū. te ipsū n̄ docet.
Vnde et ip̄e de se apl̄s. Castigo i
quit corpus meū. et seruituti sub
icio. ne forte cū alijs p̄dicauim.
ipse rēpbus efficiat. Qua p̄p̄t ap
te filij transmigrationis. n̄ ulla
alias uictimas uel sacrificia. quā
holocausta. hoc ē totas incensas
oblationes dō obtulisse reppunt;
quia totū se necē est bene uiuē
do. et a licitis etiam continendo
suo creatori mancipet. quisq; ma
le uiuentes cupit ab illicitis ac
tib; docendo compescē. ut et me
rito bone actionis sup̄nū copio
sius in p̄dicando obtineat auxi
liū. et exemplo eiusdē boni opis
suos auditores ad ea que docet

efficacius sequenda puocet. Potest
etiam ita mystice interpretari. qd edifi-
cato altari holocausta offerant do-
si. nec dū templū edificent. hu qui
nup ad dñm conuersi mor fide ei
cognita tantū in diligendo illum
toto ex corde inardescunt. ut iam
mē pfectos annumerari ualeant.
etiam si necdū bona que cupiūt
opandi ac pficiendi temp suie
facultatē accipiant. Huiusmōi ho-
locaustū beatus abraham dño. &
si n̄ constructo templo obtulit.
cū pfectus iam fide existit & p̄us
quā opa fidei exsequere ē dicen-
te scriptura. Credidit abrahā dño.
& reputatū ē illi ad iusticiā. Cū ū
fidi pfecte opis quoq; boni ple-
nitudinē addidit offerens ysaac
filiū suū sup altare. quasi etiam
templo astructo pfectiora dō ob-
tulit holocausta. quia nimirū sin-
guli actus siue gressus pie deuo-
tionis. uelut ordines sunt lapidū
politoy. quib; in nrō corde dilec-
tam dō domū habitatiōēq; cō-
struimus. Quom̄ aut filij transmi-
grationis post altare astructum.
post oblata dō holocausta ad e-
dificandū templū puenerint sub-
sequentē ostenditur. **O**derūt aut
inquit pecunias lātomis et ceim-
tarijs. cibum q; et potū & oleū.
sydonijs tyrijsq; ut deferrent lig-
na cedrina de lybano ad mare

17
ioppen. **L**ātomis sunt lapidū ceso-
res. Vnde scriptum est in libro para-
lipomenon. & p̄cepit dauid ut cō-
gregarentur om̄s p̄seliti de t̄ra isrl.
& constituit ex his lātomos ad cedē-
dos lapides. Ceimtarij sunt qui ce-
m̄ta ad aglutinandos lapides ex
gypso uel calce faciunt. Vnde alia
translatio p lātomis et ceimtarijs ce-
sores lapidū et fabros habet. Ho-
tanda ḡ pia ppli sollertia. qui i nul-
lo suis opib; parentes. ex his que
s̄ necessaria erant. et ex quib; ipi ui-
uebant uel materias ad edificatio-
nem tēpli emebant ul oparios con-
ducebant. Ioppē aut ē ciuitas pa-
lestine maritima. xl. fere milib; pas-
suū ab ierosolimis distans. Porro sy-
don et tyrus urbes fuere fenicis no-
bilissime. lybanū montē habentes
in uicino. Vnde illoz auxilia compa-
rantes filij transmigrationis rogaue-
runt s̄ ligna cedrina de lybano ce-
di. et hec ratib; p mare in ioppen
usq; deferri. unde rursum p t̄ra
possent ierosolimā ad opus tēpli
pferri. Qd eodē ordine constat in
prima templi astructione fuisse
factitatū. p̄p̄t qd ibi salomon rega-
li potentia ab amico rege iram ab-
q; ullo labore queq; uoluit acci-
piebat. hic aut ex ules post mul-
ta annoz curricula patriā repe-
dantes quia potentia regni n̄ ha-
buere cuncta p̄cio que opus de-

sideratū poscebat obtinebant. **S**pu-
ali autē sensu latomi sunt in struc-
tione domus dī qui primo docē-
do ut increpando instituunt. **Q**s
dū firmo gradu int̄ participes eiu-
de gr̄e consistere docent quasi qua-
drando cūcompositis lapidibz aptat.
Quocūq; enim uerteris quadratum
stabit et electoz mens dū int̄ unū
sa mundi siue adūsa seu p̄spa p̄mā
ferit immota quasi quadrata sibi
in esse figurā uirtutis inuicē demo-
strat. **I**n qua significatione etiam ar-
cha noe de lignis quadratis facta eē
describit̄. **N**am tandē eccliam quā
tēplū de lapide factum significat
etiam archa de lignis compacta fi-
gurauit eandē et tabnaculū de ta-
bulis et cortinis compositū demons-
trauit. **C**em̄tarij ū sunt in domo do-
mini id ē scī p̄dicatores qui dū eos
q̄s bonis opibz instituunt copula
karitatis ad inuicē nectunt quasi
quadratos politosq; lapides ne or-
dinē sue compositionis deserant
cēnta infusione coniungunt dicen-
tes. **E**stote prudentes et uigilate in
orationibz. **A**n̄te om̄ia mutua i uo-
bis metipsis karitatē habentes cō-
tinua. **¶** apl̄s paulus habenda
nobis p̄cipiens uiscera misericordie be-
nignitatē humilitatē memoriā pa-
cientiā et cetera huiusmōdi uelut la-
pides uidelicet edificij celestis conti-
nuo subiecit. **S**up̄ om̄ia autē hec

karitatē qd ē uinculū p̄fectionis.
Sed et sydonij tyrijq; qui cedebāt
ligna cedrina de lybano ad struc-
turā templi eosdem scōs p̄dicato-
res figurate denuntiant qui homi-
nes quōdam in gl̄a scī huius subli-
mes et nitidos securi sermonis dī
de statu prisce sūstinationis deiciūt
ut salubrit̄ p̄stratos ac uelut ab
humore corruptiuo ingeniti sen-
sus excoctos ab omni uicioz cor-
titudine corrigant atq; in ornatū
siue munimū scē ecclie sublimē
erigant. **D**e quo typice dī in psal-
mo qui inscribitur in cōsumatiōe
tabnaculi. **V**ox dñi confringentis
ceds. **V**ox quippe dñi confringit ce-
dros ut consumetur tabnaculū.
cū sup̄na inspiratione corda sup-
boz humiliant̄ ut huius q; correc-
tis scē ecclie numer̄ p̄ficiatur. **V**n-
de bene sydonij uenatores tyrij
coangustati interpretant̄. **V**enatores
quippe sunt scī p̄dicatores cū ua-
gos atq; erraticos maloz sensus
retibz fidei xp̄o subiciendos capi-
unt ip̄o dicente uenite post me
faciam uos fieri p̄scatores homi-
nū. **I**dē sūt et coangustati quia p̄s-
suram habent in mundo tam et-
si confidentes quia dñs uicerit
mundū. **L**atomi ḡ et cem̄tarij la-
pides et cem̄tū p̄parantes sydonij
et tyrij ceds de lybano ad opus tē-
pli deferentes scōs p̄dicatores in

sinuant qui mtes auditorz suoz ad
 societate ecclie erudiendo instituit.
 Dant aut pncipes patrii iosue uide
 licet et zorobabel ac frs eoz pecu
 nias. huiusdem latomis et cementariis.
 q eos promptiores ad opandū red
 dant cū euanglizantibz uerbū hū
 qui tempore merito eruditione p
 cessere doctores. xpo auctore uel ex
 empla uirtutū suaz pponūt uel
 diuinor apicū paginas largiunt.
 quoz exhortationibz ul pmissis cō
 fortati. minus in labore celesti las
 fescant. Dant et sydonus tyriusq.
 cibum et potū et oleū. ut deferant
 ligna cedrina de lybano ad mare
 ioppen. cū eisdē doctozibz. ut ad
 pdicandū idonei eē ualeant spūa
 lia karismata in quibz maxima ē
 karitas emulanda commendant uel
 certe cū dñs n̄r quē p iosue simul
 et zorobabel designari docuimus.
 eisdē uerbi sui ministris spūalia do
 na parat. quibz intus illustrati. for
 tiores efficiant ad debellandā p
 dicando supboz iactantiam ac sa
 pientā stultā. neq; opus habet do
 cerei quom̄ cibz et potus et oleum
 m̄nam n̄ris refectionē signi
 ficet. qui bene dicit illud psalmis
 te dño canentis. Parasti in conspec
 tu m̄o m̄sam. adūsus eos qui tribu
 lant me. impinguasti in oleo cap̄t
 meū. et poculū tuū mebens quā
 pclarū est. Dantur ḡ pecunie la

tomis et cementariis. dantur lignoz ce
 soribz. cibz. potus et oleum. ut ad
 edificandā domū dñi material ppa
 rarent cū pdicatoribz ueritatis diui
 nitus uirtutū copia conferret. quibz
 adiuti. ad corrigenda prauoz corda.
 ac pceptioni supnoz bonoz aptan
 da sufficient. Defertur ū ligna exci
 sa. in mare. n̄ in illo dimerienda. s; p
 illud ioppen que m̄p̄tatur pulc
 tudo pferenda. cū idem doctores au
 ditoribz suis ad fidem uocatis. temp
 tationes mundi s̄ occursum. s; fide
 supandas pnunciant ita ut primo
 siue uicioz seu puoz hominū feri
 sint fluctus tolerandi. et sic ad pul
 cherrima uirtutū menia portūq; p
 ueniendū. Possumus et ita intellige
 re ligna ad edificiū templi futura
 p mare ad ioppen deferri. ut p̄mū
 quidē abrenuntiem diabolo qui
 dictus ē a pp̄ha draco rex omnū
 que sunt in aquis hoc ē impiozū.
 quoz cōsatio n̄ est in celis. s; i ma
 ri. id ē p̄turbationibz sc̄li fluctuā
 tis. abrenuntiem om̄ibz pompis.
 atq; opibz eius. ac deinde ad pul
 chritudinē puenientes fidei. qua
 sc̄am t̄nitatē unū et uerū d̄m. qua
 dispensationē dominice incarnati
 onis. qua unitatē sc̄e ecclie. remis
 sionē peccatoz. carnis resurrectio
 nem cōfiteamur. Vnde recte in hac
 ciuitate petrus thabitam deuotā
 dō feminā a morte suscitauit quia

NB
 J

nimirū in huius pfectione fidei
et genialit̄ omnis ecclia p baptysma
a morte suscitāt peccator̄ et cū p̄
baptysma denuo mortē peccati in
currimus. p eandē necē ē fidē pe
nitendo reuiuiscam⁹ ac p reconcili
ationē sacerdotū ecclie rursus fide
lum cetū reddamur. **iiii.**

In anno autē scđo aduentus eor̄ ad
templū dī in ierusalē m̄se scđo. ce
perūt zorobabel filius salathiel. &
iosue filius iosedech. & reliqui de
fr̄ibz eor̄ sacerdotes & leuite et om̄s
qui uenerūt de captiuitate in ierlm̄.

At constituerūt leuitas. a. xx. annis
& supra. ut virḡ erent opus dñi
ad tēplū dī eos uenisse dicit n̄ quia
tēplū factū inuenerūt. quippe cū
p̄dictū sit illud nec dū fuisse fun
datū. s; ad templū dī dictū ē ad lo
cū templi dī. ad opus quo tēplū
reedificare cupiebant. fallunturq;
moder̄ in iudei qui dicē solent.
nūquā parietes templi s; tantūm
tectum a chaldeis fuisse subūsum.
cū manifeste sc̄bat ezras filios tñs
migrationis tēplū a fundam̄tis fe
cisse. Cū autē sup̄ dicatur. qđ sep
timo m̄se uenit in ierlm̄. hic ū
addatur qđ anno scđo aduentus
eor̄ m̄se scđo opus templi incho
auerint. patet pfecto qđ in septē
m̄sibz lapides. cēntū. ligna. et cetā
opi necessaria pparauit octauo
aut incipiente m̄se opi optato

iam instare cepint. **S**ex enim erāt
m̄ses anni p̄mi et septimus sequē
tis. qđ in magno utiq; mystio ges
tū. quisq; doctus facillime inue
niet. **S**eptē quippe ad sabbatum
p̄tinent in quo die domin⁹ uel cō
uito mundo requieuit ab om̄ibz o
pibz suis. uel redepto p passionē
suam mundo requieuit in sepul
cro. octo ad p̄mā sabbati. in qua
ip̄e resurrexit a mortuis. **S**eptē
ad sp̄e n̄ri post mortē sabbatys
m̄. octo respiciunt ad gaudium
n̄re post resurrectionē p̄petue be
atitudinis. **Q**uia ḡ om̄s elector̄
opatio qui sunt templū & domū
dei p grām sc̄i sp̄s & incipit et
p̄ficatur. om̄i respectu et intenti
one future quietis et immortali
tatis pagitur. recte structores tē
pli a septimo m̄se oblati dō ho
locausis sumptus ad edificandū
p̄parare incipiunt atq; in septē
m̄sibz sumptibz pparatis. octauo
opus ipsum aggrediunt. neq; ali
om̄ino in p̄paratione tanti ope
ris reppitur numer⁹. quā ille qui
uel grām sc̄i sp̄s septiformē qua
adiuuam̄ opantes. ul̄ requiē ani
m̄az ac resurrectionē corpor̄ q̄
bene opantes speramus figurate
denuntiat. **Q**uid autē significet
tempus. xl. et vi. annor̄. quibz e
dificatū est templū. ut etiam eu
angelij sc̄ptura testatur. suo loco

exponet. Magna aut totius ppli
 illius deuotio. et nob q: sollerter
 imitanda ostenditur. cu n solum
 maiores natu zorobabel uidelicet
 et iosue. et reliqui sacerdotis & leui
 te. s. et omis qui uenerat de cap
 tuitate in ierlm. a maiore usq:
 ad minore statuerit leuita qui ur
 gerent opus dni. Gaudebant naq:
 se de captiuitate babylonie ieroso
 lima fuisse reusos. et quatu sup
 be ciuitatis ydola ac flagicia q
 euaserant horrebant. tantu sacre
 do ciuitatis ad qua puenire me
 ruerant. deore uidere cupiebant.
Quantu fana ydoloru quib: diuitu
 miferant abhominabant. tantu
 replu sui conditoris qd dirutu ee
 uolebant. & a quo diuitus captiui ex
 sulauerant. oculi restaurari deside
 rabant. **C**ode naq: ordine etiam ne
 n solum epi ac presbiti. et plebe
 fidelu. domu uidelicet dei debent
 edificare docendo. et doctores illi
 qui opus uerbi scissimu diligent
 impleant. osulendo spones. s. & ip
 se pplis de captiuitate uicior ad
 uisionem uere pacis uocatus. mini
 steriu s ubi necesse est ab hys qui
 dicere norunt exigant. **Q**ui uide
 licet ministr sermonis id e leuite
 a. xx. annis et sup. stituti ee nar
 rantur. quia nimiru tales sut ad
 pdicandu ubu di pplo pferendi.
 qui decalogu legis n solum exse

cutione opis in exempli suis audi
 torib: ostendant. s. & puritate at
 q: integrate cordis in ospectu sui
 auditoris intemeratu custodiant. **H**ec
 dubitandu e ibi statu ecclie. pspe
 ru sumere pfectu. u et psules suu
 gdum rite custodientes pplo magi
 tros ueritatis a quib: erudiatur. re
 gularit ordinant. et ipe pplis datos
 sibi magistrs. ne a dicendo cessent
 diligent audiendo ac dictis eoru ob
 tempando compellunt. **S**ed heu. ph
 voloz uiuit nroz socordia tempor.
 maioresq: simul et minores ledit.
 hos a pdicando ubum. illos ab au
 diendo. utrosq: a faciendo ppedi
 ens. qd minus sollicite pensamus.
 uel quata acerbitas demonice cap
 tuitatis de qua eruti sumus. uel
 quanta sit sollempnitas ad qua uo
 cati sum. sup ne ierlm mats omiu
 nrin. cuius in psenti ecclia ia pig
 nus accepimus. **V**eru intueamur
 eximia patru opa. q amplius de
 nre actionis pusillanimitate con
 fundam. **S**equit. **S** tetitq: iosue et
 filij eius et fratres eius. cethmiel
 & filij eius. & filij iuda
 quasi uir unus. ut starent sup
 eos qui faciebant op in templo dni.
 filij enad. filij eoz. et frs eoz le
 uite. **I**osue hoc loco. n filiu io
 sedech sacerdotem magnu dicit. s.
 unum de leuitis. de quib: pdictu
 erat. qd stituti sunt a. xx. annis

q̄ sup̄ ad urḡ endū opus dñi. de q̄
bus fuit et cethmel et filij anaxab.
qui parit̄ inuincto s̄ eidem op̄i cū
filijs et fr̄ibz suis curā adhibuisse
narrant̄. Demq; supra in catalogo
pp̄li isrl̄. hu post sacerdotes p̄mi le
uitaz nominat̄ commemorant̄.
Leuite inquit filij iosue & cethmel
filioz odeuie. xxxiij. **V**nde et u
troq; loco colligitur. p̄ncipes eos et
patarchas fuisse leuitaz temporis
illius. Vbi bene filij iuda in medio
leuitaz in̄ponunt̄ qui simul in
staurando tēplo dñi curā impende
runt. et h̄y p̄pt̄ eundē pietatis con
sensum. quasi un̄ stetit̄ commemo
rant̄. Hic nāq; ē ille de q̄ p̄dicim̄.
nobis semp̄ imitandus ordo uir
tutis. ut eccliam sc̄am. et dicati ḡ
dus dō om̄s. et cōmunis pp̄li toti
deuotio p̄ suo quisq; modulo edifi
cet. Notandūq; et crebrius rememo
randū. quantū boni pp̄lo malū cap
tuitatis contulerit. de qua eruti
tanta om̄s intentione. quanta nū
quā antea celestibz obsequijs opam
dare pbantur. S; et hodie multis
qui in pace ecclie negligent̄ uire
rant. subito errasse et in flagicia
aliqua cecidisse p̄fuit. dū p̄ casū
penitendo erecti. uigilantius dñō
seruire expunt̄. Q̄ qui piḡ ac debi
les in innocentia stare uidebant̄. p̄
accidentē s̄ ruinam admoniti sūt
sollertius erga sui custodiā contra

om̄s antiqui hostis insidias accen
gi. ita ut qui nec p̄p̄am uitam cu
rando offenderant postmodū etiā
frat̄ne salutis cū sua erectione cu
ram gerant. Omnis ḡ pp̄ls reuer
tentium de babylone in ierlm̄. cu
ram tēpli restauandi. si maxime le
uite et filij iuda habuere. uidelicet
p̄pt̄ sacerdotalet̄ simul et regia sc̄e
ecclie dignitatē. Regalis enim p̄ci
pue et sacerdotalis tribz tēplū edi
ficant̄. quia om̄s nimirū qui corda
fidelū uel docendo uel bene uiuen
do instituunt̄ ad corpus et̄ni regis
ac sacerdotis. hoc ē dñi et saluato
ris n̄ri p̄nent̄. Vnde et ip̄i aucto
res opis de utraq; tribz ihe uideli
cet de sacerdotali. zoroabel ū de
regia originem ducere. **F**unda
to ḡ a cēntarijs tēplo dñi. stete
runt sacerdotes in ornatu suo cum
tubis. et leuite filij asaph in cym
balis. ut laudarent dñm p̄ manus
dauid regis isrl̄. et conemebant
in ymnis et confessione dñō. qm̄
bonus qm̄ in sc̄lm̄ miscdia ei sup̄
isrl̄. Omnis quoq; pp̄ls uocifera
batur clamore magno in laudan
do dñm. eo qd̄ fundatū eēt tēplū
dñi. **M**agna omnū p̄sonaz deuo
tio ostenditur. cū fundato tēplo
om̄s et sacerdotes. & leuite. et pp̄ls
omnis. iuxta suū quisq; ḡdū. mise
ricordia dñi laudabant. Sacerdotes
quidē sc̄is ornati uestibz. p̄ ut

stante adhuc tēplo osuerant tubis
 psonantes & cor ppli ad suauitatē
 supne laudis accendentes. leuite
 aut in cymbalis bene sonantibz. ym
 nos dño concinentes. pplis ū clamo
 re commun affectū sui cordis in
 laudando dñm ostendens. **L**auda
 bant aut leuite dñm p man' dauid.
 siue in organis que ipse fecit siue
 psalmis. q̄s ipse instituit concinē
 tes. siue quia dauid in collocatiōe
 arce principē fecit ad ositendum
 dño asaph & fr̄es eius. ut ūba die
 r̄ū testantur. **D**e quo rursū dicitur
 quia filij ei' sub manu ipsius erāt
 pphetantes iuxta regē. **M**erito et
 hoc in loco. cū filij asaph laudaret
 et confiterent̄ dño p man' dauid.
 hoc ē iuxta dispositionē eius hoc
 fecisse intelligendi sūt. **I**uxta misti
 cū ū sensū fundato a cēntarijs tē
 plo dñi. stant sacerdotes in ornatu su
 o cū tubis. cū conūsif peccatoribz ab
 errore et fundata in corde illoz fi
 de ac dilectiōe. xpi. congaudēt om̄s
 qui audiūt eccliaz magist' seq; ip
 sos sollertius opibz bonis ornates.
 tubis doct̄ne salutaris insonant.
 quatinus et exemplo uirtutū et hor
 tānto sermonū adiuuent bona cep
 ta eoz. qui uel nup ipsi penitēdo
 ad grām xpi uenerē. **S**tant et
 leuite. ut laudent dñm in cymbalis.
 cū etiam sedi ordinis ministr. ad i
 formationē neophytaz. pijs actibz

uel nup alios ad gratiam xpi
 docendo conuertere.

suo conditori deseruiunt et hoc in
 mutue dulcedine karitatis. **C**ymba
 la nāq; que se inuicē tangunt ut
 resonent aptissime opa karitatis ex
 primunt quibz alterutrū se sc̄i ad
 laudē sui excitant auctoris. **L**audat
 etiā illum p manū dauid regis isrl.
 cū ipsius dñi et saluatoris ea que p
 carnē gessit opa diligentē considāre
 & in quantū sufficiunt imitari sata
 gunt. **P**lurimi etiam de sacerdotibz
 & leuitis. et sacerdotes patrū & senio
 res qui uiderāt tēplū p̄us cū fun
 datū eēt. & hoc tēplū in oculis eoz
 flebant uoce magna. et multi uo
 ciferantes. in leticia eleuabant uo
 cē. **Q**ui uiderant tēplū p̄us funda
 tum. et hoc tēplū corā oculis su
 is. partim fletus. partū gaudiū uo
 ces emittebant. **G**audiū quidē quia
 tēplū dñi qd destructū fuerat iam
 restaurari cepiss'. **F**letus ū. quia do
 lebant cernentes quantū paupies
 ceptus illius tēporis. ac magnificē
 tissima qndam salomonis poten
 tia. qua p̄us tēplū fundatū ē dista
 ret. **L**etabant̄ multū. quia soluti a
 captiuitate tēplū reedificandi fa
 cultatē acceperant. s; flebant uoce
 magna. quia p̄us tēplū ob sua sce
 lera. nouerant eē dirutū. cuius nec
 magnitudinē ipi nec decorē ulla
 tenus equiperare ualebant. **N**ā qd
 ppha dicebat. **M**agna erit glā dom'
 istius nouissime plus qm̄ prime.

n̄ ad magnitudinē uel ornatū domi-
s; ad rem ipsā p̄tinet quia maioris
miraculi & euidentioris erat diuine
uirtutis. qđ pauce captiuoz reliqui
e inimicis et resistentib; tantū op̄
p̄ficere ualuerūt. quā qđ rex opule-
tissim⁹ nullūq; omnimodis habens
adūsariū. immo potentissimū ac di-
tissimū tyri regē habens adiutorē.
hoc cū artificib; doctissimis put-
uoluit fecit. **I**tē maior erit gl̄a do-
mus illius nouissime quā p̄me q̄a
in p̄ore domo cultores ueteris tes-
tānti legis p̄ph̄az septa pplis p̄di-
cabant. in sedā autē xp̄c et apli gra-
tiam noui testānti ac regni celesti
euangelizabant int̄tū. **S**; & in ree-
dificatione tēpli sp̄ualis flet simul
& leticia principib; nascitur. Gau-
dent nāq; doctores sc̄i in salute pe-
nitentiū lugent quia umquā pe-
nitenda commiserint et n̄ semp. i
auctoris sui uoluntate p̄stiterint.
Exultant ip̄i de sua salute. qui p̄
penitentiā a morte anime surrexe-
rūt. lugent se umq; peccando sta-
tū anime pdidisse. **L**etantur et ne-
ophiti gr̄a sui redeptoris se eē col-
lectos. dolent secū toto genere hu-
mano in p̄mo parente p̄isse. & qua-
si corrupto ab hostib; templo dī.
statu uidelicet corporis et anime i
mortalis. in babylonē id ē ofusio-
nē p̄sentis exili; se fuisse transmi-
gratos. **V**erū quia crescentib; bo-

noz p̄fectib; crescit parit̄ inuidia
maloz. neq; umquā int̄ augm̄ta
p̄ioz deerūt temptānta prauozū.
qui uel bonū fictē ostentando. ul-
apte malū ingerendo sc̄os ledere
conantur. recte subiungit̄. **A**udie-
rūt autē hostes iude et beniamin. q̄a
fili; captiuitatis edificarent tēplū
dño isrl̄ & accedentes ad zorobabel
& ad p̄ncipes patrū dixerūt eis. **E**di-
ficemus uobiscū. quia ita ut uos
querim⁹ dñm ur̄m. **E**cce nos immo-
lauim⁹ uictimas ex dieb; assoraddā
regis assur. qui adduxit nos huc.
Nota ē hystoria quia hostes iude
et beniamin samaritas dic̄ q̄s cap-
tauitatis decē tribub; rex assyrioz
de diuisis gentiū pplis in ciuitates
eoz & t̄ras transtulit. **Q**ui postmo-
dū accepta dī lege. et hanc ex par-
te seruabant. et nichilomin⁹ eis dē
quib; antea simulac̄s seruiebāt. **H**ui-
ḡ quia ueros dī cultores abhomi-
nabantur. polliciti s̄t eis auxiliū
op̄is. ut in societate recepti pos-
sent inferre dispendiū. **f**acile autē
eius patet quia tales ppli fal-
sos fr̄s. hoc ē hereticos. et malos
catholicos figuraliū ex p̄munt. q̄
hostes s̄t iude. hoc ē confessioni
& laudis. quā ecclia in p̄senti dño
p̄ fidē rectam. & opa fide digna
offert. **H**ostes q; beniamin. hoc ē
fili; dextere. dū eos qui se audiūt
a sorte segregant fidelis ppli. q̄

ad dexterā iudicis in futuro bene-
 dictionē ē et regnum pceptur' et
 num. Tales g' dicunt ad zorobabel
 & principes patrū edificem' uobis
 cū quia ita ut uos querimus dñm
 ur̄m: cū affectant heretici auctori-
 tatē pdicandi s' eque int' catholi-
 cos tribui. pmittentes se unā ean-
 demq: cū eis recte fidei et opati-
 onis tenere ac diligere castitatem.
 quatinus accepta potestate docendi.
 in medio boni seminis a quo apls
 paulus cognom̄ accepit ut spmolo-
 gos id ē seminuuerbius diceret' zi-
 zania uane doctine occulte inter-
 serant. Sic fecere quidā in niceno
 concilio qui recte fidei int' catholicos
 patres n̄ catholica m̄te subsēperit.
 ut quo fidelibz familiarius eēt
 admira. eo recipiende pfidie ar-
 riane libius locū struerent. Sic pe-
 lagius in concilio palestino here-
 sim suā qua grām dī acerrime
 impugnabat. pfessione & septo n̄
 et animo anathematizauit. ne ip-
 se a catholicis sacerdotibz anathe-
 matizat' locū docendi in ecclia. ac
 suū errorē seminandi facultate
 amitteret. Ecce inquit nos imo-
 laum' uictimas. ex diebz assoraddā
 regis assut. qui adduxit nos huc.
 Immolastis uictimas. s. immūdas.
 quia n̄ renūtiastis ydolis. Que e-
 nī participatio iusticie cū iniqui-
 tate. Aut que societas luci ad

tenebras. Que aut' ouentio xpi
 ad belial. Intraſtus n̄aq: ē ram
 filioz isrl. n̄ a iosue introducti. n̄
 ierosolimoz impio subdit' s: a re-
 ge pfido. ab hoste ppli dī m̄tra
 eius adducti n̄ ut in hac dño. s:
 eidē regi adūsario seruiat'. Sic
 nim heretici sic falsi catholici.
 dū pacem ecclie ut uiuendo pū
 se uel etiam docendo impugnant.
 ab ierosolimoz sūt regno pro-
 fus extranei & ad gentiliū magi-
 quoz peccata n̄ deserūt. sorte p-
 otam p̄tinent. immo ut aptius
 dicam. tales n̄ dño ihu. s: diabo-
 lo duce cuius figurā assoraddā
 rex assut tenuit scē ecclie fines
 introuent. Quo enī n̄ diabolo ī-
 stigante agitur. cū quis sacram̄-
 ta ecclie p̄cipit n̄ ut p̄ hec ipē
 dō consecretur sanandus. s: ut
 consecratos dō auxilio et familia-
 ritate corrūpat ac ruis inde dāp-
 nandos. Sic fecit sy mon ille ma-
 gus. qui baptyismū in ecclia n̄ ob-
 sue studiū saluationis. s: ut res
 ecclie certius ex uicinitate dinosce-
 ret accepit. Qd̄ exitu ipō pdocuit.
 cū eccliam quā in psona ficti fra-
 tris nequit in psona apti hostis.
 acerbissime turbauit. Sequitur.
Et dixit eis zorobabel et iosue. et
 reliqui p̄ncipes patrū isrl. Hon-
 ē uob et nobis. ut edificem' domū
 dō nr̄o. s. nos ipsi soli edificabi-

mus dño dō nro. **N**on ē hereticor
edi • ficare domū dñi que ē ecclia
a qua ipi pbantur eē alieni. s; eor
solūm qui xpo uero regi ac sac
voti adherentes. principes patrū
uocari meruerūt ob curā uidelicet
piam quā habent erga eos qui de
ū uidere desiderabant. qd inīptat
isrl. **F**actū ē g̃ pplis t̃re ut impe
diret manus ppli uide et turba
ret eos in edificando. **R**ecte pplm
t̃re dic̃ eos qui operarios uerita
tis turbare atq; opus celeste tēp
tabant impedire. pplm aut̃ iuda
id ē confitentē et glorificantē eū
qui integrā m̃te dño dō suo edifica
re hoc ē ad eius uoluntatē facien
dam. glām q; querendā. omniū q̃s
poss; animos atq; ora conuertere
quererent. **Q**uotiens aut̃ hereti
ci n̄ solū in ciuitatib; singulis. ue
rū et in puincys integris ul̄ p̃use
docendo. uel etiā hostilit̃ seruendo
dogma uere cōfessionis impediēt
utinā nescirem? Nam ut de magis
tro gentiū sileamus. qui biennio
uinctus in cesarea ob p̃secutionē
iudeor̃ ab officio edificande dom̃
dei linguā compescuit. ecce sequen
tū hereticor̃ insidijs beatus atha
nasilus. plurib; annis p̃ta p̃fugit
ambrosius in sua ciuitate obsessus.
hylarius in exiliū relegatus. euse
buis martyriū passus. plures in af
frica epi linguas abscisis a sua p̃

uincia erecti. alii atq; alij diuisis
pens uerati uel inīpti domū
dñi quā edificauerat pplis t̃re hoc
ē hominib; sua querentib;. n̄ que
sunt ihu xpi p̃fanandas dimiserūt
donec tēpore diuinitus puiso de
nuo sapientib; architectis reedifi
cande post captiuitatē eiusdē do
mus copia suppeteret. id ē donec
catholicis patrib; restaurande p̃t
dephensas ac supatas hereses ec
clesie facultas daret. **C**ondure
rūt aut̃ adūsus eos cōsiliatores. ut
destruerent cōsiliū eor̃. omnib; di
eb; cyri regis psaz. a usq; ad reg
num darij regis psaz. **N**otanda
distinctio ūbor̃. quia cōsiliarios q̃
de die dato p̃cio cōduerūt aduer
sū instauratores tēpli ut destrue
ret cōsiliū eor̃. n̄ tam destructū di
cit cōsiliū eor̃ eē. aut qd ope ces
sarint. p̃us quā sc̃pta ad artar
versen eplā accusationis ip̃o ui
bente p̃hibuerūt eos ut sc̃ptura
dic̃ in brachio et robore. **I**bi e
nim sequit̃ tē inīmissū ē op̃ do
mus di. i ierusalē. et n̄ fiebat
usq; ad annū sc̃dō darij regis
psaz. **V**nde colligit̃ quia toto qui
dē tempore cyri opi cepto quā
uis segnius iusto instabant. illo
aut̃ mortuo n̄ cōsilijs prauis impe
diti. s; apta sunt impugnatōe
ab opando repulsi. **N**ō enī aude
bant hostes uiuente adhuc cyro

qui opus illud fieri iusserat apte
 oblectando. quāuis occulte fugge
 rendo ul' consiliando edictis illius
 contraire. **I**mpromptu autē ē allego
 ricus sensus. quia eccliam heretici
 put temporis oportunitas arrise
 rit nūc consilijs malignoz dogma
 tum. nūc acerbioze gladioz pugna
 insequunt. & aliquando etiā suffra
 gio gentiliū principū eam uerare
 n̄ metuit. **I**mpediunt enī man' ppli
 uide. cū ecclia in m̄bs suis infirmi
 oribz. ab opibz pie p̄fessionis retar
 vant. **D**estruere nitunt' osiliū opan
 di. cū etiam animos eoz ab inten
 tione ip̄a bone actionis reuocare
 satagunt. **A**ccusant eos ad reges. cū
 p̄ncipum quoq; t̄renoz cont' ec
 clesiam p̄fidia conquirūt. **Q**d qñ
 tū noceat fidei tempore arriane p̄
 fidie. luce clarius innotuit. **v.**

In regno autē assueri in
 principio regni eius sc̄pserūt ac
 cusationē aduersus habitatores iu
 de & ierusalem. et in diebz artar
 xersis. sc̄psit beselam. mitridates.
 & taniel. & reliqui qui erant in osilio
 eoz ad artaxersen regē psaz. et
 cetera. **A**rtaxersen hūc qui epis
 tolam accusationis a samaritis sus
 cipiens uertit ierusalē ac templū
 ostrui. iosephus putat eē camby
 sen filium cyri. qui post patrem
 xxx annis impio functū. ip̄e viii.
 annis regnauit. et p̄t eū magi

uno anno regnantes. dariū filiū sta
 pi regni habuere successore. **C**uius
 sc̄do anno quo tēplū edificari p̄mi
 sit. dixit ad zachariā p̄pham ange
 lus p̄ pplō int̄ueniens. **O**nē exerci
 tuū. usq; quo. tu n̄ misereberis ieru
 salem & urbiū quibz iatus es. iste
 lyx annus ē. **A**ssuerus autē cū parit
 eplā accusationis missa dicit. ideo
 fortasse an aliquid res̄pserit an res
 ponderit taceat. q'a ul' eodē quo
 regnare cepit anno decedens. artar
 xersi potius apicē regnandi & hec
 curandi reliquit. ul' contemporane
 quidē erat artaxersi. s; quasi mino
 ris potentie illum magis hec trac
 tare ac decernere p̄misit. **H**oc ē
 exemplar eplē quā miserē ad eum.
Artaxersi regi. serui tui qui sūt
 trans fluuū salutē dicūt. **N**otū
 sit regi quia iudei qui ascendent
 a te ad nos. uenerūt in ierl̄m ciuita
 tem rebellem & pessimā. quā edifi
 cant extruentes muros eius. et pa
 rietes componentes. **A**rtaxerses
 cui suadetur & qui psuasus p̄ci
 pit ne ierl̄m edificetur. figurā te
 net. ul' alicuius gentiliū principū
 ecclie utiq; inimici & p̄sequitoris.
 uel ipsius antiqui hostis omiū bo
 noz adūsarij. iudei qui accusabā
 tur ad regē. uiros eccliastricos. sama
 ritani qui accusabant hereticos ut
 semp designant. **V**nde agrua sibi
 uoce ierusalē ciuitatē rebellē ac

111. ca.

peffimam nuncupāt. Talē nāq; he
retici catholicam quā impugnant
ciuitatē iudicant. Re autē uera re
bellis ē et muros parietesq; recte fi
dei lapidib; testimonioꝝ celestium
adūsus tela impugnantū errorū
componit de quib; dicit esayas. Et
occupabit salus muros tuos. et
portas tuas laudatio. **S;** n̄ ē peffi
ma dicenda n̄ ab illis solūm. qui
ab optime s̄t electionis sententia
profus aūsi. Itēq; notandū qđ ex
eo tēpore ppl̄s d̄. iudeoꝝ cepit
nomine censeri. eo qđ ex tribu iu
da maxime fuerint hū qui p̄mo
de captiuitate ascenderūt ierosoli
me urbis menia et opus templi
restaurarūt euacuataq; habitato
re puincia. denuo supatis hos
tib; qui prima tenebant loca po
sederūt. **N**ūc ḡ notū sit regi qui
a si ciuitas illa ostructa fuit et
muri eius instaurati. tributū et
uectigal. & annuos redditus n̄ dabit.
et usq; ad reges hec noxa puen
it. **O** eo grās quia uerū de ciuita
te dñi qđ ē ecclia hostes ipsius ci
uitatis ofitentur. quia si edificata
post captiuitatē fuit. & muri illius
de lapidib; uiuis. hoc ē animab; sc̄i
contē mūdi huius supbiā erecti. tri
butū nefande seruitutis ciues illi.
hoc ē electoꝝ ppl̄i ultra malignis
spiritib; peccando n̄ dabūt. quin
imo p̄ncipib; potestatis aeris hui

edificatio pietatis nocebit. dū cot
tidie p̄ lauacrū regenerationis reg
no diaboli auferunt. plures ex his
qui in seruitū regni illius ob reatū
prime transgressionis fuerant gene
rati. qui agente grā dī p̄ ih̄m xp̄m
dñm nr̄m n̄ amplius hosti indebi
tū. s; suo editoꝝ iam iustū uecti
gal debite seruitutis tribuunt. an
nuosq; redditus primiciarū ac de
cimaz suaz que p̄ inchoationem
ac p̄fectionē bonoꝝ opum fiunt
illi a quo acceperunt largitoꝝ do
noꝝ. et bene uiuendo. & grās agē
do referūt. **N**os ḡ memores salis
qđ in palatio comedim;. & quia le
siones regis uidere nefas ducim;. **H**
ec misim; et nunciauim; regi. ut re
censeas in lib; hystoriaꝝ patrū tu
oꝝ. et inuenies sc̄ptum in comita
rys. et scies qm̄ urbs illa urbs re
bellis est. et nocens regib; & puin
cijs. et bella conertant in ea ex di
eb; antiquis. **S**al in palatio come
dūt samaritanī. cū heretici sapore
mundane phylosophie. cū suau
tate rethorice. cū uersutia dialec
tice artis instituunt. **Q**ui etiā le
siones regis p̄fidi uidere nefas
ducūt. cū sufferre nequeūt. si qui
regnū diaboli pia fide uel actio
ne impugnare conantur. **T**iment
bella conertari in ecclia. ne a pug
natoꝝ illius hereses & fallacie
ipsoꝝ. unā cū gentiliū dogmatib;

debellentur: duce nimirū illo qui a
 it Non ueni pacē mittere s; gladiū.
 & iterū. Ignē ueni mittere in terram.
 & quid uolo n̄ ut ardeat. Gladiū
 uidelicet sui ubi quo aduersarios ster
 nat et ignem karitatis quo suoz cor
 da accendens. omnia contrarie sec
 te arma et scuta comburat. Nun
 quam nos regi. qm̄ si ciuitas illa
 edificata fuit. et muri ipsius in
 staurati. possessionē trans fluuiū
 n̄ habebis. **F**luuiū dicē eufiaten. i
 tra quē syria est. Qui n̄ito riuū
 scī baptyfmat̄ insinuat. ul̄ quia
 unus de. iiii. fluminib; ē que de
 uno paradysi fonte orientia totū
 orbe irrigant in figurā nimirū. iiii.
 euanglistar; qui ab uno fonte uite
 id ē dño saluatore inspirati. osona
 uoce gentib; cunctis lauacrū salu
 tis pdicant. ul̄ quia eufiates fru
 gifer inptat. qd uocabulū aptissi
 me agruit illi sacraīto quo orbis
 saluatus et scificati fructū animar;
 tricenū et seragenū et centenū dō
 gignere osueuit. Querit ḡ rex p
 sarū qui inpretantē temptantes po
 sessionē trans fluuiū. cū antiquus
 hostis excitatis temptationū incur
 sib; ecclie fines irrupere et eos q
 sacro s̄ fonte redempti s̄ subiuga
 te conatur. **I**uuant eū samarite. cū
 impugnantes eccliam heretici pro
 regno diaboli militant. et quasi do
 lentes dicunt. qm̄ si ciuitas illa edi

ficata fuerit. et muri ipsius instau
 rati. p̄ fidem utiq; rectam. & opera
 religiosa iustoz. ille trans fluuiū. id
 est in cordib; eoz qui iam dō renati
 sunt. p̄ baptyfmatū. possessionē locū
 q; habere n̄ possit. **I**ntelligunt ece
 nim etiā hu qui fidē rectam n̄ intel
 ligunt. qd unam eandēq; m̄te. lux
 simul et tenebre. iniquitas & iusti
 cia. xp̄e et beial. possidere nequnt.
Uerbum misit rex ad reum beelthee.
 et samsay scribam. & ad reliqs qui
 erant in consilio eoz habitatores sa
 marie. et ceteris trans fluuiū salu
 te. dicens et pacē. Accusationē quā
 misisti ad nos. manifeste lecta est
 coram me. et cetera usq; dum ait. **H**ūc
 ḡ audite sententiā. ut phibeatis
 uiros illos. et urbs illa n̄ edificetur.
Patet littere sensus. patet & allegori
 e. quia rex p̄fanus antiquus uide
 licet aduersari. libentissime fauet
 uotis eoz qui eccliam p̄sequunt.
 & eam edificari. phibent. **H**abitant
 aut̄ hostes ierosolimoz in samaria
 que inptatur. custos. n̄ quia p̄cep
 ta fidi et ueritatis ulla ratione po
 sint custodire. qui uisioni uere pa
 cis obstinata m̄te pbant. contrarie
 s; quia ipsi custodiā penes se uir
 tutū manere tactant. quando ad
 uersus menia pacis p̄ heresim pu
 gnant. **I**taq; exemplū edicti ar
 tazerxis regis lectum ē corā reū
 bethleem. et samsay scbam. et cō

filiarus eoz: et abierit festini in ierusalem ad iudeos. et prohibuerit eos in brachio et robore. Tunc inmissum est opus domus dei in ierusalem. et non fiebat usque ad annum secundum regnum dary regis persarum. **P**atet ordo hystorie quod hostes populi dei primo opus sanctum persequendo impediebant. deum consilium recte intentionis eorum consiliis nequa dissipare temptabant. nec adhuc tamen eos ex toto ab opere domus dei retrahere ualebant. postquam legali auxilio fulta. auctoritate illis publica obsisterent. Quorum notanda in accusando fraudulentia. ad quod eos qui domum dei edificabant. ciuitatem contra regnum persarum edificare querebant. Et precipiente rege ne ciuitas edificaretur. ipsi mox accepta regalium litterarum auctoritate. ne templum edificaretur. gloria uirtute restiterunt. cum neque ipsi aliquid de constructione templi. sed tantum ciuitatis accusassent. neque rex aliud quam ciuitatem prohibuisse construere.

**Explicit Liber. I.
Incipit secundus.**

Ropheta uerit aut aggeus propheta. et zacharias filius addo prophetantes ad iudeos. qui erant in iudea et ierusalem. in nomine dei israel. Tunc surrexerunt zorobabel et iosue filius iosedech. et cepunt edificare templum dei in ierusalem. et cum

eis prophete dei adiuuantes eos. **H**ec in libris eorum de prophetarum plenius scripta sunt. quibus uidelicet uerbis ipsi uel socordiam redarguerint eorum qui negligentiores erga opus templi extiterant uel premissio dei auxilio eos ad operandum accenderint. qua uere deuotione ad exhortationem illorum. sicut zorobabel ac iosue. seu populus omnis sese ad opus edificande domus domini accinrerint. Et quidem aggeus propheta ita incipit. In anno secundo dary regis in uno die mensis septem factum est uerbum domini in manu aggei prophete dicens. **D**ic ad zorobabel filium salathiel et ad iesu filium iosedech sacerdotem magnum dicens. **H**ec ait dominus exercituum dicens. **P**opulus iste. nondum uenit tempus domus domini edificande. **E**t factum est uerbum domini in manu aggei prophete dicens. **H**umquam tempus uobis est ut habitetis in domibus laqueatis. et domus ista deserta. **E**t paulo post **E**t suscitauit dominus spiritum zorobabel filij salathiel ducis iuda. et spiritum iesu filij iosedech sacerdotis magni. et spiritum reliquorum de omni populo. et ingressi sunt et faciebant opus in domo domini exercituum dei sui. in die xx. et quarta mensis in sexto mense in anno secundo dary regis. **E**t insequentibus quod super posuimus. magna erit gloria domus istius nouissime plus quam prime. dicit dominus exercituum. **I**tem zacharias ita incipit. In mense octauo in an-

dicat.

no scōo darī. factū ē ūbū dñi ad zachariā filiū barachie filiū addo ppham. Ex quo titulo clarius apparet quom̄ eūdē ppham ezras filiū addo nominet̄ uidelicet qđ nepos illius fuit. Ip̄e autē addo ppha fuisse nobilis intelligendus ē cuius zacharias cū eēt eximus in pphis iure filius diceret̄. Int̄ que notandū quanta sp̄s isti pph̄e fūnt̄ ut aduersum tanti regis edictū. et samaritanos gentesq; cunctas p̄ cētū edificationē tēpli impediētes. iuberent templū exstrui. Zorobabel quoq; et iesus. & pps qui cū eis erat. n̄ minoris fidei pbant̄ existis se ut pphas magis audirent iuberet̄ quā phibentis regis impū. Verū quia sepius in hoc uolumine de zorobabel et iosue siue iesu. unum enī nom̄ ē diximus quom̄ dominū saluatorē. regē ac sacerdotem summū et genē designarent et ac̄tōe. cōmodū uidetur ip̄a etiam nomina eorū quom̄ illū significēt exponere. Zorobabel ḡ dicit̄ ortus in babilone siue magist̄ babilonis. salathiel peticio mā d̄s. iesus siue iosue saluator. iosedech. dñs iustus. & quidē iesus. apte sicut et filius nū. dñm. xpm. ihm. sonat. Vnde utq; pplm̄ in t̄rā remissionis. ille de longo incolatu heremi. hic de longiore seruicio captiuitatis introducit̄. in figurā

ueri ihu qui electos suos ab om̄ib; malis eruens ad pmissa sup̄m gaudia regni inducit̄. qui ē filius iosedech. id ē dñi iustiq; de q̄ canitur ī psalmo. Dñs iustus concidet ceruicē peccorū. confundant̄ et reuerent̄ om̄s qui oderūt syon. Zorobabel qđ ortus in babilone uocatur. iuxta h̄ytoriā ad ipsū respicit̄ quia ibi natus est cū eēt de stirpe dauid. qui ē natus in bethleem. Iuxta ū allegoriam ad dñm p̄net̄. qui ut mundū a confusione errorū erueret. in babilone id ē in confusione hui' mūdi ad tempus oriri. et cōsari dignat̄ ē. Qui etiam magist̄ babilonis recte uocatur. n̄ qđ ea que babilonis id ē huius mūdi sūt doceat. s; qđ eos q̄s babiloniorū iugo p̄slos inuenit. ad grām libertatis erudiat. atq; eruditos ad menta patē celestis p̄ducat. Cuius pat̄ est salathiel. id ē peticio mā d̄s. qui ipsi dicit in psalmo. Pet̄e a me. et dabo t̄ gentē hereditatē tuā. S; et unquīsq; fidelū dñm et patrē dñm nr̄i ihu xpi ī uocans. cū n̄ aliud ab illo quā ip̄m dñm querit. potest eum recte salathiel. id ē peticio mā d̄s nominare iuxta illud psalmiste. quid enī in restat in celo. et ad te quid uolui sup̄ t̄rā. et cetera usq; dū ait. Michi aut̄ adherere dō bonū ē. Peticio ḡ nr̄a d̄s ē. cū ip̄m solū ab ip̄o querimus. ut et̄na ipsius mereamur.

uisioni p̄frui. **I**n ip̄o tempore ue-
nit ad eos tatannai qui erat dur
trans flum̄ et starbuzannai et asi-
liarij eoz. sicq; dixer̄ eis. Quis de-
dit uobis osiliū ut domū hanc edi-
ficaretis. & muros hos instauraretis.
Ad qd̄ qd̄ respondim̄ eis. que eēnt
nomina hominū auctoz illius edi-
ficationis. Oculis aut̄ dī eoz fac-
tus ē sup̄ senes iudeoz. & n̄ potue-
r̄t inhibere eos. **P**atet littere ter-
tius. quia confortati uerbis p̄phaz
optimates iudoz n̄ ualebant hos
tū in sectationib; a sc̄o ope p̄pedi-
ri. a quo quiescentib; adhuc p̄phi-
p̄ timore hostiū cessauerant. Qd̄
eodem nūc ordine in sc̄a ecclia geri-
tur. dū hī qui malignoz ul' ho-
minū ul' sp̄iū insidys retardati.
cepidiozes erga opus bonū aliquā
diu p̄manserant repente uerbis
siue doctoz fidelū seu diuinarū
sc̄pturaz correpti. in tantū bonis
studijs feruere incipiunt. ut nulli
temptationū ualeant machinis
uinci. atq; p̄posito sue intentioni
reuocari. Querit̄ aut̄ merito qm̄
dictum sit. ad qd̄ respondim̄ eis.
quasi et ip̄e qui sc̄psit tūc p̄sens
affuerit. cū ezras hūc librū sc̄p-
sisse dicatur. qui n̄ his temporib;
ierosolime fuisse. s; longo post tē-
pore regnante artaxerxe illo ue-
nisse reppit̄. Aut ḡ uere ibi fuit
tēpore illo quo tēplū edificabat̄

et facto templo redijt̄ babyloniā.
ut plures de filijs reduceret in ie-
rusalē. aut certe etiam si adhuc ibi
n̄ erat cū edificaret̄ tēplū. se ta-
m̄ illis iungit̄ qui edificabant. q̄a
quasi suū eēt omne qd̄ erga fr̄es
suos agebatur. ul' qd̄ ip̄i agebant
estimabat. Sic & apl̄s ob eandē cō-
cordiam fraternitatis. se quodā cō-
sociat̄ eis qui in fine sc̄i futuri
sūt sc̄i. Hos inquit qui uiuim̄. qui
residui sumus in aduentu dñi. n̄
p̄ueniem̄ eos qui dormier̄t. **P**la-
cuit q; ut res ad dariū referret̄.
& tunc satisfacerent adūsus accu-
sationē illam. Exemplar epl̄e quā
misit tatannai dur̄ regionis trās
flum̄. et starbuzannai et consi-
liatozes eius apharchaces. qui e-
rant trans flum̄ ad dariū regē. et
cetera usq; ad finē epl̄e in q̄ dictū ē.
Hūc ḡ si uidet̄ regi bonū. recen-
seat in bibliotheca regis que est ī
babylone. utrū nam a cyro iussū
sit ut edificetur domus dī ī ieru-
salem. et uoluntatē regis sup̄ hac
re mittat ad nos. **M**ultū dissimi-
lis est hec epl̄a. quā tatannai sc̄-
bit dariō. illi epl̄e quā reuim̄ et
a samsai sc̄pserūt artaxerxi. Il-
la namq; accusatione ierosolimi-
tarū. hec laude n̄ solū gentis. s;
et dī omnipotentis plena ē. De-
niq; ita incipit. **D**ario regi par-
omnis. **N**otū sit regi isse nos ad

iudea p[ro]vincia ad domū d[omi]ni magni
 que edificatur lapide impolito. et
 ligna ponunt in parietib[us] opusq[ue]
 illud diligent[er] extruunt et crescit in
 manib[us] eor[um]. **I**ntrogauim[us] g[er] senes illos
 & ita diximus eis. Quis dedit uobis
 potestate[m] ut domū hanc edificaretis?
 & cetera. **I**n quib[us] uerbis hoc quoq[ue] no
 tandū quom[od]o dictū sit lapide impo
 lito domū d[omi]ni edificatā cū ostet tā
 tū opus nō de politis lapidib[us] pos
 se fieri. **S** lapide impolito. intelli
 gendū lapide nouo. quē ipsi quidē
 impolitū reppererūt s[ed] poliendo ap
 tū edificio domus d[omi]ni fecerūt. **H**am
 & si ueterū lapidū qui sic ieremias
 plangens ostendit dispersi erant in ca
 pite omnium platear[um] aliqui remanse
 rant nulli tam[en] dubiū quin et noui
 erant lapides poliendi ex quib[us] op[us]
 tēpli poss[et] impleri. Cuius nimirū
 rei impromptu[us] ē mistium cū uideri
 mus eccliam d[omi]ni edificari nō solū de
 hys qui penitendo resipiscūt ad
 uitā scētatis quā olim peccando p[er]di
 derant uerū etiam de illis qui nup[er]
 ad fidem uocati institutione magis
 troz quasi norma opificū composi
 ti. atq[ue] in edificatū domus d[omi]ni congru
 o s[ed] ordine locati. Quāuis & ita rec
 te possit accipi qd de uetib[us] ac no
 uis lapidib[us] de iam dudū politis ac
 ductis impolitis tēplū sit edifica
 tum. cū de utq[ue] p[ro]p[ri]o iudeo scilicet
 & gentili una xpi ecclia colligitur.

uno qui iam dudū cognitiōe atq[ue] ob
 seruantia legis d[omi]ni uelut politus exsi
 terat altero qui ydolatre mancipat.
 nulla spaliū architectoz industria.
 nullo pietatis cultu. deformitate agre
 tis ac t[er]rene m[en]tis exuerat. **Q**uodq[ue] seq[ui]t[ur]
 in eadē eplā. & ligna ponunt in pa
 rietib[us] ligna que ad munimētū. uel
 ornātū erant parietū tēpli apposita.
 eandē scōz uitā in ornatu scē ecclie
 quā et lapides signant iuxta qd et
 sup[er] docum[us]. Quoz uidelicet lignoz
 meminit p[ro]ph[eta] in psalmo. in quo do
 mus d[omi]ni edificatur post captiuitatē.
Tūc exultabunt omnia ligna siluar[um]
 ante faciē d[omi]ni qm̄ uenit qm̄ uenit
 iudicare t[er]ram. Exultant quippe cor
 da quondā sup[er]boz qm̄ de monte i
 pio pat[ri]e traditionis excidi atq[ue] i
 edificationē domus d[omi]ni meruere t[er]ri
 ferri. Exultant aut[em] ante faciē d[omi]ni
 qm̄ uenit iudicare t[er]ram. cuius dis
 trictionē iudicij salubter timēdo p[ro]
 uenerūt et cuius aduentū quādam
 peccatores potant timere iam nūc
 correcti et iustificati. potius hunc
 adēē desiderant. **I**lla g[er] eplā insidi
 osis. hec amicabilib[us] ē septa lictis.
Et m[en]to. quia illa a samaritis hos
 tib[us] utiq[ue] iudeoz. hec aut[em] missa ē
 a duce regionis. que erat trans flu
 men hoc ē inferioris syrie ac fe
 nicis. & a socijs eius qui nullas cō
 tra iudeos inimicitias habuere
 domesticas. s[ed] tantū regis a quo

potestatem ducatus acceperant. uolunta-
tem scire et exsequi curabant. Unde
recte samaritanos qui primam scribentem
epistolam animos regis aduersus structo-
res templi accenderent hereticis com-
parantur: qui ecclesiam sepe in tantum
feda peste commaculant ut etiam gen-
tilibus grossam reddant eorumque furorem
aduersus illam excitent. Porro dux iste
sirie qui regem de opere domus dei non ac-
cusando instigat sed consulendo interro-
gat eorum recte in imagine exprimit: qui
adhuc in gentilitate positi fide et o-
pera mirantur ecclesiam nec se credituros
abnegant. si hanc ueram esse ac iustam
diuinitatis culturam intelligere possint.
Dominique audiens a senibus iudeorum cum ra-
tionem sue edificationis redderent nos-
sumus serui dei celi et terre et edificamus
templum quod erat constructum ante hos
annos multos. quod quod rex israel magnus
edificauit et destruxit. postquam autem
ad iracundiam prouocauerunt patres nostri
dei celi et tradidit eos in manus na-
buchodonosor regis babilonis chal-
dei. domum quoque hanc destruxit
et cetera que de renouatione eiusdem
templi que per cyrum precepta est res-
ponderunt nihil uult cum suis consiliariis
contradicere neque edificantes uole-
bant impedire. uerum simpliciter ani-
mo requirebant. utrumnam cyrus tem-
plum edificari iussisset. et utrum ip-
se daruis hoc edificari uellet. **A**g-
nita autem uoluntate utriusque regis

super edificatione templi diligenter et
ipse cum suis ut opus operis perficeret
auxilium ferre curauit ut in sequen-
tibus scriptis. **Q**ue cuncta mentis et acti-
oni conueniunt eorum qui in gentili-
bus uita constituta uersationem sancte
ecclesie repente uisam obice dem-
rationem eiusdem religionis audire
ac discere student. atque ad ultimum ag-
nito quod hec a deo celi et terre qui est
solus deus uerum originem sumpsit et
ipse eius sacramentis credentes commu-
nicare ei que edificium uiuare letantur.
Verum daruis rex accepta ducis et co-
siliatoris eius epistola quid egit uideamus.

Cyrus inquit daruis
rex precepit et recensuerunt in bi-
bliotheca librorum qui erant repositi
in babilone et inuentum est in eg-
bathanis. quod est castrum in medena pro-
uincia uolumen unum. talisque scriptus
erat in eo committari. **I**n anno primo
cyri regis. cirus rex decreuit ut do-
mus dei edificaretur que est in ierusalem.
in loco ubi immolentur hostias. **I**osephus
nomen loci in quo hec cyri littere sunt
inuentae ita posuit. **Q**ui inuentus est
in egbatanis constructa turris in
regione medie codex. Porro alia
translatio sic habet. **I**n egbatana
in edificio tutissimo regionis me-
dorum. Unde ueri simile uidetur quod
nomen medena non aliud quam media
significet. **Q**uod autem sequitur et ut po-
nat fundamenta subportantia alta

tudinē cubitoꝝ .lx. & latitudinē cu
bitoꝝ .lx. ordines de lapidibꝫ impo
litis tres & sic de lignis novis n̄ ē
nobis exponendū quia neqꝫ in po
re templi edificatione neqꝫ in pos
teriori aliquid harꝫ insuraz uel hu
iusm̄i opis inuenit̄. Unde colligit̄
hoc cyrus de suo p̄tulisse. et insu
ram siue ordinē opis ut s̄ agruū
uidebat̄ annotasse. Siquide templū
ut uerba dierū narrant̄ in m̄sura p̄
mo. hoc ē intra muros int̄iores habe
bat. lx. cubitos longitudinis. .xx. cu
bitos latitudinis. porro altitudinis
ut regū hystoria sc̄bit̄ usqꝫ ad cena
culū cubitos. .xxx. Deinde alios .xxx.
cubitos usqꝫ ad cenaculū sup̄ius. q̄
usqꝫ altitudo porticuū ascendebat̄
ut iosephus testatur. Deinde alios
lx. usqꝫ ad summū tecti. id ē simul
cxxx. cubitos. ut uerba dierū docet̄.
Quom̄ aut̄ dic̄ ordines ponendos.
de lapidibꝫ impositis tres. & sic or
dines de lignis novis. cū tēplū om
ne fuerit int̄ius cedro uestitū. **H**
si forte p̄saz erat moꝝis ita tēpla
facere ope uariato. ut terni ordines
lapidū essent p̄ parietes. & quar
tus de lignis fabrefactis. & hoc q̄
in templo ierosolimoꝝ eodē m̄ fie
ri debere putauit. An forte de ato
sacerdotū intelligendū ē eū dixisse.
qd̄ c̄ca tēplū in gyꝝo factum tres
ordines habebat lapidū politoꝝ
et quartū lignoꝝ cedri. eratqꝫ as

tantibꝫ ad pectus altū. aut certe de
porticu domus dñi que erat ante fa
ciem templi. de qua cū sc̄ptura pa
laciū regis salomonis fabricaret̄ i
ta cōmemorat̄ fecit et atum magis
rotundū tum ordinū de lapidibꝫ
sectis. et unius ordinis dolato cedro.
nec n̄ in ato domus dñi int̄iori. et i
porticu domus. **S**ed et uasa templi
dī aurea. et argentea que nabucodo
nosor tulerat de ierlm̄. et attulerat
in babylonē reddantur et referant̄ i
ierlm̄. in locū suū. que composita s̄t
in templo dī. **Q**uod dicit posita tē
fuisse uasa in tēplo dī. significat tē
plum babylonioꝝ in quo ea nabu
chodonosor posuerat ut ap̄tus sup̄
legitur. de quo hec cyrus auferri ac
ierosolimā iusserat referri. Huc us
qꝫ littere cyri regis. que in egbata
nis fuerant inuenite. Quibꝫ repen
te nouo atqꝫ insolito moꝝe ex p̄so
na et auctoritate darij regis addi
tum ē. **N**unc ḡ tatannai dux re
gionis que ē trans flum̄. & starbu
zannai. et s̄siliarij ur̄i aphasache
i. qui estis trans flum̄. p̄cul recedi
te ab illis & dimitte fieri templū
dī. illud a duce iudeoꝝ. et a seniori
bus eoz. domū dī illam edificent̄ i
loco suo. **T**alis ē ḡ consequentia
tertus. quasi si darius ip̄e legiss̄
cyri litteras. eas dēqꝫ p̄lectas. statū
sua auctoritate s̄firmaret̄. ita ut
oīs adūsarios eoz compescens

templū dī p̄ ut illis legebatur ī lo
 co suo edificari iuberet cultoresq;
 illius ip̄e in omnib; deuotissima m̄
 te ad seruiendū illius uoluntati ser
 uaret. Designat ḡ artaxerxes. qui
 sup̄ domū ul' ciuitatē edificari ue
 tuit illos rerū dn̄os qui astructio
 ni sc̄e ecclie motis p̄secutionib; cō
 tradixerūt. int̄ quaz p̄turbaciones
 eadē ecclia maxime martyriū uic
 toria floruit. Designat darius piā
 illarū regum deuotionē. qui agni
 ta uoluntate xpiane fidi. n̄ solum
 n̄ resistere s; et suis eam decretis
 adiuuare curabant. e quib; multi
 m̄dictis p̄oz p̄secutionib; se q̄q;
 ipsos cū subiectis s' p̄lis eiusdē fi
 dei sacramtis asecrari uoluerunt.
 Quoz p̄sone conuenit apte qd̄ uer
 bis darij regis subsequēt adiuu
 4 gte. **S**ed et a me p̄ceptū ē quid o
 7 porteat fieri a presbitis iudeoz illi.
 7 ut edificeat domus dī. scilicet ut de
 7 archa regis. id ē de t̄butis que dā
 7 tur. de regione trans flum̄. studio
 7 se sumptus dent̄ ab illis. ne impe
 7 diat̄ opus. **Q**uis etenī explicare ua
 leat. quantū ecclia liberalitate donoz
 regaliū uel adiuta sit uel etiā locu
 pletata p̄ orbē. Quāuis etiā iux
 ta allegoriā possit accipi. qd̄ de ar
 cha regis sumptus ī opus tēpli tri
 buantur. cū etiā ex familia prin
 cipū sc̄larū aliqui ad fidē xpī
 fauentib;. ip̄is principib; ueni

unt. qui uelut archa erant regis. dū
 regaliū eēt archanoz asecy. **S**. dan
 tur p̄bris. hoc ē seniorib; iudeoz
 in sumptus opis templi. dū huius q̄
 in xpī aessione p̄cesserūt. magist̄s
 erudiendi atq; ecclie m̄b; adunan
 ti committunt. Qualis fuit cassio
 dorus senator. quondā repente ec
 clesie doctor. qui dū in ex positione
 psalmoz. quā egregiā fecit dilige
 ter intutus ē. quid ambrosius. qd̄
 hylarius. quid augustin. qd̄ ciril
 lus. qd̄ iohes. quid ceti fr̄es sc̄i dix
 erunt. edoctū se p̄cul dubio a sen
 orib; iudeoz. id ē afitentiū et lau
 dantiū d̄m pbaut. Cui simile est
 illud qd̄ sequit̄. **Q**d si necesse fuit.
 et uitulos et agnos. & hedos in ho
 locaustū dī celi. frum̄tū. sal. uinū.
 oleū. sc̄dm ritū sacerdotū qui sūt
 in ierlm̄. detur eis p̄ dies singulo.
 ne sit in aliquo querimonia. et
 offerant oblationes dō celi. orent
 q; p̄ uita regis. et filioz eius.
Quis n̄aq; nesciat uitulos agnos
 et hedos. que sūt munda anima
 lia. frum̄tū quoq; sal. uinū et ole
 um. que eque p̄ legem dō offere
 bantur. sepius in sc̄pturis sc̄is in
 significatione bonoz hominū si
 ue opum p̄fectoz. seu karismatū
 sp̄ualū solere intelligi. Que cū
 ta nūc iubente rege in holocaustū
 dō celi offerunt̄. cū fauentib;
 mundi huius potestatis res sc̄e

ecclesie crescunt subditique eis populi
 undique in unam eandemque fidem uita
 tis christo consecrandi aggregantur et
 quicquid boni naturalis quisque diu
 nitus audierit quicquid a uiris eccle
 siarum salubre didicerit totum hoc in
 obsequium diuini cultus impendit
 De quibus apte dicitur quod secundum ri
 tum sacerdotum qui sunt in ierusalem dari
 deberent quia animarum ita solum
 accepta sunt domino uota offerentium
 si secundum catholice pacis ritum offerantur
 Nam quecumque uel pagana su
 per institutione uel contentione here
 tica sunt bona permuta hec bona
 estimari nullatenus debent Offerunt
 autem et sacerdotes idem pro uita regis
 et filiorum eius iuxta illud apostoli Ob
 secreto ergo pro primis omnium fieri obsec
 rationes orationes postulationes gratia
 rum actiones pro omnibus hominibus
 pro regibus et omnibus qui in sublimi
 tate sunt ut quietam et tranquillam
 uitam agant **A** me ergo positum est decre
 tum ut omnis homo qui hanc mu
 tauit uisionem tollatur lignum de do
 mo ipsius et configatur in eo domus
 autem eius publicetur **P**atet littere
 sensus quia grauissima uoluit pe
 na punire eum si qui decretum sue re
 ligionis mutare temptasset damp
 no uidelicet et omnium que habere
 possit anime sue quia etiam con
 fessus in ligno cum tormento diutini
 cruciatus amitteret **S**ed et spiritualis

patet intellectus quia opera nostra lig
 nis omnia comparantur Bona quidem
 fructiferis praua autem sterilibus atque
 incendio dignis Tolliturque lignum
 de domo illius quod holocaustis domini con
 tradicere inuisus est et erigitur atque in
 eo ipso configitur cum opera eorum qui paci
 scem uniuersalis ecclesie repugnant omni
 bus manifeste quia sint inutilia quia
 peruisa patefcunt et ipsi in eisdem opi
 bus non gaudium sed uitae sed mortis potius
 laqueum conquisisse probant Domus
 ergo talium publicantur id est publico esse
 sui prescribitur cum corpora eorum etiam
 in quibus diutius in hac uita manserunt
 ad resurrectionem perpetuo pu
 menda tormento seuerissimis tractoribus
 hoc est immundis spiritibus in potes
 tate traduntur Bene autem ac fideliter
 datus decretum suum auxilio diuine
 potentie confirmari desiderat cum re
 pente deprecando subiungit dicens
Deus autem qui habitare fecit nomen suum
 ibi dissipet omnia regna et populum
 qui extendit manum suam ut pug
 net et dissipet domum dei illam que est
 in ierusalem Ego datus statui decretum
 quod studiose impleri uolo **E**t ip
 se ergo sicut homo temporali regno
 preclitus pro pace domus dei publi
 ca lege omnia que potest facit
 contradicentes in quantum potest
 confringit et dominum qui eternam atque om
 nipotentem habet uirtutem hoc idem
 ueraciter perficere rogat proque de

uotione desiderat ut et nom̄ eius ī
domo sua ppetuo maneat et quicū
q; hanc impugnare p̄sumpserint
ip̄i in et̄nū regno & uita p̄uent. Qd̄
eodē ordine nunc q; in sc̄a ecclia ge
ritur. cū t̄rene potestates ad fidem
conūse p̄ statu eiusdē ecclie publica
edicta p̄ponunt et hanc dño adiuuā
te atq; inimicos om̄s sub pedib; eu
ponente placidā semp habere qui
et̄ cupiunt ac pacē. **I**gitur tatan
nai dux regionis trans flūm. et star
buzannai et auxiliarij eius. sc̄dm qd̄
p̄cepit darius rex. sic diligent̄ exse
cuti sunt. Seniores aut̄ iudeor̄ edi
ficabant et p̄sperabant. **E**t nunc
quoq; ofluētib; ad fidē ppl̄is. & a
liquando etiā his qui foris sūt pa
ci illius fauentib;. seniores iudeor̄
hoc ē illi qui sede magisterij sunt
digni. eccliam suo cotidie uel uer
bo. uel exemplo edificant ac p̄spera
tur. et si aliquādiu antiquus hostis
impugnet inuenit tam̄ sermo dei
aliquis in quib; uincat. ac fugatis ad
uersarijs muros uītatis exstruat.
Et p̄sperant̄ inquit iuxta p̄phetiā
aggei p̄phe. et zacharie filij addo.
Predixerant enī idē p̄phe. quia si e
dificando templo insisterent. mor
donante dño. et opus ipsum cōple
rent. et bonis q; omnib; p̄ merce
de deuotionis largius habunda
rent. **E**t quib; ē illud zacharie. Da
nus zorobabel fundauerit domū

istam. & manū eius p̄ficiet eā. et sci
etis quia dñs exercitūū misit me
ad uos. hoc ē cū uiditis tēplū ab
ip̄o zorobabel a quo ē fundatū
p̄fectum. tunc intelliget̄ me mis
sum a dño. & que locutus sum ip̄o
mandante dixisse. **I**te aggeus. **A**d
die inquit. x̄. et iiii. nomi m̄sis. a die
qua fundam̄ta iacta sūt tēpli. po
nite sup̄ cor ur̄m. **H**ūquid iam se
men in germine ē. & adhuc uinea
et ficus. et malognatū et lignū oli
ue n̄ floruit. **E**t die ista b̄ndicam.
Qd̄q; ueracit̄ fuisse p̄dictum. ipse
erit̄ rerū docuit. **S**. et om̄s p̄phe
immo om̄s sacre auctores script̄e
p̄spa structorib; sc̄e ecclie id ē doc
torib; pollicent̄. si n̄ ipsi adūsitatib;
fatigati a labore sc̄o quiescant. **A**d
erit̄ n̄aq; diuinū auxiliū. q̄ cepta
domus dñi in auditor̄ corde cre
dendo ac bene uiuendo compleat̄.
Ad ueniet architectis eis dē bene
dictio frugū. uinee. ficū. malogna
nati. et oliue. id ē habundantia
copiosior sp̄ualū karismatū q̄
absq; ulla dubietate tanto nob̄
a dño largius prestabit̄. quanto
diligentius habitaculū gl̄e illius
sue in nobis ipsis. seu in primor̄
cordib; exstruere satagerim. **N**eq;
aliquis hoc qd̄ idem aggeus sub
dario rege templi eē iacta funda
m̄ta memorat contrariū estimet
huic sacre quā exponim̄ hysto

rie in qua scriptum est. secundo anno et
 ri regis fundatum est templum a cem-
 tarius: multum gaudente & collau-
 tante domino populo. Namque tunc ipsius
 templi fundatio descripta est id est do-
 mus sancte maioris: cuius mensuras spe-
 cialiter & regum & paralipomenon his-
 toria refert. Hunc autem cum edificatio-
 ne domus ipsius. etiam porticum et ga-
 zophilatorum que ipsam domum un-
 deque uersam in giro ambiebant: et
 officina narrant fundata. Quorum in
 libro paralipomenon ita fit mentio.
 fecit etiam atrium sacerdotum et basilicam
 grandem. et ostia in basilica que ter-
 ritur in qua basilica templo cir-
 cumposita. & populus ad orandum assiste-
 re. et custodes ac ianitores templi
 prouiderunt suas die noctumque solebant
 excubare. sic idem liber paralipome-
 non habundantissime docet. Hec
 aliquando generaliter cum ipso templo
 ad memorantur ut in euangelio ubi doce-
 te in templo domino mulierem in adultio
 deprehensam. adducere phariseos et
 sebes quia nullatenus nisi in porticu
 templi aliquas introducere potuerunt.
 aliquando separatim sub nomine ga-
 zophilatorum. siue exedrarum. siue por-
 ticum. siue atriorum. Unde est illud psal-
 miste. Qui stans in domo domini. in a-
 tribus domus dei nostri. **E**t edificauerunt
 & construxerunt iubente domino israel. & iube-
 te cyro & dario & artaxerxe regi-
 bus persarum. et compleuerunt domum dei

istam usque ad diem tertiam mensis adar.
 qui est annus. vi. regni dario regis.
Artaxerxes die illum qui post dario
 um regnauit. cuius tempore ezras de
 babylone ierosolimam ascendit. Que-
 ritur autem quomodo dicatur iubente non so-
 lum cyro et dario. sed & artaxerse do-
 mum dei esse constructam. cum continuo sub-
 iungitur eam regnante adhuc dario fu-
 isse completam ac dedicatam. non forte cre-
 dendum est etiam artaxersem misisse
 ierosolimam plurimum auri & argenti
 pondere. iussisse ut si quid minus in e-
 dificio uel in ornatu templi. siue ua-
 solorum eius esset completum. ex ipsa qua mi-
 serat aut donauit pecunia proficeretur.
 Nam ezra illuc profectus scriptum est. quod
 idem rex cum principibus et consilia-
 rus suis plurimum auri et argenti et
 uasorum preciosorum miserit ad templum.
 ubi inter alia positum est in exemplar re-
 gis. **S**ed et cetera quibus opus fuerit.
 in domum dei tui. quantumcumque necesse
 est in expensas dabis de thesauro
 & de fisco regis. **M**ensis autem adar.
 cuius die tertia domus domini comple-
 ta est. ipse est qui apud nos martius
 uocatur quem scriptura duodecimum me-
 sem iuxta cursum lune solet appel-
 lare. Hec uacat a misterio quod domus
 domini que septimo mense in edificatio-
 ne altaris cepta est. duodecimo est
 mense perfecta. Cepta est enim in initio
 septimi mensis. quia omne quod facimus
 bonum. proueniente nos gratia spiritus

sc̄i incipim⁹ et hac comitante ad p
fectionē tendim⁹. Completa ē autē
duodecimo m̄se ob significantiā p
fectionis que hoc numero contine
tur. maxime p̄t summā ap̄toꝝ in
quoz fide ac doctrina ecclia p̄ficiť.
Item duodenarius numer⁹ ideo p̄fec
tionem recte fidei & opationis de
signat quia siue tā p. iiii. siue iiii. p
tria multiplices. xii. consummabis. Tri
a autē ad fidē merito p̄t ofessio
nē sc̄e trinitatis referunt. quatuor
ad opus bonū. p̄t totidē uirtutes
excellētiore. prudentiā. fortitudinē
temperantiā & iusticiā. Quaz liber
sapientie in laudibz ipsius sapien
tie ita meminit dicens. Sobrietatē enī
& prudentiā docet & iusticiā & uir
tutē quibz nichil ē ualidius in uita
hominis. Recte ḡ domus dñi sep
timo m̄se inchoata. et. xij. ē p̄fec
ta. ac dedicata. quia mens electoz
grā sp̄s sc̄i illustrat. ut ad p̄fectio
nē bone opationis pueniat. cū fi
de sc̄e & indiuidue trinitatis. sicq;
letabundā dedicationē beate retri
butionis exspectat. Quā hec ip̄a
retributio future n̄re sollempnita
tis in tēpore uniuersalis resurrecti
onis. & in uisione eiusdē in quā n̄c
credim⁹ trinitatis p̄ficiť. recte do
mus dñi n̄ solū. xii. m̄se. s; et t̄ci
a eius die completa ēē memorat.
Quia enim dñs t̄cia die resurrexit
a mortuis. recte quoq; n̄ra resur

rectio t̄duano potest num̄o desig
nari. de qua dic̄ p̄pha. quia ip̄e
cepit et curabit nos. uiuificabit
nos post duos dies. in die t̄cia sus
citabit nos. Cepta ē autē edificati
o templi primo anno c̄yri regē.
& sexto dary anno consummata. q̄
sunt anni iuxta fidē chronicoz. xl.
et v. Siquidē c̄yrus regnauit an
nos. xxx. post quē cambises filius
ei⁹ annos. viii. qui in hoc uolumi
ne ut iosephus auctumat. artar
verses uocatur. post quē magi qui
illum int̄fecerunt anno uno. post q̄s
darius usq; ad consummationē ac
dedicationē templi annis sex. qui
sunt ut diximus anni. xl. v. Que
ritur autē quom̄ dicente dño iude
is sub figura templi de passione
ac resurrectione sua. soluť tēplū
hoc et in t̄bus dieb; excitabo illud.
responderūt ipsi. xl. et vi. annos &
dificatū ē tēplū hoc. & tu t̄bus
dieb; excitabis illud. cū n̄ amplius
quā quinq; & xl. anni repperian
t̄ a p̄mo c̄yri usq; ad sextū dary
regis annū. S; si hystoriam iose
phi legamus. in qua p̄t ofsumma
tionē ac dedicationē tēpli tres ad
huc annos addit in quib; peribo
lus id ē c̄cumposita templo mu
nitionū ostructio. & quedā alia q̄
remanserunt p̄fecta sint. uidebim⁹
quia recte in edificatione templi
xl. et vi. annoꝝ potuerit summa

computari in quibus eminentiora eius
 edificia fuere cuncta completa. Ve
 rū nos hoc euangelij capitulo ad
 monti. debemus animo retinere
 quia templū qđ a salomone edifi
 catū. a zorobabel & iesu reedificatū
 ē multiplicē habebat figurā. Nam
 et unamquāq; animā designat e
 lectam. que pp̄t inhabitantē in se
 sp̄m. xpi domus ac templū eius.
 recte uocat. et eccliam totā hoc ē
 congregationē omnū electorū et
 anglorū & hominū. & ipsum dñi cor
 pus qđ ex uirgine natum ac sine
 peccato in mundo uersatū. ab im
 piis morte solutū. s; ab ipso ē tercia
 die resuscitatū ad uitam. Cuius fi
 gure specialit̄ aptat illud. qđ tēplū
 xl. et vi. annis edificatū ēē dicitur.
 Narrant nāq; ph̄siologi. qđ hoc
 dierū numero corp̄ humanū in ute
 ro a tempore conceptionis usq; ad
 perfecta m̄broy limamta crescen
 do pueniat. & decebat omnimodi
 ut dom' que dominici figurā cor
 poris erat habitura. eo annorū nu
 mero condere in ierlm. quo die
 rū numero ipsū dñi corpus in u
 tero sacrosco uirginis erat crean
 dū. Que uidelicet uirgo ueracissime
 ierlm. id ē ciuitas regis magni. et
 uisio pacis ē cognominanda illius
 nimirū de qua dictū ē. ip̄e ē pac
 nra qui fecit utraq; unū. sicut
 etiam illud qđ de eodē templo

sc̄ptū est. Ostiū aut lateris medij
 in parte erat domus dextre. et p̄ co
 cleam ascendebant in supius cena
 culū. et a supiore in tēu. specia
 lit̄ dominici corporis figurā p̄tulit
 de quo sc̄ptum ē. S; unus militū
 lancea latus eius apuit et conti
 nuo exiit sanguis & aqua. Ostiū
 quippe lateris medij in parte erat
 domus dextre. hoc ē ab orientali
 angulo lateris meridiani. in tra
 inepiens. et p̄ intiora eiusdē late
 ris occulto itinere paulatī ad al
 tiora cenaculorū pducens. quia dñs
 & saluator n̄r ianuā nobis salutis
 in dextro latere sui corporis uoluit
 apiri. p̄ cuius sacramta abluti.
 ac sc̄ificati. altiore regni celestis
 aulam possemus intrare. Ascendim
 nāq; p̄ ostiū latis medij in supius
 cenaculū. quando p̄ aquā baptys
 matis et poculū dominici calicis o
 secrati. ab hac t̄restri conūfatione
 ad celestē animarū uitā puenimus.
 A supiore quoq; intū penetrām
 cenaculū. cū beatitudinē animarū
 etiam corporū immortalū pcepti
 one cumulām. **viii.**

Fecerunt aut filij isrl. sacerdo
 tes et leuite. & reliqui filiorū
 transmigrationis dedicationē do
 mus dei in gaudio. & obtulerūt
 in dedicatione domus di uitulos
 & et arietes. & agnos. & c̄c̄. h̄yrcos
 capraz p̄ peccato totius isrl. xii.

MERITO gaudent filij transmigrationis qđ ipsi & iugū captiuitatis abicere et domū dī que destructa erat merent̄ ostendere offeruntq; quasi deuoti dō famuli plurimas in dedicationē dom̄ eius hostias offerūt etiam quasi fraternitatis amatores p̄ peccato totius isrl̄ hoc ē n̄ eorū tantū qui p̄sentis adeē potuerūt. uerū etiam illoꝝ qui uel in baby lone uel in alijs adhuc puincijs positi extra t̄ram reppmissionis inter hostes dagebant rogantes eis qđ d̄m fieri p̄picū et eos uel inter hostes a malis custodire uel ab hostib; erutos. optatā reuocare ad patriam. Verū quia reedificatio domus post captiuitatē illoꝝ ut sepe dictū ē. correctionē designat qui a uia uirtutis quā paululū inchoauerant peccando aberrauerūt apte restauratū huiusmōi templū dedicatur a sacerdotib; & leuitis. & reliquis filioꝝ transmigrationis ī gaudio. quia correctis huius qui peccauerūt. multū fit gaudiū in celo corā anglis dī. fit et magistr̄ qui pererrantū salute laborauerūt fit & omnib; qui a babilone id ē confusione peccatoꝝ ad uirtutū arcē t̄ram utiq; reppmissionis inter et ope t̄m migrauerūt. & sacerdotes ḡ & leuite & om̄is ppl̄s in dedicatione restauratē domus d̄m gaudent quia omnes necesse ē ordines scē ecclie re-

conciliatis p̄ penitentiā huius qui peccauerūt congaudeant. Offerunt in hanc dedicationē hostias. cū pererrantū conuersatione uota gr̄az dō referunt cū multi conspecta eorū uita dō deuota. & ipsi se ad maiora uirtutū opa accingunt nolentes eis seigniores in opib; bonis existere quib; innocentiorē minus peccando p̄manserant. Quod etiā de eis qui nup̄ ad fidē ac sacramta xp̄i suscipienda pueniūt eque potest accipi. qđ multi sepe illoꝝ qui in fide p̄cesserūt. feruentiora nouitioꝝ studia emulent̄ ut eorū in bono p̄ficiant exemplis. Non solū autē sacerdotes. leuite et ppl̄s hostias in dedicationē domus d̄m quā renouauerant s; etiā p̄ peccato totius isrl̄ offeriebant qui a nimirū sic oportet eorū qui nobiscū assunt bonis fauere sic illoꝝ bona imitando n̄ā facere ut etiā p̄ statu totius que p̄ orbē est ecclie sollerti cura d̄m p̄cem. iuxta ipsū dominice orationis exemplum. in qua nemo s; specialit̄ panē cotidianū dari. uel peccata dimitti uel se specialit̄ a t̄ptatione et malo libari. s; potius p̄ omnib; qui eūdē habent pat̄re in celis orare iubet. Item edificat o t̄plo dedicatio sequit̄ cū completa in fine sc̄i sūma electoꝝ. puenit ad grām celestū p̄mior. In quā dedi-

cationē offerunt hostie dō mul-
 tū acceptabiles ille nimirū de q̄
 b. eadem dom' dī id ē sc̄a ecclia p̄
 captiuitatē longam erumpne mor-
 talis reedificata p̄ glām immorta-
 litatis suo conditori ac redemptori
 canit dicens. **Disrupisti uincula**
mea: t̄ sacrificabo hostiam laudis.
Et qm̄ eadē hostia laudis offeren-
da ē dō n̄ solum ob collata uirtu-
tum dona. uerū etiam ob purga-
tas atq; ablutas sordes uiciorū. rec-
te post oblatos in dedicationē tem-
pli uitulos. arietes. agnos. h̄yrei
quoq; p̄ peccato totius isrl̄ macta-
ti eē p̄hibentur. Gr̄a namq; dī que
uirtutū beneficia confert ip̄as ne-
quicias scelerū aufert. neq; ullum
pelagus in domo dī habet locū.
qui se suosq; p̄suadebat libertate p̄p̄
i arbitriū uel libari a malis uel cō-
firmari posse in bonis. Offeruntur
aut̄ in hac uita h̄yrei p̄ peccato. cū
electi sup̄ne pietatis supplicat ut
liberentur a peccatis. Offerunt et
in futura. cū idē gr̄as ei referunt
q̄d ip̄o p̄cedente sint liberati a pec-
catis. ideoq; misericordias dñi in eñū
cantabunt quia nūquā se miser⁹
fuisse ac p̄ donum ipsius beatos
esse factos obliuiscant. Et statu-
erunt sacerdotes in ordinib; suis.
& leuitas in uicib; suis sup̄ opera
ierlm̄. sicut sc̄ptum ē in lib̄ moysi.
O rdo poscebat deuotionis ut post

edificatā ac dedicatā domū dñi. mox
 sacerdotes & leuitas qui in ea ministra-
 rent ordinarent. ne sine causa do-
 mus creata fulgeret si deessent qui
 intus dō seruirent. Q̄d sepius in-
 culcandū eis qui monasteria mag-
 nifico ope construunt. nequaquā in
 his statuunt doctores qui ad opa
 dī ppl̄m cohortentur. s̄ suis potius
 imbi uoluptatib; ac desidijs serui-
 unt. Q̄d aut̄ diē sacerdotes in ordini-
 b; suis & leuitas in uicib; suis constitu-
 tos. uices ebdomadaz significat. ī
 quib; cetis om̄is utriusq; gradus p̄
 xx. iiii. partes erat distributi. ita ut
 unquisq; ordo uicē sue ebdomadis
 p̄ octonos dies. uidelicet a sabbato us-
 q; ad sabbatū in templo ministraret.
 & deinde. xx. iiii. ebdomadas a tēpli
 libery officijs curā p̄pe domus agerēt.
 ut uerba dierū narrant. Nam & ī cir-
 cuitu m̄ioris sacrarij iam fecerant
 porticus tēpli. in quarū ianuis p̄ ui-
 ces obseruabant leuitē. sicut & ali-
 bi legitur. Q̄d ū dicit̄. sicut scrip-
 tum ē in libro moysi. n̄ ad uices
 leuitar. s̄ ad opa dī p̄tinet. Moyses
 n̄aq; sc̄psit. quid sacerdotes. q̄d leui-
 tē in domo dī opari deberent.
Uices ū leuitar et ordines sacerdotū.
 p̄ xx. iiii. sortes de quib; dixim⁹. Non
 moyses s̄ dauid rex cū p̄phis. sa-
 cerdotib;. & leuitis sui tēporis de-
 scripsit. Et nūc q; edificata ac de-
 dicata xp̄i ecclia p̄ regenerationē

nouoz ad fidem pplōz. statui de
cet sac̄dotes ac leuitas in ordinibz
suis & iucibz qui sint sup opa dei.
ut n̄ solum sacram̄tis fidei incien
tur ppli. s; exemplis atq; eruditione
p̄cedentiū in xpo iustoz. ad agenda
ea que dī sunt instituantur. & hoc
n̄ p̄ captu humani ingenij. s; sicut
sc̄ptū ē in libro moysi. Cui consona
illud dominicū. Cunctes ḡ docete om
nes gentes. baptizantes eos in nomi
ne pat̄s et filij et sp̄s sc̄i. docentes
eos seruare omnia quecūq; man
dauit uobis. Non ḡ n̄ros auditores.
n̄ra p̄pa. s; ea que legis et euange
lij sunt mandata docere debemus.
si ad p̄mia que dñs p̄misit unā cū
eisdē auditoribz. puenire curamus.

Fecerūt autē filij transmigrations pa
cha. xiiii. de m̄sis p̄mi. purificati
enim fuerūt sac̄dotes et leuite qua
si unus. om̄s mundi ad immolandū
pascha uniūsis filijs transmigra
tionis. & fr̄ibz suis sac̄dotibz et sibi.

Quid p̄tinuit ad hystoricū de cele
bratione pasche post edificatā do
mū dñi referre cū iā dudū esset
p̄missū. qd̄ a die p̄mo aduentu sui
in ierlm̄ in cunctis sollempnitati
bz dñi legitimas hostias atq; ho
locausta offerrent. n̄ forte p̄p̄tea
de pascha facto specialit̄ referre
uoluit. ut ammoneret lectozē. qd̄
filij transmigrations edificationē
tēpli eadē m̄tis deuotione qua ce

perant compleuerūt. Ibi n̄aq; p̄dic
tum ē. quia congregatus ē ppl̄s quasi
uir unus in ierlm̄. et surrexit io
sue filius iosedech. et fr̄es eius sac̄
dotes. et zozobabel filius salathiel.
et fr̄es eius. et edificauerūt altare
dī isrl̄. ut offerrent in eo holocausta
tomata. et nunc dedicato tēplo in
stante iam anno. xl. vi. eadem pi
etas religionis omniū m̄tibz. m̄e
memorat. dū dicitur purificatos
fuisse sac̄dotes & leuitas quasi u
nū om̄s mundi ad immolandū pa
cha. Que enim maior. in hac uita
potest eē p̄fectio. quā munde uni
tas multitudinis. Multa n̄aq; sa
cerdotū. multa leuitaz erant mu
lia. qui tam om̄s purificati & mū
di fuerant ad immolandū pascha.
neq; hoc diuisis animoz intentio
nibz. s; sicut lucas de primitiua sc̄
bit ecclia noui testam̄ti. corde et
anima una uere fidi ac dilecti
onis in d̄m. Hec dispar in pplō
unitas dilectionis. et castitas inue
nitur. cū d̄r ad immolandū pas
cha uniūsis filijs transmigrations.
a fr̄ibz suis et s̄ sac̄dotibz. statiq;
subinfert. Et comederūt filij is
rabel qui reūsi fuerant de trans
migratione. et om̄s qui se separa
uerant a coinquinatiōe gentiū
terre. ad eos ut quererent d̄m
d̄m isrl̄. Uniūsis ḡ filijs transmi
grationis immolatū ē pascha.

om̄s comederūt filij isrl̄. n̄ solum
 qui reūsi fuerant de captiuitate
 s; et om̄s qui alicubi antea 9stuti
 ti. eo tempore se separauerāt a co
 inquinacionib; gentiū t̄re ad eos.
 Qu'd etiā de p̄seluis recte potest
 intelligi: quia cū natura eēt gen
 tiles. ritum conuerterent̄ ppli dī.
 accepta cūm̄cissione & hostijs pu
 rificati legalib;. ut digni essent et
 ipsi participatiōe sacrificij saluari.
 Et notandū quia gentes t̄re dicit
 eos qui coinquinationib; seruūt.
 ut econtrario gentes eē celi docēt
 eos. qui ab his separati in unita
 te et castitate dño seruirent eius
 q; sollempnia sincero corde celebra
 rent. Nusquā alias n̄ fallos idē po
 pulus isrl̄ ex quo egressus ē ex e
 gypto p̄ moysen tante deuotioni
 cū sacerdotib; et leuitis. magistris
 uidelic̄ suis existisse repperitur.
 S; hec deuotio castigatiōe diuina
 facta est. cū p̄ peccatis suis hostib;
 affligendi sunt traditi. afflicti ad
 uersitatib;. a peccatis sunt peni
 tendo auersi. merito penitentie
 et conūfationis sunt libati ab
 hostib;. et dō melius seruituri p̄
 priam reuocati ad patriam. S; et
 hactenus uidem̄ sepissime illos q̄
 tēplū sui corporis siue sp̄s peccan
 do p̄fanauerūt. et p̄ hoc a diabo
 lo sunt captiuati. redisse ad do
 minū p̄ penitentiā et merito ma

iore instantia quā p̄us consuerāt
 bonis insudasse opib;. quib; mansi
 onem denuo in se ipsis suo auctori
 p̄pararent. Notandū enim qd̄ sa
 lomon p̄us tēplū in pace sui reg
 ni p̄ maximū tempore breui nul
 lo omnimodis contradicente p̄fe
 cit. nunc aut̄ destructū hoc p̄p̄
 peccata. filij transmigrationis i mag
 na cordis compunctiōe labori lo
 go insistentes. et sepissime ab ini
 micis retardati tandē diuinitus
 adiuui restaurarūt. facile n̄aq; ē cō
 uersum quēq; ad fidē agnitiōēq;
 ueritatis abrenunciare diabolo. et
 9fiteri d̄m uiuū et uerū. sacram̄
 ta xpi p̄cipere. his q; iniciatū
 in remissionē omnium peccatorū tē
 plum eius effici. atq; accepta uite
 innocentia comitante ei gr̄a ser
 uare. s; multi laboris ē eū qui ac
 cepta fidi sacram̄ta peccando con
 tempnit. pristina recipe dignita
 tem. quia n̄ huic facilis emunda
 tio p̄ aquā baptijfimi denuo dari
 potest. s; infectū scelus longo pe
 nitentie labore. longis lacrimarū
 fluentis. districtiori continentie
 sudore eluendū ē. Cuius emunda
 tionē ip̄a quoq; 9suetudo uiciorū
 quasi inimica samaritanorū tur
 ba repugnat. tanto ad supandū
 difficilior. quanto diutius t̄ra cor
 dis uirtute uacua possidebat.
 Potest & hoc di ci qd̄ idō

specialit̄ reedificata ac dedicata do-
mo dñi de pascha facto commemo-
rat̄ cū nulli dubiū eēt quin homi-
nes tante religionis pascha suo tē-
pore facere uellent ut mystice in-
sinuaret̄ hanc eē summā totius p-
fectionis. cū transcensit mundi cu-
piditatibz atq; illecebz uniuersis. to-
ta semp intentione m̄tis. altius ui-
te meditām inḡssum. Pascha enim
transitus int̄pretatur. nom̄ inde ha-
bens qd̄ ul' filij isrl' in eo p immo-
lationē agni de egyptia seruitute
ad gaudia libertatis transierint ul'
ip̄e agnus immaculat̄. id est dñs
xp̄e imolatus. p nra redemptione
transierit ex hoc mundo ad patrē.
Qd et nos imitam̄. cū ab infimis
uoluptatibz ad celestia querenda
transim̄. Vere aut̄ pficim̄. cū a car-
nis ergastulo soluti celeste regnū
intram̄. Cui sensui conuenit ap-
te qd̄ sequit̄. **E**t fecerūt sollemp-
nitatē azimoz. vii. diebz in leticia.
Hanc namq; sollempnitatē q̄
in spualit̄ facere debeam̄. docet
ap̄ls dicens. Itaq; epulem̄. n̄ in fer-
m̄to ueteri. neq; in ferm̄to malicie
et nequicie. s; in azimis sincerita-
tis et ueritatis. **Q**ue septē ē diebz
celebranda. quia p om̄e scli huius
temp̄ qd̄ tot diebz currit in sine-
ritate nobis ē et ueritate. imo ī
omniū bonoz uictimis
operū atq; holocaustis ui-

ta ducenda. **Q**m̄ ū dñs n̄r pasche
in tēpore mortē transitorie gusta-
tā. et̄ne resurrectionis uirtute de-
uicit̄ potest hoc in loco celebrati-
o pasche ad tempus nre resurrec-
tionis typice referri ut edificati-
o quidē tēpli p̄sentē scē ecclie sta-
tum designet. dedicatio uitā fu-
turā que in animaz scāz cū de
corpore exierint exultatione ge-
ritur. immolatio pasche glām in-
sinuet resurrectionis. cū omnes
electi carne agni immaculati. id
ē dī et dñi n̄ri n̄ amplius in sa-
cram̄to credentes. s; in re ip̄a ac
ueritate uidentes reficiunt̄. **V**n-
de et in hoc pascha om̄s sacerdotē
ac leuite omnis ppli cētus. om̄s
qui de gentibz ad eos confluerāt
mundi fuisse om̄s quasi unius
affuisse phibentur. quia tē uera-
cit̄ agnus dī tollit peccata mun-
di. **S**icut ioh̄es ap̄ls ait. San-
guis ihu filij dī emundat nos
ab omni peccato. **T**ūc uera erit
unitas. cū fuerit d̄s omnia ī om-
nibz. **T**unc uera azimoz sollemp-
nitas in leticia celebrabit̄. cū nul-
lo in electis p̄manente ferm̄to ma-
licie et nequicie. omnes in ueri-
tate ac sinceritate cordis diuine
uisioni adhererunt. et n̄ hoc in
septē diebz scli labentis. s; in una
die uite phennis in atris dñi
que melior ē sup milia. in luce

sps sci cuius nob septiforme pphē
 ta grām commōdat. **F**ecerūt itē
 sollempnitatē azimoz vii diebz
 in leticia qm letificauit eos dñs.
 et conūcāt cor regis assyrū ad eos.
 ut adiuuaret manus eoz in opere
 domus dī isrl. **H**ec ē nāq; maxima
 ī hoc scō & in futuro leticia ius
 toz pfectū eē opus ecclie conūsis
 etiā gentilibz qui olim resistebant
 ad adū uiuandū eius statū et con
 firmandam p orbē unūsum pacē
 xpiane religionis. **H**uc usq; redi
 tus de babylone in ierlm pphi qui
 captiuatus fuerat reductio uasoz
 que abducta restauratio ac dedi
 catio templi qd incensum celebra
 tio sollempnitatū et decantatio cā
 ticoz dñi que in trā aliena n̄ pote
 rant sub ducibz zorobabel & io
 sue describitur que cuncta unā
 eandēq; figurā humane in xpo
 saluationis continent cū uel hu
 qui cū peccato p̄me p̄uaricationi
 in mundū uenerant sacramntis fi
 dei purificati saluantur uel hu q
 peccando fidē acceptā corrupērāt
 penitendo resipiscūt. **Q** utq; p
 unū eundēq; saluatōrē uerū re
 gem ac sacdōtē quasi pascha fel
 cissimū celebrantes de hoc mun
 do ad patrē de morte transeunt
 ad uitā. **V**erū quia tēplo incen
 so atq; urbe ierosolima subuer
 sa sc̄pture quoq; sc̄e que ibidē

seruabant simul fuerant hostili cla
 de pusta et has miserante dño atq;
 ad suū pplm reūso reparari oportē
 bat ut qui edificia eruta restaura
 uerant haberent unde ipsi admo
 niti restaurari intus in fide & dilec
 tione sui creatoris discerent. **V**nde
 bene sequit. **P**ost hec aut uerba
 in regno artaxerxis regis psarū
 ezras filius arate filij azarie et ce
 tera usq; dum completa eius gene
 alogia dictū ē filij eleazar filij a
 aron sacdōtis ab inicio ipē ezras
 ascendit de babylone et ipē scriba
 ueloz in lege moyfi quā dedit dñs
 isrl. **H**unc artaxerxen sub q̄ ez
 ras de babylonia ierosolimā ascen
 dit iosephus putat eē xersen filiū
 darij qui post eum regnauit. **P**or
 ro cronicoz lib' successorē eiusdē
 xersis qui iam apud eos artaxer
 ses appellat' hic designatū estimāt.
Regnauit aut darius sub q̄ edifi
 catū ē templū annos. xxxvi. post
 quē xerses annos. xx. post quē ar
 tabanus m̄ses. vii. quos cronogra
 phi p anno posuērē post quē ar
 taxerxes annos. xl. **S**criba aut ue
 loz in lege moyfi appellatur ezras.
 eo qd legem que erat assumpta re
 ficeret n̄ solum legē s; etiā ut com
 munis maior fama ē omnē sc̄p
 ture sacre seriem que parit igni
 absorpta ē put s̄ uidebat legen
 tibz sufficere sc̄psit. **I**n q̄ ope fert

Eny. ca.

quia n̄ nulla ūba que oportuna ar-
bitraret̄ adiecit. **L'** quibz ē illud. **Q**
n̄ surgerit ppha in isrl̄ sic moyses
quē nōss̄. dñs facie ad faciem. & ce-
tera. Que uidelic̄ uerba n̄ n̄ is qui
longo post moysen tempore uiue-
ret dicere potuit. **¶** in lib̄ samuelis
olim in isrl̄ sic loquebat̄ unquisq;
uadens cōsulare dñm. uenite eam ad
uidentē. Qui enim ppha dicit̄ ho-
die uocabat̄ olim uidentē. Non nul-
la aut̄ integra uolumina q̄ quādam
in pplō isrl̄ habebant̄ intacta reli-
querit quoz nūc ideo nil aliud ī
sacra sc̄ptura quā nominis tantū
memoria habeatur. ut ē illud in li-
bro numeroz. unde d̄r in lib̄ bel-
loz dñi. & in iosue. Nonne sc̄ptū
ē hoc in lib̄ iustoz. **S.** & in regū et
in paralipomenon uolumine cōme-
morant̄ libri hystorici pphaz. a-
chaz. silonitis et semeiē. Ad dō et
nathan. esaiē quoq;. et iesu filij a-
nani de quo d̄r quia librū regū
isrl̄ sc̄pserit & multa alia. ē quibz
om̄ibz dicunt hodie. nulla uspiā
posse uestigia repperiri. ferūt q̄
q; ebrei. neq; apud eos de hac re
ulla dubitatio est. qd̄ idē ezras
leuiozes litteras excogitauit sub
nominibz eaz quas eatenus habu-
erant quibz uelocissime tantam li-
broz copiam. que erant cōsumpta
reficeret. Vnde n̄ solum scriba. ue-
rū etiā scriba ueloz cognominat̄

Priores aut̄ littere remanserūt apd̄
samaritas. quibz illi quinq; lib̄s mo-
ysi quos solos de sc̄a sc̄ptura re-
ceperant scribere solebant. **E**t as-
cenderūt de filiis isrl̄. et de filiis sac-
dotum. et de filiis leuitar. et de cā-
toribz. et de ianitoribz. et de nathi-
neis. in ierlm̄. in anno septimo ar-
tarrersis regis. & uenerūt in ierlm̄
m̄se quinto. ipse ē annus septimus
regis. **Q**uia in p̄mo die m̄sis p̄mi-
cepit ascendere de babylone. et in
prima m̄sis quinti uenit in ierlm̄.
p̄occupando dicit eos uenisse in ie-
rusalē. Nam et in sequentibz quo-
m̄ uenit. & ū exercitū suū coadu-
nauerit. plenius ex ordine describit̄.
Notandū aut̄ qd̄ in capite uolumi-
nis huius sc̄ptū ē. quia ad p̄mis-
sum cyri ascenderunt de babylō-
ne ducibz zorobabel et iosue de
filiis iuda et beniamin cū sacdo-
tibz et leuitis. om̄s quoz suscitass̄
d̄s sp̄m̄. de quibz etiā additū est
qd̄ eēt de captiuitate quā trans-
tulerat nabuchodonosor rex ba-
bylonis in babylone. hic aut̄ sub
ezra duce nulla iude et beniamin.
nulla transmigrantis nabuchodo-
nosor. s; tantum̄ filioz isrl̄. et
sac̄dotū ac leuitar. qui cū illo as-
cenderunt manifestū ē. **U**n̄ ueri-
simile uidetur. qd̄ illi qui tē reuo-
cati sūt ierosolimā de iuda et ben-
iamin fuerint qui a nabuchodo-

nosor fuerant transmigrati. hui aut
qui nunc reducti per eoram legunt
de decem tribubus. que specialiter
post diuisionem israhel uocabantur ex
stiterint quos reges assyriorum longe
ante tempora nabuchodonosor cap
tuarant et ultra montes medorum
habitare fecerant. Tunc itaque due
tribus maxima ex parte domum redi
erunt ac templum graui cum labore restau
rarunt. decem autem tribus que minorem
templi et religionis curam habue
runt iubente licet regem patiam re
dire neglexerunt eo quod destructo
chaldeorum impio libere sub regibus
persarum qui gentem ipsorum diligebant
uiuere. At uero cum templum reedifi
catum et completum esse samaritanorum
inuidiam compererant. tandem
et de ipsis aliqui domum redire con
senserunt. tametsi si plures ibidem re
sederunt quorum progenies usque hodie
eisdem in partibus detineri et persarum
genti seruire prohibetur. Sic autem zo
robabel et iesus ut sepe dictum est
dominum saluatorem designant. qui cap
tuitatem gentis humani sua gratia re
laxat suamque in nobis domum ipse no
strificando et possidendo edificat.
sic et eoram sacerdos ac scriba uelox.
eundem dominum qui non uenit soluere
legem sed adimplere manifeste de
nuntiat. Qui et ob id scriba legis
dei. siue scriba uelox in lege moy
si potuit recte uocari. quia ipse

33.
moysi legem dedit per angelum. ipse per
phetas suos per gratiam sui spiritus docuit
in omnem ueritatem ipse omnium mentes
electorum mox ut suo amore tetigerit
ad intelligendam faciendamque dei pa
tris uoluntatem accendit. Unde gratiam
noui testamenti promittens propheta dice
bat. Et hoc testamentum quod disponam
domui israhel post dies illos dicit dominus
dando leges meas in mente eorum et in
corde eorum super scribam eas. Cuius scri
be pulchre meminit psalmista di
cens. Lingua mea calamus scribe.
uelociter scribens. Lingua quippe pro
phete calamus erat scribe uelocis.
quia que dominus illum sine ulla mora
temporis illustrando docuit hec ipse
per officium lingue foris hominibus tem
poraliter proferendo declarauit. Que
suo quoque nomine eoram qui inter
pretatur adiutor apte demonstrat.
Ipse enim per quem solum populus fidei
um a tribulationibus liberari. et qui
si de babilonia captiuitate ad li
bertatem ierosolimorum de confusione
uiciorum ad pacem serenitatemque uir
tutum proficientibus meritorum gradibus
solet introduci. In secundo anabath
mon. hoc est ascensum eorum. palam
exclamat cunctis ad summa tenden
tibus. quo duce tendere ac pueni
re debeant insinuans. Auxilium me
um a domino qui fecit celum et terram. Cui
etiam in actibus suis figuram eoram te
nuit cum et ipse partem populi non minima

de captiuitate ierosolimā rediit
simul et pecuniā ac uasa dō sacra
ta in glām tēpli eius aduexit cū e
undē pplm ab yrozibz alienigenis
pontificali auctoritate purgauit. **Q**
e cuncta quid in scā ecclia gestum a
dnō siue gerendū insinuent docto
patent lectori. **S** et nos etiam ut
simplicioribz pateant elaborare cu
rabim? Qd enim ascendit ezras de
babylone ascenduntqz cū eo de fili
is isrl. & de filijs sacdotū ac leuita
rū significat piam redemptoris nrī
dispensationē. qua in carne appāres
confusionē mundi huius liber ipse
a confusioē uicior intūit ut nos se
cum rediens ab omni confusioē libe
ratos. ad tranquillitatē supne pacis
induceret. Cuius uidelicet pacis sem
pitne in p̄senti ecclia pignus acce
pimus dicente dnō. Pacem relinquo
uob. pacē meā do uobis. id ē tēpo
ralem in t̄ra pegrinantibz relinquo.
p̄petuam ad celestē patriam pueniē
tibz do. **D**e quo bene dicit quia in
p̄mo m̄se cepit ascendere de baby
lone & quinto m̄se cū filijs transmi
grationis quos ducebat uenit in
ierusalē. Quatuor namqz m̄sibz iter
de babylonia ierosolimā comple
tur quia p̄ quatuor libz scī euan
gelij fidē & sacramta ueritatē disci
mus. quibz de captiuitate hostis
antiqui dnō duce eripi. atqz ad li
bertatē glorie filiorū dī debemus

ascendere. quatuor eisdē libz p̄
cepta continent opum. quoz quasi
gressibz cotidianis ad supna p̄mis
sa puenire ualeam? **H**ec hoc sine
figura misterij factum ē. qd̄ prima
die m̄sis cepit ascendere de babylone.
& p̄ma rursus die m̄sis puenit in
ierlm. **P**rimordiū nāqz m̄sis in q̄
luna nouū a sole lum̄ mutuari cre
ditur. nouū doni celestis inuicū de
signat. **Q** apte p̄ma die m̄sis p̄mi
ascendit ezras de babylone cū eis
quos a captiuitate soluebat quia
principiū scē cōsolationis in quo sa
thane & regno eius abrenuntiaum.
illustratioē diuine pietatis agit
in nobis. **P**rima quoqz die m̄sis
quinta puenit in ierlm. quia & hoc
n̄ nrī libertate arbitriū. s̄ inspirati
one supne lucis geritur in nobis.
ut auditis euangelij oraculis. scē
ecclie m̄b̄s incorporem. **P**ulcherqz
ac salub̄s in ecclia mos doctrina
patrū inoleuit ut hīs qui catezi
zantur. quatuor euanglioz expla
nentur ac recitent exordia. **I**te p̄ma
die m̄sis quinta uenit cū hīs qui
libati ab hostibz fuerant in ierlm.
quia dū completis. uii. scī euan
gelij p̄ceptis celeste regnū inq̄dimur
quasi nouū m̄sis inuicū celebram.
quia noue iam lucis gaudia in so
le iusticie cernim. et uelut post
quatuor m̄ses lucide actionis q̄s
in uia uite pegrinamus. quintū m̄se

ppetue remunationis in luce pa-
 tris celestis agimus. **E**t in p̄ma in-
 quit die m̄sis quinta uenit in ieru-
 salem iuxta manū dī sui bonam su-
 p̄ se id ē confirmatus gr̄a et p̄fectioē
 diuina qua p̄spe ceptum iter p̄fi-
 ceret. **I**tem in sensu mystico uenit
 in ecclia mediator dī et hominū iux-
 ta manū dī sui bonam sup̄ se id ē
 iuxta dispositionē diuine uirtutis
 que erat in ip̄o. **D**s enim erat in
 xpo mundū reconcilians s̄. Que
 uidelicet manus erat sup̄ illum. se-
 cundū id qd̄ ille homo factus est
 unde ait pat̄ maior me ē. Maior
 nāq; humanitate xpi diuinitas
 est n̄ solum pat̄s s̄ & ipsius xpi &
 sp̄s sc̄i que una est qui etiam ma-
 nu diuine potentie exaltatus i pas-
 sione ad menia ciuitatis sup̄ne as-
 cendit ac fidelib; suis se humilit̄
 sequentib; ascensionis it̄ ostendit.
Eras enim parauit cor suū ut in-
 uestigaret legē dñi et faceret et do-
 ceret in isrl̄ p̄ceptū et iudiciū.
Quanta uirtus dicti q̄ sublimitas
 meriti parare hominē cor suū ad
 obsequiū diuine legis ac dicere
 posse. Paratū cor meū d̄s paratū
 cor meū cantabo et psalmū dicā
 dñō id ē et animo toto exultabo
 in dñō et opum executionē que
 eius s̄t uisā pficiam. Parauit ḡ
 cor ut inuestigaret ac rescriberet
 legem dñi quā flamma uorax ab

34.
 sumpserat parauit etiā ut ip̄e p̄or
 hanc faciendo impleret & sic ad a-
 lios docendos os aperiret. **Q**uod eodem
 m̄ de dñō ihu accipe in p̄mptu ē
 Parauit nāq; cor suū ut inuestigaret
 legē dñi quia talē s̄ hominē que
 suscipet diuinitus p̄uidit qui n̄ so-
 lum sine peccato uerū etiā plenus
 eēt gr̄e et uirtutis qui nulla s̄ re-
 pugnantē lege peccati legē dī ab-
 q; omni m̄tis siue carnis contradic-
 tione seruaret. **V**nde d̄r in psalmo.
In capite lib̄ sc̄ptum ē de me ut fa-
 ciam uoluntate tua d̄s m̄s uolui et
 legē tuā in medio cordis m̄i. **I**tē d̄ns
 inuestigauit legē dī quia abiectis
 phariseoz traditionib; sc̄am sc̄pturā
 qualit̄ eēt mystice intelligenda quid
 archanoz sp̄ualū intra tegm̄ litte-
 celaret edocuit quia decreta euan-
 gely que ip̄e attulit mundo magis
 p̄fecta magis d̄o pat̄ accepta
 quā ea que p̄ moysen p̄miserat os-
 tendit. **V**nde ait ip̄e. Audistis quia
 dictū est antiquis diliges primū
 tuū & odio habebis inimicū tuū.
Ego aut̄ dico uob. Diligite inimico-
 ur̄os bene facite his qui oderūt
 uos et cetera huiusm̄i. **H**oc ē exem-
 plar epl̄e qd̄ dedit rex artaxerxes
 ezre sacerdoti et cetera. **A**rtaxerxes
 hic qui deuotissima m̄te p̄ suo mo-
 dulo templū ac sacerdotis dī uene-
 ratur. ei q; p̄mptū defert famula-
 tū xpianos p̄ncipes sicut & p̄de

cessor eius daruis significat. Hec mi-
randū si successores cyri qui tēplū
dñi et ciuitatē edificari fecerūt. qui
seruos eius ac legē dilererūt atq;
uiuērūt. xpianoz regum figurā te-
nere dixerimus. cū ipē dñs p pphe-
tam cyrū in figurā uenire dixerit
filij sui. eiusq; illū nomine hono-
rare dignatus sit dicēs. Hec diē dñs
xpo mō cyro. et cetera de illo que su-
pra latius exposuim. **A**rtaxerxes
rex regū. ezeie sacerdoti scribe legē
dī celi doctissimo salutē. **S**cribam
legis dī celi doctissimū nominat.
quia et ad ipsū regē fama puene-
rat diuine uirtutis. p quā ille incē-
sam a chaldeis legem. eisdē quib;
p̄us sermonib;. tam et si alio lit-
terarū caractere renouauit. **D**ñm au-
tē celi et ipē nominat. ad distinc-
tionē illoz q̄s de hominib;. mor-
tuis. aut certe nullis stultā misero-
rū uesaniā instituisse nouerat.
Obscero autē ne sit graue lectorib;
breuit̄ tertū huius eplē p̄currere.
et quantū p̄sone xpianoz regum
conueniat uidere. **A**me inquit
decretū ē. ut cuiuscūq; placuit in
regno meo de pp̄lo isrl̄ et de sacer-
dotib;. eius et de leuitis ire in ieru-
salem. tecū uadat. **O**mnib;. qui
uelint ire ierosolimā. licentiā tri-
buit. nullū ire compellit. et xpia-
ni p̄ncipes nullū cogentes ne sit
incerta ac dubia uoluntas fides.

uniūsis quib; placuit de suo reg-
no xp̄m colere p̄mittit. **A** facie e-
nim regis & septē cōsiliatorū eius mi-
sus es ut uisites uideam et ierlm̄
in lege dī tui. que ē in manu tua.
Et in lib; hester legim; moris fuisse
regib;. psaz. ut in cunctis que agē-
da siue decernenda eēt. septē sapi-
entū uterent; cōsilio. Septē autē cō-
siliariū utunt; fideles. cū in omnib;
que faciunt p̄cepta ac decreta se-
quunt; sc̄pturę diuine. De qua di-
cit psalmista. Eloquia dñi eloquia
a casta. Argentū igne examinatū.
p̄batū t̄re purgatū septuplū. hoc
ē sc̄a septiformis sp̄s illustratione
p̄fectum. Qd si cui uideat incōgru-
um cōsiliarios regis p̄fidi. a quib;
pp̄ls et p̄pha dñi larata captiuita-
te ad patriam remittit. aliquid i ec-
clesia sc̄a boni posse figurare. legat
opuscula patrū. qui actus siue ca-
sus regū reprob; saul̄ et jechonie
sc̄issima redemptoris nr̄i opa figu-
ralit̄ designare dixerūt. Saul̄ uide-
licet uncti in regē. s; merito scele-
rū suoz occisi. sup̄ innoxia regi
xp̄i morte inc̄ptantes. jechonie u
translationē de iuda in babylonē.
quā pp̄t peccata sustinuit ad gra-
tiam eiusdē redemptoris nr̄i ty-
pice referentes. quā relictis ob p̄-
fidiā iudeis ad saluandas p̄ orbē
nationes transmigre dignatus ē.
qui dicta uel acta pharaonis siue

nabuchodonosor typice sup hostib
 eccleie intelligenda tradiderit. Ver
 bi gra. Pharaon pcepit infantes pph
 di masculos in flumine necari. femi
 nas reseruari. quia diabolus fortia
 in nobis facta extinguere. fluxa et
 infirma cupit enutrire. Itē nabu
 chodonosor iussit om̄s pphos sibi
 subditos. audita uoce simphoniar
 et musicor pstratos adorare statu
 am suā. & diabolus satagit genus
 humanū p dulcedinē pompe ter
 tris a rectitudine m̄tis inflectere.
 & ad sequendā cupiditatē que ē
 simulacror seruitus deceptor cor
 da pūtere. Si ḡ mala reprobor opera
 in figurā n̄ solum malor. s; et bono
 rū pcesserit. cur n̄ et boni bonor
 actus siue sermones que in pphē
 tico uolumine continent̄ bona se
 quentiū gesta pfigurare potuerit.
 Itē uideam opuscula sc̄i augustini.
 qui etiā. vii. uiros unius mulieris
 sine filijs defunctos. de quib; sadu
 cei resurrectionē negantes. dñm
 temptabant certā ecclesiastici sacra
 m̄ti figurā dixerit habere. nec n̄
 et mulierē sterilitatē eius et mor
 tē ipsoꝝ ḡq; uiroꝝ mortē figuras
 eē rerū memorabiliū docuit. cū
 hanc hystoriā. neq; ip̄e dñs. neq;
 euanglistar quispiā ex sua psona
 narrauit. s; que impy nefando ore
 cont̄ dñm ptulerant euangliste
 ppt̄ sacratissimū dñi responsū

suis litteris indiderit. Mittitur ḡ ez
 ras a facie regis et septē siliator ei
 ut uisitet iudeā. et ierlm. & conuēsi
 ad fidem pncipes seli et sēptuarū
 quoq; sc̄ar cohortationib; roborati.
 dñm xp̄m ad saluandā eccliam suā
 et congregandā de gentib; p cordi
 anū auxiliū qd̄ ezre nom̄ signifi
 cat. uenire desidant. sedula uoce p
 clamantes. Domine d̄s uirtutū n̄c
 respice de celo & uide et uisita uine
 am istā. et dirige eam quā planta
 uit dextera tua. Ut uisites inquit
 iudeam et ierlm in lege d̄i tui. que
 ē in manu tua. Lex autē d̄i in manu
 erat ezre. qm̄ hanc n̄ lingua solum
 pdicabat. s; et actu implebat. Om̄s
 quoq; n̄ in carne appārens. legē
 in manu habebat. n̄ solū quia le
 gis pcepta in omnib; secutus ē. ue
 rū etiam quia in potestate edicta
 legis habebat. et ip̄e iudeliū eam
 qndam p moysen put uolebat
 p se ipsū immitans atq; transfe
 rens. Vnde aiebat. Audistis quia
 dictū est antiquis. Ego autē di
 co uobis. & mirū quom̄ uerbū
 q̄ uti solebant pphē in eplā ar
 tareris inueniat. ut dicat legē
 d̄i eē in manu serui illius. Sēptū
 ē enim. factū ē ūbū dñi in manu
 aggei. pphē. et dñs fecit qd̄ locu
 tus ē in manu serui sui helye. et
 testificatus ē dñs in isrl̄ et in iuda.
 p manū omniū pphar. quia ni

H 7

mirū pphe n̄ min⁹ opando quā loqu⁹
do cunctis ea que dei s̄ p̄dicabant
Sequit̄. **E**t ut feras argentū et au-
rū qd rex et cōsiliatores sponte obtu-
lerūt dō isrl̄ cuius in ierlm̄ tabna-
culū est. **N**otanda fides ac sapien-
tia regis et cōsiliatorū eius: qui dona
que offerre uoluerūt magis p̄ illum qui
legē dī in manu habebat. id ē ope
complebat offerenda eē intellexerūt.
Mirūq; dictū: quā fidelit̄ ac doctē
rex ipsum in ierlm̄ habere tabnacu-
lū dicat quē supra dīm celi dixerat.
Tabnaculo nāq; in tanere uti solē-
mus. **Q** d̄s celi tabnaculū habet in
ierlm̄: quia qui et̄nam in celis sedē
habet: ip̄e cū p̄grinantib; in hac
eccl̄ia sc̄is ad tēpus demorari dig-
natur. **V**nde ē illud ī apokalyp̄si
Ecce tabnaculū dī cū hominib;. **V**e-
rū quia beatus ezras n̄ solum p̄di-
cator sc̄e eccl̄ie e quib; unus ip̄e e-
rat: s; etiam dñi saluatoris ad cui
īmbria p̄tinebat t̄ypū gessit: quasi
p̄ illū dona nr̄a offerim⁹: cuius in
omnib; opitulationē indigem⁹: ut bo-
na que agimus dō pat̄ possint eē
accepta. **N**emo enī inquit uenit
ad patrē n̄ p̄ me. **E**t de illo iohane
ip̄e ē enim ppiciatio p̄ peccatis nr̄is.
Et omne argentū et aurū qd cūq;
inuenieris in uniuersa puincia baby-
lonis: et pp̄is offerre uoluerit: et
de sac̄dotib; qui sponte obtulerūt
domui dī sui que ē in ierlm̄: libe-

re accipe: & studiosē eme de hac
pecunia: uiculos: arietes: agnos et
sac̄ficia: et libamina eoz: et offer
ea sup̄ altare dī ur̄i tēpli qd ē in
ierlm̄. **S;** et siquid t̄ et fr̄ib; tuis
placuit de reliquo argento & au-
ro: ut faciatis iuxta uoluntatē dī
ur̄i: facite. **P**atet hystoria qd
ad hoc rex et cōsiliatores eius de-
derūt ezre pecuniā ad tēplū dñi
deferendam: ad hoc et alios dare
cupiebant: ut de hac pecunia e-
merent hostie et sac̄ficia et liba-
mina que offerrent sup̄ altare dī
& siquid sup̄ess; pecuniarū: hoc n̄
alit̄ n̄ iuxta uoluntatē dī dispē-
saretur. **V**bi et hoc notandū: qd
cū diē de sac̄dotib; oblaturis in
domū dī sui: manifeste docet et
si aliqui de sac̄dotib; ac leuitis
cū ezra ierosolimā ascenderūt: n̄
nullos tam̄ adhuc in babilonia
cū residuis sui ppli remansisse.
Patet et sensus allegorie: quia fi-
deles ad hoc opa sua bona ī sc̄a
eccl̄ia clarescere cupiunt ut et
ipsi p̄ hec partē cū sc̄is habere
mereant: et alii ipsoz p̄ficiunt ex
emplis. **H**am uelut de argento &
auro: nr̄a sac̄ficia: libamina & ho-
tie ad offerendū dño comparant̄:
cū ospecta nr̄oz opum claritate
p̄mi conūtunt ad officū pie-
tatis: quo et ip̄i bene uiuendo
dño osecrent: s; et siquid argen-

ti supess. et auri. de q oblationes
 n eent emende. et hoc sedm uolu
 tatē ac placitū dī iussit ordinari.
 Sē enim quedā clarissime scōz
 uirtutes. que n tam omibz in ex
 emplo opis possint ostendi. s; tan
 tā ad glorificandā dī grām recita
 ri. ut ē illud qd daniel et ieremi
 as pueri pphetauerūt qd iohes
 ndū natus. qd cornelius cū domo
 sua ndum baptizat spm scīm acce
 pit. ut sunt innumera scōz mira
 cula. que instar argenti ul' auri
 fulgent in domo dñi. nec tam ex
 eodem argento siue auro oblatio
 nes que sup altare imponant emi
 possunt. quia talia cū audim. mi
 rari quidē uelut diuina debem.
 s; nō hec tam quasi possibilia
 ualeam' imitari. **S**ac̄ficia aut di
 cebant ppe que de frugibz t're
 offerebant. ut ē panis. simila. spi
 ce. libamina aut que de uino ac
 liquidis rebz fiebant. **V**asa q; q;
 que dantur t in ministiū domus
 vī tui. trade in o'spectu dī tui in
 ierlm. **N**on solū argentū et aurū
 diuisi pondis. uerū etiam uasa dā
 tur ezre deferenda in ierlm. **S**ed
 et dñs nr̄ typicus uidelicē ezras.
 uasa que s̄ credunt ab homini
 bz in quibz est et uas electionis
 paulus. q; de quibz ille loquitur.
 uasa misericōe cuncta tradidit in
 o'spectu dī pat̄s in supna ierlm.

De his uasis loquit ip̄e in euange
 lio. **A**ut quom̄ potest quisquā in
 trare in domū fortis. et uasa eius
 diripe. n̄ p̄us alligauit fortē. q; tē
 uasa eius diripiat. **F**ortis etenim
 erat rex babylonis id ē diabolus. re
 pb̄is male dominans. s; uictus ac
 ligat' a dño. ea que iniuste posside
 bat uasa id ē electoz corda amisit.
 neq; hoc auferenti atq; ad supnā
 ciuitatē cuius erant p̄p̄a reducen
 ti contēdicere potuit. **E**t a me ego
 artaxerxes rex statui atq; decreui
 omibz custodibz arce publice qui
 sunt trans flum. ut qdcūq; pete
 rit a uob ezras sac̄dos sc̄ba legis
 dī celi. absq; mora detis usq; ad
 argenti talenta centū. et usq; ad
 frum̄ta choros centū. et usq; ad ui
 ni batos. c. et usq; ad batos olei. c.
Et p̄ncipes xp̄iani subiectis s̄ omi
 bz impant. ut quicqd ab eis peti
 erit dñs et pontifex nr̄. absq; mo
 ra t̄buant. nil omnino retrectante
 quin uelocius diuine uoluntatis
 iussa pficiant. **D**ent aut illi argen
 tum in confessione uere fidi. frum̄
 tum in ostensione bone opationi.
 uinū in feruore dilectionis. oleū
 in lectione et hylaritate misericōe.
Q hec cuncta sub numero cente
 nario sac̄doti magno et sc̄be legi
 vī celi dare iubent. id ē dño ihu
 xp̄o qui celestia nob a patre de
 ferens mandata. celestia sequētibz

in domo patris prima repmisit ut nul
la profus alia qua supne gra ret
butionis bonis insistam actibz. Cen
tenarius naqz numerus qui in compo
to digitor de leua transit in dextra
ea que in dextra iudicis. hoc est in
uita eterna sunt solet gaudia desig
nare. Talentum aut triplicis est insu
re traditur. minimu librae. l me
diu aut librae. lxx duae. summu
librae. cxx. Corus. xxx. modij. bat
qui et ephi. decima pars cori id est
modij sunt tres. **S**al u absqz insu
ra. Omne qd ad ritum di celi pa
ner. tbutatur diligent in domo di
celi. **S**al sapientia designare con
stat omibz. Vnde et in comuni lo
cutione insulsi uocant hebetes. **S**
distat cuiusmi sit sal. Nam et do
minus p lege in omni sacificio sal
offerri pcepit. & in euanglio dicit
Habete sal in uobz et pacem habe
te int uos. Nec tam dauid frust
in ualle salinae idumeos percussit
se legit quia nimiru sal celesti sa
pientie quo inciant cathecumini
in cunctis opum nrorz sacificus of
ferre iubem. Salinas u uallu. cu
incolis suis pcutit dauid. quia in
firmam ac mundana sapientia cu
sectatoribz eius destruit. xpc. Vn
de bene nuc pcepit sal absqz in
sura tbuti diligent in domo di ce
li quia nimiru necesse est ut quicqz
sapientie quis habet. totu hoc

in obsequiu sui creatoris exhibe
at. **Q**uod recolendu qd in superioribz hu
ius lib legitur. dixisse samaritano
scribentes ad alteru artaxersem
quia memores sunt salis qd in pa
lacio comederant. ideoqz tolerare
n potuerint ut templu & ciuita
di contra utilitate eius edificaret.
Nuc aut hic artaxerxes iubet om
nibz arte publice custodibz. ut it
alia donaria sal suu in quantu
opus sit in domu di celi tribuant
Ibi namqz cognoscit qd heretici
n nuqua ad impugnanon eccliam
fraudento humane sapientie g
tu amment hic aut insinuat qd
conuasi ad fidem simul sapientes
ipam sepe fidem p disciplina ei
dem sapientie selaris adiuuent
du aduersarios eius p eam poten
tius uincunt. **V**obisqz notu fa
cim de uniuersis sacerdotibz & leui
tis. cantoribz et ianitoribz. nathi
neis. et ministris domi di huus. ut
uectigal et tbutu et annonaf. n
habeatis potestate imponendi su
p eos. **H**oc pulegio quo sacdo
tes leuite et ceti domi di minist
a uectigalibz immunes reddunt
manifeste ostendit qd ceti plebs
filiorz isrl ad patam pueniens
tributa regi pendebat. Qd dis
creta omnimodis puiioe rec fe
cisse cognoscit ut hu qui diuino
seruicio semp occupati erant a

37
suo eēt famulatu liber. Quiq; ni-
chil in t̄ra pp̄um possidebant. s; ex
decimis ppli uiuebant. ab huf ne-
mo t̄buta soluenda exigeret. Ex
quib; omnib; aptissime p̄bat̄ rex
n̄ solū dilexisse s; et optime didici-
se. que diuine seruitutis posceret
cultus. **T**u aut̄ ezra scdm̄ sapienti-
am d̄i tui que ē in manu tua. con-
stitue iudices et p̄ncipes. & iudicēt
omni pplō qui ē trans flum̄. huius
uidelic̄ qui nouerūt legē d̄i tui. **S;**
et imp̄tos docete libere. & omnis
qui n̄ fecerit legē d̄i tui. & legē re-
gis diligent̄ iudiciū erit de eo si-
ue in mortē siue in exiliū. si-
ue in condemnationē sub-
stantie eius. ul̄ certe in car-
cerē. **R**epetit rex sermonē quē dix-
erat. et ueritatē quā cognouit. ite-
rato sermone. & firmat. Sup̄ namq;
ait in manu ezre legē eē dei ipsius.
nūc aut̄ dicit sapientiā d̄i ei eē
in manu illius. quia nimirū lex
d̄i sapientiā ē. dicente psalmista.
Os iusti meditabit̄ sapientiā. et
lingua eius loquet̄ iudiciū. lex
d̄i ei in corde ipsius. **Q** iustus in
manu sua legē d̄i et sapientiā
habet. dū in omnib; que agit et
loquit̄. memorē se eē diuine uo-
luntatis ostendit. Patet ḡ littere
sensus. patet et intelligentia sp̄u-
alis. quia uidelic̄ d̄ns et saluator
nr̄ habet sapientiā d̄i in manu

sua. Ip̄e ē enim d̄i iur̄. et d̄i sapiē-
tia. cui solius ē constituere iudices
ac p̄sules eccl̄iaz. qui scdm̄ uolun-
tate eius iudicent omnia. et in doc-
tis p̄ orbem fidē eius p̄dicent. et
omnis qui decreta contempnit le-
gis illius. ul̄ p̄senti pena. ul̄ fut̄a
iuxta modū quisq; sui punietur
erratus. **H**ec ḡ artaxerxes scribēs
ezre. et amore quē erga cultū re-
ligionis habebat litteris comp̄he-
dens. patenti exp̄ssit quid futuris
temporib; xp̄iani reges deuotiōis
habitori. quid erga fidē ueritati
eēnt acturi. **V**nde breuē epl̄am ei
quibdam licet m̄missis commemo-
rare curauim; ut lector recognosce-
ret. quantū concordet huius que re-
uelata euangelii gr̄a. p̄ncipes xp̄i-
ani p̄ scē eccl̄ie pace fecerūt. **P**ossumus
sane p̄sonam ezre n̄ solum
d̄m̄ xp̄m. s; etiam ad aliquē p̄su-
lem siue doctore in eccl̄ia figurali-
ter referre. quib; sepe reges ac
p̄ncipes litteras p̄ fidelium statu
miserūt. **M**erito q; ip̄e ezra cui
hec ē data epl̄a. subsequenti in
dei laudē erumpit dicens. **B**ene-
dictus d̄ns d̄s patrū nr̄oz. qui de-
dit hoc in corde regis. ut glorifica-
ret domū d̄ni que ē in ier̄lm̄. **E**t
quis dubitet sc̄a eius ac mystica
dicta confiteri. que p̄pha diuinit̄
ei inspirata commemorat̄ a quo
etiā domū d̄ni glorificatā asseuerat.

Et ego confortat' manu
domini dī mei. que erat in me.
Congregavi de isrl' pncipes qui as-
derent meū. Manū dī. uirtutē dī
qua omnia dispensant' appellat.
Merito aut' ille congregat' quos de
babylone ierosolimā adducat q'
manū dī qua confortet' ipē habe-
re in se cognoscit' quia nimirū sic
demū quisq; idoneus ad alios dō
p suam doctrinā aggregandos ef-
ficatur. dū ipē p'us p' grām eius cō-
tra omnia que opus scēm impedi-
unt. intus in mte roboratur. **H**y
sunt g' pncipes familiar' et gene-
alogia eoz qui ascendent' meū ī
regno artaxerxis regis de babylō-
ne. De filiis fineel gerson. et cetā
usq; ad finē genealogie. Diligent'
pncipes qui secū de babylone as-
cendent' enumerat. et genealogiā
illoz explicat' numerū quoq; eozū
qui ad mille quadringentos et xl.
puent' aduungere satagit' ut ta-
cite insinuet. quia nomina eoz
qui de confusione mundi huius
ascendunt. in lib' uite agni conti-
nent' ascripta. **S;** et doctores quiq;
pncipes uidelicet — familiar' ppli
dī. quantū animaz numerū do-
mino adquisiere in tantū augmē-
ta ppetue remunerationis accipi-
unt. iuxta illam euangelij para-
bolam. ū dicente bono seruo et
prudente. dñe ecce mīna tua. x

mnas adquisiuit. respondit idē
dñs dicens. Et tu esto sup. x. ciui-
tates. id ē ex eoz q's docuisti uita.
gloriosior in celesti regno appare-
Congregavi aut' eos ad fluuuū. qui
decurrit ad hauua. **N**om hoc lo-
ci nusquā alibi me legisse memini.
Cū ū in sequentibz scptū sit. q' p'
dicaui ibi ieiuniū iuxta fluuū
hauua. & post aliquanta promo-
uim' g' a flumine hauua. duode-
cimo m̄sis p̄mi. uidet' ueri simile
qd et hauua fluuus sit et alter
aliquis fluuū in eū decurrat. in
quoz ofino ezras eos qui secū
ascenderent congregauit.
Josephus aut' p hoc nomi-
ne ponit eufraten. **V**nde
potest hauua n̄ incongrue riuus
alicui' fluminis eufratis intelligi.
Et mansim' ibi t̄bz diebz. quesuiq;
in pplo et sacdotibz. de filiis leui
et n̄ inueni ibi. Itaq; nisi elizel
& haniel et semea. et cetā. **O**por-
tune egit ezras. ut p'us quā iter
tantū inciperet diligent' sibi copi-
am puiderit ministroz dom' dī.
p quos ierosolimā pueniens. ea
que in templi usus eēt necessa-
ria pficeret. **E**t misi eos ad heo-
do qui ē p̄mus in cassie loco. et
posui in ore eoz uerba que loq'
rentur ad adam. et ad fratres et
nathinneos in loco cassie ut ad-
ducerent nob' ministros domus

di nri. Et adduxerit nob p manu
 di nri bonam sup nos uirtu doc
 tissimu de filis molu filii leui fi
 liu isrl. **M**are caspiu ut scribit
 herosius sub aquilonis plaga ab
 oceano orientis cuius utraq; circa
 oceanu littoza et loca deserta
 incultaq; habentur. **I**nde meri
 diem uersus p longas angustias
 tendit donec p magna spacia di
 dilatatū caucasi montis radicib;
 tinnit. **H**abet ab oriente usq; ad
 oceanu hyrcanor et scythiarū
 gentes plurimas pp̄t̄ t̄raz infecu
 tam diffusionē late oberrantes. **A**b
 occidente gentes habet multas s;
 genalit̄ regio plurima albanā ul
 terior sub mari et monte caspio a
 amazonū nuncupat̄. **U**bi notandū
 qd̄ cū hystorici cap̄um scribāt ez
 ras locū cassie nominet. **H**ebrei
 nāq; p litteram n̄ habentes p hoc
 in oīmb; grecis siue barbaris f;
 littera utunt̄ ut fetrus filatus.
Ergo et in caspie loca filij isrl p
 captiuitatē assyrior ul chaldeor
 puenisse pbant̄ dū illuc mittit ez
 ras ad deducendos minist̄s domu
 dñi leuitas uidelicet et nathinneos.
 q̄s iosephus sac̄s seruos nominat.
De quib; notandū qd̄ multū libera
 in pace quāuis int̄ exteros uiuebāt.
 qui statim ad impiū siue p̄ces ez
 re tantam exercitus copiā desti
 nare ualebant. **N**am ducentos. l.

et. viii. uiros electos nulla expedi
 tione fuisse sequens eor catalogus
 ostendit quib; adiunctis ezras in
 exercitu suo mille septingentor p
 pe uiroz summa habuisse reppe
 rit. **E**t p̄dicaui ibi ieiuniū iuxta
 fluuū hauua ut affligerem
 coram dño dō nro et peterem ab
 eo uiam rectā nob et filijs nris et
 cetera usq; dū ait **I**eiunauim̄ aut̄
 & rogauim̄ dñm nrm p hoc et eue
 nit nob p̄spe. **E**xemplū ieiunan
 di et orandi cū aliquid magne uir
 tutis incipe uolum̄ & quia nūquā
 fallit fida in dñm spes neq; fieri
 potest ut qd̄ iustū a pio auxilia
 toze p continentia atq; orationes
 cū fide querim̄ n̄ impetrem̄. **S**; di
 ligentius intuentū qd̄ ieiuniū p̄
 mittit et sic oratio subsequuta do
 cetur. **P**rimo nāq; ait **E**t p̄dicaui
 ieiuniū ut affligerem̄ ac deinde
 subiungit **Q**uod peterem uia rectam
 nob. **E**t in conclusione sententię
Ieiunauim̄ aut̄ et rogauim̄ dñm
 nrm p hoc et euenit nob p̄spere.
Oportet nāq; omnimodis ut qui
 cūq; ad deprecandā misericordiam dñi
 ingreditur p̄mo tenentius uiuendo
 dignū se qui gaudiat p̄beat atq;
 ita dñm rogans n̄ dubitet p̄spe
 s euentura que postulat.
Et separavi de p̄ncipib; sa
 cerdotū. xii. sarabian. asabian.
 et cū eis de fr̄ib; eor. x. et appen

di eis argentū et aurū et uasa con-
sectionis dom' dī nrī. que obtulerat
rex et siliariū eius et p̄ncipes ei.
uniūsusq; isrl̄ eoz qui inuenti fu-
erant. **S**epius dictū ē. qđ argentū &
aurū et uasa que de babylone iero-
solimā mittebant. animas designa-
rent que de confusione et erroribz
mundi huius conuerterent ad dñm.
Vnde apte huiusmō uasa sac̄dotibz
com̄dat ezras. qui ea ierosolimā
p̄ferant. quia p̄ sac̄dotū necesse est
man' diluant in baptismo et con-
secrent dño. quicūq; ad consortiū
sc̄e ecclie p̄tingere desiderant. Per
sac̄dotū eque officii debent reco-
ciliari sc̄e ecclie penitendo. qui ab
eius societate peccando recesserāt.
& in seruitū diaboli quasi in cap-
tuitatē babyloni regis in pecca-
tis p̄seuerando deciderant. **Q** bene-
rii sunt sac̄dotes. quibz hec cura
delegata ē. p̄pt. rii. aplōs. p̄ quoz
doctrinam ecclia et p̄ orbē primo
fundata ē. et usq; ad finē sc̄i p̄
successores eoz edificari n̄ desinit.
Quibz apte conuenit hoc qđ eis
dem sac̄dotibz dicit ezras. **V**os sc̄i
dñi et uasa sc̄a et argentū et au-
rū qđ sponte oblatū est dño dō
patrū ur̄oz. uigilate et custodite.
Oportet enim ut doctores ecclie nū-
quā obliuiscant sc̄imone. qua ip-
si sūt dño asēcti. p̄ spm sc̄m in
die redemptionis. ad quā susci-

piendā etiam suos auditores insti-
tuant. ut qui iam dño oblati sūt
p̄ rudimta fidei. etiam p̄ eoz qui
in fide p̄cesserūt. exempla ac moni-
ta magis magisq; confirmēt. ac
sup̄ne ciuitatis inc̄itu digni effici-
antur. **Q**uibz uigilandū ē p̄ om̄ia
et curandū. ne qua de creditis s̄
animabz uasibz uidelicet dñi pereat.
s; inteḡ eos num̄o ad sc̄e ciuita-
tis edita p̄ducant. **V**igilate inquit
et custodite. donec appendatis co-
ram p̄ncipibz sac̄dotū & leuitar.
& ducibz. familiarū isrl̄ in ierlm̄.
& in thesaurū domus dī. **A**ppē-
dim' aut argentū & aurū. & uasa
que accepim' ab ezra corā p̄ncipi-
bz sac̄dotū & leuitar. et ducibz fa-
miliarū isrl̄ in ierlm̄. et in thesau-
rū dom' dī. quādo eos q̄s nobi su-
p̄na dispositio commisit. tales i-
stituendo ac docendo exhibemus.
qui irrep̄hensibiles inueniant.
& apti thesauro aule celestis. hē
ē sedibz. int̄ne pacis ac lucis. et
hoc n̄ iudicio quozlibet hominū
qui facile possint falli. s; examine
beatorū aplōz ceterozq; sublimū
uiroz. qui cū dño sunt de nr̄is
actibz. iudicaturi. **H**ii etenim me-
rito p̄ncipes sac̄dotū ac leuitar.
et duces familiarū isrl̄. hoc ē uiroz
sue animaz dñm uidentū sē in-
telligendi. **D**e quibz psalmista do-
mino. **C**onstitues eos inquit p̄n-

39.
expes sup tram. & de quib salomō
atq ecclie laudib. Nobilis inqt
in portis uir eius. qndo sedit cū
senatorib. t're. In portis aut in
discrimine dicit nouissimi grami
nis. Promouim g a flumine hau
ua duodecimo die m̄sis p̄mi ut
pergem ierlm. et manus dī nr̄i
fuit sup nos. et libauit de manu
nos inimici et insidiatoris in uia
et uenim in ierlm. et mansio ibi
t'be dieb. Die aut quarto appen
sum ē argentū et aurū. et uasa ī
domo dñi. p manū remoti filie
urie. sacerdotis. et cetera. **O**mnia ple
na mysterijs. Superius naq; legit
qd p̄ma die m̄sis p̄mi cepint as
cendere de babylone. et nūc dr̄.
qd duodecimo eiusdē m̄sis die
pmouerint a flumine hauua.
Primo g die m̄sis de portis babyl
lonie exierunt. s; usq; ad duo
decimū diē iuxta memoratū flu
m̄ exspectabant donec ad se le
uitas et nathinneos de cassie
locis euocarent. seq; ipsos ad
pericula longi itinis sollertius
dn̄o ex tempore ieiunando et
orando commendarēt. Et nos g cū
nouos ecclie pp̄los diabolo renū
tiare et dñm uerū credere ac con
fiteri docem. quasi p̄mi m̄sis in
icio de babylone cu pecunia
dn̄o consecranda egredim. quia
p̄ncipiū eis noue conūlationis

que ereptos a diabolo ad regnū ce
leste ducat ostendim. Vnde idem
m̄sis in septuaginta sc̄is m̄sis nouoz
sue nouaz frugū solet appellari.
Nam et in ip̄o m̄se sub eadem sig
nificatiōe noue conūlationis patres
de egypto p̄ moy sen educti sunt.
Verum cū eisde noue uite audi
torib; symbolū fidei tradim. qd
p̄. xii. ap̄los ordinatū. & totidē ē
sententiū comprehensū. quasi. xii.
dieb; in p̄ma mansiōe consistim. et
sic ceptū ad tram reppmissionis it̄
aggredim. quia p̄ acceptā fidei no
ticiā uirtutū eis callem. q̄ ad uitā
pueniam ingrediendū ēē monstra
mus. Quib; dieb; ezras cū filiis
transmigrationis ieiunus et oratio
nib;. et congregationi leuitar ac
nathinneoz deditus erat. quia
nimirū necē ē. ut cū nouos pp̄lo
fidi adquirere pponim. tē ipsi uir
tutū studijs maxime opam dem.
quib; et nos ip̄os dn̄o familiaris
cōm̄dem. et eis q̄s erudim. exēplū
bone actionis p̄beam. fratrū q̄q;
cohorte religiosam nob in ayri
um aduocem. q̄ aduerti animas fi
delium ad societate electoz. atq;
ad arcem uite p̄fectionis. quasi ua
sa sc̄a ad templū dn̄i efficacius
t̄nsferem. Ap̄te q̄q; subiungit. q̄a
uenientes ierosolimā qui ascende
rant de babylone. t̄duo manser
unt ibi. et sic argentū et aurū

et uasa que attulerant oblata et
appensa sint in domo dñi. Tres q̄p
pe sunt mansiones in ierlm. et in
uirtutes cunctis fidelibz habende.
fides. spes. karitas. Has ḡ oportet
doctores in se ipsis p̄mo ostendere.
et sic eos q̄s docunt. q̄sq; eidem
uirtutibz instituerint. p̄cedentibz
in xpo patibz p̄bandos offerre. Cū
enim sc̄a ecclia quos cathemizamus
in fide et actiōe p̄bos inuenerit.
quasi uasa que offerim' in tēplū
p̄ manū sacerdotū appendens. & plu
rimi metalli et p̄fecti pondis esse
repperit. Quod in hac ecclia p̄ elec
tos cotidie incredentiū uita gra
minanda agitur. et in supna eque
ierlm ut supra dixim'. in eis qui ad
eam intrare meruerint p̄fectus
complet. In hac namq; uita doc
tores sc̄i quasi tēplo manentes i
ierusalē. quarto die argentū & au
rū q̄d obtulerant appendendū sa
cerdotibz offerūt. cū et sese fide
fortes. spe sublimes. dilectiōe fer
uentes exhibent. et suos q̄q; audi
tores p̄ confessionē recte fidei in
star argenti p̄bati clarescere per
puritatē sensus inuiolati in modū
auri p̄mi fulgescere p̄ susceptionē
in se sp̄ualiu karismatū. quasi
uasa dō consecrata p̄minere de
monstrant. In supna quoq; p̄ta
tōem doctores cū p̄mo p̄ sua fide
spe et karitate deinde etiam p̄ illis

q̄s docuerit grām remunationis
accipiunt. quasi post gaudium
tēplane mansionis in ierlm. ob do
naria et uasa p̄ciosa ac dō digna
que attulerit amplius honorant.
Distat autē int̄ hec uasa que exas
cū sacerdotibz offert ierosolimā. et
ea que supra zorobabel ac iesus
obtulerit referunt. q̄d illa de tēplo
dñi translata in babylonē. & post
modum sunt ierosolimā. hec autē
in babylonia facta. s; deuotionis
sunt ierosolimā grā missa a rege
ul' p̄ncipibz p̄sarum. ul' etiam a
p̄plo isrl qui illis in partibz mora
bantur. Illa ḡ uasa designant eos
qui post acceptam noticiā et sac
m̄ta fidei post inchoata uirtutū
opa decipiunt. ab hoste antiquo.
et in confusionē capiunt errorū.
s; miserante xpi grā reuocant ad
salutē. hec autē illos qui cū pecca
to p̄me transgressionis morte ob
noxij. erant nati. s; p̄ lauacriū re
generationis sacerdotū ministri ex
piati. sc̄e ecclie sunt filijs aggre
gati. Illa penitentes de suis erra
tibz. hec de p̄seuerantia uirtutis
cepte gaudentes insinuant. De
quibz bene subiungit. **O** scriptū
q; ē omne pondus in tēpore illo.
O mne quippe pond' argenti et
auri et uasoz que dño offerū
tur. sacerdotes in templo des̄cibūt.
cū doctores studiosi diligenter

40.
uita examinant subditos: & quatuor
singuli ad fidei uel operatione profice-
runt subtili indagine diiudicant:
ut iuxta sue modum capacitatis que-
re in domo dei per gradus sibi competentes
ordinentur: et si nunc prepositorum
ignauia torpet. uitamque sibi commis-
sorum aut ignorant. aut se nosse
dissimulant: adest inmensus arbiter
qui numerum credentium pondusque
animi singulorum in trutinam suam ex-
aminis integrum conseruat. ut red-
dat unicuique secundum opus eius. Po-
test et ita dici. quia puenientibus
sanctis predicantibus ad superna ierusalem
cum his quos instruxerant describatur
in tempore illo omne pondus bone
actionis eorum in libro uite et digna in
celis retributione donetur. **S**ed et
qui ueniunt de captiuitate filii trans-
migrationis. obtulerunt holocaustoma-
ta domino israel uitulos. xii. pro omni israel.
arietes. xc. vi. agnos. lxxvii. hircos
pro peccato. xx. omnia in holo-
caustum domino. **M**agna deuotio et
religiositas ostendit eorum qui ue-
nerant de captiuitate: cum pueni-
entes ad templum et altare domini.
primo omnium obtulerunt holocausta
non tantum pro se ipsis. sed etiam pro omni
israel hoc est pro eis qui iam domum
reuersti fuerant. & pro illis qui adhuc
extorres pate durabant. ut omne
auctoris sui misericordia protegeret. Patet
etiam spiritualis intellectus. quia illi

ueraciter et perfecte captiuitatem anti-
qui hostis qua peccando tenebantur.
penitendo euaserunt. qui se fixi
a intentione diuino seruitio sub-
dunt. qui totos se ab infimis ab-
stractos cupiditatibus. flamma de-
siderii celestis ad superna accendunt.
Hoc est holocausta. id est tota in-
censa sacrificia uel hostias domino offer-
re. nichil nisi eius uoluntatem in om-
nibus cogitare uel facere. **P**erfecte quoque
mentis iudicium est. cum quis pro omni israel
immolat. id est pro generali fidelium
omnium sospitate. quasi unitatis in
omnibus ac fraternitatis memor. super-
ne pietati supplicat. **O**derunt autem
edicta regis. satrapis qui erant
de conspectu regis et ducibus trans-
fluum. et eleuauerunt populum et do-
mum dei. **A**lia edicio habet et cla-
rificauerunt populum et domum dei. **L**e-
uauerunt ergo populum. dum eum auctoritate
regia qua euzras sublimatus est ho-
norabile omnibus fecerunt. **L**euauerunt
et domum dei. augustus ornando uas-
is ac donariis. quod ad illam rex et
consiliarium et principes eius miserunt.
ministros quoque ac sacerdotes illius
a tributis et uectigalibus. pro domino so-
li liberos reddendo. **M**istice autem po-
pulus et templum dei unam eandemque
sancte ecclesie figuram tenet. quoniam leuat
euzras et filium transmigrationis. alla-
tis de babilone uasis domo sacris.
cum predicatores sancti aggregatis et

donante dño nouis credentiū ceti
b. honorabilē eam omnib. etiā ex
ternis ac tribilē exhibent. Itē pdi
catores idē cū eos q̄s suis exemplis
in bona conuſatione instituere ul
uerbis usq; ad celestū pceptionē
p̄mior puehunt leuant iam po
pulū et domū dei. quia magnū p
fecto et manentib; in supna patri
a. et p̄gnantib; adhuc in tra elec
tis gaudiū faciunt. **xii.**

Postquā autē hec completa sunt
accesserūt ad me p̄ncipes dicen
tes. Non ē separatus ppl̄s isrl̄ et
sac̄dotes et leuite a ppl̄s trax̄ et
de abominationib; eoz; e hana
nei uideliē & hecher. et ferezei et
ieubsei. et ammanitax̄ et moabitax̄.
et egyptoz̄ et amorreoz̄. Tulert̄
enim de filiab; eoz; s̄ et filijs suis.
et commiscuerūt seim sc̄m cū ppl̄s
trax̄. Manus etiam p̄ncipū & ma
gistratiū. fuit in hac transgressioē
p̄ma. **H**uius culpa transgressionis.
et in malachia p̄pha manifeste de
sc̄pta. ac p̄phetica auctoritate redar
guta ē. qui uideliē reūsi de captiui
tate babilonie. tam p̄ncipes et sa
cerdotes ac leuite quā et reliquis
ppl̄s. abiecerūt uxores suas isrl̄itici
generis. que paupertate et inopia
longioris uie. & fragilitate generi
n̄ ferentes laborē confecte erant
& infirmitatē ac deformitatē corpo
rū contraxerūt et cū alienigenis uel

etate florentib; ul' cultu corporū p̄
chriorib; ul' potentū ac diuitū fi
liab; matrimonia copulauerūt. Qd n̄
de isrl̄ qui tē cū ezra. s; de illis in
telligendū ē qui cū zorobabel et
iesu iam dudū de captiuitate ascen
derunt. Neq; enim poterant hui q̄
cū ezra uenerant tam cito tanta di
cis ac p̄sulis contempnē doctrinā.
ut needū quinq; m̄sib; in patria de
morati. suas relinquerent. et uxores
accepit extrinas. de quoz̄ numero
potius intelligendi sunt hui p̄nci
pes fuisse. qui hoc facinus ad ezra
referentes castigare curarūt. Nec
mirandū quom̄ hoc ppl̄s isrl̄ cū
sac̄dotib; et leuitis scelus patrasse
dicatur. cū illa transmissio magis
de iuda et beniamin. quā de decē
tribub; que isrl̄ uocabant̄ exstuerit.
Sciendū enim qd̄ abducto in cap
tuitatē isrl̄. id ē decē tribub; idif
ferent̄ p̄stino nomine et due tribus
iuda et beniamin appellent̄ isrl̄.
Popul' ḡ isrl̄ hoc loco n̄ ad distin
ctionē iude et beniamin decē tribus
s̄ accipiende s; ad distinctionē po
puloz̄ trax̄ genalit̄ ppl̄s dī intel
ligendus. qui dignitate sui nomini
celestis. t̄renoz̄ societate polluerit.
Nam et idē malachias p̄pha que
ipsū eē ezram ebret assenerant in
libro sue p̄phete huius p̄uarica
tionis ita meminit. Transgressus est
iudas et abominatio facta ē i isrl̄

et ierlm. quia contaminauit iuda
scificatione dñi qua dilexit & habu
it filiam di. alieni. **D**ispdet dñs ui
rū qui fecit hoc. magistrū et dis
cipulū de tabnaculis iacob. et offe
rentē munus dño exercitiū. **V**bi ui
tam dicens. manifeste p̄me trans
migrationis pplm hoc facinore
pollutū significat. **Q**uā ū aduungit
dispdet domin' uirū qui fecit hē
magistrū & discipulū de tabnaculis
iacob. appellatione magistrī & dis
cipuli. & p̄ncipes & pplm hac p̄ua
ricatione pollutū. atq; a sortio scō
rū si n̄ corrigerent' ambos eradicā
dos eē docuit. **E**t qd̄ addit offeren
tem munus dño exercitiū. ammo
net incassum eos dño uictimas ho
tiaz offerre qui se ip̄os peccando
n̄ timent diabolo subdere. **I**nterq;
miranda fides & p̄positū optimū
ppli de captiuitate eruti. qui se
sem̄ sem̄. alias aut' gentes ad dis
tinctionē suam pplōs t̄raz appel
lant' ut palam insinuent se ip̄os
quāuis de t̄ra pereatos. n̄ tam in t̄
ra s; in celis habere cōsolationē. dū p̄
cētis nationib; in dñm celi credebant
et celestia ab illo beneficia conse
qui spabant. **V**nde merito dolent
scificationē suā abhommationib;
gentiū eē comquinatā. et qd̄ ḡuuis
ē p̄ncipes etiam a quib; corrigi
debuerant p̄mos errasse fatentur.
Notandūq; diligent' atq; in grem

41
plo opis trahendū. qd̄q; p̄ncipes pe
cauerūt & plebē s; commissam pecca
re fecerūt atq; p̄ncipes alii qui sani
sapiebant corrigere satagunt. **V**erū
quia p̄ se ipsos nequeunt referunt
ad pontificem. id ē archiep̄m suū
causam. cui' auctoritate flagicium
tam graue. tam multūfidū. tam diu
tinum expiet'. **N**ulli aut' dubiū quin
uixores alienigene hereses et supsti
ciosas philosophoz sectas figura
lit' exp̄mant' que cū in eccliam in
caute admittuntur. multū sepe se
men sem̄ catholice ueritatis et pure
actionis suis contaminant errorib;
S; et peccata omnia quib; ethnici
solent pollui. dū xp̄iani n̄ erubes
cunt imitari. quasi p̄ uixores ali
enigenas degenerant a semine scō
uerbi di quo fuerant genati. dice
te ap̄lō iacobo. voluntarie enim
genuit nos uerbo ueritatis. et q
si p̄fana de filiab; exteror' sobo
lem pereant. dum illecebras erran
tium secuti. p̄sosos ex huius actus i
noticiam p̄ferūt. **C**umq; audissē
sermonē istum. scidit palliū meū
et tunicā. et euelli pilos capiti mī.
et barbe. et sedi merens. **H**abitu
lugubri ezras intamū cordis do
lore ostendit. **S**cidit uestimētū. e
uertit pilos capitis et barbe. se
dit merens. ut tali dehonestam
to corporis & induitū. cū merore
uultus uelocius omniū animas

ad penitentiā uel sui uel fratru re
atus excitet. Verū quia p uestimta
solent opa nr̄a designari. quib; aut
ad gl̄am si munda. aut ad m̄itū
quis induatur. si polluta. nec nup
tiali splendida karitate pbentur.
Per pilos capitis. cogitationes que
de occulta cordis radice uelut de
m̄tis cerebri sinib; oriunt̄. que si
recte sunt conseruari. sin aut rep
be debent abscidi. Vnde de samu
ele qui sc̄s erat futur. ait genit̄.
Et nouaclā n̄ ascendet sup caput
eius. & apl̄is d̄ns. & capillus inqt̄
de capite ur̄o n̄ p̄bit. quia nimirū
om̄s sc̄oz cogitatus. et̄na apud do
minū sunt memoria digni. At ū
peccator ut mundari possit ab in
iquitatib; suis. repbas a se cogita
tiones necesse ē. origines uidelicet
et fomites maloz opum abiciat.
Vnde lepl̄us in leuitico cū recepiss̄
sanitate. int̄ alias purificandi ce
rimonias. etiam om̄s pilos sue
carnis eradicare p̄cipitur. ut sic ex
piatus hostijs castra mereat̄ ingre
di. quia t̄ demū a uicioz feditate
p̄fecte mundam̄. cū n̄ solum actus
s; et cogitatus a nob̄ noxios expel
lere satāgim̄. Barba q; q̄ uiril̄is
serus et etatis index est. in signifi
catōe uirtutis poni solet. Scidit
pallū et tunicā pontifex. ut ppl̄m
quē regebat minus p̄fecta habere
opa designaret. et que a sua soli

ditate necesse ēt discendi p̄ peni
tentiā. atq; in solidum habitū re
nouari. **E**uellit pilos capitis. ut ei
dem ppl̄o intimaret cogitationes
nequā. suo de corde exstirpandas. ac
renascendis utilib; locū eē dandū.
Euellit pilos et barbe. ut in ipsi
etiam quas habē uidebant̄ uirtu
tib; humiliarent̄. et parua hec aū
nulla in examine m̄tis arbitri eē
meminissent. que uicys ē p̄mixta
clareferebat. Sedit merens. ut p̄ la
m̄ta penitentie. ueniā reatus tan
ti p̄merenda eē doceret. Hec mirā
dum. si tanta boni p̄sulis cepta. ma
gnum mox in subditis fructū uir
tutis p̄crearint. **V**ide enim q̄ seq̄.
Et conuener̄ ad me om̄s qui time
bant uerbū d̄i p̄ transgressionē
eoz qui de captiuitate uenerant.
& ego sedebam merens usq; ad
sac̄ficiū uesp̄tinum. **O** quanta re
rū mutatio. **S**up̄ dictū ē. qd̄ p̄fi
diam p̄ncipum et magistratū
multi sunt ad luxuriā secuti. &
nūc bono p̄ncipe in lam̄ta d̄iso.
& p̄ suos luctus ad lac̄mas quid
eēt peccatorib; agendū inuenire
suenisse dicunt̄ ad eum omnes
qui timebant ūbū d̄i. quo trans
gressores eē puniendos commina
tur. **O** quantū exempla pia bono
uiuunt doctores. **H**il omnino lo
cutus ezras. s; solū audito sce
lere in lac̄mas & ploratus eē con

uersus scinditur et turba ad se fide-
 lum n̄ uociferando s̄ merendo t̄
 ille coniungit. **E**t in sacrificio ues-
 p̄ano surgit de afflictioe n̄a. et
 scisso pallio et tunica curuauit ge-
 nua n̄a. et expandit manus n̄as ad
 dñm dñm meū. **D**s̄ m̄s con-
 fundor et erubesco leuare d̄s m̄s
 faciem meā ad te. **P**araauerat se ex-
 ras p̄ compunctionē cordis simul
 & afflictioe corporis. qui dignus
 efficeret̄ auditu sup̄ne pietatis. et
 sic in uerba orationis prumpebat.
 Curuat aut̄ genua. expandit man-
 fundit ad dñm p̄ces in tempore
 sacrificii uesp̄tini. hoc dō sacrificiū
 ḡtius fore n̄ ambigens. q̄d in sp̄u
 humilitatis et in anima contrita.
 quā q̄d carnibz et sanguine offer-
 retur pecudū. **T**ypice aut̄ q̄d scis-
 so induim̄to curuat genua. et ex-
 pandit manus ad dñm. et fuis p̄-
 eibz ac lacrimis plurimoz m̄tes ad
 penitentia ouertit. ut in sequen-
 tibz scriptum est dñm saluatorem
 ostendit. qui p̄ n̄ris sceleribz et
 ante passionē et in ip̄o tempore
 passionis orare dignatus ē. quiqz
 extensis in cruce manibz induim̄tū
 sue carnis ob n̄rām restauratiōē
 ad tempus uulnibz scindi ac mor-
 tificari uoluit. ut qui sicut apl̄s
 ait mortuus ē p̄p̄t peccata n̄a.
 et resurgeret p̄p̄t iustificatiōē
 n̄rām. **Q**d apte in tēpore sacrificij

uesp̄tini factū ē. uel quia dñs in fi-
 ne sc̄li sacrificiū sue carnis et san-
 guinis obtulit pat̄. ac nob̄ in pane
 et uino offerendū p̄cepit. ul̄ quia
 ad finem pueniente sacrificio lega-
 ti sua nos passione libauit. atqz a
 ppl̄is trarū separans celestes fecit.
 et castos s̄ corde ac corpore concessit
 adherere. **I**psa quoqz oratio. qua se
 cū eēt iustus ppl̄o peccatori socia-
 bat dicens. **D**s̄ m̄s confundor et e-
 rubesco leuare d̄s m̄s facie meā ad
 te. qm̄ iniquitates n̄re multipli-
 cate sunt sup̄ caput n̄r̄m. et delicta
 n̄ra creuerūt usqz ad celū. a diebz pa-
 trū n̄roz. et cet̄a usqz ad finē ora-
 tionis. ū ait ecce coram te sum̄ i de-
 licto n̄ro. n̄ enim stari potest cont̄-
 te sup̄ hoc. **H**umilitati congruit
 redemptoris n̄ri. qui in similitudi-
 ne carnis peccati ut peccata mun-
 di tolleret apparuit. **U**nde et i psal-
 mis. qui euangl̄io teste ex ipsius
 p̄sona sc̄pti sunt manifeste sua de-
 licta appellat. que in se suscepit
 n̄ra dicens. **D**s̄ m̄s. d̄s m̄s. quare de-
 reliquisti me longe a salute mea.
& adiciens quare uerba inquit
 delictor̄ n̄roz. **&** iterū. **D**s̄ tu scis
 insipientia meā. et delicta mea a
 te n̄ sunt abscondita. **N**on quia
 ipse delicta in se uel insipientia
 poss̄ habere. qui sicut apl̄s ait fac-
 tus nob̄ sapientia a dō et iusticia
 et sc̄ificatio et redemptio. s̄ quia

causā eorū quos saluare uenerat ī
se suscipiens. etiam ea q̄ illoꝝ fragi-
litati ueracit̄ conuenerant. miseri-
cordit̄ in se transferre dignatus ē

Sic ergo orante ezra **xiii.**

Set implorante et flente et iacente
ante templū dī. collectus ē ad eum
de isrl̄ cetus grandis nimis. uirorū
et mulierū. puerorūq; et fleuit po-
pulus multo fletu. **Q**uantū oratio
fletus et lam̄tatio ezre p̄fecit ostē-
ditur. cū mox ad eū cetus flentū
p̄maximū utiq; serus et omnis eta-
tis collectus ēē p̄hibet. flebant autē
uel hī qui peccauer̄ penitentia
sui reatus agentes. uel hī qui inca-
titate p̄manserant de fratrū suorū
p̄uaricatione et casu dolentes. **S**i
ue hī siue illi. siue utq; fleuer̄ it̄
multū om̄s conuerti ad p̄ces et la-
m̄ta sui pontificis ostendunt̄ cum
etiā mulieres. cū pueri q̄q; hic in-
ter fuisse narrantur. Potest autē et
ea discretionē factum intelligi. qd̄
p̄ius innocentes. et recti confluyē-
rē ad eū. cū ait et conuener̄ ad
me om̄s qui timebant ūbum dei
isrl̄. etiā p̄ transgressionē eorū qui
de captiuitate uenerant. nūc ū
etiā ipsi qui peccauer̄ cū ux-
orib; suis et liberis penitentia ac-
turi uenerint. **E**t respondit se-
chenias filius iehel de filiis elam.
& dixit ezre. Hos p̄uaricati sumus
in dñm nr̄m. & diximus uxores ali-

enigenas de pplis t̄re. **S**echeniam
hunc iosephus dicit p̄mū fuisse ie-
rosolimitanū. qui et ip̄e ut p̄ncipē
decebat. maxima auctoritate mox ī
tentionē ezre uiuabat. & pplm̄ ui-
delicet unā secū peccasse ostendo
et penitentiam eē agendam suadē
do. abiectis uxorib; alienigenis. cū
eis qui ex illis nati erant liberis.

Et nūc inquit si ē penitentia in
isrl̄ sup hoc peccatam fedus cū
dō nr̄o. et p̄ciam unūsal uxores
et eos qui de hīs nati sunt. **S**i po-
pulum inquit p̄fecte hui' transg-
sionis penitet. primo cūsi ad dñm.
p̄mittamus correctionē ac postule-
mus. deinde ad nos ip̄os reuerfi.
omnē a nobis patriati facinoris &
radicem exstirpemus et fruticem.
erectis uidelicet uxorib; cū om̄i so-
bole. n̄ licitis. **H**oc ē enim quēpiā
ueracit̄ agere penitentia. et totū
intus corde ad dñm conuē. et fo-
ris om̄s peccandi mat̄ias ab ipsa
origine resecare. **Q**dq; subiungit.

Surge tuū ē discernere. nosq; erim-
teū. confortare et fac. **D**ecentissime
docet. quom̄ sit apud maiores in-
silio agendū. ut uidelicet quisq; p̄
suo sensu qd̄ optimū intellexerit
si bene intellexisse s̄ uisus fuerit
dicat. et tam̄ ei qui potest locum
discernendi relinquat. paratus ob-
tempare omnib; que ille scdm̄ uo-
luntatē ac legem dī agenda dispo-

fuerit. **E**t surrexit ezras ante do
 mū dī. & abiit ad cubiculū iohan
 nan filij eliasib: & ingressus ē illic.
Eliasib erat summus sacdos tempo
 ris illius. Siquidē post iesū filiū
 iosedech. ioachim filius ei: & post
 eū eliasib filius ei: summi sacdo
 tij gradu fructus ē ut sequentia
 huius sacre hystorie & iudaica io
 sephi pbat hystoria. **P**anē n̄ co
 medit. & aquā n̄ bibit. lugebat e
 nim in transgressione eorū. qui de
 captiuitate uenerant. **E**xemplū
 hic habebunt eximū n̄ solū flen
 di et orandi: uerū etiam ieiunan
 di p̄ his qui peccauerūt. **E**t cū bea
 ti sint lugentes qui p̄p̄a deflent
 peccata. qm̄ accepta remissione cō
 solant̄. quanto eē beatiores creden
 di sunt qui etiam fr̄ctis lugent
 erratib. et hoc in tantū ut ne pa
 nem quidē et aquā que abstinē
 tū ē refectio contingere uelint. ne
 q: suam ^{domi}ingit. ul' in lectum sui se
 tū ascendere s: in atis domus dñi
 potius orantes p̄noctare gaudeant.
Ibi enim erat dom' sacerdotis. quam
 uespa supuente ezras phibēt
 ingressus. De qua alia editio p̄ cu
 biculo iohannan pastozia iohā
 na habet. Quo nomine solet sepe
 septura porticus illas nominare
 quibz templū erat cōmunitū undi
 q: & in quibz minist' et custodes
 eiusdē templi manere consueue

rāt. **L**ugēt autē etiam nunc in trans
 gressione eorū qui de captiuitate ue
 nerant. qui dolet eos qui nup̄ a pec
 catis penitendo erepti erant. rur
 sus ad ea peccando eē plapsof. p̄ q̄
 denio possint a diabolo captuari.
De quoz seductoribz quasi de parē
 tibz uroz immundarū loquitur.
 apls petr'. **S**upbia enim uanitatis
 loquentes. pellicent in desideris
 carnis luxurie eos qui paululū ef
 fugunt. **E**t paulo post de eis qui
 uelut de captiuitate descendentes
 nichilomin p̄ luxuria sunt capti. Si
 enim refugientes inquit conqui
 nationes mundi in cognitiōe dñi
 nr̄i et saluatoris ihu xp̄i. huius rur
 sus implicati supant̄ facta sunt eis
 posteriora detiora p̄oribz. **E**t missa
 est uox in iudam et in ierlm̄ omibz
 filijs transmigrationis. ut congregarē
 tur in ierlm̄. et cetera usq: dum die
 tum ē. conuenerūt om̄s uiri iuda et
 beniamin in ierlm̄ t̄bus diebz. **Q**u
 dicunt̄ filij iuda et beniamin con
 uenisse. manifeste patet quia hui
 qui alienigenaz uroz conubio pol
 luti sunt de p̄ma transmigratione
 fuerant que de huius t̄bus erant.
 ac p̄ iesum et zorobabel domū re
 uocata est. sicut et supius dixim'.
 p̄se ē m̄sis nonus uicesimo die m̄
 sis. et sedit omnis popul' in pla
 tea domus dī. t̄ntes a peccato et
 pluuijs. **N**onus m̄sis ip̄e est qui

ab ebreis casleu. a romanis uocat²
decemb. que in medio hyemis ueni
re et ee pluuiale ac tempestiuu.
miru quis nesciat. Vnde diligenti²
notandu quia in media hyeme po
pulus conuenit tremere a peccato
et pluuijs memorat. Cui eni pluui
as ipso etia tempore pluuiaru ult²
solutum cadere cernerent. reuerfi
ad conscientia. intellexerit hoc ob su
a scela factum. namq; supuentu
ra celestem ex ipa aeris perturbatio
ne admoniti timuerit. ideoq; n p
uatis domib; sua negocia agere p
sumpserant s; in platea dom' dñi
assumpto penitentie et humilita
tis habitu confederit. Hoc ppt eos
qui turbatis licet elementis. et ul' ue
tor' frigore. uel inundata pluui
aru ul' niuii aceruis. ul' ardore
siccitatis. ul' etiam exicio hominu
sue animaliu desup ingrauescente
atq; ipso iudice p apta indicia ui
sue ire minitante. nil omnino de
correctione mox qua iudice pla
cent. plagamq; impendentē eua
dant inquirunt. s; tantu seduli
ptractant qua arte adusa que ex
terius ppt peccata deseruunt. au
euitent. aut supent. Sedit aut po
pulus in platea domus di. hoc e
circa acum sacerdotum. quo ipsa
domus di undiq; uersum erat e
cumdata ut sup docum² habens
ca se ex omi parte p quadru ede

ator' amplissimas. in quib' etia po
pulus si quando ppt pluuias op
ess; stare potat. & nichilominus e
a que in tēpli ianuis gerebant ul'
ca tēplum uidere habebant. Ha
q; interiores parietes iuxta tram
in columpnis factos. extiores soli
dos. Et surret ezras sacerdos. et
dixit ad eos. Vos transgressi estis et
duristis uxores alienigenas. ut ad
deretis sup delictum isrl. & nunc
date confessionē dño dō patrū urō
rum. et cetera usq; dum dictū ē. fe
cerit sic filij transmigratoris. & abi
erunt ezras sacerdos. et uiri pñci
pes familiar' in domos patrū su
or' et omnes p nomina sua. Hic
locus respondet ad hoc qd sup
dictum ē. Et surret ezras ante do
mū dei. & abiit ad cubiculū io
hannan filij eliasib. et ingressus
ē illic. panē n comedit & aquā n
bibit iugebat enim. Vbi notan
da deuotio pontificis. qui iugen
orans. ac ieiunans p transgressioē
ppli p tēplū in atrijs tēpli pma
nebat. ne p'us domū suam uole
bat intrare quā accepta ofensio
ne ppli. ex toto illū corde peni
tentē conūsumq; ad dñm uide
ret. Cuius deuotionis etia reliqui
pñcipes fuisse ofortes uidentur.
cū dicunt et ipsi finita synodo
abisse in domos patrū suor' Ha
si n hoc uoluit hac sententia sa

cre septor hystorie significare: quid
opus fuit scribere: qd expleto col
loquio: ezras et pncipes familiarum
in domos patrum suorum de templi
septis exiunt abirent cum eos hoc
facturos etiam si septura non dixerit:
nemo nesciret. Quid opus adde
re: et omnes per nomina sua cum et
hoc omnibus esse notissimum: non quia
tales eos uoluit intelligi: quorum
nomina et actus merito in memo
ria tenerentur: ac posteris noscen
da traderentur. Et sederunt in die
prima mensis decimi ut quererent
rem: et consummati sunt omnes uiri
qui dixerant uxores alienigenas
usque ad diem primum mensis primi.

Nota numerum trinarum figuris esse
misticis usitatissimum. Supradictum est
quod in tribus diebus omnes filii transmigra
tionis uenire deberent in ierusalem:
et nunc in tribus mensibus decimo iudei
et: xi. et xii. castigantur ab uxo
ribus alienis. Tres namque sunt uirtu
tes sine quibus ad uitam uenire ne
quimus: fides. spes. karitas. Ter
cio tempore scilicet ueniens in mundum
dominus: gratiam nobis euangelii contu
lit. Primum namque tempus ante le
gem in patriarchis. secundum in prophetis
sub lege promissit. in tertio ipse cum gra
uentur: quia sua nos passione re
dimens. tertia die resurrexerat a mor
tuis: per cuius gratiam qua et con
sortio sancte ecclesie copulamur: et

a uiciorum expurgamur illecebris. Aperte
filii transmigrationis et in tribus diebus
castigandi ab erroribus suis ieroso
lima conuenerunt: et in tribus mensibus ipsi
castigandi opus compleuerunt. Sed et
iuxta litteram oportune satis ac salu
britate elaborauerunt principes familiarum
et leuiter ut ante mensis primum
consummarentur omnes qui profano e
rant conubio maculati. id est a tali
scelere in quo erat pascha facien
dum mundi intrarent mundi pas
chalia festa pagerent mundi annum
quem mundi inchoassent: ad finem
usque producerent. Quod etiam nos om
nibus annis in quadagesima pas
che conuenit imitari: ut instanti
bus sollempnijs dominice resurrec
tionis: mundum nos ab omni in
quinamento carnis et spiritus: quo et ip
si participes resurrectionis eius
esse ualeamus. **xiiii.**

Et inuenti sunt de filiis sacer
dotum qui dixerant uxores ali
enigenas de filiis iosue filijs iose
dech. et fratres eius: maasia. et eliezer.
et arib. et godolia. **H**ebræi hunc
loco aptant illud zacharie prophete.
Quod ostendit in domino iesum sacerdotem
magnum stantem coram angelo domini: et
sathan stabat a dextris eius: ut ad
uersaretur ei: et ihesus erat induit ues
tibus sordidis. et stabat ante faciem
angeli: et respondit et ait ad eos qui
stabant coram se dicens: **A**uferte

uestimenta sordida ab eo. **Q** dicit ad eum.
Ecce abstuli a te iniquitatem tuam et
indui te mutatoris. **Q** dicit. Ponite
cydarum mundam super caput eius.
Recte inquit stabat sathan a dex-
tris illius et a sinistris ut aduersaret
ei quia uera erat accusatio. eo quod et
ipse cum ceteris alienigenam accepisset ux-
orem. **Q**uid autem dicit quia erat indutus
sordidis. tripliciter interpretantur. uel ob con-
iugium illicitum. uel ob peccata populi. uel
propter squalorem captiuitatis. **A**ngelis
autem ante cuius faciem stabat ihesus. pre-
cepit ceteris angelis ex persona domini. ut
auferant ab eo sordida uestimenta de
quibus diximus. **Q**ui cum preceptum opere
complessent rursus idem angelus loqui-
tur ad ihm. **E**cce abstuli a te iniqui-
tatem tuam. hec sunt sordida uestimen-
ta. et indui te mutatoris. hoc est
israheliten et coniugem copulam. **Q**uid
quoque sequitur. Ponite cydarum mundam
super caput eius. que mitra a ple-
risque dicitur. in hac uolunt intelligi
sacerdotii dignitatem. quod ablutus sor-
dibus peccatorum mundum habuit sac-
dotium. **S**ed intuentium quod non scilicet ezra
iesum ipsum alienigenam dixisse ux-
orem. sed quosdam de filiis et fratribus eius
hoc facinore dicat esse pollutos. qui
uis et culpa filiorum ad patrem respi-
ciat. nec perfecte possit esse iustus. qui
filios delinquentes dum potuit cor-
rigere negligit. **V**nde auunt qui-
dam profetiam de iesu prophetiam.

non ad filium iosedech. sed ad dominum sal-
uatorem esse referendam. qui cum sit
splendor glorie dei et figura substantie
dei. sordida ad tempus uestimenta
accepit ex compassione nostre fragi-
litatis. dicente ysara. **I**psa autem uul-
neratus est propter iniquitates nostras. et
infirmatus est propter peccata nostra. **C**ui
sathan stabat a dextris ut aduersa-
retur ei. querens semper dictis eius
et uirtutibus contraire. ut sacrum euan-
gelium refert historia. **Q**ue apostolus ait.
Est inquit per omnia per similitudinem
absque peccato. **A** quo sordida uesti-
menta auferuntur et induit muta-
toris. cum lauit nos a peccatis nostris
in sanguine suo. ut sit quod apostolus ait.
Qui cumque in christo baptizati estis
christum induistis. uel qui sordida ha-
buerat uestimenta in passione mu-
tatoria accepit in resurrectione. ita
ut de illo ueraciter dicere possim.
quia et si noueram christum secundum car-
nem. sed iam nouum. **C**ydarium quoque
accepit in capite. quia sempiternum
habere probatus est sacerdotium. iuxta
illud psalmiste. **T**u es sacerdos in
eternum. **Q**uid uero dicit ezras. fratres quoque
iesu filij iosedech uxores dixisse
alienigenas. non fratres eius carna-
les. sed more sancte scripture cognatos
oportet intelligi. **H**ec enim fra-
tres eius germani eatenus in car-
ne uiuere et uoluptati operam da-
re potuerant. cum centum et amplius

anni eēt transacti. ex quo cyrus
 regnare incipiens. iesum et zoroba
 bel ^{uav} cū transmigratiōe iuda
 et beniamin ad ostruendā domū
 dñi ierlm̄ remisit. Sequit̄. **E**t de
 oert manus suas ut eicerent uxo
 res suas. et p delicto suo arietē de
 ouibz offerrent. et cetera usq; dum
 completo catalago penitentū dic
 tum ē. Om̄s huj accepunt uxores
 alienigenas. et fuerūt ex eis mul
 eres que pepererant filios. **P**ri
 mo a se uxores abiciunt illicitas.
 & sic p se arietem offerunt ut ab
 lato scelere mundi ad altare acce
 derent. Difficile namq; ē eius ac
 ceptam dō esse uictimā qui non
 p̄ culpam p qua offert relinque
 re contendit. dicente esaya. Qui
 eserte agere p̄se. discite bene fa
 cere. & quia filij ul' fratres fuere
 summi sacerdotis qui p̄mi peccave
 rant. recte in castigatione scele
 ris arietem de gregibz offerunt.
 ut tali hostia designent. quia
 se ip̄os qui doctores ppli ac p̄ri
 cipes quasi duces gregū sequen
 tū eē uidebantur. a pristina ui
 ta mactare ac purgatos digna
 penitentia dō p̄ meliōrē uitam of
 ferre disposuerat. **N**otandū in tra
 — quanta arte pugnandi diabo
 lus fideles semp impugnet. quā
 nullū eis umquā securū a certā
 do tempus relinquat. Ecce enī q̄

adūsitate supari n̄ poterāt. su
 perantē blandimtis. **V**incebant ho
 tes publicos edificato tēplo dñi ac
 dedicato. s; uincebant amore mu
 lierū gentiliū. ne templa cordū
 ul' corporū suorū dō inhabitatore
 digna seruarent. Cuius rei tēpo
 ribz n̄ris manifestissime ē figura
 completa. cū uidāmus animos fide
 lium multo piculosius n̄c intūs
 temptari a concupiscentia sua ab
 stractos. & illectos. quā tēptaban
 tur quōdam extrinsecus. cū immā
 nis adūsarius contra eorū ostan
 tiam ferro et igne seuebat. **S**; ad
 erit pietas dñi. que sic tūc illis
 adūsus apta furentiū certamina
 uirtutē patientie largita ē. ita et
 nob adūsus surripientiū laqueo
 blandiciarū. cautele donet custodi
 am. Deniq; agente industrio pon
 tifice et huius qui timebant dñm. cūc
 ti compuncti sunt corde qui pec
 cauerant. et eiecerūt uxores alieni
 genas. sicq; expulsa turpitudine
 luxurie. redit decus castimonie.
 atq; in ciuitate eiecto ruderē ui
 ciorū. resp̄si sunt flores et aroma
 ta uirtutū. **H**uc usq; uerba ezre
 quibz et p̄mo zorobabel ac iesū.
 & deinceps sua facta desēpsit. &
 ip̄e aut̄ t̄p̄um dñi saluatoris ma
 nifeste tenuit in eo qd scām re
 nouauit sc̄pturā. qd pplm̄ de
 captiuitate ierosolima reuocauit.

qd domū dñi maiorib' donis subli
mauit' qd duces trans flumē eufrā
ten ac p̄fides qui legem dī nosset
constituit' qd filios transmīgionis
ab uxorib' castigauit ex t̄nis. Restau
rauit enim dñs sc̄pturam sacram.
quia quā sc̄be et pharisei ul' p
traditiones suas fedauerant. ul' iux
ta littam tantum intelligendū eē
docebant ip̄e sp̄uali sensu plenam
put a moyse ul' p̄phis sc̄pta erat
ostendit' s̄. et nouū testam̄tū mis
so desup' sp̄u sc̄o p̄ aplōs siue apo
tolicos uiros fecit describi. Eduxit
pplm de babilonia captiuitate et
ad ierosolimā tramq; reppmissionis
libatum induxit' quia et semel
passus in cruce mundū suo san
guine redemit' ac descendens ad
inferos quoscūq; ibi ueros isrl̄i
tas id est electos inuenit. abduc
tos inde ad menia sup̄ne ciuitatis
adduxit' eisq; gaudia olim p̄mis
se hereditatis concessit' et cotidie
fideles a p̄turbatione mūdi huius
cōgregans ad consortiū sc̄e ecclie
regnumq; p̄hennē cōnuocat' duxit
ornatus templi auro et argento et
uasis p̄ciosis. que ul' ppl̄s isrl̄. uel
p̄ncipes psaz illo p̄ eū miserant.
quia in se credentes de utq; pplō
iudeo uidelicet et gentili in eccliam
inducens. claritate fidi et opis
eorz hanc semp ornare et clarifi
care n̄ desistit. Constituit duces ac

p̄fides omni pplō trans flumē. q
legem dī nosset ac docerent' q̄
in sc̄a ecclia que a flu ^u mi
ne sc̄e bap̄tismatis abluta ē et
flumē babiloniū. hoc ē p̄turbatio
nē sc̄i fluctuantis fidei sincerita
te transcendit' aplōs. euangelista
pastores posuit et rectores. Casti
gauit filios. transmīgionis ab ux
orib' alienigenis. quia illos qui p
fessione fidei mundo abrenunci
auerant illeceb' mundi ul' serui
re p̄hibuit. Eiecit et filios talū
genitū de cetero transmīgionis.
ne forte adula p̄fidiam potius e
arū quā fidem sequerentur' patrū.
quia opa n̄ra etiam q̄ hominib' bo
na uident' si carnalib' sunt delec
tationib' p̄mixta. si originē de cō
tagio humani fauoris sumpserit
repla eē docuit' neq; illoz s̄forti
o digna qui mundū p̄fecte relin
quentes tota m̄te ad celestia tran
sierit' qui n̄ blandim̄tis eneruari
temporalib'. si adūsitatib' magis
exereri. atq; ad requiē sempit̄nā
gaudent p̄parari. S; si quis obi
cere uoluit n̄ eē scriptū qd filios
adulteraz s; tantū ipsas muliere
exerent' quāuis supra suggeren
te sechenia ac dicente p̄cutiam
fedus cum dño dō n̄ro. q̄ p̄ciam
unūsal uxores et eos qui de hus
nati sūt subiunctū sit otinuo et
dictū surrexit q̄ ezras q̄ adiura

uit p̄ncipes sac̄dotū et leuitaz. et
 omne isrl̄ ut facerent ūbum hoc.
 et iurauerunt. intelligat quia si
 n̄ piecēt filij transmigrationis li
 beros q̄s s̄ mulieres alienigene pe
 pererant illa fuit causa. q̄d eos ab
 renuntiare matr̄e infidelitati do
 cuerunt. et consecratos dño p̄ cir
 cumcisionē et hostiam salutare
 sue fidei et castitatis consortes eē
 fecerūt. Cuius p̄fecto rei imp̄ptu
 eē mystiū constat. quia bona opa
 que intuitu tēporalis cōmodi
 ul' fauoris. ul' delectationis agim?
 aut int̄ mala sunt opa reputanda.
 aut infima intentione discernenda.
 et p̄ celesti solum rēbutione sunt
 facienda. Qui enim ūbi gr̄a ieu
 nat. orat. elemosinā dat. illa inten
 tione ut uideatur et laudet̄ ab ho
 minibz. talis nimirū p̄les bone
 actionis. quasi de immunda ge
 nite nata est conscientie sordidan
 tis. ideoqz transmigrationū in ce
 tu qui de babylone ierosolimā
 ascendunt partē habere n̄ potest.
 quia nimirū iusticia. ul' potius
 simulatio iusticie que in p̄senti
 mercede suam recipit. futura in
 celis mercede carebit. At si talis
 auctor opis int̄ ad meliora con
 uertens. p̄ celesti rēbutione
 facere cepit. que p̄ inanis appe
 titu laudis faciebat. quasi sobo
 lem suā tam et si indigne editā

dño consecrans. ciuē ierosolimitanū
 factū quia opus male inchoatū cor
 rigens ex tempore. p̄petua in celis
 mercede dignum reddit. **Explicit**

Liber secundus
 bede p̄bri i ezram.
Incipit tē eiusde
in uerba neemie

T factus ē
 in inſe casleu an
 no uicesimo. et
 ego eram in susis castro. et uenit ana
 ni unus de fr̄ibz meis. ip̄e et uiri
 et uida. et int̄rogati eos de iudeis
 qui remanserant et superant de cap
 tuitate ierusalē. **N**eemias int̄pta
 tur latine consolator dñs. ul' esola
 tor a dño. qui cū renouauit muro
 ierusalē. & populū dī ab hostium
 insultatione liberatū in diuine le
 gis obseruantia sublimauit. p̄fecto
 constat quia et in uocabulo & ope
 et p̄sona sua n̄ inconuenient̄ medi
 atorē dī et hominū. hominē ihm
 xp̄m designat. qui se ad consolati
 onem paup̄um sp̄i missū insinuat.
 cū ascensur̄ in celum discipuli ait.
Ego rogabo pat̄rē. et aliū paracleti
 tum hoc ē consolatorē dabit uob.
A quo edificandam ciuitatē dī scām
 uidelicē eccliam. simul et esolando
 esse merentes. ostendit psalmista.
 cū dicebat. **E**dificans ierlm̄ dñs. et
 disp̄siones isrl̄is congregans. qui sa
 nat contritos corde et cetera. **Cōgruit**

figura neemie et scilicet predicatoribus.
quorum ministerio superna nobis consolatio prestatur dum post lapsum peccati spem uenie ac propiciationis diuine penitentibus pollicentes. quasi diruta ab hostibus ierosolymorum munita murosque restaurant. Mensis autem casleu ipse est quem nos decembrem uocamus. et quod apud ebreos nonus. apud nos anni mensis ultimus. cuius uocabulum quod latine spes eius interpretatur aptissime conuenit uotis eius qui ad erigendas ruinas sancte ciuitatis animu intendebat. Primum namque bone actionis fundamentum est spem non habere indubiam de auxilio domini proficiendi que cupimus. Ipse est mensis in quo dominus noster natus est pulcherrime nobis suo nomine longe ante prefigurans. quod in eo diu speratus ab electis uerus neemias. id est consolator a deo patre ad edificationem sancte ecclesie eest uenturus in mundum. Quod autem scribitur neemias fuisse se in susis castrum cum uenirent uiri qui nuntiarent de ierosolymis. susa est metropolis regni persarum. ut in hester historia legitur. quia non solum neemias sed et daniel propheta castrum uocat non quod castrum sit urbs ut diximus metropolis ac potentissima. sed quo tanta sit firmitate edificata. ut castrum esse uideatur. Interpretatur autem susis equitatio uel reuertens. Quod uidelicet nomen munimini mensis fidelium

conuenienter aptatur. eorum maxime qui de captiuitate ierusalem curam gerunt. hoc est de salute eorum qui aliquando per insidias diaboli de ecclesia rapti. sed penitendo sunt de nouo per gratiam dei ad ecclesiam reducti. Tales sunt enim in reuertente castro. hoc est in robore mentis reuocato ab infimis delectationibus ad desiderium superne patrie. a qua in primo parente deciderat. Tales sunt in equitatu sanctorum cordium firmissimo qui dominum portant sessore. iuxta illud prophete. Ascendens super equos tuos. et equitatio tua sanitas. Ascendit quippe dominus super equos suos. cum predicatorum corda que regit. gratia sue pietatis illustrat. Equitatio eius est sanitas. quia et illos quibus regendo prestat ad salutem peruenit etiam. et alios quoque per eos quibus eque prestat. eius de perpetue salutis participes facit. Interrogante ergo neemia de his qui remanserant de captiuitate ierusalem. uideam quid sequitur. Et dixerunt inquit mihi. Qui remanserunt et relictis sunt de captiuitate. ibi in puincia in afflictione magna sunt et in obprobrio. et murus ierusalem dissipatus est et porte eius combuste sunt igni. Patet littere sensus. quia qui remanserant de captiuitate et si in pace uersari uidebantur. amico eis erit

te rage psaz. quib' etiam n' mul-
to ante ezram scbam cu' eplis
miserat. qui haberet potestatem i
omni regione trans flum'. in af-
flictioe tam maxima erant intis.
qd' expbrarent eis hostes ciuita-
tem scam adhuc remansisse de-
structam. **S** et ne in sca ecclia me-
rito affligunt' ac tristitia saluta-
ri compungunt' qui resiste' ente'
ipsi a p'ccatis sceleribz. primos ad-
huc suos uicis subiaccere confide-
rant. ita ut p' negligentia' eoz qui
correcti multis p'desse potant. q'
si p' muros ur'bis dissipate dia-
bolus liberu' in eccliam habet in-
tritu'. qd' eo magis dolendu' sit
necesse est. si et ipi qui alius doct'na
ul' exemplo p'desse debuerant. ex-
emplu' interitus sese cernentibz
corrupte uiuendo p'monstrant.
Hoc e' enim portas ierlm flamis
hostilibz ee' p'ustas. eos qui bene
uiuendo ac docendo dignos in-
cetum electoz int'ducere. indignos
u' arcere debuerant. auaricie. lux-
urie. sup'bie. contentioni. inuidi-
e. ceteroz ue' que hostis malignus
ingerere solet uicior' ince-
dio pure. Quid u' nobis ad hec
agendu' sit ostendit' cu' p'ccatus
adiungit'. **Q**uq' audissem uer-
ba huiuscem' sedi et fleui. et
lyri diebz multis. et ieiunabam.
et oraba'. ante facie' di' celi q' dixi.

47
Queso dne ds celi. fortis. magne
atq' tribilis. qui custodis pactu'.
et miam cu' his qui te diligunt.
et custodiunt mandata tua. fiat
auris tua auscultans. et oculi tui
apti. ut uideas oratione' seruui.
et ceta usq' ad fine' orationis ubi
dicit. **E**t dirige seruu' tuu' hodie.
q' da ei misericordiam ante uiru' huc.
i enim uir scs audiens destruc-
ta lapidu' ac lignoz edificia rec-
te iugebat. ieiunabat et orabat.
et hoc multo t'pore sedens in tris-
ticia. quantomagis in destructio-
ne ac ruina animaz que p' pec-
catu' committit. continuus e' iuc-
tibz. lacrimis. orationibz insisten-
dum. quatinus miserante dno ad
p'stinu' erigant' sospitate'. qui in
obp'bum religionis triumphante
inimico iacebant diutina uicior'
sorde squalentes. **xvi.**

F a et v' est aut' in m'ise n'isaz
anno. xx. artaxerxis regis. et
uinu' erat ante eum. q' leuauit ui-
num et dedi' regi. et eram langui-
dus ante facie' ei'. **N**isaz e' p'mu'
anni m'is' sedm' hebreos. in quo
semp' agere pascha solebant que
nos ap'lem dicimus. Qd' g' sup'
dixit quia lyxerit. ieiunauit at-
q' orauit diebz multis. patet p'
fecto. quia p' iiii. m'is' continuos
nonu' uidelicet decimu'. undecimu'.
duodecimu'. huic sacratissime de-

uotioni opam dabat: tēpus exspec-
tans oportunū. in q̄ suū poss; de-
sideriū regi intimare. Et quidē pn-
ceps umaruus erat. regi poculū por-
rigebat. officiū leticie foris agebat.
s; ip̄e intus graui tristitia p̄me-
batur. q̄d scām ciuitatē dirutam
& pplm̄ dī obp̄bo et contēptu in-
imicis dī habitū eē meminit. **U**n-
de cū suis similib; p̄testat̄ loquēs
in psalmo. **S**up flumina babyloni
illuc sedim⁹ et fleum⁹. dū recorda-
rem⁹ syon. **D**ixitq; in rex. Quare
uult⁹ tuus ē tristis. cū te egrū nō
uideam. Non ē hoc frustra. s; ma-
lū nescio quid in corde tuo ē. Et
timui ualde ac nimis. et cetera usq;
dū consentiente rege ut edificare-
tur ierusalē et daret epl̄as neemie
ad duces regionis trans flum̄ dic-
tum ē. **Q** dedit in rex iuxta manū
dī mei bonam mecū. et ueni ad
duces regionis trans flum̄. dedi-
q; eis epl̄as regis. **Q**uom̄ cyrū pri-
mū psaz regem figurā tenere do-
mini saluatoris ysara docente ma-
nifeste cognouim⁹. eo q̄d captiuita-
tē ppli dī soluit. & tēplū instau-
rare p̄cepit. ita etiam recte succes-
sorē eiusdē impij artaxerxen q̄
ciuitatē ierlm̄ reedificari eadem
deuotione mandauit. in t̄pū
dñi accipe ualem⁹. qui ciuitatē
s; de uiuis lapidib; . hoc ē unā
de om̄ib; electis eccliam p̄dicatoꝝ

constituit. **U**nde bene artaxerxes
lum̄ silentio temptans inc̄ptat.
Lum̄ etenim uite dñs ē. qui corda
fidelium suoz silentio temptat.
dū eos aliquando dulcedine gr̄e
celestis illustrat. aliquando pressu-
ris uite p̄sentis obnubilat. ut tē-
poralib; adūsis eructi. ardentius
etna bona desiderent. **M**emorabi-
lis hec man⁹ qua ierlm̄ edificari
p̄missa est. et mysticis p̄ph̄e dani-
elis olim ē p̄signata. iuris. dicen-
te ad eum angelo. **Lxx.** ebdomada
adbreuiatas. eē sup pplm̄ eius. et
sup ciuitatē eius scām. **Q** paulo
post. **Ab** exitu sermonis ut respō-
deatur. et edificet ierusalē usq; ad
xpm̄ ducē. ebdomades. vii. et eb-
domades. lx. due erūt. **Q** paulo p̄-
Confirmabit aut̄ pactū multi eb-
domades una. et dimidio ebdoma-
dis deficiet hostia et sacrificium.
Incipiunt ḡ he ebdomade a ui-
cesimo anno artaxerxis. quando
edificandi ierusalē licentia dedit.
quo tēpore ut iulius africanus
sc̄bit regni psaz. c. et. xvi. anni
fuerant. euoluti. et totide anni
usq; ad alexandrū magnū. qua-
to darū occidit. imp̄fecti reman-
serant. **C**aptiuitatis aut̄ ierusalē
centesim⁹ octogesim⁹. et quint⁹ erat
annus. et pueniunt usq; ad tēpo-
ra dominice passionis. p̄ quā ho-
tys et sacrificis legalib; finis in-

positus est. Habent uero singule eb-
domades annos septenos. anno quo
dringentos. et xx. secundum lunam cur-
sum uidelicet. ita durat. ut anni
singuli nouo et insolito more non
amplius quam .xv. menses lunares ha-
beant. Unde consulte angelus. lxx. eb-
domades non annuatas. scilicet ad bre-
uiatas super populum eius dicitur qui sunt
anni solares. cccc. lxx. v. De qua
tota prophete sententia plenissime
potui differere. in temporum lib-
curam. Et audierunt sanaballath
oronites et tobias seruus ammo-
nites et contristati sunt afflictio-
ne magna. quod uenisset homo qui
quereret prosperitatem filiorum israhel.
Et heretici constantur atque omnes
inimici ecclesie. quotiens electos quos
que per catholica fide. uel correctione
morum quibus ecclesie muri renouentur
laborare aspiciunt. Notanda et
enim animorum rerumque diuersitas. quia
super quidem dicti sunt hi qui re-
manserant de captiuitate in iudea
in afflictione magna et opprobrio
fuisse. scilicet et neemias longum cum
fletu et precibus dixisse ieiunium. eo
quod murus iherusalem dissipatus. et por-
te illius essent igni combuste. ac ne-
cessaria uice hostes eiusdem sancte ciui-
tatis contristati. et in afflictione
magna sunt constituti. eo quod edi-
ficia illius restauranda simul et
ciues intelligerent ab insultanti

98.
omnibus hostium esse subleuandos. Unde
colligendum etiam in hac uita sen-
tentiam illam diuini posse compleri quod
cum dixisset. amen amen dico uob. quia
plorabitis et flebitis uos. mundus
autem gaudebit. uos autem conturbabunt.
continuo subiecit. scilicet tristitia uera
uertetur in gaudium. fiente namque mun-
do qui gaudebat tristitia iustorum
uertetur in gaudium. cum res sancte ecclesie
crescere. et eos qui peccando aberra-
uerant penitendo ad eam redire
cognoscunt. xvii.

Et ueni iherusalem. et mansi ibi
tribus diebus. Et surrexi nocte
ego et uiri pauci mecum. et non indi-
caui cuiquam quid dedisset dominus in cor-
de meo ut facerem iherusalem. Et uim-
tum non erat mecum. nisi animal cui se-
debam. Et egressus sum per portam
uallis nocte. et cetera usque dum ait.
Et considabam murum. et reuersus
ueni ad portam uallis. et redi.
Diuersa urbis destructe loca iustra-
do peragant. et singula hec quomodo
debeant reparari sollicita mente se-
tatur. Sic et doctor est spiritualium septi-
nocti surgere. ac sollerti indagi-
ne statum sancte ecclesie quiescentibus
ceteris inspicere ut uigilant inquirant.
qualiter ea que uiciorum bellis
in illa sordidata siue deiecta sunt
castigando emendent et erigant.
Murus autem iherusalem dissipatus iacet.
cum consolatio fidelium tremis atque

infimis sordet affectibus. Porte sunt
igni consumptæ. cū ipsi quique qui et a
liis docendo intuitu uite pandere
debuerant. relicto ueritatis magi
sterio. communi cū ceteris ignauia
torpent. ac temporalibus curis in
seruiunt. **E**t dixit eis. Vos nostis
afflictionē in qua sumus. quia ie
rusalē deserta ē. et porte eius con
sumptæ sunt igni. Venite et edifi
cet murus ierusalem. et cetera usque dū ait.
Et confortate sunt manus eorum in bo
no. **P**lana sunt hec et spuali sen
su nimis accommodata. quia docto
res scilicet imo omnes qui zelo dei fer
uent. in afflictione sunt maxima
quā dū ierusalem hoc ē uisionē paci
quā nobis dominus reliquit. et commenda
dant. per bella dissensionū cernunt
eē desertam. et portas uirtutum
quas iuxta esayam laudatio occu
pare debuerat. preualentibus inferorum
portis delectas atque obprobrio ha
bitas contuent. Unde satagunt
ut collectis in unā industam uerbi
ministris. citius ea que destructa eē
uidebant. fidei ac bonæ actionis
edificia resurgant. **xviii.**

Et surrexit eliasib sacerdos mag
nus. et fratres eius sacerdotes. et e
dificauerunt portam regis. **H**eliasib
iste pontifex summus illius temporis.
filius fuit ioachim. qui post pa
trem suum iesum filium iosedech sa
cerdotem magnū. et ipse non paruo

tempore pontificatus infulis finge
batur. **Q** recte restauratio ciuitatis
a sacerdote magno et fratribus eius ce
pit. ut qui gradu precesserat ordinis.
ipsi in bonis operibus exemplū cunctis
fierent. **Q** bene edificantiibus sacerdo
tibus adiungit. **E**t usque ad turrim
centū cubitorum sanctificauerunt eam. us
que ad turrim ananabel. **E**dificauerunt
namque sacerdotes in centenariio nu
mero cubitorum. cū omnes quos eru
diunt. in amore ac desiderio eternorum
incendunt. Nam centū que in con
poto digitorum de leua transeunt
in dextram. celestia bona figurant.
que in comparatione temporalium et
inferiorum bonorum. quasi dextra sunt
ad sinistram. Qui etiam portam quam e
dificauerunt sanctificasse referunt. Sac
erdotum namque est sua opera sanctificatione
speciali pre ceteris digna facere. at
que instant agere. ut quicumque sibi
iungit. nomen in se ipsis bene uiuē
do sanctificent. **V**idet autem iuxta lite
ram ideo primam portam gregis a sa
cerdotibus edificatam. ut eē sanctifica
tam. quod in uicinia templi fuerit.
et ad ipsos proprie pertinet. Nam et
hoc rationi congruere uidetur. ut
edificatio ciuitatis a templo incipe
ret. quia nimirum necesse est ut con
stantiam fidei. dilectionis in deum an
te omnia astruam. in nobis. ac de
inde ea que ad primam dilectionem
pertineant. opera pietatis addamus.

tercio aut hoc e ultimo loco cu
 ram ponam eoz que ad genale ui
 te huius puihone respiciunt. De
 quibz apis. Habentes inquit uie
 tum et quibz tagamur. hus conten
 ti sim. S. et hoc pbabile potest ui
 deri. qd ex eo porta gregis sit die
 ta. qd p hanc pecora que in tem
 plo offerrentur introduci soleret.
 Porta g gregis in primordio edi
 ficande ciuitatis dei sacdotes edi
 ficant. cu sci pdicatores auditores
 suos ante omnia fide utatis que
 p dilectione opatur imbuunt. p
 qua uictimas bonoz opum int
 ducere et in altari sui cordis deo
 offerre debeant. q huius porte e
 dificiu p centu cubitos extensu.
 usq; ad turrim anenehel. id est
 gra di scificant. cum ab inicio fi
 dei usq; ad firmitate bone actio
 nis que n nisi do inspirante atq;
 auxiliante p ficatur. sola etne re
 tributionis intentione prendunt.
Hotandu sane qd p eo qd nri codi
 ces habent. et edificauerit portam
 gregis. uetus translatio habet. et
 edificauerit portam et piscina p
 baticam. Cui nominis meminit
 in euanglio suo iohes. Est aut in
 quiens ierosolimis sup pbatica
 piscina cognominat hebraice bet qire
 saida quinq; porticus habens. i
 his iacebat multitudo magna la
 guentiu. q ceta. Neq; aliquid obstat.

ipsum intelligere locu hic ee designa
 tum. Nam nec nom pbatice multu
 a nomine gregis distat. Grece etenim
 ouis. pbaton nuncupat. Meminit
 hui loci q ieronim. in lib locoz ita
 scribens. Bethsaida piscina in ieru
 salem que uocat pbatica. et a nobi
 intptari potest pecualis. hec quin
 q; qndam porticus habuit ostendu
 eq; gemini lacus quoz unus hyber
 nis pluuiis adimpleri solet. alter
 miru in modu rubens. quasi eru
 entis aquis antiqui in se opis sig
 na testatur. Nam hostias in eo laua
 ri a sacdotibz solitas ferunt. unde
 et nom accepit. Ex quibz omnibz ui
 detur porta gregis uicina ee pisci
 ne pbatice. ut p hanc uidelic affer
 rentur hostie. in illa lauarent. Por
 tam aut piscium edificauerit filij
 asnaa. **P**ortam pisciu uocat que
 ioppen ac diospolim id e liddam
 respiciebat. et uicinior mari fuit.
 int cunctas uias ierusalē q nunc
 porta dauid fertur appellari. et
 ee pma portaru ad occidentē mo
 tis syon. Cui uidelic opiniononi co
 sentire uident uba dieru in quibz
 septum e de manasse rege iuda.
Post hec edificauit muru ex ciui
 tate dauid. ad occidentē gyon i con
 ualle ab initu porte pisciu. pcur
 cuitu usq; ad ophel. et exaltauit
 illu uehemter. Typice aut sicut
 grex omnes fideles. sic etiam pisce

solent appellari. Unde sic p̄t̄ ait.
pascite oues meas. ita eidē cū andr̄e
a et ceteris apl̄is. p̄mittit dicens. Ve
nite post me. et faciam uos fieri
piscatores hominū. De quibz itē pis
catoribz p̄ parabolam dic̄. Liegerūt
bonos pisces in uasa. malos aut̄ fo
ras miserūt. Porta ḡ pisciū edificat̄
in ierusalē. cū illi gradus ordinat̄
in eccl̄ia. p̄ q̄s electi a rep̄bis. quasi
boni pisces a malis segregati. ad cō
sortiū p̄petue pacis inferant̄. Por
ta pisciū edificat̄. cū illis uirtutū
opibz fideles seruiunt quibz intu
entes se p̄imos a fluctibz p̄tur
bationis et ocupiscentie mundalis
ereptos. ad tranquillitatē ac pacē
uite sp̄ualis inducant. Meminit
huius porte & sophonias p̄pha di
cens. Vox clamoris a porta pisciū
& ululatus a scd̄a. qui hoc q̄d ad
iunxit a scd̄a. scd̄i muri in eodē
cl̄imate portam significat. Nam tē
poribz ezechie duplicatū fuisse mu
rū ciuitatis uerba dierū narrant.
ū sc̄ptum est. Edificauit q̄. agens
industrie omnē murū qui fuerat
dissipatus. et extrūit turres desu
p̄. & for̄secus alterū murū. Hec
de sensu littere. Verū iuxta leges
allegorie sophonias uocē clamorū
a porta pisciū. & ululatū audiuit
a scd̄a. quia utriūq; ab hostibz de
iciendā p̄cognouit. quia et fidē et
opa doctorū p̄ que ab undis uite

corruptibilis ceteros erui. atq; in
eccl̄iam sc̄am oportuerat induci.
uidit antiqui hostis insidias esse
t̄re sternendā. hoc ē p̄ appetitū t̄
renaz uoluptatū celestibz gaudiis
ēē priuanda. Bene enim ab utraq;
porta et p̄ma uidelic̄ et scd̄a. et
ext̄iore et int̄iore uocē clamoris at
q; ululatus audiuit. quia et opa et
terius et intus corda negligentū
uidit diabolo impugnantē sub
uertendā. Verū quia d̄ns erigit al
lisof. neemias eandē portā pisciū
post longā ruinā narrat restau
ratam. & si aliqui p̄dicantū ali
quando peccando corruerint. n̄ de
erunt tam usq; ad finē sc̄li qui in
locū succedentes p̄cedentū portas
iusticie d̄no adiuuante fidelibz p̄
dicando ac bene uiuendo apiant.
Bene aut̄ destructoribz eiusdē por
te subiungit. Ipsi teruerūt eam et
statuerūt ualuas seras et uectes.
Qui uersus etiam de ceteris que edifi
cate p̄hibentur portis sepius ite
rando repetitur. quia nimirū ne
cesse ē ut quicūq; structurā bone
actionis inchoauerint hanc in
tectū usq; p̄fectionis ceptis insis
tendo p̄ducant. et ei minima
custodie sollertis quasi ualuas se
ras et uectes statuunt. Valae quip
pe ad hōm portis statuunt ut
eis tempore congruo patefactis.
ciues intrandi ul̄ exeundi facul

tate habeant. sere et uectes ad hoc
 statuunt ut oppilatis atq; ex se ra-
 tis ianuis hostis intrare non possit.
 Sic ergo et in bonis nostris opibus ualue-
 sunt benigne iustionis apponen-
 de ut concuies hoc est primum nostri
 hec uidentes glorificet patrem nostrum
 qui in celis est et ipsi quique per exem-
 pla nostra incedere ac mentia uirtu-
 tum nobiscum discant ingredi. **S**t
 et sere uectesque contra insidias at-
 que irruptionem hostium opponen-
 de ut uidelicet diligenti nos undique
 comuniam industria ne forte ar-
 cem nostre uirtutis incaute inmissum
 hostis antiquus expugnet. **U**nde
 bene dicitur in prophetis. fratres qui adiuua-
 tur a fratre quasi ciuitas firma et
 iudicia quasi uectes urbium. **E**um
 enim populus utique iudeorum scilicet et
 gentium fraterna sibi in christo kari-
 tate consentit unam iam ecclesiam
 ciuitatem uidelicet sui creatoris edi-
 ficant. **Q**uod sic uectes urbium portas
 muniunt ita dogmata ueritatis ec-
 clesias protegere que unam catholi-
 cam faciunt ab infidelium incur-
 sione defendunt. **I**tem seras uectesque
 nostre porte statuimus cum sedulo pre-
 cauemus ne uel archana fidei nostre
 portis et canibus hoc est inmundi-
 perdam inuicem uel humani gratia fa-
 uoris nostram faciem iusticiam eosque
 ad uidenda opera nostra intromitta-
 mus qui plus periculi nobis lau-

dando afferant quam salutaris admi-
 raculi a nobis uidendo referant.
Et portam ueterem edificauerunt. **io**ia
 da filius fasea. et mosolla filius
 besodia. ipsi tunc erant et cetera.
Porta uetus illa est cuius iobes memi-
 nit dicens. **K**arissimi non mandatum
 nouum serbo uobis sed mandatum uet-
 erum quod habuistis ab initio. **M**andatum
 uetus est uerbum quod audistis. **P**orta ex-
 ergo uetus edificatur in ierusalem cum
 uerbum fidei ac dilectionis quod ab in-
 itio sancte ecclesie traditum est uel recupa-
 ratum in errantibus uel in nuper credenti-
 bus cepit institui. **E**t dimiserunt ie-
 rusalem usque ad murum platee lati-
 oris. **M**urus platee latioris est in
 ierusalem firmitas et munimentum perfec-
 te dilectionis in cordibus electorum ad
 que instructores eius edificando
 perueniunt cum in opibus karitatis per-
 ficiendo conditori et adiutori suo
 dicere possunt. **U**iam mandatorum
 tuorum cucurram dum dilatares cor-
 meum illa nimirum dilatare in-
 itis illustrate que et amicum in deo
 et inimicum propter deum possit dilige-
 re. **E**t portam uallis edificauit
 anan et habitatores zano. **S**ci-
 mus ualle iosaphat que et gebon
 non hoc est uallis emon dicebatur
 ad orientalem plagam esse ciuitatis ie-
 rusalem pro qua turris cedron cui
 in euangelio fit initio. si quando
 pluuiaz uel nimium aquas recipit.

a septemprionali in australe plagā
defluit. **S** et in occidentali parte
eius ciuitatis uallē gyon legimus.
dicente lib' parahypomenon. de ma
nasse rege iuda qd' & sup' posuim?
Post hec edificauit murū ex' ciui
tatē dauid ad occidentē gyon in
conualle. **G**yon autē ē nom' fontis.
ū ē salomon unctus in regē foris
ciuitatē. **S**ive g' hanc siue illā. siue
aliā quālibet eiusdē ciuitatis ual
lē. ezras hoc loco significet' patet
sacramtū quia porta uallis edifi
cat' in ierusalē cū ul' imbutis nu
p' noticia fidei electis ul' repara
tis in castitate fidei hui' qui aber
rauerant a doctorib' uirtutis. int'
alia uirtut' humilitatis obseruan
da p'cipit' p' quā maiore dī grā
sublimari mereant'. dicente scā
scriptura. **O**s sup'bis resistit' humili
b' aut' dat' grām. **Q** in psalmo. **Q**
conualles habundabūt frumto.
id est humiles habundabūt domis
sup'ne refectionis. **E**t bene post
portam ueterē. et murū platee
latis p' rta uallis edificat'. qā
nimirū post rudimta catholice
fidei que p' dilectionē opatur. ne
cesse ē humilitas nob' que ē custo
diuitū tenenda insinuet'. ut uir
ta p'ceptū uiri sapientis. quanto
magni sum. humiliem' in omib'.
Et mille cubitos in muro. usq; ad
portam sterquilini. et portā ster

quilini edificauit melchias filius
rechab. **F**erūt quia situs urbis
ierosolimoy ita molli diuio dispo
situs contra aquilonē simul et ori
entē uergat. ut pluuia ibi decidēs
nullaten' consistat. s' instar fluuioy
p' orientales defluens portas. eue
tis secum plateay sordib' raptis i
ualle iosaphat torrentē cedron
augeat. **V**nde ueri simile uidetur.
quia porta sterquilini uidet' illa
p' quā sordes & immundicie cōsue
uissent egeri. **H**ec minoris omnino
uirtutis atq; utilitatis ē imunda
queq; de ciuitate dñi effert'. quā
in illam ea que munda sūt aggre
gari. **P**ortā g' sterquilini in ieru
salē edificant. qui illos in scē ecclie
ministerium ordinant. p' q's uicioy
sordes ab electoy intib' expurgit'
s; et corrupte intis homines ab
ecclie simib' arceantur. uiuante
eos atq; eneruante omnē impu
ritatē imbre grē celestis. ut uir
ta psalmistā. disp'dant de ciuita
te dñi omis qui opant' iniquita
tē. **Q** quia magne p'fectionis ē.
cū quis p' meritū humilitatis ad
eo p'ficiat' ut erratus suos uiua
citer inspice et efficacit' dep'hen
sos ualeat expugnare. recte dici
t' quia qui portā uallis edifica
uerit. ipi etiam mille cubito' in
muro usq; ad portā sterquilini
construxerit. **M**illenarius nāq; nu

mer² pfectionē cubitus ū opationē
que p manū et brachia fit insinuat
¶ illi in muro scē ciuitatis a por
ta uallis usq; ad portam sterquil
ni mille cubitos edificando pue
nuunt² qui pcepta humilitatis grā
tante se industria pfectionis bo
nis opib; mancipant. ut omne
rudus a se n̄ solum noxie actio
nis siue inutilis locutionis. uerū
etiam supuacue cogitationis eici
ant. **E**t portā fontis edificauit
sellum. filius colozai pnceps pagi
maspha. **P**agi grece latine uens
significat. Narrant autē scriptores
qđ ab ea fronte montis syon que
prupta rupe orientale plagā spec
tat intra muros atq; in radicibus
collis fons syloe prumpat² qui al
ternante quide aquarū accessu in
meridiē fluit. id ē n̄ iugib; aquis.
s; incertas horis dieb; q; ebullit
et p̄ trax concava & antra saxi
durissimi cū magno sonitu ueni
re consueuit. quo scilicet uno fon
te. et hoc n̄ ppetuo uti ciuitas p
hibet. Huius ḡ portā fontis hoc
loco designatam intellige. maxime
cū apte subiungat. **E**t muros
piscine syloe in ortū regis. & us
q; ad gradus qui descendunt de
ciuitate dauid. **I**git̄ syloa quod
inīptat̄ missus. ū ceus illuminat̄
ē dñm saluatōrē qui ad nrām il
luminatōnē a dō patre missus ē

51
significat. cuius fons aptissime id ē
pat̄ et quo natus ē. potest intelli
gi. De quo bene psalmista. **Q**m a
pud te ē fons uite. et in lumine tu
o uidebimus lum̄. Portaq; fontis
edificat̄ in ierusalē. cū ordinant̄
in ecclia doctores qui fidē diuine
eternitatis pplis p̄dicent. **E**dificant̄
et muri piscine syloe. cū firmis
sima et inerpugnabilia scripturarū
testimonia. quib; sacramtū domi
nice incarnationis designat̄. i m̄
te fidelū radican̄. **Q**ui uidelicet
muri diuinorū eloquiorū in ortū
regis pueniunt. cū agnitas domini
ce dispensationis misteris germi
na uirtutū ip̄o sūmo rege dño dō
nrō opitulante pferre cepim;. **P**er
ueniunt et ad gradus usq; qui des
cendunt de ciuitate dauid. cū qui
a geniali fidelū uita spūalib; desi
derus ad celestia p̄ficē didicerit.
Gradus n̄aq; qui de ciuitate dauid
ad inferiora urbis ierosolime de
cendunt auxilia s̄t diuine inspi
rationis siue p̄tectionis. quibus
paulatī exercitāmur ut ad menia
regni celestis attingere ualeam;. **F**
ecit enī gradus dauid quib; ad
ciuitatē eius ascendere debeamus.
cū diuina nos pietas ordinē do
cuit uirtutū quib; celestia petam;. **C**
ū easdē uirtutes exsequēdi nobis
donum t̄buit. **D**e quib; nimirū
gradib; psalmista dicebat. **B**eatus

uir cui' ē auxiliū abste dñe ascen-
sus in corde ei' disposuit. et cetera
usq; dū ait. **A**mbulabūt de uirtute
in uirtute uidebit' d's dōz in syon
Ad hos g' gradus structores scē ci-
uitatis post muros piscine syloe
et post ortū regis edificando pue-
nuunt cū post ostensē dominicē i
carnationis sacramta. quib; ceca a
natiuitate gentilitas abluta & illu-
minata ē. post inchoata p fidem
germina bone opationis. doctore
scī diligentius ex tēpore suis audi-
torib; pfectus uirtutū ostendunt
quib; ad uisionē sui conditoris for-
tis uidelic' manu ac desiderabilis. q
uocabulo dauid designat' ascendat.
Qs pfectus gradus maxime in hu-
militate consistere. reuerentissim'
pat' nomine et uita benedict' intel-
lerit. qui scalā patarche iacob os-
tensa. anglis p eam ascenditib; ac
descenditib; iter ad celestia nr'm
ē designatū incōptans. gradus sca-
le ipsius incrementis ac pfectib; ope-
rū bonoz que p humilitatē fuit
sollertissima ac pussima inquisi-
one distinxit. **C**iuitas aut' dauid
iuxta litterā mons syon appellat'
qui a meridie positus arce urbi
supeminet. et maior pars ciuitatis
infra montē iacet in planicie hu-
militatis collis sita. **V**nde scptū ē
in lib' regū. **S**epit aut' dauid arcē
syon. **H**ec ē ciuitas dauid. **Q** pau-

lo post. **H**abitauit aut' dauid in
arce. et uocauit eā ciuitatē dauid.
Post eū edificauit neemias filius az-
boc. pnceps dimidie partis iudei
bethsur. usq; contra sepulcrū dā.
Nota dauid regē. n̄ in bethleem ut
quidā auctumant. s; in ierlm eē se-
pultū. et quidē n̄ sine certa ratio-
ne mysterij. **S**ic enim in bethleem
natus atq; in regē unctus dnm xpo
ibidē de suo semine nasciturū. at-
q; a magis sub psona regis adorā-
dum pfigurauit. ita et in ierusalē
defunctus ac sepult'. ipsū dnm in
eadem ciuitate passurū ac sepeliē-
dum. s; citius de sepulc' resurrec-
turū signauit. **P**ost portā g' fontis
et muros piscine syloe. qui in or-
tum regis et usq; ad gradus q' des-
cendunt de ciuitate dauid pueni-
unt. etiam usq; ult' sepulcrū eū-
dē dā m̄sura scē ciuitatis pendi-
tur. quia qui fide diuine et̄nita-
tis p̄dicat. qui dispensationē do-
minicē incarnationis. qui fructi-
ficationē ecclie. xpo adherent' de
qua ip̄e die. ortus conclusū soror-
mā sponsa fidelib; declarat audi-
torib;. n̄ eis tantūm grad' bonoz
opum. quib; ad et̄nam patam ascē-
dant. debet intamare. s; et sacm̄tū
dominicē passionis semp eoz necē
habet insinuare memorie. ut p̄cū
qui p̄ ipsis mortuus ē ac resurrex-
it se q; de regione et umbra mortis

b

erigendos ad uitā. atq; ad regnū
 celeste ascensuros eē cognoscant. Be-
 ne aut sequit. **E**t usq; ad piscinā
 que grandi ope ostructa ē. et usq; 4
 ad domū fortū. **P**iscina nāq; grā 4
 di ope ostructa. potest n̄ absurde
 sc̄ptura diuina intelligi. que sc̄i
 sps ope confecta. lauacrū nob̄ ad
 expianda peccata simul et poculū
 salutaris gustus ministrat. **Q**ue si
 a dño nob̄ in unū conūsa. hoc ē
 in spuale sensum fuit translata. ḡ
 toze nos suauitate uitatis inebat.
Vbi et domus ē fortū. quia quicūq;
 creb̄s eloquoz diuinorū fluentis
 audiendo et opando refici osueue-
 rūt. cont̄ oīs antiqui hostis insi-
 dias fortes reddunt et inuicti. **P**er
 sepulchrū ḡ dauid in sc̄a ciuitate
 piscina grandi ope ostructa locat̄.
 cui domus ē fortū origina. quia p̄
 passionē dñi sc̄pturaz nob̄ ē pate-
 facta abyssus. p̄ quaz affluentā
 corda corroborata fidelū. & ciuitas
 xpi est cunctis hostib; inerpug-
 nabilis reddita. **D**eficientib; nāq;
 ul̄ obtentis ab hostib; aquis faci-
 le capit̄ ciuitas. & si hostis anti-
 quis fontē a nob̄ abstulit uerbi
 di. nil obstat quin continuo arcem
 nr̄e m̄tis seuus impugnator atq; e-
 uersor ascendat. **E**t edificauit
 iuxta eū azer filius iosue pn̄
 cep̄s mespha m̄suram sc̄dam
 contra ascensū firmissimi anguli.

Huc usq; p̄mus ciuitatis mur' exstruit̄
 hinc m̄sura sc̄dā hoc ē muri int̄iori
 de quo sup̄ diximus incipit. **V**nde
 in hac descriptione dicit̄. quia struc-
 tor plurimi contra domū suā edi-
 ficauerunt. **Q**uero nāq; int̄iori. do-
 mus ciuitatis plurime ul̄ uicine
 erant ul̄ iuncte. **P**ost ostructionē
 ḡ muri ext̄ioris. sequit̄ et in nr̄a ci-
 uitate m̄sura muri sc̄dā. cū post o-
 perū ac lingue p̄fectionē que et ho-
 minib; apparere potest. magis in
 int̄iorib; nr̄e m̄tis dō placere con-
 tendimus. ne quid uidelic̄ ul̄ ani-
 mo concipere. de his que m̄tū
 arbitri oculos offendant p̄suma-
 mus. **E**t bene d̄r. quia m̄sura sc̄dā
 cont̄ ascensum sic firmissimi angu-
 li edificata. **F**irmissim' quippe angu-
 lus dñs ē. qui in sua fide ac dilecti-
 one iudoz pplm̄ adunauit et genti-
 um. **V**nde et in psalmo ul̄ esaya. la-
 pis angularis ē dictus. **C**ontra cui
 ascensum anguli m̄sura sc̄dā edifi-
 catur. cū p̄ mundiciā pie cogitati-
 onis. ad uisionē conditoris nr̄i p̄-
 uenire contendim'. cū etiam ī hac
 uita retenti. crebro uisionis eius
 desidio suspiram'. **S**ecunt̄ h̄c plu-
 rimi structoz ordines. qui m̄surā
 sc̄dam edificasse narrantur. q̄a max-
 ime sc̄e ecclie structura in int̄io-
 ris ē munimine uirtutis. cū
 uidelic̄ om̄i custodia seruam' cor-
 nr̄m. qm̄ ex ip̄o uita p̄cedit. de

quib; singillatim disserere et ad spi-
ritualem cuncta intelligentiā trahere
nimis plangum ē. **N**athinnei
autē habitabant in ophel usq; con-
tra portam aquarū ad orientē & tur-
rim que pminebat. **N**athinnei di-
cunt ēē gabaonite qui ministeriū
dom' dñi iuxta dispositionē iosue
filij nun. fidei deuotione seruebat.
Ophel autē turris erat n̄ longe a
templo. enormis altitudinis. Un-
de et ophel hoc ē tenebrarū siue
nubili nom̄ accepit. qđ usq; ad nu-
bes erigeret caput. Deniq; ubi in
zacharia scriptū ē. & turris gregis
nebulosa filie syon. in ebreo p tur-
re nebulosa. turris ophel scripta
ē. Meminit huius turris. & in q̄ par-
te sit ciuitatis ostendit liber para-
lypomenon. referens de manasse
rege qđ et sup̄ posuim'. quia edifi-
cauerit murū ex̄ ciuitate dauid
ab occidentē gyon in conualle ab ī-
trōitu porte p̄seuū p̄ ciuitatē usq;
ad ophel. Conueniebat ḡ iuxta si-
tū loci. ut minist' tēpli in uicina
templo turre habitarent. Verum
iuxta sensū quoq; mysticū nathin-
nei habitant in ophel. hoc ē in
turre nebulosa. cū hī qui p̄fessi-
one uite p̄fectionis dō dicati sunt.
in munim̄to atq; altitudine uirtu-
tū. et actione semp̄ et cogitatione
comorari n̄ omittūt. dicentes cū
ap̄lo. quia sūsatio nr̄a in celis ē

De quib; et uulgi turba admiran-
do contestat̄ dicens. Qui sūt isti qui
ut nubes uolant. **I**te nathinnei
habitant in ophel. cū quiq; religi-
onis habitu insignes. abdita scrip-
turarū de quib; dictum ē. tenebro-
sa aqua in nubib; aeris. hoc est
mystica scientia in p̄phis. illustra-
to corde penetrare. atq; in hor. lec-
tione die noctuq; meditari didice-
runt. De quorū habitatione apte sub-
iungit̄ usq; cont̄ portam aquarū ad
orientē & turri que pminebat. Por-
ta namq; aquarū dñs ē. qui cotidiana
nos misericordie sue gr̄a ne in erump-
nis uite p̄sentis deficiam' irrigat.
Quā uidelicet portam m̄tre desidera-
bat psalmista. cū dicebat. Sicut cer-
uus desiderat ad fontes aquarū. ita
desiderat anima m̄a ad te d̄s. Que
porta congruent̄ ad orientē po-
sita memorat̄. quia nimirū idē d̄s
qui nos torrente sue uoluptatis
ne sitiam' inebat. ip̄e nos dono su-
e uisitationis ne in teneb; error
caligāmus illustrat. iuxta qđ zacha-
rias ait. **V**isitauit nos oriens ex̄ al-
to. illustrare hīs qui in teneb; et
in umbra mortis sedent. ip̄e etiā
nos p̄sidio sue p̄tectionis. ne ab
contingam' defendit. **V**nde bene
sequitur. **E**t usq; ad turri que p-
minebat. **Q**uā... intelligens idē
psalmista dicebat. **D**eduxisti me
quia factus es spes m̄a. turris for-

titudinis a facie inimici. **H**abitant
 g nathinnet in ophel usq; contra
 portam aquar ad oriente. et turri
 que pminet cu fideles quoq; lectio
 nib; sacis dediti. diuine pietatis et
 gra debari atq; illustrari q; auxilio
 gaudent semp ab hoste tutari. **E**t
 quia post p'sentia uirtutu dona ad
 uidentiam claritate dominici homi
 nis ascendit recte subinfert. **P**ost
 eum edificauerit thecueni m'suram
 scdam e regione a turre magna et
 eminenti usq; ad muru templi.

Murus quippe templi. corpus e dñi
 saluatoris: de quo ip'e iudeis ait
 Soluite templu hoc et m'ib; dieb;
 excitabo illud. Qd uidelicet teplu
 corporis eius. p'secutores in morte
 soluerit. s; excitatu atq; ad celos ex
 altatum amatores in gla uiderunt
 atq; in etnum uidere n cessant.
A turre g magna et eminenti us
 q; ad muru templi structura scē
 ciuitatis puenit. cu iusti quiq;
 ab altitudine contemplationi. q
 m'tem in hac uita despectis tēpo
 ralib; ad celestia desideranda sus
 pendunt ueracit in illa uita ad
 claritate dominice incarnationi
 intuentia. patefacta et ia diuine
 gla etnitate ascendunt. **Q**uia
 thecua bucina ul tuba. thecue
 ni bucinatores m'p'tantur. apte
 dr qd thecueni hec edificauit.
Doctor namq; e quoz in omne

tram ex ut sonus ul p'sentia di do
 na. ul futura in ciuitate eius. hoc
 e pplō fidelium patefacere. **S**ur
 sum aut ad portam equoz edifica
 uert sac'dotes unquusq; contra do
 mu suam. **H** uuis porte meminit
 ieremias. et eam in orientali pla
 ga ciuitatis ee designat. scribens
 t'ypice de sca ecclia. **Q** edificabitur
 ciuitas dño a turre ananee. **Q** pau
 lo post. **U**sq; ad torrente cedron.
 q usq; ad angulu porte equoz o
 rientalis. **E**qui aut cu in bonam
 parte ponunt sicut et asini et ca
 meli et muli. aliquando conu'sos
 ad dñm p'p'los gentiliu. aliquando
 curas temporalium reru domino
 anime rite subiugatas indicant.
Q sac'dotes muru ciuitatis di ad
 portam equoz edificauerit cu doc
 tores sci post uocatione iudaice
 plebis usq; ad introducendos in
 scam eccliam gentiliu p'p'los. uer
 bum disseminando puenert. **I**te
 ad porta equoz edificant. cum
 sufficientia uiuendi exempla pre
 bent eis. qui ad refrenandos las
 ciuos sue carnis siue anime mot
 sce ecclie ianuas intrant. ul certe
 cum suas ipoz cogitationes. quib
 necesse habent de uictu siue habi
 tu suo suozq; tractare ita dispo
 nunt. ut nequaq; he libertatem
 m'tis qua celestia semp querere p
 posuerant retardent. **U**bi q bene

de opantibus subdit. **N** quisque contra
domum suam: qui sermo crebrius in
hac constructione sancte civitatis repi-
tur. **H**ec in expositione laborandum
est quomodo in sancta ecclesia contra domum su-
am quisque murum virtutum edificare
suamque mentem adversus insidias diabo-
li debeat munire: ne ille qui qua-
si leo rugiens circuit querens quem
devores ulla ex parte valeat irru-
pere dum suum quisque corpus et mentem for-
ta in dominum fide premunerit. **S**
et in eo quisque contra domum suam
edificat si illos qui commissi sunt
vigilanti custodia discipline regu-
laris tutatur: ne vel incursum uici-
orum vel heretica possint persuasione
decipi. **L**ongum est de singulis civita-
tis sancte edificijs vel edificatoribus spiritu-
ali interpretatione differere: que etiam
nobis tacentibus lector pius facillime
cognoscet tantum hoc notandum quia
qui portas et turrel edificant per
quas vel eues ingrediuntur vel arcean-
tur inimici ipsi sunt apostoli prophete et
euangliste: per quos nobis forma et ordo
fidei ac recte operationis per quam uni-
tatem sancte ecclesie intrare debeamus
ministrata est quorumque ubi qualiter
adversarios unitatis redarguam ac
repellam discimus: qui ubi reliqua ur-
bis extruunt ipsi sunt pastores et
doctores quos secundo loco posuit apostolus
per quorum industiam usque hodie ea
que per magnos ecclesie architectos

edificata est fides catholica per totum or-
bem servatur. **Q**uod sic neemias cum
totis ex ordine structores civitatis
enumerans perpetuo memorabiles
facit ita solator nostre paupertatis
omnium qui ecclesiam suam intellectus
edificant nomina conscribit in ce-
lo. **S**ic uideamus et reliqua. **xxx**

Factum est autem cum audisset
sanaballat quod edificarem mu-
rum iratus est valde et motus nimis
subsannavit iudeos: et dixit coram
fratribus suis et frequentia samaritanorum
quid imbecilli iudei faciunt
Hum dimittent eos gentes. **P**lane
hec ira in nomine hereticorum hec
sunt verba eorum qui samaritanos
hoc est custodes legis dei frustra cog-
nominant cum sint maxime deo con-
trarii ac legibus eius utpote iam
dudum a domo dauid hoc est ab uni-
tate christi et ecclesie per hereses ac scilicet
mata aut mala opera segregati: qui
ne sua forte impugnetur atque ex-
cludatur impietas muros fidei edu-
ficare metuunt hec subsannatio
omnium qui dicunt se nosse deum
factis aut negant. **N**amque sama-
rite ita domino seruebant ut et deus
suis patris non abrenuntiarent: quos
hodie typice imitantur qui ita christi
am sunt ut et ventrem suum habe-
ant deum ut auariciam sequantur
quam manifeste ydolorum seruitutem
cognomina Taplas: ut ceteris mundi

illecebs mancipati creature magi
 seruiant quia creatori qui e bndic
 tus in scia. Et tales g sicut here
 tici nolunt ecclie muros innoua
 ri ne crescente statu pietatis a sua
 cogantur impietate recedere. Tales
 solent appellare imbecillos iudeos.
 hoc est oressores fidei. et facile
 agentib; supandos: dum in cotidi
 ano animaz certamine plus amat
 uicia qua p uirtutes uictorie pal
 mam obtinere. Et quia sunt inter
 hereticos qui etiam penitentib; pe
 lapsum dari uenia negant recte
 ex eoz psona subiungit. **N**uquid e
 dificare potunt lapides de acerius
 pulueris qui combusti snt. **E**difi
 cant namq; lapides combusti de
 acerius puluis. atq; in opus sce ci
 uitatis reponunt cu hu qui ul ig
 ne psecutionu uicti fidem negaue
 rant. ul uicioz delectationib; sub
 acti mundicia opis pdiderant mi
 serante dno resipiscunt ut et inte
 gritate dominice fidei stanti p
 fessione recipiant et ornamta uir
 tutu emundati osequant. **S**ed et
 tobias ammanites prim eius ait
 edificent. **S**i ascenderit uulpes
 transiliet muru eoz lapideu. **E**t
 huius tobie psona simul et uer
 ba hereticis conueniunt. psona
 quide quia patarcha ei ammon
 de incesto et ebetate et nocte et
 in spelunca conceptus e que cueta

heresiarchis aptari cuius facillime
 liquet quoz omnis origo de uolup
 tate carnali et immundicia. de te
 nebs error siue sceleru de priuati
 oculiabilis et n de publico sce ecclie
 simbolo pgenita e. Qd u idē tobias
 bonus uidelic dñi. n merito ac ue
 ritate. s; elatione supbie muru sce
 ciuitatis dicit a uulpe posse tran
 siliri. uulpes hereticos uocari imp
 tu est. **V**nde e illud cantici cantio
 ru. Capite nobis uulpes pusillas.
 que demolunt uineas. Qd e apte
 dicere. **D**ephendite atq; in luce tradu
 cite. pferite putidas ac dolosas he
 reticoz uersucias. quib; fructiferas
 fidelu mtes corrumpunt. **S**i
 g inquit ascendit uulpes. transili
 et muru eoz lapideu. **S**i cont asser
 tionem fidi illoz aliquis hereticoz
 exsurrexit. statim supabit ac suis
 pedib; subiciet omne fiducia doc
 trine ipsoz qua uelut lapide fir
 mo munita in xpo ee fundata glo
 riantur. **S**; eueniet huiusm blas
 phematorib; qd sacre hui' septoz
 hystorie impcando subiungit.
Audi ds nr. quia facti sum despec
 tu. conite obpbum sup caput e
 oz. et da eos in despectione in tra
 captiuitatis. et ceta. **C**ui simile e
 illud psalmiste de inimicis electoz
 quasi sub unius pñsi specie loqn
 tis. Conite dolor eius i caput ei.
 et in uertice eius iniquitas ei des

cendet. **E**t orauim' dñm nr̄m. & po
sum' custodes sup murū die et
nocte contra eos. **H**oc ē unicū ad
uersus hostes uniuersos ecclie sus
fugū. oratio uidelicet ad dñm. et i
dustria doctor. qui die noctuq; in
lege eius meditantēs. corda fidelū
contra insidias diaboli ac milicū ei'
p̄dicando. exsolando. exhortando p̄
muniant. **D**ixit autē iudas. **D**ebilita
ta ē fortitudo portantiū. & hum'
nimia ē et nos n̄ potim' edificare
murū. **I**udam dicit t̄bū filiorū iu
da. **Q**uā autē querit' murū edificari
n̄ posse. eo qd̄ hum' nimia eet' i lo
co muri congesta que p̄us eet' ex
portanda. ut sic fundamenta muri
in uia tra possent imponi. cō
uenit parabole domus euanglice
cuius structor fodit in altū elata
q; t̄re congerie posuit fundamēta
sup petram. que nulla aquarū uen
torū ue possent impetu deici. Pri
enim de corde nr̄o egerenda ē ter
renarū humus concupiscenciā. ac
deinde firm' atq; impugnabilis
bonorū opum mur' sup fundamētū
fidei astruend'. **N**am qui sup hu
mū ac r̄udera infirmarū cogitati
onū edificū scē actionis erigere
conatur fallit. **Q**uā p̄ domo siue ciui
tate mox ut p̄cella tēptationis ur
guerit ruinam sese edificasse com
periet. **E**t dixerit hostes nr̄i. **H**esci
ant et ignorent. donec ueniam in

medio eorū. et interficiam' eos. et ces
sare faciamus op' et cetera. usq; dñi
dictū ē. **S**tatu in loco post murū
p̄ circuitū pplm in ordine cū gla
dijs suis et lanceis et arcub'. **E**t
hec in edificio spūali semp agi so
lent. **M**anet enim indefessus hosti
cū satellitib; suis immundis uide
licet spiritib; et hominib; malignis.
qui opa fidei ac uirtutū min
curantib; nobi' impedire. et quā
tum ualent semp expugnare con
tendūt. intemq; fidelū mucrone
p̄raue suggestionis mēticē satagunt.
Verū nobis — e contra dñi armatura
iuxta aplm sumda est. ut possim'
resistere in die malo. et in omnib;
p̄fecti stare. **Q**uisq; gladio erat ac
cinctus. **V**ene autē dictū est. quia
statuerit post murū p̄ circuitū po
pulū cū armis. ut agmine arma
torū cūm dāt. structores liberiore
manu ac securiore muro edifica
do insisterēt. **D**ispari nāq; sunt g
dus fidelū. et alij bonis opib; in
tus ornantes eccliam edificant. alij
armis sacre lectionis muniti. cō
tra impugnantes eandē eccliam
hereticos inuigilant. **H**ii religio
sa deuotione primos in fidei ue
ritate confortant. illi adūsus dia
boli ul' uiciorū tela quib; eandē
fidē expugnare laborant. neces
sariū certam gerent. atq; ab ou
li dominico insidiantes. lupos p̄

torali sollicitudine repellunt. **F**ac-
tum ē autē cū audissent inimici nō-
tri nunciatū eē nob. dissipauit d's
osiliū eoz: et reūsi sum' om̄s ad
muros unquīsq; ad opus suū. **E**t
in spuali edificio si apostolicis sem-
p fuerim' armis induci: dissipabit
osiliū diaboli et angloꝝ eius q̄
nos debellare desiderant. **xx.**

Et factū ē a die illa media pars
iuuenū faciebat opus. et medi-
a pars parata erat ad bellū: et ce-
tera usq; dum dictū est. **N**ona manu
sua faciebat opus. et altā tenebat
gladium. **E**dificantū enim unquī-
q; gladio erat accinctus renes.

Notandū quia n̄ solum pars iuue-
nū media faciebat opus. et pars
media parata erat ad bellū: s; et
idē ipsi qui faciebāt op' iuuenē
gladio erāt om̄s accincti. **T**anta
namq; uersutia hostis antiqui: tā-
tus furor ē malicie eius cont' eccle-
siā dimicantis: ut n̄ solū p̄dicato-
res iūtat̄: s; et ip̄e dī ppl̄s semp
adūsus machinas illius uigilare
et uelut in acie debeat stare. **E**difi-
cantū nāq; gladio accingunt̄ re-
nes: cū hī qui bonis insistere o-
perib; qui cōmissos s' regulari
curant ratione disponere hoc ē
enim uiuos lapides in edificio scē
ciuitatis ordine competenti loca-
re: fluxa in se luxurie acumine
uerbi dī restringere satagunt.

Nec p̄tereundū quia cū dauid siue
salomon eandē ciuitatē edificarēt:
nil de armatis structorib; ul' ad-
uersarijs impugnantib; referēt.

Verū destructa ob scelā eoz urbs. ma-
iore industā ac labore reficit̄: qui-
a q̄ talis ē edificatio spualis. que ī
animaz salute gerit̄ ut in bapty-
mate renati p̄ fidē et cōfessionē scē

trinitatis. absq; ullo n̄ro labore p̄g-
tiam dī ciuitas ac domus ei' effici-
amur: s; ^{si possit} ablutionē sac' fontis dia-
bolo seducēte ad peccata relabi-
mur. et uirtutū menta n̄roz hos-
tis uictor igne uicioꝝ deicit̄ gra-
uorib; necesse est orationib;. afflic-
tionis uigilijs. elemosinaz. et ui-
te arctioris studijs. ea que p̄didi-
m' bonoz opum edificia reparem'.
Nam et exptis uicioꝝ illeceb's difficil-
ius quā incognitis carem'. immo is
q; laboris ē incognitā carnis caue
uoluptatē. quā reuincere cognitam.

In tempore q̄q; illo dixi pplō. **U**nu-
quisq; cū puero suo maneat in me-
dia ierusalē: et sint uobis uices p̄
diem et noctē ad opandū. **N**ota
quāntū studiu in opando habuerint:
qui etiam noctu in labore p̄stite-
runt. **S**ic fecit apl̄s qui nocte et di-
e opabat̄ manib; suis. ne quē cre-
dentū uictū queritando fatigaret.
Nisi forte ita s' ciues successisse cre-
dendi sūt ad opandū. ut alij p̄ di-
em laborarent in ope muri. alij

excubias noctis contra irruptiones
agerent hostiū. Nam et nre ciuita-
tis structores. utriūq; simul faciunt
idēq; ipsi qui fideles instituendo ec-
clesiam edificant. etiam incredulos
et contumaces arguendo. ab ecclie
lesione pcellunt. **xxi.**

Et factus est clamor po-
puli et uxor eius magnus ad-
uersus fr̄es suos iudeos. et erāt qui
dicerent. filii nri et filie nre multe
sunt nimis. Accipiam p̄ peto eoz
frum̄tū. et comedam et bibamus.
Et erant qui dicerēt. Agros nros et
uineas et domos nras opponam.
et accipiam frum̄ta in fame. Et a-
lii dicebant. Mutuo sumam pecu-
nias in t̄buta regis. demusq; agros
nros et uineas et cet̄a. **O**esidera-
bat quidē ppl̄s murū āstruere ci-
uitatis. s; magnitudine famis ab
ope sc̄o p̄pediebat. Quā uidelicet
famē n̄ solum penuria frugū. s;
et p̄ncipū auaricia fecerat. cū ab
eodē ppl̄o maiora quā reddere po-
terat. tributa exigerent. Qd̄ ap̄d
nos cotidie eodē ordine fieri ui-
dem. Q̄nti enim s̄t in ppl̄o dī qui
diuinis libent̄ cupiant obtemperare
mandatis. s; ne possint implere qd̄
cupiunt. et inopia rerū tempora-
liū ac paupertate et exemplis recar-
dantur eoz qui habitu religionis
uident̄ eē p̄diti. cū ipi ab ei qui
bz p̄esse uident̄ et in̄sū rerū

seculariū pond̄ ac uectigal exigunt. et
nich̄ eoz saluti p̄petue ul̄ docendo
ul̄ exempla uiuendi p̄bendo. uel
opa pietatis impendendo conferēt.
Aq; utinā aliquis in dieb; nris ne-
emias id ē consolator a dño aduen-
ens nros compescat errores. nra ad
amozē diuinū p̄cordia accendat.
nras a p̄p̄is uoluntatib; ad āstru-
endam xp̄i ciuitatē manus autes
āfortet. **S;** uideam iuxta littam
quia t̄plici distinctione miser af-
flecti ppl̄i clamor agebat. Quidā
nāq; fame coacti filios suos ditto-
rib; cibo uendere disponebant. alii
liberis parentes. ags potius ac do-
mos suas p̄ cibo dare uolebant. nō
nulli econtra p̄hibentes. et liberoz
agroz uenditionē tantū hoc psua-
debant ut mutuo sumerent pecu-
niam in t̄buta regis. datis loco pig-
noris ags suos et uineis. donec re-
deunte copia fertilitatis ac frugū.
possent restituere feneratorib; qd̄
mutuū accepissent. **E**t increpa-
ui optimates et magistrat. q; dixi
eis. **V**suras ne singuli a fr̄ib; ur̄
exigatis. **E**t congregaui adūsus e-
os contentionē magnā. q; dixi ei.
Nos ut scitis redēim̄ fr̄es nros
iudeos qui uenditi fuerant gena-
bz scdm̄ possibilitatē nram. **E**t uo-
ḡ uendite fr̄es nros. et emim̄ eos.
et cet̄a usq; dum ait. **E**go et fr̄es
mei et pueri mei cōmodauimus

plurimis pecuniā et fructū n̄ re-
 perimus in commune istud est alie-
 nū. **Q**uasi dux optim' militie ce-
 lestis & sapiens architectus ciuita-
 tis dī qđ optimates et magistratus
 ppli facere uoluit p̄us se ipse fe-
 cisse declarauit elemosinā uidelicē
 paupibz dando & nichil ab eis que-
 rendo. h̄ custodiam legis dī et edi-
 ficationē ciuitatis eius. In qua uide-
 licet lectione n̄ nos allegorie sensū
 inquirere s; ipsum littere textū o-
 portet diligentius opando seruare.
 ut uidelicē exceptis cotidianis ele-
 mosinarū fructibz. curem̄ ū tēpus
 geniale famis & inopie pplōs afflu-
 erit & ea que possum' indigentibz
 cōmodare & illa qđ que a subdi-
 tis quasi iuste solebamus exigere
 t̄bita dimittere. quatinus & nr̄a
 nobis pat̄ debita relaxet. Terribi-
 lis aut̄ nimirū huic lectioni impo-
 nit̄ clausula. cū dī. **I**n sup̄ et simū
 meū excussi et duri. Sic excutiat d̄s
 omnē uirū qui n̄ compleuit uer-
 bum istud de domo sua et de labo-
 ribz suis sic excutiat̄ et uagus fiat.
Quicūq; enim ul' misericordiam paupi-
 bz dare recusat. ul' ab eis qđ nō
 habent reddere uelut iuste exige-
 re n̄ erubescit. hic de domo sua ex-
 cutit̄ uidelicē de cetero scē ecclie in
 qua mansurū se p̄petuo credebat
 erectus. Excutit̄ et de laboribz suis
 fructu nimirū bonoz opum' i qbz

se laudabiliter desudasse arbitrabat̄
 priuasse. Neq; enim labores sine pi-
 etate exhibiti fructuosi apud d̄m
 fieri possunt. Quantū ū hec neem-
 e obiurgatio siue imp̄catio corda om-
 niū commouit. apte declarat̄ cū p̄-
 tinus subinfert̄. **E**t dux uniuersa ml-
 titudo. Am̄. & laudauerūt d̄m. Ac de-
 inde subiungit̄. fecit ḡ ppl̄s sicut
 dictū erat. **C**ū enī audita eius cō-
 testatione om̄s am̄ responderēt ac
 d̄m collaudantes fecerat que uisse-
 rat. constat p̄fecto quia n̄ timore
 coacticio. s; intimo cordis affectu
 eius dicta susceperunt. **xxii.**

A die aut̄ illa qua p̄cepit in ut
 eem dux in t̄ra iuda. ab anno
 iugesimo usq; ad annū trigessimū
 scđm artaxerxis regis. p̄ annos
 xii. ego et fr̄es m̄i annonas que du-
 cibz debebant̄ n̄ comedim'. et cetera.
 o. typice exponens dic̄ apl̄s. qđ
 d̄s statuit eos qui euangliū an-
 nuntiant de euanglio uiuere. ego
 aut̄ nullo hoz usus sū. Duodeci
 aut̄ annis neemias cū fr̄ibz suis
 ita in ducatu uiuebat. ut anno-
 nas que ducibz debebant̄ ip̄i n̄
 comederēt. quo p̄ hoc mistice insi-
 nuaret aplicū illud eē opus. cū qđ
 in regimine plebis dī p̄motus. o-
 pus quidē rectoris nobilit̄ eccliam
 edificando exercet. s; questū exerci-
 citi ab eis qđ p̄dicando ac bene ui-
 uendo regit̄ terrena commoda

erpetendo n̄ querit

Factum est autē cū audisset
sanaballath et tobria et gosem a
rabs et ceti inimici n̄ri qđ edificas
sem ego murū et reliq̄ usq; dū autē
veni et pcutiam fedus parit in ui
tulis in campo uno. Ipi autē cogita
bant ut facerent in malū. Misit ḡ
ad eos nuncios dicens. Opus gran
de ego facio. et n̄ possum descen
dere ne forte negligat cū uenero.
et descendero ad uos. **H**ostes scē ci
uitatis suadent neemie ad campes
tria descendere. fedusq; pacis secu
mire. mactatis simul uittulis in tes
timoniū federis compacti. uerū ille
ne opus religiosū negligat in mon
tanis pseuerat. sic et heretici ac fal
si catholici uolunt ea conditione
cū ueris catholicis consortiū pacis
habere. ut n̄ ipsi ad arcē ecclesiastice
fidi ad opationis ascendere consen
tiant. si potius eos q̄s in culmine uir
tutū commorantes aspiciūt. ad in
fima opum siue dogmatū prauoz
descendere cogant. **Q** bene in cam
po uno uolunt cū neemie pactū in
ire. quia nimirū in eadē libertate ui
te latioris quā ipsi secunt. om̄s q̄s
seducē possunt. resoluū desiderant.
Bene idē pactum cū eo in uittulis
parit mactatis uolunt mire. quia
falsi fr̄es orationis siue actionis sue
dō hostias unā cū ueris catholicis
gestiunt offerre. quatinus et ipsi

ueracit̄ fidelit̄ crediti. p uictimā cō
munione eosdē ueros corrupere
catholicos possunt. **V**erū neemias
psonam fidelū doctorū tenens. ne
quaquā ad p̄anos descendē neq;
eoz hostis inquamari consentit. s̄
in conceptis uirtutū opib; deuotus
psistit. et quo acūs trere nitentur
inimici. eo magis ipsi bene opando
tribiles eisde inimicis fieri contū
dunt. **U**nde et in sequentib; dicit̄
Omnēs autē hū trēbant nos. cogitā
tes qđ cessarent manus n̄re ab o
pere. et quiescerem. quā ob causā
magis confortauī manū meā. **E**rgo
et in spūali structura. quia uerū
semp hostis manus n̄ras temptat
impedire. semp eas ipsi in bona ac
tione diuino auxilio confortare cu
rem. **E**t ingressus sū domū samarie
filij dathie. filij metabebel secreto. qui
ait. **T**ractemus nobcū in domo dī
in medio templi. et claudam̄ por
tas edis. et cetā usq; dum ait. **Q**
intelligi qđ d̄s n̄ misiss̄ eum. s̄ q̄
si uaticinans locutus eēt ad me.
Q tobria et sanaballath cō. dixis
sent eum. **A**ccepit enim p̄cū. ut
tritus facerē et peccarē. **P**ulsati
insidus hostiū neemias domū sa
marie quasi amici et fr̄is ingreditur.
s̄ et ipsum insidiatorē atq; hostē
inuenit. ut pote ex̄noz donis et
amicicia corruptū. **S**emp nāq; ha
bent electi foras pugnas. intus u

moref. nec solū apli s; et pphe. pe-
riculis ex genere piculis ex gentibz.
piculis ex falsis frīb; suspectā uitā
agebant. **C**ompletus ē aut mur⁹
xx. die. quinto die m̄sis elul quinq;
ginta duobz dieb;. **M**ensis elul. se-
cundū ebreos sextus anni est m̄sis.
qui apud romanof appellat̄ sep-
temb;. **E**t recte mur⁹ scē ciuitatis sex-
to anni m̄se completur. ut etiā hoc
tempore p̄fecta fidelū siue peni-
tentū seu innocentū actio desig-
netur. Nam senario numero solet
p̄fectio boni opis designari. uel q̄
a dom̄i sexto die creationē mūdi
summauit atq; in septimo reque-
rit. ul̄ quia nos in sex huius sc̄i e-
tate bonis insudare opib;. in sep-
tima aut̄ que ē in alia uita. sabba-
ty simū animaz uoluit sperare. **R**ec-
te xx. quinto eiusdē m̄sis die com-
pletur. pp̄t uidelic̄ quinq; corpori
sensus. quoz ministio bona fori o-
perari debemus. Sic enī quinarū
numer⁹ simplex hos solet sensus fi-
gurare. ita idē p̄ se ipsum multi-
plicatus. atq; ad xx. quinq; p̄duct.
eisdē ip̄os maiori p̄fectione demō-
strat. **P**erficim⁹ ḡ murū ierlm. xx.
quinto m̄sis vi. cū om̄s corporis no-
tri sensus diligent̄ diuinis manci-
pantes seruitus. cepta uirtutū stu-
dia. ad finem firmū p̄ducim⁹. & q̄q;
ad munitiōē catholicę pacis fide-
lit̄ agere cepim⁹. efficacit̄ dño ad

27.
uiuante complem⁹. **Q**ui uidelic̄ mu-
rus bene etiam quinquaginta & duo-
bz dieb; d̄r̄ ēē completus. Quinqua-
gesim⁹ namq; penitentię ac remissi-
onis ē psalmus. in q̄ etiam de hui⁹e
edificatione ciuitatis specialit̄ orat̄
pp̄ha dicens. **B**enigne fac dñe ī bo-
na uoluntate tua syon. et edificent̄
muri ierlm. **Q**uinquagesimo die do-
minice resurrectionis uenit in ec-
clesia primitiua sp̄s sc̄i. p̄ quē no-
bis et deuotio penitendi infundit̄.
et penitentib; donum uenię ofert̄.
Duo aut̄ p̄cepta s̄t karitatis. dei
uidelic̄ amor et primi. quib; dona-
ta nobis p̄ sp̄m sc̄m indulgentia
peccator̄ p̄ et̄ne uite p̄ceptione la-
borare iubemur. **I**deoq; aptissime
murū scē ciuitatis que ab hostib;
erat diruta reedificantes ciues illi
in quinquaginta & duobz dieb; restau-
rant̄. quia hec nimirū ē iustoz in
hac uita p̄fectio. ut et queq; deli-
querunt penitendo p̄ grām diuine
inspiratiōis castigent̄ et deincep̄
se in di et primi dilectione boni
opib; adornent. **xxviii.**

Fa c t u o est aut̄ cū audisset
om̄s inimici nr̄i. ut timerent
unūse gentes que erant in cū-
tu nr̄o. et conciderent m̄t̄ semet
ipsos. et scirent qd̄ a dō factū eēt
opus hoc. **Q**ui antea structore
scē ciuitatis tr̄ere querebāt. ut
eos ab opando retardarent. nunc

completa eiusdem civitatis astructi-
one timent ipsi atque animo concidit
agnito quod edificatio illa deo auctore
cepta esset atque completa. Sic et in
sca ecclesia cum karitatis continentia
e. pacis et ceterarum virtutum structura
firma surrexerit timent inimicorum
spiritus. et viribus nostris effugata eorum
temptatio repellitur atque ad nostram
potius victoriam proficit. Quod et de he-
reticis eque ac falsis catholicis acci-
pi potest: qui ostenti bonorum fide
per dilectione operante. aut corriguntur
et emendati. aut manifestati caventur
et ecclesie sinibus expelluntur. **P**ostquam
edificatus est murus. et posui ianitores
et cantores et leuitas precepi ananiam mo-
strari. et cetera usque dum ait. Non ape-
riantur porte ierusalem usque ad calorem
solis. **E**t in spiritali sensu ubicumque
murus ecclesie collectis ad fidei novis
populis. vel correctis his qui errave-
rant edificatus fuit. mox ponen-
de sunt ualvae discipline regulari-
ne antiquus hostis qui quasi leo ru-
gens circuit usque in ouile fide-
lium ualvae irrumpere. Recensendi sunt
ianitores. cantores et leuitae. qui e-
asdem ualuas custodiant. quorum per-
sonam omnium doctores sanctis ueni-
re perspicuum est. Ianitores quippe sunt
quia clauis regni celorum preceperunt
ut dignos quidem humilesque susci-
pian. superbos uero et imundos ab in-
gressu superne civitatis arceant di-

cendo. Non est pars neque fors in
sermone hoc: cor enim tuum non est rec-
tum cum deo. Cantores sunt quia dulce-
dine eiusdem parte celestis auditori-
bus suis pia uoce predicant. Leuitae sunt
quia erga obsequium diuini cultus
semper inuigilant. Precepit autem ne
emias ne aperiantur porte ierusalem
usque ad calorem solis. hoc est toto
tempore noctis: ne uidelicet aut ob-
tectis tenebris hostis irrumperet. aut
certe aliquis eorum incautus exiret
ab hoste captus periret. Quod etiam
in huius sancti nocte tota custodes a-
nimarum debent solertiter agere: ne
obseruantia pie susceptionis neg-
lecta aut diabolus cohortem fide-
lium perturbaturus subintraret. aut de-
iporum numero fidelium quempiam perdi-
turus rapiat. Apparente autem so-
le iusticie. et clarescente luce fu-
ture beatitudinis. iam non opus e-
rit clauis continentie: quia nec
aduersari sunt dabitur facultas in-
pugnandi siue temptandi fideles:
utpote sempiterna cum suo principe
ultione dampnatis. Unde in apo-
kalypsi sua iohannes. de futura eadem
sanctae civitatis gloria dicit. Et porte eius
non cludentur per diem. neque enim non e-
rit illic. **E**t posui custodes de ha-
bitatoribus ierusalem. singulos per ui-
ces suas. et unumquemque contra domum
suam. **C**ustodes animarum non sunt de
neophitis nec de turba uulgarium.

si de illis constituendi qui a certamine uictorū dī grā libati. iam intē i ierusalē hoc ē in uisione tranquil le pacis habere osuerūt qui dicē ua lent cū aplo. Nā autē cōsuetudo i celis ē. De quibz bene dī. quia constituerit singulos p uices suas. ut hīs uide licet cursu suo cōsumato de hac luce subtrahis. alij mor eoz loco regimini pferant fidelū. neq; ullo tēpore desint qui p pace scē ecclie ppter timores nocturnos grebare sata gant. corrente semp usq; ad finē seli ueritate sermonis pphetici. q eidē ecclie dī. P patre tuus nati sūt filij. Bene q; subiungit. & unū quēq; cont domū suam. Sic etenim custodia scē ecclie rite pficit. si q; q; ita sollicitudinē omniū fidelū gerat. ut specialit eis quibz ē p latus. dō auctore curā studij dili gentioris impendat. **xxvi.**

Ciuitas autē erat lata nimis et grandis. et ppl's paruus in medio eius. et n̄ erant dom' edificate. **H**ec illi tempori typice conueniunt cū disseminato p aplōs longe lateq; ūbo dī. totus orbis nouū fidi ger men accepit. et needū ecclie edifi cate. s; tantū auditu et sacramtis uerbi ppli adhuc rudes erant i buti. **D**edit autē d's in corde meo. et congregaui optimates et magis tratus et uulgu. ut recensere eos. et inueni librū census eoz qui as

cenderant p̄mū. **I** dēco congrega tis in se n̄ solum optimatib et ma gistratib. s; omni uulgo diligent eoz numerū recensere curauit. ut pfecta omniū sūma. discernere pos set qui in urbe ipā ierusalimoz. q ū alus in ciuitatibz habitare deberet.

Et uenerat mensis **xxvi** septimus. filij autē isrl erant in ciuitatibz suis. Congregatusq; ē om nis ppl's quasi uir un' ad plateā q est ante portam aquarū. & dixerunt eoz scribe. ut afferret librū legis moy si. quā pcepit dñs isrl. **Q**ue rente neemia puidere ac disponere qui in ciuitate quā edificauerant ha bitare deberent. supuenit m̄sis sep timus. n̄ nam longe abetat. Cū enī mur' ess; uigesimo quinto die m̄si sexti complet' n̄ plus ad exordū septimi m̄sis quā quinq; dies sup erant. **Q**ui uidelic' m̄sis septimus a p̄ma sui die. usq; ad uigesimā se cundā. totus legitimis ceremoniis erat consecrat. **Q**uibz rite celebra tis. sic deinde ad disponendos cō dite urbi mansores. cū p̄ncipibz & plebe reūsus ē. **U**bi notanda deuo tio simul et concordia ppli. quia q si uir unus. hoc est una eademq; fide ac dilectione ad tēplū dñi cō uenit. rogaueritq; ipsi pontificē su ū. ut allato lib' mandata s' legis que agere deberent replicaret. ut cū ciuitate edificata. opis quoq; dō

placiti structura surgeret. ne sic
antea. ppter negligentiam religionis.
ciuitatis etiam ruina sequeretur. **Q**uod be-
ne sexto mense ciuitas exstructa. sep-
timo in ea populus ad audiendam lege
agregatus est. **S**extus quippe dies in lege
opandi. septima est quiescentibus. **Q**uod
hec est post bonum opus nostrum. dilec-
tissima atque acceptissima domino quies
nostra. ut abstinentes ab opere seruili
hoc est peccato audiendis diligentius
atque implendis eius mandatis ope-
ram demus. **V**nde et in principio eius
die mensis septimi. statuta erat sollemp-
nitas tubarum. quarum cantu populus inter-
orationes. et hostias ardentius ad me-
moria diuine legis excitaret. **Q**uod nunc
quodque intellectu spuali. oportet edi-
ficata ciuitate sancta sequi lectionem
diuinam. et tubas sonare crebriores.
quia nimirum necesse est. ut iniciatus
sacramentis celestibus populus. etiam sacis
eloquii ex tempore sollertius qualiter
uiuere debeat instruat. **Q**uod autem con-
gregatum die populum ad plateam que
est ante portam aquarum. portam aquarum
reorum dicitur in antro sacerdotum. quo templum
omni ex parte per quadratum erat circumda-
tum. maxime ad orientalem plagam
templi. ubi erat mare eneum ad lau-
das manus pedesque interuentum in tem-
plum. ubi decem literes eneum ad lau-
das hostias. ubi etiam altare holo-
causti. inter quod et templum lapidatum
est zacharias filius barachie. **H**oc

autem populus inter huius portam atrium inter-
di habebat licentiam. si tantum sacer-
dotes et ministri domini. populus autem ex-
ter hanc portam et maxime in platea
que ad orientalem eius erat plagam
ad audiendum uerbum siue ad orandum
stare solebat. **B**ene ergo ante portam
aquarum collectus est populus. qui per an-
trum stitem suum fluentis septuaginta e-
rat spualiter potandum. **S**tetit autem ez-
ras seba super gradum ligneum quem fece-
rat ad loquendum usque dum dictum est.
Quod aperuit ezras librum coram omni
populo. super uniuersum quippe populum e-
minnebat. **H**uius loci uidetur memi-
nisse scriptura paraly pomenon ubi
dictum est. quia stetit salomon coram
altari domini ex aduerso uniuerse multi-
tudinis israel. et extendit manus suas.
Siquidem fecerat salomon basim ene-
am. et posuerat eam in medio basili-
ce. habentem quinque cubitos longi-
tudinis. et quinque cubitos latitu-
dinis. et tres cubitos in altum. stetit
que super eam. **I**n medio namque basili-
ce. in medio dicitur atrium sacerdotum.
cui basilica maior atque exterior
omni ex parte templi erat circumda-
ta. **D**e quibus superius in eodem libro sep-
timum est. fecit etiam atrium sacerdotum. et
basilicam grandem. **V**erum salomon qui
si rex basim fecit eneam. porro ez-
tas quasi minoris potentie gradum
ad loquendum ligneum constituit sicut
etiam salomon siue moyses altare

holocausti fecerit eneu. p q filij tns
 migrationis reposuerit lapideu.
S: n e putandu minoris sacram
 tu pfectionis. ligneu gdu. qua ba
 sim habere eneam. Qd eni sepe
 dictu est. sicut es p diuturnitate
 p durandi. ul' suauitate sonandi
 diuinis competit sacramtis. que
 nulla scoloz longitudine deficiunt
 et in omne tram exiunt son' eoz.
 ita etia lignu eisdem aptissime con
 gruit. ppt uidelic' tropheu dñice
 passionis. **S**up uniuersu g pplim pon
 tific' emmet. quando is qui gdu
 doctoris accipit. merito uite pfee
 tioris actione uulgi transcendit.
Stat aut in gdu ligneo que fecat
 ad loquendu. quando singulari
 imitatione dominice passionis al
 tiore se cetis facit. unde merito fi
 ducta libere uerbu di pdicandi
 obtineat. Nam qui passionem dñi
 p suo modulo contempnit imita
 ri. needu gdu ligneu unde in
 firmis supeminet ascendit. ideo
 q: necesse est talis scriba trepidus
 pcepta di pdicet. timens sine eru
 bescens ea que ipe n fec. aliis faci
 enda pponere. **V**nde apte in se
 quentibz adiungit. **P**opul' aut
 stabat in gdu suo. **C**u enim p
 fules qntum honore pstant. tan
 tum etia bonis opibz subditos
 anteire satagunt. tunc et idem
 subditi bonis eoz incitati exem

plis. sue gdu uite iam deuoti exse
 quunt. eoz q: puf exhortationibz
 admoniti. lacrimis p admissis erra
 tibz siue etiam p desidio pate ce
 lestis. crebras fundere delectantur.
Vnde et hic qq: apte subiungit.
Flebat aut omnis ppl's. cu audiret
 uerba legis. **U**erū quia ide doc
 tores sci. qui mtes auditor' suoz
 et lectionibz sacf et deuotul suis ex
 hortationibz ad lacrimas excitat
 easde quoq: lacrimas consolant' dñi
 sempitna gaudia secutura ee pmit
 tunt. recte subiungit. **E**t dixit
 eis. **I**te et edite pingua et bibite
 mulsu. et mittere parte ei qui n p
 parauit s. quia scs dies dñi et no
 lite stristari. **S**cs naq: nob dies
 dñi e. cu ubi illius audiendis at
 q: implendis opam dam. **I**n q ui
 delic' die. nos quauis extrinsec' tri
 bulationu adusa p pessos. spe gau
 dentes ee oportet. iuxta illud apli.
 quasi cistes. semp aut gaudentes.
In quo etia edere pingua & mul
 sum bibere iubem'. hoc e de collata
 nob diuinitus ubertate bone acti
 onis. et de ipa audiendi dulcedie
 uerbi di gaudere. **M**ulsu naq: e.
 uinu melle dulcoratu. **V**nde et gre
 ce ynomeli uocatur. **S**: et de eisdem
 saluberrimis nre mris epulis. et
 qui s n pparauit partes mittere
 pcpimur. ut uidelic' infirmiores
 p rimoz ascientias. ul' exemplo pie

actionis ul' suauitate deuote ad
monitionis confortare curemus.
quatin' et ipoz anime iuxta psal
mistā. sicut adipe et pinguedine
supne languitatis habundantia re
pleantur. Labijsq; exultantib; lau
dent nom' dñi. Hūc aut' locū nos
etiam iuxta littām decet imitari.
ut cū uidelic' dieb; festis post ora
tionē. lectionē psalmoz studia cō
pleta carnis curā reficiendo agere
disponim'. paupib; q; et pēgnis par
tem dare meminim' **xxvii**

Et inuenerunt in lege scriptum p̄
cepisse dñm in manu moysi. ut
habitent filij isrl' in tabnaculis in
die sollempni m̄se septimo. & ut p̄
dicent et diuulgent uoce in uniu
fis urbib; suis. et in ierusalem di
centes. Egre dimini in montē. et af
ferte frondes oliue. et cetā. **H**ec in
leuitico plenius sc̄pta sūt. et qd̄ i
memoria fieri iussa sint itāis illi
longissimi. quo educens ex egypto
pplm suū dñs. xl. annis p̄ desertū
in tabnaculis fecit habitare. cotti
die illis p̄ moysen legis sue p̄cepta
dēpmens. Iussa ē aut' fixio fieri
tabnaculoz qd̄ grece dī scenophe
gia. annis omnib;. vii. dieb;. id ē
a .xv. eiusdē septimi m̄sis. usq; ad
xx. ii. cuius obseruancie sacramtū
merito ē nob' spuali inquisitione
p̄scrutandū. maxime cū dñs in
euanglio eidē festiuitati adesse

dignat' sit. eamq; pplm affatus cō
fluentē suis sac̄sc̄is dedicauit libi.
Et nri g' patres libati sunt abegyp
tia seruitute p̄ sanguinē agni et
adducti p̄ desertū. xl. annis. ut ue
nirent in t̄ram remissionis. q̄ndo
p̄ dominicā passionē libatus est
mund' a seruicio diaboli. & p̄ apo
tolos primitiua ecclia congregata
est. **Q**ue quasi p̄ desertū. xl. anni
ducta ē. ut ueniret ad p̄missā in
celis patam'. quia ad imitationē ie
iunū quadogenarij. qd̄ moyses et
helyas & ip̄e dñs impleuit. i mag
na continentia uitā ducere solebat.
semp' etiam sitiens patam'. et ab
unuisis mundi hui' p̄rōp' seques
trata illeceb; quasi secretā in cot
tidiana diuine legis meditatione
conūlationē gerebat. **A**d cui' memo
riā tēporis. et nos debem' manere
in tabnaculis exeuntes de domib;
nris. hoc ē relictis sc̄li curis ac de
lectationib;. pēgnos nos eē in hac
uita. & patam' habere in celis con
fiteri. atq; ad eam otius p̄uenia
mus desidāre. et hoc in die sol
lempni. m̄se septimo. id ē in luce
gaudij celestis implente cor nr̄m ḡ
ua sp̄s sc̄i. que septiformis a p̄pha
comm̄data ē. In quib; uidelic' taber
naculis. vii. dieb; manere p̄cipim'.
qm̄ omni tēpore uite huius q' tot
dieb; ecumagit'. animo nos retine
re oportet. quia incole sum' apud

dñm in tra. et pegrini sic om̄s patre
 nr̄i. **E**gredimini inquit in montē
 et afferite frondes oliue. et fronde
 ligni pulcherrimi. frondes mirri.
 & ramos palmar. et frondes ligni
 nemorosi. ut fiant tabnaclā sicut
 sc̄ptum ē. **E**t nos eḡdiamur quasi
 de mansione quadā genaliū cogita
 tionū. in altitudinē sc̄ar sc̄pturar.
 crebrius meditandam. & afferam' no
 bis inde quasi frondes oliue. fruc
 tus misericordie. quibz paupes recrean
 do. nos simul ab estu temptantiū
 uicior obumbrem. et frondes ligni
 pulcherrimi qd iudei cedrū uocat.
 fructus nimirū karitatis que int̄
 om̄s pulcherrima et eximia ē uir
 tutes. p̄ quā et dñs nr̄ lignū cruci
 p̄ nr̄a salute conscendit. cuius pas
 sionē dū et nos in quantū possibi
 le est imitam. frondibz p̄fecto ligni
 pulcherrimi p̄regim. **A**fferam' et
 frondes mirri. immortificatiōe libi
 dinū et uicior omniū. **N**am & ma
 gi dño myrrā offerentes immune
 re docuerit t̄ypice eos qui ihu xpi
 sunt carnē suam cū uicijs et concu
 piscencijs crucifigere debere. Item
 frondes mirri ad faciendū s̄ umb
 culū afferit. quicūqz potest dicere.
 quia xpi bonus odor sum dō in
 omni loco. **A**fferam' et ramos pal
 mar. que manus uictis ornat ē.
 ut uictrem gule. ire. auaricie ce
 teroz qz uicior. intem semp gera

mus. semp hostib' cunctis existere
 fortiores curem. quatinu' illoz in
 futuro meram esse consortes. de q
 bus ait in apokalypsi sua iohes.
Stabant ante thronū in ospectu ag
 ni accincti stolis albis. et palme in
 manibz eoz. frondes qz ligni ne
 morosi. hoc ē reliquaz ornamta
 uirtutū. De quibz omnibz mystica
 nobis tabnacula facimus. cū boni
 delectati opibz animū totū a mun
 danis abstrahim' illecebs. **E**t eḡssus
 est ppl̄s et attulerit. feceritqz s̄ taber
 nacula un̄quisqz in domate suo. et
 in at̄is suis. & in atrijs domus di.
 et in platea porte aquaz. et i pla
 tea porte effraym. **I**n domate di
 cit. in tecto domoz. **N**am in pales
 tina n̄ habent tecta in domibz. s̄
 equales sūt domoz omniū summi
 tates. suppositis trātibz ac tabula
 tis. **V**nde et in lege p̄ceptū est. ut
 quisqz domū edificat nouā faciat
 loriceulam in ccutu tecti. ne quis
 ex eo dilapsus piculū mortis inci
 dat. **I**taqz un̄quisqz nr̄m agressus fa
 cit tabnaclā in domate. id ē tecto
 sue domus. cū habitaculū sue car
 nis animo transcendens. affectu ei
 norios sedula supne lucis ac libta
 tis meditatione calcauit. **Q**d ip
 sum et in at̄is nr̄is facim'. cū intē
 ad celestia flagrante quasi extra
 mundū consistamus. cui' mansionē
 nos oculis relinquere desideram'.

facim' et in atr'is dom' di' quando
et si needū aulam supne habitati
onis licet ingredi. in eius tam ui
cina totam nrē cogitationis me
moria sedeq' collocam' facim' et in
platea porte aquar' cū dilatato cor
de nrō in uia mandator' di'. sicut
ceruus desiderat ad fontes aquar'.
ita desiderat anima nrā ad dñm ui
uū. facim' et in platea porte effra
ym. hoc est frugiferi siue crescen
tis' quando in eadē amplitudine
liberi cordis ita pficim' ut patefac
ta nobis a dño porta iusticie. semp
in illo crescim' in salute. ac maiori
be p dies bone actionis frugib' ha
bundare meream'. **L**egit aut in
libro legis di' p dies singulos a die
p'mo usq' ad diem nouissimū. et
fecerūt sollempnitatē. vii. dieb'. et
in die septimo collectam iuxta ri
tū. **Q**uantū littere sensus patet.
ipā quidē scenophēgia. vii. dieb'
agi solebat. id ē a xv. m̄sis sep
timi luna usq' ad uigesimā p'mā.
deinde octauo die. hoc ē. x. scdā
m̄sis denuo collecta ppli agebat'.
maiori festiuitate insignis. **S**cp
tū namq' ē in leuitico. **A** quinto
decimo die m̄sis. vii. qñdo cōgre
gati' om̄s fructus t're ūre. cele
brabitis ferias dñi. vii. dieb'. Die
p'mo et die. viii. erit sabbatū id
ē requies. **S**umetisq' uob die p'mo
fructus arboris pulcherrime et

ceza. **L**egit g' ezras septē dieb' sce
nophēgie pplō in libro legis dei.
quia nimirū. hec ē uera nrā i hac
uita sollempnitas m̄tis. ut p dies
singulos. id ē p omnia bona opa
quib' a dño illustram'. legendis. au
diendis. faciendis eius sermonib'
intento corde uacem'. **I**ncipit aut
hec sollempnitas a quinto decimo
die m̄sis. qñdo luna nocte plenissi
ma ē. cū om̄s nrē tenebre clarissi
mo xpi lumine resoluunt'. **S**equi
t'q' eam dies octauus sabbati. id ē
requies. uidelicet tempore resurrecti
onis in uita futura. cuius gaudis
iteri i spe subleuam'. tūc in re
ipā pfruem'. cum ex optatissima il
la collecta om̄s scōz cetuf' et ange
loz scilicet et hominū in aspectu su
i conditoris congregatus. et nūquā
segregandus exultauerit. **xxviii.**
In die aut. x. quarto m̄sis huus
conuenerūt filij isrl' in ieiunio et
saccis. et humus sup eos. et separa
tum ē sem' filioz isrl' ab omni fili
o alienigena. et ceza. **N**otanda de
uotio correcti post captiuitatē po
puli. ut completa rite sollempnita
te que p legem dñi mandata ē. u
na tantū intm̄sso die. mox in ie
iunio et in penitentia. ipsi sua spō
te conuenerunt et qd dieb'. lectio
nis scōz ac leticie gerendū audi
erant diligent' et tempore gereret
separando scilicet se ipōs et menta

et corpore a consortio eorum qui alie
 ni ee a dno et ab eius cultura com
 pbantur ne rursus p societate et ex
 empla reprobos incidere in mala
 captiuitatis et erupne que tu uir
 post longa temporu siue scloz uo
 lumina sese euasisse cernebant. Q
 quid de huius nobis mystice tracta
 dum n ut talium exempla secuti qe
 quid in publica synaxi ul' auditori
 o faciendu cognouim' denuo mu
 tua mēnos coll' atione tractemus.
 & qualiter singula hec castigatione
 cordis siue corporis nri complere
 ualeamus sollerti indagine pqui
 ramus. Quoz maxima compbat
 indulta uite correctiois dum subdit
Et surrexerit ad standu. et legerit
 in uolumine legis dnm di sui. quat
 in die et quat in nocte confitebat
 et orabant dnm dnm suu. **Q**uis e
 nim n miret tantu pplm tam eri
 miam habuisse cura pietatis. ut q
 ter in die. hoc e pmo mane. tēra
 hora sexta et nona. quibz oratio
 ni siue psalmodie uacandu erat.
 auditui se legis diuine contrade
 rent. quo inuocata in dnm mte pu
 rior ac deuotior ad deprecanda eui
 misericordiam rediret. s; et in nocte q
 t excusso torpore somni ad con
 fitenda peccata sua & postulanda
 ueniam exurgerent. Quoz ex
 emplo reoz in ecclia more inoleuit
 se pulcherrimu ut p singulas

diurne psalmodie horas. lectio u
 na de ueteri siue nouo testamto.
 cunctis audientibz ex corde dicatur.
 & sic apostolicis siue ppheticis co
 firmati ubi. ad instantia orationis
 genua flectant. S; et horis noctur
 nis cum a laboribz cessatur opum.
 libere auditui lectionu diuinaz
 aures accommodent. **xxviii**

Et dixit ezras. Tu ipse dñe solus.
 tu fecisti celum celoz. et omne
 exercitu eoz. tiam et uniuersa que i
 ea sunt. et ceta usq; ad fine oratio
 nis siue confessionis eius. **Q**d sup die
 tum e quia confitebant peccata sua.
 & peccata patru suoz. plenius ezra
 deprecante qualiter sit factum ostendi
 tur. **Q**d u in cōlusionē die. sup om
 nibz q huius nos ipi pcutim fedus.
 & scribimus. et signat pncipes nri.
 leuite nri. et sacerdotes. et cetera.
 manifestius ostendit. quanta gra de
 uotionis omis eoz psonę nouu pt
 festa scenophęgie conuentu fece
 rint. ut uidelicet tota se intentione
 a sceleratoz contagis ex purgatos
 diuino federi coniungerent. ipam
 q; federis sci conditionē. et ser
 mone confirmarent et septo. ac
 sic ab impioz consortio separati.
 securiores implerent opus. qd ia
 dudū cepant. id e congruos facte
 urbi ciues de numero pōz institu
 signatores. **xxx.** Serent
 aut fuerit neemias athersata.

xxviii
e

et g' exat sepe
 pplo m hō
 nri. hec e uer
 mptas
 d e p omnia
 nō illustram
 faciendis
 orde uacm
 mpta a qu
 iudo luna noct
 omis nre
 umme resolu
 dies octaua
 idelicet temp
 ta futur
 pe subleuam
 em cum ex
 ta omis scio
 e et homin
 oris corrigam
 chis exultant
 t q quarto
 et filij
 humis sup
 em filioz
 agena. et
 correcti post
 complera
 p legem dñi
 tu m mō
 t in penam
 uenirent
 ac leu
 diligenti
 ndo scilicet

filius achelai. **A**lia translatio ha-
bet. Neemias qui atherfata. Erat
enim idē neemias dyōmmos. unde
et singularit̄ subinfert̄ filius ache-
lai. qđ ipsum superius insinuat̄ ap-
tius cū dicit̄. **D**icit̄ autē neemias ip-
se ē atherfata. ezras scriba & leuite.
inceptantes uniuerso populo. Dies scifi-
catus dño dō nro. Populi q̄ terre
qui portant uenalia. & omnia in
usum p̄ diem sabbati ut uendant.
ñ accipiem⁹ ab eis in sabbato et i
die scificata. **E**t nob̄ sabbatū ē
spuale semp̄ agendū. semp̄ a serui-
li ope hoc ē peccato feriandū. sem-
p̄ uacandū. et uindndū qm̄ dñs ip̄e
ē d̄s. ut post tale sabbatum liberati
a peccatis conscientie puenire pos-
simus ad sabbatū futurē in celestibz
gl̄e. **S** querūt ppli t̄re nr̄m p̄fana-
re sabbatum. uenalia nobis queq̄
inferendo in die scificata. quia sp̄s
immūdi satagunt nr̄i mundicia
cordis commaculare. et accepto p̄ci-
o consensus nr̄i. uicior̄ nob̄ illecebs
ingerere. q̄ diem maxime scificatio-
nis inquinent. id ē lucē pie cogita-
tionis siue actionis nr̄e immisiss
erroribz obnubilent. **S** huiusmō-
mercatū nos clausis muris nr̄e ur-
bis. hoc ē uite custodia p̄fectioris.
p̄fusus uitare debem⁹. **E**t statuem⁹
sup̄ nos p̄cepta. ut dem̄ t̄ciam par-
tem sicti p̄ annū ad opus dī nr̄i.
et cet̄a usq; dū dicūt & ñ dimittē

mus domū dī nr̄i. **C**uncta hec
que hoc capitulo continent̄ ad cu-
ram dom̄ dñi et ministroz ac mi-
nisterioz eius p̄tinet. Optimusq;
ordo religiose cūlationis et nob̄
quoq; nō spualit̄ imitand⁹. ut p̄mo
semetipōs filii cōsmiḡationis ab
inquinacionibz gentiū castigauit̄.
deinde obseruatione sabbati que
int̄ p̄ma legis mandata eminebat
scificati sint. ac sic de cet̄o omnē
curā agendi ad obsequiū diuini
cultus cōuerterint. **P**rimo n̄aq; nō
a malis emundari. et sic bonis ne-
cesse ē actibz adornari. Longū au-
tē satis ē singula hec allegorice q̄
ordine nob̄ spualit̄ erga cultū dñi
sint agenda differere. & hoc magis
in ip̄o legis uolumine faciendū.
Habitauerūt autē p̄ncipes **xxx.**
ppli in ierlm̄. reliqua ū plebs mi-
sit sortem. ut tollerent unā partē
de decē qui habitaturi eēt̄ i ie-
rusalē ciuitate sc̄a. nouē ū partes
in ciuitatibz. **N**unc completa est
dispositio. que mox facta ciuitate
erat inchoata. s; usq; ad hoc tēp̄
nequibat t̄minari. p̄us quā recen-
sito ppli numero. et expletis sol-
lemnibus septimi m̄sis. qui uide-
licet in ip̄a sc̄a ciuitate q̄ alijs in
urbibz habitare deberēt. Congru-
it autē figuris sc̄m̄toz. qđ p̄nci-
pes ppli in ierlm̄ habitasse refe-
runt. Decet n̄aq; p̄sules sc̄e ecclesie

quāto culmine potentie plebe tñs
 cendunt tantū eam et uite mītis
 transcendere. Civitates quippe isrl̄
 relique deuotā plebis dī conūsati
 onē designant. Porro habitatio iero
 solimoz eoz actus specialit̄ figurat
 qui supato iam certamine uicior
 libera mte uisioni supne pacis ap
 p̄p̄inquant iuxta illud psalmiste.
Diliget dñs portas syon sup om̄ia
 tabnacula iacob. Vnde etiā conse
 quent̄ decima pars plebis ī ierlm̄
 habitationē sorte electa suscepit.
 relique ū nouē suis in urbibz resi
 dent quia nimirū p̄fectoz ē eozū
 qui p̄cepta decalogi ad integrū in
 dī et p̄mi dilectione custodiunt
 archanis celestibz mte primare at
 q; ut ita dixerim summe pacē bea
 tudinis int̄ turbines uite laben
 tis imitari. quāuis & illis qui gene
 ralia dī mandata seruant intrandi
 ad uitā et̄nam ianua pateat. iuxta
 qd̄ dñs in euanglio m̄roganti se
 diuiti declarat. Tales nāq; quasi
 in ciuitatibz s̄ a dño traditis cōmo
 rantur. q̄a in custodia diuine legis
 sese ab insidiis hostis antiq̄ muni
 re sollet̄ inuigilant. Qui ū p̄fec
 ti eē uolentes om̄ibz suis uenditis.
 atq; in elemosinas paupum distri
 butis sic dñm sequunt̄. uelut ī arce
 ierlm̄. & p̄mi tēplo dī atq; arce
 testam̄ti habitant q̄a gr̄e conditor
 sui sublimius app̄p̄iant. benedic̄t

quia n̄ eis humane p̄uidētia elec
 tionis. s̄ p̄ueniū sortis contigerit
 habitatio sc̄e ciuitatis. sicut et cet̄az
 possessio ciuitatū temporibz ioseph
 sorte data ē filius isrl̄. quia nimirū
 et parua parui. et magna bona bo
 ni. n̄ sui libertate ul̄ industā arbi
 trij. s̄ occulta iudicis ac largitoris
 munere p̄cipiunt. **B**enedixit aut̄
 ppl̄s iuris qui se sponte obtuler̄
 ut habitarent in ierlm̄. **E**t nō sub
 limē uitā electoz quā sequi imitan
 do n̄ possumus. congaudendo ac ue
 nerando nr̄am facere debem̄. **N**otā
 dum aut̄ iuxta fidē sacre hystorie
 quia n̄ alii erant qui in ierlm̄ ha
 bitasse dicunt̄ quā de t̄bu iuda et
 beniamin et leuite. Sequit̄ enī ma
 nifeste. **H**abitauit aut̄ un̄quisq;
 in possessione in urbibz suis isrl̄. sa
 cerdotes. leuite. nathimel. & filij ser
 uoz salomonis. Ac deinde adiungi
 t̄. **Q**ui in ierlm̄ habitauer̄ de filiis
 iuda. et de filiis beniamin. et cet̄a.
Quibz ūbis apte dicitur. qd̄ uniuersus
 isrl̄ id est decē t̄bz suis in urbibz
 habitabant. in quibz etiā sacerdotes
 et leuite decretam s̄ ex lege portio
 nem tenebant. De t̄bu aut̄ iuda et
 beniamin. q̄scūq; sort̄ elegit. habi
 tabant in ierlm̄. simul et de sacer
 dotali et leuitica t̄bu. **T**ribz namq;
 beniamin ibi antiquit̄ manebat.
 qm̄ huic ciuitas illa sorte p̄uenit.
Tribz ū iuda ibidē intrauit. a

di nri. C
 uculo conser
 ni et mnt
 us p̄met
 ose p̄satioms
 pualit̄ m̄
 filij t̄m̄
 nix genitū
 eruatiōe
 egi mandata
 ac sic de
 ad obsequi
 r̄erim
 m̄dant̄
 b. Adornat
 ingula hec
 b spualit̄
 la distere
 uoluntate
 aut̄ p̄cipi
 ierlm̄. reliq
 ut colleret
 qui habitant
 uitate sc̄a
 t̄bz. **N**unc
 o. que mox
 choata. s̄
 at t̄m̄nar̄
 li numero
 is septim
 ipa sc̄a
 habitare
 figuris
 si in ierlm̄
 Decet nāq;

e

h

9

temporib' dauid. cū eam ille totius
isrlitici regni metropolim fec' quib' et
tb' leui addita ē ex quo ibidē archa
testamti adducta. et altare ac tēplū
dī gstructū est. Vide enim sequen-
tia lib' huius. et inuenies quia de
hīs solūm t'ub' habitatores ieru-
salem computat quoz etiā summā
subtilit' omnū adnectit. Expleto autē
hor' catalogo curauit adhuc adiun-
gere scripturā quib' in urbib' cetā
pars earūde' t'buū habitauit. Hāc
sequit'. **D**e filiis iuda habitauerūt
in cariath. & in filiab' eius. et cetā
usq; dū dictū est q' manserūt ī ber-
sabee. usq; ad uallem ennon. **B**er-
sabee etenim ad australe plagā erat
terminus t'bus iuda. uallis autē filioz
ennon. ad aquilonē. que ē iuxta
iherusalem ad orientē. Deinde & filioz
beniamin ciuitates. simili ordine
replicant'. Quidq; illis enūmatis ad-
iungit' et de leuitis portiones iuda
et beniamin. significat qd in pos-
sessione filioz iuda et beniamin
leuite sortem iuxta decreta legis
accepit. **H**ec de hystoria paucis
dicta sūt. de quib' omnib' si quid
etiā allegoricū. & nr̄is actib' accō-
modū audire sensum delectat'. iu-
da int'ptat' confitens. beniamin fi-
lius dextere leui. assumpt'. Quoz
omniū t'bz. partim in ierlm. partim
in subiectis ciuitatib' a dō s' da-
tis inhabitant'. quia multi ac di-

uersi sunt pfectus fidelū. p quib'
et multe mansiones in domo pa-
tris sunt in celis. ut sup' docuim'.
Alii genālia dī pcepta seruare o-
tenti sūt. n̄ occidere. n̄ adultera-
re. n̄ facere furtū. n̄ falsū testimo-
niū cont' primū loqui. honorare
patrē et matrē. & diligere primos
tamquā se ipōs. Alij altiore uite p-
fecte apphēdē. artem conant'. qui
tam om̄s p sua quisq; uocatione
grām conditoris sui laudant et cō-
fitent' filij q; sunt regni pbenis.
qd ē in dextera eius. atq; ab illo
assumunt' in uitā. cū uenerit arti-
culus disēmiss' illius. in q' duo e-
runt ī ag. un' assumet' et unus re-
linquet' due molentes in mola. una
assumet' et una relinquet'. **H**ij autē
sac̄dotes & leuite qui ascendent' cū
zorobabel filio salathiel. iosue. se-
raia. ieremias. et cetā. **H**ic pncipe
sac̄dotū. unā cū fr̄ib' suis. id ē mi-
norib' sac̄dotib' ac leuitis descri-
bunt' illi qui cū zorobabel et io-
sue filio iosedech. de babilonia
captiuitate ascendent'. Quib' et
plicatis. adiungunt' et illi qui ex
eo tēpore in pncipatū sac̄dotij s'
met inuicē usq; ad iniciū regni
macēdonū successerūt. Sequit' enī.
Iosue autē genuit ioachim. et io-
achim genuit elyasib. et elyasib
genuit ioiada. et ioiada genuit
ionathan. et ionatha genuit ied-

63.
da. **D**enique ieddā qui ultime i hys
positus scribit. iosephus temporibus
alexandri magni fuisse principē sa-
cerdotū. occurrentē q. ei cū frīb.
suis. humiliē ab eo atq. honorifi-
ce susceptū. Quē quidē ille iaddū
nominat. et eē diē patrē onīe sacer-
dotis magni. de q. in machabeoz li-
bro scribit. n. qd. huius editor li-
bri neemias ad illa usq. tempora
uiuere in carne potuerit. s. quia
infantiā eius nouit. qui tam longo
post mortē eius tēpore ad gdu sa-
cerdotij puenire potuit. Nam et i
fine huius libelli filioz ioiada fi-
lij eliasib. intio est. qd. unus ex eis
gener fuerit sanaballath horoni-
tis. cuius quidē genī nom. tacetur.
s. quia ioiada idē auus ē iedde.
est at generū de q. sermo est. aut
patrē eiusdē iedde aut patriū fu-
isse. ideoq. illū supstite adhuc ne-
emia nasci potuisse. **I**n diebz. autē
ioachim erant sacerdotes et pnci-
pes familiar. saraia. ammaria.
et cetera. **D**escripta successione pn-
cipum et sacerdotum. addit etiam
catalog. minor. sacerdotū ac leuita-
rū. q. illoz fuere temporibz. ut
scire possimus aggregato ciuū i
ierlm. numero copioso. sacerdotū
q. ac leuitar. cet. fuerit grimus
ac nobilissimus. q. ad ministeria
tēpli & altaris ad confitendū et
laudandū dīm. ad custodiā eiusdē

tēpli & ciuitatis. ad erudiendā ple-
bem sufficerent. Neq. absq. miste-
rij sacrationis intelligentia factū ē.
qd. reedificata ciuitas ierusalē. tan-
tam copiā ciuū in omni gdu et
ordine meruit. quantā insistentē
ac destruentē hoste nūquā pdidit
se legit. Sic etenim sepe scā ecclia ex
detrimtis suis maiora recipit incre-
menta. cū uno p. incuriā lapso i
peccatū. plures exemplo eius trita
ad psistendū in castitate fidi fuit
cautores. Sepe idē ipsi qui pecca-
uerūt. maiores post actam peniten-
tiam bonoz opum fruct. ferre i-
cipiunt. quā ante incuriū peccati
ferre consueuerāt. Sepe ab heretici
ecclia uastata. postquā instantia
catholicor. doctor. lucē ueritatis re-
cepit. plures ad agnoscentiā tuen-
damq. rationē recupate eiusdē
ueritatis filios percauit. Neq. enī
umquā beati patres. athanasius. am-
brosius. hilari. augustin. et ceteri
tales. tot et tam magnificos i scām
scpturā tētatus conderent. si n. cō-
tra fidē rectam tā multifari. here-
ticor. fuiss. error abortus. S. dū
heretici mādaciū suū testimoniis scp-
turaz. astruere nitebant. coacti sūt
patres. e contrario earū scptura-
rū. illos auctoritate refellere. et
haz dicta quom. sint recte intelli-
genda disserere. Que nos eoz ho-
die scpta relegentes. quasi ad por-

tas et uestibula scē ciuitatis ac tēpli
custodes uigilantiores. quasi ad offi
ciū altaris et hostiarū dñi copiosi
ores accipiunt ministros. quia p̄ illoꝝ
sermones ad custodiam fidi & bone
actionis ad seruendū intentū di
uine obtutib; maiestatis erudimur.
Potest hoc etiā de p̄secutione gen
tiliū qua ecclia scā creberrime cō
cussa ē iustice accipi. q̄ occisione
quidē martīrū uidebat funditū
eē delenda. s; eis in occulto corona
tis melius ostruebat. quoz etiā p̄
mortē clarescentib; miraculis maior
ad cōfessionē fidi ppl̄s confluebat.
donec aper̄ q; ip̄e mundani impe
rii iugo xp̄i suauissimo collū sub
dere cōsensit. ut status scē ciuitatis
id ē ecclia xp̄i. qui diutius a regi
b; fuerat impugnat̄ incredulis.
denuo credentiū regū et p̄ncipū
sc̄li adiuuaret̄ et p̄pagaret̄ instan
tia. quom̄ ciuitatē ierosolimā regē
quidē chaldeoz qui int̄ptantur fe
roces. ul̄ quasi demonia subūter̄.
s; reges psaz qui int̄ptati dicunt̄
temptati. p̄uisione restaurant et
honore debito exaltant. **xxxii.**

In dedicatiōe aut̄ muri ierusalē
requisier̄ leuitas de om̄ib; locis
suis. ut adducerent eos ad ierlm̄
et cetera. **I**am dudū edificata erat
ciuitas. s; n̄ decebat eam dedicari.
p̄us quā habitatorib; aggregatis.
et minist̄ tēplo idonei. et portis

ac uestibulis essent deputati custo
des. **F**acta aut̄ ciuitas scā dedicat̄
cū completo in fine sc̄li num̄o elec
toꝝ ecclia uniuersalit̄ in celis ad ui
sionē sui conditoris int̄ducit̄. Cuius
uite desidijs quotiens in hac uita
sustollim̄. quasi de futura ciuita
tis n̄re dedicatiōe letamur. **V**nde
et bisarie hec eadē dedicatiō po
test p̄ significatiōē accipi. interū
uidelic̄ in spe desidantiū ac mun
dantiū oculos cordis quib; dñm ui
dere ualeant. tūc ū in re ip̄a fruen
tū diuina uisione beatoꝝ hominū
in corporib; sp̄ualib; int̄ anglicoz
agmina sp̄uū. **R**equisier̄ inquit
leuitas de om̄ib; locis suis. ut ad
ducerent eos ad ierlm̄. et facerent
dedicatiōē in leticia. in actione
gr̄az. et in cantico. in cymbalis.
psalterijs. et cytharis. **R**equirūt
et leuite sp̄uales. hoc ē assūpti i
sortē regni de om̄ib; locis suis.
quādo mittet filius hominis anḡl̄
suos. et aggabit electos suos a. iiii.
uentis. a summo t̄re usq; ad sumū
celi. faciuntq; illi dedicatiōē in
leticia. cantico. gr̄az actione. atq;
in organis musicoz uarijs. cū i
et̄ne p̄ceptione uite inuicē gau
debunt gr̄as. ei cuius dono illam
intrare ciuitatē meruer̄t. **C**ymba
la aut̄ psalteria. et cythare. ip̄a post
corporea iustoz iam t̄e immortalia i
telligi. in quib; suauissimos lauda

xxxii.

aḡnes

tionis sue sonos sunt dño redditi
ri. **S** et in p̄sentia uita leuite cōgre
gant in ierlm: cū memoria sup̄ne
pacis fideles accensi. totā mea sue
m̄tis delectationē collocant. ac de ea
quā se p̄cepturos sperant et̄na in
celis hereditate. & si nec dū queūt
intuendo. saltē desidādo. saltē de
sidādo letant. iuxta illud psalmis
te. **L**etamini iusti ī dño. et cōfitemini
memorie sc̄ificationis eius. faciunt
enim dedicationē in cantico et gr̄az
actione. cū letante in dño m̄te. que
q̄ in mundo siue adūsi seu psperi
occurrerit excipiunt. faciunt et in
cymbalis. psaltis. et citharis. cū
etiam gratos bonoz sonos opum
ad aures faciunt sui conditoris as
cendere. cū his q̄ corda primoz
ad amorē eiusdē conditoris ac sal
uatoris accendunt. **C**ongregati
s̄ filij cantoz. et de campestrib: cir
ca ierusalē. & de uillis nethopha
ti. & cetā usq; dū ait. qm̄ uillas edi
ficauerūt s̄ cantores in cōspectū ie
rusalē. **F**ilij cantoz s̄. imitatores
eoz qui deuota atq; hilari m̄te
dño famulari. ul' etiam uerbū ei'
alijs p̄dicando resonare studie
ri ut. **Q**ui s̄ uillas faciunt ī circu
itu ierusalē. cū in uicina sup̄ne
pate. sublimi corde inhabitant di
centes. **N**ra autē cōsuetudo in celis
est. faciunt autē easdē uillas ī cam
pestrib: circa ierlm: cū tantomagis

64.
se dilatato in dñi corde humiliat.
quanto suauius gl̄am sublimitatis
eius gustando contingunt. **Q**uide
licet om̄s. & hinc p̄fectib: operū bo
noz uir̄itū celestē congregant ad
patam: & in ip̄o tēpore dedicationis
hoc ē p̄petue remunerationis. ibidē
parit̄ inueniunt. **E**t mundati s̄
sacerdotes & leuite. & mundauerūt po
puli. & portas & murū. **I**ustus om
nimodis ordo. ut qui pplm̄ mun
dare desiderant doctores ac p̄sules.
p̄us ipsi mundent. primo corp̄ su
um castigent et seruituti s̄biciant.
ne forte alijs p̄dicantes. ip̄i rep̄bi
inueniant. **M**undati s̄ autē sacer
dotes et leuite orationib: et oblati
onib: uictimarū. simul et ab uxori
b: continendo. **M**undauerūt pplm̄.
eandē continentā p̄dicando. **M**ū
dauerūt portas et murū cū tubis
et canticis psalmoz. comitante ip
so pplō cōmuneundo. **M**undauerūt
parit̄ unā secū pplm̄. portas & mu
rū. expleto cōcitu uictimas mag
nas p̄ statu ciuiū simul & ciuita
tis offerendo. **S** et nūc h̄y q̄ sac
ducatu plebib: p̄sunt & assūpti
s̄ a dño in ministriū sp̄uale. quo
maiorē nr̄e dedicationis q̄ ē in re
surrectione futura memoriā gerūt.
eo instantius & se ip̄os et s̄ cōmis
sos quosq; mundare et sc̄ificare
contendūt. ne quis forte in sordi
do m̄tis habitu inuent̄ a cōmuni

scē sollempnitati iocunditate foras
eiciat̄ unctisq; manib; ac pedib;
ertiores mittant̄ in teneb; . **A**scende
re aut̄ feci p̄ncipes iuda sup̄ murū.
& statui duos choros laudantiū mag
nos et ierunt ad dextrā sup̄ murū
ad portam sterquilini. **P**ncipes
iuda. id ē confessionis siue laudis.
p̄fectiores quiq; s̄t scē ecclie doctores.
qui in dedicatione ciuitatis sup̄ mu
rū ascendunt quia ū temp̄ retribu
tionis apparuerit genālem scē ec
clesie conūlationē altius uidendo
transcendisse pbabunt̄. **H**ij s̄t nāq;
de quib; eidē ecclie domin' p̄ p̄phe
tam pollicetur dicens. **S**up̄ muros
tuos ostiaui custodes. **V**nde iustū
est ut qui nē muris scē ecclie uice
uigilū p̄lati sunt. tūc q; eidē glā
remunerationis p̄mineant. **V**bi duo
magni laudantiū chori statuunt̄
quia de utq; pplō iudōz scilicet
& gentiū qui sup̄na in pat̄a d̄m col
laudent adueniunt. **Q**uā etiam cot
tidie in hac uita geri doctus quisq;
cognoscit. **Q**ui uidelicet chori eunt
ad dextrā sup̄ murū quia iusti ad
uitā et̄nam recte cōsando. et semp̄
in p̄senti festinant. et in futuro p̄
ueniunt. **E**t una ad portā sterqui
linij. in p̄senti quidē ut spuriciā
peccatorz de ecclia correctus uiuē
do. et errantes corrigendo expur
gent̄ in futuro aut̄ ut eos qui cor
rigi noluerint. iudiciaria potes

tate de ciuitate d̄m. hoc ē ab inḡs
su pat̄e celestis expellant. **V**el cer
te chori laudantiū ad dextrā eun
tes sup̄ murū ad portā sterquilini
ascendunt dum eos laude dignos
p̄dicant. qui omne immundiciā de
ecclia p̄dicando. arguendo. excom
municando. anathematizando. e
liminare curabant. **E**t de filij sa
cerdotum in tubis. zarachias filius
tonathan. et cet̄a usq; dū dictū ē
in uasis cantici dauid uiri d̄i. **E**t
ezras scriba ante eos in porta fon
tis. **I**n hac quidē uita filij sacer
dotum in dedicatione ciuitatis di
tubis canūt. qm̄ ad memoriā pa
tr̄ie celestis corda auditorz p̄dicā
do succendunt. & hoc in uasis can
tici dauid uiri d̄i. qm̄do n̄ suo
sensu ul' desiderijs innitentes. s̄
patrū ac p̄phaz p̄ omnia uita
sequentes. & doctnam. ūbo p̄dica
tionis insistant. **Q**uā ezras scriba
legis d̄i antecedit. ad portā fontis
dū in omnib; que agunt. uerba sa
cre sc̄pture p̄ oculis habent. q̄be
p̄ducenab; ad inḡsum uite et̄ne
pueniant. **D**e quo dicit psalmista
d̄no. **I**nebabunt̄ ab ubertate do
mus tue. et torrente uoluptatis
tue potabis eos. qm̄ apud te est
fons uite. **E**t contra eos ascende
runt in gradib; ciuitatis dauid.
in ascensu muri sup̄ domū dauid.
et usq; ad portam aquaz ad o

riente. **S**upra cū ciuitas edifica
 retur dictum ē quia qui portam
 fontis edificauerit ipi mēsurā sui o
 peris usq; ad gradus qui descen
 dunt de ciuitate dauid pduerit
Ibi g̃ descensio g̃duū cū edificaret
 hic ũ edificaret ciuitas ascensio no
 minatur. sicut etiā ibi labor. & cer
 tam cū hoste gerebatur hic deuoc
 to hoste leticia celebrat̃ q̃a nimi
 rum sc̃i om̃s qui in p̃senti humi
 liantur sub potenti manu d̃i. ī fu
 turo exaltabunt̃ ab ip̃o. Qui nūc
 muros ecclie in t̃ra de uiuis lapi
 dib; uidelic̃ sc̃is animab; in afflic
 tione et piculis. in uigilijs multa
 edificant̃ tunc completo eodē edi
 ficio. et in regno celoz subleuato.
 ipsi gaudentes ad contemplandā
 eius claritatē ascendunt. **D**omus
 aut̃ dauid. id ē manu fortis et de
 fidabilis. om̃s sunt iusti. qui gr̃a
 sui conditoris impleri. & inhabi
 tati solent ab ip̃o. Ascenduntq;
 filii sacerdotum sup domū dauid.
 dum sc̃i p̃dicatores siue martyres
 sicut nē genialem iustoz uitā. uel
 ministio uerbi. ul' agōne marty
 riy transeunt. ita tunc generalia
 eoz p̃mia sublimioris dono re
 muneracionis antecedūt. Quib;
 apte conuenit illa fidelū seruoꝝ
 parabola. quoz uni di centi. dñe
 mna tua decē mnas adquisiuit.
 aut idē dñs. **E**uge bone serue q̃

in modico fidelis fuisti. eris potes
 tatem habens sup decē ciuitates.
Alteri itē dicenti. **D**ñe mna tua fe
 cit quinq; mnas. & tu inquit es
 to sup quinq; ciuitates. **Q**uātos e
 nim nē quisq; ūbo uel exemplo
 suo erudit ad uitā. p̃ tantis tūc
 in p̃ceptione uite glorioꝝ ho
 norificabit̃. **P**ueniunt quoq; sacer
 dotes usq; ad portā aquaz ad o
 riente. quando hui qui in hac uita
 quēadmodū desiderat ceruus ad
 fontes aquaz. ita desiderant ueni
 re et parere ante faciē d̃i. ad affec
 tum ipsius desiderii p̃tingunt. or
 tumq; solis iusticie sine occasu ui
 dere merent̃. **Q**uā aut̃ d̃i. et cont̃
 eos ascendent̃. n̄ contrarietatē dis
 tantie. s; occursum signat conso
 nantie qua electi & in hac uita se
 met alterutru ad amorē sui cōdi
 toris accendunt. et in illa p̃fectui
 eum in sua beatitudine cōgauden
 tes semp absq; fastidio laudant.
 iuxta exemplū seraphim. q̃ p̃ph̃a
 teste alter ad altum clamantes. so
 cia sc̃am t̃nitatē exultatiōe conce
 lebrant. **E**t chorus sed̃s gr̃as re
 ferentiū ibat ex adūso. et ego post
 eum. et media pars ppli sup mu
 rum et sup turrim furnoz. et cet̃a.
Longum ē de singulis portis siue
 turrib; specialit̃ disserere. tantū
 dixisse sufficiat quia qui portā. ē
 res et murū ciuitatis in magno

labore erumpna. fame frigore uigilijs diurnis nocturnisq; repugnante indefesso hoste atq; insidiate p̄fecer̄ tunc repulso et ofuso hoste p̄ eiusdē ciuitatis portas. turres & edificia deambulantes. in canticis. et hymnis. in psaltis. cymbalis. cytharis. in tubis. & gr̄az actione unā cū ipsis qui auctores op̄is & doctores legis dei fuere magist̄s collectant̄. Q̄d eodē ordine etiam n̄c in sp̄uali edificio fieri nulli dubiū est. cum instante tēpore ultime retributionis. quasi diu desiderata dedicatione ciuitatis dī. fideles et̄na p̄ op̄ib; suis p̄mia consequunt̄. q̄n̄do uelut neemias et ezras. ceteriq; sac̄dotes et leuite. suos singuli operarios p̄ducentes. cuncti fidelū populoz magistri. suos quiq; q̄s domino adquisier̄ auditores ad mem̄ia pat̄e celestis m̄ducūt. Tē m̄t̄ alia sc̄e menia ciuitatis. etiam sup̄ turrim furnoz in cuius p̄dē st̄ctura desudabant. neemias cū choro laudantiū incedit. cū magistri ueritatis de sublimib; eoz q̄s docuere p̄m̄is letantur. Si enī panes fornacei qui in abdito coquunt̄. m̄t̄nam m̄tis fidelū deuotionē q̄ karitatis est igne cōfirmata significant. unde et tales in sac̄ficium dñi p̄ legem uidebant̄ offerri. q̄d p̄ furnos in quib; idē panes coquunt̄ aptius quā ipsa illoz cor

da que flamma amoris int̄mi sep̄ ardere. et uirtutū facta siue ūba solent perire figurant̄. De quib; pulchre p̄pha. **H**ec diē dñs cuius ē ignis in syon. et camin' ei' in ierlm̄. Et idē ip̄e de se. **H**onne cor n̄m ardens erat in nobis dum loqueret̄ i uia. et aperiret nob̄ sc̄pturas. Cui cont̄ rep̄boz corda et ip̄a ardēt. s; igne scelerū. Vnde alius p̄pha de illis. **O**m̄s inquit adulterant̄. uelut dibanus corda eoz. **S**tructores ḡ sc̄e ciuitatis m̄t̄ alia turri furnorum edificant̄ cū doctores auditoz corda suoz in fide et ope ueritate instituant̄. quo digni fiant ad maiora sp̄s dona p̄cipienda. nouasq; cotidie uirtutū dapes in gaudiū ppli dei p̄ferendas. **G**audentes ū ac dño laudē canentes sup̄ turrim furnoz in die dedicationis ierosolimorū incedunt. cū in tēpore future retributionis de illoz q̄s uite magistris instituer̄ gl̄a et̄na beatitudie congaudent. furni itaq; sunt corda electoz. in quib; karitas dī diffunditur. p̄ sp̄m sc̄m qui dat̄ ē illē. **T**urris aut̄ furnoz. ip̄a ē sublimitas et custodia bonoz opum. qua eadem corda ne a malignis spiritib; possint ledi. ne flamma uirtutū uento elationis inflecti uel turbari ualeat. cū inspecta semp̄ necē ē cautela et sollicitudine muniti. **E**t steter̄ duo chori lau

dantiū in domo dī. et ego & dimidia
 pars magistratuū meū. et cetera pars
 usq; dum dictū est. **Q**uare cecinerit
 cantores. **P**erambulatis menib; et
 portis ciuitatis in carmine leticie
 et organis musicor; redeunt ad tē
 plum dñi. ut ibi quoq; stantes lau
 dem dō resonantib; tubis referant
 ibi oblati uictimis uota dedicatio
 nis impleant. **I**psam autē unā eandē
 q; futurā uitę patam misice domo
 dñi quā et ciuitas dñi designat
 sic et p̄sens ecclia consuete in sep
 turis et domus xp̄i appellat et
 ciuitas. **V**erū distat qd̄ edificia ci
 uittatis in carminib; gr̄az et orga
 nis ascendisse laudantes. in domo
 autē dei stantes laudasse et clare ce
 cisse phibent. **A**scendit nāq; elec
 ti menia ciuitatis que fecerit. cū
 gaudia sup̄ne patē que ipsi instan
 tia bonor; opum sua fecerit intro
 eunt. **V**ernunt dispartitam portarū.
 gūduū. edificior; celsitudinē. cū in
 troeuntēs in domū pat̄s. multar;
 inibi mansionū differentia p̄ diū
 sis hominū meritis contēplantur.
Stant autē in domo dī. et claruis ca
 nunt cum in suas singuli mansio
 nes recepti. in p̄petua sui condito
 ris uisione stabili habitatiōe p̄
 seuerant. eiusq; laudes in sc̄lin
 seli uoce indefessa concēlebrant.
Ibi duo choi erunt laudantiū.
 ul' de utq; uidelicet p̄plo ut supra

int̄ptati suū cōneri. atq; in unam
 diuine laudis modulationē copu
 lati. ul' de anglis & hominib; facti.
 completa puissione dominica q̄ dī.
 quia erēt homines equales dī. **S**; et
 in hac uita ascendunt in ciuitatē
 dñi iusti cū ymnis dedicationis.
 quādo in memoriā future remun
 rationis toto corde inhiante. i bo
 nis cottidie opib; magis magisq;
 pficiunt. iuxta illud psalmiste. **A**s
 census in corde eius disposuit. in
 conualle lacrimar; **Q**uare itum. **B**eati im
 maculati in uia. qui ambulant i le
 ge dñi. **E**cce enim & imaclatos dic
 in uia. et ambulantes in lege dñi.
 quia sic nimirū. sic acceptam cor
 dis et opis innocentia tenent. ut
 semp ad altiora crescere uirtutū me
 rita contendant. **S**tant autē i domo
 dñi cū laudib;. quia in ip̄o operū
 p̄fectu indefessi p̄seuerant. iuxta
 illud beati helye. **V**iuat dñs i cui
 aspectu sto. id ē in cuius implen
 da. uoluntate infatigabili m̄te p̄
 maneo. **B**ene autē sequit̄. **E**t i mo
 lauerit in die illa uictimas magna.
 et letati sūt. **I**n die nāq; illa p̄pe
 tue lucis de qua dixit zacharias.
 & erit dies una que nota ē dño.
 non dies neq; nox. hoc ē a labē
 tum tempor; osuetudine remo
 ta. magnas dño uictimas electi i
 molant. illas uidelicet quas in spe
 futuror; degustās psalmista dicebat

Dirupisti uincula mea. & sacrificabo
hostiam laudis. Qui bene etiam
ubi hanc se hostiam sacrificaturū
speraret ostendit. cū p̄tinus aduun-
git. Vota m̄a dño reddam in atrij
domini. in aspectu omnis ppli et
in medio tui ierusalē. In medio q̄p
pe ierusalē uota deo in aspectu
omnis ppli eius reddim. cū in ce-
lesti pat̄a omni scōz multitudi-
ne congregata. eas p̄ quibz gemimus
ī p̄senti. quasqz gr̄az ei cotidiana
no desidio sumus laudes offerim.
s̄ enim letificauerat eos leticia mag-
na. s̄ et uxores eoz et liberi gau-
si sunt. **H**ec ad dedicationē sanc-
te ciuitatis illam que ē in futuro
ueracit̄ p̄tinent. in qua quia d̄s ē
rex ille qui sua p̄sencia suos ciues
letificat magna utiqz leticia gerit.
Vnde et eodem nato in carne rege
pastozibz apparens angl̄s aiebat.
Ecce enim euangelizo uob̄ gaudi-
um magnū qd̄ erit om̄i pplō. ad
distinctionē nimirū humani gau-
dij. qd̄ & parū et transitorū est.
& ideo sapientibz nichilipenden-
dum. Bene aut̄ nulla quā dñs su-
e ciuitati t̄buit leticia. uxores qz
& liberi ciuū simul gauisi esse
referuntur. q̄a tepore resurrecti-
onis. n̄ solum illi qui ul' euange-
lizando ūbum. ul' fortit̄ in opi-
bz. fidei p̄sistendo eccliam edifica-
uerant fructū sui magni labo-

ris accipiunt magnū. s̄ et infir-
miores quiqz eiusdē fidei sorte
una eadēqz cum eis uite et̄ne p̄-
ceptione letantur. Benedixit enī
timētes om̄s se dñs. pusillos cū maio-
ribz. Potest hec dedicatio etiam in
hac uita t̄pice in quibdā electis
cepta intelligi. qui purificato cor-
dis oculo ea que in futuro cuncta
p̄ceptura ē ecclia. n̄ nulla ex parte
gaudia contemplari merent̄. ut
esayas. iezechiel. daniel. ceteriqz
pp̄he. ut apli qui clarificatū in
monte scō dñm uidere gaudebāt.
ut paulus qui in paradysū atqz i-
t̄uum rapi celū meruit. ut in a-
pokalypsi sua iohes. Qui unūsi
quo altius edificata sup̄ne ciuita-
tis mḡdiebant̄ eo clarius laudes
dñi canere. ac uictimas illi bonoz
optim̄ maximas semp̄ imolare cu-
rabant. **R**ecensuer̄t̄ qz in die illa
uiros sup̄ gazophilata thesauri
ad libamina. et ad p̄mitias & ad
decimas. ut m̄ferrent p̄ eos p̄-
cip̄es ciuitatis in decore gr̄az ac-
tionis sac̄dotes ac leuitas. **G**audi-
tibz unūsis de edificatiōe ac de-
dicatione ciuitatis. p̄curatū est
omni instantia. ut cultus in ea re-
ligionis. qui p̄ ceremonias mari-
me. doctrinā et officia sac̄dotū.
leuitar. cantor. et ianitor. erat
et sequend̄. seruarē et cresceret.
ideoqz statuti s̄t uiri strenui.

qui collatam a pplo pecuniā dili-
 gent in erariū templi colligerēt
 et custodiret pp̄t usum eozdem
 ministroz templi et altaris. p̄mi-
 etas quoq; frugū ac decimas et
 unū ad libamina que ad tēplū
 deferebant sedula cura conserva-
 rent quatinus habundante copi-
 a eoz que ul̄ dño eēnt offerenda.
 ul̄ ex quib; ip̄i minist̄ dñi uiuere
 possent libentius multitudo eoz
 ministroz in ierlm̄ s̄ mansionē fa-
 cere consentiret. a quib; conflu-
 turba ppli doceri simul et sc̄ifi-
 cari deberet. **Q**uia letatus ē ui-
 da in sac̄dotib; et leuitis astantib;
 et cetera. **I**lla erat causa ut ppl̄s
 sac̄dotes & leuitas ceterosq; sc̄oz
 minist̄s in ierusalē habitare dili-
 geret quia letatus ē in bonis eoz
 opib; quoz instantia dō deuota.
 et ip̄e ppl̄s correctus ab errorib;
 & ciuitas erat exstructa ac mag-
 na cū laude leticia dedicata. Hu-
 ius aut̄ capituli nobis exposita
 allegorica in p̄mptu ē quia do-
 minus statuit eos q̄ euangliū an-
 nuntiant de euanglio uiuere. **S;**
 ue illis sac̄dotib; ac minist̄s sc̄oz
 qui sump̄t quidē suo ḡdm̄ debi-
 tos sumere a pplo delectant̄ sed
 nil p̄ eiusdē ppli student salute
 laborare n̄ aliquid sac̄ducatus ei
 recte uiuendo p̄bere n̄ de suam-
 tate regni celestis ei quippiā dul-

ce p̄dicando canere. s; nec ianuas
 ei sup̄ne ciuitatis apire municipa-
 tum in celis habendo. uerū potu-
 obcludere p̄use agendo p̄bantur.
 In quoz opib; nequaq; consistens. si-
 ue laudans dñm ppl̄s letari. s; ml̄-
 to magis cogit̄ affligi. Notandū sa-
 ne qd̄ uidas qui sup̄ in edificatiōe
 ciuitatis quasi desperans loq̄batur
 debilitata fortitudo portantis. et
 humū nimia ē et nos n̄ potūmus edi-
 ficare murū. et cetera. illius loci id̄
 nunc recepat fortitudinē et m̄tis
 et corporis ad ex portanda hūmū
 que impediēbat ad edificandū mu-
 rū qui ceciderat ad sup̄andas hos-
 tum insidias q̄ imminēbāt. ideoq;
 merito letat̄ in sac̄dotib; & leuitis.
 cantorib; et ianitorib; quoz labo-
 re et exhortatione tante piculū af-
 flictionis euasit. tamq; magnā re-
 cupate gl̄am p̄sp̄itatis inuenit. **L**
 tu ḡ si humo uictor cor tuū p̄gra-
 uari. ne in eo ciuitatē diuine tha-
 bitationi dignā edificare ualeas.
 si te ab expurgandis uictor r̄ude-
 rib; ab edificandis uirtutū mem-
 br; hostem malignū retrahere uel-
 le p̄spereris. audi osolationē & cō-
 silia sac̄dotū. auscultandis & cus-
 todiendis diuinis lectionib; assidu-
 us esto. sicq; fit ut habitaculū pec-
 toris tui expulsis demonū insidi-
 is d̄s uictor quasi suā ciuitatē sc̄i-
 ficatur. et mansionē apud te fac-

rus intreat. Et scificabant leuitas.

et leuite scificabant filios aaron.

Populus scificabat leuitas. decimas ei dando quasi scis dei. et ipsi leuite scificabant sacerdotes. decimam eis partem quasi sublimioribus de suis offerendo decimis. *xxviii.*

In die autem illo lectum est in uolumine moysi audiente populo. et inuentum est scriptum in eo quod non debeat intire ammanites et moabites in ecclesia dei usque in eternum. eo quod non occurrerunt filiis israel cum pane et aqua. et conduxerunt aduersum eos balaam ad maledicendum eis. et cetera. **C**onstat moabitas et ammanitas. quia de incesto nati sunt hereticorum figuram tenere. quorum auctores dum doctrinam patrum de qua ipsi eruditi sunt. male intelligendo corrumpunt quasi filie loth. semine patris furtim. et in tenebris et non legitime utuntur. idcircoque talium populus hoc est sectatores heresum. nullam unquam in ecclesia domini partem habere queant. Nam quicumque ex his corriguntur. iam non erunt talium soboles genitum. Occurrerunt autem filii israel egredientibus ex egypto cum pane et aqua. si ipsi bene uiuentes et catholica in pace uersantes. solacium uerbi dei conferrent eis qui nuper a seruitio peccatorum per aquam baptysmi que per fluctus maris signatur erui. ad libertatem patrie celestis anhelant. quomodo berzellai galaadites.

qui fugienti dauid et exercitui eius a facie absalon cum alimentis occurrerit. quo eos refocilando adiutos aduersus tyrannidem nouam filii regis redderet fortiores. illos nimirum significans. qui dispersam ab hereticis ecclesiam subsidijs ubi celestis confortare. atque ad debellandam eorum insaniam curant animare. At dum isti heretici neophytos et suos prauitatis. et ostensis aliorum exemplis. siue ubi malignis. perdere nituntur. quasi nati de incesto populi. egissent ex egypto israel. et suis armis. et balaam arioli qui interpretatur uanitas populi. maledictis atque consilijs impugnant nefandis. **S**ed deus et maledictionem balaam conuertit in benedictionem populi sui. et eum ab armis inimicorum gentium munuit. quoniam diligenter dominum omnia cooperantur in bonum. **F**actum est autem cum audissent legem separauerunt omnem alienigenam ab israel. et super hoc erat elyasib sacerdos. **A**udita lege de duabus inimicis gentibus. anathematizandis. magis omnem alienigenam a se populus fidelis separauit. quia sic necesse est nos auditui ueritatis intendere. ut cum ab uno quolibet uicio lectione diuina prohibemur. continuo non illud solum de quo sermo forte incurrit. sed omnem quicumque in nobis uicij sordidantis deperndimus. ab actione simul nostra et conscientia repurgem.

Fecit ergo gazophilacium **xxxiii**,
 grande et ibi erant ante eum
 reponentes munera & thus & uasa
 sa. et decima frumenti. uini & olei.
 partes leuitarum et cantorum et ianu-
 torum et primitias sacerdotales. In omni
 hi autem hijs non fuit in ierusalem & cetera.
Hec sententia que se in ierusalem non
 fuisse scribit neemias non ad ea que
 supra huc usque narrauerat. sed ad
 presentem tantum locum pertinere
 uidetur. Supiora enim tempore illo
 quo urbs edificata ac dedicata est
 gesta uel dicta uidentur. quando ad
 huc neemias ierosolimis morabatur.
 Quibus strenue completis. rediit
 ad regem illoque absente. fecit eliasib
 grande gazophilacium in quo re-
 ponerent ea que uel in ministerium
 domus domini. uel in usus ministran-
 tum necessaria erant. Qui etiam
 quedam illicita in gazophilacium do-
 mi domini ponere non timuit. que reuer-
 sus ierosolimam neemias mor extur-
 bare studuit. Nam sequitur. Et ue-
 ni ierusalem et intellexi malum quod fe-
 cerat eliasib tobie. ut faceret the-
 saurum in uestibulis domus dei. **L**e-
 gumus super tobiam seruum esse amma-
 nitum inimicum populo dei. Unde mul-
 tum male egit eliasib sacerdos. qui huic
 tamquam si sibi propinquitate coniunc-
 to in uestibulis domus dei thesau-
 rum fecit. in quo uasa eius poneret
 electis inde uasis domus dei. cetera

risque que ministerium eius poscebat
 Que enim participatio iusticie cum
 iniquitate. Que conuentio christi ad
 belial. Qui consensit templo dei cum
 ydolis. Que communicatio hereticis
 et scismaticis et orthodoxis et paci-
 ficis dei filijs. **E**t pieci uasa do-
 mus tobie. foras de gazophilatio
 precepit et mundauerunt gazophi-
 lacia. & retuli ibi uasa domus dei
 sacrificium et thus. **E**t tu quicquid in
 fideles infidelitatis et immundi-
 cie repperis. continuo pice foras.
 ut mundatis creditum cordibus que
 sunt gazophilacia domini. cum uirtutum
 fuerint plena diuitijs. uasa domini in-
 ferant. hoc est illa ipsa corda que pau-
 lo ante uasa erroris fuerant per cul-
 pam. denuo uasa domini fiant per cor-
 rectionem. ibique sacrificium bone opa-
 tionis. & thus pure orationis. ubi
 prede spelunca erat latrum inueniat.
Sed et illi uasa tobie ammanitis de
 gazophilatio templi eiciunt. ibique
 uasa domus dei. & sacrificium et thus re-
 ferunt. qui excommunicatis siue a-
 nathematizatis hereticis. aut falsis
 catholicis ac de ecclesia expulsis. ca-
 tholicos in eorum gradu christi famulos.
 subrogant qui fidelibus ei actibus at-
 que orationibus deseruiant. **C**ompara-
 dum sane hoc factum neemie re-
 lo domini saluatoris. quando inueni-
 ens uidentes in templo et euntes.
 fecit flagellum de resticulis. & cunctos

foras eiecit. Apertq; neemias sic i ce
teris suis actib; ita et i hoc typū ue
ri solatoris ac mūdatoris dī p̄tulit.
4 **I** dieb; illis iudi in iuda xxxv.
9 calcabant torcularia in sabbato. por
4 tantes aceruos. & onerantes sup asi
4 nos. uinū et uias et ficus et omne
7 onus. et infetentes in ierlm die sab
9 bati. & testatus sū ut in die qua ue
4 dere liceret uenderent. **S**ex dieb;
7 p legē opari que necessaria sunt. sep
timo iubem̄ quiescere. **C**ui manda
ti claret genale mistiū. qd om̄s elec
ti in hoc sclo qd sex etatib; agitur.
p et̄na debere requie laborare in di
e aut̄ futura. quasi in die septima
ip̄am requie a dño sp̄are ppetua.
S; et iuxta tpologiam. id ē sensū
moralē. electi etiam in hac uita agt
sabbatū dño sacratū. cū ab huius
mūdi curis ad temp' separati ora
tionib; uacant. et celestiu rerū cō
templationi purificata intē suspē
dunt. Nam cū ea que carnis cura
iure flagitat. sincero corde et n̄ in
desiderijs cont' p̄ceptū apli gerim̄.
quasi in sex dieb; que necessaria sūt
laboram̄. qm̄ erga illa quib; p̄t
hoc sc̄lm opus habem' occupamur.
Porro sabbatim' orationū ac deuo
tionis nr̄e i q̄ uacam' a tēporalib;
agendis. ut et̄nitatis gaudia dulci
gustare meream̄. recte diei septimo.
assignat'. quia future quietē uite ac
beate laudationis imitat'. **S**; hunc

diē sabbati alienigene querit p̄fa
nare. cū t̄rene cogitationēs i tēpore
nos nr̄e orationis ip̄ortune cōtur
bant. et memoria siue delectatiōe
temporalū rerū ab amore intimo
nitunt' extrahere. **I**mponit asinis ui
nū. uias. et ficus. et om̄e onus et i
fert' i ierlm. cū oblectam̄tis carnali
b;. stultos animi nr̄i motu oneran
tes. p hec & huiusmōi temptam̄ta q̄
et̄m nr̄i cordis dō deditam uiolare
conant'. **S**; impbar cogitationū tu
multib; ne sabbatū nr̄m inquietet.
cont̄dicat neemias. cū districta sol
lertia iuuante dño inuales de cor
de nr̄o. atq; ineptas fantasias tēpo
re orationis excludim'. **C**ontestat
eos ut i die qua uendere liceat hu
iusmodi commercia uendat' cū hē
suis cogitationib; deuota dō anima
modū imponit ut tēpore quidē o
rationis a t̄nseuntū rerū curis
abstineant. n̄ tam aliis tēporib;. u
oportunitas dictauit ab huius que
ad uictū & indumentū p̄tinet' pro
sus intuentū auitant'. **S**; hec ū neces
sitas erigit agruo modamine dis
pensent'. **E**t tyri habitauerūt i
ea. inferentes pisces. & om̄ia uena
lia. et uendebant i sabbatis filijs
iuda. & in ierlm. **Q**uod oburgauit op
timates iuda. & dixit eis. **Q**ue ē re
hec mala quā uos facitis? p̄fanā
tes diem sabbati. **S**icut piscis bo
nus pia ē fides. quā q̄ petit a dño

nequaquam serpente infidelitatis acci-
 pit ita et piscis neque infima est cogi-
 tatio. que curis se huius mundi ul-
 tra modum solet immergere. Quia no-
 bis tyri interpretantur coangustati.
 querunt in sabbo uendere cum immundi
 spiritus quiete pie nostre cogitationis in-
 portune profundis sili curis obrue-
 re temptant. **S**icut per tali mercatu ne-
 emias optimates iuda obiurgat et
 castigat eum diuina inspiratio eos qui per
 fessione pietatis seruire conantur ab
 huiusmodi cogitationibus propius purgat
Factum est itaque cum quiescent portae
 ierusalem die sabbati dicitur et clausentur
 ianuas. **Q**ui preceptum ut non aperirent eas
 usque post sabbatum. **S**ic nostra consci-
 entia cum a uicijs purgata. deo inha-
 bitatore gaudet ierusalem recte potest
 uocari. **Q**ue sunt huius portae ierusalem
 nisi sensus corporis nostri uidelicet uisus
 auditus. gustus. olfactus. et tactus. per
 quos illa que foris aguntur. ad noticiam
 nostre mentis quasi intrando perunguntur.
Quas in die sabbati claudere iube-
 mur. ut cum deo uacare psalmis siue
 orationibus. nos occupando quera-
 mus. omne quicquid extrinsecus agit ab a-
 nimo propius semel. solumque in occulto no-
 strum iudicem libera mente preceamur atque
 laudemus. **Q**uia nemo repente fit
 summus. sed ex longo sancte conuersationis
 profectu quis debet ad hanc de qua
 loquimur perfectionem ac pacem mentis
 uiuante christi gratia peruenire. meri-

to de his subinfertur ac dicitur. **Q**ui
 que leuitis ut mundarentur. et ueni-
 rent ad custodiendas portas. et sancti-
 ficandum diem sabbati. **M**undari namque
 que eos cotidiano boni operis exerci-
 cio necesse est. qui portas sensuum
 suorum omnes ab irruptione turbulen-
 te cogitationis custodire desiderant.
Quique diem sabbati sanctificare. hoc est
 oculum orationum. psalmodie. lectionis
 sancte. lacrimarum. utile sicut cupit mundetur. **face**
 necesse est multa conscientiam sollertia.
 quo intentionem bone actionis be-
 ne consummare ualeat. **Q**uia etiam alle-
 gorico sensu de doctoribus. fidelium
 recte potest accipi. **Q**uique enim
 portas sancte ecclesie. id est fide et opa
 audiuntur suorum per que sola in
 ecclesiam intrat a stagio-
 here. **uiciorum** que pulsantur
 tuum obseruare gestiunt oportet pri-
 mo ipsi cor suum et actus. ab omni
 errorum labe purificent. **xxxvi.**

Sed et in diebus illis uidi iudeos du-
 centes uxores arzotidas. ammani-
 tidas. et moabitidas. et filii eorum ex
 media parte loquebantur arzotice.
 et nesciebant loqui iudaice. et lo-
 quebantur iuxta linguam populi. **Q**ui ob-
 iurgauit eos et maledixit. et cecidit
 ex ipsis uiros. et cetera. **E**t nunc in
 sancta ecclesia ducunt alienigenas. qui
 cumque oblectationibus scelerum que
 ad gentiles proprie pertinent. sua consci-
 entiam attraminant. filiique ex his

xxxvi

nati nesciunt loqui iudaice. cū opa que ex mte uiciata pdierant nil in se pie pfectionis ostendunt. s: gentilem pul stulticiā. quā ecclesiasticā sonant castitatē. Azotus enī q̄ ebraice dīr esdod. m̄ptat̄ ignis ūbum. ideo q; iuxta t̄pologicū sensū azotice loquunt̄ filii de alienigenis nati uxorib; cū opa p lasciuā pcreata. ultionē exspectant etne cōbustionis. Vnde m̄to talū gentiles a neemia n̄ solū oburgati ac maledicti. s̄ & quidā s̄ c̄si. quia necesse ē errantes a doctorib; ueritatis acruis coerceant. quatin̄ a ūbo ignis ultoris ad ūbū diuine laudationis discant felici mutatione t̄nsferri. **S:** & heretici qui gentilis philosophie. dialec- tice ac rethorice studis amplius quā ecclesiastice simplicitati opam dāt. n̄ mirandū si auditores eoz iuxta linguā ppli loquant̄ sc̄pturas quidē sc̄as ore uoluentes. s: has erratico ac gentili sensu m̄ptantes. **I**git̄ mundani eos ab omib; alienigenis. & stitui ordines sacerdotū & leuitarū unū quēq; in ministio suo. et in oblatiōe lignoz ī tēporib; stituitis. & in p̄miciis. **M**em̄to m̄i d̄s in bonū. **A**ptū p̄ om̄ia finis et condignū edificio sc̄e ciuitatis ac templi d̄ni. ut emundatis cuub; ab om̄i sordē etne et aliene a dō pollutionis. ordines sacerdotū & leuitarū in ministio suo rite

custodiant. quatin̄ institui regularit̄ magist̄ ecclie. castigatū ab om̄i peccato pplm. pmanere in bono i reliquū. et crescere semp̄ exhortetur. Qui uidelicet ppl̄s int̄ alia ligna d̄no offert ad ignem altari n̄ tendū. cū opa uirtutū. diuina utiq; ofsecratione digna opatur. Nisi enim ligna aliquotiens boni aliqui figurarent. n̄ diceret p̄pha. Tūc erulabunt om̄ia ligna siluarū. ante faciē d̄ni. Ardent autē ligna. & ofsumunt̄ in altari holocaustoz. cū in cordib; electoz opa iusticie. flamma karitatis p̄ficiunt. Merito ḡ talis aditor. & dedicator ciuitatis. post multos deuotionis sue labores. memorie se sui caritatis ac largitoris. omniū bonoz cōm̄dat. **Oratio bede pres**

Et tu summe pat̄ luminū. **butri.** a quo om̄e datū optimū. et om̄e donum p̄fectū descendit. qui in humillimo seruoꝝ tuoz. & amorē dedisti & auxiliū ofsidandi mirabula de lege tua. quiq; in thesauro p̄phetici uoluminis. n̄ solum uetera amplectendi. uerū et noua sub uelamine ueterū donaria inueniendi. atq; in usus ofseruoꝝ meoz p̄ferendi. indigno in grām p̄stitisti. **M**em̄to m̄i d̄s m̄s in bonum.

versus pfectarū sententiarū bede.

Utili monitis prudens accommodet aure
Non leta extollant animū. n̄ cōtia frangāt
Dispar uiuendi ratio ē mors omnibz una.
Numquā sanant deformis uulnera fame.
Aufragiū rerū est mulier male fida marito.
Tu si animo regeris rex es. si corpore seruus.
Proximus esto bonis. si n̄ potes optim' esse.
Iudit q̄ n̄ uult. qui p̄git dicere que uult
Iuris seruitū m̄ fer. sic liber haberis
Et igni ut fum' sic fama ex cōmine surgit
Paulisp̄ laxatus amor decidere potest.
Plendor opum sordet uite n̄ abluet umquā.
Mortis imago uiuat strenua mor' ipa timet
Quanto maior eris. tanto moderatior esto.
Alta cadūt odys parua extollunt amore.
Duitie trepidant paupertas libera res est
Dissimilis cunctis uox. uultus. uita. uoluntā.
Sepe dolor sic lacrimas. et gaudia fundit
Tristibz afficiat. grauius si leta recorder.
Doctine est fructus. dulces radices amare
Haud homo culpand'. q̄ndo ē i cōmine casus
Fac qd te par sit. non alter qd mereat
Suffragiū laudis qd fert mal'. hoc bon' odit
Aspera p̄pensu. fiunt iocunda r̄latu.
Torquat nitidus uario de marmore termas.
Hec p̄cepta legat. deuot' & impleat actu.

[Faint, mostly illegible text in a Gothic script, likely a manuscript page with bleed-through from the reverse side.]

LANDES-
UND STADT
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

[Faint text visible on the right edge of the page, possibly from the adjacent page.]

Incipit plog² rabani mauri in Li
B R V O. machabe

Dono excellentissimo et icul
tu xpiane religiois strenui
llimo ludu vico regi. raban^o iulissi
m^o seruo^o dei. in dno dno^o ppetuam^o
salute. Cum sim pmp^o a^o ad pa
rendu atq; seruiendu^o ure uoluntati
condie cogito quid honorificentie ue
tre grati exhibea. ut mei memoria
sedulo apud uos maneat. et deuotio
mentis mee erga obsequiu^o urm ap
pareat. In grandis in questiois an
gustia in a^o uersat. cogitanti quid
potissimu reuerentie ure offera. qm
aliu iuxta id qd s^o condecet. y opulen
tia reru uires illis ministrat. mul
tiplicia munia uob deferut. Ego aut
ita p me hoc n^o effice posse sentio. s^o m^o
uacuis a munie penit^o n^o ero. quia
iuxta paupertate uiriū mearū. y in
genū tenuitate. ea que in meditati
one scax scripturax elaborau^o offerre
decerno. que licet n^o sint condigna
prudentie ure. tam credo n^o sunt
ubiq; spernenda. Pretito siquid an
no. tramisi uob tractatu^o in danie
lem ppham. que non solu ex dicti ma
ioy. quin etia ex nre paruitatis sen
su confecerā. Hunc u^o q temp^o e illud
q romana ecclia ostituit libros ma

71.
Libro^o
chabeoy legi in ecclia. eoydem ex
positione qua ante anno ali
quot rogantib^o amicis sensu hyl
touco simul & allegorico dicta
uera. excellentie ure defero. ut
si aliqu^o sensu mysticu in eis di
noscere uos delectet. habeati in
promptu. q illu explicitu inue
nire ualeatis. n^o dico ualde di
serte. et oratioe rethouca. s; lu
cido sermo^o y catholica fide. Ho
q; siqd in pdicto ope repiatis
uob grati. y rite platū. et grē h
deputetis aquo e omie bonu.
siquid autē min^o recte ul in
conuenient^o positu uob ibidem
uideat. magis impitue mee de
putetis qm malitie. qui qm
diu in hoc corpusculo uixero. i
xpi seruitio p ut possibilita si
nit laborare stendo. Ipsi eni e
mie. ut q m in a^o hoc dedit
uelle. ipsu me bono ope faciat
sumare. de quo prophā ait. p
pe e omib; inuocantib^o se inue
ritate. et n^o derelinquet omis q
sperant in se. Diuinitas dñi nri
ihu xpi. diu uos hic incolomes.
et legis di ueritate amantes. ad
multoy salute custodiat. et p
hui^o uite cursu ad uera y etna
beatitudinē puenire concedat

LANDES-
BIBLIOTHEK
DUISBURG
DUISBURG

Reuerentissimo *Explicit plog.*
et omni karitatis *h're plog. eid'*
officio dignissimo. geroldo sac
palacy archidiaño. raban' ui
lis seruoꝝ dñi serui. in xpo sal.
Memini me in palatio uuan
gonū ciuitatis ostitutū tecū
habere sermonē de eminentia
scārum scripturaz. et de difficul
tate diuinarū hystoriaꝝ. in qb'
n̄ solū paliquanta loca p̄p̄t ua
rietatē rerū et sitū. p̄uinaꝝ
obscur' ē sensus. quinetiā p̄tro
pos figurarū occult' ē intellect'.
Et qui eodē tempe cōmentari' o
in libros regū nup̄ a nob̄ edito.
uenābili abbatu hiltvino tradi
deram. tu quidē paruitatē meā
exhortatus es. quatin' in libros
paralipomenon. atq; cōmentari
os iuxta uestigia maiorū pari stu
dio adiderim. feci quantū potui.
et p̄ouis libri expositionē ludu
wico regi editā dedi. sequentis ū
tue sc̄itati tradendam reserua
ui. ut peticio tua n̄ eēt uana. neq;
haberēs me suggillandum. q̄i nol
lem t̄ roganti conferre. qd̄ alus
gratis cōtulerim. Proinde q̄ iā
offectū op' habes. utere eo sicut
decet seruū x̄ cū cōmuniōē mul
toꝝ. et qd̄ solus impetrauerā. ad

plurimoz utilitatē puenire facias.
Decetō q; uolo sc̄itatē tuam scire. qd̄
ipsū opus idō partī de diuina hysto
ria. partim de iosephi iudeoz hystori
ci traditioē. partim ū de aliaz gentium
hystorius conterui. ut quia n̄ tantū gen
tis iudee ac principū eius. s; et aliarū
gentiū. similiter in ipso libro mentio fit.
ex multoz libroz collatioē ueritas sac
hystorie pateat. et sensus narratiois
eius lectori lucidior fiat. Tu ū siqd̄ in
memorato ope t̄ gratū atq; utile iue
nis. largitori omniū bonoz inde gra
tias referas. siquid aut̄ rephensibile
in eo eē p̄spereris. nr̄e infirmitati q;
impie deputes. et apud clemētē iudicē
ueniā impetere nobis p̄ sacras oratioes
sistines. sicq; optimo largitori dignū
honore. et fragili opifici oportunū cō
feres solatiū. fraternitatē tuā diuina
maestas p̄spis successib' pollentē. q̄ p̄
beatitudinis gaudia p̄merentē. omni
tempe nr̄i memorē conseruare digne
tur. *Explicit plog. Incipit capla libri*
De p̄ncipio lib' machabeoz ubi *p̄mi machabeoz*
narrat' de alexand' magno rege macedonū y
pueris ei' qui p̄t eū regnauerūt in diuis' lo
ii De antiocho epiphane rege syrie y alie. Icis
qui suadentib' uiris iniqs ex isrl' gentiliū
ritū ostituit fieri iherosolimis. *uy* Ubi ide
rex cūtur iherlm. tēplū q; despoliat cōsentib'
iudeis edicto regis ut sacrificaret ydolis

Quid p̄t h̄ duob' annis misit rex p̄ncipem t̄butoz
 in ciuitates iuda qui eas uastauit. y p̄lm̄ diu
 sa clade p̄merat. **v** Quid antioch' om̄i regno suo
 mandauit ut eēt p̄pls̄ ur̄. y reliquer̄t un'
 quisq; legē suā. qui y ipse abhominandū ydo
 lum desolatiōis statuit in templo d̄i. un' plu
 res corrupti sacrificabant ydol. **vi**. De mata
 thia y filys ei'. y lam̄tatiōib' ruine ppli i h̄rlm.
vii De eo qd̄ misit regis psuasert̄ matathie ut
 sacrificaret ydol. qd̄ n̄ fecit. s; int̄fecit iude
 um eis sacrificantē. **viii** Vbi iudei q̄ n̄ sacrifi
 caner̄t ydol' fugientes in desertū occisi s̄t.
ix De eo qd̄ marathias cū filys suis occidit p̄secu
 tores. y aras ydolorū subūtit. **x** Vbi matathi
 as moriē ammonet filios suos ut defendēt
 filios isrl'. **xi** De eo qd̄ surrex̄ iudas p̄t mortē
 matathie defende isrl'. **xii** Vbi iudas occidit
 apolloniū y seron p̄ncipē exercit' syrie. **xiii** Vbi
 antioch' congregat exercitū sup iudā. y de ac
 t̄ib' lysie quib' destinauit in iudeā ptolome
 um nicanorē. y gongā. y de uictoria iude q̄
 habuit de eis. un' conūsus cū suis ymnū dō
 canebat. **xiiii** Vbi ueniens lysias amīc' antio
 chi cū exercitu ad iudeā ut debellaret eā.
 s; dō t̄buente uictoria decessit in partē
 iude. **xv** De eo qd̄ iudas purificauit tem
 plū. y ab immundicijs gentiū. y dedicatio
 ne ip̄s̄ templi. **xvi** Vbi iudas debellauit
 gentes uolentes p̄de isrl'. y de timotheo du
 ce eoz. **xvii** Quid symon expugnabat gente'
 in galileā missus a fratre suo. **xviii** Vbi iu
 das cū fr̄ib' suis expugnabat timothei. y

cepit ciuitatē munitā. y ciuitatem
 effron. y libauit fr̄es suos q̄ fuerūt
 capti in galaditide. **xix** Vbi ioseph'
 y azarias uoluer̄t expugnare gente'
 et uicti s̄t. y ū iudas expugnabat
 filios esau. **xx** De morte antiochi
 y successiōe filij ei'. **xxi** De eo qd̄ fili'
 antiochi mittit exercitū ad debellan
 dū iudā s; uincit. y pacē finē se da
 re. quā otinuo dirupit. **xxii** De eo qd̄
 audiuit lysias qd̄ philipp' quē stitu
 erat rex antioch' cū adhuc uiuēt. ut
 nut̄ret antiochū filiū suū y regna
 ret. usurparet s; regni negotia. y dō
 q̄t eū perrectus. dedit iudeis dextrā

Explicit cap̄ lib' p̄mi. Incipit ca. li. sedi.

De eo qd̄ demetrius q̄ cognominat' ē
 soter. occiso antiocho y lysia optinuit
 regnū. y de alchimo y bachide. y mali
 cia eoz. **ii** Vbi sedo misit demetri' ni
 canorē ad debellandū iudā. aq̄ supa
 t' q̄ occis' ē. **iii** Vbi iudas mittit lega
 tos romā cōponē cū eis pacē y socie
 tatem. **iiii** De eo qd̄ demetrius mittit ex
 ercitu cū bachide y alchimo ad debel
 landos iudeos. in q̄ bello iudas in
 terfectus ē. **v** De uiris impijs
 y malicia bachidis p̄t obitū
 iude. **vi** Vbi ionathas suscepit prin
 cipatū. y expugnauit filios ambri
 y bachide. **vii** De eo qd̄ alchim' uolen'
 destruere templū obmutuit. y de

consilio suo malignorum atque perditione
viii Vbi superat e bachides a symone et ionathas captiuitate pacemque firmavit. **ix** De eo quod alexander antiochi filius suscepit regnum. quod ad ionathas mittens epistolas tradidit ei obsides. **x** Vbi alexander petit auxilium ionathae adversus demetrium. **xi** De eo quod demetrius filius demetrii accepit regnum. et missum ab eo apollonium expugnauit ionathas. **xii** Vbi ionathas uenit ascalonam cum gloria. et mittit alexander ei fibulam auream. et de ptolomeo rege. cum quo ionathas confirmavit amicitiam. **xiii** Vbi trifon elegit regem antiochum filium alexandri. quod auxilio iudeorum saluatus profugus tamen extitit. **xiiii** Vbi ionathas pugnavit contra alienigenas et superabat eos. **xv** De eo quod ionathas legatos mittit ad romanos. et ad spaciatas per renouationem amicitiae et pacis. **xvi** De eo quod ionathas principes demetrii cum exercitu fugat. **xvii** Vbi trifon absumente uolens regnum antiochi. dolo egit cum ionathas quem apud ptolomaidam cludit. **xviii** Vbi symonem loco fratris eius exercitus ducem constituit. quod super sepulchra patris et firmum memoriale constituit. **xviiii** De eo quod trifon occidit antiochum et regnavit pro eo. et quod demetrius rex pacem fecit cum symone. et tributa ei dimisit. **xx** Vbi symon expugnans

gazam et exorat dexteras eius dedit. et filium suum constituit ducem. **xxi** De sublimitate et potentia symonis. et quod tempore temporibus ipsius. **xxii** Rescripta pacis a spaciatis ad symonem. et quod symon numenium romam cum clipeo aureo misit ad statuendam cum eis societatem. cui rescripta in tabulis ereis idem numenium retulit. **xxiii** Vbi ^{antiochus} numenium filius demetrii rupta pace mittit cendebeum ad debellandum iudaeam. **xxiv** Vbi symon mittit duos filios suos ad expugnandum cendebeum ducem ptolomeum. **xxv** Vbi ptolomeus filius abobi occidit symonem cum filijs suis in convivio. et iohes filius symonis occidit eos qui uenerunt ad se missi a ptolomeo ut perderent eum. **xxvi** Descriptio eorum qui per iohes in iudea usque ad captiuitatem romanorum regnum tenuerunt. **Explicit cap. li. scd. In principio sequentis libri aperit ca. li. titulus iudei iherosolimitani salutem mandatum illis qui fuerunt in egypto iudeis. De eo quod orcusus est antiochus rex in templo nane cum hijs qui secum erant. De igne sacrificij qui fuit absconditus in puteo. et archa dei inclusa ab iheremia. **iii** Vbi symon perdit apollonio dona templi dei et mittit elyodorum ad auferendam ea. qui statim correptus a domino. per onye pontificis preces restauratus. reuersus est ad regem. **v** Quomodo sub antiocho qui appellatur nobilissime iasone mediante ritu gentium in iherosolimam introductus est. et de seditione iasonis et menelai fratris eius. et de morte ambo. **vi** De signis celestibus apud iherosolimam ostensis regnantibus**

te p̄dicto antiocho rege. **vii** De p̄secutiōe an
 tochi iudeos exorta. **v** de p̄ncipio actiū i
 de. **viii** De passioe eleazari **v. vii. fr̄em. ix** De
 eo qd philipp' ad ptolomeū ducē celes syrie. **v**
 feneis scripsit. ^{negocij} auxiliū ferret regis auxi
 lus. q' statim nicanorē **v** gorgia in iudeā mi
 str. **x** Ubi iudas adūsarioz supauit exercit'
v epicania egit in iherlm. **xi** Ubi antioch' rex
 apud persipolim uict' turpit' fugit d' p̄sid'.
v plaga digna a dō p̄cussus. extremā diem
 clausit. **xii** De eo qd eupator p̄t patrē suū
 antiochū nobilem regnauit. **xiii** Bellū iu
 de et gorgia quē ip̄e supauit. **v** de p̄ditore
 iudeis q' ex parte symonis fuerit occisis.
xiiii Ubi timotheus supat' effugatus ē. **v** ad ertye
 mū lauras occisus. **xv** De eo qd lysias im
 pugnas iudeos supat' a iuda. **xvi** De pactio
 nis lysie ^{romanoz} ^{iudeis} **v** regis antiochi **v** iudeoz cū roma
 nis. **xvii** De topptax dolo **v** iannitax.
xviii De uentioe iude cū gente arabū. **xix** De
 pugna ducū iude et timotheū. **xx** De p̄lys
 iude machabei adūs' effronitas **v** scitopoli
 tas. **xxi** Ubi cū gorgia pugnauit iuda' **v**
 ipso p̄fugā euadente exercitū. **xxii** Ubi occi
 si s̄ iudicio dī qui dolo furati s̄. **v** d' oblatioe
 q' iudas iussit offerri p̄ eis. **xxiii** Ubi antio
 chus uen' i iudeā neqore se iudis ostensuf'
xxiv De alchimio p̄fanissimo p̄ditore q' uen' ad de
 metū regē accusas iudeos. **v** d' nicanore q'
 uerū in iudeā miss' ibi inceptit. **xxv** De
 rario p̄bro qm' stant' se t̄didit morti.
xxvi De uisioe que apparuit ip̄is tempoub;

iude. **xxvii** De eo qd infecto nicanore
 cōmuni d̄silio decreuerit iudei t̄ciā
 decimā m̄sis adar omī tēpe habere
 sollempnē. **Expt' ca. Incipit expo
 sitio Rabani Mauri
 i librū machabeoz.**
Factū ē postq' per
 cussit alexander phi
 lippi macedo. q' prim'
 regnauit in grecia. egressus de t̄
 ra cetum. dariū regem p̄sax atq;
 medoz. constituit p̄lia multa.
 & omniū optinuit munitioēs.
 et infectit reges t̄re. & p̄transit
 usq; ad fines t̄re. et accepit spolia
 multitudinis gentiū. et siluit t̄
 ra in cōspectu ei'. **I**nitū libri
 machabeoz simile ē p̄ncipio li
 bri ezechielis p̄phe. ubi scriptū
 est. & factū est in t̄cesimo anno
 in quarto m̄se. **v** c. Unde p̄mū
 nobis questio orit'. cur is q' nich
 adhuc dixat. ita exorsus ē dicēs.
 Et factū ē postq' percussit alex
 ander. **v** rel'. & namq; sermo
 coniunctiois ē. et scim' q' non
 iungit' sermo subsequēs. nisi
 sermoni p̄cedenti. Qui ḡ nich
 dixerat. cur dicit et factū ē.
 cū nō sit sermo cui hoc qd incip̄
 subiungat'. Qua in re intuen
 dū est. quia sicut nos corporalia

5
5
5
5
5
5
5
5
5
5
5

sic pphie & scriptores diuinorum librorum
sensu spūalia aspiciunt. eisq; et il-
la sūt presentia que nre ignoran-
tie absentia uident. Unde fit ut
in mente pphaz ita diueta sūt
extiorib; interiora. quatin' simul
utq; uideāt. simul q; in eis uide-
ant. int' uerbū quod audiunt.
et foris qd dicūt. Patet ḡ causa.
cur q nichil dixerat inchoauit
dicens. et factū est. deinde sub-
iungit. postq; percussit alexan-
der philippi macedo. q; p'm' regna-
uit in grecia. egressus de tra cethi.
dariū regem persaz atq; medoz.
Itaq; alexandrū philippi & olympi-
adis filiū dariū regem persarū
atq; medoz occidisse omib; mani-
festū ē. qd et daniel in uisioe sua.
qua hircū capraz arietē uentilantē
cornib; contuisse describit. euiden-
ter expressit. S; querit' quom di-
cat' alexander p'm' regnasse in
grecia. cū multi ibide in diuisis
locis antea regnasse repiantur.
Multo enī ante in archiuis athe-
niensib; lacedemonijs. corinthijs.
& liddis reges p̄fuerūt. nec n̄ in ma-
cedonia n̄ prim' rex ē alexander
inuenit'. s; uicesim' quart'. Prim'
enī rex macedonū caran' erat. eo
temp'e quo hebreoz iuda azaria'

qui & orias rex fuit. & hebreoz isrl' iero-
boam'. latinoy q; p'cassiliuus. et lacede-
monioy thalcamenes. corinthioy q; a-
lexander. & atheniensiu' thespic'. S; idō p-
mus regnasse d'r in grecia alexander.
q; cetis regib; in singulis partib; antea
regnantib;. primus ipse et solus in to-
ta grecia regnauit. Nam subuersis
thebis in p'sas arma corripens. apud
granniciū fluiuiū in to certamiē da-
riū duces supauit. et ad extremū ip-
sū percussit arietē. & duo ei cornua cō-
fregit. medos atq; p'sas. misitq; eum
sub pedibus suis. et utruq; cornu
suo subiugauit impio. Qd autē dicitur
egressus ēē de terra cethim. de gre-
cia significat. Cethim enī fuit un' de
posteris noe. hoc ē filius iauari. filii
iafeth. filij noe. & cithimā insulam ha-
buit. que n̄ dicit' cyprus. ut iosephus
testis ē. et ab ea om̄s insule et maritime
loca cethim hebraice noiant'. Legam'
uarronis de antiq̄tatib; lib. & finni
^{capitoni} captiois. et grecū flagetonta. cetosq; e-
ruditissimos uiros. et uidebim' om̄s
pene insulas. & toti' orbis littora. terra
mari uicinas. grecis accolis occupatas.
qui ab auano & tauro montib; omnia
maritima loca. usq; ad oceanū posside-
britanniciū. Constituit inq; p̄lia mul-
ta. & omniū obtinuit munitiones. & in-
terfecit reges tre. pertransit usq; ad

fines t're. & accepit spolia multitudinē
gentiū. & siluit t'ra in o'spectu ei'. Igit'
alexander magn' ut tradūt hystorie
p't daru mortē hyrcanos ac mando' sub
egit. post hec parthoy pugna' aggress'
est. quos diu adnitentes deleuit. ppemo
dū anteq' uicit. Inde traces. euergitas.
parapamēnos ac sopios. cetōsq; pplōs
qui in radice caucasi morabant' subegit.
urbe ibi alexandria sup amnē tanaioy
constituta. S; humani sanguini' in ex
saturabilis siue hostiū siue etiā soci
^{recentes} tamen semp sitiebat cruore. Itaq;
pernacī impetu bella pcurres. choro
asinos et ciachas indomitā gentē inde
ditionē accepit. call' stenen philosophū.
sibiq; aput aristotilem condiscipulū.
cū plurimis alijs pncipib'. cur eū de
posito salutandi more ut d'm n̄ adora
ret occidit. Post hec india' pcut. ut oc
ceano ultimo q; oriente finiret impi
uni' casam urbem adyt. dedalo' mon
tes. regnaq; cleosilis regine ^{pugnauit} expirauit.
que cū se dedisset concubitu. regnū
redemit. Peragrata perdomita q; alex
ander india. cū ad saxū mure aspita
tis & altitudinis inq' multi ppli cōfu
gerāt puenisset. cognoscat herculem
ab expugnatiōe eiusdē saxi t're motu
phibitū. Simulatiōe p'mot' ut herculis
acta suparet. cū sūmo labore ac picu
lo saxo potit' om̄s loci ei' gentes in de

ditionē accepit. cū poro fortissi
mo in dooy rege cruentissimum
bellū gessit. Post ea cū orientales
pplōs singlax puinciaꝝ n̄ sine
cruenta uictoria cepisset. cōcensi
nauib'. cum oceani littera pagra
ret. ad urbem quandā cui ambira
rer p'erat puenit. s; in expugnati
one ciuitatis magnā partē exer
cit' sagittis hostiū ueneno illitis
amisit. ac p't herba que p somni
um s' ostensa ē. in potū saucy' da
^{reliquis} ta cū subueniret. urbe expugna
uit & cepit. Post q' circūactā ad
oceanū & nilū flum̄ ingit'. babi
loniā celerit' redyt. Vbi eū cum
exterritarū tot' orb' puinciarū
legati spectarēt opiebant'. hoc ē
cartaginensiu'. & totius orb' puin
tiar'. s; & hispanioy. galloy. sicilie.
sardinieq;. plurime p'tea par
tes italie. Tant' timor in sūmo ori
ente cōstituti. ducis pplōs ultimi
occidentis inuaserat. ut inde p
egrinā cernēs toto mundo lega
tionē. q' uix credēs puenisse ru
more. Vñ bene scriptū ē. & silu
it t'ra in o'spectu eius. q' null'
ei rebellare audebat. Et cōgre
gaut' uirtutē exercitiū fortē
numis. et exaltatū ē. & eleuatū
cor ei'. & obtinuit regiones gen

tuum ⁊ tyrannos. et facti sunt
illi in tributū. Deuictis ubiq; gen-
tib; undiq; thesauros ⁊ opes earū
alexander abstulit. uñ eo mortuo.
satellites atq; milites ei; p̄p̄t opū
magnitudinē quas cōgregata ha-
bebat. ac potentia regni ab inui-
cem dissentiebant. sicut pompeii
trogus. ei; breuiator iustin; in
libris hystoriae suae ostendūt.
scribentes qđ defūcto alexandro
in thesauris ei; quinquaginta mi-
lia talenta auri repta sunt. ⁊ in
annuo uectigalis tributo trice-
na milia. **P**ost hec decidit in lec-
tum. et cognouit qđ moreret. qđ
uocauit puero; suos nobile; qđ sec-
erāt nutriti a iuuentute. et di-
uisit illis regnū suū cum adhuc
uīueret. Et regnauit alexander
annis duodecim ⁊ mortuus ē. Deni-
q; alexander int̄ picula p̄liorū nu-
tu dī seruat. ad extremū cū in ba-
bilone urbe moraret. p̄ insidias
suorū int̄fectus ē. ⁊ maxime facti-
one antipat̄s ducis ei; qui p̄ cas-
sandrū filiū suū eum ueneno
dato extinxit. sicut p̄dictus pom-
pei; trogus narrat dicēs. qđ ba-
bilonē reuertenti multis dieb;
otio datus. intermissū olim cōui-
uium sollert; alexander institu-

eret. totusq; in leticia effusus cū diei
noctē puigilem iurisset. recedentem
iā ecōuiuio medic; thessalus instaura-
ta cōmessatioē. ⁊ ipsū sodales ei; inui-
taret. Vbi accepto poculo media potio-
ne repente uelut telo cōfixus ingenu-
it. elatusq; acōuiuio semuanimis ita
excruciatus ē. ut ferrū in remedia
poscēt. tactūq; hominū uelut uul-
nera indolesceret. Amici causas mor-
bi intemp̄iem ebrietatis dissemina-
uerūt. re autē uera insidie fuerūt.
Ham memorat antipat̄ cū carissimo
amicos suos int̄fecit. **I**et uidet ab alex-
andro. seq; magnis reb; in greca gestis
ñ tam gratū aput regē qđ inuidiosum
ēē. a matre qđ et olympiade uarys se ē
minatioib; uerātū. ad occupandū re-
gem cassandrū filiū dato ueneno sub-
ornat. qđ cum fr̄ib; philippo ⁊ ulla mi-
nistre regi solebat. cui ueneni tanta-
uis fuit. ut ñ ere ñ ferro ñ testa con-
tineret. nec alit̄ ferri ñ in ungula ei;
potuerit. p̄monito filio ne aliq; thessa-
lo et fr̄ibus credet. hac g; causa aput
thessalū paratū repetitūq; cōuiui-
um ē. Philipp; ⁊ ollas p̄gustare ac tē-
pare potū regis soliti. in aq; frigida
uenenū habuerūt. quā p̄gustate
potioi iā supmiserūt. Quarto die alex-
ander indubitata mortē senties. ag-
nosce se fatū dom; maiorū suorū ait. hā

75.
plerosq; eadax int̄ trigessimū annū de-
functos. tumultuantes. ac deinde mili-
tes. insidysq; pure regē suspicantē ip̄e
sedauit. eosq; om̄s cū platus meditissimū
urbis locū esset. ad conspectū suū admi-
sit. osculandāq; dexterā suā flentib; por-
rexit. Cū lacrimarent om̄s. ipse n̄ sine
lacrimis tantū. uerū sine ullo tristior̄ m̄-
tus arguim̄to fuit. ut q̄sdā impacientī
dolentes asolat² sit. quib; mandata ad
parentes eoz dedit. adeo sicut in hoste.
ita in morte inuict² ei anim² fuit. Cum
deficē cū amici uiderēt. querūt quē im-
perij faciāt herede. Respondit. Dignissi-
mū. tanta illi magnitudo fuit animi.
ut cū herculem filiū. cū frēm arideū.
cū royanē uxorem pregnantē relinque-
ret. oblit² necessitudinū. dignissimum
nuncuparet heredem. pr̄sus q̄ nefas
ēet uiro forti aliū q̄ uirū fortem suc-
cedē. aut tanti regni opes alius — qm̄
pbatus relinqui. hac uoce uelut belli-
cum int̄ amico cecinisset. aut malū
discordie misisset. ita om̄s in emulati-
onē consurgūt. y ambitioē uulgi taci-
tū fauorē militū querūt. Sexta die in-
terclusū uoce exemptū digito anulū
pdice tradidit. Que res gliscentē ami-
coy dissentionē sedauit. Nam y si n̄ uo-
ce nuncupat² heres. iudici tam̄ elect²
uidebat. Decessit alexander. mensem
unū. y annos tres. y xxx. natus. hec

autē q̄ in hystoria machabeoz
regni alexandri mentio facta ē.
ido ex lib; gentiū int̄posui. ut
lector agnoscat n̄ frust² alexan-
dri uirtutes narrari. s; magni-
tate atq; actioē ipsū ēē precipu-
um. Qd̄ autē dicit alexander di-
uisisse regnū suū cū adhuc uiue-
ret. pueris sius q̄ secū fuerāt a
iuuentute nutriti. n̄ tam ipse
hoc diuisit. qm̄ illis diuidendū
reliquit. Igitur alexander p̄ duo-
decim annos trementē sub se
orbem opp̄ssit. p̄ncipes ū ei qua-
tuordecim annis dilaniauerūt.
et uelut opimā predā a magno
leone p̄strato discepserē auidi-
catuli. seq; ipsos inuicē in rixā
irritatos prede emulatioē fre-
gerūt. Itaq; ptolomeo p̄ma egypt-
us. y affrice. arabieq; pars for-
te puenit. confinē huic puincie
syriā. lauomen. thelen. cilitiā.
filotas. illirios accipuit. Medie
maiori ac ropat. minori socer ^{pdice}
p̄ponit. Sussaniana gēs scino.
frigia maior antigono philippi
filio assignat. Liciā y pamphili-
am. nearchus. chariā cassander.
lidiā. menander sortiunt. Leo-
nanti minore frigiā accipit.
tracie regiones pontici maris

lismacho. capadocia cū paslage
nia eumeru data ē. Sūma castror.
selruco antiochi filio cessit. Stipa
toub; regis satellitib; que cassan
der filius antipat p̄ficiat. In bact
na ultioze i indie regioib; p̄fecti
p̄ores. qui sub alexand' eē cepunt.
permanserūt. Seres int' duos
annes idaspem y indū constitu
tos. tariles habuit. Incolomas.
indisconditas pythona mageno
ris fil' mittit. Parapamēnos
sine caucasi montis griāches ac
cipit. aracussi cedrosi q; sibynti
decernunt. dranceos y aneos.
stantanos. bractriano amyota
sortit. Sordianos sicheus. itaca
nor parthos. philipp' hyrcano.
stratafernes. rmenos. thlepomi
nus p̄sas. peucestes babilonias.
archos palase. archilaus meso
potamū aggr̄ssi sūt. S; tam int'
cetā hec regna quatuor tantū e
minebāt. hoc ē egypti qd tene
bat ptolome' largi fil'. mace
donū qd philippus q' y arideu'
fr' alexandri possedit. syrie y ba
bilonis qd seleuc' nicanor s' uen
dicauit. asie qd tenuit antigo
n' sic inuisioē daniel p̄phe pre
monstratū ē. qd fracto uno
cornu maiore icapite hyrci il

lius insignis. orta sūt p̄ eo quatuor cor
nua minora. Vñ sequit.

Et obtinuerūt pueri ei' regnū un
quisq; in loco suo. et imposuerūt s' om'
diademata post mortē ei'. y filij eoz.
post eos annis multis. et multiplica
ta sūt mala in tra. Decedente g' alex
andro magno. totū corp' regni mace
donū. qd ipse n' sine grandi labore co
adunauerat. pueri eius p̄ tyrannide
diripuerūt. et multis atq; quib' pre
lius dilanauerūt sicut in hystoris
gentiū copiosissime septū inuenit.
S; ex hys plurimis omillis. septor p̄sen
tis hystorie ad antiochū epiphane pue
nit. qui plurima in iudeos comisit ma
la. y locū sc̄m polluit ac legem p̄pha
nauit. de q' sequit

Et erūt ex eis radix peccat' anti
ochus illustris. filius antiochi regis
q' fuerat rome obses. y regnauit in
anno centesimo trigesimo y septi
mo regni grecoy. Prim' itaq; p̄t a
lexandru' magnū regnauit syrie
seleuc' cognomito nicanor annis xxx
duob'. Secund' antioch' qui uocat' so
ther annis xviii. tercius antioch'
q' uocabat' theos annis xv. quart' se
leuc' qui noiat' est gallinuc' fil' an
tiochi. annis xx. quint' seleuc' ce
reun' fil' seleuci gallici annis trib'.
sert' antioch' magn'. que septā hiedi

erat antiochi illustris patre eē. qui frat
 erat seleuci cereum. et fili seleuci gallini
 ei. regnauit q; annis triginta tibus. sep
 tim seleuc. qui et filopator noiat e an
 nis xii. post que antioch epistines q et
 pelarus siue nobil dr. frater seleuci filo
 patois. et fili antiochi magni annis xi.
 de q in septa narrat qd ex eis exierit ra
 dix peccatrix antiochus illustris fili an
 tiochi regis qui fuerat rome obses. Qui
 merito radu peccatrix dr. quia stirps
 inutilis ad peccata peluis. et ad impieta
 tem erat pmpuissim. sub q legis di pse
 cuto. et machabeoz bella narrant. Colli
 git enim omie tep regni grecoz. a primo
 anno seleuci nicanoris. usq; ad initium
 regni antiochi epiphanis. anni centum
 triginta septeo.
In dieb; illis exierit ex isrl filij iniq; et sua
 seruit multus dicentes. Sam et dispona
 m testamtu cu gentib; que ca nos st.
 qa ex q recessim ex eis inuenerit no mul
 ta mala. Et bon uisus e sermo in oculis
 eoz. et destinauerit aliq de pplo. et abie
 runt ad regē. et dedit illis potestate ut
 faceret iusticias gentiu. Et edificaue
 runt gymnasiu in iherosolimis secun
 du leges nationu. et fecerit s pputia
 recesserut a testamto sco. et iuncti st
 nationib; et uenundati st ut facerent
 malu. Et paratu e regnu in cōspectu
 antiochi. et cepit regnare i tra egypti.

ut regnaret sup duo regna. et in
 tuit in egyptu in multitudine
 gū. in currib; et elefatis. et equbus.
 et copiosa nauuū multitudine.
 et constituit bellu adus ptolome
 um regē egypti. et rel. Greca acro
 mana narrat hystoria. qd anti
 och epiphanes cont ptholomeu
 philometore cleopatre sorori sue
 filiu cui ipse auuncul' erat do
 los astruxerit. ut eu regno egyp
 ti puaret. Et cu post morte cleo
 patre alauus eunuch' nutriti
 philometoris. et leneus egyptu re
 gerent. et repeteret syriam. qm an
 tioch fraude occupauerat. ortu
 e int auunculu et pueru ptolo
 meu plium. Cūq; int peleusiū
 et monte cassiu prelu comississet.
 uicti sūt duces ptolomei. Porro
 antioch parcens puero et amicitia
 as simulans. ascendit nemphis.
 et ibi ex more egypti regnu acci
 piens. pueriq; reb; preuide se di
 cens. cū modico pplo omne egyp
 tu subiugauit. et abundantes
 atq; uberrima ingllus e ciuita
 tes. fecit que n fecerit patres ei.
 et patres patru illi. sic in danie
 le de eo scriptu e. Nullus enī in
 regno syrie ita uastauit egyptu.
 et omis eoz diuitias dissipauit.

tam callidus fuit: ut prudentes cogitationes eorum qui duces puerierat sua fraude subueriret

Et conuincit antiochum postquam percussit egyptum. in centesimo et quadragesimo et tertio anno. et ascendit ad iherosolimam in multitudine graui. et intuit in scificationem cum superbia. et accepit altare aureum et candelabrum aureum luminis. et uniuersa aurea uasa eius. et mensam propositiois. et libatoriam. et fialas et mortariola aurea. et uelut et coronas. et ornamenta aurea quod in facie templi erat. et communit omnia. et accepit thesauros occultos quos inuenit. et sublatis omnibus abiit in terram suam. Consequenter ergo de eodem rege in predictis hystoriis narrat. quod postquam reuersus est expulsus ab egyptis. uenisse eum in iudeam. hoc est aduersus testamentum secundum. et spoliasse templum. et auri tulisse quod plurimum. positoque in arce presidio macedonum reuersum in terram suam. et post biennium rursum contra ptolomeum exercitum aggregasse ad austrum. cumque duo fratres ptolomei cleopatre filij. quorum auunculus ptolomeus erat. obsiderent alexandriam legatos uenisse romanos. quorum unus marem publicum lenas cum eum stantem inuenisse in

litore. et senatum consultum dedisset quod iubebat ab amicis populi romani recedere et suo impio contentus esse. et ille responsionem ad amicorum consilium detulisset. orbem dicit fecisse in harenis baculo quem tenebat manu. et circumscripsisse regem atque dixisse. Senatum et populum romanum precipiunt ut in isto loco respondeas. quod consilium geras. Quibus dictis. ille perterritus ait. Si hoc loco placet senatui et populo romano recedendum est. atque ita statim mouit exercitum. huius consentanea iosephus scripsit. quod reuersus propter romanorum timorem ab egypto rex antiochus ad iherosolimam ciuitatem duxit exercitum. quo ueniens anno centesimo xlii. propter regnum primi seleuci c. l. u. olim. piade die uicesimo et quinto mensis casleu. quem macedones apelleon notant. cepit eam sine afflictione cupiam apertis ei portas his que uoluntati eius consentiebant. ingressusque ciuitatem iherosolimam multo intemerit sibi contra sapientes. nec non etiam eos que portam apertis. ciuitatem ei tradiderunt. propter templi diuitias interfecerunt. multasque ab eo auferens pecuniam ad antiochiam reuersus est. Postquam autem explorauit templum. ita ut uasa dei asportaret. et lucernas aureas. et aram auream. et mensam et sacrarium. neque de uel abstinerit. que ex bysso et cocco erant. et hauriens autem et thesauros. nichil penitus relinquens.

ad maximū iudeos luctū propt̄ hec usq;
 pdurit. Nam ꝛ cotidianas immolatioēs
 q̄s dō sc̄dm legē offerēbāt. celebrare phi-
 buit. Dep̄dans autē totā ciuitatē q̄sdam
 m̄fecit. alios captiuos cū uxorb; et fi-
 lys dedux̄. ita ut n̄s multitudinē cap-
 tuorū usq; decē milia existē uideret;
 Mystice autē antioch' hic q̄ int̄uit in
 terrā sc̄am cū supbia. ꝛ deuastauit tē-
 plum. ꝛ sc̄m locū polluit supsticioē gen-
 tili typū tenet antiꝝ. qui cont̄ eccliam
 dī crudelit̄ bellū gerit. ꝛ aiās credenti-
 um que uē dī templū sūt errore suo
 polluere intendit. De quo in daniel' p̄phā
 sub figā istī antiochi ita sc̄ptū ē. Cor ei
 adūsū testam̄tū sc̄m. ꝛ faciet et reūte-
 tur. ꝛ indignabit̄ cont̄ testam̄tū sc̄ua-
 ry. et faciet ac reūtet. et cogitabit ad
 usū eos qui dereliquerūt testam̄tū. ꝛ b-
 ehā ex eo stabūt. et polluent sc̄uariū
 fortitudinis. et auferet iuge sac̄ficiū.
 ꝛ dabit̄ dn̄ationē in desolationē. ꝛ im-
 piū intestam̄tū simulabūt fraudulen-
 ter. ppl̄s autē sciens d̄m suū obtine-
 bit ꝛ faciet. ꝛ rel. Nulli dubiū ē quin
 hec que sub antiocho epyphane in ima-
 gine p̄cesserūt. hoc ē ut rex sceleratī-
 simus p̄secut' sit ppl̄m dī. se uiciā p̄-
 figurēt antiꝝ. qui ppl̄m ꝛ p̄sequet.
 qui indignabit̄ cont̄ testam̄tū dī.
 et cogitabit adūs' illos q̄s uult dī legē
 relinquere. polluet q; sc̄uariū dī hōie'

uidē ad imaginē dī creatos. diu-
 sis uicys corrupendo. Auferet iu-
 ge sac̄ficiū. q̄n hostiā ꝛ dei filio
 offerre in ecclia p̄hibet. abhoiati-
 onē desolationis in loco sc̄o statuet.
 q̄n diuinū cultū a x̄anis s̄ exhi-
 beri extorquet. ita ut in templo
 dī sedens. ostendat se tanq; ipse
 sit d̄s. Vñ multi nr̄oz putāt ob-
 seuitie ꝛ t̄pitudinis magnitudi-
 nē domician' siue neronē antiꝝ
 fore. S; licet ipsi antiꝝ fuerit q̄n-
 tū ad ei' corpus p̄tinēt. ꝛ memb'
 ipsi sit. tam' omniū iniquoz ca-
 put iuxta mundi finē uentur'
 ē. q̄n iuxta uītatis sententiā erit
 t̄bulatio talis q̄lis n̄ fuit ab ini-
 tio mundi usq; n̄. neq; fiet post
 ea. Verū iuxta ioh̄is uocē antiꝝ p̄-
 iā multi sūt. q; p̄ membra sua idē
 malign' hostis iā mystiū opat'
 iniquitatis. p̄ hereticos uidē. seisma-
 ticos atq; paganis ꝛ seduc' multo'.
 Tē etiā si fieri pot' ipsos scanda-
 lizat electos. quia soluet̄ satana'
 de carcē suo. ꝛ totū furorē suū
 q̄ntū p̄mittit in ꝛ eccliam ef-
 fundet. Tollit ḡ antioch' de ih̄rlō
 altare aureū. q̄n eos q̄ p̄fectiore'
 ēē uidebant̄ et p̄populi statu n̄
 mediocrit̄ dn̄m exorare suasu
 maligno euellit de ecclia. Tollit

et candelabrū luminis. et uniu-
sa uasa eius. qm̄ eos qui p̄dicatio-
nis officio fungebant. ⁊ ueluti
luminaria p̄ diūsas species doc-
matū in pp̄lo dei lucere debue-
rūt. siue p̄ metū seu p̄ cupidita-
tē terrenā de ordine suo preci-
pitauit. Tollit ḡ m̄sam p̄positio-
nis ac uasa ei. qm̄ scriptura sa-
cras iniq̄ interpretatioē p̄ here-
ticos confundē satagit. ⁊ eos q̄ ī me-
ditatioē legis di uelut uasa m̄se
dei ac panes p̄positionis cōma-
nere uidebant. fastu nequicie
sue corrūpe. atq; in errore se-
ducē extendit. Velū q̄ et corona
⁊ ornamentū aureū qd̄ in facie
templi erat idem antiq̄ hostis
tollit. ⁊ cōminuit oīa. qm̄ lit-
tera legis dei. inq̄ sapia diui-
na ac sapia celestia latet. ⁊
ubi corona p̄petue mercedis
bene laborantib; ⁊ p̄cepta di ser-
uantib; in regno celesti. ac clari-
tate p̄petua p̄cipienda p̄mitti-
tur. contritis sentencijs ac sen-
su dep̄uato. in alienū intellec-
tum conūtit. aīas q; s̄ obedien-
tes hoc m̄ decipit. Nam aurū
argentū q; et thesauro occultis
nichil aliud intelligo qm̄
eloq̄ uenustatē. ac sensuū pu-

ritatē. cum uirtutū thesauro. que ī
occultis cordis apud fideles collocant.
hec oīa diabolus de regno x̄ aufere
re molit. cū possessores eorū his bonis
spoliatos in baratrū sue p̄ditiois se-
cum trahere conat. hinc condie plac-
tus ⁊ gemit in ecclia nascit. cū de ca-
su primorū p̄ cōpassionē cetus fide-
um n̄ mediocrit̄ tristat. Vn̄ sequit.
Et fecit eodem hominū. ⁊ locutus ē
sup̄bia magna. Et factus ē planet̄ mag-
nus in isrl̄. ⁊ in om̄i loco eorū. et inge-
muerūt p̄ncipes eorū ⁊ seniores. Virgi-
nes ⁊ iuuenes eorū infirmati sūt. ⁊ spe-
ciositas mulierū immutata ē. Om̄is
marit̄ sup̄sit lamentū. que sedebat
in thoro maritali lugebat. ⁊ cōmota
ē terra sup̄ habitantes in ea. ⁊ un-
uersa domus iacob induit cōfusione.
Om̄is dignitas ⁊ om̄is etas. atq; om̄is
serus dolet tumultuante p̄secutore.
q̄ nulla p̄sona immunis ē a p̄secu-
tione. Gemit q̄sq; tam p̄ sue tranqui-
litate det̄mto. qm̄ etiam de fide ca-
dentiū damno. q̄ sic paulus ait.
sollicita sūt in x̄ corpe p̄ se inuicem
membra. et si patitur unū membrū.
cōpatiunt̄ oīa membra. Vn̄ ⁊ idem
paulus scribēs ad eos. q̄ gl̄am uanā
amabāt. enumerās laborib; sui q̄
ipse corporalit̄ sufferebat. subiunxit
dicens. Pret̄ illa que extrinsec̄ sūt. in

stantia mea cotidiana sollicitudo om-
 nium ecclesiarum. Quis infirmat. et ego non
 infirmor. Quis scandalizat. et ego non u-
 ro. Si gloriari oportet. que infirmita-
 tis mee sit gloriabor. Et alibi. Gaudete
 autem cum gaudentibus. Flete cum flentibus. id
 ipsum sentientes. non alta sapientes. sed hu-
 milibus assentientes.

Et post duos annos dierum misit
 rex principem tributorum in ciuita-
 tes iuda. et uenit iherosolimam cum turba
 magna. et locutus est ad eos uerba paci-
 ca in dolo. et crediderunt ei. et irruit
 super ciuitatem repente et percussit eam pla-
 ga magna. et perdidit populum multum
 et israel. et accepit spolia ciuitatis. et suc-
 cendit eam igne. et destruxit domos eius
 et muros in circuitu. et captiuas duxit
 erunt mulieres et natos. et pecora pos-
 sederunt. Diximus superius. quod antiochus
 typum tenet antichristi. similiter idem per-
 ditionis filii. hoc in loco princeps tribu-
 torum accipi potest. quem princeps huius
 mundi. et rector tenebrarum hanc diabo-
 lus adhuc incitat. ut in ciuitatibus
 iude. hoc est in ecclesiis et tributum pec-
 catorum sibi exsoluere erigat. tamen hoc
 non ubique uim agendo persecutionum ex-
 postulat. sed aliquando tormētis. aliquando blan-
 dimentis. aliquando minus. et apta seui-
 tia. aliquando fraude et dolo. Unde scriptum
 est. Locutus est ad eos uerba pacifica in do-

lo. sed qui credidit ei sibi met ip-
 si perditionem preparat. Agit
 enim ^{hoc} idem hostis nefandissimus
 suasu maligno. et signis ac pro-
 digiis mendacibus. ut eum homines
 domini esse credant. et diuinum cultum
 exhibeant. Qui ergo sunt credunt homo in
 anima spiritualiter occidit. qui autem re-
 sistunt corporali cruciatus eos af-
 fligit. Unde euenit quod cum mag-
 no dolore mentis legendum est. ut per-
 dat populum multum ex israel. cum plu-
 rimos de uana religione in apo-
 stasiam conuerterit. Accipit spolia
 ciuitatis. cum ornamenta ecclesie tol-
 lit. Succendit eam igne. cum persecu-
 tione deuastat. Destruet domos
 eius. et muros in circuitu. cum ple-
 bes credentium dissipat. et defen-
 sores eorum. hoc est doctores enecat.
 captiuas que ducit mulieres et na-
 tos et pecora. quod illi que molliciem a-
 nimum habent. et pueri sunt sensibus ac
 carnalibus desideriis seruientes.
 more brutorum animalium uiuunt.
 captiuitati ac laqueo antiqui hos-
 tis maxime patent

Et edificauerunt ciuitatem da-
 uid muro magno et firmo et tur-
 ribus firmis. et facta est illis in-
 arcem. et posuerunt illic gentem pec-
 catorum uiros iniquos. et conualuerunt

in ea. Et posuerunt in ea arma et res
cas. et congregauerunt spolia iherusalem.
et posuerunt. et facti sunt in laqueum
magnum. Et factum est hoc ad in-
sidias sanctificationis. et in diabolum
malum in israhel. Deuastatis ecclesiis
et in dispersis propter persecutionem mi-
nistris ipsius. hostis maligni in
loco eorum arce impietatis erigere.
et blasphemos cultores substitu-
ere molitur. quatinus si possibile
sit pro priuos homines nomen christianum
quod solum in orbe preualuit fundi-
tus deleatur. et diaboli uoluntas in
pollutione ydolorum et multiplicata
peccatorum expleatur. Inde sequitur.

Et effuderunt sanguinem inno-
centem pro circuitu sanctificationis. et con-
taminauerunt sanctificationem. et fuge-
runt habitatores iherusalem propter eos. et
facta est habitatio exterorum. et sancta
est exteris semini suo. et nati eius re-
liquerunt eam. Sanctificatio eius desolata
est sicut solitudo. dies festi eius con-
uersi sunt in luctum. et sabbata eius in
obprobrium. honor eius in nichilum.
Secundum gloriam eius multiplicata est
ignominia eius. et sublimitas eius
uersa est in luctum. Igitur habitato-
res iherusalem fugerunt. quando persecutio
feruente. alii corporaliter fugerunt
ut non scandalizent. alii mente

refugerunt. et scandalum gentium in anima-
bus suis patiunt. alii uero que ad mortem
in confessione christi perseuerant. et liberi a perse-
cutorum manibus in celos effugerunt ut re-
munerentur. fit que terra sancta habitatio
exterorum. quando in membris christi pro martyrum co-
ronandis. in toto mundo multiplica-
tur numerus persecutorum. Dies festi eius con-
uertuntur in luctum. quando ritus celeberrimi
religionis christiane. non permittunt habere
sui fulgoris ornatum. et sabbata eius in
obprobrium. cum spes quam habet in futura
aetate requie. ab hoste deridetur fide-
lium. Secundum gloriam eius multiplicata
est ignominia eius. sedas enim gloria ecclesie
infidelium ignominia. quando in unico do-
minante gloria celestium sacramentorum. et
honestas diuinorum officiorum impiis
blasphemantibus maximum sustinet
obprobrium.

Et scripsit rex antiochus omni regi-
no suo. ut esset omnis populus. populus unus.
Et reliquerunt unusquisque legem suam. et
consenserunt omnes gentes secundum uerbum
regis antiochi. Et multi ex israhel con-
senserunt ei. et sacrificauerunt ydolis. et
conuenerunt sabbatum. Et misit rex
antiochus liberos pro manibus nuntiorum in
iherusalem. et in omnes ciuitates iude. ut se-
querentur leges gentium terre. et prohiberent
holocausta et sacrificia. et placationes
fieri in templo dei. et prohiberent cele-

brare sabbatū. ⁊ dies sollempne. ⁊ co
inquinari scā. et scēm pplm isrl. Et
iussit edificare aras. ⁊ templa ⁊ ido
la. ⁊ immolari carnes siullas. et pe
cora cōmunia. et relinquere filios su
os incircūcisos. et conquinari aīa eoz. ⁊
in omib⁹ immundis ⁊ abhominatiōi
bus. ita ut obliuiscerent legem. ⁊ im
mutaret omis iustificatiōes dei. Septā
⁊ eplā spālis antiochi. philosophi sē gen
tium ⁊ heretici atq; scismatici xpīa
noy. qui uitate legis xpī atq; statū
catholice fidei subuertere cupiūt. qui
b; dolor ē cultus diuin⁹. ⁊ religio xpī
ana. s; quo magis p errore studēt ho
mines sibi adunare. eo magis faciunt
illos abinuiā discordare. q; nec ipi in
ter se inuicē concordāt. s; uarus scēti
dissentiente discrepāt. ⁊ ido mun⁹ se
obsequentes in unitate consociare p
ualent. Int supbo enī scriptā teste
semp iurgia sūt. ⁊ iuxta uitate sen
tentiam. omne regnū in seipso diuisū
desolabit. ⁊ domus sup domū cadet.
Mandāt hec libri ⁊ eplē antiochi in ihe
rusalem ⁊ in ciuitatib⁹ iude. ut seqn
tur leges gentiū tē. et desinat ho
locausta ⁊ sacrificia ⁊ placatiōes in tē
plo dī. q; maxima cura. maximūq;
studiū ē hereticis atq; paganis. ut
in ecclia x̄ cultū diuinū seu cōfun
dant siue penit⁹ extinguāt. ne sin

79.
ceritas recte fidei que p dilecti
onē opat. in ara cordis credenti
gratū holocaustū dō offerat. nec
sacrificia mystica corpis ⁊ sangui
nis dñi. cū sacra fidelū oratione.
atq; placatiōe bonoy actiū in ue
ro templo dei. omniū creatori. ⁊
bonoy omniū largitori digne
exhibeant. Prohibent celebrare
sabbatū. q; negāt in celesti regno
scārū requiem futām ēē aīarū.
Iubēt edificare aras. ⁊ templa. et
idola. q; mites fidelū malignoy
spūū cupiūt efficē uasa. immo
lari carnes siullas. ⁊ pecora cōmu
nia. hoc ē immundā ducē uitā.
et brutoy ^{aiāligm} aīay more. in luxuria
q; atq; cōcupiscencijs carnis con
uersari. relinquere filios suos in
circūcisos. hoc ē nulla custodia.
nulla continentia. nulla q; discre
tione cogitatiōes. sermone. atq;
opa tempore. ita ut obliuiscant
legē diuinā. ⁊ immutēt iustifi
cations dei in diuisoy scelerū fac
tura. Et hec omia n̄ solū sermonū
suasu. s; ⁊ diuisay penarū fieri co
gūt tormento. n̄ sequit. Et quicū
q; n̄ fecisset scdm uerbū regi an
tiochi. moreret. Scdm omia ūba
hec scēpsit omī regno suo. et ppo
suit pncipes pplō q; hec fieri co

gerent: ⁊ rel. Incandescit cru-
delitas qñ feruet impietas. ⁊ seuit
humanitas. qñ estuat cupidi-
tas. Omni regno suo antiochus
p̄ septās suas indiē tormēta. ⁊ mor-
tem ingerē cultorib⁹ dī. Sic ⁊ an-
tirpē p̄ ministr⁹ suos scelestissi-
mos. uaria exq̄rit penarū grā.
quaten⁹ xp̄icolas a statu religi-
onis sc̄ssimos euellat. conterat.

“ **O**ie quinta deci. Id est: dispat.
“ ma mensis casleu. quinto ⁊ q̄
“ dragesimo. ⁊ centesimo anno.
“ edificauit rex antioch⁹ abhomi-
“ nandū ydolū desolatiois sup
“ altare dī. et p̄ uniuersa⁹ ciuita-
“ tes iude in c̄uitu edificauerūt
“ aras. ⁊ ante ianuas domoy ⁊
“ in plateis incendebāt thura
“ ⁊ sacrificabāt. ⁊ lib⁹ legis dī cō-
“ buisset igni. sc̄ndente⁹ eo. et
“ apud quēcūq; inueniebant
“ libri testam̄ti dñi. sc̄dm̄ edic-
“ tū regis trucidabāt eū. Inuir-
“ tute sua faciebāt hec pplō isrl.
“ ⁊ rel. Mensis casleu idem ē ap̄d
“ grecos q̄ apud latinos d̄r decem-
“ ber. In hui⁹ m̄sis die quintade-
“ cima. anno centesimo xlv. reg-
“ ni grecoy qd̄ a p̄mo anno seleu-
“ ci cōputare incipiūt. antioch⁹ e-
“ piphanes abhominandū ydolū

desolatiois in templo dī statuit. hoc;
simulacrū iouis olimpi. principat⁹
autē sui anno octauo. quo uidē an-
no in samaria sup̄ ūticem montis
gazirim. iouis pegrini. siue hospita-
lis delubrū edificauit. ip̄is samari-
tanis ut id faceret per eplā p̄canti-
b⁹. sicut ioseph⁹ testis ē. S; legim⁹ in e-
uuanḡlio secundū matheū saluato-
rem discipulis interrogantib⁹ de signo ad-
uent⁹ sui. ⁊ cōsumatioē seculi. int̄ a-
lia dixisse. Cū ḡ uideritis abhomina-
tionē desolatiois que dicta ē adanue-
le. p̄p̄ba. stantē in loco sc̄o. qui legit
intelligat. Quando ad intelligentiam
puocam⁹. mysticū monstrat̄ eē qd̄ dic-
tū ē. Scriptū ē in daniele hoc modo.
Et in medio ebdomadis auferet̄ sac-
ficiū meū ⁊ libamina. et in templo
desolationū abhominatio erit usq;
ad cōsumationē tempis. et cōsumatio
dabit̄ sup̄ solitudinē. De hoc ⁊ ap̄ls
loquit̄. qd̄ hō iniquitatis adūsari⁹ ele-
uand⁹ sit ḡt̄ omnē qui d̄r d̄s. ⁊ cultu-
ram. ita ut audeat stare in templo
dei. ⁊ ostendē qd̄ ip̄se dñs sit. cui⁹ aduen-
tus sc̄dm̄ opationē sathane destru-
at eos. ⁊ ad solitudinē redigat qui se
suscepunt. Potest autē simplicit̄ aut
de antiq̄ accipi. aut de ymagine ce-
saris quā pilat⁹ posuit in templo.
aut de adriani equest̄ stua. que

in ipso scō scōꝝ loco usq; in p̄sentem
 diem stetit. Abhominatio q̄ scđm
 ueritatē scripturaz ydolū nūcupa-
 tur. et idcirco addit̄ desolatio. qđ in
 desolato templo atq; deserto ydolū
 sit. positū. Statuto autē ydolo zeli ī
 templo dei p̄ uniuersas ciuitates iude.
 ministri regis neq̄ssimi edificāt ara
 in circuitu. ⁊ ante ianuas domoꝝ ī
 plateis incendūt thura ⁊ sacrificāt. q̄
 regnantē ^{in mundo} antiꝝ. astipulatores ei. ⁊ om̄s
 inq; reiecto ū dī unī cultu. ⁊ spreta
 domo. qđ est ecclia. ḡfusa mente. ībato
 q; ordine in diuisis locis uariōꝝ errorꝝ
 et multiplicū scelerū demonū. fu-
 nestā deferēt sacrificia. Et bñ dī qđ in
 circuitu edificauerūt aras. qđ simpli-
 citate uītatis relictā. erroneaꝝ impi-
 etatis secunt̄ sectas. In circuitu enī
 ut psalmista testat̄ om̄s impy am-
 bulant. Et ante ianuas ediculōꝝ atq;
 in plateis incendūt thura ⁊ sacrificāt.
 qui introuere ad altare dī ibideq; incen-
 sū pure oratiois dō offerre n̄ merent̄.
 s; in lata ac spaciōsa uia que duc̄ ad mor-
 tem actus suos. ac ūba secū hosti defe-
 rūt maligno. Et lib̄s inq̄t legis dī com-
 buiserūt igni. scindentes eos. Lib̄s dī scin-
 dūt cōburūt q; igni. q̄ p̄ cupiditatis
 ignē legis dī scinceritatē heretica p̄-
 uitate. a rectitudinis sue statu discin-
 dere cupiūt. scōs q; p̄dicatores q̄b̄ thes-

aurū testam̄toꝝ dī cōmendat̄ ē.
 malicie sue muēne trucidare ges-
 tuūt. Et quinta die mensis sacrificā-
 bant sup arā. que erat ḡt altare.
 Qđ puicenariū numerū. ⁊ quin-
 tum. n̄ illi designati sūt. q̄ quinq;
 sensib̄ corpis. carnalib̄ desiderijs
 implicati. lege dī que in duob̄
 testam̄tis. siue etiā in duob̄ pre-
 ceptis. dilectione uidl̄ dei ⁊ pri-
 mi ḡstat. ḡtraria sapiūt ac faci-
 ūt. Viginti ḡ ⁊ v. quinario nu-
 mero in semetipso multiplica-
 to ḡficiūt. merito q; hic nume-
 rus desertorib̄ legis dī compa-
 rat̄. quia p̄ unūqueq; sensum
 corpis. hoc ē p̄uisū. auditū. gust-
 ū. odoratū. et tactū p̄ceptis di-
 uinis que in pentateuico ḡscrip-
 ta sūt aduersant̄. ⁊ ido dī qđ sa-
 crificauerūt sup arā que erat ḡt
 altare. quia in altari impietati
 qđ supbia erexerat ḡt altare fi-
 dei catholice om̄s inq; actiū ac
 ūboꝝ suoz diabolo infausta im-
 molāt sacrificia.

Et mulieres que cūcīdebant
 filios suos trucidabant scđm ius
 sū regis antiochi. et suspende-
 bāt pueros a cūcib̄ p̄ uniuersas
 domos eoz. ⁊ eos q̄ circumderūt
 eos trucidabāt. Patet hystorie

sensus. qui exponit tormenta. que p-
secutores nefandi. et in ueteri tes-
tamento. et ne similiter in nouo culto-
ribus dei ingerunt. nec facile est cuiquam
enuiare omnia suppliciorum genera.
que tortores nequissimi marty-
ribus. et infligebant. Sicut iuxta allego-
riam. quod per mulieres que circum-
cidebant filios suos. non honeste
fidelium personam monstrant. que
actus suos. sermones. atque cogita-
tus summa discretione circumspecien-
tes. quicquid superfluum in eis reperi-
unt. gladio spiritus amputare festi-
nant. has spiritualis antiochus truci-
dare desiderat. quod aut corpora-
liter eas per tormenta ferire aut spi-
ritualiter per abnegationem in anima
necare decernat. Interpretatur autem
antiochus paupertatis silentium. et
merito hoc nomine censetur. qui ex-
pers spiritualis scientie. et inops sacra-
rum uirtutum. hoc quod ipse minime
in se habet per inuidiam in alios per-
sequitur. Unde bene subiungitur. In sus-
pendebant inquit pueros a ciuici-
bus per domos eorum. quod illos que non
sensu. sed malicia sunt paruuli
et humiles spiritu propter confessionem
fidei intinere non tardant. Simi-
liter et illos qui circumciderunt illos
trucidabant. quod predicatores sanctos

qui cultro pietatis. ac uerbo euangelice
doctrine subditos suos coercentes casti-
gant. maxime persecutionum molestus in-
festant.

Et multi de populo israhel definuerunt
apud se ut non manducarent immun-
da. et elegerunt magis mori. quam cibis
coniugari immundis. et noluerunt in-
fringere legem dei sanctam. et trucidati sunt.
Et reuelatum est. Nulla persecutio. nullaque tribula-
tio sanctos dei qui predestinati sunt. et uocati
secundum prescientiam dei patris a fide. et euelle-
re unquam potuit. sed in ueritate persisten-
tes. nec ydolatriam manducabant. neque
immunditia peccatorum coniugari con-
sentiebant. nec in legem dei sanctam here-
tica prauitate infringere atque corrumpere
paciebant. sed magis eligebant pro
nomine mori. quam sentire impietati.
Unde quidam illorum hac confidentia fretus.
ad discipulos scribens ita testatur est dicens.
Certus sum enim quod neque mors. neque uita.
neque angelus. neque principatus. neque instan-
tia. neque futura. neque uirtus. neque altitu-
do. neque profundum. neque creatura alia po-
terit nos separare a karitate dei que
est in christo ihesu domino nostro. Sicut que consolatio la-
borantibus seruis dei missa sit iudeorum.
In diebus illis surrexit mathathias filius
iohis filii symeonis sacerdos ex filiis
ioarim ab iherosolymis. et consedit in mon-
te modin. et habebat quinque filios.

iohannam qui cognominabat gardi. ss
 et symeon qui cognominabat thasi. ss
 qui cognoscebat machabeus. et eleaza ss
 rum qui cognoscebat abaron. et iona ss
 tham qui cognoscebat apphus. huius ui ss
 derunt mala que fiebant in populo iuda. ss
 et iherosolim. et re. In libro danielis ubi hy ss
 ius loci mentio sub enigmate facta est.
 ita scripta reperit. Et impij testamentum
 simulabatur fraudulent. populus autem sciens
 dominum suum obtinebit et faciet. et docti in
 populo docebunt plurimos. et ruent in gla
 dio et in flamma. et in captiuitate. et in ra
 pina dierum. Cumque corruerit subleuabun
 tur auxilio paruulo. et applicabunt eis
 plurimi fraudulent. et de eruditis
 corruent ut conflent. et eligant. et dealben
 tur usque ad tempus presinitum. quod ad
 huc aliud tempus erit. Quanta iudei
 ab antiocho passi sunt presens hystoria
 machabeorum refert. et triumphorum tes
 timonio sunt que pro custodia legis di
 flammis et gladiis. et seruitute ac ra
 pinas. et penas ultimas sustinuerunt.
 que futura sub antiocho nemo que dubitet.
 multis resistentibus potentie eius. et di
 uisa fugientibus. Que hebrei in ultima e
 uersione templi que sub uespasiano
 et tyto accidit interpretantur. fuisse de
 populo plurimos que sciret dominum suum. et pro
 custodia legis eius inuesti sunt. Cumque cor
 ruerit inquit subleuabunt auxilio

paruulo. et applicabunt eis plu
 rimi fraudulent. et de eruditis ru
 ent ut conflent. et eligant. et deal
 bent usque ad tempus presinitum.
 quod adhuc aliud tempus erit. Par
 uum auxilium matathiam hystorali
 ter significat. de uico modin. qui
 aduersum duces antiochi rebella
 uit. et cultum ueri dei seruare co
 natus est. Paruum autem auxilium in
 uocat. quod non longo tempore potest incho
 atam defensionem uix. sed uno anno
 euoluto defunctus est. et postea iu
 das filius eius qui uocabatur macha
 beus. pugnas cecidit. et ceteri fratres
 eius aduersariorum fraude decepti sunt.
 Mystice autem matathias dominum sal
 uatorem significat. que princeps est
 populi dei. et defensor electorum populorum.
 cuius filij pugnant pro domo israel. de
 fendunt seruarium dei. ac legem di
 uinam. Interpretatur autem matha
 thias donum dei. cuius nominis archanum.
 ipsius incarnationis nobis patefecit
 sacramentum. Unde ipse ait in eu
 anglio. Sic enim deus dilexit mundum ut
 unigenitum filium daret. ut omnis
 qui credit in eum non perdat. sed habeat
 uitam eternam. Quod enim dicitur a deo esse pro
 fecto donum dei est. Sed hoc de incarna
 tione ipsius tantum dicta sunt. et enim
 de diuinitate eius que equalis et pat

et spūi scō. simul cū patre ⁊ spūi
tu scō ipsam dispensationē facē
credi oportet. sicut ⁊ spēs scs donū
dei legit. s; tam cū patre ⁊ filio un⁹
ds credit atq; adorāt. Vñ in euglio
⁊ missus legit ⁊ sponte uenisse. ut
ē illud dñicū. Rogabo patrē meū
⁊ aliū paraclitū dabit uob. Item.
Cū autē uenit inquit paraclitus
quē ego mittā uob a patre. spūi
tum ueritatis q̄ a patre pcedit.
ille testimoniū phibebit de me.
Et alibi ipsa uitas ad nichode
mū ait. Spēs ū uult spirat ⁊ uo
cem eius audis. et nescis uñ ueni
at aut quo uadit. Hic ḡ matathi
as narrat eē filius iohis filij sy
meonis. sacerdos ex filiis ioarim.
Iohes interpretat grā dī. symeon
audiens. ioarim dñs exaltās. Rec
te ḡ hē interpretatiōes huic mys
terio competunt. quia mediator
dei ⁊ hominū grā dī dici p̄. ut ē
illud apli. gratia dei. pomib; gus
tauit mortē. et audies qd ipē ī
euglio ait. que audiui a patre
hec loquor in mundo. et dñs ex
altans. de quo ppha ait. exalta
re dñe in uirtute tua. Ipse enī
merito sacdos noīat. de quo sc̄p
tū ē. Iurauit dñs ⁊ n̄ pen. e. tu
es sa. in et. s. or. m. huj⁹ matathie

filij sc̄ om̄s sc̄. qui ⁊ corp⁹ ei⁹ ⁊ menb⁹
dicunt. s; quom̄ quinario nūo desig
nari possint non inguenient querit.
Tot enim legunt filij matathie hys
torici fuisse. hoc ē iohannan. qui cog
noīat gaddis. ⁊ symeon qui cognoīa
tur thasi. ⁊ iudas qui cognoīabatur
machabeus. ⁊ eleazar qui uocabatur
abaron. ⁊ ionathas q̄ cognoīabat apph.
Videam⁹ si alicubi iste nūo in nouo tes
tamto eandē rē exp̄mere inueniatur.
Legim⁹ q; paulū aplm ad ephesios de x̄
ita dicentē. Q̄ descendit ipse ē ⁊ q̄ ascen
dit sup om̄s celos. ut adimpleret oīa.
et ipse dedit q̄sdā quidē aplos. q̄sdā
autē pphas. alios ū euglistas. alios autē
pastores ⁊ doctores. ad cōsumationem
scōy in op⁹ ministerij. in edificationē
corpis x̄. Ecce hic quinq; species denotan
tur in illis psonis q̄s diuina uocatio
ad magistrū uocauit ecclie. S; aside
mus quom̄ ipi filij matathie cū int
pretatiōib; noīū suoy his speciebus pos
sint aptari. Prim⁹ ḡ filioy illi nun
cupat iohannan. qui cognoīat gad
dis. Iohannan q; interpretat dñs grā
eius. gaddi autē edus siue temptatio
mea. Bñ ḡ h̄ noīa ordini aploz in fal
loz cōueniūt. qui p dñi grām ad cul
men hui⁹ honoris electi sūt. s; tam a
peccatorib; multas p̄pelli sūt temp
tationes atq; iniurias. Qd idem ipē

saluator predicē eis uidet. cū in eūglio
 ait. Ego uos elegi de mundo. ut eatis
 fructum plurimū asseratis. et fructus
 uerū maneat. Et itē. Ecce ego inquit mit-
 to uos sic oues in medio lupoꝝ. Et tunc
 prudentes sic ser. et sim. si. co. et rel.
 Ecce qui dñi grā se repleti maloy ho-
 minū demonstrant. et tunc melius n̄ me-
 dioerit afflicti. Secundus autē filioꝝ ma-
 thie fuit symeon q̄ cognōiāt thasi.
 qui in sequentibꝝ plerisq; locis symon
 noiāt. Symeon ḡ siue symon. interp̄-
 tat̄ audies. siue audiuit isticia. thasi
 exploratio gaudij. Hec inuenient̄ hec
 pphaz̄ ordini ueniūt. qui sp̄c̄ sc̄i grā
 illuminati. et futas penas maloy p̄u-
 dent. et uentā p̄mra sc̄oy asolatioē int̄-
 na gustando p̄noseūt. alys q; futā ma-
 la p̄cauere. et futā bona appetē p̄sua-
 dent. Tertius in ordine filius iuda machabeus
 fuit. Judas enī ḡfitens uel glori-
 ficans interpretat̄. et machabeus bel-
 latōꝝ. satisq; bene hec denoiatio que-
 nit eūglistis. qui eūgliū pacis et gl̄e et
 p̄dicant in toto orbe terraz. et pug-
 nant q; errores nefandos paganoy
 et hereticoy. Quartus autē filius hocē
 eleazar qui cognōiābat abaron. et in
 p̄ore noiē dei adiutoriū in sequen-
 ti ū genatioem excelsam noiāt. n̄ in-
 merito pastoribꝝ p̄ figurā assimilāt.
 qui adiutorio di satis roborati. excel-

si q; fide ac uirtutibꝝ p̄positi i
 ecclia constituunt. ut oues dei
 sana fide bonisq; exemplis ad
 uiriditatē celestis patē rite pas-
 cendo p̄ducāt. Nouissimū autē hoꝝ
 filioꝝ uocat̄. ionathas. cognōm
 habēs apphus. optime sc̄is docto-
 ribꝝ iuxta interpretationē nomi-
 nū suoꝝ queniens. Interpretat̄
 enim ionathas colūbe donū si-
 ue dñi spontane. apphū autē fu-
 gitū siue millesim. Et bñ hys
 noiōibꝝ doctores et exp̄munt. qui
 sp̄c̄ sc̄i grā repleti mente spon-
 tanea dño se subiciūt. ut ei uice
 legatioē fūcti. legem di in mun-
 do p̄dicent. et hoīes terrena de-
 sidia fugē. atq; sempiterna gaudia
 querē doceāt. quatenū ibi iuxta
 millenariū nūi significantiam
 dō retribuente. et plenitudinē mer-
 cedis accipiāt. et uerā beatitudi-
 nē cū x̄ et anglis et sine fine pos-
 sideāt. hū uidebāt mala que fie-
 bant in pp̄lo iuda et iherlm et cet.
 Quia isti utiq; scandala diuisa q̄
 ab iniqs in ecclia di p̄petrant.
 et dolendo agnoscūt. ac mucrone
 spiritali uindicare gestiūt. se-
 metipsos q; hosti opponē. ac p̄su-
 oy salute morti tradē n̄ metuūt.
 Vñ subiungit. **E**t scidit ma

Matthias et filii eius uestimenta sua. et
opuerunt se cilicis — et plauerunt
ualde. Quod ergo uestimenta scindere.
non corpora supplicis tradere. et
quid operari cilicio. non iustos qui pec-
catores puniri tormento. Cilicium quoque
fit ex hedis aspidem fetigerumque te-
gumentum. Nam hedi ad delicta uite
referunt. quoniam in iudicio domini in
peccatorum sunt parte positi. Ergo dominus
quod carnem peccati assumpsit. cilicium
se induisse commemorat. Nam si
historice accipimus. nusquam eum legis
usum fuisse cilicio. Ergo dum iudei
per contumelias et insidias essent mo-
lesti. ille diuinitatem suam carni
uelamine tenebrosis intus occulte-
bat. quia non merebantur agnosce-
re. tali impietate tentabant occidere.
Propter peccata enim populorum redemptor
humani generis. carnem suam ad mor-
tem tradidit. et adoluit nostre in-
firmitati. De quo ipse dominus per ysaiam
ait. Propter scelus populi percussit eum. et
iniquitates eorum ipse portabit. ideo
dispartiam ei plurimos. et fortium di-
uidet spolia. pro eo quod tradidit in
mortem animam suam. et cum sceleratis
reputatus. et ipse peccatum multorum
tulit. et per transgressores rogauit. Si-
militer et filii eius. hoc est apostoli. et martires
ipsius exemplo edocti. non dubita-

bant pro legibus dei. et salute fratrum suorum
temporaliter mori. quatenus regni celestis
gaudia cum sanctis angelis. pro hoc possent me-
reri. Non iohannes apostolus ait. In hoc cognosce-
mus karitatem dei. quoniam ille pro nobis ani-
mam suam posuit. et nos debemus pro fratribus ani-
mam ponere.

Et uenerunt illuc qui missi erant a re-
ge antiocho. ut cogerent eos qui efuge-
rant in ciuitatem modin. immolare et
accendere thura. et a lege dei discedere. Multi
de populo israel consentientes. accesserunt
ad eos. Sed matthias et filii eius constanter
steterunt. Occidit namque antiochus
spiritualiter in ciuitatem modin. que inter-
pretatur iudithum. in ecclesiam uideelicet sanctam.
ubi iudicia legis dei diligentissime con-
todiuntur. ut eos qui confugerant illuc
remedium anime suae querentes. a lege
dei discedere cogant. peccatorumque uictimam
et cultum impietatis diabolo exsoluant.
Sed hoc quod subiungitur. non sine gemitu
legem possumus. quia multi de populo israel con-
sentientes accesserunt ad eos. cum alio ui-
demus tormentis coactos. a religione pieta-
tis apostatate. alios cupiditate istius
mundi illectos retrorsum relabi. alios he-
reticorum astutia seductos decipi. alios
in luxuria atque libidine per ad perstantium
uiciorum sordes reuerti. At tamen illud ual-
de letificat quod sequitur. quia matthias
et filii eius constantiter steterunt. cum sine du-

bio illi in ueritate atq; iusticia p'sistit.
 qui ueri mathathie. hoc ē ihu x̄ filij
 ēē meruerūt. eiusq; fidem ac manda-
 ta seruantes. etne uite p̄mia gstanti
 aīo p̄ ei' grām adipisci concupiscunt.
Et respondentes qui missi erāt
 ab antiocho. dixerūt matathie. Princeps
 clarissim⁹. magn⁹ es in hac ciuitate.
 et ornatus filijs ⁊ frīb⁹. Ergo accede p̄or
 q̄ fac iussū regis sic fecerūt om̄s gentes.
 ⁊ uiri iuda. ⁊ eris tu ⁊ filij tuu int̄ ami-
 cos regis. et amplicat⁹ argento ⁊ auro.
 et munib; multis. Siue pdolū siue p
 uim. semp machinā antiq⁹ hostis qm̄
 aūtat cultū pietatis in ecclia x̄. Ip̄e
 enī qui ad temptandū redēptōrē nr̄m
 in deserto accessit dices. si fili⁹ dī es. dic
 ut lapides isti panes fiāt. p̄tq; eū sup
 pinnaculū templi in scā ciuitate cōsti-
 tuit. dix. si fili⁹ dī es mitte te deoz sū.
 septū ē enī q̄ anglis sius mandauit
 de te. ⁊ in manib; tollēt te ne forte of-
 fendas ad lapidē pedem tuū. inde q̄ eū
 trāferens in montē excelsū ostendit ei
 oīa regna mundi ac glām eoz. ⁊ dixit
 ei. hec oīa t̄ dabo. si p̄cidēs adorauis
 me. idem cotidie m̄bris ei' p̄ ministrs
 suos dolo se suggerit. q̄ten⁹ p̄ ambitu-
 one seclāri deserāt uīā iusticie ⁊ faci-
 ant iussū regis neq̄ssimi. q̄ regnat su-
 p̄ uniu'sos filios supbie. Et respondit
 matathias. ⁊ dix magna uoce. Et si om̄

gentes regi antiocho obeduūt. ut
 discedat unq̄sq; a seruitute legi
 patrū suoz ⁊ cōsentuūt manda-
 tis ei. ego ⁊ filij mei ⁊ fr̄es mei. o-
 bediem⁹ legi patrū nr̄oz. pp̄tū
 sit nob̄ d̄s. Non ē nob̄ relinquere
 legem ⁊ iusticias dī. n̄ audim⁹
 uerba regis antiochi. ⁊ rel. Con-
 stantia matathie gfortabat aīo
 filioz suoz. sic ⁊ patientiā ⁊ lon-
 ganimitas dñi nr̄i ihu x̄. om̄ū
 credentiū corroborabat fidem.
 Vñ discipulis suis ait. Nolite
 mirari si odit uos mund⁹. scito
 te quia me p̄orē uob̄ odio habu-
 it. Neq; timeatis eos q̄ occidit cor-
 pus. aiām autē n̄ possūt occide-
 re. s; poti⁹ eū timeate. qui pot̄ ⁊ ani-
 mam ⁊ corp⁹ pdere in gehennā.
 In patientia ur̄a possidebiti aiā
 ur̄as. et erit m̄ces ur̄a multa ī
 celo. Caut̄ pseuāuit us. i. si. hic
 sal. e. Ut cessauit loq̄ ūba h̄. ac
 cessit quidā ^{iudens} iudens in oclis om̄i-
 um sacrificare ydolis sup aram
 in ciuitate modin. scdm̄ iussū
 regis. Et uidit matathias ⁊ doli-
 it. ⁊ cōtremuerūt renes ei. et as-
 cendit furoz ei scdm̄ iudicium
 legis. ⁊ insiliēs trucidauit eum
 sup arā. S; et uirū quē miserat
 rex antioch⁹. qui cogebat immo

ss Iari. occidit in ipso tempe. & arā
ss destruxit. Et zelatus ē legem sic
ss fecit finees zambri filio salomi.

Judeus hic qui sacrificauit ydolis coram oculis omniū. significat malos catholicos. qui prius opibus peccatorum nota scandalizant primo suos. In eo enim ydolis sacrificare prohibent. quo principalibus uicibus captiuati esse manifestant. Vnde auaritiam paulus apostolus ydolorum seruitutem appellat. Sed hos gladius matathie trucidat super aram. quod ultio equissimi iudicis iustam uentibus exercet uindictam. Nec enim uirum quem miserat antiochus quod cogebat immolari in ipso tempore occidit. quod in die extremi gramini non solum peccatores homines. sed peccatorum instigatores. maligni uidentur spiritus. eterne dampnationis meritam recipiet penam. Simul et ara impietatis destruet. quod pro peccatum iudicium ultimus peccandi facultas ulla iniquis non tribuet. Quod autem subiungit. et zelatus est legem sic fecit finees zambri filio salomi. ostendit quod facta fortia sanctorum patrum prefigurabant redemptoris nostri in nouissimis temporibus nobilissimum actum. Et exclamauit matathias uoce magna dicens. Omnis qui zelum habet

legis statuens testamentum creat pro me. et fugit ipse et filii eius in montes. et reliquerunt quecumque habebant in ciuitate. hec uerba matathie prefigurant dominum nostrum doctrinam. quam hortatur nos cotidie relinquere uanitates istius mundi. et querere gaudia celestis regni. Dicit enim ipse in euangelio. Qui non renuntiabit omnibus que possidet. non potest meus esse discipulus. Qui amat patrem suum aut matrem plus quam me non est me dignus. Qui uoluerit animam suam saluam facere. perdet eam. Qui autem perdidit animam suam propter me. inueniet eam. Quid enim prodest homini si uniuersum mundum lucretur. animam suam detrimentum patiat. Aut quomodo dabit homo commutationem pro anima sua. filius autem hominis uenturus est in gloria patris sui cum angelis suis. et tunc reddet unicuique secundum opera eius. fugit autem redemptor noster et filii eius in montes. et reliquerunt quecumque habent in ciuitate. quoniam per ducatum ipsius uirtutis altitudinem uirtutum conscendere cupimus. et ea que ad luxum seculi pertinet. que superflua spemantes abiciamus. Inde est quod legitur in euangelio idem dominus discessisse discipulos suos in montes. ibi sedisse. ibique docere eos. ibi orabat. ibi pascebat turbas. ut semper ad altiora et perfectiora suis exemplis ^{nos} prouocaret.

ss **T**unc descendent multi querentes
ss iudicium. et iusticias in desertum.

84.
ipsi ⁊ filij eorum ⁊ mulieres eorum ⁊ pecora eorum quoniam indurauerunt super eos mala. ⁊ et renunciatum ⁊ uiris regis. ⁊ exercituum qui erat in iherosolima ciuitate dauid. quoniam discessissent uiri quidam qui dissi-
pauerunt mandatum regis in loca occulta in deserto. ⁊ abissent post illos multi. Et statim prexerunt ad eos. ⁊ constituerunt aduersus eos plures in die sabbatorum. Et dixerunt ad eos. Resistis ⁊ ne adhuc. Exite et facite secundum uerbum regis ⁊ uiuetis. ⁊ dixerunt. Non ex-
ibimus neque faciemus uerbum regis. ut polluamus diem sabbatorum. Et concitauerunt aduersus eos plures. et non responderunt illis. non lapide miserunt eis. nec oppilauerunt loca occulta dicentes. Oportet omnem in simplicitate nostra. et testes erunt super nos celum ⁊ terram. quod inuestigatis nos. ⁊ intulerunt eis bellum sabbatis. ⁊ mortui sunt ipsi ⁊ uxores eorum ⁊ filij eorum ⁊ pecora eorum ⁊ cetera. Istos qui non cum matathia et filijs eius ascendebant in montem sed descenderunt in desertum. ut ibi sedentes quererent iudicium ⁊ iustitias. quos melius per allegoriam accipere possumus. quam iudeos. qui per acceptam gratiam baptismatis ⁊ circuncisionem et legem ueterem obseruandam putabant. Et bene huiusmodi in desertum esse memorant. quod lucescente euangelij ueritate ueritate desertam legis umbram quam adhuc sunt necessaria

riam repetebant. sabbatumque legale obseruari debere predicabant. cum omnia hec temporibus legis in figura precesserint. et spiritualiter in nouo testamento obseruanda sunt. Contra quos paulus apostolus in epistolis suis copiosissime disputat. asserens finem legis esse christum. ad iusticiam omnium credenti. Isti ergo spiritualium hostium gladio merito feruntur. qui per gratiam sufficere se ad salutem non arbitrantur. Possunt quidem iuxta tropologiam in ipsis appetitoribus deserti desidiosus quisque intelligi. qui per preceptam gratiam xane religiosis sibi fieri estimant. quod precepint karismata diuina. mundationem baptismati. non uolunt post ablutionem sordium opera exercere uirtutum. neque recordantur illius euangelice parabolę qua saluator in euangelio de immundo spiritu narrando diserebat. ubi dicit mundum spiritum exisse de homine. ⁊ ambulasse per loca inanis querendo requiem. ⁊ non inuenientem iterum cum septem spiritibus nequioribus se perstina domum uacantem. ac scopi mundatam ⁊ ornata repetisse. Tales quippe ab hostibus spiritualibus facile obruuntur. quia scuto

fidi. galea salutis. Lorica iusticie.
⁊ gladio sp̄e cū quib⁹ inimici re-
sistere debuerant. armari n̄ cu-
rabant. Vñ subiungit. qđ ma-
tathias ⁊ amici ei⁹ luctū habue-
runt sup hominū interitum.
qđ grandi dolore afficit ecclia.
qñ aliqđ de nuō suoz p insidia⁹
atq; psecutionē malignoz hos-
tū in peccatoz p̄cipitū agno-
cit corruisse. Et dixit uir primo
suo. Si om̄s fecerim⁹ sic fr̄es nr̄i
fecerūt. ⁊ n̄ pugnaui⁹ adūs⁹
gentes p aiāb⁹ nr̄is ⁊ iustificati-
onib⁹ nr̄is. cit⁹ dispendent nō a
terra. Et cogitauerūt illa die
dicentes. Om̄s homo quicūq;
uenit ad nos in bello die sabba-
toz. pugnem⁹ adūs⁹ eū. ⁊ n̄ mo-
riemur om̄s sic mortui s̄ fr̄es
nr̄i in occultis. Valde ḡ detestan-
tur boni ociositatē que inimi-
ca ē aīe. et idō poti⁹ eligūt ḡ in-
micos sp̄ales cotidie uirtutib⁹
ḡfligē. qm̄ desidia inerti otiose
torpere. maxime cū spem uic-
torie n̄ a se s; p auxiliū p̄sumit
habē diuinū. nec s̄ securitatē
in p̄senti s; in futō pmittunt.
qñ destructis cētis adūsitatib⁹
nouissime ipsa destruet⁹ mors.
nec erit ultra luct⁹ neq; clamor

neq; dolor. que p̄ma abierūt. qñ leti-
ficabunt⁹ sc̄i in gaudio uultus dei.
⁊ delectatiōe saluberrima fruēt⁹
in dextera ei⁹ in finem.

Tunc congregata ē ad eos synago-
ga iudeoz fortis uirib⁹; ex isrl̄.
om̄s uoluntari⁹ in lege. ⁊ om̄s q̄ fu-
gebant a mal⁹ additi s̄ ad eos. Et fac-
ti s̄ eis ad firmamētū. et collegerūt
exercitū. ⁊ percussērūt peccatores in i-
ra sua. et uiros iniquos in indigna-
tiōe sua. et cet̄i fugerūt ad natioēs
ut euaderēt. ⁊ rel. Narrante sc̄ptā
manifestū ē. qđ saluatore ⁊ ap̄l̄is ei⁹
p̄dicante eūḡliū. multi de iudeoz po-
pulo ueniebant ad fidē credentis
legi ⁊ p̄ph̄is de aduentu x̄i testanti-
bus. nec n̄ ⁊ de p̄scl̄itis. atq; de adue-
nis plurimi relinquentes ydola su-
a. ac sup̄stitionē gentilitatis. ḡflue-
bant undiq; ad audiendū uerbum
dī. ⁊ additi s̄ ad nūm credentium.
Percussērūt q; peccatores i ira sua. ⁊
uiros iniqs in indignatiōe sua. cū
zelo fidi instigati. malignos sp̄s ab ob-
sessis hōib⁹ eicientes expulerūt. et frav-
dis sue uenena ip̄is patefecerūt. Inde
q; cōp̄ulsi uenerūt ad natioēs. iuxta
illud eūḡli. quo sanatis hōib⁹ demo-
nes p̄missi s̄ a saluatore ire i porcos.
ut immundi possessores uasā immun-
ditie possiderēt. Et obtinuerūt legē

de manib; regū. et n̄ dederūt cornu
 peccatori. Obtinebāt milites p̄ legē
 de manib; gentiū. y de manib; regū.
 qm̄ in ueritate euēglū p̄sistentes. nul
 lo cedebāt errori. quin poti' errante.
 p̄dicatiōe sua subiciebāt uītati. In d̄
 factū ē. qd̄ plurimi eorū q̄ p̄fastū
 mundanū elati. p̄secutores ante fu
 erāt xane religiois. idem p̄ modū
 conūsi. asseruores esset firmissimi uī
 tatis. Et n̄ dederūt cornu peccatori. q̄
 n̄ consentiebāt iniquitati. iuxta illud
 hester quo ī oratione^{ua} dicit. He tra
 das dñe sceptrū his qui n̄ sūt

Et appropinquauerūt dies math
 thie moriendi. y dixit filiis suis. Ne
 confortata ē supbia y castigatio. et
 temp' euēsiōis. y ira indignatiōis. Ne
 g' o filij emulatores estote legis. y da
 te aīas ur̄as p̄testam̄to patrū. et me
 m̄tote opum patrū que fecerūt ī ge
 natiōib; suis. y accipietis glām mag
 nam. y nom̄ etnū Abrahā n̄ne ī tēp
 tatiōe inuent'z fidelis. y reputatū
 ē ei ad iusticiā. Ioseph in tēpe an
 gustie sue custodiuit mandatū.
 y factus ē dñs egypti. y rel.

Exhortatio^{bee} marathie q̄ exhor
 tatur filios suos. ut emulato
 res esset legis dī. y daret aīas
 suas p̄testam̄to patrū bene
 cōuenit euēglie doctrine q̄ ip̄a uī

tas discipulos suos ubi y exem
 plis instruebat quom̄ resisteret
 unūsis errorib; iudeorū. paga
 norū atq; hereticorū. y mundū
 p̄dicatiōib; suis ad fidē guer
 terent. ipsā q; doctrinā suā at
 testatiōe legis y p̄phaz affirma
 bat. ostendēs eundē eē^{uētū} nouū. q̄ y
 uētis; testam̄ti. Vos g' filij con
 fortamini. y uiriliter agite ī lege.
 cū feceritis que uob p̄cepta s̄ ad dño
 dō ur̄o. q̄ in ipsa glouosi erit.
 Legim' in euēglīo iohis. qd̄ salua
 tor ad passiōe p̄perās. eadē noc
 te q̄ tradit' ē post cenā mysticā
 y lauatiōe pedū. q̄ discipulis
 suis p̄inctus linteo exhibuit.
 plurima exhortatiōis sue p̄bu
 erit docum̄ta. int' que y passio
 nē que eis in mundo erat futā
 p̄dixit. y glām futū regni. ac gau
 diū celestis patē p̄misit. S; q̄ mor
 matathie passiōe p̄figat redēp
 toris. quom̄ ecclie magistrū or
 dinauit p̄ om̄e tēp' p̄sentis uite
 audiam'. **E**t ecce symeon
 fr' ur̄ scio qd̄ uir g' filij sūt. ip̄sū
 audite semp. et ip̄e uob erit
 pat'. Et iudas machabe' forti ui
 rib' aīuentute sua sit uobis
 p̄nceps militie. et ip̄e ager bel
 lū ppli. Et uos adducetis ad uos

55
 55
 55
 55

omnes factores legis. et uindicate
uindictam populi uiri. Retribuite
retributionem gentibus. et intendite
in preceptis legis. Superdixim quod symeon audiens interpretaretur et
benedicere symeonem uirum esse consilium. quia
spiritus sancti gratia docente auditu instruunt
interiore. utiles pro omnia atque habiles sunt consilio. Unde psalmista. Audi
quia quod loquatur in me deus. quoniam lo. pa. in ple. f. Et in apokalipsi. Qui
audit inquit dicat ueni. Horat nos magister celestis. quatenus illos
audiamus quod ipse interior docet. salubres nobis fecerunt magister. Et iudas
inquit machabeus fortis uiribus sit uobis princeps militie. ipse ager
bellum populi. Quod per iudam machabeum. non primi predicatorum designant
euangelium. qui ab ipso saluatore erudit. idonei fuerunt ad agendum
bellum christiani populi. Sed quia iudas confessio interpretatur. et plerisque
in locis typum tenet ipsius saluatoris. sciamus tamen ordinabilitate agere
bellum nostrum. quoniam ipse dignatus est dirigere consilium. et actum nostrum. Unde
ipsa uitas discipulis ait. Manete in me et ego in uobis. sicut palmes non possunt
ferre fructum a se metipso non manserunt in uita. sic nec uos non in me manseritis.

quod sine me nichil potestis facere. Et ecce ego uobiscum sum omnibus diebus usque
ad consummationem seculi.

Et benedixit eos. et apposuit ad patres
suos. Scriptum inuenitur in euangelio quod
in saluator postquam finiuit cenam quam
cum discipulis suis ante passionem suam
huit ultimam predicationem quam instru
ebat ipsa nocte discipulos. ad extremum
orationem ad patrem directa finiuit.
suosque discipulos ipsi seruando com
mendauit dicens. Pater sancte serua eos
in nomine tuo quod dedisti mihi. ut sint unum
sicut et nos. Et paulo post. Sanctifica inquit eos
in ueritate sermo tuus ueritas est. Sic tu me
misisti in mundum et ego misi eos in mun
dum. et ego pro eis sanctifico meipsum. ut sint
et ipsi sanctificati in ueritate et re. Talibus
enim locutionibus matthias non suo alium
nos instruit. ac benedixit. sicque posuit
ad patres suos. quia pro omnia sicut de eo scrip
tum erat. scorum patrum dicta. passionem suam.
ac resurrectionem atque ascensionem imple
ndo confirmauit.

Et defunctus est centesimo et xli sexto
anno. et sepultus est a filiis suis in sepul
chro patrum suorum in modin. et plan
tus est. omnis israel plane
tus est. Supradictum est quod ma
centesimo xlv. anno
templum dei profanantibus
erit et filii eius relare legem dei. et uin
tu mag
tathia in
gentibus
surrex

dicare scā. nē quoq; sc̄ptā refert eun-
dem matathia. c. xl. vi. anno defūc-
tū ēē. Vnde apparet qd n̄ amplius
q̄. uno anno cū filijs suis p̄t incep-
tam ultionē parit̄ uixerit. sicq; de-
functus sit. Iste enī n̄is annoꝝ b̄n̄
ouenit p̄ mystiū dn̄ice passioi. q̄ p̄t
plenitudinē tempis qua d̄s filiū su-
um mittē decreuit sc̄dm attestati-
onē legis eūgl̄y. sexta etate seculi
hominē qui sexto die creat̄ ē. sexta
die passus. sanguinis sui p̄cio p̄fec-
te redemit. ac reparauit. Qd̄ autē
sepult̄ d̄r a filijs suis ī sepulch̄ patrū
suoz in modū. significat passionis
sue memoriā cotidie a fidelib; suis ī
scā ecclia ū iudicij ⁊ eq̄tatis loc̄ ē. cō-
grue uenari. planctū q; salubrē ibi-
dem celebrari. q̄ et̄ne uite desidio
sc̄i uiri accensi. p̄ adeptu ei' in cordi-
um sc̄oz cubiculis student salutife-
ris lacrimis cōpungi.

Et surrex̄ iudas q̄ uocabat̄ macha-
beus filius ei' p̄ eo. ⁊ adiuuabāt eū
om̄s fr̄s ei' et uniūsi q̄ se cōiunxe-
rāt pat̄ ei' et p̄liabat̄ p̄liū isrl' cū
leticia. ⁊ dilatauit gl̄am pp̄lo suo.
Et induit se lorica sic̄ gygas. et suc-
cinxit se arma bellica sua ī plus. et
p̄tegebat cast̄ gladio suo. ⁊ cet̄. Ma-
tathia decedente iudas machabe' fi-
lius ei' successit ī locū ip̄ius. quem

adiuuabāt om̄s fr̄s ei'. et uni-
ūsi qui se cōiunxerāt pat̄ ei'. Qd̄
ḡ in hoc sc̄to nob̄ innuit. n̄ qd̄
redemptor n̄r p̄t q̄. passioē ac
resurrectioē completa ascend̄
ī celos. successores s̄ in euglica p̄-
dicatioē misso de celo sp̄u sanc-
to. ap̄los p̄mū ordinauit. Q̄ mi-
to iude noīe. hoc ē cōfidentis
censent̄. q̄ de ip̄is lucas ī euglio
suo ait. Erāt semp̄ in tēplo lau-
dantes ⁊ b̄ndicentes d̄m. hos ḡ
om̄s fr̄s sui ⁊ uniūsi q̄ se con-
iunxerāt pat̄ ei' adiuuabant.
q̄ minoris ordinis uiri ⁊ om̄s
credentes q̄ dogmate x̄ ad fidē
ei' cōuenerūt ī attestatioē eūgl̄y
p̄ uirib; choꝝ ap̄loꝝ conlabora-
bant. Et p̄liabat̄ p̄liū isrl' cū leti-
cia. et dilatauit gl̄am pp̄lo suo.
q̄ ip̄se ap̄lic' cetus sp̄e sc̄i gratia
repletus. instant̄ ubiq; uerbū
d̄i p̄dicabat. gaudēs ī t̄bulatio-
nib; in necessitatib; ⁊ ī p̄ssuris.
augendo ⁊ multiplicando ubiq;
nūm̄ ī d̄no credentiū. Induit se
loricā sic̄ gygas. qui fortitudie
fidei undiq; se muniebat. Succix̄
se arma bellica. iuxta illud apli.
quo docuit dicēs. Stare ḡ suc-
cincti lumbos ur̄os in ueritate.
et induiti lorica iusticie. ⁊ calci-

an pedes in p̄paratiōe eugly pa
cis. in omnib; sum̄tes scutū fi
dei. in quo possitis om̄ia tela ne
quissimi ignea extinguerē. ⁊ ga
leam salutis assumite. ⁊ gladiū
sp̄c qd̄ ē uerbum dī. Sicq; atra
hostes p̄tegebat cast̄ ecclie. ⁊ si
milis factus ē leoni in opib; su
is. ⁊ sic catulus leonis rugiens
in uenatiōe. illi uidē leoni ad
modū similis de quo sc̄ptū ē.
uicit leo de t̄bu iuda radix dd̄
et de quo iacob pat̄archa p̄ figu
ram in benedictiōe mystica fi
lioy suoy int̄ cetā ait. Catulus
leonus iuda ad p̄dam fili mi as
cendisti. ⁊ requiescēs accubuisti
ut leo. ⁊ quasi leena. q̄s suscita
bit eū. Venatio itaq; illa sp̄alis
fuit. q̄n sp̄ales uenatore retib;
eugly homines ad fidē rapiebāt.
Talit̄ ḡ iudas mystic̄ p̄secut̄ ē
iniqs. ⁊ q̄ st̄babāt pplm̄ suū
succendit flammis. q̄ siue p̄
secutores hoīes. seu ⁊ malignos
sp̄c tali studeo tali q; stud p̄se
quendo. ḡt̄bationē n̄ minimā
flammis inuidie succensis in
gerebat. ⁊ repulsi s̄t inimici p̄
timore ei. q̄ sup̄atis hostib; u
biq; clarescebat fortitudo ei. Et
directa ē salus in manu ei. q̄

ablatis errorib; salus aiāz multipli
cata ē in opib; eius. Et exacerbatat re
ges multos. illos uidē regē q̄ resistē
eugly x̄ moliebant. Et letificabat ia
cob in opib; suis. q̄n credentiū pplm̄
ūbo cōfortabat atq; exemplis. Et in se
culū memoria ei in b̄ndictiōe. sc̄dm̄ il
lud sapiē. Sapiām inq̄t sc̄oy narra
būt om̄s ppli. et laudē eoy p̄nunciat
om̄s ecclia sc̄oy. Et p̄ambulabat ci
uitates iude. et p̄didit impiō ex eis.
q̄ explorando eccliaz fidem. hereti
cos qui cōtr̄ia recte fidei sapiebāt.
anathemate p̄culerat. Et noīat̄ ē
usq; ad nouissimū t̄re. q̄ in omnē
terrā exiuit son̄ e. ⁊ i fi. or. t̄. ū. eoy.
Et congregauit apolloni
gentes. et a samaria uirtutē mul
tā ⁊ magnā ad bellandū cōtr̄ isrl. ⁊
cognouit iudas ⁊ erit obuiā illi. et p̄
cussit ⁊ occidit illū. Et ceciderūt uul
nāti multi. ⁊ reliq; fugerūt. Et accep
spolia eoy. et gladiū apollony abstu
lit iudas. ⁊ erat pugnās in eo om̄ib;
dieb;. Qd̄ apolloniū. n̄ iudeoy seui
tia exp̄mit. q̄ ex samaria uirtutē mul
tā ḡt̄ isrl congregauerūt. q̄ p̄ obser
uantia lit̄e legalis fide x̄ quasi cō
trariā p̄ceptis dī. debellare c̄tabāt.
S; obuiā apollonio iuda erit. p̄cul
sit q; et occidit eū. q̄ x̄ in aplis su
is iudeoy errorē attestatiōe ipsius

87.
legis et pphaz debellans contuit. of
tendendo qd umbra legis pfigura
bat uitate euangly. Ceciderunt q; ex eis uul
nati multi. q; p inuidiam fauciati
multi ex iudeis corruerunt. Reliqui u fu
gerunt. hoc e salute s ab ecclesiastico dog
mate reqsierunt. Quorum spolia accepit iu
das. cu omnes ceremonias legis qs illi ca
naliter habuerat discipuli x ad spalem
usum conuenerunt. Et gladium apollony ab
stulit iudas. y erat pugnas in eo om
nibus diebus. Gladium apollony n aliud in
telligim qm sermonem legis y ppharu.
que pdicatores sci tollentes. omnibus di
ebus in eo pugnant. cu carnali populo hys
toriam diuine legis spali sensu aplica
traditione interpretatum auferentes. om
niu gentiu debellant errores. omnibus
q; diebus seculi. huius gladii uirtus sce ecclesie
gloriosissima parit uictoria.

Et audiuit seron princeps exercitus
syrie qd congregauit iudas congre
gationem et ecclesias fidelium. y ait. faciam
in nom. et glorificabor in regno. et de
bellabo iuda. y eos qui cu eo sunt. q; sp
nebant uerbum regis. Et pparauit se
et ascenderunt cu eo casti impiorum forte
auxiliarij. ut facerent uindictam in fi
liis isrl. y appropinquauerunt bethoron. Per
seron principem exercitus syrie signi
ficat potestatis istius mundi. qui bene
syrie noie censet. Syria enim interpreta

tur sublimis uel humectas. q;
mundus iste supbia extollit. lux
uria q; grauat. Disponit itaq; se
ron debellare iuda. y eos q; cu ip
so sunt. cu factus mundanus doc
toribus scis. y fidelium populo insidias
molit. casti q; impiorum ad hoc con
gregat. ut p plurimorum solatium op
primat innocentes. confidens ma
gis i potentia regni. q; in uirtute
dei. S; cont opinionem suam illi eue
nit. q; lapis abscisus de monte
sine manibus conteret statuam sup
bam. cominuert q; aurum argentum.
es. ferrum. et dabit regnum populo scorum.
Victi q; leo de tribu iuda radix dd.
cui omnis potestas i celo data e
et intra. Et appropinquauerunt usq; be
thoron. et exiit iudas obuiam
illi cu paucis. Bene dicit qd exer
cit' seron appropinquaret bethoron.
q; uniuersum suum actum pferit cu tu
multu. Bethoron enim interpreta
tur domus ire. Cui iudas obuiam
cu paucis. q; a cet' scorum n p iram
s; p patientiam at humilitatem re
spondet inimicis. cui pceptum e
a dno dicente. esto consentiens ad
usario tuo cito. cu es in uia cu eo.
Ego autem dico uobis n resistere ma
lo. s; si quis te percussit i dexteram
maxillam. pbe illi y alteram. y

qui uult tecū iudicio contendere.
et tunicā tuā tollere. dimitte ei
¶ palliū. Ut uiderēt autē exerci-
tū uenientē s̄ obuiā. dixerūt ui-
de. Quom̄ poterim̄ pauci pugna-
re ad multitudinē tantā tam
fortē. Et nos fatigati sum̄ ieiunio
hodie. ¶ ait iudas. facile ē cōclu-
di multos in paucorū manū. et n̄
ē differentia ī respectu dī celi. li-
berare ī multis ⁊ in paucis. q̄ n̄
in multitudine exercitū uictoria
belli. s̄ de celo fortitudo ē ⁊ rel.
Verba timentū fragilitatē ex-
p̄munt quorūdā subditorū. qui
magis inbecillitatē suā confidā-
tes. p̄tmescūt casū. quā p̄ robur
fidei fiduciā h̄nt in d̄m. S̄ tali-
um fortitudinē doctoz sollertia
p̄ys exhortatiōib̄ compescēs. de-
fuit̄ dei adiutorio. certā illis tri-
buit spem. q̄ protector ē om̄iū
fidelū in se spantiū.

¶ Et contrit⁹ ⁊ seron. ⁊ exercit⁹ ei⁹
in conspectu ipsi⁹. et p̄sequebat⁹
eos ī descensu bethoron. usq; in
campū. Quia sepe patientia scōz.
furorē mitigat p̄sequentiū. et
mansuetudo humiliū p̄sternit
audaciā sup̄borū. Inde ⁊ qd̄ paul⁹
docet dicens. Si esurierit inimi-
c⁹ tuus ciba illū. si sitit potum

da illi. hoc enī faciēs carbones igni con-
geres sup̄ caput ei⁹. Noli uinci a malo.
s̄ uince ī bono malū. ¶ ceciderūt ex ei⁹
octingenti uiri. reliqui autē fugerūt
in terram philistū.

Qene per octonariū sūma concludit
salubrit̄ cadentiū. q̄ illi q̄ uoluntarie
cedūt ueritati. hi circūcisioē sp̄ali om̄s
a se abscidūt uoluptates. et octo beati-
tudinū studēt in se colligē uirtutes.
¶ Ceti autē q̄ fugerūt. uenerūt in terrā phy-
listū. quia cū quidā p̄secutorū licet re-
sistē nulloim̄ uirtati possit. tam magis
eligūt confugē ad latibula errorū suoz.
q̄m cedere atq; obedire utili cōsilio sp̄aliū
magistroz. Et bñ dictū ē fugē eos in
terrā philistū. Philistū enī inter-
pretat⁹ ruina duplex. Duplicē enim
h̄t ruinā is q̄ p̄mū concidit peccō.
⁊ deinde semetipsū despans. p̄seuerat
in malo. Et cecidit timor iude ac fr̄m
eius ⁊ formido sup̄ om̄s gentes ī circu-
eoz. et puenit ad regē nom̄ ei⁹. et de-
p̄lus iude narrabāt om̄s gentes. timor
iude ac fr̄m ei⁹ sup̄ om̄s gentē cecidit.
q̄n̄ potentia ⁊ p̄ uirtute atq; mira-
cula. in m̄bris ei⁹ emicuit. ¶ puenit
ad regē nom̄ ei⁹. q̄ potentū hui⁹ mun-
di īnotuit p̄dicatio eūḡly ei⁹. Et de p̄-
lus iude narrabāt om̄s gentes. cum
uictoriā redēptoris nr̄i de morte ac
mortis auctore. toti orbis p̄dicat̄ na-

Vt audiuit autē antiochus sermōnes istos. irat⁹ ē aīo. Et misit congregavit exercitū uniuersi regni sui. cast⁹ ualde fortia. et apuit erari um suū. et dedit stipendia exercitui in annū. et mandauit illis ut essēt parati ad omīa. Antiochi hui⁹ hystori ei affectus quib⁹ n̄ mediocrit⁹ estuabat. hoc ē ira. cupiditas. et supbia. bñ expmūt antiochi spāl mores. quib⁹ ualidissime totū infestat mundū. s; nē p membra sua. iuxta finē autē mundi per semetipsū. qñ tribulatio tal⁹ qual n̄ fuit antea. nec postea futura erit. Irascit enī qñ audit glām scōy. et uirtutē atq; cōstantiā eoy. cōgregat exercitū dans illi stipendia in annū. cū p p̄sentis uite cōmoda et honores. ambituosos qsq; incitat ad p̄secutionē fidelū. intentus q; fastu munda no ac cupiditate. optimates suos eligit. ut p̄uideāt regni negotia. qñ ministros suos atq; sequaces ad hoc ordinat. ut p̄sentū rerū illeceb⁹ suggesterāt. ac puocando ad uoluptates t̄renas consentientes s; p̄trahāt. filioy enī noīe illi censent. q̄ imitatores s̄t antiy. Hos enī p̄optimates suos nutrit. cū scelestimos qsq; uarijs uicys corrupendo. pabulū ignis et̄ni efficit. hoc q; p̄cipue suis magistratib⁹ p̄cip. ut exstarpēt uirtutē isrl. et reliq̄as

iherlm. et cōstituat alienigenas p̄ eis. q̄ nulla intentio nullūq; studiū diaboli mai⁹ qm̄ ut eū. tat eccliam. et robur fidī in electis suis mollificet. atq; ī loco uirtutū uicia subint̄ducatur.

Et elegit lysias ptolomeū filium dorimuni. et nicanorē et gorgam uiros potentes ex amicis regis. Et misit cū eis xl. milia uiroy. et septē milia eq̄tū. ut uenerēt intrā iuda. et disperderent eam scdm̄ ūbū regis. Qd̄ p̄ lysia. n̄ fastus mundan⁹ designat. q̄ p̄ tres uiros. hoc ē tres ordines p̄secutorū. bellū x̄ ecclie ingerit. hoc ē p̄ paganos. p̄ hereticos. et p̄ falsos x̄anos. Quib⁹ subrogantur xl. milia uiroy. et vii milia equitū. ut disperdant iudā scdm̄ uerbū regis. Qd̄ p̄ quadragenariū nūm. n̄ uniuersitas designatur. quo p̄secutionē in mundo tolerat ecclia. Quatuor enī p̄ncipales partes s̄t orbis. hoc ē oriens. occasus. septentio. et meridi es. in q̄b; dilatata cōsistit ecclia. quā ut cōgregaret filiu⁹ dī filius descendit in mundū. ubi ante passionē suā. xl. dieb; et xl. noctib; ieiunauit. ut ostendēt tēptationē nrām ī carne sua.

tempis

quā de nr̄a mortalitate assumē
dignatus ē. participare uoluisse.
Vñ ab hora mortis ei usq; ad di-
luculū resurrectionis. constat ho-
re xl. si ipsa nona cōnumeret.
p̄t resurrectionē q̄ n̄ amplius
qm̄ dies xl. cū discipulis in hac t̄-
ra eē uoluit. huic eoz uite adhuc
humana iūfatione cōmixt. cū
illis alim̄ta mortalium. q̄muis iā n̄
mouit. accipiens. ut p̄ ipso xl.
dies significaret se occulta p̄sen-
tia qd̄ p̄miserat impleturū qn̄
ait. ecce ego uobcū sū om̄ib; dieb;
usq; ad cōsumationē secl̄i. Per sep-
tenariū ū nūm. quo equitatū
milia describunt. n̄ aliud qm̄ ple-
nitudo p̄secutionū demonstrat.
Quia sic p̄ septenariū septiformis
gr̄a sp̄c sc̄i ostendit. sic ꝛ econtrio
in eūglio legit. qd̄ sp̄c neq; in ho-
minē introduxerit. vii. sp̄c ne-
q̄ores se. ꝛ alibi. a muliere pecca-
trice legit dñs septē demonia
eiecisse. Om̄s ḡ p̄secutores rectore
diabolo instigante ad hoc coadu-
nant. ut eccl̄iā x̄ destruāt. et cō-
fessores om̄ipotentis d̄i blasphe-
mare cōpellant. ꝛ hoc n̄ sequit. s;
tota ūtute agē nitunt. Vñ seq̄-
tur. Et p̄cesserūt cū uniūsa uir-
tute sua. ꝛ uenerūt et applicue-

rūt ammaū in t̄ra campest. Q̄a per
ammaū n̄ amatores mundi exp̄mun-
tur. qui p̄ cupiditatē secl̄i. negligūt
habē amicitā d̄i. Unde sc̄ptū ē. Qui
uult amic⁹ esse hui⁹ secl̄i. inimic⁹ d̄i cō-
stituit. Et iohes. q̄ diligit inq̄t mun-
dū. n̄ ē karitas pat̄s in eo. Et merito
hoc noīe tales nuncupant. Interpre-
tat enī ammaus p̄pls abiect⁹. Abiecti-
one quippe digni sūt. qui amore pre-
sentis secl̄i p̄ferūt dilectiōi d̄i. Unde
ipsa uitas in eūglio ait. Q̄ amat pa-
trē suū aut matrē suā pl⁹ q̄ me. n̄
ē me dign⁹. Hec incongrue ammaus
in t̄ra campest eē d̄r. quia lata ac spa-
tiosa uia ē que ducit ad mortē. et
multi intrāt p̄eam. **E**t audierūt
mercatores regionū nom̄ eoz. et acce-
perūt argentū ꝛ aurū multū ual-
de ꝛ pueros. et uenerūt in cast. ut acci-
pent filio⁹ isrl̄ in seruo. Et additi sūt ad
eos exercit⁹ syrie. ꝛ t̄re alienigenarū. Mer-
catores istos q̄ ambiūt seruitū hebre-
oz. n̄ alios meli⁹ significare arbitror. q̄
malignos sp̄c qui desidant int̄itū fi-
deliū. ꝛ hoc gestiūt. ut p̄ cupiditatē
terrenā. celestē nob̄ auferāt gl̄am. et
libertatē q̄ habem⁹ in gr̄a x̄. incultū
ac seruitutē uertāt diaboli. Vñ in eūglio
legit. qd̄ ipse diabol⁹ caput nr̄m. me-
diatorē uid̄ d̄i ꝛ hominū duces in
montē ostendit ei oīa regna mundi

ac gl'am eoz atq; tēprando dixit; hec omnia t' dabo: si pcedēs adorauis me. Et bñ d'r qd' additi sūt ad eos exercit' syrie et t're alienigenaz: quia luxuriosi quiq; y alieni a ū dī cultu. iunguntur inimicis nr̄is. y moliendo interitū nr̄m. coopatores sūt immundoz

Et uidit iudas y fr̄es ei' sp̄uum. q' multiplicata sūt mala. y exercit' ap̄plicabat ad fines eoz. et cognouerūt ūba regis que mandauit pplō facē. in interitū y cōsumationē. y dixerūt un'quisq; ad primū suū. Erigam' de iectionē ppli nr̄i. y pugnem' p' pplō nr̄o. y sc̄is nr̄is. y rel.

Estantib' p̄secutorib'. y pugna cōtra fideles disponentib'. ipsi magis ad exemplū iude ac fr̄um ei' incitantur ad augmētū fidei. y p̄fectū uirtutum iuxta illud psalmiste q' ait. Dū supbit impi'. incendit' paup'. Talis ḡ intentio debet eē senioy x. ut pugnent p' pplō y sc̄is suis. q' p' statu fidei y xp̄iane religiois. atq; p' fr̄na salute debent cōtra sp̄ales nequitias. y cōtra p̄uos hoīes instant' dimicare. adiutoriū q' dei assidua oratioē implorare q' ipse ē de q' scriptū ē. adiutor in oportunitatib' in t̄bulatioē cui soli derelictus ē paup'. y pupillo ipse erit adiutor. Qui pat̄na pietate laborem y dolorem suoz confidans. conte-

ret brachiū peccatoris y maligni iudicat pupillo y humili ut n̄ ap. ul. mag. se. ho. su. ē.

Et congregati sūt y uenerūt in masphat cōtra iherl'm. quia loc' oratiois erat in masphat ante iherl'm. y ieiunauerūt illa die. et induerūt cilicys. y cinē in capite suo. et destituerūt uestimta sua. Et expandert' lib' legis. de quib; scrutabant' gentes similitudinē simulacroz suoz. et attulerūt ornām̄ta sacerdotalia. y p̄micias y decimas. et suscitauerūt nazareos qui impleuerūt dies. et clamauerūt uoce magna in celū. y c.

Illi qui ad dimicandū cōtra hostes fuerāt. uenerūt in masphat cōtra iherl'm. Et qd' p' masphat. q' iuditiū interpretat' nisi uetus testamētū. y testimoniū p̄bet eūglio x. Illuc enī necesse ē ut sp̄ales milites dī cordis intentionē uertant. quatin' ex lectioē diuina instruant'. qualit' cōtra hostes sp̄ales p̄liari debeāt. Loc' enī erat oratiois i masphat. ante iherl'm. q' oraclā diuina p' lib' legis y p̄phaz p̄mū nob innotuerūt. deinde p' eūgliū. Ieiunauerūt illa die. q' continentie opera dabāt. Induerūt se cilicys

et cinere in capite suo. q̄ peni-
tentiā p̄ peccatis suis que p̄ ca-
nis fragilitatē contraxerūt. agē
deo digne decernūt. Destituerūt
uestimta sua. cū corp⁹ castigāt.
y carnalia in se desidia mortifi-
cant. Qd̄ autē sequit̄ q̄ expan-
derūt lib̄s legis. de quib; seruta-
bant gentes similitudinē simu-
lachroz suoz ostendit qd̄ memou-
am diuinoy p̄ceptoy bonus actib;
demonstrēt. qui dō digne mili-
tare p̄bant. Lex enim dñi irrep-
hensibil̄ conūrens aīa electoy. ex-
pbrat malefacta p̄fidoy. et dete-
statur ydoly cultuā. y omnē cō-
tradicit impietatis facturā. At
tollūt ornāmta sacerdotalia. q̄ sac-
docy ecclesiastici digne faciūt offi-
cia. Primicias y decimas donant.
qui inuitū y p̄fectionē boni opis
deo deputāt. Suscitāt nazareos
qui impleuerūt dies. qui p̄ castita-
tis munditiā gratā uitā omī tē-
pore dō exhibere studēt. et clamāt
uocē magna ī celū. qui diuinita-
tem p̄cib⁹ ac bonis actib⁹ ad miām
puocant. Sic enī clamor impioy
quē blasphemia y p̄uis opib⁹ p̄uo-
eant dñm irritat. sic cōfessio y fide-
scōy que p̄ dilectionē opat̄. maies-
tate diuinā omī tempe placat.

Et p̄ hoc constituit iudas duces ppli.
tribunos. y centuriones. y pentecothar-
cos. y decuriones. Tribunos appellat illos
qui mille militib⁹ p̄erant. q̄s greci cali-
archos uocant. centuriones qui centum.
pentecotarco qui. L. y decurione qui decē.
Ordināt enī predicatores sc̄i subiecto su-
os. quaten⁹ nichil in eis inordinatū re-
piatur. s; milita x̄ rationabil̄ p̄fun-
gat. Unde paul⁹ auditorib⁹ suis ait. Dñā
urā honeste y sc̄dm ordinē fiat. Et uerū.
Hemo inq̄t coronabit. n̄ qui legitime
certauit. Et dixit his q̄ edificabāt domo-
y sponsabāt uxores. y plantabāt uinea.
et formidolosis. ut redirēt unq̄sq; ī do-
mū suā sc̄dm legē. Sc̄ptū ē ḡ in deut-
nomio. hō formidolos⁹ y corde pau-
dō. n̄ egrediat̄ ad bellū. uadat y reūtat ī
domū suā. ne pauē faciat corda frūm
suoz sic y ip̄e p̄rit. Quib⁹ ubi edocet
n̄ posse quemq; p̄fessionē contēplatiōis.
ul' sp̄alis militie arripe exercitiū. qui
adhuc nudari t̄rens opib⁹ p̄tmesit.
ne rurs⁹ infirmitatē m̄tis ad p̄stina-
sordes reūtat. suo q; exemplo ab eūgli-
ca p̄fectioē reuocet. y fidelū uigorem
infirmet. Subent̄ itaq; tales ut disce-
dentes a pugna reūtant̄ in domū su-
am. q̄ n̄ possūt duplici corde bella dñi
p̄liari. Vir enī duplex aīo. iconstās ē
in omib; uis suis. Tales quippe opor-
tet ut ne inuitū quidē renūtiatiōis

arripiat. quib; melius e ut i actiua
 uita consistant. qua tepide cōtemplati
 onē exsequentes. maiori discēmiē semet
 ipōs iuoluāt. meli? enī n̄ uouē. qm̄
 uouē. n̄ reddē. Similit̄. ille a tali ma
 litiā suspendit qui uxore duxerit. qui
 plantauit uinea uelud ppagine filioꝝ.
 Non enī pot̄ seruire diuine militie
 serit uxoris. n̄ pot̄ assequi studiū con
 templatiois. qui adhuc in delectatiōe
 carnis defigit. Nemo inqt̄ apl̄s militā
 do implicat se negocijs secl̄arib;. ut ei
 placeat cui se pbauit. **E**t mouerūt
 cast. et collocauerūt ad austrū amma
 um. Recte exercit̄ iude ad austrū am
 maum cast. collocare dicunt. q̄ mili
 tes x̄ cū cont̄ hostes pl̄ari disponūt.
 calore fidī magis se aiare q̄ frigore
 impietatis torpere eligūt. Et ait iuda.
 Accingimini. et estote filij potente. et
 estote parati in mane ut pugneti ad
 uersus nationēs has. que uenerūt disp
 dere no. scā nr̄a. qm̄ meli? e nob̄ mo
 ri i bello qm̄ uidē mala gentis nr̄e.
 scōꝝ. sic aut̄ fuerit uoluntas in celo
 sic fiat. Talis eē debet doct̄na scōꝝ p̄di
 catoꝝ. talis q̄ exhortatio. ut incitēt aiō
 auditoꝝ suoꝝ. roborēt q̄ corda illoꝝ ad
 resistendū diabolo. exercitui ei. spē
 quoq; uictorie soli dō cōmittant.

Et assūpsit gorgias quinq; milia ui
 roꝝ et mille eq̄tes electos. et mouerūt

cast nocte. ut applicarēt ad cas
 tra iudeoꝝ mane. et p̄cuterent
 eos subito. Gorgias quinq; milia
 in exercitū suū assūmit. cū dia
 bolus carnales quinq; sensib; de
 ditos. illecebra uoluptatū s̄ ad
 unare contendit. Nulle equites
 secū tollit. cū om̄e bellū in sup
 bia. et contēptu mandatorū dei
 agē disponit. quaten? cōtrarie
 partēs i hoc agm̄a super cū eo
 p̄uari p̄ceptadi psuadet. Initi
 um enī om̄is peccī supbia. et u
 auctor mortis s̄ ac sequacib; su
 is iuenit ruinā. Ibi d̄r qd̄ noc
 te pmouit cast. quia totā ne
 quitia suā p̄ cecitate m̄tis i sibi
 subiectis explere cōcupiscit. ut
 nulloin̄ p̄uideat qual s̄ ruina
 ex consensu peccī imminet.

Et filij qui erant ex arce erāt
 illi duces. Arx hic n̄ altitudine
 uirtutū. s̄ extollentiā uane gl̄e
 significat. Illi enī peccatorib; du
 catū pbent. in supbia se erigē
 audēt. Possit̄. et maligni spē in his
 ducib; adūt. qui ad ei? partē per
 tinēt qui dix. in celū ascendam.
 et ponā solū meū ad aq̄lonē. et
 ero simul altissimo. Isti enī duce
 ad iniquitatis foueā. et uoragine
 scelerū cōsentientes s̄ n̄q; trahē
 desistūt.

o corpis

111. ca.

Et audiuit iudas. et surrexit ip-
se & potentes pcutit utitē exer-
cituum regis que erat in amma-
um. adhuc enim disps^{us} erat exer-
citus a castis. & uenit gorgias in
castis iude nocte. & neminē inue-
nit. et querebāt eos in montib?
qm̄ dix fuguūt hū a nob. Et cum
dies factus eēt apparuit iudas
in campo cū trib; milib; uiroy
tantū. q̄ tegumta & gladio n̄
habebāt. **Nota lector qd̄ par-**
adūsa que iuncta fuit gorgie.
totā dispositionē sui belli in noc-
te facit. & iudas atq; sui sequace^s
in die. q̄ opatores scelerū. & exe-
cutores errorū comitant^r semp
rectores tenebray. lucē odiendo
diuinoy p̄ceptoy. & obscuritatē
diligendo seculariū uoluptatū.
Vñ p̄ paulū d̄r. Q̄ dormiūt noc-
te dormiūt. et qui ebrū s̄. noc-
te ebrū s̄. Hos autē qui diei sum?
n̄ sum? noctis filij. neq; teneb-
rum. Verū iudas hoc ē confessor
d̄. omnē apparatus belli i luce
fidi atq; meditatioē legis d̄ ordi-
nat. Vñ cū t̄b; milib; uiroy tan-
tū in campo apparet. cū illis
uidl̄ qui n̄ in mundana poten-
tia. s; in fide pat̄s & filij et sp̄ri-
tus sc̄i fiducialit̄ agente. cum

simplicitate m̄tis uitā honestā i hoc
mundo ducē studēt. Et leuauerunt
alienigene oculos suos. & uiderūt eō ueni-
entes ex adūso. et exierūt de castis i p̄-
luū. & tuba cecinerūt hi qui fuerāt cū
iuda. Et aggressi s̄. & contrite s̄ gentes.
et fugerūt in campū. nouissimi autē
cecidērūt in gladio. uenientib; ex adū-
so hostib; in preliū. socij iude tuba cant.
et conterunt gentes. Quia p̄ tube so-
nitū uox p̄dicatiois exp̄mitur. milite^s
iude tuba canūt. cū p̄dicatores x̄ eūgli-
um in toto mundo annunciat. Hñ cō-
terunt hostes. q̄ hñc fidē x̄ subiciunt
gentes. nec n̄. & sp̄ales inimici utite o-
terunt xp̄isti. atq; gladio sp̄e sc̄i tru-
cidati. in pfundū mergunt abyssi. Et
p̄secuti s̄ eō usq; geseron in campū
ydumee & azou. & iamnie. & ceciderūt ex
illis ad tria milia uiroy. Hoīa loq̄ us
q; quo p̄secut^{us}; iudas hostes suos demon-
strant ututis sue efficacitā. Geseron autē
int̄pretat^r iuxta lum̄ meū. ydumea
rufa siue trena. azot^{us} ignis patriue-
l iamnia mare ul' dextera ei. Et qd̄ p̄
geseron n̄ lux fidei. qd̄ p̄ ydumea
n̄ gentilitas. Qd̄ autē pignē patriue-
lis. n̄ ardor karitatis. Aut qd̄ p̄ iam-
niam. n̄ pfunditas scientie. & effect^{us}
boni opis demonstrat. Tam diu ḡ
p̄sequit^r chor^{us} sc̄oy doctoy gentile pplm̄.
donec illū ab errore gentilitati ad

lum fidei pducatur. igne karitati in eo
 accendat. puocet q; eū ad meditationē
 diuine legis. atq; ad studiū boni opis.
 hec enī psecutio salutifera ē. inīfec-
 tio salub's. Vñ subiungit. Et ceciderūt
 ex illis ad tā milia uiroy. Sic enī tria
 milia uiroy. Sic enī tā milia fuerūt so-
 ciorū iude qui psequēnt. sic ceciderūt ex
 hostiū parte tā milia. Ceciderūt enī nō
 ut fundit' intirent. s; ut p't casū erec-
 ti meli' starēt. q' imbuti scē tūrtatis
 fide ad eoy societate ptingē studebāt.
 q's studioso se p'us aīo psecutos eē agnō
Et reūs; iudas y exercit' sciebant. 44
 eius sequēs eū. y dix' ad pplm. Non cōcu- 44
 piscatis spolia. q' bellū cont' ē y gorgia' 44
 y exercit' ei' in monte ppe nos. s; state 44
 nē cont' inimicos. y expugnate eos. et 44
 p't hoc sumetis spolia securi. Et adhuc 44
 loquente iuda hec apparuit pars que 44
 dam pspiciēs de monte. Et uidit qd' i 44
 fugā conūsi s. y succensa st' cast' sum' 44
 enī qui uidebat. declarabat qd' factū ē. 44
 Quib' illi cōspectis. timuerūt ualde. at 44
 piciente' simul y iudā y exercitū incā 44
 po. paratū ad plū. y fugerūt om' i cā 44
 pum alienigenarū. et reūs' ē ad spolia 44
 castroy. y rel. Milites g' x' nequaq; in 44
 minente bello cito debēt eē securi d' uic- 44
 toria. s; tam diu debēt plari. donec cū 44
 sit de conūsiōe hostiū corporaliū. aut 44
 etiā de dampnatiōe atq; cōclusiōe hos-

tū spāliū. Cū enī psequendo hōie
 peccatores seu infideles eō conuer-
 terit ad penitentiā peccatorū. y ad
 fidē x' que p dilectionē bona opa-
 tur opa. tē oportet ut eoy colligāt
 spolia. hoc ē eoy utant' sciā. ac pū
 laboris cōmunicēt industā. In au-
 ro enī possum' accipe sapiām. in
 argento eloquentiā. in iacincto ce-
 lestē conūsiatiōe. in purpura p
 martyriū sanguinis effusiōe.
 Tē enī fructuose colligim' hā opē.
 cū in fide recta inuenim' eas eē
 acceptabiles. Si ā ad spāles hostes
 hāc transferim' uictoriā. tē debe-
 mus eē securi. cū p't finē p'senti'
 uite nō ē necē hostis insidia' ue-
 reri. Tē enī salubrit' colligim' spo-
 lia. qm' laboris nrī a x' condigna ac-
 cipiēm' p'mia. Vñ bn dr iuda' su-
 os exhortari. ut nō cōcupiscerent
 spolia. cū inimicoy seua immine-
 rēt bella. cū penit' inimici supā-
 ti erāt. tē cū suis reūs; ad spolia
 castroy colligenda. q' necē ē ut p-
 dicator q'sq; admoneat audito-
 res suos. ut inimicoy p'caueāt
 iacula. qm' diu temp' ē belli. Cum
 ā puenit temp' pacis. ipius uidit
 pacis q' saluator discipulis suis
 p'misit dicēs. pacē meā do uobis.
 tē plati simul y subditi gaudiū

eternū habebūt de pcepta remu-
nātionē. q̄ nequā ultra ptimes-
cent de sequente ^{laboy ac} lacrimay dolore.
tē que dō adiutori suo laudes canen-
di temp̄. Un̄ sc̄ptū ē. Et conuersi
ymnū canebāt ⁊ bndicebāt in ce-
lū qm̄ bon̄ qm̄ in se. m. e. Hec eti-
am illud sine mystio ē qd̄ subiun-
git. Et facta ē salus magna in isrl̄.
in die illa. Salus magna ē in isrl̄.
qm̄ nūs credentiū multiplicat̄
in dño p̄p̄loy. qui saluatorē agnō-
cunt fide. confitent̄ ore. atq; bona
glouficāt opatioē. Siue alit̄. tē in
isrl̄ salus erit magna. qm̄ in eccle-
sia ⁊ adūsitā erit nulla. ⁊ signan-
ter additū ē in die illa. in die uti-
q; resurrectiois. qm̄ sponsa nobi-
lissima in celesti regno. sup̄no iun-
git̄ sponso. qm̄ om̄s sc̄i in cōspec-
tu dei n̄ solū de aiāz suay rege.
s; ⁊ de corpoz gaudebūt immor-
talitate. Quicūq; alienigenay eua-
serūt. uenerūt ⁊ nunciauerūt hysie
uniūsa que accidant. Quib; audi-
tis ille consternat̄ ē aīo ⁊ deficie-
bat. qd̄ n̄ qualia uoluit talia cō-
tiggerūt in isrl̄. et q̄lia manda-
uit rex. Veniq; alienigene eua-
dentes. uictoriā iude annunciat̄
hysie. q̄ qui n̄ p̄scōy doctorū munus-
teria ⁊ saluberrima capiunt̄ p̄-

da. p̄ceptoib; suis aquib; nutunt̄ ad
mortē. licet inuiti. q̄ uitate coacti glo-
riam annuntiat̄. Lysias enī qui in-
terp̄rat̄ generat̄. significat̄ mundi po-
tentes. qui licet sint genati. n̄ tam
baptismate ⁊ meruerūt regenari. hūg
militū ⁊ audientes uictoriā conster-
nunt̄ aīo. deficiūt q; quia n̄ qualia uo-
luerūt. talia contigerūt in isrl̄. ⁊ quali-
a mandauit rex. Eoy enī uoluntas
talis erat. ut n̄ p̄ualeret eūgū p̄scōs
doctores p̄dicatio. neq; in dño credenti-
um auget̄ multitudo. ⁊ talia ⁊ suis
rectorib; hoc ē inmundis sp̄ib; placē-
sciebāt. qui in p̄fanis ydoloꝝ simula-
cris diuino cultu ab hoīb; uenati. hoc
eis p̄suadebāt. ut fide ⁊ n̄ recipēt. s; n̄
p̄ualebāt. q̄ pat̄ glām filij sui in uni-
uersis natioib; longe lateq; manifes-
t̄. **E**t sequenti anno cōgre-
gabat. **S**tabat.
gauiit electoꝝ uiroꝝ sercenta milia.
⁊ eq̄tū qnq; milia. ut debellarēt eos. Et
uenerūt in iudeā. et cast̄ posuerūt in be-
thosoro. Et occurrit illis iudas cū decē
milib; uiris. et uiderūt exercitū for-
tē. et orauit ⁊ dix̄. Benedict̄ es sal-
uator isrl̄. q̄ contūisti impetū poten-
tis ī manu serui tui dd̄. ⁊ tradidisti
exercitū alienigenay in manū ionathe
filij saul ⁊ armigeri ei. conclude ex-
citū istū in manu ppli tui isrl̄. ⁊ c̄.
E legit lysias seraginta milia

uironum. et quinq; milia equitum ad bellan-
 dum contra israel. cum omni tempore istius mun-
 di. quod sex etatibus distinguitur per quinq; sen-
 sus corporeos princeps huius seculi incitan-
 tib; tenebrarum harum rectoribus. milites et
 diuisis uicibus lauando superare conten-
 dit. ac per malos homines bonorum necesse medi-
 tat. Sed occurrit illis iudas cum decem mi-
 lib; uiris. quod regis nostri exercitus in hoc ua-
 lidior est ceteris. quod potius studet diuini
 obtemperare preceptis. assiduasque preces ad
 dominum mittens. et confortat manu. ieu-
 ius maxime confidit potentatum. et tam-
 diu insistit prelio. donec inimici sui at-
 que aduersaria turma spualiter ad perfectum
 iugulentur gladio. Unde in prece iude sub-
 iungit. Deice inquit eos gladio diligenti-
 um te et collaudet te omnes qui nouerunt
 nomen tuum in hymnis. Et commiserunt. et ceci-
 derunt de exercitu lysie. v. milia uironum.
 Quinq; sunt libri legis dei. et quinq; sunt sensus ut
 per diximus. corporei. Qui enim secundum doctrinam
 legis restringit concupiscentiam carnis.
 auertendo oculos suos ne uideant uanitatem.
 et obturando aures suas ne audiant
 linguam detrahentem. et obscena carmina.
 ac ius mundanorum. quibus frequenter audi-
 tus inquitur interior. qui odoratum atque
 gustum suum continet ne illecebrosam uo-
 luptatum. qui coercet linguam suam a ma-
 lo. et labia eius ne loquantur dolum. diuertit
 a malo et facit bonum. inquitur pacem et pse-

quit eam. iste inimicos suos superans
 uictoriam capiet saluberrimam et
 triumpho gaudebit largissimo.
 Sed lysias spualiter licet semel. bis. ter-
 que contritus fugam inierit. tamen non
 desistit accepta nequitia. sed rediui-
 ua iterum resuscitat prelio. Unde scriptum
 est. Videns autem lysias suorum fugam
 et iudeorum audaciam. quod parati sunt aut
 uiuere aut mori fortiter. abiit antio-
 chiam. et elegit milites. ut multipli-
 cat rursus ueniret in iudeam. Dixit autem
 iudas et frater eius ecce contriti sunt inimi-
 ci nostri. ascendam ne mundare
 sciam et renouare. et congregat omnes
 exercitus. et ascenderunt in montem
 syon. ut uiderent sanctificationem de-
 sertam. et altare profanatum. et portas
 erustas. et iatrius iugulata nata. sic
 in saltu uel in montibus. et postofor-
 ria diruta. sciderunt uestimenta su-
 a. et planxerunt planctu magno. et
 imposuerunt cinerem super capita su-
 a. et ceciderunt in faciem super terram.
 et exclamauerunt tubis signorum. et
 clamauerunt in celum. Bene dicitur quod iudas
 contritus hostibus atque sopitis ad tem-
 pus bellis. hortaretur suos quod mun-
 daret sciam atque renouaret. quod max-
 imum studium habent sancti doctores. ut
 in quibuscumque lesa ab hostibus subiec-
 torum sunt fuerit ecclesia. ad persistendum

55
55
55
55
55

statū scē conūlationis iterū restau-
raret. **I**uxta tropologiā autē necesse
ē ut unquīsq; fidel' mentē suā
quā bene montis syon uocabulo
designatā possum' accipe. q; syon
speculū interpretat'. et beati s̄ mun-
do corde. qm̄ ipsi dñm uidebūt. si ali-
quid p̄ fraude hostis in ea pollu-
tum factū ē. instanti nisu expur-
get. donec ad integrū renouetur.
Ibi enī et desertā sc̄ificationē. et
altare p̄fanatū. et portas crustas
intelligē possum'. q; ibi laud' ho-
stra in altare fidi deo immolaba-
tur. et ingressus celestis uite me-
ditabat'. In atrijs ḡ ūgulta nas-
cunt'. cū in cordib; humanis su-
pfluarū cogitationū multitu-
do genāt'. Pastoforia inq̄t uiderēt
diruta. Pastoforia enī grece dicun-
tur thalamū. ul' cubicula. inq̄b;
leuite excubabāt in atrijs dom'
dñi. quaz̄ cōmemoratio fit ī ul-
tima uisioe ezechiel' p̄phē. Pas-
toforia ḡ diruunt'. cū secreta
mentis p̄ desideria illicita dilani-
ant'. S; hec om̄ia maxime op' ē.
ut p̄ penitentiā peccōz; et emenda-
tionē mox. ac p̄as p̄ces ad dñm
instantissime purificent'. Unde
recte de exercitu iude septū ē.
qđ cū uiderēt sc̄ificationē deser-

tam. sciderūt uestim̄ta sua. et planxerūt
planctu magno et cet.

Tunc ordinauit iudas uiros ut pug-
narēt adūs' eos q̄ erāt in arce donec e-
mundarēt scā. et elegit sac̄dotes sine ma-
cula. uoluntatē habentes in lege dī. et
mundauerūt scā. et tulerūt lapides cōtami-
natiois in locū immundū. Ap̄te dictū:
qđ ordinauit iudas uiros. ut pugnarēt
adūsus eos q̄ erāt in arce. don' emunda-
rēt scā. q; hoc ordinat redēptor n̄r p̄
dicatores suos. q̄ten' milites ipsi adūs'
eos q̄ habitāt in arce sup̄bie. hoc ē hoīes
inflatiois spū elatos. ul' et maligno sp̄e
sup̄bia tumētes istant' pugnet'. don' corda
electoz; ab om̄i labe iniquitatis expurget.
Elegit sac̄dotes sine macula. uolunta-
tē h̄ntes ī lege dī. et mundauerūt scā. q; a
eiectis his de officio ecclesiastico. q̄ erroris
lep̄m. ul' scelerū maculā ī se habebāt. uo-
luntario atq; morib; p̄bos ī fide dī eleg'
administratores tibi. ut scē ecclie con-
uenticula ab om̄i erroris cōtagio effica-
at aliena. **I**do subiunctū ē qđ tulerit
lapides cōtaminatiois in locū immun-
dū. q; h̄eticos q̄ noluerūt p̄ conseruatio-
nē recte fidi. et sane doct̄ne lapides p̄cio-
si fieri. anathemate p̄culos. atq; de
ecclie cōmuniōe eiectos. om̄ib' patefē
qđ esset rep̄bi.

Et cogitauit de altari holocaustoz;
qđ p̄fanatū erat qđ de eo facēt. et in

cadit illi consiliū bonū. ut destrueret
 illud. ne forte eēt illis inobpbrū. q̄ cō
 taminauerūt illud gentes. Et demolitū
 sē illud. et posuerūt lapides in monte do
 mus ī loco apto. quo adusq; p̄pha ueni
 ret. et responderēt de eis. Et accepit lapi
 des integros scđm legē. et edificauerūt
 altare nouū scđm illud qđ fuit p̄us. Al
 tare holocaustoy ē fides pura. doct̄na
 recta. cōsūatio munda. et ministrōy. si
 si p̄fanatū fuerit heretica p̄uitate. ul
 scelerū immanitate. iā destruendum
 erit. hoc ē a sac̄docy dignitate deponen
 dū. ne forte op̄briū sit scē ecclie. qđ habe
 bat p̄uos. et facinorosos rectores. qđ diabo
 lica astutia seducti s̄. Vñ dñs in eūglio
 discipulis ait. Vos estis sal t̄re. Qđ si sal e
 uanuerit. in q̄ saliet. Ad nichilū ualet
 ul. n̄ ut mittat foras. et cōculcet ab ho
 minib. De quo et paulus scribēs ad tytū
 ait. hereticū hominē p̄t p̄mā. et scđay
 increpationē deuita. sciens qđ subūs
 ē qui eimodi ē. et deliq̄t. cū sit p̄po iudi
 cio condēpnat. Hic et ad qđdā delinq̄n
 tes ait. p̄uos nom̄ dī blasphemāt int̄ gem
 tes. Talit̄ ḡ disposito altari mystico re
 poni debent lapides illi. in loco apto.
 quoadusq; ueniēs p̄pha respondeat de
 eis. qđ peccantes redigi debēt sub peni
 tentia. donec p̄ scōs doctores diiudicēt
 p̄ cōmisso c̄mte. cōueniēs satisfactio p̄
 petrata. In locū aut̄ eoy lapides inteḡ

scđm legē substitui debēt. ut fiat
 altare nouū scđm illud qđ fuit
 p̄us. qđ hoies fide catholica san
 sciā scāz sc̄ptay imbuti. bonis mo
 rib; religiosi. in locū regiminis
 uñ. ceciderūt p̄uaricatores sub
 rogari debēt scđm auctoritatē di
 uine legis. ut sine rephensione
 in nouitate uite. et norma iusticie
 exhibeat̄ ministiū dō in scā ecclī
 a. qm̄ s̄ acq̄siuit. et p̄cio sanguinis
 sui sponsā n̄ habentē maculā
Et edificauerūt scā. J aut rugā.
 et que int̄ domū intrinsec. et edē
 et atria sc̄ificauerūt. et fecerūt ua
 sa scā. et noua. et intulerūt cande
 labrū et altare in soy. et mensam
 in templū. et incensū posuerūt
 sup altare. et accenderūt lucnas
 que sup candelabrū erāt. et luce
 bant ī templo. et posuerūt super
 mensā panes. et appenderūt ue
 la. et cōsumauerūt oīa opa que
 fecerūt. Edificāt scī p̄dicatores scā
 int̄ domū. intrinsec. et edē. qñ sub
 iectā plebem. et intrinsec. ornāt scā.
 sane fidi. et forinsec. honesta cōuer
 satione. Atria sc̄ificāt. qñ nouit̄
 uenientes ad fidē. sacramtis di
 uinis imbuendo dedicāt. faciūt
 uasa scā noua. qñ corda hominū
 ad accipiendū ūbū dī reddunt

habilia. Inferunt candelabrum et alta-
re incensorum et mensam in templum.
quoniam doctrine spiritualis lucem sacre ora-
tionis puritatem et scripturarum sanctarum
meditationem. in ecclesia dei excusci-
tant. In candelabro ergo inquit lu-
cem debent lucere recte sermo-
nem euangelice doctrine possumus adu-
tere. in quo sancti doctores igne spiritus
sancti accensi lucem debent. ut qui inquit
diunt lumen uideant. Unde ipsa ueri-
tas in euangelio ait. Nemo accendit
lucernam et ponit eam sub modio. sed super
candelabrum ut luceat omnibus qui
in domo sunt. Altare incensorum nil me-
lius quam perfecta sanctorum uita accipe
possumus. unde cotidie fragrat
odor uirtutum. et sacre orationis in con-
spectu altissimi. Mensam ergo domini sa-
cram scripturam intelligimus. in qua
refectio anime consistit. Quod autem
dicitur quod appenderunt uela. et consumma-
uerunt omnia opera que fecerunt. in
appensione uelorum exprimitur occulta-
tio mysticorum. non enim omnibus omnia pate-
facienda sunt diuine legis mysteria.
sed per captum ingenij quorumlibet. et per
fectum scientie atque uirtutum. Unde dominus
apostolis precepit dicens. Nolite scindere
re canibus. neque mittatis mar-
garitas uestras ante porcos. Et paulus
rudibus discipulis ait. Lac uobis dedi

poru
non escam. nondum enim poteratis. sed nec
adhuc quidem potestis. De perfectorum ergo
scientia alibi ait. In nos reuelata facie glo-
riam domini contemplantur. in eandem ymagi-
nem transformati. tanquam ad domini spiritum. et
consumunt ergo omnia opera que facienda sunt
in domo domini. qui fide. sermone. et opere
studet secundum ordinem implere omnia man-
data domini. nec deest quicquam in perfectione.
unde humana uoluntas diuine potest ob-
tempat uoluntati. **E**t ante matu-
tinum surrexerunt. quinta et uicesima mensis
noui. hic mensis est calende centesimi qua-
dragesimi octauo anni. et obtulerunt sac-
ficium secundum legem super altare holocaustorum
nouum quod fecerunt secundum tempus. et secundum diem.
inquit contaminauerunt illud gentes. In ip-
sa renouatum est in canticis. et citharis. et
cineris et cymbalis. Et cecidit omnis populus.
et adorauerunt et benedixerunt in celum ei. qui
perspauit eis. etc. **D**e hac autem reno-
uatione iosephus ita narrat dicens. Quinta
uero et uicesima mensis calende. que macedo-
nes appelleon uocant. accenderunt lucernam
super candelabrum. et adoleuerunt holocau-
sta que in nouo altare obtulerunt. hec
autem facta sunt per tres annos eodem anno
quo mutata est eorum religio ad profanam
ydolorum consuetudinem. Nam templum destitit
ab antiocho. sic tribus annis permansit.
Quinto enim anno. et xl et centesimo in tem-
plo ydola facta sunt. quinta et uicesima die

appellei mensis. olympiade. c. l. iii. Re-
 nouatu e in eode die. v. yr appellei msi
 octauo xl. ac centesimo anno. olympia-
 de centesima. l. iiii. Desolatione u templi
 contigit fieri scdm danielis pfationem.
 qm ante quadringentesimo octauo p
 dixerat anno. p qua significauit qd ma-
 cedones eu destruerent. Celebrauit iu-
 das cu ciuib; suis p renouatioe templi
 sacrificia p dies octo. nullu gen' delitia-
 ru relinquens. s; pcciosissimis dapib; eos
 pascens. Dnm aut; psalmis glorificabat.
 seseq; mutuo cantib; delectabnt. Pro re-
 nouatioe u sollempniu pt multum
 tempus inspata religioe receptores
 legis posuerut. ut posteri p octo dies
 ac renouatione templi celebraret. Vn
 ab illo tempore hacten' hanc festiui-
 tate celebrant. uocantes ea lumia. eo
 qd preter spe. hoc nob splendidu lum
 colende religiois apparuit. Mystice a
 renouatio templi conusio; hominu
 ad penitentia peccator; qui aliquib;
 errorib; atq; facinorib; contaminati
 ernt. Te eni cantandu. gaudendu. le-
 tandu atq; laudandu quibq; fidelib;
 e. qn uiderunt. primos suos p correcti-
 one moy; atq; meditatione legis dei
 in semet ipsis instaurare qd an p neg-
 ligentia decidat. Un etia sacru eugli-
 um narrat. saluatore dixisse in celis
 gaudiu nasci sup uno peccatore peni-

tentia agente. Si de uno. qntoma-
 gis de multis exultatio erit con-
 uersis ad uerace cultu di. Quia scp
 tu e. in multitudine plebis dig-
 nitas e pncipis. illius uidl prin-
 cipis qui uult omis hoies saluos
 ee. y ad agnitione uitatis puenire.
Et statuit iudas y frs ei. y uniu
 sa ecclia isrl. ut agat dies dedicati-
 onis altaris in tempib; suis ab an-
 no in annu p dies octo. ^{quarta} quicesima
 mensis cal leu. cu leticia y gaudio.
 hac quide sollempnitatem ipse sal-
 uator in euglio pdicatione sua le-
 git decorasse. u scptu e facta st en-
 cenia in iherosolimis y hiemp erat.
 et ambulabat ihe in templo in por-
 ticu salomonis y e. Vn sciendu e
 qd encenia hec que lectioe eugli-
 ca facta cognouim. n ad pma tem-
 pli dedicatione s; ad ultima per-
 tinent. Qd ex eo facile colligitur.
 qd hyeme facta referunt. Prima
 siquid ei dedicatio a salomone te-
 pe autuni. media a zorobabel y ihu
 sacdote tempe ueris. ultima a iu-
 da machabeo tempe hyemis e fac-
 ta. qn specialit constitutu ee le-
 git ut dedicatio eade p omis an-
 nos in memoria sollempnib; re-
 uocet officijs. iuxta qd ad temp
 usq; dnice incarnationis obserua-

tum fuisse. sup̄dicta sententia e-
uangelij agnouim. hec autē sen-
tentia fuit causa secunde ⁊ tercię
declinatiois. q̄ salomon quidem
templi opus qđ dño condidit sep-
tem annis p̄fecit. octauo autē hoc
anno decima die m̄sis septimi q̄
a nobis october appellat. in mag-
na gl̄a dedicauit. S; hoc templū
post annos quadringento. xxx.
incenderūt chaldei. et iherosolimoy
urbe destructa. pplm̄ isrl̄ in ba-
bilonē abduxere captiuū. qui p̄t
annos lxx. regnantib; p̄sis p̄ta
remissus. rursusq; edificatū ē tē-
plum p̄ annos xl. sex. ⁊ t̄tia die m̄-
sis xij. quē nos uocam̄ marcum.
opus ad finē usq; p̄ductū. cui uidē-
tē op̄i p̄fuerūt — duces plebi stren-
nuissimi ut dirim. zoobabel de
regio genē ⁊ ihe sac̄dos magn. ⁊
p̄phe aggeus ⁊ zacharias adiuuan-
tes eos. atq; adūs insidias impedi-
entiū opus cor ppli roborante. In-
de p̄t annos ferme. ccc. ⁊ l. sex. rex
nefandissim̄ grecoy antioch̄ fraude
capta iherlm̄. templū idem sordibus
ydoloy p̄fanauit. auferēs inde et
confringēs altare dñi aureū. men-
sam p̄positiois. candelabrū lumi-
nis. ⁊ cet̄ que sup̄ cōmemorata s̄.
S; iudas machabeus cū eēt de ge-

nerē sacerdotali. collecto exercitu ius-
toy adūs antiochi duces arma corrip-
ens. eosq; de iudea expellēs. p̄secutioni
seuissime finē imposuit. ac templū ab
ydoloy imaginib; emundās. noua rur-
s̄ altaria. ⁊ cet̄ uasa. ul̄ ornāta faci-
ens. atq; in templo reponēs. dedicauit
ea simul cū templo qđ purificauit. et
renouauit uicesimā die m̄sis noui. q̄
apud nos uocat̄ december. et ad h̄yemē
p̄tinē nulli dubiū constat. statuit q;
decretū ut p̄dirim̄ annis om̄ib; diem
encenuoy. id; innouatiois ac dedicatio-
nis templi. festa deuotioē celebrari. si-
cut locus iste nē testat. Que p̄fecto oīa
sic apl̄s docet facta in figura s̄ nostri.
⁊ p̄p̄t nos utiq; s̄p̄ta. idōq; nob̄ sollem-
tius sp̄ali ratioē discutienda. Salomon
quippe rex qui int̄pretat̄ pacific. ip-
sum redēptorē nr̄m typice designat.
de quo ysaias ait. Multiplicabit̄ et im-
pium. ⁊ pacis n̄ erit finis. Templum
qđ edificauit catholica ei ecclia ē. qm̄
de uniūsis p̄ orbem credentib; q̄ de
uiuis lapidib; in unā sue fidi ⁊ cōpa-
gem aggregat. Qđ autē septē annis edi-
ficatū ē templū. significat q̄ p̄ totū
hui; secl̄i temp̄ qđ septē dieb; euoluit.
sc̄e structā ecclie. crescē n̄q; desinit.
Qđ octauo anno dedicatū ē. ⁊ celebra-
tima illa. ac maxima sollempnitas a
salomone rege. cētis filijs isrl̄ tempe-

tempe complete dedicatiois exhibita
 insinuat mystice qd in fine mundi nuio
 electoy diu desidate immortalitati e
 secuta festiuita y pacto uniuersal' resur
 rectionis miraculo. mox omis qui ad pa
 cifici regis. ueri scil' salomonis regnu
 pertinent etna cu eo gaudia patrie ce
 lestis intibunt. Nam qz dñs nr octaua
 die. idz post septima sabbati resuscita
 a morte uoluit. recte nuis octonarius.
 nre qz resurrectionis festa uenta desig
 nat. Qd templu ab hostib' incensu rur
 su dno miserante construit. qd ab ido
 latriis conqnatu. denuo supne piete
 tis auxilio mundat. uarios sce ecclie
 insinuat euent. que ne infideliu pse
 cutione pmit. ne a psecutionib' reddita
 libioz tranquilla dno seruitute fa
 mulat. ne in quibda suis membris
 hostis antiqui plicitat' insidiis. ne in
 stante sollertia doctoy fidelu. qs ad ho
 ram pdere uidebat. p penitentiã iam
 castigatis recipit. Qd u templu scdo xl
 y vi anno edificatu e. ad significatio
 ne dñici corpis qd de uigine assuipit
 specialit' respicit. de quo ipse iudeis.
 soluite inqt templu hoc y in trib' di
 eb; excitabo illud. qz uidl' solutu passi
 one corpus suu. ipse die t'cia resuscita
 uit ad uitã ferut siquid qz corp' hois
 quadragesimo sexto die post coceptiois
 intuu in membroy distinctioe formet.

atq; ideo n casu gestu. s; diuinit'
 peuratũ e. ut eo annoz nuio tem
 plum edificaret. quo dierũ nume
 ro corp' dñicũ qd p templũ figã
 bat. in utõ uiginali pfici oportet
 bat. Qd aut encenia p omis annos
 celebrare sanctu e. hoc pfecto no
 ammonet. ut memoriã dñice re
 surrectionis. q. iam factã credunt.
 semp retinentes. nrã resurrectione
 futãm spando. talit' agam.
 ut n adiuditiũ. s; sic dñs his qui
 bona egerũt. pmissit. resurge me
 reamur ad uitam.

Et edificauerit in tẽpe illo mon
 tem syon. y p circuitũ muros al
 tos. y tres firmas. neqñ ueniret
 gentes y conculcarẽt eã. sic antea
 fecerit. Et collocauit illic exercitũ
 ut seruarẽt eã. et muniuit eã ad
 custodiendã bethsurã. ut haberet
 ppl's munitionẽ. cont' faciẽ ydu
 meã. Edificat scil' doctores montẽ
 syon. qñ scãam eccliam ubo y exem
 plo ad pfectũ uirtutũ puocat. Per
 circuitũ muros altos cõstituũt.
 qñ eã tutamie catholice fidi. ac
 ope pẽũ undiq; muniũt. Turres
 firmas erigũt. qñ spẽ totã in dei
 bonitatẽ eã pone pẽpiũt. neqñ
 gentes eã more p̃stino conculcẽt.
 ut n malignoy scil' spũũ nequi

tia. ul' prauoz hoium malitia. am-
plicius eos nocē p̄ualeat. Et collo-
cauit inqt illic exercitū. ut ser-
uarent eā. Exercit' in syon ad ser-
uandū eam locat'. cum minist'
rum t̄ba. ad seruandū legis dei
ac sacram̄toꝝ celestū ritū. in ec-
clia subministrat'. Munūt eam
ad custodiendā betsurā cum ex-
hortatioib' ualidis incitat' ecclias-
ticos. ut reglarit' obseruet cul-
turam diuinā. Bethsura enī do-
mus robusti int̄pretat'. Ut habeat
pp̄ls munitionē cont' faciem y-
dumee. hoc ē ut fidei constanti-
am seruet adūs' hostes sp̄ales.
& cont' furentis secl'i p̄natiā.

Et factū ē ut audierit gentes
in circuitu q̄ edificatū ē altare
& sacrificiū sicut p̄us. & irati s̄ ual-
de. Et cogitabāt tollē gen' iacob
qui erāt int' eos. & cepūt occidē
de pp̄lo & p̄sequi. et debellabat iu-
das filios esau in ydumea. Irrita-
nt' gentes cū uiderit' cultū
dei renouari facturā. q̄ siue
hostes uisibiles. seu & inuisibiles.
qui inuidie estib' cont' fidi ac uir-
tutū p̄fectū anhelant. irascunt'.
cruciant'. ac p̄secunt' seruos dei.
ad nichilū eos redigē uolentē. q̄n
confidant illos i altari recte fidi

bonoz opū restaurare uelle obseruan-
tiam. Vñ dīr qd cogitaret tollē gen' i-
acob qui erāt int' eos. & cepūt eos occidē.
quia clarescente in mundo eūglio. &
& hoib' fidei dī recipientib' torquebant'
p̄secutores. et penis eos t̄tantes inde a-
uertē studebāt. Similit' & hostes sp̄ales.
cū uiderit' aliq̄s ex desidia negligentie
se restaurari uelle in cultu pietati. mo-
liunt' eos gladio impietatis occidē. ac
morte peccatoꝝ trucidare. S; iuda' fru-
tit' cū scuto fidi hostib' resistēs. debel-
labat filios esau in ydumea. q̄ cohort'
scōꝝ doctoz idolatras qui spinetis ui-
cioꝝ s̄t asprimi. & funestis sacrificijs
atq; luxuria mundana fedissimi. gla-
dio sp̄e int̄mens. de contris efficit sub-
iectos. ac de hostib' facit amicos.

Et eos qui erāt in agrabatane. q̄
circūsedebāt isrlitas. & percussit plaga
ma. et recordat' ē maliciā filioꝝ be-
an. qui erāt pp̄lo in laqueū & in scan-
dalū. & insidiantes in uia. et conclu-
si s̄t ab eo in turrib'. & applicauit ad
eos. & anathematizauit eos. & incen-
dit turres eoz igni. cū omib; qui in
eis erāt. hū qui in memoratis locis.
hoc ē in agrabatane & bean habita-
bant. & circūsedentes filios isrl. laq-
um & scandalū fuerit insidiantes ei.
significāt eos atq; hereticos. qui cont'
eccliam dī scandala & insidias semp

disponit. S; tales a iuda y socijs eius
 in turrib' suis concludunt. cu' in su-
 p'bie sue machinatiõib' p' doctor' in-
 dustriã capiunt. Et errores eor' ana-
 thematizant. quor' turres incendun-
 tur igni. cu' omib' qui in eis st. quan-
 do auctores sceleru' y inuentoies er-
 roz p' peccatis eor' y nã exurunt ar-
 dore diuini sermonis. et in futõ ex-
 amine nã condignã penitentia ante-
 ggerit. igne concremabunt p'petue

Et transit ad **Quilitionis** "
 filios ammon. y inuenit manũ for- "
 tem. y pplm copiosũ. y thimotheum "
 duce ipsor' et comisit cu' eis plia mul- "
 ta. Et contriti sũt in cõspectu eor'. y p- "
 cussit eos. y cepit iazer ciuitatẽ y filias "
 ei'. y reus; in iudeã. Q' d' p' filios ammon. "
 qui int'pretat' filius ppli mei. nã scis- "
 matici y heretici exp'munt'. qui quon- "
 filij scẽ ecclie uidebant'. s; inde rece- "
 dentes. y in errore se mittentes. facti "
 sũt filij diaboli. Unde iohes apl's ait. "
 Ex nobis exierũt. s; nã erãt ex nobis. "
 si g' essent ex nobis. p'mansisset utiq; "
 nobiscũ. hũ habebãt timotheũ duce. "
 hoc ẽ heresiarchas. qui iurta nois sui "
 int'p'tationẽ apud eos laudant'. s; "
 iurta intelligentie uitatẽ apud nos "
 neqm esse dep'hendunt. Timotheu' enĩ "
 benefic' int'pretat'. s; hec opinio de "
 heresiarchis. apud nos aut' uenefici

melius qm benefici nuncupant'.
 quia ueneficijs suis uenenũ erro-
 ris auditorib' suis miscet. Cont'
 quos iudas cõfligit. et supior' exis-
 tens uictoria capit. erroresq; de-
 struendo. in iudeã hoc; incõfes-
 sionẽ laudis di' cu' triumpho ho-
 stiũ regredit'

Et congregate s' gentes que s' "
 in galaad. adũsus isrlitas. que erãt "
 in finib' eor'. ut tollerẽt eos. et fu- "
 gerit in datheman munitionẽ. et "
 miserit littã ad iudã y frẽs ei' di- "
 centes. Congregate s' adũsũ nos "
 gentes p' circuitũ. ut auferãt nos. "
 y parãt uenire et occupare mu- "
 nitionẽ in q' confugim'. et timo- "
 theus ẽ dux exercit' eor'. Nã g' ue- "
 ni eripe nos de manib' eor'. q' ce- "
 cidit multitudo de nob'. y c. Gen- "
 tes que s' in galaad adũs' isrlitas "
 congregant'. ut tollãt eos. cum "
 multitudo hereticor' atq; here- "
 ticor'. ad hoc conuenit. ut sc'ptã "
 rũ testimonijs scdm suũ sensũ "
 dep'uat. expugnẽt catholicam "
 fidem. que ẽ in scã ecclia. Galaad "
 aut' int'p'tat' aceru' testimo- "
 niũ. qd nom' conuen' his q' sc'ptã "
 rũ meditatioi insistent. S; fugi- "
 unt isrlite in munitionẽ. cu' "
 fideles qq; confugunt ad fidei

ueritate auxiliū q; s̄ afferrī de
poscūt a iuda y fr̄ib; eius. q; eūgli
o x̄ p̄ scōz p̄dicatoz ministia de
fendi gestuūt cont̄ timotheum
sp̄alem de q; sup̄ dixim. y socios ei.
Ad autē conuerunt isrlite de
infectioē suoz y captiuitate. of
tendit n̄ modicū apud fideles eē
gemitū. qn̄ uiderit aliq; suoz
a uitate secedē. y in errore puoz
conruere. **E**t ecce alij nuncij
uenerūt de galilea conscissis tuni
cis. nunciantes scdm̄ ūba hec. di
centes. conuenisse adūsū se ab pto
lomaide. y tyro y sydone y gali
lea om̄i alienigena ut nos cō
sumāt. Ut audiuit autē iudas
y ppl̄s sermones istos. conuen
ecclia magna cogitare qd̄ facient
de fr̄ib; suis qui in tribulatioē e
rant. et expugnabant̄ ab ei. Illi
qui de uarijs locis alienigene cō
ueniūt ad cōsumendū ppl̄m dī
manifeste designāt gentiū ple
bes. que in infidelitate adhuc s̄.
y bella ac p̄secutiones adūs̄ xp̄ia
nos cōmouent. S; auditis sermo
nib; q̄s diūse legatioēs ad iudā y
socios ei detulerūt. cōuenit ecclia
magna cogitare qd̄ facient de
fr̄ib; suis qui in tribulatioē e
rant y expugnabant̄ ab inimi

cis. q; totū scē ecclie sollicitudo ac cu
ra ē maxima. quom̄ cont̄ diūso hos
tes. hoc ē iudeos. paganos. hereticos. at
q; scismaticos. filios suos defendat. hoc
q; prudenti cōsio ac toto nisu cū his
qui eruditiores ac fortiores uident̄ eē
in fide. ac uirtutū ope agit ql̄iter hostib;
resistat. et suos oportune defendat
Oxit q; iudas symoni fr̄i suo. luge
tibi uiros. et uade y liba fr̄es tuos in
galilea. ego enī y ionathas fr̄ m̄s ibi
m̄ in galaditin. Et reliquit iosephū
filii zariē. y azariā duces ppl̄i. cum
residuo exercitu in iudea ad custodi
endū. y p̄cepit illis dicēs. P̄estote
ppl̄o huic et nolite bellū cōmittere
adūsū gentes donec reuertam̄. I datū
sūt symoni tria milia uiri. ut iret
in galileā. iude autē octo milia in gala
ditin. Sicut diūse s̄ impugnationes ec
clie ab hostib;. sic y multa eē debet p̄
lia sp̄aliū bellatoz. Dirigit symon
in galileā cū trib; milib; uiris. sic in
subsequentib; ostendit. ut libet fr̄es
suos. iudas autē y ionathas eūt in ga
laditin cū octo milib;. Et qd̄ p̄ symo
nē qui in galileā hoc ē rotā mittit.
n̄ p̄dicatores ingentes ^{directi} insinuant. q
cū trib; milib; hoc ē cū scē trinitatis
fide cont̄ adūsario ire parante. p̄ eū
glicā p̄dicationē hostes deice. y creden
tes liberare decertāt. Judas autē y io

nathas illos doctores exprimit qui in iudea uerbu di pdicantes. siue iudeos. siue hereticos. scriptaru testimo nys abutentes. p utute sani intellec tus debellare studet. Et nota qd cont gentiles solus symon cu suis mittitur. cont iudeos aute atq; hereticos duo p gere cu plurib moliunt. qz in gentib sola ydolatria cu errore paganico de bellanda erat. in iudeis q; hereticis partu uetru us. partu noua supsticio p duoy testamtoy spalem sciam cor rigenda fuerat. Vbi octo milia uiroy sumunt. qz ibi siue circucisio legalis spalit obseruanda. siue resurrectio x ueracit credenda ee docetur.

Et abijt symon in galileam. et comisit prelia multa cum gentibus. et contrite sunt gentes a facie eius. et persecutus est eos usque ad portam ptolemaidis. et ceciderunt de gentibus fere tria milia uiroy. et accepit spolia eorum. et suscepit eos qui erant in galilea. et in areatis. cum uiroy; et nationis. et omnibus que erant cum illis. et adduxit in iudeam cum leticia magna.

Committit symon prelia multa cum gentibus. cum predicatores sci per totum mundum ydolatriam. et confusos gentium debellare etiam errore. Contri te sunt gentes a facie eorum. cum pertinaciam resistendi euanglio dei deponunt. Persecutus est usque ad portam ptolemaidis. cum

in suis ad inuentioib. quib; p studia uana machinabant co tradice uerbo di ipsa uitate su pati capiunt. atq; confessioe rec te fidi subiciunt. Un apte sub iungit. Et ceciderunt de gentib fe re tria milia uiroy. qz de supbie neqssimo statu. in penitentiam peccatoroy decedentes. meli p fide recta resurgendo in bonoy opu statu erigi ment. quoy spolia accepit symon. cu quicqd in lit taru scia. ul inuestigatioe ue ritatis elaborauerit. totu in ser uitu di doctoy catholic conuer te studet. Un plurimu eoy q li balib; artib; sub gentili couer satioe instituta fuerat. ad dog ma catholicu conusi gloriosissi effulserit. Illos a qui erant in ga lia cu uiroy; et natis. et omib; q erant cu illis addux in iudea cu leticia magna. cu catholicos qs libet secli actib; implicato. p doc trina euangly inde eruens. ea que s dei tota sollicitudine. totoq; an nusu appetit docet.

Et iudas machabeus et ionathas et fratres eius transierunt iordanem. et abi erunt uiam trium dierum per desertum. et occurrerunt eis nabuthes. et sus cepunt eos pacifice. et narraue

runr eis oia que acciderit fr̄ib; i
galatidide. et q̄ multi ex eis com
p̄henſi ſ̄ in baſara ⁊ boſoz. ⁊ c̄.

Cont̄ eos qui captiuos iudeos
in galatidide tenuer̄t. iuda' ma
chabeus ⁊ ionathas fr̄ ei' cū comi
tib; ſuis directi tranſier̄t iorda
nem. ⁊ abier̄t uiam triū dierū
p̄ deſertū. Ita p̄dicatores ſc̄i ad cō
uocandos hoīes ad fidē x̄. ⁊ ad ex
pugnandos iudaicos atq; ſciſma
ticos errores in mundū direc
ti. p̄mū tranſeunt iordanē. cū p̄
baptiſmi ſacramtū de tenebris
infidelitatis in grām x̄ p̄mū
tranſeundū docent. ⁊ attestan
te ipſa uitate. qd̄ n̄ q̄s renat̄
fuerit ex aq̄ ⁊ ſpū ſc̄o. n̄ poſſit
int̄ire in regnū d̄i. Deinde uia
triū dierū p̄ deſertū abeūt. q̄
ſc̄e trinitatis fidē qm̄ in bap
timate fideles quiq; p̄fitent̄. toto
tempe incolat̄ iſtius mundi
cū bonis opib; obſeruandū eē af
firmat̄. Qd̄ autē nabuthēi occ̄
rerūt eis pacifice. ⁊ narrauer̄t
que accider̄t fr̄ib; in galatidide.
ſignificat qd̄ dicta ſc̄oz p̄ph̄az
doctoz ſc̄is oportune ſolatiū
conferūt. cū oia que credentes
in x̄pm̄ paſſuri ſ̄ torm̄ta. atte
tatioē ſua manifeſta faciūt.

Nabuthēi enī p̄ph̄antes interp̄tant.
errores q; q̄s filij p̄ditiois cont̄ ueri
tate eūgl̄y x̄ opponē machinant̄.
ū uaticinio p̄dicunt. Un̄ oſee uaccas
bethauen ⁊ habitatores ſamarie iſe
quit. ⁊ amos ſācificantes de fer̄m̄tato
laude uitupat. necn̄ ⁊ eos qui conū
tunt in abſinthiū iuditiū et iuſtici
am. ⁊ accipiūt mun' deprimūt q; pav
pes in porta deteſtat̄. Qd̄ autē comp̄
henſos eē q̄ſdā ex iudeis in boſora ⁊
boſoz nabuthēi indicāt. bñ noīs eoz
int̄pretatio effectū rei exp̄mit. Inter
pretāt enī boſora ⁊ boſoz tribulatio
ul' anguſtia. q̄ om̄s iuxta pauli uo
cem. qui uolūt pie uiuē in x̄ p̄ſecu
tionē patiunt̄. nec effugiet hereticoz
iniuriā. qui ſane fidi ſeruare cōten
dit doctrinā. Qs̄ ioh̄es ap̄ls in apo
kalypſi ſua cruciatū facere. ſic cru
ciatus ē ſcorpionū cū p̄cutit hoīem.
deſcribit. q̄ ſic ſcorpiones uenenū i
cauda portāt. ita heretici in cōſūma
tionē fraudis malitiā occultāt. q̄
magis incautos n̄ apta fronte. ſ; la
tentib; inſidys noceāt.

Et conūtit iuda' ⁊ exercit' ei' uia
in deſertū boſoz repente. et occupa
uit ciuitatē. ⁊ occidit omnē maſcu
lum in ore gladij. ⁊ accepit oia ſpo
lia eoz. ⁊ ſuccend̄ eā igni. ⁊ c̄. In ſup̄ior
bus narrat ciuitate galatidis. iā b;

fuerunt comprehensi iudei munitas
 fuisse y magnas. qz p unitate fidei
 pdicatores sci destruere disponunt om
 munitiones falsaz doctrinaz. qz here
 tici costruunt ad decipiendas aia in
 nocentiu. y captiuandas errorib su
 is. Ne aut dicit iudam in deserto bo
 soz occupasse ciuitate. et occide omne ma
 culinu in ore glady. auferre spolia eoz.
 et succende ea igni. qz hoc magnope
 student sci doctores. ut occupata mu
 nitione hereticoz omne uigore iniqua
 ru sectaz qm p mundi philophia y in
 anem fallaciam costruunt. gladio spe
 sci qd e uerbum di destruat. quate
 nus id qd postentatione sua illi fine
 erunt ee pcpuu. isti demonstrer ee
 nugas y friuolu. Accipiunt aut spo
 lia eoz. cu testimonia scax scripturaz
 quib; illi abusi s. ab eis quasi ab in
 iustus possessorib auferunt. ipsaq; co
 fectione iniquaz doctrinaz. qua illi
 nequit coposuerunt. p igne iuste ultio
 nis anathemate ppetuo coburunt. Qd
 aute sequit quasi surrexerit inde noc
 te. demonstrat eos fuisse in teneb; erro
 ris sui derelictos.

Et factum e diluculo cu eleuasset o
 culos suos. ecce pplis mult; cui n erat
 nis. portantes scalas y machinas. ut co
 phenderet munitione qz expugnarer
 eos. Et uidit iudas qz cepit bellu. et cla

mor belli ascendit ad celu sicut
 tuba. y clamor magn; de ciuitate.
 y exercituu dix. Pugnate hodie p
 frib; uris. Et uenit ib; ordinib;
 post eos. et exclamauerit tubis.
 y clamauerit in oratioe. Qd p sca
 las atq; machinas gentiu. n ex
 altatio atq; cotumacia supboru
 expmit. p qua eccliam x expug
 nare y subuertē cupiunt. S; iuda
 nr qui totu apparatus belli i lu
 ce disponit. trib; ordinib; cont
 eos pugnat. hoc e siue sce trita
 tis fide. siue tplici dogmate. id;
 hystorico. allegorico. atq; tropolo
 gico. Exclamat tubis in celu. qz
 forti pdicatioe exaltat uoce. y in
 timo cordis clamore dm auxilia
 torem aduocat in oratioe.

Et cognouerit cast timothei
 qz machabe e. y refugerit a facie
 ei. et percussert eos plagna. y cecide
 runt ex eis illa die fere octo milia
 uiroz. Et cast timothei cognito
 machabeo refuguit a facie ei. qz
 heretici agnita uirtute y uita
 te dñi nr ihu x pterriti fuguit.
 y pcutiunt plaga magna. qz i
 eis scdm iusticia p doctores scos
 exercet anathematis uindicta.
 cadunt qz ex illis fere octo milia.
 cu omis cumulus error qz cont

ueracē intellectū sp̄alis circum
cisionis. seu cont̄ fidem resur
rectionis dñi nr̄i ihu x̄. ⁊ memb̄
rū eius moliebant. ipsa uitate
uincente destruit. hinc ē qđ sal
uator in eūglio soluens typicum
salbatū. p̄ma salbatū que octaua
dies ē post septimā resurrectio
nis sue uob̄ patefecit sac̄mentū.
hic ⁊ paulus apl̄s docet circūci
sionē n̄ manufactā. in expolia
tione corpis carnis. s; sp̄u dī ui
ui in cordib̄ credentiū agi debē.
uñ ⁊ lex uetus p̄putiū cordi do
cuit eē circūcidendū.

44 **P**ost hec aut̄ ūba congrega
44 uit timothe⁹ exercitū aliū. et
44 cast̄ posuit cont̄ rason tñs tor
44 rentem. Et misit iuda⁹ specula
44 ri exercitū. et renunciauer̄ ei
44 dicentes. quia cōuener̄ ad eū
44 om̄s gentes que incircuitu nr̄o
44 s̄t. ⁊ exercit⁹ mult⁹ nimis. ⁊ ara
44 bas condux̄ in auxiliū. et cast̄
44 posuerūt tñs torrentē parati ue
44 nire ad te in plū. ⁊ abijt iuda⁹
44 obuiā illis. Et ait timothe⁹ p̄n
44 cipib; exercit⁹ sui. Cum appropin
44 quauerit iudas ⁊ exercit⁹ ei⁹ ad
44 torrentē aque. si tñsierit ad
44 nos p̄or n̄ potim⁹ sustinē eū. q̄
44 potēs poterit adūsū nos. si ū ti

44 muerit tñsire. ⁊ posuerit cast̄ extra
44 flum̄. tñsiretem⁹ ad eos. ⁊ potim⁹ adūs⁹
44 illū. Postq̄ timothe⁹ semel atq; iterū
uict⁹ ē. n̄ cessauit augē nequitā suā.
s; multiplicauit malitiā denuo.
instaurās exercitū. cont̄ iudā ⁊ socios
eius. q̄ hereticis n̄ satis ē semel atq;
iterū. aut in paruo nuō cōtentioēs
agere. s; noua adūs⁹ eccliam semp̄ ex
citant bella. ac p̄fidie sue multiplica
effundūt uenena. Cast̄ ponūt cont̄ ra
son tñs torrentē. q̄ sūmo nisu sup̄bie
sue exercitāt furorē. mouēt q; belloꝝ
tempestatē. Hecñ ⁊ arabes qui int̄
p̄rant̄ campestris ducūt in auxili
um. q̄ uoluptuosos qui luxuriā hui⁹
seclī secunt̄. in auxiliū sui erroris
assumūt. uñ iouaniste n̄ medioere
cont̄ eccliam erroris sui exercuere
nequitā. S; iudas hoy mittit specu
lari exercitū. cū doctores sc̄i audire
suos ammonēt p̄uoz̄ p̄cauere tu
multū. ne fraudis sue bastū. ad in
ternitionē simpliciu p̄ducāt aiā.
Qđ aut̄ timotheus q̄ coniecturā fa
ciens ait p̄ncipib; exercit⁹ sui. cum
appropiauit iudas ⁊ exercit⁹ ei⁹ ad to
rentē aque si transierit ad nos prior.
n̄ potim⁹ sustinē eū. q̄ potēs potit̄ ad
uersū nos. si ū timuerit tñsire. ⁊ po
suerit cast̄ ext̄ flum̄ tñsiretem⁹ ad
eos. ⁊ potim⁹ adūsus illū. ostendit qđ

omnis heretici fiducia atq; constantia
 ptimescunt recte credentis ppli. eos
 infirmiores agnoscunt quo illos inu-
 nitate fidei considant fortiore. si au-
 tem aliqs de catholicis pspexerit in
 meditatioe legis di atq; in exercitio
 boni opis fieri tardiores. hor s trium-
 phum atq; captiuitate pollicent gra-
Vt autem appropiauit **J**ulantes.
 iudas ad torrente aque. Statuit seri-
 bas ppli secus torrente. mandauit
 eis dicens. Neminem hominum relinque-
 ritus. si ueniat omnis in plium. Et tms
 fretauit ad illos por. q omnis pplis pt
 illum. contrite st ante faciem eoru
 omnis gentes. piecerit arma sua. et fu-
 gert ad fanu qd e in carnaim. cu deser-
 tis contentionu obstaculis. psecutore
 uitati resistere n audentes. in delubris
 erroru suoru se condendo. inde querit tu-
 telam. un certa hnt ruina. Carnaim
 g interpretat cornua. cornua u apte
 p regno atq; defensione accipi possunt.
 s; n adiuuit eos eoru opinio immo fe-
 fellit. q occupauit iudas ipsa ciuita-
 tem. fanu succendit igni cu omib;
 qui erat in ipso. qn n solu omne ma-
 chinatione hereticoru erroris atq; p-
 secutoru destruit. immo omis qui i
 eo confidit. saluator nr igne iuste
 comburit ultiois. Vn dñs in deuterio
 nomio pcepit dices. Si audieris in u-

na urbiu tuar qs dñs ds tuu
 dabit t ad habitandu. dicentes
 aliqs. egressi s belyal de medio
 tuu. auerterit habitatores ur-
 bis tue. dixerit. eam. seruam
 dys alienis qs ignoratis. quere di-
 ligent. sollicite rei uitate pspec-
 ta. si inuenis certu ee qd dr. ab-
 hominatione hac ope ppetrata
 stati pcuties ^{habitatores} urbis illius in ore
 gladij. et delebis ea. omnia q; que i
 illa st usq; ad pecora. Cqd i sup-
 pellectilis fuerit cōgregabis i me-
 dio platear ei. cum ipsa ciuita-
 te succendes. ita ut uniusa con-
 sumas dño dō tuo. sit tumul
Et congregauit iudas q sempitn.
 uniuersos isrlitas qui erat in gala-
 ditide a minimo usq; ad maximu.
 et uxores eoru. natos. exercitu mag-
 num ualde. ut ueniret in terra
 iuda. Iudas isrlitas de galaad con-
 gregat. cu redemptor nr p doctores
 suos uerbo eugly eos q ab heretici
 capti s ad catholicā fide reuocat.
 hoc e eni uenire in tra iuda. rec-
 ta fide. y bonis opib dñm lauda-
Et uenerit usq; efron. Ire.
 Et hec ciuitas magna in ingllu
 posita munita ualde. et n erat q
 declinarer ab ea. dext ul sinist.
 s; p media it erat. Et incluserant

Occupauit ipsa ciuitate. fanu succendit igni e oib; q erat i ipso. q oppilla e carnaim. n potuit sustine q facie iud. Tms iudas torre
 te aque. Statuit seba ppli. q tba post se hortarent ire i pliu. e redemptor nr a dies passionē eci. aplos ordinau. q edente ise do-
 cent gte pne uoluntū corpee mortis. q gte dē s potentia supne uitu. Un e illud qd i euglio discipulis suis pcep dices. Cu audierit plu-
 et seditiones. nolite treri. Ire. Nolite time eo q occidit corp. aia au n poss occide. s; poti timere eu. q p y aia y corp pde tgeher-
 na. Ire. In patientia ura pos. a. u. q au pseuerauit i fi. hic sal. e. Talibi. Beati igt q pse. pa. pp. it. qm ip. e. reg. ce. hic bn sub
 ungt. tms trerai ad illo por. y ois pplis p eu. q oportebat ut mediator di y horu pmu passiois sue explet mystiu. y s exemplo
 gtorati uirilit p ipso patiendo morte gte pne disceret ex uniuersis gentib fideles. Igit s an facie eoru os gente. e diuisi horu
 potentia uitus di gterut errore. Piecerit arma sua y fugert ad fanu qd e i carnaim.

se qui erant in ciuitate. et obstruxerunt portas lapidibus. Et misit ad eos iudas uerbis pacificis dicens. Transiemus per terram uestram. ut eam in terram nostram. et nemo uobis nocebit. tantum pedibus transibimus. et nolent eis aperire. Diuisa gentium perlia. uaria uiciorum atque errorum significant bella. Diximus quod gentes ille que fuerunt in terra galaad. et israhelitas captiuare contendebant. significarent hereticos atque iudeos. sed in his opprobriis qui fuerunt in carnalium. iterum qui fuerunt in efron resistere uide et focus et molunt. quia contritis diuisis hereticis. adhuc illi qui litteram secuntur uetus testamenti. aditum spiritualis intellectus aperire nolunt. Quod enim per efron. que puluis meroris. sive puluis inutilis interpretatur. non superuacua obseruantia legis temporibus gratie insinuat. In qua iudei confidentes se includunt. et obstruunt portas lapidibus. quia umbra dediti hystoricam traditionem legis que in lapidibus scripta est. euangelii perdicatores opponunt. nec consentiunt ullom diuelli. nec alios rectorem sensum concedunt sequi. Unde ipsa ueritas ad tales in euangelio ait. Ne uobis legis peritis. qui tulistis clauem

scie. ipsi non introistis. et eos qui introibant prohibuistis. Sed misit ad eos iudas uerbis pacificis dicens. Transiemus per terram uestram. ut eam in terram nostram. et nemo uobis nocebit. quia predicatores sancti iuxta mandatum domini. primum pacem offerunt. uerba perita. ut fiat illud quod scriptum est. Si ibi fuerit filius pacis. requiescet super illum pax uestra. Sin autem. ad uos reuertetur. Transiemus inquit per terram uestram. ut eam in terram nostram. Ac si dicat. Legamus librorum uestrorum hystoriam. ut ibi allegorico sensu per nullam in celis reperiatur nobis patam. Et nemo uobis nocebit. quia non transitus innotius uobis erit. tantum pedibus transibimus. quoniam gressu bonorum opum regnum supernum adire cupimus. Qui nolent aperire. cum intradita sunt lege. nolent cum euangelii predicatoribus communicare. Et precepit iudas predicare in castis. ut applicarent unum quicquid in quo erat loco. et applicuerunt uirtutis. et obpugnauit ciuitatem illam tota die et tota nocte. et tradita est ciuitas in manu eius. et pemeit omne masculinum in ore gladii. et eradicauit eam. et accepit spolia eius. et transiit per totam ciuitatem super infectos. et transiit super iordanem in campo magno contra betsan. Quod est quod iudas predicare precepit in castis. ut applicarent ad ciuitatem unum quicquid in quo erat loco. non quod doctores sancti auditoribus suis liberam in scriptis sacris tribuerint intelligen

tiam. ut unusquisque quod in lectione diuine
 siue per allegoriam. siue per tropologiam. si
 ue per anagogen iuxta uotum desiderium
 suum aperiri querit supna gratia annuen
 te intrandi accipiat facultatem. Et nota
 quod uiri uirtutis applicare ibi dicitur.
 et obpugnare ciuitatem tota die et tota
 nocte. quia non quous uir uirtutis sit. ut id o
 pe implere desideret quod didicerit ma
 gistro traditioem et instant legem domini
 meditetur tota die et tota nocte. hoc est om
 ni tempore. uictor predictae ciuitatis non
 erit. Unde psalmista beatum uirum ait quod
 in lege domini meditat die ac nocte. et non a
 bijt in consilio impiorum. et in uia pecca
 torum non stetit. atque in cathedra pestilen
 tie non sedit. Quod autem dicit permissis e
 os omne masculinum in ore gladii. uera
 dicasse ciuitatem. sicque accepisse spolia
 eius. cum transirent per totam ciuitatem sup
 infectos. et deinde transgredi iordanem.
 ostendit nobis. ut si legis domini uelimus esse
 possessores. et spolia eius. hoc est diuisio in
 tellectus secundum fidem rectam percipere stu
 deamus primum contere littere superficiali.
 et condempnare omnes hereticorum errores.
 sicque transgrediamur iordanem in campum
 magnum. hoc est per baptismi mundationem
 in libertatem gratie transeamus. ut nobis lice
 at sol iusticie. in cuius pennis uera est sa
 nitas. qui illuminat abscondita tene
 brarum. et reuelat occulta mysteriorum

his qui eum non simulationis ficti
 one. sed fidei requirunt ueritate. Unde
 sapientia ammonet dicens. Senti
 te de domino in bonitate. et in sim
 plicitate cordis querite illum.
 quoniam inuenit ab his qui non temp
 tant illum. apparet autem eis qui
 fidem habent in illum. Per uerse enim
 cogitationes separant a deo. per
 barta autem uirtus corripit insipi
 entes. quoniam in maliuolam animam
 non introibit sapientia. nec habitabit
 in corpe subdito peccatis. Scis enim
 spiritus discipline effugiet fictum. et
 auferet se a cogitationibus que sunt
 sine intellectu.

Et erat iudas congregans ex
 tremos. et exhortabat populum per
 totam uiam. donec uenirent in ter
 ram iuda. et ascenderent in montem
 syon cum leticia et gaudio. et ob
 tulerunt holocausta. quod nemo ex
 eis cecidisset. donec reuiterent.
 Quod iudas regrediens cum exerci
 tu suo in terram iuda congregans
 extremos exhortabat populum per
 totam uiam. donec ueniret in ter
 ram iuda. doctores sancte ecclesie suo
 exemplo instruit. quale sollici
 tudinem quantumque studium debe
 ant habere erga subiectos. ut
 in uia presentis uite uerbum exhor

tationis illis impende n̄ negligat.
sed docendo. ammonendo. increpan
do. atq; cōsolando semp̄ eis p̄desse
studeant. nullūq; relabi a suo co
mitatu atq; depire quantū in
ipsis ē p̄mittant. s; magis festi
nent. ut conseruato numero in
sua cura susceptoy leti in ter
rā iuda. iuxta pauli sententiam
ac montē syon & ciuitatē dei
vuentis iherl̄m celestē. ac multoy
miliū angloy frequentia. et ec
clesiā p̄mutuoy qui cōscriptis
in celis. & iudicē omniū d̄m re
uertant. ei q; tē dignis laudib;
grās agant. cui dono ad sedem
quietis ac pacis puenire potue
Et in dieb; quib; erat J̄r̄
iudas & ionathas in t̄ra galaad.
et symon fr̄ eius in galilea con
tra faciem ptolomaidis. audi
uit iosephus zacharie fili. aza
rias p̄nceps uirtutū. res b̄n̄ gef
tas. & p̄lia que facta sūt. et dix̄.
faciam & ipsi nobis nom̄. et e
ant̄ pugnare adūsū gentes.
que in circuitu nr̄o s. Et p̄ce
pit his qui erāt in exercitu suo.
& abierūt iamniā. et exūt gorgi
as de ciuitate et uiri ei obuiā
illi in pugnā. Et fugati sūt io
seph & azarias usq; ad fines iu

dee et ceciderūt in illa die de populo isrl̄
ad duo milia uiri. Qd̄ p̄ hos princeps
iosephū & azariā qui emulatiōe uir
tutū iude puocati p̄ iactantiā s̄ nom̄
in p̄lys acquiri uoluerūt. nisi ypocritar
p̄sona designat. qui n̄ simplici inten
tione s; fastu arrogantię uirtutes sc̄p̄
imitari appetūt. S; sicut illis n̄ p̄spe
euenerūt ea que n̄ bono aīo gesserūt. ita et
istis de conatu suo n̄ uera gl̄a s; semp̄
terna sequit̄ ignominia. quia de suoy
n̄ merent̄ gaude uictoria. s; magis lu
gebūt de sua suoy q; dāpnatiōe p̄petua.
Vnde recte subiungit̄.

Et facta ē fuga magna in p̄plo. quia
non audierūt iudā et fratres ei existi
manes se fortiter facturo. Ipsi autē
n̄ erant de semie uiroy illoy. p̄ quos
salus data ē in isrl̄. Merito ḡ plage
parit̄ magne casū. qui n̄ iude sp̄alis
salubre audit consiliū. et quia n̄ erat
de numero electoy qui sp̄i dei instiga
ti opa uirtutū gerūt. p̄ sua impuden
ti audacia turpit̄ confusi. in extremū
cū peccatorib; gemunt.

Et uiri iuda magnificati sūt ual
de in conspectu omniū isrl̄ & gentiū
omniū ubi audiebat̄ nom̄ eoy. et cō
uenerūt ad eos fausta adclamante. Be
ne dī qd̄ uiri iuda magnificati sūt
ualde in conspectu omniū gentium.
quia illi qui recte fidei uerā ita te

nent confessionē. ut id expleat ope qd p
 dicant ore merito omnium gentium uo
 ce laudant. et ueniunt ad eos fausta ad
 clamantes. hoc e seruos dei p custodia
 mandatorum et beatificantes. laudes in
 de referunt regi celesti iuxta illud psal
 miste quo confidans bonus ecclie ait Be
 atū dixerit pplm cui hec st. beat' ppls
 cui' dñs d's eoz. Hinc et saluator nr
 in euanglio discipulis suis pcepit dices.
 Sic luceat lux ura coram hominib'.
 ut uideat opa ura bona. et glouificet
 patre urm qui in celis e.

Et eruit iudas et frēs ei. et expug
 nauit filios esau in tra que ad austrū
 est percussit chebron & filias ei. et mu
 ros eius. & turres succendit in cir
 cuitu. Quid p esau. qui p cupiditate
 esse uendit primogenita sua iunio
 ri frī iacob. nisi p'oz ppls. qui p'p' cu
 piditate terrenā indignū se p'imo
 geniti honore ostendit. et ob hoc dig
 nitas tota. ad gentiū pplm trāslata
 ē. & bene in terra que ad austrū ē.
 filij esau manere dicunt. quia iu
 daicus ppls p'p' acceptā legē et p'pha
 rī scripta. que illis tradita s. appropinq
 re uidebant lumen solis etni. si quia m
 te excecati st. et iuxta lucē positi. illam
 uidelicet lucē que illuminat omne
 hominem uenientē in hunc mun
 dum. eam coram positam recipere

uoluerunt. inde apte p iudam et
 frēs eius. expugnati memorant.
 quia doctores sancti errore illoz
 eis impperantes. p inobedientia
 iuste spretis atq; dampnatis. ad
 pdicationē gentiū conuisi sunt.
 errorēq; pfidoz tam in ipsa sy
 nagoga qm etiā in singulis pso
 nis mucrone ubi dei pcuientes.
 turres supbie q's illi adūsus eu
 glium xpi elata mte erexerant.
 igne debite dampnationis eru

Et mouit cast' ut iret Irebāt
 in terrā alienigenarū et pam
 bulabat samariā. In illa die
 ceciderūt sacerdotes in bello.
 dū uult fortit' facere. dū sine
 cōsilio exūt in plium. Et decli
 nabat iudas in azotū. in ter
 ram alienigenarū. et uidit
 aras eoz et spolia deoz ipsoz
 succendit igni. et cet. Nota lec
 tor qd om's illas species adū
 sarioz q's ante cōmemoraue
 rat. nē breuit' attingendo
 recapitulabat. hoc ē iudeoz
 gentiliū. atq; hereticoz. Nā
 cū paulo ante expugnatos
 eē filios esau narrauit. mox
 cast' alienigenarū simul cū
 aris et spolijs deoz ipsoz suc
 censa eē subiunxit. deinde

pambulata nē samaria con me-
morat. q̄ n̄ solū iudaica sup-
sticio. s; et gentiliū error atq;
heretica p̄uitas p̄dicantib; apo-
tolis p̄ euēgiū x̄ supat. confun-
dit. destruit. atq; ad nichilū re-
digi. p̄sertim cū uicit leo de-
tri. iu. ra. dd. Et q̄s resistet ei.
De celo iuditiū iaculatū ē. Ter-
ra tremuit et q̄euit dū resur-
get in iudicio d̄s. ut saluo fa-
cēt om̄s q̄etos t̄re. Qd̄ autem
int̄ alia d̄r occidisse sacerdote
in bello cū sine cōsilio exeunt
in plū. nimis formidanda sen-
tentia ē. ac p̄uidendū. neq̄s
dū adtendit alioz errores ex-
pugnare. petulantia sua atq;
incautela mortē s̄ acq̄rat p̄pe-

71. ca.
Et rex antioch; sua
pambulauit superiores regi-
ones. et audiuit eē ciuitatē eli-
maidem in p̄side nobilissimā.
et copiosā in argento y auro. tē-
plū q; ī ea locuplex ualde. et il-
lic uelamīa aurea. y lorice y scu-
ta. que reliquit alexander phi-
lippi rex macedo q̄ regnauit
p̄m̄ in gr̄ia. Et uen̄ et quere-
bat ciuitatē cape y p̄dari eā
y n̄ potuit. qm̄ innotuit ser-
mo his q̄ erant ī ciuitate.

Et insurrexerūt ī plū. et fuḡ inde.
y abyt cū isticia magna. y reuisus.
ī babiloniā y c. Post impietati opa
plima q̄ gessit antioch; ī loco scō y ī
p̄lo d̄i. diuino iudicio ite p̄empt; ē
sic ipse ī sequentib; testat. dicens se
cognouisse. q̄ p̄t̄a iuenisset eū ma-
la y inde p̄iret isticia ī t̄ra aliena.
licet polibius megalopolita hystori-
c; iosepho teste scribit ideo eū p̄isse. q̄
uoluit templū diane ī p̄side deual-
tare. hoc ē ī elimaide p̄sarū ciuita-
te. S; hec opinio nullom̄ a fidelib; re-
cipit. qui sciūt qd̄ om̄s dū gentiū de-
monia. y simulac̄ gentiū argentū y
aurū opa manuū hōiū s̄. qui autē
cont̄ d̄m om̄ipotentē supbia itumu-
it. y dignā ultionē recepit. Sic y om̄s
impū. nec n̄ y ipse nouissime fili; p̄di-
tionis q̄ extollit sup̄ om̄e qd̄ d̄r d̄s
aut qd̄ colit. cui; hic antioch; typ; fu-
it p̄t̄ impietatis opa q̄ fec̄. sup̄no-
uisitat; iudicio iteriet. quē d̄ns ihe-
iuxta pauli uocē itificiet spū oris
sui. et destruet illustratiōē aduen-
t; sui. Et mortuu; ē antioch; rex an-
no centesimo y xl. nono regni gr̄oz.
cū ipse regnū syrie y asie tenuerit an-
nis undecim. cui successit fili; ei; an-
tioch; qui cognominabat; eupator
regnans annis duob;. n̄ declinans
ab impietate pat̄s. s; p̄secutionē ad-

uersus iudea exercitauit. sic p̄sens hys
 toria i sequentib' manifestat. un' y
 typū tenet p̄secutorū x̄ ecclie. Nec mi
 rū qd ex edeli pat' truculent' ē fili' ge
 nit'. q' opa nefanda neq̄ssimi pat' imi
 tat' sit. de q' i euglio dñs ad iudeos seuo'
 ac supbo' ait. Vos ex pat' diabolo estis.
 et desidia pat' ur̄i uult' face. Ille enī
 ab inicio homicida erat y lat'. Recte ho
 micide fili'. homicidiū face' meditat'.
 n̄ solū corpale s; y sp̄ale. hoc ē necē a
 nimar' q' p̄cō y impietate moriunt'.

Et hi q' erāt i arce cōcluserāt
 isrl' in cōcūtu scōz. et q̄rebāt ei' ma
 la semp ad firmanū gentiū. Et cogi
 tabat iuda' disp̄de eo'. et cōuocauit u
 niūsu pplm ut obsiderēt eo'. et coiret
 simul. Et obsiderēt eo' anno centesimo
 l'. et fecerūt balista' y machina'. Et exie
 rūt quida' ex his q' obsidebant'. y adiuu
 erunt se illis aliq' ex impijs isrl'. y abie
 rūt ad regē y dixerūt. Quousq; n̄ facies
 iudiciū. et uindica' fr̄s nr̄os. Hos de
 creuim' seruire pat' tuo et ambulare
 i p̄ceptis ei'. y obseq' edictis ei'. et filij ppli
 nr̄i. Ipt hoc abalienabāt se a nob'. et q'
 aiq; inueniebant' ex nob' int'ficiabant'.
 y c. Qui aut' sūt illi q' in arce ycludebāt
 isrl'. i cōcūtu scōz. et querebāt ei' mala
 semp ad firmanū gentiū. n̄ hi q' in
 arce supbie se erigentes uerā religionē
 i r̄p̄icol is p̄secunt'. quaten' ūbū dei

suffocēt. et errore atq; ydolatrā
 istaurēt. Cont' q̄s iuda' p̄liari dis
 ponit. q' tota itentio scōz doctoz
 hoc dispone' maxie satagit. ut er
 rores expugnent'. et errante' ue
 ritati' eminentia supent'. S; hoc
 studio cōmoti q̄da' de gentilib' ut
 sūt philosophi. qui y ex impijs isrl'. q'
 sūt hēteci. puocant p̄ncipatū isti'
 mūdi. i odiū seruoꝝ dī. q̄ten' hoc
 solano adiuti. impietate' suā faci
 li' explere possit. Vñ legit' qd isti ad
 eunte' ad regē dixerūt ei. Quousq; n̄
 facies iudiciū. et uindica' fr̄s nr̄os.
 Hos decreuim' seruire pat' tuo. et
 ambulare i p̄ceptis ei'. y obseq' edic
 tis ei'. et filij ppli nr̄i. Ipropt' hoc
 abalienabāt se a nob'. et q̄cūq; i
 ueniebant' ex nob' int'ficiabantur.
 et hēditate' nr̄e diripiebant'. et
 n̄ ad nos tantū extendert' manū.
 s; et i om̄s fines nr̄os.

Et irat' ē rex ut audiuit. et
 quocauit om̄s amicos suos.
 et p̄ncipes exercit' sui. et eo' q' su
 p' eq̄te' erāt. s; et eregū' alijs. et
 de isrlis maritamis uenerūt ad
 eū. y exercit' gductici'. et erat
 nūs exercit'. centū milia pedi
 tū. et uiginti milia eq̄tū. et e
 lefanti xxx duo. docti ad plū.
 Et uenerūt p' ydumeā. et appli

44 cuert ad bethsurā: et pugnaue
45 rūt dies multo. Et rel. Congre
gat typic' antioch' exercitū. n̄ so
lū appis. s; ū de ext'nis. q̄a seui
cia p̄secutorū n̄ ḡenta, seditione in
t̄na. s; ū founsec' suis. x̄ inmania
excitat bella. Instituit pedites.
ordinat eq̄tes. p̄parant elefanto.
ut nichil desit eoz c̄delitati. s; q̄c
qd̄ excogitare potest impietas.
totū p̄parat aicitas. S; et figura
lit sic pedite' et eq̄te' possit̄ desig
nare lictores et carnifice'. ita et
elefanti p̄t̄ enormitatē corpoy
ac c̄delitatē aīoy possit̄ designare
fastū p̄ncipū. quib' b̄n̄ ḡuenit qd̄
bestijs ad exaceruandā irā osten
derit sanguinē uue et mori. q̄ i
effusione sanguini' martyrū ex
ercitata ē seuiacia p̄secutorū. Et b̄n̄
dr̄ qd̄ astiterit singulis elefanti'
mille uiri i loriceis ḡcatenati. et ga
lee enee i capitib' eoz. i eq̄tes ordi
nati unicuiq; bestie. q̄ plure' s̄t̄
q̄ fauet̄ adulationi p̄ncipū. quorū
lorice ḡcatenate s̄. hoc ē doli p̄uoy
ḡsilioy iuicem p̄pleri s̄. et galeā ene
am h̄nt i capitib' suis. cū iniquita
tis duriciā c̄cūdant m̄tib' suis.
ū i eq̄tes asst̄ ordinati. q̄ sup̄bie
elatio ibi n̄ deerit. ū cōmuni' na
ture p̄ miām n̄ cōsidat̄ eq̄litas

s; mundani furoris appetit' uanitas.
S; et turres lignee que imposita' tri
ginta i se ḡtinebāt uiros. exp̄munt
fragilitatē potentie q̄ p̄secutore' p̄
ualere martyrīb' ḡfidunt. Et recte dr̄
unt' erat magist' bestie. y residuū eq̄
tū h̄ic y unde. q̄ c̄delita' m̄tū que to
tū machinabat' malū. int' estuabat
i cordib' p̄secutorū. cui ū act' sup̄bi foun
sec' āminclabant. i tortura inocen
tū. His q̄ ita dispositi. iudas statuit
tubis exercitū suū ḡmouē. q̄ p̄dicato
res sc̄i cū insistūt bella p̄secutionū n̄
cessat̄ ubi' ḡfortare aīos auditorū. et li
cet t̄rena gl̄a resplendeat i pompa
mundana seu uaria i cruciatib' tor
m̄toy icandescat genā. tam̄ martyre'
x̄ imp̄t̄rii manēt. et ueri duci' sui
iude utiq; sp̄alis adherente' lat̄. uincit̄
atq; p̄sternit̄ imp̄toy audaciam.

44 Et uidit eleazar fil' saura. unā de
44 bestijs loricateā loriceis regi. y erat
44 euinēs sup̄ cetās bestia'. uisū q; ē ei
44 qd̄ i ea ess; rex. et dedit se ut liberara
44 ret pplm̄ suū. y acq̄rēt s̄ nom̄ et̄nū.
44 et cuert ad eā audact' in mediū le
44 giois int̄ficien' adert's y a sinist'is. et
44 cadebāt ab eo huc atq; illuc. et uuit
44 sub pedes elefanti' y subposuit se
44 ei. y occidit eū. y cecidit i t̄ra sup̄ ipsū
44 et mortuus ē illic. y cet'. Notandū au
44 qd̄ hūc eleazarū ioseph' fr̄em eē iude

affirmat. de q̄ sup̄ narratū ē. qd̄ eēt
 de v. filijs mathathie. uocitat̄ hoc no-
 mine. s; queri p̄ qm̄ dicat̄ eē fili' sau-
 ra. si fili' fuit mathathie. n̄ forte ma-
 thathia ip̄e alio noīe saura uocitat̄
 sit. Et qd̄ p̄ eleazarū q̄ elefantē int̄fi-
 cien' occubuit. n̄ arrogantiū p̄sona
 designat̄. q̄ dū uolūt fortit̄ aliqd̄ a-
 gē. n̄ tam̄ simplici aīo s; elato. ī suis
 conatib' deuicti p̄st̄uunt'. Pot' n̄ in-
 conuenient̄ h̄ re' ad ypoctarū signifi-
 cationē t̄sferri. dū enī ypoctē cont̄
 luxuriā. aut cont̄ gula. aut q̄r̄ corpo-
 ralia delicta p̄ abstinentiā ḡfligūt. car-
 nē q; p̄ ieiuniū seu p̄ uigilia' y cetā ab-
 stinentie opa domante. n̄ se a sp̄alib'
 neq̄is bñ obseruāt. ita ut aut ab ela-
 tione. aut ab inuidia. aut ab cupidita-
 te n̄ caueāt. q̄ uincendo uincūt. q̄ dū
 alia uicia sup̄ant. in ipsa uictoria t̄cau-
 ti. ab alijs ḡterūt.

Et applicuit cast' rex ad iudeā y mon-
 te syon. y fec' pacē cū his q̄ erāt in
 bethsura. et erierit de ciuitate. q̄ n̄ e-
 rāt eis ibi alim̄ta gelusis. q̄ salbata erāt
 t̄re. Et ḡphendit rex bethsurā. et ḡstitu-
 it illic etodiā. seruare eā. et ḡiitit cas-
 tra ad locū sc̄ificatiōis dies multo. Pro-
 mouet cast' mystic' antioch' ad iudeam
 et montē syon. q̄ totū apparatū belli.
 ūnt ad subūsiōnē ecclie. x. et fac' pa-
 cē cū h̄ q̄ erāt ī bethsura. cū n̄ uerā
 pacē s; falsā offert his q̄s uult decipe.

et p̄simulationē fallē. s; illi tan-
 tūm̄ ad eū creūt de ciuitate. q̄b'
 n̄ erāt alim̄ta gelusis. q̄ illi solū
 m̄ de ecclie munimē seducti rece-
 dūt. q̄ n̄ h̄nt pabulū sc̄ie atq; kari-
 tatis q̄ in aīo pascant'. qui y male
 salbatizāt. cū n̄ uirtutū studiū. s;
 segnicie ocū diligēt. ip̄i q; ab hoste
 captiuati ī ei' dominiū redeūt. q̄ p̄
 caue' ei' insidias nolūt. Qd̄ ā d̄r qd̄ cō-
 ūterit rex cast' ad locū sc̄ificatiōis
 dies multo. significat p̄secutores
 fideliū n̄ facile cessare a p̄secutiōis
 ēdelitate. s; om̄ib' dieb' usq; ad cōsū-
 mationē seclī bella īgerē creden-
 tib'. q̄b' dā ad p̄bationē. q̄b' dā ū ad de-
 ceptionē. q̄ dū mulier mystica q̄ p̄ fi-
 gurā exp̄ssa ē caput ḡterit serpen-
 tis. ip̄e angui' uenenat' nūq; cessabit
 īsidiare calcaneo ei'. Q̄a aut' subiun-
 gūt. y remanserūt ī sc̄is uiri pauci qm̄
 obtinuerat eō' fames. y disp̄si s̄t un'
 q̄sq; ī locū suū. significat qd̄ p̄secuti-
 one īfidelīū feruente. plurimu eorū
 q̄ facie ten' manebāt ī ecclia. y n̄ fidi-
 ḡstantia p̄seuerabāt. ī illa disp̄gūt
 p̄p̄t metū penarū. iuxta illd̄ qd̄ do-
 min' ī euglio p̄dix' nouissimū' tem-
 porib' futurū. Erit enī inq̄t p̄flu-
 ra magna sup̄ t̄rā y ira p̄p̄o huic.
 y cadēt ī ore gladij. et captiui du-
 cent' ī om̄is gente. et iherl̄m calca-
 bit' agentib' don' impleant' tempa

55

nationū: et n̄ breuiati fuisset illi.
n̄ fieret salua om̄s caro. s; p̄t elec-
to breuiabunt dies illi.

Et audiuit lysia qd̄ phylippus quē
constituit rex antiochus cū adhuc
uivēt. ut nutret antiochū filium
suū ut regnaret. reūsus eēt apsi-
de et media. exercitū q̄ abierat cum
ipso. q̄ q̄rat suscipere regni negocia.
festinauit ire. dice ad regē. duce
exercitū. Deficim⁹ condie et esca nob̄ mo-
dica ē. et loc⁹ quē obsidem⁹ ē munit⁹.
et icumbit nob̄ ordinare de reg-
no. Ne itaq; dem⁹ dextas hōib⁹ istū
et faciam⁹ cū illi⁹ pacē. et cū omni
gente eoz⁹. et cōstituiam⁹ illi⁹ ut am-
bulent i legitimi⁹ sui sic p̄us. p̄t
legitima enī ipsoz⁹ q̄ desperunt uia-
ti s;. fecerūt om̄ia hec. placuit s;
mo i respectu regi⁹. p̄ncipū. et mi-
sit ad eos pacē face. et recepūt. Et
iurauit rex. p̄ncipes. exierūt de
munitione. iurauit rex montē
syon. et uidit munitiōē loci. et
rupit ius iuram̄ti qd̄ iurauit. et
mandatū destruere murū i gyro.
et discessit festinant⁹. reūs⁹ ē anti-
ochiā. et iuenit phylippū dominan-
tē ciuitati. pugnauit adūs⁹ eam.
occupauit ciuitatē. Qd̄ ioseph⁹ hīc
referat n̄ indignū uidet hūc o-
pi iſerē. n̄ ḡue deb⁹ lectori uideri
si diuisar hystoriarū iuicē gferan-

tur narratione. q̄ alterutrū se iuu-
re uident ad explanandā rei certitudi-
nē. hystorie retere uitate. Narrat a
ioseph⁹ h̄ m. Lysia u dux. rex antiochus
cū phylippus apsi da ueniēs nunciat⁹ ē e-
is cōmendatū s; p̄sūpsisse impiū. rem-
publicā antiochi s; uelle defendē. p̄ter-
mittentē obsidionē. ire adūsū phylippū
decreuerūt. qd̄ osiliū neq; manifestū ce-
teri ducib⁹ face uoluerūt. S; iussit rex ly-
sia ducib⁹ dice diutnā obsessionē nich-
ei posse p̄face. qn̄. locū adūsarioz⁹ gsta-
ret ēē munitū. et s; uictualū necessi-
ta irroget. expediret face pacē cū iu-
deis eosq; relinq̄re p̄is un cerimonis.
uñ hacten⁹ anob̄ phibiti existē uident
adūsū. Hec dicēs de phylippi tyrannide
tacendū ēē decreuit. ne exeret sui du-
bia corda p̄cipet. Hec lysia dicente. exci-
tui. ducib⁹ sententia placuit. Tē mit-
tēs rex ad iudā pacē p̄misit obfessi. et
patris legib⁹ eos uivē pollicet. hi u sus-
cipientes ūba. cōfirmati sacm̄ti. fide-
exierūt a tēplo. Intras u antioch⁹. aspici-
ens munitū locū. impudent⁹ sacm̄ta
t̄ngress⁹ ē. iussit q; omnē exercitū i circu-
itu stantē deponē muro usq; i solū. Post
hec reūsus ē ad antiochiā ducēs om̄iam
p̄ncipem sacerdotū. q̄ et menelaus diceba-
tur. Nam lysias psuasit regi menela-
um occidē si uellet pacatos ēē iudeos.
dicens hē fuisse inuicū maloz⁹ q̄ flex-
patrē suū cogē iudeos religionē patā

relinquere. **U**ittem g rex menelaū ad-
 uenā syrie ciuitatē. int̄fēcē eū post deci-
 mū annū p̄ncipat̄ sac̄docū et. ut ip̄e
 p̄ncipatū impulit iudeos t̄ns̄gredi lege.
 Princep̄ ū ordinat̄ ē p̄t̄ menelai inti-
 tū alchim. q̄ iuachim uocat̄ ē. Rex aū
 antioch̄ inueniēs reb̄ impantē phylip-
 pū debellabat eū. quē sub sua faciēs po-
 testate occidit. filius ā p̄ncipis sac̄don̄
 om̄e de q̄ p̄dirim̄. adhuc puerulus de-
 fūcto patre relict̄ ē. uiden̄ qd̄ auuncu-
 lū suū menelaū rex int̄fecisset. p̄nci-
 patū sac̄docū alchimo dedisset. n̄ eris-
 tenti de gr̄ie sac̄dotū. s; a lysia flex̄ ut
 t̄ns̄ponet̄ honorē ab ea familia ad aliā
 domū. fuḡ ad ptolomeū regē egypti. et
 honorē meruit ab ip̄o y uxore et cleopa-
 tra. locū q; petit̄ i regione elyopolitana
 ū simile ierosolimoꝝ edificaret templū.
 Qd̄ autē antioch̄ fed̄ pepiḡ isrl̄itis. y iu-
 raut̄ illis et p̄ncipes et. nec tam iura-
 m̄tū seruauit s; rup̄ iurandū y uola-
 uit pactū. significat̄ qd̄ cū h̄etic̄ y īfidelib̄
 nullom̄ firma erit pactio federi. q; ne-
 q̄q; apud eos fixa ē obseruatio iuri. **U**nde
 nullom̄ cū uicis y uictor̄ auctore ferien-
 dū ē fed̄. licet pacē p̄mittāt. y p̄sp̄itate
 simulent. s; om̄i tēpe īstant̄ q̄t̄ eo ē di-
 micandū cū scuto fidi y armu' iticie. t̄t̄
 autē cessandū a p̄lio. qn̄ hosti' antiq̄ n̄ se-
 uit̄ i mundo. s; deim̄ retrudit̄ i inferno

Anno cente **I**ncip̄ lib. ij. 44
 simo qn̄q̄gesimo p̄mo. exūt de 44

metri seleuci fili' ab urbe roma. et 44
 ascendit cū pauci uiris i ciuitatē ma- 44
 ritatē maritimā. et regnaū illic. 44
 factū ē ut iḡssus ē i domū regni 44
 patrū suoz̄ q̄phendit̄ exercit̄ antiochū 44
 y lysia ut adducēt̄ eos ad eū. et re' 44
 ei innotuit. y ait. Nolite m̄ ostendē 44
 faciē eoz̄. Et occidit eos exercit̄. et sedit 44
 demetri' sup̄ sedē regni sui. De hoc ā 44
 demeto pompej' trog' in sua hysto-
 ria ita narrat̄ dicēs. Cū antioch' de-
 cedit relicto paruulo admodū filio.
 cui cū tutore dati a p̄plo eēt. patruus
 ei' demetrius q' obses romę erat. cogni-
 ta morte fr̄is antiochi. senatū adit.
 obsidē se uiuo fr̄e uenisse. q' mortuo cu-
 i' obses sit se ignorare. dimitti se ḡ ad
 regē petendū. equū eē. qd̄ iure genti-
 um maiori fr̄i cesserit. ita nē s; q' pu-
 pillū etate antecedit̄ deberi. Cū se n̄
 dimitti aīadū teret̄ a senatu. tacito
 iudicio tuci' apud pupillū q' apud e-
 ū regnū futurū arbitrate. specie
 uenandi ab urbe p̄fect'. hostis tacit'
 cū fuge comitib' nauē ḡscendit. dela-
 t' in syriā secundo fauore om̄iū exci-
 pit. regnū q; ei occiso pupillo a tuto-
 rib' traditur.

Et uenerūt ad eū iniq' y impū ex 55
 isrl'. et alchim' dix̄ eoz̄ q' uole 55
 bat fieri sac̄dos. et accusauerūt po- 55
 pulū apud regē dicentes. P̄didit iu- 55
 das y fr̄s ei' amico' tuo. et no' disper- 55

didit de t̄ra n̄ra. Hunc ḡ mitte uirū cui credis. ut eat ⁊ uideat ext̄mi-
nū om̄e qđ fec̄ nob̄ ī reḡiōib⁹ regis.
⁊ puniāt om̄s amicos ei⁹ ⁊ adiutores
eorū. Et eleḡ rex ex amicos suis bach-
idem qđ dñabat t̄s flum̄ magnū in
regno. ⁊ fidelem regi⁹ et misit eū et
alchimū impiū ḡstituit ī sac̄dotio.
et mandauit ei ultionē facē ī filio⁹
isrl̄. Et surrexerūt ⁊ uenerūt cū exercitu
magno ī t̄ra iuda. et miserūt nunci-
os ⁊ locuti s̄ ad iudā. ⁊ fr̄s ei⁹ ub̄ paci-
fici⁹ ī dolo. et n̄ intenderūt sermōib⁹
eorū. ⁊ rel. Quid p̄ demetū regē. n̄ p̄n-
cipe⁹ gentiū qđ persecutionē mouent
ḡtra eccliam ⁊ designant. Qđ b̄n no-
minis ei⁹ int̄ptatio ita explanat. In-
ter̄ptat̄ enī uehēm̄t̄ innectēs. siue
numiū p̄sequēs. Ad h̄c ḡ p̄ncipē ue-
niūt iniq̄ ⁊ impiū uiri ex isrl̄. ⁊ alchi-
m⁹ eorū dux. cū illi qđ p̄t̄ fide⁹ ⁊ p̄cep-
tā. ad apostasiā redierūt religionē ⁊
anā blasphemāt. ⁊ eccliaſtico detra-
hunt cultū. quorū duces s̄t h̄etici.
qđ ambitionē sublimitati uolūt ab
hōib⁹ magni uideri. S; p̄ditioē hui⁹
cemodi suscepta. mittit demetū ty-
pice bachidē qđ dñabat t̄s flum̄ in
regno. ut alchimū impiū ḡstituat
ī sac̄dotiū. et ultionē faciat ī filiis
isrl̄. cū p̄ pagano q̄libet ap̄d seculū
potentes. qđ necdū meruerūt ⁊ bap-
tismate tingui. ⁊ ī nuō fidelū compu-

tari. h̄etici fast⁹ sui p̄bet amuniculū
⁊ ueri ḡfessorib⁹ ⁊ uirtuorū ingerit cru-
ciatū. S; licet tales p̄sonę uide et fr̄s ei⁹
ub̄is pacifici loquant̄ ī dolo. n̄ tam in-
tendūt sermōib⁹ eorū. qđ nullom̄ ḡsentit
p̄fidie ip̄sorū.

Et uidit iuda om̄ia mala qđ fec̄ alchi-
m⁹. qđ cū eo erāt in filio⁹ isrl̄. pl⁹ mul-
to qđ gente. et erūt ī om̄s finē iude ⁊ cre-
cuerūt. et fec̄ uindictā ī uirō⁹ desertores.
⁊ cessauerūt ult̄ exire ī regionē. ⁊c. Qđ ē
qđ iudas ultionē in p̄uaricatorib⁹ fac̄.
n̄ qđ redemptor n̄r uindicat electo⁹ su-
os. n̄ quēq̄. suorū ī uacuiū pure p̄mittit.
S; duob⁹ modis uindictā ī his qđ meren-
t̄ ex̄cet. Alio⁹ enī de fonte magne p̄ta-
ti⁹ sue ad penitentia errorū sui p̄uocās.
fac̄ eo⁹ adūsus semetip̄so⁹ exurgē ut pu-
niāt lam̄tis. qđ p̄ius egerūt cōmissi. ali-
os ū iusto iudicio p̄t̄ p̄petrata scelera.
īcorrecto⁹ in duricia sua p̄seuerare dunt
tat. ut ei⁹ p̄t̄ modū dignus rependat pe-
nis. qđ op̄ib⁹ meruerūt iniq̄s.

Et misit rex nicanorē unū ex p̄nci-
pib⁹ suis nobilitiorib⁹ qđ erat inuici-
cia ex̄cens ḡt̄ isrl̄. et mandauit ei eūtere
p̄plm̄. Et uen̄ nicanor ī iherl̄m cū exercitu
magno. et misit ad iudā ⁊ fr̄s ei⁹ cū do-
lo ub̄ pacifici dices. Non sit pugna in-
t̄ me ⁊ uos. ueniā cū paucis uiri. ⁊ facie⁹
uiras uideā cū pace. Iuen̄ ad iudā. ⁊ salu-
tauerūt se iuicē pacifice. et hoste⁹ para-
ti erāt rape iudā. ⁊ inotuit s̄mo iude

quod cum dolo ueniat ad eum et contritum est ab eo. et amplius noluit uide faciem eius. et relictus. et micanorem quem in alio loco propositum elefantorum fuisse legitur. falso apostolos siue pseudo prophetas qui ex iudeis superbie sue fictionem nitente ad ecclesiam gentium ueniebant possumus intelligere. Hi ergo per simulationem in ecclesia christi errore inducere moliente. fingebant se esse pacificos. sed ut in fine apparebit hostes seuuillimos. de quibus iohannes apostolus in apocalypsi sua scribens ait. Qui dicunt se iudeos esse. non sunt. sed sunt synagoga satane. Quis magister gentium in epistola sua pseudo apostolos nominat. opario subdolos qui transfigurant in apostolos christi. Et non mirum cum ipse transfigurer se in angelum lucis. unum non magnum est. si ministri eius transfigurant uelud ministri iusticie. quorum finis erit secundum opera ipsorum. Hi ergo uelud micanorum extendente manu contra templum domini blasphemant. quia potentia christi que est in ecclesia. uelud minus ualide derogant dicente scriba. quia non eum eidamini secundum morem moysi non potest saluari. sic enim in actibus apostolorum eorum docuisse legitur. Si uictoria per iudam nostrum et socios eius adepti. caput blasphemum huic errori simul cum micanore. et dextera pugae actionis abscedit. ne ultro maiestati diuine iniuria blasphemie irrogaret. Dicit enim paulus nobis apostolus. gratia est saluati per fidem. et hoc non ex uobis. deus enim donum est. non ex operibus neque glorie. ipsi enim sumus factura in christo in operibus bonus. que preparauit deus ut in illis ambulemus.

Et elegit iuda eupolemum filium iohannis filij iacob. et iasonem filium eleazarum. et misit eos romam constituere cum illi amicitiam et societatem. et relictus. Quod iuda mittit legato ad romanos constituere cum illi amicitiam et societatem significat redemptorem nostrum per predicatores suos euangelium pacis gentibus offerre. et quocare eos ad fidem suam. Quibus illi rescripserunt in tabulis erei quod postulati fuerant. et miserunt in iherosolimam ut esset ibi apud eos memoriale pacis et societatis. quia gentes ad credulitatem christi iosephum firmum fidei sue statuunt pactum. quod significat es longo tempore duraturum. Et uere confessionis monumentum tradunt in ecclesia catholica. ut ibi sit memoriale societatis earum in perpetuum. Unde per prophetam dicitur. Ecce dominus auditum fecit et legatum ad gentes misit. et angelus faciei eius saluabit eos. in dilectione sua. et in indulgentia sua. ipse redemit eos. Et iterum. Parum est inquit ut si in seruum ad suscitanda terra iacob et feces israel gerenda. dedi te in lucem gentium ut sis salus mea usque ad extremum terrae. Iterum. Dedi te ait in fides populi. ut suscitare terram. et possides hereditatem dissipatam. Et quod est quod iuda duo legato componende pacis gratia ad romanos misit. non quod redemptor nostrum ad quocandas ad fidem et societatem pacis gentes. duo testamta in mundum di-

''
''
,

hic deest de romano. fanna salu.
de pace q. uindicta. et q. uindicta.

rexit. Siue alit̄ bino' nuncio' mit-
tit̄ p̄t̄ sac̄mentū karitatis. qui
a duo s̄t̄ p̄cepta karitati. hoc ē
dilectionis dei ȳ pximi. ȳ omnis
karitas min' quā int̄ duo' habe-
ri n̄ potest. Hemo enī p̄pe ad se-
ipsū habere karitatē dī. s̄ dilex̄
se ī alterū tendit. ut eē karitas
possit. Binos ad p̄dicandū in eū-
glio discipulos dñs mittit. q̄ten'
hoc nob̄ tacit' innuat. q̄ q̄ karita-
tē erga alterū n̄ h̄t̄ p̄dicatiois of-
ficiū suscipe nullaten' deb'. Bene
autē dī q̄ misit eōs ante faciē su-
am ī omnē ciuitatē ȳ locū q̄ erat
ipse uentū. Predicatore' enī suos
dñs seq̄t'. q̄ p̄dicatio p̄uenit. ȳ tē
ad m̄tis nr̄e habitaculū dñs uen'.
uerba exhortatiois p̄currūt. atq̄
p̄hec ueritas ī m̄te suscipit.

Int̄ea ubi audiuit demetri' q̄ cecid-
nicanoz ȳ exercit' ei' in p̄lio. apposi-
it bachidē ȳ alchimū rursū mit-
tere in iudeā. ȳ dextrū cornu cū il-
lis. Abierūt uia q̄ duc̄ in galgala. ȳ
cast' posuerūt ī messaloth. que ē in
arbellis. et occupauerūt eā. ȳ p̄me-
rūt aiās hoīū multa. In m̄se p̄mo
annu centesimu quinq̄gesimu et
scdi. applicuerūt exercitū ad iherlm.
Et surrexerūt et abierūt in berea.
uiginti milia uiroz. et duo mi-
lia equitū. et iuda' cast' posuerat

in laisa. ȳ tā milia uiri cū eo electi. In-
staurat rursū demetri' bellū p̄ bachi-
dem ȳ alchimū cont' iudā. q̄ p̄ pagano'
atq̄ heretico' de fide. ȳ relapso. mundi
princep' cont' eccliam nouis artib' uete-
res insidia' ad nocendū instaurat. Lum-
quib' ȳ dextrū cornu misit. cū ad tale
nafa' p̄petrandū ualida auxiliatoz ma-
nū tradit. cont' q̄s iuda' cū trib' milib'
uadit. q̄ q̄t̄ om̄s hoste' fidi cet' doctorū
cū fidelib' p̄liare dispoñ. ut p̄ scē t̄nta-
ti' fide hostiū catiā st̄nat. q̄ uana p̄-
sūptione supbiendo cont' auctore' su-
um se erigē audet. S; uideam' q̄d hīc
sc̄ptū sequat'.

Et uiderūt multitudinē exercit' q̄ mul-
ti s̄t̄. ȳ timuerūt ualde. et multi sub-
traxerūt se de cast'. ȳ n̄ remanserūt ex-
ei' n̄ octingenti uiri. ȳ c. Quia licet mul-
ti ī cōfessione catholice fidi uideantur
manē. tñ p̄secutioē exardescēte appa-
rebit q̄ fixi fuerūt ī fide. ȳ q̄ facieten'
ī ea eē uidebant'. Unde scriptū ē in
eūglica parabola. q̄d exorto sole aru-
erūt segete' q̄ fuerāt ī petrosa. ȳ t̄nā
multā n̄ habuerūt. q̄ q̄ infirma' in
corde credulitati' radice' n̄ tenent'.
ad temp' credentes ī tempore temp-
tatiois recedūt. De trib' g' milib' non
remanserūt cū iuda n̄ tantūmodo
octingenti uiri. q̄ repbi' ab ecclie so-
cietate defluentib'. sōli electi q̄ pre-
desti s̄ ad et̄nā beatitudinē p̄cipi-

106.
enda in stabilitate sane fidei pma
nebit.

Et mouit exercit' de castis. steterunt
illis obuiam. et diuisi s' eqtes in
duas parte. fundibulari' y sagitta
ri' preibat exercitu'. Quid e' qd' pro
moto exercitu' de castis. eqtes in duas
partes diuisi narrantur. n' qd' int'
supbo' y arrogante' nuq'. unita' et
firma geordia seruari pot' testante

scriptura q' dic' int' supbo' semp iurgi
a sut'. Et fundibulari' inqt' y sagit
tari' p'ibant exercitu'. Qd' p' fundibula
ri' y sagittario'. n' hi qui ad illicien
da' hominu' mtes ad ydolata' siue
apostasia. aut uanis p'spiratu' p'mis
sioib' blandiundo. uelut ro
tatu' funde fideles p'ite' cupiunt.
aut minu' tormtoz eos q' sagittar'
ictib' terrendo decipe contendit. ap
te q' hi p're exercitu' describunt. qui
a mos semp fuit p'secutoz talib' stu
dys puenire exactione tormtoz.

Et comota e' terra a uoce exercituum.
Et comissu' e' plu' a mane usq; ad
uespam. Et uidit iuda' q' firmior est
pars exercitus bachidis in dextis. et co
uenerit cu' ipso omis gstante' corde. y
contrita e' dext' pars ab ei'. y p'secut'
e' eos usq; ad monte' azoti. Comota e'
inqt' tra a uoce exercituum. hoc e' carna
lu' corda cocussa s' pauore p'secutio
nu'. Comissu' e' plu' a mane usq; ad

uespam. cu' ab ortu lucescenti' fi
dei usq; ad fine' mudi cast' diaboli
adiu' ecclia' di' coflige' n' cessant. et
adusitate' tribulationu' nuq' bo
nis moue' desistit. q' iuxta pauli
sententia' omis q' pie uolunt uiue'
i' x' p'secutione' paciunt'. Uidit iu
das q' firmior erat pars exercit' ba
chidis in dextis. et coadunati' secū
omib' qui fuerat gstante' corde con
triu' illam. du' conuincti' oportu
nis fidelu' solacys. doctore' sci genti
liu' impetu' ubo fidei expugnare et
ad tranquillitate' fidei p'duce' satagt.
firmior eni' illoz pars ee' uidebat.
qui apte paganico errore p' torm
toz immanitate' cont' ecclia' seue
bant. q' illoz q' ficti' amicitys dolo
se fribus insidia' disponebat. S; ba
chidis exercitu' iudas usq; ad fine'
azoti p'seqt'. cu' gentiliu' furore
p'dicatores eu'gly ad incendiū py
amori p'duce' contendit. interpretat'
eni' azot' igni' patriuelis. ul' incen
diū. Et bn ignis patriuelis amor
ille q' in patarchaz cordib' ferue
bat dici pot' que' in filioz m'tib'
strennuita' doctoz formare de
sidat. ut fiat illd' qd' in helya
septu' e'. ut conutat corda patru'
i' filio'. y incredulo' ad prudentia'
iustoz p'paret q' plebem p'fecta.

Et q' in sinistro cornu erant

uiderēt qđ contritū ē dextrū cor-
nu. et secuti sūt post iudā. et qui
cū ipso erāt a tgo. Dext̄ cornu qđ
ualidē fuit decidente. sinistrū
cornu a tgo iudā psequit̄. qđ so-
pita quodam m̄ gentiliū gū p-
secutione. heretici sinist̄ inten-
tione scām ecclīā dolose insidian-
do. atq; occulte qđ a tergo leden-
do. nequaq; psequi desinūt. Inde

Et ingratū ē pl̄i. **S**eq̄t̄.
um. et ceciderūt uulnati mul-
ti. ex his et illis. Inguatū ē pl̄i.
qñ pagani apta psecutiōe. et he-
tici subdola seductiōe ecclīam
x̄ impetūt. Cadunt q; multi
uulnerati ex his et illis. cū ma-
li inuidente bonis. nequicie
sue telē sauciati decidunt. Et qui-
dam de credentiū nūo tormen-
tis maloz coacti blasphemare
opellunt. qđ ibi sepissime eue-
nit ū plebs auxilio magistrorū
destituunt. Vñ subiungit. Iu-
das cecidit et ceteri fugerūt. Quia truci-
datis pastozū greges in diuisa
fuge cogunt. Sic in zacharia p-
pha in psalmo passiois x̄ scriptū
ē. Fugite inquit pastozē. et dispergent
oues gregis. Qđ euāgelista in passi-
one dñi ū ipso comprehenso a t-
bis. discipuli om̄s relicto eo fuge-
rūt. ad testimoniū int̄duxit.

qđ qđ p̄cessit ī capite. necesse ē ut se-
quatur ī corpore.

Et ionathas et symon tulerūt iudā
frēm suū in modū. et fleuerūt cū
om̄s ppl̄s isrl̄ planctu magno. et lu-
gebāt dies multos. et rel̄. Non pot̄ tñ
sire sine discipulorū t̄sticia bonoz ma-
gistroz p̄ccasū mortis tempal̄ ruina.
in d̄r qđ fleuisset iudā om̄s ppl̄s isrl̄
planctu magno. Huic q; simile ī pas-
sione stephani inuenit̄ scriptū. qđ cu-
rauerūt stephanū uiri timorati. et
fecerūt sup̄ eo planctū magnū. Si-
cet dolor abscessu suoz tangat fide-
liū m̄tes p̄ cōpassionē. tñ n̄ deerit ei
solatio quā h̄nt de fut̄a ^{aiay} reque p̄cer-
tā spē. Tristant̄ enī sc̄i ali m̄ qm̄
ī corp̄ sui dolore. s; n̄miū letan-
tur aīo de signata s; ī celesti regno
m̄cede. Vñ saluator discipulis suis de
passiois magnitudie et t̄uphi sui c̄ta
remunatiōe ī euāgelio p̄dicens ait. Be-
ati estis cū maledixerūt uob hominēs
et p̄secuti uos fuerūt et dixerūt omne
malū adūsū uos m̄tente. propter
nom̄ meū. Gaudete ī illa die et exul-
tate. qm̄ m̄ce ūra multa ē in celo.
Seq̄. Ceterā uide ūba belloz et uirtutū
q̄s f̄c̄. et magnitudines n̄ s; descrip-
ta. enī erāt ualde. Multa s; bella et
uirtute q̄s faciūt sc̄i. immo dñs iet̄.
quar̄ om̄iū noticiā. nemo p̄cipe po-
test. s; ī solē agnitiōe p̄manēt auc-

107.
Annis. Vñ de ipsi dñs in euglio ait. O
ues mee uocē meā audiūt. ego dñs
agnosco eas. Itē. laudate inq̄t. et ex
ultate q̄ noīa urā sc̄pta s̄ i celi. Et
iterū. Vñ a capilli capiti om̄s nuā
ti s̄t. Et capillus de capite urō n̄ p̄bit.
De q̄ alibi sc̄ptū ē. Houit dñs qui s̄
ei. Itē. Ip̄e solus nouit corda omniū
filioꝝ adam. Hic i psalmo p̄pha ait.
Qui nuāt multitudinē stellarū. et
om̄. e. n. u. Et iterū. Mirabil inq̄t d̄s
i sc̄is suis. ipse dabit ut et for. ple.
sue. Vñ necesse ē ut dicāt singlī. dicāt
et om̄s. b̄ndictus d̄s qui fac̄ mirabi
lia magna sol. et b̄ndictū nom̄ ma
iestatis et̄ in et̄nū et in seculū seclī.
Et fēn̄ ē post obitū iude em̄ser̄t
iniq̄ in om̄ib⁹ finib⁹ isrl. et exor
ti s̄ om̄s q̄ opabant̄ iniquitatē. In po
rib⁹ ū de mathathie morte cōmemo
ratū ē sc̄ptū rep̄it qd̄ ip̄e centesi
mo et xl sexto anno defunct⁹ sit. i cu
l locū surrex̄ iuda⁹ fili⁹ et. et p̄liaba
tur p̄liū isrl. Similit̄ et i sequentib⁹
sc̄ptū iuenit qd̄ ionatha⁹ p̄t iudam
fr̄em suū superserit p̄ncipatū. postq̄
alchim⁹ anno centesimo. L. t̄cio p̄cepit
destrui muro⁹ dom⁹ sc̄e. et opa p̄phar.
q̄ mortuū ē i tēpe illo. Joseph⁹ a nar
rat qd̄ p̄tq̄. alchim⁹ qui et iochi tenē
p̄ncipatū sc̄docū. iiii. annis. inter
ierit sc̄docū iude. et d̄didit. ipsūq̄ di
cit p̄q̄. p̄ncipatū sc̄docū trib⁹ anni

ministrūerit eē defunctū. In his om
nib⁹ conici dat⁹ qd̄ iudas post mor
tē mathathie pat̄s sui ducatū po
puli geret. vii. anni. inq̄b⁹ p̄ q̄dri
ennū antiochi duces de iudea di
micando expellens et tēplū ab ydo
loy ymaginib⁹ emundās patria⁹
lege. p̄thec sui ciuib⁹ reddidit. oli
piade centesima q̄nq̄gesima. iiii.
sicq̄. accepto p̄ncipatu sc̄docū. t̄s
anno in eo expleuit. Vñ et i cronice
iuenit ionathas sexto anno deme
trij soteris iudeoy ducatū accepit
se. quē tenuit decē et nouē annis.
Post mortē ū mathathie pat̄s
sui x. anni olympiade centesima
L. quinta. Illa ḡ p̄uoy ifestatio que
post obitū iude inq̄etabat fili
os isrl. mystice significat qd̄ abla
tis bonus doctorib⁹. dispendiū n̄
minimū fideles sentiāt audito
re. et cū occasiōe p̄cepta n̄ solū pa
gani. s̄ etia heretici quib⁹ perse
cutiōib⁹ fatigent eccliam d̄i. Hic
paul⁹ iherosolimā p̄ctūs conuo
cati maiorib⁹ ephesioꝝ int̄ alia
dix̄. Hic ecce ego scio q̄ ampli⁹ n̄
uidebiti faciē meā. uos om̄s per
q̄s t̄nsiui p̄dicās regnū regnū
dei. Qua p̄t̄ ḡrestor uos hodierna
die q̄ mund⁹ sū a sanguine om
niū. Non enī subitū fugi q̄ mir⁹ an
nunciare om̄e cōsiliū d̄i uobis

Adtendite uob' & uniuerso gregi.
in q's uos sp'c s'es posuit ep'os. regē
ecclesiā dei. quā acq'siuit sangui-
ne suo. Igo scio qm' int'unt p't
discessione meā lupi rapaces i uo'
n' parcentes gregi. et ex uob' ipsi
surgūt uiri loquente' p'usa. ut ad-
ducant discipulos p't se. p't quod
uigilate memoria retinente. qm'
p' trienniu' nocte & die n' cessa-
ui cū lacrimis monēs unū quēq;
ur'm. et nē cōmendo uo' dō & uer-
bo gr'e ipsi. q' potēs ē edificare
& dare hereditatē i sc'ificatiōib'

55 **I**n dieb' illi' facta ē fames mag-
55 na ualde. & tradidit se bachidi
55 omīs regio eoz cū ipsi. & elegit
55 bachides impio' uiro'. & cōstituit
55 eo' d'nos regiois. et exq'rebāt & p-
55 serutabantur amicos iude. et ad-
55 ducebāt eo' ad bachide. & uindi-
55 cabat i illo' & illudebat. Et facta
55 ē tribulatio magna i isrl'. q't n'
55 fuit ex q' die n' ē uis' p'pha i isrl'.
fame' borta tradidit se bachi-
di omīs regio. q' deficientib'
p'dicatorib' p't famē ubi unde
aīe saginari debuerāt. q' scdm
uitatis sententiā. n' in solo pane
uirit ho s; i om. ū. qd' p. de o.d.
q'da tormēt' coacti. quidam ū ua-
nis suasiōib' illecti de ecclesiasti-
coz nūo. tradūt se gentib'. qui

amico' u' iude. quē testante sc'ptā lau-
dant omīs frēs sui. p'serutant. et cū in-
uenerit illudentes uindictā excent
i illo'. Hāc g' int'p'tationē cognoscat e-
uenisse p'mis tēpib' ecclesie cultorib'.
omīs q' ecclesiasticā hystoriā legit. S; et
sp'ales nequitie q' antiq' hostis deser-
uiūt uoluntati. cū uiderit aīas hōi-
nū pane ubi dī care. studēt eo' i er-
rorē mittē & aduicia p'thē. q'ten' de a-
micis iude efficiāt p'dam sathane. & ua-
sa dī pabulū igni' et'ni. & facta' tribula-
tio magna i isrl'. q't n' fuit ex q' die n'
uis' p'pha i isrl'. Post qm' enī n' ē uisus
p'pha i isrl'. facta ē tribulatio magna. q'
cessante doct'na i p'plo dī peccatoz exere-
uit plaga. & in i eo' ūberū p'cessit uin-
dicta. Vn' necē ē ut doctores ecclesie sit
studiosi ad docendū subiecto'. et audito-
re' sit intenti ad audiendū ūbū dī. h'ic
q' p' salomonē d'r. Doct'na bona dabit
gram'. labia sapientiu' custodiūt eo'.
Vbi n' s't boues p'sepe uacuu' ē. ū plu-
rime segete' ibi manifesta fortitudo
bouis. In omī ope bono erit habundan-
tia. mīa & uita' p'parāt bona.

Et gregati s't omīs amici iude. &
dixerūt ionathe. Ex q' fr' tuu' de-
fūct' ē uir siml' ei n' ē q' exeat cōt'
inimē bachide. & eo' q' inimici s' gen-
tis nr'e. Nē itaq; elegim' hodie nob'
eē i p'ncipe & ducē. ad bellandū bellū
nr'm. Q'd ē qd' p't obitū iude eligē

ionathas aplo in sacerdotiu. ut suppleat
 locu frs sui. n qd obientib p martyriu
 doctoub pimus ecclie. successores eoz ad
 ministrante spe sci gra. i locu ipsoz sub
 statuunt. cui administratiois effica
 na nois ionathe itpretatio demonst.
 Inptat eni colube donu. sic sup de
 monstratu e. amones pdicatores ubi
 quaten digne ducat sui officiu i ple
 be di gerat. et defensione agrua cont
 hostes subditi impendat. S. sic pori
 b ita y sequentib ppli di doctoub. ab
 ifidelib atq; herici truculenta nascu
 tur bella. et seua hostiu adulat ini
 micia. Vn y seqt. **E**t suscep iona
 tas tpe illo pncipatu. y surrex loco iv
 de frs sui. Cognouit bachides y gre
 bat eu occide. Et cognouit ionathas
 y symon fr et. y omis q cu eo erat. y fu
 gert in desertu thecue. y sedert ad a
 qm lac asphar. fug ionatha imminen
 te bello cu suis idesertu thecue. q erat
 descende hostiu psecutioe. doctore sei
 cu suis seqtib celesti aule pib pene
 trant secretu. ut ibi iuocando omi
 potenti iueniat auxiliu. que i tota
 intentione cordi uenire s postulant
 i adiutoriū. Thecue itpretat tuba si
 ue clangor. Qs a subiungit. y sedert
 ad aqua lac asphar. significat uacare
 ppuctioni lacmus eo q facili omipo
 tenti di impetre satagut solatium.
 qn n alibi. s. ei pietatis solum expe
 tunt refugiu. Vn asphar intpretat fo

dit siue hum. q qn cor salubrit
 unt gpingit. humor lacmar ab
 ocul ad puocanda mia di largi fo
 ri effundit. **E**t agnouit bachide
 y die sabboz uen ipse y omis exerc
 et tnsiordanen et misit frem su
 um duce ppli. y rogauit nabutheo
 amico suo. ut comendarer illi ap
 paratu suu q erat copios. Qd e
 qd bachide in die sabboz tnsiorda
 nen cu exercitu uen cot iudeos. n qd
 psecutore xanoy paci y qeti ecclie
 iudente. cu tumultu irrupendo
 baptismi sacmtu gtbare. y fidi sta
 tu subute studet. Ad hoc nabuthe
 os amico suo i auxiliu puocant.
 q herico ad cotritione fidelium
 maliuolo s associat. Nabuthe e
 ni ut qdam affirmat. pphante
 intptant. I apte herici hoc i loco
 pphantes dici possit. n ut sane fi
 dei docendo comident uitate. s.
 error sedm neqcia cordi sui de
 pmat falsitate. Vn y i lege pph
 quana somniabat. y diuinabat
 indacia. sedm sententia dñi mor
 ti diudicabant. qd etissimu e
 herici euenire. q se pscismata y
 secta iutile separar a do. y per
 rorē atq; blasphemiam coiungit
Et exierit filij iam **I**diabolo
 bri ex madaba. y cophendert
 iohem y omia q habebat. y abie
 rt habente ea. Post h aut re

renunciatū ē ionathe ⁊ symoni
fr̄i ei. q̄ filij iamb̄ faciūt nupti-
as magna. ⁊ ducēt sponsā ex mada-
ba. filiā unī de magni p̄ncipib̄
chanaan. cū ambitioē magna. ⁊
recordati s̄ sanguinis iohis fr̄is
sui. ⁊ ascenderunt ⁊ absconderūt
se sub tegum̄to montis. et leua-
uert̄ suos ⁊ uiderūt. Et ecce tumul-
tus ⁊ apparat. et spons̄ p̄cessit ⁊ a-
mici ei. ⁊ fr̄es ei. obuiā illis cū tym-
panis ⁊ musicis. et armis multi.
Et surrexerūt de isidys. ⁊ occide-
rūt eos. Et ceciderūt multi uul-
nerati. et residui fugerūt ī mon-
tē. ⁊ accepūt om̄ia spolia eoz. Et
conūse sunt nuptie ī luctum.
⁊ uox musicoz ipsoz ī lam̄tū.
et uindicauerūt uindicta sangui-
nē fr̄is sui. ⁊ c̄. Q̄d p̄ filio iamb̄.
n̄ uoluptuosi hui mundi exp̄mū-
tur. q̄ exire ex magada. hoc ē ex na-
tiuitate dicunt. Cū cōcupiscen-
tiā carnalem qm̄ ouginalit̄ ex par-
te carnis cōtraxerūt sine p̄muta-
tione uisitare cōtendūt. Hic cō-
phenderūt iohem ⁊ om̄ia que ha-
bebat. ⁊ abierūt habentes ea. cū
aliquē de filiis ecclie iā baptisma-
tis unda ablutū. ⁊ gr̄a dī renatū.
p̄ illicita desideria ad se rapiūt.
⁊ studia bona qb̄ militabat do-
p̄tentes. ad illeceb̄s uoluptatū
conuertunt. S; ionatha ⁊ symonss

ulcisci ea cupiente. sponsum q̄ dux̄ fi-
liā unī de magni p̄ncipib̄ chana-
an ī ambitioē magna. cū om̄i suo ap-
paratu ⁊ amici sui subūt̄ atq; oc-
cidit. qm̄ doctore sc̄i aliq̄s eoz q̄s to-
to nisu cōspiciūt uoluptatib̄ mundi
inhare. ⁊ ad luxuriā peliue ēē. quā
p̄nceps hui seclī ad decipiendū. arden-
te q̄sq; ī cōcupiscencia carni p̄ponit.
ad societate suā eo p̄thendo. ab inten-
tione p̄ua eripiūt. atq; ī ei hoc qd̄
nocuū fuit. ⁊ reluctans diuinis
mandati ī actioē diuini ubi occidit.
Talis enī uictoria b̄n his condecet q̄
ex magistro celesti didicerūt dilige u-
nūmco suo. ⁊ b̄n face his q̄ oderūt se.
ozare p̄ p̄sequentib̄ ⁊ calumpniantib̄
s̄. b̄ndicē maledicentib̄ ⁊ n̄ rema-
ledicē. q̄ cesoz spolia accipiūt. qm̄ tot-
nisu eoz ī usū ecclīasticē cōuertūt. Vn̄ ap-
te subiungit. Et gūse s̄ nuptie ī lue-
tū. ⁊ uox musicoz ipsoz ī lam̄tū. q̄ ua-
nā leticiā mundi ī luctū penitentie.
⁊ uano ioco ac carniā inutilia ī psal-
modiā diuinā cū cōpūctioē lacmar̄
sc̄i p̄dicatore docēt eo cōmutare. q̄s salu-
tifera p̄da rapiūt. ⁊ auita carnali ac-
uetis hoīs actib̄ fundit̄ occidit. Sicq;
reūtunt ad ripā iordani. cū eo pdu-
cūt ad statū xp̄iane religioīs. atq;
ad p̄ceptionē sac̄ baptismati. ut ibi e-
uūanglicē expleat̄ rit. p̄ q̄ labor exce-
bat̄ totus.

Et audiuit bachides ⁊ uenit die

salvatorum usque ad horam iordanum in uirtute multa. et dixit ad suos ionathas. Surgam et pugnem contra inimicos nostros. non est enim hodie sicut heri aut nudiestertium. ecce enim bellum ex adverso. et reliqui persecutores fidelium salubri spali quod uacat ipsi cultore. et a tremis cupiditatibus. ad audiendum uerbum dei. et laude domino concinnandi per inuidiam concitati conturbare eos contentum. et sacramentum baptismi per potentiam seclarem contaminare nituntur. Ionathas mystice suos incitat ad pugnam spiritalem. hoc est ut per constantiam mentis et robur fidei pugnet ex adverso contra inimicos suos. non quod dimicando aut feriendo eos ledat. sed per patientiam et mansuetudinem tolerando ac beneficis remunerando melius uincant secundum sententiam saluatoris quod discipulis suis ait. Audisti quod dictum est. Oculum pro oculo. et dentem pro dente. Ego autem dico uobis non resistere malo. sed si quis te percussit in dextram maxillam tuam. probe illi et alteram. Et ei qui uult tecum iudicio contendere. et tunicam tuam tolle. et remitte ei et pallium. Iterum. In patientia inquit uestra possidebitis animas uestras. Hic et paulus ait. si esurierit inimicus tuus cibus illius. si sitis potum da illi. Hoc enim facies carbonem igni congerere super caput eius. Noli uinci a malo. sed uince in bono malo. Talibus enim hostibus promittit deus quod dat uictoriam seruis suis. et prostermit inimicos eorum sub pedibus ipsorum. Unde in posterioribus scriptum est. quod ionathas cum ba-

chide composituerit pacem. et quod iurauit bachides nichil se ei facturum mali omnibus diebus uite eius. reddiditque ei captiuitatem quam prius erat perdatum de terra.

Et anno centesimo. L. et tertio mense secundo. per cepit alchimus destruere muros domus sancte iherosolimitane. et destruere opera prophetarum. et cepit destruere. Diximus superius quod alchimus contaminator legis et perditio patris. significaret hereticus. qui testamentum domini secti nefandi profanare. et ecclesiam domini perurbare non metuit. Hic in destruere muros domus sancte iherosolimitane et opera prophetarum demoliri commemorat. quod conuenienter aptari potest ipsis hereticis. qui non solum oracula prophetarum uanitate traditoribus deperire. sed et munimentum fidei quod in cordibus credentium ad consolationem iusticie legis dei intenta mente custodit. quicquid in possit uiolare atque dissipare contendit. In tempore illo percussus est alchimus. et impedita sunt opera illius. et obclusus est os eius. et dissolutus est paralyticus. non ultro loqui potuit uerbum. et mandare de domo sua. Quia licet nimio fastu superbiat hereticus. licet ad tempus preualeat fidelibus per subsidia potentium huius mundi uideantur. tamen omnipotentis dei iudicio in fine subuertentur. et dissoluetur uigor preue uoluntatis eorum. quoniam quod uolunt ad effectum perducere non possit. Hec etiam de domo sua. hoc est de subsequenti consolatione sua imminente iam superni-

iudicis sententia ordinare licet. s;
fiet illud qd p psalmista dr. Disps;
dn̄s uniuersa labia dolosa et lingua
magniloqm̄. q̄ dix. la. n. a. no. s. q. n. d. e.

Et mortuus ē alchim⁹ in tempe
illo. cū torm̄to magno. Quia pdu
rantib⁹ heticis i sua nequicia usq; in
finē p̄senti⁹ uite. mox subsequet⁹ scdā.
et mittent⁹ iuxta sententiā apokalyp
sin iohis i stagnū igni⁹ et̄ni. et cruci
abunt⁹ igne ⁊ sulphure i cōspectu an
gloy scōy. ⁊ i cōspectu agni. ⁊ fum⁹ tor
m̄toy ei⁹ ascendet i seclā seclōy. nec
habent req̄em die ac nocte q̄ adora
uerūt bestiā ⁊ ymaginē ei⁹. ⁊ cōman
ducāt lingua⁹ suas p̄dolore. ⁊ blasphe
mant dñm p̄ dolorib⁹ ⁊ uulnib⁹ suis
⁊ n̄ egerūt ^{fructuosā} penitentiā ex opib⁹ suis.
q̄ se ante dñm licuit purgare nolu
erūt ab errorib⁹ sui. **E**t uidit ba
chides qm̄ mortuus ē alchim⁹ ⁊ reu
sus ē ad regē. ⁊ siluit t̄ra anni⁹ du
ob⁹. Anni⁹ duob⁹ siluit t̄ra. cū a p̄se
cutione i fidei u. ⁊ heticoy i festatio
ne pacē hūit ad tēp⁹ ecclia. secundū
qd̄ in actib⁹ aploy legit. Ecclia q̄dem
p̄ totā iudeā ⁊ galilileā ⁊ samariā
habebat pacē ⁊ edificabat. ambulās
i timore dñi. ⁊ ḡsolatioē sc̄i sp̄s reple
bat. S; q̄ diuina ac p̄mansura n̄ e
rit. ⁊ sec̄ita⁹ in p̄senti uita. manife
stat sequēs sententia ū sc̄ptū ē.

Et cogitauerūt om̄s iniq̄ dicente.
Ecce ionathas ⁊ q̄ cū eo s̄. i silen

44 tio habitāt ḡfidente. n̄ ḡ adduca
44 m⁹ bachide. ⁊ ḡphendet eo om̄s i u
44 na nocte. Abierūt ⁊ ḡsilū ei dede
44 rūt. et surrex̄ ut ueniret cū exercitu
44 multo. Et misit occulte eplās loci
44 is sius q̄ erāt i iudea ut cōphendet
44 ionatham. ⁊ eo q̄ cū eo erāt. s; n̄ potu
44 erūt. q̄ inotuit ei cōsilū eoy. Et app̄
44 hendit de uiris regiois q̄ p̄ncipes
44 erāt milicie. L. uiros. ⁊ occidit eos.
Inuidēt hoste⁹ uniuersi paci ⁊ q̄eti
ecclie di. un̄ extorti successu felici bo
noy querūt ad nocendū. auxilia p̄uo
rū. qd̄ designat eplā bachidi occulte
missa locus sius q̄ erāt i iudea. ut cō
phendent ionathan. ⁊ eo q̄ cū eo erāt.
q̄ cū p̄secutore seu extrinsec⁹ n̄ p̄ua
lent torm̄ti subitē confessorē x̄pi.
cōstruūt dolo⁹ int̄nsec⁹ p̄ falso fr̄es.
qui uident⁹ i ecclia cōmanē. ut q̄s ip̄i
n̄ potuerūt gladio. hos illi decipiat do
lo. Vñ ⁊ paul⁹ ap̄ls sepe i eplis sui ḡque
rit falsoy fr̄im fraude. qui subintro
ierūt ut uitatē eūḡly p̄tēnt. S; n̄ po
tuerūt. q̄ inotuit ei ḡsilū eoy. Aut e
nī iduista boni doctoy. ut plebs sibi
subiectoyum p̄uide. ⁊ caue sciat astu
cia p̄soy. Et apprehendit iqt̄ de uiris
regiois illi q̄ p̄ncipes erāt milicie. L.
uiros ⁊ occidit eos. Qui s̄ illi. L. de u
ri regiois q̄ p̄ncipes erāt milicie. ⁊ oc
cidebant a bachide. n̄ hi q̄ sup̄ficie
litē legalis cōtenti. pentateucū legē
n̄ sp̄alit s; carnalit̄ icircūciōē ⁊ ce

rimonijs supuacui' obsuare uolunt.
 Es redarguit doctor gentiu' scbes ad
 galathas u' ait. **U**nsensati galathe.
 q's uos fascino' qm' cotinuni ue-
 ru' adifirma y gena elemta qb' denu-
 o seruire uultu'. dies obseruati' et
 mses y tēpa y anno. timeo ne forte
 sine causa laboraueri' i uob' crebati'
 bene. q's uo' impediuit uitati n' obe-
 dire. **P**suasio h' n' e' ex eo q' uocat uo'.
 modic' eni' fermtu' tota' massa' corru-
 pit. **I**go fido de uob' i dno qd' nichil
 aliud sapieti'. q' aute' g'bat uo'. porta-
 bit iuditiu' q'cuq' e' ille. Talib' g' p' frau-
 de hosti' antiq' i aie' morte pempti'. ui-
 deam' qd' sequit'.

Et secessit ionathas y symon y q' cu' 44
 eo erat in bethbessi. q' e' in deserto. 44
 Et istruu' diruta et' y firmauerit ea. 44
 agnouit bachides. y congregau' uniu'sa 44
 multitudinē suā' et hi' qui de iuda e- 44
 rant denūciauit y uen' y cast' posuit 44
 sup bethbesse. y opugnaū eā dieb' mul- 44
 tis. Qd' e' qd' ionathas tumultuante 44
 bachide se recolligit e' suū i bethbesse
 que e' i des'to. y istruut diruta et' g'fir-
 mas eā. n' qd' p'dicatore' sc'i. cū uident
 p'secutoz p'ualē manū. ita ut n' pos-
 sit eū p'dicatiois ūbo p'cedē i publicū.
 ad tēp' secedt i loca secreta. q'ten' s' ie-
 iunys y o'oni opam dent. y qcqd' p'in-
 curiā int' pplares g'isando de rectitu-
 dine uite sue relabebat' hoc separati
 p'stantiā boni studij iterū ad itegrū

renouet'. Bethbesse eni' dom' oris
 florenti' int'petat'. Floret eni' os. cū
 p'cib' atq; psalmodys y mni' q; i lay-
 dib' di' g'fecti' digne resonabit'. qd'
 uidet' dñs y i euglio discipulis man-
 dare u' ait. **C**ū p'secuti uo' fuerit i
 una ciuitate fugite i aliā. **U**nde
 ipsa uita' cū iudei cogitarēt int'ficē
 eū. iā n' i palā ambulabat apud iude-
 os. s; abūt i regionē iuxta desertū
 i ciuitatē q' dr' effrem. y ibi moraba-
 t' cū discipulis suis. **I**alibi legit' ipse
 erisse i montē orare. u' erat p'noctas
 i orōne di'. sic y paul' y barnaba' cū
 i yconio p'dicaret' ūbū di'. y fact' eēt
 impet' gentiliū y iudeoz cū p'ncipi-
 b' suis. y cōtumelys afficēt y lapida-
 rēt eo'. y intelligente' g'fugerēt lycioni-
 e' y lystim. y therben. y uniu'sa i cū-
 tu regionē. y ibi eūglizauerūt. **S**; neq'
 cia hosti' antiq' nullū locū tutū in
 mundo ab isidys fieri p'mittit. **H**ic
 bachides sup bethbesse duc' exercitū.
 ut obpugnet eā. y cultore' di' q'ete
 uiuē n' p'mittat.

Et reliq't ionathas ^{symonē} frēm suū i ciui- 44
 tate. y exiit i regionē. Et uen' cū 44
 nuo y p'cussit odaren y frēs et' y fili- 44
 os phaseron i tabnaclō ipsoz. y cepit 44
 cede' y escē i uirtutib'. **S**ymon u' y q' 44
 cū ipso erat exierūt de ciuitate y suc- 44
 cenderūt machina. y pugnauerūt cō- 44
 t' bachide. Et g'rit' e' ab ei' y afflyerūt 44
 eū ualde. qm' g'siliū ei' y g'g'slus ei' erat 44

manus. ¶ Quid est quod ionathas symonem
 fratrem suum in ciuitate reliquit. ipseque exiit
 in regionem ut aduersario suos perse-
 queretur. non quod sancti doctores inter opam
 dant uirtutibus. tam fortis cum fide scu-
 to et gladio spiritus contra hostes dimicare
 non cessat. Sed ipsi hostes ecclesie non sunt uni-
 formes. quin potius uariis persecutionum
 generibus multiplices. cum iudei. pagani.
 heretici atque scismatici. non et falsi christiani.
 ad nocendum non construunt instituta
 uel calamitate. sic super demonstratum est.
 Quod ipsa nomina suis interpretacionibus
 non inueniunt exponit. Odaren enim ge-
 natio eius phaseron gessio interpretantur.
 Unde per odaren et fratres eius illi denotari
 possunt. qui puritate catholice confessionis.
 eadem se cum bonis et simplicibus fingunt
 esse generationis. sed alienos se ab ipsorum soci-
 etate ostendit facti iniquis. De quibus
 dicit apostolus. confitentur quidem se nosse dominum.
 facti autem negant. Et phaseron autem ceteri
 qui ab ecclesie unitate non solum religionis. sed
 et confessionis fidei discrepant designantur.
 Tales quoque scismata et lites atque calami-
 tates ueris christianis parare desistunt.
 sed eorum machinamenta et dolo. duce spiri-
 tualis in ipso retorquetur. non eos milites et
 fraudibus suis nocere permittunt.

Et ceteris bachides abijt in terra sua.
 Et non apposuit apostoli uenire in fi-
 nes eius. et cessauit gladius ex israel. Et habi-
 tauit ionathas in machmas. et cepit iona-
 thas ibi iudicare populum. et extirpauit

re impio ex israel. Cessantibus turbibus
 belli. ionathas in machmas egreditur. ibi
 quoque habitans iudicat populum. et extirpat
 impio ex israel. quod sopit prius bellis.
 predicatore sancti in hoc quod prius de morali-
 tate subditorum propter imminente re-
 pestate priorum imminebat restau-
 rare contendit. et ite seruitutis pen-
 sibus bonis moribus creatori suo reddere
 omnimodo satagat. Machmas enim hys-
 torialiter uicinis est grandis. qui huc usque in
 finibus helye ostendit. antiquum nomen
 retinens. noue quoque ab ea milibus distans.
 iuxta uillam rama. Interpretatur quoque mach-
 mas uille tributum uel detractum. quod ui-
 delicet sancta significat ecclesia. uel instan-
 ter cotidie deo seruit. et uel iuxta de-
 creta legis dei. iuxta iudicia per doctores
 fidelium sedulo exerceat. atque prius
 nequicia a uero israel. peul extirpat.

Et anno centesimo sexage-
 simo. ascendit alexander anti-
 ochi filius qui cognoscitur est nobilis. et oc-
 cupauit ptolomaida. et receperunt
 eum et regnauit illic. Antiochum no-
 bilem ipsum dicitur. quem greci appellant epi-
 phanem. filium antiochi magni. de quo
 super plura narratur. Et audiuit
 demetrius rex. et congregauit exercitum
 ualde copiosum. et exiit obviam illi
 in plin. Et misit demetrius ad iona-
 than epistolam ubi pacificus ut magni-
 ficaret eum. et cetera. De hoc autem bello
 demetrii atque alexandri. quod ponit

pei trogus et q; breuiator itin' re-
ferant. n̄ absurdū uidet' considā-
re. sic enī in epitoma eidē ponpei
trogū lib' xxxv. septū ē. Demet' oc-
cupato syrie regno nouitati' sue
ocū piculosū rat'. ampliare uires
regni ⁊ opes augē. finitimoz belli
statuit. Itaq; ariaracti regi capado-
tie p̄t' fastidita' sororis nuptia'.
ifestus frēm ei' oroferne p̄iuriā
regno pulsū supplicē recepit'. datū
q; s̄ honestū belli titulū gratulat'
restituere eū ī regnū statuit. S; oro-
ferni i'grato aīo inita cū antioce-
nib' partione. offensi' tē demet' pel-
lere ipsū regno aq; restituebat' con-
silū cepit. Quo cognito demet' ui-
te qdē ne ariaractes metu frēm bel-
li libaret' pepcit'. ipsū aut' cōphen-
sū uinctū seleucie custodire iuby'.
nec antioce' inditio triti. ad defec-
tione destituerāt. Itaq; adiuuan-
tib' ⁊ ptolomeo regi egypti. ⁊ atta-
lo rege asie. ⁊ ariacte capadocie.
bello a demet' lacessit'. subornāt
ppalam quenda' sortē extreme iuue-
nem q' syrie regnū uelud patrū ar-
mus repetēt'. ⁊ neqd' otumelie deesset.
nomē ei alexand' indit'. genit' q; ab an-
tiocho rege dr'. Tantū odiū demetri'
apud om̄s erat. ut emulo ei' n̄ uirē.
uerū ⁊ gn̄is nobilita' consensu om-
niū t̄bueret'. Igit' alexander amira-
bili rer' uarietate p̄stinat' sordidū

111.
oblit'. toti' ferme orienti' uirib' suc-
cunt' bellū demet' fert. uictū q; ui-
ta parit' ac regno spoliat'. Quāq; nec
demet' aum' ī ppulsando bello de-
fuit. nā ⁊ p̄mo hostē fugauit'. et
regib' bellū restituentib' multa mi-
lia ī acie cecidit. ad postremū cū iuic-
to aīo int' fortissimo' fortissime di-
micās cecidit. In initio belli deme-
tus duo' filios apud gnudiū hospite
suū cū magno ponde' auri cōmenda-
uāt'. ut ^{belle} piculis eximēt'. et si ita for-
tulissit patne' ultioi' seruarent'. Ex
h' maior demet'us anno' pubtatis
egssū. audita alexand' luxuria quē
isperate' opes. ⁊ aliene' felicitati' or-
nānta uelud captū int' scortoz gre-
ges deside' ī regia tenebāt'. auxili-
antib' cretensib' securū iā nich' ho-
stile metuentē aggdit'. Antioce' q;
uetēm pat' offensa' nouis mit' cor-
recturi se ei' t̄dunt'. s; ⁊ milite' pat-
ni fauore iuuent' accensi. p̄oz' sacm-
ti religionē noui regē supbie p̄fen-
te'. signa ad demetū t̄stert'. Atq;
ita alexander n̄ minore impetu for-
tune distet'. qm̄ elat' p̄mo uict' p̄lio
it̄ficit'. Dedit q; pena' demet' quē
occidat'. ⁊ antiocho cui' m̄tit' origi-
Et uen' ionatha' ī Inē fuerat. 66
ihrlm. ⁊ leg' eplās ī auditu om̄s 66
ppli. ⁊ eoz' q' ī arce erāt. ⁊ timuerūt 66
timore magno. qm̄ audierūt qd' ded' 66
ei rex potestate' gregandi exerei 66

“ tum. Et traditi sūt ionathe obsides. et
“ reddidit eos parentib⁹ sui. Et habita
“ uit ionathas i iherlīm. ⁊ cepit edifica
“ re. ⁊ inouare ciuitatē. et dix facien
“ tib⁹ opa. ut struerēt muro. ⁊ montē
“ syon i circuitu lapidib⁹ quadrati ad
“ munitionē. ⁊ ita fecerūt. ⁊ rel. **O**me
“ trio pacē p eplā offēnti. ionathas ie
“ rusalem inhabitās cep inouare ci
“ uitatē. q̄ licet psecutores aliqn̄ mi
“ nis fideles t̄reant. aliqn̄ ū blandim̄
“ tis foueant. doctore tam sc̄i assidue
“ listūt sp̄ali edificatiōe. ⁊ inouant
“ ciuitatē ecclie. quaten⁹ eā hostes sui
“ neq; ui irrūpe. neq; fraude c̄cūueni
“ re possūt. inde ē qđ montē syon io
“ nathas iussit facientib⁹ opa lapidib⁹
“ quadrati undiq; munire. q̄ p̄dica
“ tores eūgly. p̄cipue studēt cast̄ ec
“ clesie sc̄is ac fortib⁹ uiris c̄cūdare.
“ qđ quadrati lapides designāt. ne fa
“ cile hostib⁹ pateat loc⁹ ciuitatē sc̄am
“ iuadendi. Quadrati nāq; om̄e quo
“ cūq; ūtit. firū stare cōsuetū. Cui nimi
“ rū figē corda assimulant electoz. q̄
“ ita i fide firmitate consistē didicerāt.
“ ut nulla oc̄erentiū rerū adūsitate.
“ n̄ ip̄a ⁊ morte a sui rectitudine stat
“ iclinari possūt. **B**ethsurā q̄ dom⁹ ro
“ bustoz īpretat. aliqn̄ ecclia. aliqn̄
“ ū sc̄ptā sac̄ designat. i q̄ robusti. idē
“ doctore sc̄i ⁊ aplici uiri cōmanē ui
“ dent. **S**ic i ecclia p̄senti ⁊ boni ⁊ ma
“ li consistūt. don̄ sagena dñi bono et

malo p̄sces thēs ad lit. hoc ē ad finē
mūdi. ⁊ adiuditiū ext̄me discretiōis
p̄ducit. ita sc̄ptā sac̄ ⁊ lectore h̄ pros
q̄ eā catholico sensu rimant. et p̄uo
q̄ eā ad sensū suū p̄ uim thendo de
p̄rauare conant. Vñ paul⁹ apls sc̄bēs
ad timotheū ait. Om̄is sc̄ptā divini
t̄ iustituta. util ē ad docendū. ad
arguendū. ad corrigendū. ad erudi
endū i iusticia. ut p̄fect⁹ sit h̄ di. ad
op⁹ bonū istruct⁹. mali aut̄ hoīes et
seductore p̄ficiūt i pei. errante et
i errore mittente. Hic ⁊ p̄ncep aploz
dic. iustabiles ⁊ idocto. sc̄ptās sac̄s de
p̄uare ad suā ipsoz p̄ditionē. Desinen
tib⁹ ḡ gentiliū p̄secutiōib⁹ fouinsec.
hacten⁹ h̄etici atq; sc̄ismatici molun
tur boni catholici bella ītnsec. q̄ re
liq̄r̄ legē dñi. ⁊ uia uitate obsua
re noluerūt. Idēco enī d̄r bethsura et
ad refugū fieri. q̄ q̄cqd̄ sens⁹ neq; ex
cogitauerūt. aut p̄uo eloq̄o ptulerūt.
totū testimoniū sc̄ptā sac̄e n̄ rec
te ītellecti ⁊ firmare satagūt.

“ **E**t audiuit alexander rex p̄missa
“ q̄ p̄misit demetus ionathe. et
“ narrauerūt p̄lia ⁊ uitate qđ ip̄e fec
“ ⁊ fr̄s ei. ⁊ labores qđ laborauerūt.
“ et ait. Hūqđ inueniem⁹ aliqūe ui
“ rū talem. ⁊ n̄ faciem⁹ eū amicū ⁊
“ sociū nr̄m. ⁊ sc̄psit eplam ⁊ misit
“ ei. ⁊ ē. Qđ reges syrie atq; egypti
“ ḡtendente de regno. auxilium ⁊ a
“ miciciā ionathe singli exp̄tebat.

in aliud significare arbitror. in quod car-
 nales quique superbi et avari atque uolup-
 tuosi licet inter se semper dissentiant.
 uel paci sed nequaquam firmiter serua-
 re possit. nunquam tamen uidente unani-
 mitate et concordia sancte ecclesie ipsi defe-
 runt honorem. quod donum quod se non habere conspicu-
 erunt. ipsa habitu ueniant. non nulli
 quod phoc et quod opitulatione. et quod op-
 tate habere amicitiam. ut inde opportuni
 solacys adiuti per imitationem uirtutum
 et ipsi meliorentur.

In anno centesimo sexagesimo quando
 uenit demetrius filius demetrii acri-
 ta in terram patrum suorum. Iamdiu a-
 lexander rex. et constat esse ualde et
 reuisus est antiochia. et constituit deme-
 trii apolloniū quod perat celesyrie.
 et congregauit exercitum magnū. et acces-
 sit iamnia. Et misit ad ionatha su-
 mū sacerdotem dicens. Tu solus resista no-
 bis. Ego autem factus sum in derisum. et iob-
 probriū. quod propterea tu potestate exeres
 in montibus. nec quod si confidis in uirtutibus
 tuis. descende ad nos in campum. et com-
 parem illuc iuicem. quod mecum est uirtus bel-
 loz. et ceterum. Quid per apolloniū prefectū
 celesyrie quem demetrius cum exercitu
 direxerit in iudeam. non lictores et ministri
 terrene potestatis designant. quibus com-
 missum est a dominis suis ut fidei christi expug-
 nent. atque confessores et blasphemare
 compellant. Hi in equitatu suorum numero con-
 fidentes. de admiraculo scilicet superborum

se extollentes. insultant ionathe quod
 potestate exeret in montibus. cum sanctis
 doctoribus de spe quam habent de superno
 adiutorio illudunt. prouocantque eos cum
 pium. hoc est ad terrena desideria et delicia mundi.
 di. quod facilius eos in inuisiuis uisitante obru-
 ere possit. Lata est enim uia quod ducit ad
 mortem. et multi sunt qui intrant per eam. sicut iona-
 tha. et symon cum decem milibus contra apollo-
 niū et castro et confligit. eumque superante
 persistit. cum predicatore et associato sunt fi-
 delium numero. quod mandata decalogi ri-
 te et uoluntate. contra persecutores fidei con-
 stant dimicant. et freti de diuino
 adiutorio. omnes inimicos suos quod cogi-
 tant eis mala. uincentes superant. Iop-
 pe enim que interpretatur pulchritudo.
 apte mundum significat. cuius speci-
 es carnalibus uidetur esse pulchra. quod car-
 nis sue in eo explere cupiunt desideria.
Ibi quippe ionatha custodia expug-
 nat. cum uana philosophia mundi.
 sectatore eius. per ueritatem euangelii tur-
 ba doctorum debellando conculcat. Pug-
 nat et uide ceterum sanctorum predicatoz et azo-
 tum. quod impellat igni patriuelli. cum eu-
 piditate terrena rerum in hominibus extinguere
 cupit. Sed fugiunt exercitus apolloni in
 azotum ad dagon ydolum suum ut se li-
 berent. cum infideles a demonibus qui superstiti-
 ose colunt quod pretectione. Dagon enim
 interpretatur piscis et significat dia-
 bolū. quod in pelago istius seculi latitans.
 quod ualet decipere etat. Sed ionatha suc-

55 cendit azotū. ⁊ templū dagon eosq;
55 q̄ fugerūt ī illud occidit gladio. q̄ doc
55 tores sc̄i incendio districte ana
55 thematis. diabolū suml' cū cupi
55 ditate mūdi ī ppetuū dampnant.
55 idolat̄s que gladio divini ūbi p̄cui
55 unt. qui penā q̄ eo' ī gehenna subse
55 quet̄ predicūt. Et fuerūt qui ceciderūt
55 gladio cū his q̄ succensi s̄. fere octo
55 milia uiroy. **P**octonariū nūm. ⁊ c̄
55 cūcisio sp̄al. ⁊ dies resurrectionis
55 sic sepe dixim' ostendit. ⁊ ū om̄s qui
55 hic n̄ ec̄cidunt sp̄ū dī uiui ī pe
55 nā trudent' igni ppetui

55 **E**t mouit inde ionathas cast. et
55 applicuit ea ascalona. ⁊ exierūt
55 de ciuitate obuiā illi ī magna glā.
55 Et reūsus ē ionathas ī iherl'm cū su
55 is. habentib' spolia multa. Ionathas
55 pmouit cast. ⁊ applicuit ea ascalo
55 na. cū p̄dicatore' sc̄i apparatus ^{pu cetramin'} ad
55 debellando' gentiū errore. ⁊ ipsa' ad
55 fide' ⁊ gūtenda' disponit. Qu' ille cū
55 deuotioē suscipiūt. q̄n ei' obediēti
55 am ī eūglio gratant' impōnt. Nū
55 recte subiungit. Et reūs' ē ionathas
55 ī iherl'm ē suis h̄ntib' spolia multa.
55 q̄ cū doctores noui testam̄ti p̄dican
55 tes gentib' ūbū dī. se ditato' fide
55 gentiū cōspiciūt. mox ad refēda'
55 dō grās ī eccliam ⁊ redeūt. ut ei dig
55 nas. cui' grā donū hoc accepunt.

55 **E**t factū ē ut audiuit alexan

55 der isto' addidit adhuc glificare io
55 nathas. ⁊ misit ei fibulam aureā
55 sicuti ē cōsuetudo dari cognati' re
55 gū. et dedit ei accaron ⁊ om̄s fines
55 ei' ī possessionē. ⁊ c̄. Qd' ē qd' alexander
55 audiēs factū ionathe. addidit adhuc
55 glouificare eū dās ei ornatū regale.
55 n̄ qd' p̄ncips gentiū agnoscentes
55 magnanimitatē ⁊ fortitudinē ec
55 clie regie dignitati' ei defert' hono
55 rē. q̄ illā regis celesti' cognoset' uacit'
55 eē sponsā. et t̄buit ei urbes ī posses
55 sionē. q̄ finū suar' t̄dūt illi ī habi
55 tacionem.

55 **R**ex autē ptolome' obtinuit domi
55 niū ciuitatū usq; seleuciā mari
55 timā. ⁊ cogitabat ī alexandriū cōsili
55 a mala. et misit ad demetū legato'
55 dicēs. Veni cōponam' int' nō pactū.
55 dabo t' filiā meā q̄. h̄t alexand'. et
55 regnabis ī domo pat̄s tui. Venitu
55 it enī me qd' dederī illi filiā meam.
55 q̄siuit enī me occide. Et uitupauit
55 eū. p̄pt̄ea qd' cupierat regnū ei'. et
55 abstulit filiā suā. ⁊ dedit eā demeto.
55 Et abalienauit se ab alexand'. et ma
55 nifeste f̄cē s̄ inimicicie ei'. ⁊ c̄. Pto
55 lome' euergetes q̄ p̄t ptolomeū phi
55 lometorē regnauit ī alexanda. ut
55 cronicoy libri testant'. alexandro
55 filio balo regi syrie filiā suā t̄didit
55 uxore'. quā post ea inimicicia int'
55 se ⁊ generū exorta abstulit. et tra
55 didit eā demeto filio demetriū in

urorē. cū regno qđ abstulerat ab
 alexand. qđ nē sc̄ptā cōmemorare
 uidet. **I**n dieb' illis congregauit
 ionathas eo' qui erāt in iudea. ut
 expugnaret arcē. que ē ī ihrlm.
 Et fecerūt cōt' eā machina' multas.
 et abierūt qđā q' oderāt gentē suā uiri
 ad regē. et nunciauerūt ei qđ iona-
 thas obsidet arcē. Et ut audiuit ira-
 tus ē. et statim uenit ptolomaida. et sc̄p-
 sit ionathe ne obsidet. s; occeret s
 ad colloqū festinato. Ut audiuit au-
 tē ionathas iussit obside. et elegit de
 seniorib' isrl. et de sacerdotib'. et dedit
 se piculo. et accepit aurū et argentū
 et uestē et alia exsena multa. Et a-
 bijt ad regē ptolomaida. et iuenit gra-
 ciā ī cōspectu ei' et c. Quid ē qđ ionatha
 eo' q' erāt ī arce iherosolimitana. ex-
 pugnat p' eo' q' sūt in iudea. n' qđ doc-
 tores sc̄i insectant' eoz cōtumaciam.
 q' exaltatiōe cordi' atq; supbia inniten-
 tes. diuini p̄cepti resistere parant.
 lōt' qđ fac' machina' multa. quia
 multiplici disciplina. ac diuisa sc̄ptaz
 doctna. eo' obpugnare. et ad humilitatē
 puocare student. Sic tē quidā de hō
 qui oderāt gentē suā uiri iniq' adi-
 erūt ad regē accusante' ionatha. sic nē
 hi q' disciplinā ecclīasticā recipe nōlt.
 abhominant' eos q' s' iniquitatē suā au-
 ferre conant'. accusantes eo' apud se-
 culi potestate. q̄ten' ī odiū illoz con-
 ūtant. et p̄secutionē ei' incitēt. s; n' pua-

lent. q' dñs adiutor et p̄ceptor suoz ē.
 et ex omib' t̄bulatiōib' libauit eo'.

Et postulauit ionatha a rege ut
 imūnē faceret iudeā. id ē tres topar-
 chias et samariā. et p̄misit ei talenta
 cccc. Et ḡsensit rex. et scripsit ^{ionathe} epl̄as de
 his omib'. et ē. Toparchias hoc ē uil-
 lar' siue oppidoz p̄ncipatū ea loca
 nuncupat. q' demetrius ex regno sama-
 rię addidit ad iudeā de quib' in seq̄n-
 tib' narrat. hoc ē liddā et ramatham.
 Lidda enī ciuitas ē palestine ī litto-
 re mari' magni sita. et ramatha
 urbs samuel. de q' ī lib' regū narra-
 tur. Iure g' amicitie rex demetrius io-
 nathe cōcedens. imunitatē iudeę ad-
 didit ciuitate' p̄dictas. remittēs de-
 cimā et t̄butoz censū. et area' sali-
 nar' ī qb' sal' ḡfectio rei publice debe-
 bat. nec n' et alia debita q' illi regio
 fastu defēbat. iuxta cōventionē cū
 ionatha habitā oīa p̄donauit.

Trifon autē erat qđā partiū alex-
 and' p̄s. et uidit qm̄ exēcit' omis m̄-
 murat cōt' demetriū. et iuit ad emal-
 cūel arabū q' nutēbat antiochū fili-
 um alexand'. et suadebat ei ut t̄dēt
 eū ipsi. et regnaret loco pat' sui. Et
 nunciaū ei q̄nta fecit demetrius. et inimici-
 cia' exercitū ei' adūs' illū. et mansit il-
 lic dieb' multi. Quē autē demetrius ī odi-
 um exercitū suo uenit. pompeius tro-
 gus ostendit dicēs. recuperato pat'no
 regno demetrius. et ipse rex' successu eoz

rupt^{uicy} adolescentie in segnicie labit.
tantu q; cotēptū apud om̄s inercia.
q̄ntū odiū ex supbia pat̄ habuerat.
cont̄xit. Itaq; cū ab impio ei' passim
ciuitate deficient. ad abolendā segni-
cier macula. bellū parthis inferre
statuit. cui' aduentū n̄ inuiti ouen-
tū ppli uide. y p̄t arfachide regi' par-
thoy crudelitātē. y qd̄ ueti' macedo-
nū impio assueti. noui poculi sup-
biā indigne ferebāt. Itaq; cū y p̄sa-
rū y elimoy. bactrianoy q̄ auxilijs
iuiuaret. multi' pl̄ys partho' uasta-
tos fudit. ad postremū tam̄ pacis
simulatiōe decept' capit'. traduct' q;
p̄ ora ciuitatū. ppl̄s q̄ affuerāt i lu-
dibriū fauoris ostendit. missū de-
inde i hyrcaniā. benigne y iuxta cul-
tū p̄stine fortune habet.

44 **E**t misit ionatha' ad demetū regē.
45 ut eicēt eo' q̄ in arce erāt i iherl̄m.
46 et q̄ i p̄sidys erāt q̄ impugnabant
47 isrl'. Misit demetri' ad ionatha dice'.
48 Honk tantū faciā t' y genti tue. sed
49 gl̄a illust̄bo te y gentē tuā. cū fuerit
50 oportunū. Nē autē recte fecis. si mise-
51 rit' uiros i auxiliū. q̄ discessit om̄s
52 exercit' m̄s. Misit ei ionatha' sex mi-
53 lia uiroy fortū antiochiā. et uene-
54 rit' ad regē. y delectat' ē rex i aduen-
55 tu eoy. Qd̄ ē qd̄ ionatha' a rege deme-
56 trio petit ut eicēt eo' q̄ erāt i arce i
57 iherl̄m y i p̄sidys. q̄q; impugnabant
58 isrl'. aq; econtrio postulat demetius

auxilia adūs' inimico' n̄ qd̄ doctore'
sc̄i expetūt a gentiū p̄ncipib'. y ab oī
p̄plo errori' y supbie debellatiōe. et
ipsi similit' a sc̄is doctoyb' postulāt
suffragiū doct̄ne y oratiōis ad supan-
dos sp̄ales inimico'. Neut' enī ordo si-
ne alti' opitulatiōe effectū ministy
sui rite p̄ficē ualet. q̄ n̄ doctore' sc̄i
mitū lucificandi sine iustitiōe y obedi-
entia subditoz. n̄ ipi subditi salutē
p̄mereri possūt. sine docum̄to y iuste-
tione magistrōz. utq; enī ordo i p̄dic-
tū ē ab alio fuleit'. y ab alio adiuuatur.
Vñ paul' thessalonicensib' ait. tē uiu-
m' si statū uos i d̄no. qm̄ gaudem' p̄
t' uos an̄ d̄m nr̄m. I ad corinthios. gl̄a
inqt' ur̄a sum'. sic y uos nr̄a. in die do-
mini nr̄i ihu. x'. Et uident' q̄ erāt de
ciuitate. qd̄ obtinuisset iudei ciuita-
tē sic uolebāt. infirmati s̄ m̄te sua.
y clamauerūt ad regē cū p̄cib' dicente.
Da nob' dext̄s. y cesset iudei obpugnātē
no'. y ciuitatē. Et piecerūt arma. y fece-
rūt pacē. y gl̄orificati s̄ iudei i cōspec-
tu regī. y i cōspectu om̄iū q̄ erāt i reg-
no ei'. y noiati s̄ i regno. I regī s̄ i iherl̄m.
h̄ntē spolia multa. Qd̄ iudei uictori-
am capientes de hostib'. cogebāt eo'
pacē postulare. y dext̄s s̄ dari. sig-
nificat qd̄ robur sc̄e eccl̄ie hostib' p̄-
minet uniuersi. et siue eo' p̄ conuē-
siōe salubrit' cedē faci'. siue cōtemp-
tore' i sua p̄tinacia p̄sistente' iuste
punit. q̄ ip̄a a saluatore suo d̄no

nro ihu x̄ potestate accep̄ calcandi
 sup serpente y scorpiones. et sup
 omne uirtute inimici. de q̄ alibi i
 euanglio loquies ad aplm suu petru
 ait. Tu es petrus y sup hac petra edific
 et me. y por. in. n̄ p̄. adu. e. Et noia
 ti iqt sunt iudei in regno. q̄ con
 fessores x̄ gloriosi apparent i toto
 mundo. s; hac glam n̄ s̄ ascribt
 seu iuri s; suo regi. omiu uidl bonoz
 largitori suo do. Un y subdit. regni
 s i iherlm hntes spolia multa. Hui
 cemodi gtes y psalmista do se ref
 re testat dices. Bn nunciaui iustici
 a tua i celia magna. ec. la. m. n̄ phi
 In celia ḡ fideles quiq; hntes spolia
 iuritu. regduunt ut laudes do dicat.
 cu n̄ suis uirib; s; gre diuine uictori
 am q̄ adepti s̄ deputat. dicente cum
 ppha. Non nob dne n̄ no. s; no. r. da
 gl. su. mi. y ui. tua

Et sedit demetius i sede regni sui.
 y siluit tra i conspectu ei. Inven
 tit e oia q̄cuq; dix. Et alienau se a io
 nata. y n̄ retribuit ei sedm bnficia q̄
 s̄ tauerat. y uexabat eu ualde. y rel.
 Qd demetius ionathe p bnficijs ret
 buit mala. significat carnales y stul
 to. cu eis ḡsultit ad salutē. n̄ respon
 dere bnfactorib; suis sedm debita bn
 ficia. s; sedm obtu. si cordis sui pua
 gilia. q̄cqd em eis agit ad utilitate.
 illi totu deputat ad noxietate. y iuu
 dig stimulo icitati. neq; ssume sue eli

gūt deseruire uoluntati.

Et erit ionatha. y pambulabat tns
 flum ciuitate. et cōgregat e ad
 eu omis exercit syrie i auxiliu. y uenit
 ascalone. y occerit ei de ciuitate hono
 rifice. y abyt inde gazam. Et cōcluse
 rūt se q̄ erat gaze y obsedit eā. y succen
 dit q̄ in cecutu erat ciuitate. y pdat
 e eas y c. P ionathe tnsitu ult flum
 pdicatione ubi ad eo q̄ ndū baptisma
 te x̄ abluti s̄ possum accipe. q̄ pdica
 tores sci aliq gentiles ad sacru baptil
 mu puocat. aliq fideles ad pfectu uir
 tutu exercitat. Lu ḡ tnsflum regdit.
 ionatha. uen ad eu exercit syrie i auxi
 liu. q̄ q̄ apli de iudei ad gentiu pdica
 tionē miguerat. plurimi de gentib;
 ad fide y baptilmu x̄ cōueniebāt. q̄
 adiutores pdicatorib; scis i euanglio di
 fuerit. q̄ten pagano ad credulitate p
 ducent. Prex ad ascalone q̄ intptatur
 adpensa. ul igni ifamus. y occerit de
 ciuitate honorifice cu pdicatorib; scis
 hi q̄ ambitioe secli deseruiebāt. au
 dientes ubū di. statū relicta cupi
 ditate mudi. ad obedientia cōcurre
 bāt euangly. Abyt inde gazā y obse
 dit eā. y conclusert se qui erat ga
 ze. P gazā q̄ intpretat fortitudo
 expmit obstinatio ifideliū. inq se
 dure mtes puoz includūt. q̄ cedere
 uitati n̄ cōsentuūt. Quā obsedit io
 nathas y succendit ciuitates icciu
 tu. cu doctore x̄ undiq; testimoni

sc̄ar̄ sc̄pt̄ar̄ pfidos coartāt et error̄
illoꝝ machinatioēs debellando deuaf
fāt. Unde rogauerūt ionathā dext̄s
s̄ dari gazenses. q̄ accep̄ filioꝝ obsides
mittēs ī iherl̄m. cū p̄uitate deuicta
supboꝝ iā diuitiꝝ uītati resistē n̄ ua
lentes. paci s̄ fedā magist̄s eccl̄ie da
re deposcūt. suo filioꝝ eis obsides tra
dūt. hoc ē fidi pignora. error̄ uidē ab
negationē. y obedientie subiectionē. ī
eccl̄iam p̄mittūt. q̄tenꝝ cōfūsiōis sue
ad fide sp̄es c̄ta reddat.

Et audiuit ionathas q̄ p̄uaricati
s̄ p̄ncipes demetriꝝ in cades. que
ē ī galilea. cū exercitu multo. uolenteꝝ
eū remouē a negotio regni. et occur
rit illi. fr̄em aū suū reliq̄t int̄ p̄
uincia. Demetriꝝ p̄ncipes q̄ p̄uari
cati s̄ ī cades galilee. n̄ īgrue potes
tates secl̄ares intelligi poss̄t. que li
cet it̄ fideles p̄t̄ catholicā cōfessionē
annumēt. hoc enī cades que in
t̄ptat̄ sc̄a ul̄ mutata. y galilea hoc
ē t̄smigratio fr̄a p̄figām exp̄mūt.
sepe t̄n̄ tales fraude molunt̄ in
negotio regni t̄rest̄s. Q̄b̄ oc̄erit io
nathas. q̄ necē ē ī istis sollertia.
sc̄oꝝ doctoꝝ oc̄erat. ne fraude q̄
disponit̄ aīo. expleat̄ f̄co. Symonē
t̄n̄ fr̄em suū reliq̄t int̄ puinci
am ut tueret̄ eā int̄n̄secus cont̄
petulantia īsolentiū. sic uenī sc̄i
p̄dicatores. licet aliq̄ se act̄ mode
randos. y īdisciplinatoꝝ īfestati

ones tempanda p̄orrigāt. tam nul
lom̄ sui iuris ministriū ordinare
inf̄ eccl̄iam cessat̄. s̄ h̄nt̄ ^{sem} ibide qui
reglarē ī om̄ib̄ conseruet̄ discipli
nā. ut sic in ext̄iorib̄ utile. sic ī
int̄iorib̄ ubiq̄ iueniant̄ salubres.

Et applicuit symon ad bethsurā
et expugnabat eā dieb̄ multis.
Et conclusit eō. y postulauerūt ab eode
tras accipe. y dedit illis. Et eiec̄ eō ī
de. y cepit ciuitatē. y posuit ī ea p̄si
diū. Q̄d p̄bethsurā n̄ lectio sc̄arū
sc̄pt̄ar̄ denotat̄. q̄ bethsura dom̄i ro
bustoz int̄pretat̄. y b̄n̄ sc̄pt̄a sac̄ do
m̄i robustoz dici pot̄. q̄ ibi quiq̄ ro
busti y fortes uiri semp̄ discendo. y
b̄n̄ opando īhabitāt. qui cū psalm̄
ta ī lege d̄ni meditant̄ die ac nocte.
In hac enī domo aliq̄n̄ h̄etici falso ī
habitare uident̄. cū sc̄pt̄as lege. sed
n̄ itelligē ^{ōno} p̄bantur. V̄n̄ d̄r̄ qd̄ symon
expugnauit bethsurā dieb̄ multis.
y cepit ciuitatē. y eiec̄t̄ p̄uos habita
tores inde. posuerit q̄ p̄sidiū. q̄ doc
tores sc̄i hoc h̄nt̄ maxime ī conatu.
hoc toto agūt̄ nisi. ut h̄eticoꝝ expug
nēt. falsā eoz opinionē destruendo.
sc̄pt̄am q̄ legis d̄i ab eoz manib̄ eru
ant. ponente ī ea p̄sidiū. hoc ē p̄ios
serutatoꝝ. y meditatoꝝ sapiē di
uine. q̄ studeāt recte itelligē. y recte
proferre diuinū sermonē.

Et ionathas y cast̄ et applicauerūt
ad aquā genesar. y aī lucē uigla

uerūt in campo asor. ⁊ ecce cast^a a
 lienigenarū occērebāt ī campo. ⁊ et
 tendebāt ei īsidias ī montib⁹. ipē
 aut occērit ex adūso. īsidie ū exsur
 rerēt de locis suis. ⁊ cōmiserūt
 bellū. ⁊ fugerūt q̄ erāt ex parte iona
 the om̄s. Nemo relict⁹ ē ex ei⁹. n̄ ma
 thias fili⁹ absalomi. ⁊ yda⁹ fili⁹ cal
 fi. p̄nceps milicie exercit⁹. ⁊ c̄. Qd̄ ē qd̄
 ionathas ad aq̄. genesar cast^a applicu
 it. n̄ qd̄ cet⁹ scōy p̄dicatoz spū dī ac
 census. mūdānis fluctib⁹. ⁊ īfide
 liū p̄secutiōib⁹ obuiare parat. Stag
 nū genesareth idem ēē dicit qd̄ ma
 re galilee ul' mare tyberiadis. s; ma
 re galilee. ab adiacente puincia dic
 tū. mare ū tyberiadis a prima ci
 uitate q̄ olim cennereth uocata. s; ab
 hōde retrarcha instaurata. ī ho
 norē tyberū cesaris. tybias ē appella
 ta. Porro genesar a lacu ipi⁹ natā q̄
 c̄spantib⁹ aq̄s deserpo s̄ excitare aurā
 phibet. ḡeo uocabulo q̄i generās s̄ au
 rā dī. neq; enī ī stagni moīe st̄ntur
 aq̄. s; frequentib⁹ auris spirantibus
 agitāt haustu dulcis. ⁊ ad potandū
 habilis. S; hebreē lingue cōsuetudīe
 om̄s aq̄rū congregatio. siue dulcis
 siue salsa. mare nūcupat. Q' lac⁹ in
 t̄fluente iordane. clx stadijs in lon
 gitudīem. ⁊ xl extendit⁹ in latitu
 dinē. Q' ḡ stagnū. siue p̄sens secu
 lum designat. ionatha⁹ n̄r cū suis
 seclari tumultu resistē^{pro} parat. ⁊ et

ante lucē uigilare etat ī campo
 asor. hoc ē ḡt īsidias diaboli ui
 gilanti studio se obseruare curat.
 Asor autē int̄ptat sagitta lumini.
 ⁊ apls de eode apostata anglo sc̄bēs
 ait. Ipē enī sathanas t̄nsigāt se
 ī angelū luci. Vñ n̄ mirū si mi
 nist⁹ ei⁹ transfigurent⁹ uelud mi
 nist⁹ iusticie. Ibi alienigene occēren
 tes ī campo tendt īsidias ī monti
 b⁹. q̄ siue maligni sp̄c. seu ī p̄uisi
 homines. ī luxuria atq; supbia p̄
 senti⁹ uite ul' seclari⁹ desidij q̄s
 cūq; possit seduce cōtendit. quib; ne
 cēē ē. ii milite⁹ x̄ erāt ex adūso. et
 cōfligāt fortit cū illi⁹. ne forte cō
 sentiāt p̄suasiōib⁹ eoz. ⁊ uoluptati
 b⁹ atq; illeceb⁹ dissoluant. S; cōmis
 so p̄lio fugerūt hi q̄ fuerāt ex par
 te ionathe om̄s. ⁊ nemo relictus
 ē ex ei⁹. n̄ mathathias fili⁹ absolo
 mi ⁊ ydas fili⁹ calfi p̄nceps milicie
 exercit⁹. q̄ p̄hdolor multi de ecclīasti
 cis p̄ ambitionē ⁊ uoluptatē istius
 mundi subūtunt. Vñ in parabola
 eūglica dñs ait. qd̄ exorte spine suf
 focauerūt segetē. hoc ē diuitie ⁊ uo
 luptatē uite. suffocēt ūbū. ita ū n̄
 ferat fructū. S; tam matathias
 q̄ int̄ptat donū dī. ⁊ ydas hoc ē
 cōfites. restāt cū ionatha. q̄ illi
 q̄ dono dī illuminati atq; cōforta
 ti s̄. ⁊ rite credendo atq; bñ opan
 do. uacit⁹ dī s̄ cōfessore⁹. hi p̄seuānt

in castis ecclesie. ⁊ hostes fortiter premunt. donec conterant eum. ⁊ suos qui cedendo hostibus fugerant castis persistens iterum restituant. **S**i uideamus quod fecit ionathas quando milites sui usi sunt in fuga. Scidit uestimenta sua. ⁊ posuit terram in capite suo ⁊ orauit. et reus est ad eos in plium. ⁊ uicit illos ⁊ pugnaverunt. Sic enim impositi ⁊ magister ecclesie agere debent. quando suos lacessere in plio. ac terga hostibus uideant conspicunt. scindere uestimenta sua hoc est corpus ieiunium ac lacrimis affligere. et ponere terram in capite suo. hoc est fragilitatem corporis reuoluere in mente sua. et orare dominum pro delictis populi. uel ipse qui omnipotens est. operetur salutem gratia infirmos. ⁊ reducat eos ad sanitatem persistentem. Sicque exhortari unumquemque oportet. ut resipiscat a diaboli laqueis qui captiuus fuerat ad eius uoluntatem. et reuertatur ad dominum. ⁊ miserabitur eius. ⁊ ad dominum nostrum quoniam multum est ad ignoscendum.

Et ceciderunt in illa die de alienigenis tanta milia uiroꝝ. ⁊ regissus est ionathas in iherusalem. Nota quod alienigenae ternario numero persistent. quia per seculum trinitatis fide. uniuersi hostes ecclesie perierunt. superant atque persistent. Et tertia credentium regedit cum duobus in iherusalem mysticam quae est mater omnium nostrum. ut ibi gratias ⁊ laudes referat deo nostro eternum ⁊ in seculum.

Et uidit ionathas quod in fine seculi tempore eum uiuit. ⁊ elegit uiro ⁊ mi-

sit romam statuere ⁊ renouare cum eis amicitiam. ⁊ ad spartam ⁊ ad alia loca misit epistolas. **Q**uod mittit ionathas ad romanos ⁊ ad spartam ⁊ ad alia loca. uel renouet pactum atque amicitiam cum eis. quoniam frater suus iudas pro eis illis sponte inuit. demonstrat quod magna sollicitudo sanctis debet esse predicatoribus. uel pacem quoniam christus in mundum obtulit. ipsi toto studio renouare atque conseruare uique contendat. quia ipse filius dei qui uenit in terram. uel pacificaret in carne sua celestia atque terrestria. statim ieronymi natiuitatis sue. uoluit ab anglis decantari. gloria ieremias dei. ⁊ in terra par hominibus bonae uoluntatis. quoniam utique pacem idem mediator dei ⁊ hominum. iam homo factus. sicut discipulis commendaui dicens. Habete salutem ⁊ pacem habete in uos. pacem meam do uobis. pacem relinquo uobis. Pace enim ⁊ concordia uniuersum corpus christi adunatum. regitur. ac stabilitur. quod autem cum primis suis non uult habere pacem in corpore christi nullam habet societatem nec iam ad eternam potest peruenire reque. unde separantur per operationem.

Et hoc rescriptum epistolarum quod misit omnes res sparsit. Omnia ionathae sacerdoti magno salutem. Inuentum est in scriptis de sparsit. ⁊ iudei quoniam sunt fratres. ⁊ quod sunt de genere abraha. Inne ex quo habet cognouimus boni facit scilicet nobis de pace uera. ⁊ non rescriptum uobis. ⁊ ceterum. Quoniam autem sparsit fuerit de genere abraha

quatin' eoz cōsilij p̄uis cōptis. dolū
 ipsoꝝ facili' p̄cauē possit. Qui renun-
 ciauerit eis supuenire ip̄os. ad eō uel-
 le nocte. Illi enī nocte parāt uenire.
 q̄ ceco corde opa meditant' tenebraſ
 agē. At contra ionathas' sius uigila-
 re. et ē i armis paratos ad pugna iu-
 bet tota nocte. q̄ pp̄ū ē electoꝝ ma-
 gistroꝝ. u. puigiles ac cautos doceāt
 eē subditos suos. om̄i tēpe isti' uite
 q̄ unincto degente' ad et̄ū finē tendit.
 Et audientes adūsarij q̄ parat' ē io-
 nathas cū sius i bello. timuerit ual-
 de. et accedente' foco' i castis medita-
 ti s̄ fugā. Qs̄ secut' ionathas tam n̄
 cōphendit. q̄ tūsslum̄ posito' tūen.
 formidat' adūsarij qd̄ se p̄parāt in
 sp̄itale p̄liū eccliaſtici. et accedente'
 focos i castis suis. hoc ē fingūt for-
 titudinē belli i turmis suis. s̄ in
 mane lucescentis fidi sp̄al' ionathas'
 hostes suos. q̄s tam n̄ cōphendit. idē
 ad credulitatē n̄ pduit. q̄ i amore
 fluctuanti' secl'i illos estuante' cō-
 spiciēs. irreuocabiles eē iudicauit.

55 I reūsu' ē ionathas et uocauit seniores
 56 ppli. et cogitauit cū eis edificare muro
 57 i iherlm. et exaltare altitudinē mag-
 58 nā int' mediū arcis et ciuitati. ut
 59 separaret eā a ciuitate. u. eēt ip̄a sin-
 60 gularit'. et neq; emat' neq; uendat'. Et
 61 cōuenērūt ut edificarēt ciuitatē. et ce-
 62 cidit mur' q̄ erat sup' torrentē ab
 63 ortu solis. et reparauit eū. Qs̄ io-

nathas reūsu' disposuit edificare
 muro' in iherlm. et cōsilio inuito cū
 seniorib' ppli p̄sidia astruē. et alti-
 tudinē magnā int' mediū arcis
 et ciuitatis. u. separaret eā a ciuita-
 te. significat scōs doctores p̄q̄. foren-
 sib' bellis ad temp' exoccupati fue-
 rit. int' de ecclie munitioē cū spi-
 ritualib' uiris tētare. ne forte phos-
 tes int'no' ledat'. hi ḡ q̄ i arce ciui-
 tati' erāt. et insidiabant' ciuib' ieroso-
 limitanis. significat hērico' q̄ in ar-
 ce supbie sue collocati. n̄q; adūs' ec-
 cliam dolo' machinare desistunt.

Qs̄ int'cludit ionathas' mystic' sp̄ita-
 li p̄sidio u. sit' singularit' et n̄ emat'
 uendat'. q̄ ex cōmunicatioē ualidis-
 sima ab ecclie unitate erecti. nec eoz
 secta recipit'. n̄ eccliaſtica doctna il-
 lis tanq̄ spurcissimi' et oī feditate' et
 pessimis porci' ad cōtaminandū ul-
 lom̄ cōmittit'. Cont'dicente hoc ip̄m
 et phibente dño saluatore i eūglio
 u. ait. Nolite sc̄m dare canib'. neq;
 mittati' margarita' ur̄as an̄ porco'.
 ne forte cōculcēt ea. et cōsi' dirūpāt
 uos. Qui' ḡ q̄ cecidit sup' torrentē ab
 ortu sol' quē et reparauit ionathas'.
 significat eō' q̄ uidebant' i ecclia ali-
 quā gregis s̄ cōmissi gerē. s̄ i reb' m-
 sitozis inuitentes atq; ab itioē secl'i
 deseruientes. p̄lapsi s̄ in uolupta-
 tib' uite. et a p̄o statu decide-
 runt. Qs̄ necē ē ut scōri

117.
collertna restaurare contendat. y ad
pore firmitate ecclesiastico dogmate
roborando reducere.

Et cum cogitasset trison regnare asie
y assumere diadema. & extendere ma-
nu in antiochum regem timens ne forte p-
mittet eum ionathas. s; pugnaret ad-
us eum. querebat comprehendere eum y occi-
dere. Et exurgens abiit in bethsan. y ex-
iit ionathas obviam ei cum xl milibus ui-
roy electoy in pluu. y e. Trison iste ypo-
crita atq; hereticoy figuram tenet. qui
aliter agunt aliter locunt. atq; aliud inten-
tione molunt. Cont qd ionathas cum
xl milibus occidit. qd cont tales euangeli-
ca doctna y custodia mandatoroy di ne-
cessaria e. Qd qd eni scdm euangeli-
ca docu-
mta legi precepta seruauit. hostium eu-
neous secur penetrabit. S; qd trison do-
lo psuasit ionathe ut remisit exerci-
tum secuq; pacifice prexit. sic q; eum de-
lusu captiuauit. atq; secu comeante
occidit. significat eoy ruina q se le-
gitime n obseruat. nec cautelam in
circuspectioe cordi. y gusioe corpi hnt.
Hos eni q illa euangeli-
ca doctna n ad-
tendit. u saluator discipulis suis pre-
cepit dice. uigilate y orate ne itretis
itemptone. Item. Adtendite iqt uo-
bis a falsis pphis q ueniunt ad uos
in uest. ou. intn. au. s. lu. ra. mto
hostium supat atq; itimit exercit. qd
magistru celestis doctna ab ill non
condigne seruat. Porro in loco io-

nathe symon fr et sacerdocio fungi-
tur. y ppli ducatum gerit. cum in presen-
ti ecclesia alijs decedentib; alij substi-
tuunt q locum regiminis teneat. et
in castis spitalib; milite. x sedulo exerce-
at. qm hostib; uniuersi belligerando
oportune resistere ualeat. S; trison
typic simili in symone fictioib; fal-
sis ut frem ei delusit decipe cona-
tur. q nq. antiq; hostis pse suosq;
ministros cultorib; x insidia dis-
pone cessat. s; q symoni hoc e obe-
dientis y diuinis precepti rite obtem-
peranti digne gerit officium. uniuero-
hostium supno adiut auxilio p deui-
tare scandalum. Trison u similis cum io-
natha filio ipi qd obsides accepit it-
fecit. licet eo pmisit simili cum patre s-
uando. q antiq; hosti qscuq; se-
ducendi in pti morte impellit. horz
perfecto filio. hoc e opa licet antea pa-
cem blandiendo simulauit. in fine e-
tino cruciatui digna manifestabit.
Porro y ionathas simplicium q s in ec-
lesia typum gerit. qd insutia callidoy ad-
temp captiuare uidet. cum corporalib;
dampnis eos affligit q aie tam in fidi-
uitate persistente libere p morte carni
in lucem euadant perpetua. unde y plu-
rimi ipoy p obitum presentis uite uic-
tricia signa iuxta sua sepulchra
hnt meruerit. sic symon in sequenti-
bus legit pat y mat y frib; memori-
ale in sepulchris ipoy gdidisse. Porro

qs saluator in simplicitate ⁊ in in-
nocentia sua pmanente gfortat di-
ces. Nolite timē eos q occidit corpu:
⁊ ph n hnt qd faciant uob: s: poti⁹
eū timete q p q occidit hē potesta-
tē mittē i gehennā igni. Iter. Be-
ati estū ait cū maledixit uob ho-
mine ⁊ psecuti uos fuerit ⁊ dixerit
omē malū adūsū uos mīciete ppter
me. gau. i il. di. ⁊ ex. qm mer. urā
mul. ē in ce. De quib⁹ psalmista a-
it. In memoria etna er. i. ab audi-
ma. n̄ timebit. hi scil p mortē ma-
gis ualē ⁊ felici⁹ uiuē credunt. Cū
ipē rex ⁊ dñs eoz ihc uidl ⁊ x̄ tum-
phos eoz signis ac miracis corcan-
tib⁹ i toto orbe declarare cognoscit.
ita ut iuxta memoriā reliqar ipoz
cecis t̄buat uis. surdi audit. claudis
ḡsiū. et muti loq̄la. ac uariis egritu-
dinib⁹ cura salub⁹ peoz oroes p̄stet.
et econtrio ibide p̄vri ac malignosi
a demonis iuadant. flagitiosi ⁊ iere-
duli puniant. ipi q demone ualidi
tornti iuxta id qd palā rugiendo
cōfiti cogunt excrucient. Et edifica-
uit symon sup sepulchrū pat̄ sui
⁊ fr̄m suoz edificiū altū uisū. lapide
polito ante ⁊ ret. et statuit septē
pyramidas unā cont unā pat̄ et
mat. ⁊ q̄tuor fr̄ib⁹. Et his ecūposuit
colūpnas magna. ⁊ sup colūpna ar-
ma ad memoriā etnā. et iuxta ar-
ma naues sculpta q uident abho-

55
55
55
55
55
55
55
55
55
55

55 minib⁹ nauigantib⁹ mare. hoc ē se-
55 pulchrū qd fec̄ in modin. usq; i hē di-
55 em. Symon pat̄ ⁊ mat̄ ⁊ fr̄ib⁹ ex lapi-
de polito memoriā sup sepulchra fa-
bricat. cū sc̄i p̄dicatoz facta p̄ceden-
tiū patrū ac finē ḡlosū ad exemplū
p̄sentib⁹ cōmemorando magna aucto-
ritate ostendit. hoc ē enī ante ⁊ ret
lapide politū ponē. ut qlt̄ ante finē
uite pio dogmate ⁊ sc̄a cōsatiōe uir-
erit. et q̄le exemplū patientie ac lon-
ganimitati⁹ sue post obitū posteris
reliq̄rit. manifeste auditorib⁹ sui stu-
deant fida narratiōe declarare. Qd
autē sc̄i uiri pat̄s ac mat̄s atq; fr̄m
noīe nuncupent. ostendit saluator
i euglio dicēs. q̄cūq; fecit uoluntatē
pat̄s mei. ipē m̄s fr̄ soroz ⁊ mat̄ ē.
Hic ⁊ apls paul⁹ ad corinthios ait. Hā
si decē milia pedagogoz habeat in
x̄. s: n̄ multos patres. Hā i ihu per
eugliū ego uos genui. ⁊ de timotheo
ad philippenses ait. Expūntū autē
ei⁹ cognoscite. qm sic pat̄ fili⁹ meū
seruiuit i euglio. Statuit ⁊ symon
septē pyramidas unā cōt unā pat̄
⁊ mat̄ ac q̄tuor fr̄ib⁹. cū doctor qui
libet qlt̄ unicuiq; psone p̄oz pa-
trū lux sapiē q p̄ septiformē sp̄m
fidelib⁹ t̄buit collata sit demon-
strat. ⁊ ecūpon̄ his colūna magna.
et sup colūpna arma ad memoriā
etnā. cū firmitatē ⁊ rectitudinē fi-
di eoz. et i ipa fide qm armū sp̄alib⁹

xiii. ca.

cont' hostes pugnauerit insinuat.
 Et iuxta arma naues sculpta' que
 uident' ab omib' nauigantib' ma-
 re' q' qlit' pdicatores iusti p'sentis
 uite pelag' nauigio cruci' x' t'nsierit.
 omibus i mundi isti' fluctib' labo-
 rantib' ad spe' solaciy ipsoy docendo
 intimat'. ut cognoscat qm sic illis
 pdictu' nauigiu' salubrit' contulit
 ut' quieti' ita y s' credulitas passi-
 onis x' y n're redemptiois i ipa si con-
 digne eide credulitati opa h're ue-
 lint. portu' salutis etne conferat
Trison aut' cu' it' facit cu' antio-
 cho rege adolescente. dolo occidit
 cu' et regnauit i loco ei' et imposu-
 it s' diadema asie. y fec' plagam mag-
 nam in tra. y e'. De hoc pompey ita re-
 fert. Du' h' agunt' inter i' syrie
 partib' trifo *repu' q' se tu-*
 tore antiocho *demetriy p-*
 uigno substitui *a p'plo laboraue-*
 rat. occiso pupillo *regnu' syrie iua-*
 dit. q' diu potit' *tande exolescente*
 fauore recenti' impy ab antiocho pu-
 ero admodu' demetriy i asia edo q'
 uocabat' bello uincit'. rurs'q' regnu'
 syrie ad sobolem demetriy reu'it'. Et
 elegit symon uiro' y misit ad deme-
 triu' regē ut faceret remissionē re-
 gioni. q' act' omis t'fonis p'direpti-
 onē fuerat gesti. Et demetri' rex ad
 ūba ista respondit ei' y sc'psit eplam
 talem. Rex demetius symoni sumo

sacerdoti y amico regū. y seniori
 b' y genti iudeoy salutē. Coronā
 aureā y balteū. q' misisti' suscepti-
 m'. et parati sum' face' uobiscū
 pacē magnā y e'. Qd' symon ad de-
 metū regē uiro' misit ut faceret re-
 missionē regioi. hoc ni falloz signi-
 ficat qd' scā ecclia pdicatore' suo' ad
 pncipem isti' mundi dirigit. q'm
 eo' ūbo fidi s' cōciliet. y act' t'foni' fi-
 gural'. hoc ē hēticoy atq' scismati-
 coy in irritū ducat. eoy q' supbiam
 ppt' q' noluerit mansuetudini eccle-
 siastice cede' p' rigore' extar' potestati
 cōterat. Quib' et coronā aureā ipsi
 legati defert'. y baen qd' tradit' orna-
 mēti eē colli ex anulis aureis g'fectū
 scdm morē puincie. cū ei' p' bono cer-
 tamē uite etne coronā. y p' solatio o-
 portuno q' ecclia sius edicti' atq' defen-
 sioib' adiuuet' p'mia celestia repmittūt
In illis dieb' symon applicuit i gazam
 y cōcūdedit eā castis y fec' machinā. y ap-
 plicuit ad ciuitatē. y percussit t're unā
 et cōphendit. et q' erupunt erāt int'
 machinā i ciuitate. et frs ē mor' mag-
 n' i ciuitate. Qd' qd' symon gazā ob-
 pugnare agg'it'. n' qd' pdicatore' scī
 mundi errores debellare conant'. Ga-
 za q' int'ptat' fortitudo ei' sig' genti-
 um rigore' atq' duriciā. Cōstituit g'
 machinā multa' symon adūs' gazā.
 cū doctores scī diuisa' species dogma-
 tū ad capiendā' gentiū munitioēs

55
55
55
55
55

constituunt. quatin⁹ eas p̄da salu-
tiferā ī dominiū regis sui ihu iud̄
x̄ redigāt. in q̄ p̄cussit fr̄e unā et
ḡphendit. cū sup̄biā gentiliū stra-
uit. eoz q; corda in obedientiā eūgly
addux̄. Qui aū erupant capiebant in-
tra machinā ī ciuitate. q̄ īsolentia
barbaroz licet euadē rete eūgly q̄
suerit. tam̄ iudicis testimonijs legi-
di cū ligata y cōp̄ssa ē. Et fr̄s ē mot⁹
magn⁹ in ciuitate. cū tot⁹ mund⁹ con-
cussu⁹ ē eūglyca p̄dicatiōe. Not⁹ enī mag-
n⁹ fr̄s ē ī ciuitate. q̄n̄ gentiū feritas
excitata ē ad p̄seq̄ndū ofensores x̄. ut
uī efficiēt̄ martyre⁹. q̄ fidi ac dogma-
tis x̄ fidi erāt assertore⁹. Et ascendent̄
q̄ erāt ī ciuitate cū uxorib⁹ y filijs su-
p̄ murū scissi⁹ tunici⁹ suis. Et clama-
uerūt uoce magna. postulante⁹ a symo-
ne dext̄s s̄ dari. y dixerūt. Non nob̄
redda⁹ sc̄dm malicia⁹ nr̄as. y suem⁹
t̄. Et flex⁹ symon n̄ debellaū eo⁹. y eie-
cit eo⁹ tam̄ de ciuitate. et emunda-
uit edes ī qb⁹ erāt simulac̄. Q̄ s̄ illi
q̄ cū uxorib⁹ y filijs sup̄ murum
scissi⁹ tunici⁹ ascendent̄. y a symone
dext̄s s̄ dari postulauerūt. n̄ illi q̄
solicitudinib⁹ y cupiditatib⁹ hui⁹
mundi diuicijs impliciti. p̄t modū
cōūsi n̄ uestim̄ta sua. s; corda p̄ pe-
nitentiā scindente⁹. dext̄s recōcilia-
tiois ac societatis ab ecclesiā s̄ dari
expetūt. Quoz peticiōi miserando
symon sp̄al⁹ cōsenties. n̄ anathema

s; sc̄dm m̄ias
tuas

us gladio eo⁹ p̄cutit. s; de sup̄sticiōe
gentilitati⁹ educēs. errore⁹ eoz absci-
dendo amouit. q̄tin⁹ habitatiōe cō-
dignā ī eoz pectorib⁹ dño x̄ p̄paret.
Q̄ tē int̄uit ī eā cū ymni⁹ b̄ndicens
dn̄m. y eiecta ex ea om̄i munditia⁹
collocatū ī ea uiros⁹. q̄ legē faciūt. Et mi-
niū eā. y fr̄s s̄ habitatiōe. Et y q̄n̄
errore⁹ eiecti fuerūt gentiliū cū lau-
dib⁹ di doctores sc̄i ī conuenticla itra
būt gentiū. Et q; uiros⁹ q̄ legē faciūt
ibid̄ ponit. q; uos cultore⁹ x̄ p̄ys p̄dica-
tionib⁹ ibi eē faciūt. Et muniūt eā fa-
ciūt q; s̄ ibidē habitatiōe. cū p̄ eū
ḡliū undiq; fidi munitiōe ecclesiam
firmante. in ei⁹ domicilio ip̄i magist̄
cōmorando. p̄ labore pro et̄na p̄mia q̄m
p̄ cōfessione ip̄oz impenderat. a iudi-
ce uiuoz ac mortuoz ī fine s̄ ret-
buenda

ui autē
ihrlm. phi
di y ingredi ī regionē. et emē ac uen-
de. Et esuriert̄ ualde. y multi ex eis
fame p̄ert̄. y clamauerūt ad symonē
ut dext̄s accipēt. y dedit illi. y eiec-
eo⁹ inde. y mundaū arcē a cōtaminati-
onib⁹. Hi q̄ erāt ī arce ihrlm. et sepi⁹
ifestabāt iudeos. significāt hētico⁹ et
scismatico⁹. q̄ ī arce sup̄bie sue se col-
locante. lite⁹ y bella mouēt cont̄ ca-
tholico⁹. Q̄s uetat symon eḡdi yigre-
di ī regionē y emē ac uende. q; talib⁹
doctores sc̄i. cū catholico⁹ cont̄dicūt

omne societati h're comunione. Propt
 qd multi ex ei fame pierit. qd multi ex
 isti cu anathematizati ex gmunione
 ecclie sastrati fuerit. famem ubi dei
 et media spal scie dispeut. s; qd necessi
 tate extrema copulsi huicemodi s derts
 comuniois dari ab ecclia postulauerit.
 hoc ei ab ipa indicit pactu. ut relinquat
 errores suos. anathematizet secta ne
 fanda qb' antea adheserit. et mun
 dent glciam sua ab omi neqcia heseoz.
 sic comunioi ecclie restituant. Un co
 uenient subiungit. **E**t intuerit
 i ea t'ia y uicesima sedi msi. anno cen
 tesimo septuagesimo pmo. cu laude
 y rami palmar. y cinis y cymbalis. et
 nabilis. y ymni et cantici. qd g'rit e
 inimic' magn' ex isrl. Et constituit om
 nib' anni. ut ager dies hic cu leticia.
 murauit monte t'pli q' erat sec' ar
 ce. y habitauit ibi ipe y q' cu eo erant.
 Nui isti hoc centesim' septuagesim' et
 pm' y uicesim' t'ci. sac's pleni s' mys
 terijs. Ham centesim' in quo habraha
 y saac pmissiois filiu genuit. uite
 significat pfectione. Septuagesim' i
 q' captiuita' isrlitar' soluta e. pcoru
 significat remissione. S; q' h' n' n' in
 ecclie consistit unitate. p'p'ea sup sep
 tuagenariu num monas addita e.
 Porro uicesim' t'ci' n'is. sc'e t'uitati' fi
 dem cu duob' p'cepti' karitati' in qb'
 tota legis plenitudo consistit. designat.
 Sed's autē msi' inq' pascha face uide

bant. illi q' sup aiām hoīs immūdi.
 erāt. tēp' grē y cōuocatiois gentiū of
 tendit. Cū g' scdm hāc distinctionem
 atq; significantiā mysticoꝝ uiuoz
 uictoria a fidelib' capit'. hoc ē ut scē
 tuitati' fide cū duob' p'cepti' karita
 ti' scdm euglicā doctnā integm ser
 uēt. y uite pfectionē p modulo suo
 habente. in ecclie unitate intellec
 tu y fide pmanendo ad plenitudinē
 remissiois pueniāt. sic tē rite cum
 cantico y rami palmar. hoc ē cū lau
 de uā y cta uictoria celestē int'unt
 ihrlm. ū multiplices grās y laudes
 p adeptā salute y securitate catori
 suo ppetualit' referāt. q' contrit' est
 inimic' magn' ex isrl. y mors cū ipso
 mort' auctore i ppetuū existat damp
 nata. Hec refugit hāc expositionē
 seqnti' sens' sententia ū sc'ptū ē. qd
 constituerit symon ut omib' annis
 diei hui' leticia ager. et qd munie
 rit montē t'pli q' erat sec' arcē. y ha
 bitauit ibi ipe y q' cū eo erat. q' omi
 tēpe isti' uite. illi' diei memoria in
 spe retinenda ē. in q' triūphantes
 de morte p grām redēptoris nostri
 uite restitueim' etne. ido enī singu
 lis annis resurreoīs dnice sollemp
 nia celebram'. ut idicem' nos p ei'
 resurrenē y uictoriā spare nostroz
 corpū resurrenē i fine seclī futām.
 y uitā i celesti regno ppetuā. Propt
 qd montē t'pli q' ē sec' arcē munire

debem? hoc ē x incarnationē. que om-
 nē altitudinē pfectiōis scōz pfectione
 sua tñscendit firma fide ī corde tenē.
 ī hoc omī tēpe uite nrē tā p nō q
 ī p nob cōmissō siue p societate con-
 iunctō pie laborare. quatin' et cōpi
 giuncti atq; coadunati siml' cū ipso
 capite regni celesti' efficiam' hēdes.
 Iur' uidē diei leticiā atq; memoriā.
 beat' petr' apl's ī eplā sua nob cōmen-
 dat dicens. unū ū hoc lateat uos
 kmī. qz un' dies apd dīm sic mille
 anni. y mille anni sic un' dies. Nō
 tardat dñs pmissi. s; patient' agit
 ppter uos. nolēs aliq. p're. s; om's ad pe-
 nitentiā reūti. Adueniet aut' dies do-
 mini sic fur. in q' celi magno impe-
 tu tñsient. elemēta ū calore soluen-
 tur. Cū h' g' dissoluenda sūt oīa. q'
 les uos oportet eē ī scē' cōu'satiōi-
 b' y pietatib'. expectante' y ppante'
 diei dī. p q' celi ardente' soluentur
 y elemēta igni' ardore tabescēt. Ho-
 uos ū celos y nouā trā. y pmissa ipi'
 expectam'. in q'b' iusticia habitat.
 Propt' qd kmī h' expectante'. satagi-
 te immaclati y iuolati ei iueniri ī
 pace. y dñi nrī longanimitatē salu-
 tē arbitramini.

Et uidē symon iohem filiū suū
 qd uir ē. y posuit eū ducē uir-
 tutū uniu'sar. y habitauit gazaris.
 y ē. Symon iohi filio suo cū uidēt
 qd uir eēt ducatuū uirtutū uniu'

sar cōmisit. ut ostendēt qd null' ma-
 gistroz filio ul' disciplo suo debz com-
 mitte potestātē. ac ordinē ecclesiastici
 regimini. n' antea eū uideat eē uirū.
 hoc ē sensu pbatū. et uirtutū opib' stu-
 diosū. S; q' ī superiorib' dixim' symonē
 scōz gerē figurā doctor. pot' ī hoc lo-
 co p significationē pncipē expmē pas-
 toz. qui pplo catholico sac' regimini
 ministriū. y omiū uirtutū dedit noti-
 ciā atq; effectū. cui y optime cōuenit
 qd ī seqntib' scēptū ē.

Et siluit oīs trā iuda omib' dieb'
 symois. y qsiuit bona genti sue.
 placuit illi potestas ei' y gla' ei' omib'
 dieb'. Et cū oī gla' sua accepit ioppen
 ī portū. et fec' uirtutū ī insul' maris.
 et dilatauit fines genti' sue. y obta-
 nuit regionē. y cōgregauit captiui-
 tatē multā. et dñat' ē gazare. y beth-
 sure y arci. q' abstulit ī mundicia'
 ex ea. et n' erat q' resistēt ei. Et un'
 q'sq; colebat trā suā cū pace. y dabat
 trā fruct' suos. y ligna campoz fruc-
 tū suū. Seniore' in platei' sedebant
 om's. et de bonis trē tētabāt. Et iu-
 uene' iduebāt se glam'. y stolas belli.
 Ciuitatib' t'uebat alimonias y con-
 stituebat ea ut eēnt uasa munio-
 nis. q' ad usq; noiātū ē nom' gl'e eius
 usq; ad extmū trē. fec' pacē sup ter-
 rā. y letat' ē isrl' leticia magna. I se-
 dit un' q'sq; sub uite sua. y sub ficul-
 nea sua. nec erat q' eo' terrēt. Defec'

impugnās eos sup trā. Reges contriti
sunt ī dieb' illis. et cōfirmavit omne
humiles ppli sui. et legē exōsiuit. y abstu
lit omnē iniquū y malū. Scā glificavit.
y multiplicā uasa scōy. Scptū ē in
ysaia ppha de ipō dno saluatore. mul
tiplicabit' et' impiū y pacis n̄ erit fi
nis. sup solū dō y su. r. et' ut gfirmo
illud y corroboret ī iusticia y iudicio
amodo y usq; ī sempitnū. Principat'
aū illi' et' impiū erit sup solū y su
p regnū dō. qd' p' captiuitatē babilo
nicā fuerat dissipatū. ut gfirmet il
lud y robozet et doceat eē ppetuū. n̄
cassa dī pmissio iudicēt. et ī psalmo
ppha dīc. oriet' ī dieb' et' iusticia y ha
bundantia pacē don' extollat'. Nemi
ni enī alit' hec cōuen' pmissio. n̄ soli
mediatori dī y hominū hōi ihu xpō.
q' p nob' icarnat' p obedientiā crucis
celi trē q; possessor ē fr̄s. cui pat' per
ppham ī psaltio ait. Postula a me. y da
bo t' gente' hē. tu. y poss. tu. ter. t'.
Dilet oīs trā iude oīb' dieb' symonis.
q' trā ecclie atēpe incarnatiōis ē us
q; ī sempitnū. licet forinsec' psecuti
ones ab inimicis tolēt. int' tam pa
ce fruit' uā. Cui idē saluator ī euglio
ait. pacē meā do uob' pacē meā relin
quo uob'. Ipē gfirmavit bona genti sue.
y placuit illi' potestā et' y glā ei' omī
bus dieb'. Oīa uidl' bona ab ipō colla
ta s̄ ecclie ī remissionē p̄cōy. donati
one uirtutū. In cōplacet illis potes

tas et' y glā et'. q' illi soli seruire oī
tempe elegit. Ipē accepit ioppen ī
portū. y fec' intitū ī insul' mari. cū
ex gentiū pplō s̄ fundauit eccliam.
unde intitū fidi p̄eugliū pandet
gentib' tot' orbis. Ioppen pulchri
tudo it̄ptat'. et q' pulchrior ē scē
ecclie cui sponsus ī cantico canticoy
ait. qm' pulchra es amica mea q' pul
chra es. ocli tu. co. ab. e. qd' intn. lat.
Vn dilatauit fines genti' sue ecclie
scil'. y obtinuit regionē tot' mundi.
et cōgregauit captiuitatē multā.
de q' in psalmo scptū ē. ascendens
ī altū captiuā dux. cap. de. do. h. I do
minat' ē gazare y bethsure y arci.
q' mūdi fastū p eūgliū domando
ī pū redegit dominiū. y abstulit
immūdiā p̄cōy atq; uitioy. mun
dans eā lauac' regnatiōis. q' n̄ erat
q' resistēt ei. De quo scptū ē. ī uolun
tate tua dñe uniuersa s̄ posita. y n̄ ē q'
pos. re. uo. tu. tu. e. fe. ce. y t'. et uni
ū. q' ce. am. con. do. u. t'. Et un'q; co
lebat trā suā cū pace. corp' suū scil'
ūtitib' exiens. ul' trā ecclie bonis o
pib' singli' q; scōy p uirib' colunt.
et trā dabat fructus suos. caro uidl'
nra bonoy opū fruct' affert. Simili
ter y ligna campoy. hoc ē hoīes u
riditate fidi semp florentes. germi
na uirtutū pferūt. Seniores ī plate
is sedebant oīs. y de bonis trē t̄ta
bant. et iuuenes induebāt se glām

in stolas belli. In senioribus possumus ac
cipere prophetas. apostolos. et doctores sancte ecclesie.
qui auditores suos consiliis inuadunt. et
sermonibus roborant. iuuenes certe fide-
lium. qui gloria confessionis et freti. induunt
se armis uirtutum. qui facilius possunt gerere
hostium exercitum. Ciuitatibus tribuebat ali-
monia. hoc ecclesie impendebat sermo-
nem doctrine. quasi instituit uasa esse muniti-
onis. ut scilicet thesauri sapientie spiritualis serua-
uerint in conscientia pura et fide non ficta.
quod tamdiu fecit quoad usque. notatum est no-
men glorie eius usque ad extremum terre. quod in
omni terra. primum sonus predicationis apostolorum.
in fine. oritur. uel est. Vnde per ysaiam prophetam dicitur.
Auditam faciet dominus gloriam uocis sue. et
terrorem brachii ostendet. Fecit pacem super
terram. quia ipse est pax nostra. qui fecit utique unum.
Letatur in israhel leticia magna. quia letabi-
tur in domino. et in eo. et in eo. et in eo. Et sedit
in quibusque sub uite sua. et sub ficulnea.
nec erat qui eos terret. iuxta illud quod
in micha dicitur. requiescet in quibusque sub ui-
nea sua. et sub ficu sua. et non erit qui ex-
terreat. Hec est uinea. quam in euangelio loquebatur.
ego sum uitis. et uos palmites. et patris meus
agricola. Omnis qui non facit fructum bonum ex-
cidet. et in ignem. Huiusmodi fetu comedunt
et bibunt. et letificant cor hominis. et in-
ebriantur amicos sponse. et in regno dei no-
ui bibunt cotidie. Sub ficu autem requies-
cet. et nullas insidias reformidat. et
qui dulcedine sancti spiritus fruit. et illius fruc-
tibus saturatur. karitate. gaudio. pace. fi-

de continentia. patientia. De huic
modi dicitur plantatorum. qui plantauit ficum
comedit fructum eius. qui tales edificauit do-
mos. et plantauit uineas. De quibus et apostolus
loquitur. ego plantauimus. apostolus. et dominus. et au-
tere de. Comedet labores manus suas. et sem-
inas in spiritu de spiritu metet uitam eternam. non
diaboli. et satellitum eius fraudibus subplan-
tabit. Et confirmatum omnes humiles populi
sui. et legem exsequitur. Humiles populi sunt sancti
quos in euangelio pauperes spiritu uocat. opera quos populi
dei non uetascunt. sed inouabuntur et confirma-
buntur cotidie. ut non ambulent in uetusta-
te littere. sed in nouitate spiritus. tale legem ex-
sequitur symon noster. et abstulit omnem ini-
quum. et malum. cum in presbiteros doctores exco-
municat hereticos atque schismaticos. et omnes
impios. et in fine mundi mittet ange-
los suos. et colligent omnia scandala de reg-
no eius. Sed glorificauit et multiplicauit
uasa sanctorum. cum regionem noui testamenti
ordinabiliter. et rite in ecclesia sua seruare
facit. et multiplicat numerum credentium
ac bene operantium. quia ipsi sunt uasa sanctorum ap-
ta in ministerium dei ad capiendum diui-
na karismata. et dona spiritus sancti.
Et auditum est rome quod defunctus esset
ionathas. et usque in sparta. et co-
nstituti sunt ualde. Ut audierunt autem quod sy-
mon frater eius frater esset summus sacerdos loco
eius. et ipse obtinet regionem et ciuitates in
ea. seperserunt ad eum tabulis ereis ut re-
nouaret amicitias. et societatem quam fecerunt
cum iuda et scribis. et ceteris. **Q**uod symone

sacerdotiū accipiente diuise gente ad
 eū legato mittit rogantes ea q̄ paci
 sūt. siḡ qd̄ aplis atq; doctorib; noui
 testam̄ti p̄t passionē x̄. resurreōnē
 atq; ascensionē ad celos eūgliū mū
 do p̄dicantib; multitudo gentiū ad fi
 dem ḡfluxit. y pacē magno ope cū ec
 elia h̄re postulauit. mittente epl̄as.
 hoc ē secreta cord̄ sui p̄ cōfessionē ill
 patefacientes. q̄tin; uerbū uītatis
 accipiendo. regula iusticie ab eis edis
 cerēt. Tabule eree memoriale signifi
 cāt p̄petuū. septū ē enī in memoria
 et̄na erit it̄. ab audi. ma. n̄. ti. Ari; quip
 pe metallū diu durabile ē atq; sonoz.
 sic y amicitia atq; societa; scōz. firmis
 simū atq; clarissimū mansiois sue h̄t

Posth̄ aut̄ misit symon statū 55
 numeniū romā. habentē clipeū 55
 aureū magnū pond̄ minar̄ mille. ad 55
 statuendū cū eis societate. y ē. **S**ymon 55
 romanū clipeū aureū mittit habentē
 pond̄ minar̄ mille ad statuendā cū eis
 societate. significās doctore; scōs i p̄di
 canōe eūgli; gentib; p̄mittē regnū ce
 leste. y et̄nā beatitudinē si fide x̄ reci
 pe uoluerit. eūgliā q; doct̄nā usq; i fi
 nē uite seruare. clipei enī rotunditas.
 y auri splendor. n̄n et millenariū nu
 meri p̄fectio. p̄ figurā et̄ne q̄etis coro
 nā significāt. **E**t statuerit ei libtatē. 55
 et descripserit i tabulis ereis. y posue
 rit i titulis i montē syon. hoc exem 55

plū septē octauadecima die m̄sis e 55
 lul y ē. lul m̄sis septē ē apud he 5
 breos. q̄ apd̄ ḡco; d̄r̄ gorpico; apud latino;
 ū september. sed dispari ordīe numō
 rū p̄t diuisa inchoationē annoz apud
 singlās gente; existit. Hā hebrei q̄ p̄
 mū m̄sem h̄nt nisan hoc ē ap̄lem. i
 sexto loco h̄nt sup̄ memoratū elul.
 Greci aut̄ q̄ suū annū achoāt a p̄mo m̄
 se ap̄leo. hoc ē a kalendi; decēbb; deci
 mū m̄sem h̄nt gorpiciū. Latini aut̄
 q̄ antiquit; p̄mordiū anni sui a kalen
 dis marci; habuere. septēbrē septi
 mū m̄sem cōputauerit.

Et suscepit symon y placuit ut
 sūmo sac̄dotio fungēt. y eēt dix
 y p̄nceps genti; iudeoz y sac̄dotiū. et
 p̄ om̄ib; eēt. Et septām istā dixerūt
 ponē i tabulis ereis. y ponē ea; in pe
 ribulo scōz i loco celebri. y ē. **P**eribu
 lus ḡce d̄r̄ mur; atrij dom; d̄ni. q̄ to
 tū templū p̄ q̄drū ambiebat i circu
 itū. sic beati; iheronim; i expositione
 ezechieli; p̄phe i lib; t̄rio decimo ostendit.
 In loco ḡ celeb; atrij t̄rior; dom; d̄ni po
 nebant̄ tabule eree. in q̄b; confirma
 tū fuerat p̄ septām sac̄dotiū symonis
 y filioz ei;. **I**ustice aut̄ x̄ sac̄dotiū y fi
 lioz ei;. hoc ē ppli; x̄ani. i ato dom; d̄ni.
 hoc ē i p̄senti ecclia septā testante y
 firmat;. et om̄ib; gentib; stabile y p̄pe
 tuū eē declarat. Unde ē illud qd̄ in
 psalmo septū ē. Iurauit d̄ns y n̄ peni

tebit eū. tu es sa. i. et. s. or. m. Item.
Semel inq̄t iuravi i scō m. si da. m. s.
e. i. et. m. y sedes sic sol i cōspectu meo
y sic lu. p. i. et. y tes. i. ce. fi. Hominiū
cōsuetudo ē freq̄nt̄ iurare ut eis pos-
sit aliq̄s cedere. d̄s enī semel iuravit
q̄ nulla uarietate tēpis immutat̄.
iurare aū illi d̄xim̄ uentā p̄mittē.
Nam cui se religiōi cōstringat q̄ n̄ h̄t
fortiore. Diē y i scō meo. l. i. x̄ q̄ diē.
Custodi aīam meā qm̄ sc̄s sū. addidit
q̄ si d̄s m̄ciar. si negatiue positū ē.
q̄d y usū cōmunis h̄t. Sem̄ x̄ s̄ om̄s
q̄ ei fideli m̄te c̄didint. q̄ i ip̄is futu-
rū regnū seminatū ē. q̄d uentura
messis ostendet sic et i uicesimo p̄-
mo psalmo ip̄e diē. sem̄ meū serui
et illi. Manebūt q̄ iet̄nū. q̄ in excel-
lenti ac beata cōsatiōe demorant̄.
uñ illo p̄e manē n̄ d̄ms. q̄ a regno d̄i
respuunt. Tron̄ aū d̄i hic itelligen-
da ē aīa fidel̄. i. q̄ reuā isidet qm̄ eā
maiestati sue illuminatiōe cōpleve-
rit. sc̄ptū ē. Sedes sapiē aīa it̄i. addi-
dit sic sol i cōspectu meo. lucida quip-
pe aīa illa it̄i qm̄ sede d̄xim̄ d̄ni sal-
uatoris. dicendo aū sic sol cōpationē
rerū uisibiliū fac. Hā si magnū ē de
creatura clarescē. multo meli⁹ de cre-
atore lucē. Luna p̄fecta siḡ t̄nsmu-
tationē corporū de corruptionē i in-
corruptionē. t̄c enī p̄fecta erit cor-
porū nr̄oy nata. qm̄ mortalita⁹ p̄
corruptio iā n̄ erit ulla. q̄d enī ip̄a

luna q̄ crescit y decrescit. carni⁹ huma-
ne mutabilitatē significat. in mul-
tis sc̄ptar̄ loci demonstri p̄. Hec qui-
dem testimonia de psalmis posuim̄.
ad ostendendū uī symonis firmissimi
y sempit̄nū ēē sacerdotiū.

Et misit rex antioch⁹ fili⁹ deme-
trū epl̄as ab insulis maris. symo-
ni sac̄doti. y p̄ncipi gentis iudeoy. y uni-
ūse genti. y erāt ḡnentes h̄c modū.
Rex antioch⁹ symoni sac̄doti magno.
y genti iudeoy sal. Q̄m̄quidē pestilen-
tes obtinuer̄t regnū patrū nr̄oy. uo-
lo autē uindicare regnū restituere
illud sic erat antea electū. feci mul-
titudines ex̄cit. et feci naues bellica.
Uolo aū p̄cedē p̄ regiones ut uleiscar
i eos. q̄ corrupūt regionē nr̄am. et
q̄ desolauer̄t ciuitates multa i reg-
no meo. y c̄.

Antioch⁹ q̄ adsidetes cognōiat⁹ est.
fili⁹ fuit demetriū soteris. fr̄ aū
demetriū iunior⁹ q̄ p̄t alexandrū fi-
lobalem regē i syria regnaū. Deme-
tri⁹ enī soter p̄t antiochū eupato-
rē filiū antiochi epiphani. ut cro-
nicon euseby et iheronimi testat̄.
regnaū anno duodeci. P̄t quē alex-
ander filobal⁹. anno decē. Post h̄c
demetus fili⁹ demetriū anno tres.
q̄ capt⁹ a parthi⁹ i hircania. ab arsa-
cide rege retrudit. Post quē antio-
ch⁹ assidetes fr̄ eidē demetriū tenu-
it regnū anni quatuordecī. P̄t et̄ int̄

tum iterū restituit demeto. qđ post
 ea tenuit anni quatuor. **Q**uā autē deme-
 trio y antiocho frīb⁹ regni successus p-
 ueniret. Non gūe uideri debz lectori.
 si aliq⁹ hīc de hystoria pompey trogi i-
 tromittant⁹ qui ī lib⁹ trigesimo sexto
 de hoc ita refert. **I**git⁹ antioch⁹ memor-
 q⁹ y pat⁹ p⁹ supbia iuisus. y fr⁹ p⁹ seg-
 nicia cōtēp⁹ fuiss⁹. ne ī eade uicia
 icidēt recepta ī mat⁹monū cleopatra
 yroze frīs. ciuitates q⁹ ī initio fr⁹ni
 impy defecant. sūma idusta pseqtur.
 domita⁹ q⁹ rur⁹s⁹ regni t⁹minis adicit.
 ydeo⁹ q⁹ qui ī macedonico impy sub de-
 meto patre arm⁹ se ī lib⁹ratē uindica-
 uerāt subegit. quoz uires tante fu-
 ere ut p⁹ h⁹ nullū macedonū regē tu-
 lerit. domesticis q⁹ impy usi syriam
 magnis bellis īfestauerit. **I**te ī libro
 tigesimo octauo atq⁹ tigesimo nono p-
 ou narratiōi sue ista subnectit. **N**āq⁹
 demetri⁹ sic sup⁹dictū ē. cū bellū par-
 this intulisset. mult⁹ cōg⁹l⁹siōib⁹ uictor
 fuisset. repente īsidys circūuent⁹ amis-
 so exercitu capit. cui arfacides ī hyrcania
 n⁹ cultū tantū regū p⁹stitit. s⁹ y filiā
 ī mat⁹monū dedit. regnū q⁹ syrie qđ
 p⁹absentiā ei⁹ tripho occupauāt resti-
 tutim p⁹mittit. **P**t⁹ hui⁹ mortē despa-
 to reditu n⁹ ferēs captiuitatē demetu⁹.
 puata y si opulenta uita p⁹tesus taci-
 tus ī regnū fugā meditat⁹. hortator illi
 y comes gallimander amic⁹ erat. q⁹ p⁹
 captiuitatē. a syria p⁹ arabie deserta

ducib⁹ pecunia cōparatis parthico ha-
 bitu babilonē puenāt. **S**ed **O** effu-
 gentē frahtes q⁹ arfacide successerat
 eqtū celitate p⁹cōpendioso t⁹mite⁹ occu-
 patū rethit. **U**t ē deduct⁹ ad regē galli-
 mandro qđe n⁹ tantū ueniā uerū y p⁹
 miū sibi datū demetū aū y gūter
 castigatū ad cōiugē ī hyrcaniā remit-
 tit. arciorib⁹ q⁹ ctodys obseruari iuby.
Intiecto tēpe cū fide illi y suscepti li-
 beri facēt. eode amico comite repe-
 tita fuga ē. **S** pari īfelicitate p⁹pe fi-
 ne⁹ regni sui dephendit. ac denuo p⁹duc-
 tus ad regē. ut iuisu⁹ a respectu submo-
 uet. tē q⁹ yrozi y libis donat. ī hyrca-
 niā penale s⁹ ciuitatē remittit. tal⁹
 q⁹ aureis ī exp⁹brationē puilis leui-
 tan⁹ donat. **S** hāc parthoz tā mite⁹
 ī demetū clemtiā. n⁹ mīa genti⁹ fa-
 ciebat n⁹ respect⁹ cognatiōis. s⁹ qđ sy-
 rie regnū affectabāt usuri demeto
 adūsus antiochū frēm p⁹ ut res l⁹ut
 temp⁹ ul⁹ ut fortuna belli eregisset.
His auditi⁹ antioch⁹ occupandū bel-
 lū bellē rat. exercitū quē mult⁹ fi-
 niti mox belli idurauāt. adūsus
 partho⁹ duc. **S** p⁹luxuriā n⁹ minor
 apparat⁹. q⁹ militie fuit. **Q**uippe
 octoginta milia armatoz. secuta
 s⁹ trecenta luxuriā. ex qb⁹ cocoz
 p⁹ istoz q⁹ maior nūs fuit. **A**rgen-
 tu c⁹te auri q⁹ tantū. ut y grega-
 ri milite⁹ auro caligas figerent.
 p⁹culcarēt q⁹ matiam. cui amore

populi ferro dimicant. Culinamque argentea
instrumenta fuere. prorsus qui ad epulas non ad bellum pergunt. Aduentanti antiocho multi orientales reges occurrere. identes se regnaque sua cum erectione superbie parthice. Hec mora cogitatio fuit. antiochus tamen plus uictor cum babilonia occupasset. magnus habi cepit. Itaque ad eum omnibus populis deficientibus nichil parthis reliquum preter patri finis fuit. Tunc phrahates demetrium in syria ad occupandum regnum cum parthico presidio mittit. ut eo pacto antiochus ad sua tuenda a parthia reuocaretur. interim quam uiribus non poterat. insidius antiochum uique temptabat. Propter multitudinem hominum exercitum suum antiochus per ciuitates in hiberno diuisit. que res ericium causa fuit. Nam cum gurgare se copiam prohibitione et iurius militum ciuitates uident ad parthos deficiunt. et die statuta omnis apud se diuisum exercitum presidium ne uiuere ferre auxilia posset aggrauant. que cum nunciata essent antiocho auxiliium promissum. cum ea manu que secum hiemabat pergit in itinere obuium regem parthorum habuit. aduersus quem fortius quam exercitus eius dimicauit. sed postremum tamen cum uirtute hostes uincunt. metu suorum deserti occidunt. Cui phrahates erecta regio more fecit. filiamque demetrium quam secum antiochus aduerat. captam amore uiginti uxorem duxit. Penite deinde

dimissi demetrius cepit. ad quem retinendum cum timore equum festinato misisset. demetrium hoc ipsum metuentem iam in regno missi inueniunt. frustaque omnia conati ad regem suum regem suum antiocho in parthia cum exercitu deleto. fit et demetrius obsidione parthorum liberatus ac restitutus in regnum. cum omnis syria in luctu propter amissum esset. quasi parthica ipsius ac fratris bella quibus aliter captus aliter occisus erat perpergessisset. ita egypto bellum inferre. statuit regnum egypti cleopatre socru. per unum auxilium aduersum fratrem suum pollicente. Sed dum aliena affectat ut assolet fieri. per defectioem syrie amisit. Sed dem antiocenses primi duce triphone exeuntes superbia regis. que consulatione parthice crudelitatis intolerabilis facta erat. mox a pamenia ceteraque ciuitates exemplum secute per absentiam ademetio defecere. Ptolomeus rex egypti bello ab eodem petit. cum cognouisset cleopatram sororem suam opibus egypti nauibus impositis ad filiam et demetrium generum ^{in syria} profugisse. immitit inueniendam quendam egyptum per archi negotiatoris filium. qui regnum syrie parthis petit composita fabula que per adoptionem antiochi regis receptus in familia regiam esset. nec syris quolibet regem aspnantibus ne demetrius superbia paterent. nomini inueni alexandri. auxiliaque ab egypto ingentia mittuntur. Interea corpus antiochi infectum

a rege parthoz ī loculo argenteo ad se-
 pulcrum ī syriā remissū puen. qđ cū ī
 genti studio ciuitatū. y regē alexand
 ad cōfirmandā fabule fide excipitur.
 Que res illi magnū fauorē pplariū cō-
 ciliant. omib' n̄ fictas ī eos effundi
 lacrimas existimantib'. Demetri' autē
 uict' ab alexand. cū undiq; cōstantib'
 malis p̄mēt. ad postremū y ab uro-
 re filiusq; deserit. Relicti' g' cū pauci'
 seruuil' cū tyrū religioe se tēpli defen-
 sur' petisset. nauī egrediens p̄fecti ius-
 su interficit. Predicti' g' causi' existen-
 tib' rex antioch' qđ cōmot' ē undiq; ad-
 uisitib' uariis. qđ blandiēs p̄eplas
 loq̄t' symoni. q̄tin' s' eū cōciliet y fa-
 ciat eē deuotū. ne maiori multitu-
 dine hostiū opp̄s' uim suffere n̄ pos-
 set. Cui symon duo milia electoz ui-
 roz ī auxiliū misit. y argentū. et
 aurū y uasa copiosa. S; nolēs ea ac-
 cipe irrupit oīa q̄ antea pact' ē cū
 eo. diuisas calūpnias p̄athenouū mis-
 sū suū. falso opponēs illi qđ iuasor
 eēt iuris alieni. indicēs īsup y t̄butū
 iustū de possessa hēditate. s; symon
 inimico talia postulanti huicemodi
 ūba respondit.

Neq; alienā trā sūpsim'. neq; ali-
 enā detinem'. s; hēditatē patrū
 nroz que ab inimicis nris iuste
 aliq' tēpe possessa ē. Hos ū tempus
 hntes uindicam' hēditatē patrū nos
 troz. nā de ioppen y gazara q̄ expos-

tulas. ipsi faciebāt ī p̄plo plagā mag-
 nā. et ī regione nra. hoz dam' talen-
 ta centū. y n̄ respondit illi ūbū. Re-
 ūsus autē cū ira ad regē. renuncia-
 uit ei ūba ista. y glām symoni' y u-
 niūsa q̄ uidit. I cetā.

Quod antioch' possessas p̄ p̄lia ci-
 uitate' a symone repetit. signi-
 ficat antiquū ^{hostem} semp' scōz uirtutib'
 iuidē. y iusto seruitio s' eo' subiun-
 gē uelle. S; eas symon sp̄al' s' uin-
 dicando sui iuri' eē dix' ac pa-
 trū suoz hēditatē. n̄ ullā ibi hos-
 tē h̄re cōmunionēq; possessio iutu-
 tū p̄e electoz ē n̄ repboz. N̄ trās
 chananeoz īqs' ītroducūt filij is-
 rabel. filij sem fuerāt q̄nda ī orbe
 diuisiōe sortiti. qđ deinceps p̄ uim
 atq; potentia' possitas cham pua-
 siōis iniquitate possedit. In q' y diu-
 ditū rectissimū cōpbat. q' y illo' de
 loci' alieni' q' male occupauerāt
 expulit. y isti' scīs tanqm̄ patrū
 possessionē. q' p̄ sapie eoz ī divisi-
 one orb' fuerat deputata restitu-
 it. Que figā ī nob' q; stare certis-
 sima rōne cognoscit. Hā uolunta'
 dñi possessionē cordē nri n̄ uicys
 s; iututib' natalit' deputaū. Q' p̄t p̄
 uaricationē īsolecentib' uicys idē
 pplis chananeis. a p̄a religione depul-
 se. cū eis rursū p̄ di' grām diligen-
 tia nra ac labore fuerit restitute.
 n̄ tā aliena' occupasse trā' q' p̄pas

credende sūt recepisse.

55 **E**t cōstituit rex cendebeū ducē ma-
56 ritimū ⁊ exercitū eqtū. et pedi-
57 tū dedit illi. et mandau illi mouē
58 cast' cont' faciē iude. Et mandauit
59 ei edificare cedronē. et obstruere
60 portā ciuitatis ⁊ debellare pplm ⁊

Quid p cendebeū ducē Jrel.
maritimū quē antioch' ad de-
bellandū iudeos mittit. n̄ poten-
tat' isti' mundi. ⁊ psecutores reli-
gionis xane designant. Qs
antioch' mystic' anti' uidl. in ext'
miniū ppli xani cū exercitu lictorū
atq; carnificū t̄smittit. ut cōcul-
cet uerā iudeā hoc ē ecclia. ⁊ capti-
uet p errorē siue int'ficiat p blas-
phemiā fidelū pplm. Subet ptea cen-
cebeo ut edificent cedronē. Chedron
enī torrens siue uallis iuxta iherlm
ē ad orientālē plagā. cui' ⁊ iohs euū-
glista ī passione dñi meminit. Ob
hoc aū edificari iuss' ē cedron u ob-
struerent' porte ciuitati' ⁊ coang'
taret' ppl's. Int'ptat' aū chedron t̄s-
ticia seu meror siue dolor. et apte-
ille iussus ē cedronē edificare. cui
cōmdatū ē x̄ cōfessorib' penar' dolo-
rē īfligē.

55 **E**t ascendit iohs de gazari. ⁊ nun-
56 ciauit symonu pat' suo q̄ fecit
57 cendebe'. Et uocauit symon duo' fi-
58 lios seniores. iudā ⁊ iohem. ⁊ ait il-
59 lis. Ego ⁊ frēs mei expugnauim'

55 hostes isrl'. ab adolescentia usq; ī he-
56 diem. et pspatū ē in manib' nr̄is li-
57 bare isrl' aliquoties n̄c aut' senius.
58 estote loco meo ⁊ fr̄is mei. ⁊ eḡlli pug-
59 nate pugnate p gente nr̄a. auxiliū
ū de celo uobiscū sit. Et eleg' de regio-
ne uiginti milia uiroz bellatoz et
equites. et pfecti s̄ ad cendebeū. ⁊ c.

Orum' supi' qd̄ symon sum' sac-
dos significaret pncipē sacer-
dotū. illū uidl' q̄ p obedientiā cruci
obtulit semet ipm pat' p nob. lūi duo
filij duo s̄ ppli credentiū. ex iudeis
scil' ⁊ gentib'. His cōmdat pat' uirtutē
belli cont' hostes uniu'so' ⁊ inimicos
uitatis. hoc ē iudeo' pagano' ⁊ heticos.
nec n̄ ⁊ cont' malignos sp̄e. quatin' de-
fendāt fide xanā. ⁊ ptegāt uero' con-
fessore' dī. Estote iqt' loco meo ⁊ fr̄is mei.
⁊ eḡlli pugnate p gente nr̄a. auxiliū
ū de celo uobiscū sit. Qs isti fr̄s. n̄ illi
de qb' ipa uita' resurgēs a mortuis. ad
muliere' sepulchrū ipi' uisitantes
ī euglio ait. Ite nunciate fr̄ib' meis
ut eāt ī galileā ibi me uidebt'. In
loco ḡ. x̄ ⁊ aplōz ei' s̄ sc̄i. q̄ facientes
uoluntatē celestis pat's. uitar' ue-
torū. ⁊ aiarū q̄r̄ salutē. Quib' au-
xiliū de celo ē. ab ipō utiq; de q̄ in
psalmo sc̄ptū ē. mirabil' d̄s ī sc̄is su-
is. d̄s isrl' ip. da. ū. ⁊ for. p. s. Isti ele-
ger̄t uiginti milia uiroz bellige-
ratoz. q̄ eos solūm habiles ad sp̄ale
miliciā deputāt. q̄ ī duob' pceptis ka-

ritati mandatorum dei uel exsecutores atque
operatores fuerunt.

Et admodum castro contra faciem eorum ipse
populus eius et uisus populum trepidantem
ad transfretandum torrentem. et transfreta
uit per eum. et uiderunt eum uiri et transie
runt per eum. et diuisit populum et eques in
medio pedum. Erat autem equitatus aduersa
riorum copiosus nimis. Et exclauerunt sacra
tibus. et in fugam conuersus est cendebeus et cast
er. et ceciderunt ex eis multi uulnati. et

Quod dux ipse cum uideret populum trepidan
tem ad transfretandum torrentem trans
fretauerunt per eum. ostendit quod illi qui ma
gistro loco et doctoris officio in ecclesia
funguntur. timiditate subiectorum sue
fidei atque constantie exemplo conforta
re debent. ac sacra tubis. hoc est dog
matibus diuinis in aciem contra hostes ex
acuere. Sicque cendebeus spualiter et cast
er fugantur. et cadit ex eis uulnati multi.
quod diuine maiestatis uirtute tandem
sentient timore concussi.

Tunc uulnatus est iudas frater iohannis. Jo
hannes autem insecutus est eos donec uen
issent in chedronem quod edificatum est et relictum.

Quod iudas uulnatus est in phario. et iohannes in se
cutus est hostes. illud in fallorum signi
ficat quod paulus ait. ex parte cecitas con
tingit in israhel. donec plenitudo gentium sub
intret. tunc omnis israhel saluus fiet. quia
tardante in fide et plebe iudaica. eccle
sia fortiter hostes perimit. donec eos aut sa
lubis compunctionis ad penitentiam conuertat. aut

perseuerantes in nequitia minus fu
turi penam predicando puniat.
Cum autem tempora gentium complebuntur.
et ipsa plenitudo ad fidem subint
uerit. tunc omnis israhel. hoc est omnis christi
ecclesia. ex utroque uideri populo saluari con
fessione. per fidem. spe. et karitatem et mu
ne salua erit.

Et ptolomeus filius abobi constitutus
erat dux in capite iericho. et habebat
argentum et aurum multum. erat autem gener
summi sacerdotis. Et exaltatus est cor eius
et uolebat obtinere regionem. et cogitabat mala
aduersus symonem et filios eius ut tolleret eos. Symon
autem pambulas ciuitates que erant in regio
ne. et sollicitudinem gerens earum. descendit
iericho ipse et matathias filius eius et iudas.
anno centesimo septuagesimo septimo mense
undecimo. hic mensis sabbat. et suscepit eos
filius abobi in munitiunculam que uocatur
docol. cum dolo quam edificauit. Et fecit
eis conuiuium magnum. et abscondit illic uiros.
Et cum inebriatus esset symon et filii eius
surrexerunt ptolomeus cum suis et superserunt
armas suas et intuerunt in conuiuium et occiderunt
eum et duos filios eius et quosdam pueros eius.
Et fecit deceptionem magnam in israhel et reddidit
mala pro bonis. Et sepsit ptolomeus hec et misit
regi. ut mitteret ei in auxilium et tollerent
regionem et ciuitates eorum et tributa et reliqua.

Quid p ptolomeū n̄ ypoctę atq; ū
 futi hoies figant. hīg ficto dis
 ciplinatu bonus magist̄s adhēntes.
 simulantes q; pietatē cui ūtutē pe
 nit̄ ignorāt. plerūq; ad honorē ecclī
 astice dignitati ip̄s magist̄s thuen
 tib' pueniūt. Hoc ē enī sūmi sac̄doti
 generū ēē. illas utiq; p̄sonas q̄s boni
 magist̄ aq; ū ūbo regenābāt. in potes
 tatē regiminis sui accipe. S; cū accep
 to ḡdu p̄e potestati ēē cepit. seclī cu
 piditatib' seruiētes ip̄os sui honorī
 auctores doli circūuentiōib' sup
 plantare atq; subitē student. oc
 cidit q; illo' ū filio' eoz ac puero' pari
 ter. cū nulli p̄sone secū cohabitanti
 parcūt. S; p̄pecunia' atq; adulatio
 ne' cōciliantes s̄ seclāres potestate'.
 ecclīam occultis īsidys seu manifest
 tis p̄secutiōib' īfestāt. Hec mirū talē
 nequitia' aliq̄n p̄uale ī ecclīa posse.
 cū legim' ecclīe caput p̄ dolū iude
 p̄ditous iudeis traditū atq; capti
 uū. Symon mag' a phylippo bapti
 zat' ē. s; n̄ a nequitia m̄tis purgat.
 Julian' apostata a lectore ecclīe ad
 p̄secutionē ip̄i' ecclīe excitat'. usq;
 ad finē uite hostis truculentus
 īcepta malitia p̄seuāuit. Q̄is
 etiā isti' tēpis etas n̄ nullos habet.
 q̄ licet magistros suos n̄ occidunt
 gladio. tam īuidia atq; odys p̄se
 qui n̄ cessant.

S; **E**t p̄currēs q̄dā nunciāuit io

S; hannu ī gazara. q̄a p̄t pat' et' ū fr̄es
 S; ei' et q; misit te q; īfici. ut audiuit
 S; aut' uehēm̄t' expauit. ū ḡphendit uiro'
 S; q̄ uenerāt p̄de eū. ū occid' eo'. cognouit
 autē q; q̄rebāt eū p̄de.

Iohes quidē pat' p̄ dolū necato. se cau
 titus ab hoste obseruat. ac uiro' q̄ eū p̄
 dere ueniant occidit. cū q̄slibet ex nu
 mero fideliū gr̄a dī saluat'. p̄uid ac sol
 licit' de sua salute seruanda. audita
 deceptiōe alioz. hostiū īsidia' p̄cauē.
 ac machinatioēs eoz p̄ūsas cōterē. N
 enī sola simplicita' cuiq; suffic' ad salu
 tē seruandā. s; cū simplicitate parit' deb'
 ēē prudentia. Vñ saluator ī eūglio dis
 ciplis ait. Estote ḡ prudentes sic ser
 et sim. si. co. Hinc et apl's dicit. Holi
 te pueri effici sensib'. s; malicia par
 uuli estote. Debet ḡ simplicitas a no
 b' haberi ut neminē noceam'. deb'
 et prudentia ne decipiamur ab alijs.
 nec multū distat iter decipe quēlib'
 et ab alio decipi posse.

S; **E**t cetā sermonū iohis ū belloz et'
 S; et bonar' ūtutū q̄b' fortit' gessit.
 S; ē edificij q̄d exstrux'. et rer' gestar'
 S; ei'. ecce hec scripta s̄t ī libro dierū
 S; sac̄docy et'.

Iste ioh's dux iudeoz simul et pon
 tifer ūtutū uir fuit. ac multa o
 pa mirifica cōfecit. Hic q; adūsum
 hyreano' bellū gerēs ac deuincens.
 hircanu nom' accep'. ū a romanis
 ius amicitie postulans. decreto

senat' int' amicos relat' e. Qualit' autē ioseph' de eode hyrcano narret ad manifestanda ea q' i fine libri machabeoz breuit' dicta s' n' in congruū uideat' nob' hic ponendum. Post q' enī de symois uictoria aliq' cōmemorauit. de fine et' talit' refert. Et hic aut' mouit' i cōiurio capt' insidijs ptolomei gnū sui. q' et' coniuge duob' q' filijs i custodia conclusis. certos nuncios misit ut iohem tēum cui i hyrcan' fuit nom' int'ficerent. Cognito aut' impetu q' parabat' adolescens ad ciuitatē ppabat'. multoq' poculo fret' y p'p' memouā pat' ne uituis. y qd' iniquitas ptolomei cēt' eet iuisa. Voluit aut' i ptolome' alia porta ciuitatē ingdi. s; p'plo reiect' est. q' matur' hircanū suscepit. Et his qd' recessit statū in aliqd' ult' hiericunta castellū qd' dagon uocat'. hircan' aut' pat' nū honorē pontificis assecut'. p' q' dō sacrificia reddidit uelocit' ptolomeum peciūt. et mat' simul y frīb' ad iymto futū. castellū q' ag'g' alys qdē reb' sup'ior erat. iusto aut' dolori cedebat. Ptolome' enī quotiēs p'mēt'. matrē et' frēs q' i murū pducto. palam ut possent cōspici ūbābat. eosdē q' tū p'cipitatur. n' q' p'mū recedēt' minitabat'. Vñ hircanū qd' pl' timor ac mīa. q' iracundia cōmouebat. Nat' ū et' nichil plagis aut' intentata nece p'trita. man' p'tendēs filiū p'caba

tur. ne ul' suis fract' mirrys par cēt' impio. siqdē ipsa mortē s' a ptolomeo p'positā. i mortalitate duceret meliorē. dūm ille penas eoz q' i domū suā q' fas admisisset expendēt. Iohes aut' nē obstinationē mat' cogitās ac p'ces et' audiēs. ad irruendū impellabat. in ūbāri eā lacari q' cōspiciēs effeminabat'. tot' q' plen' dolor' erat. Ob hoc aut' diu tētata obsidione. feriat' ann' aduen'. quē septimo q' orbe apud iudeos cessare moris ē. exemplo septimoz dierū. y i hoc ptolome' obsidiois reqem nact'. frīb; iohis una cū matre occisis. ad zenonē cōfugit'. q' cotila cognoiat' ē philadelphie tyrannū. Antioch' aut' ad ea q' p' symonē passus fuerat irat'. in iudeā ducit exercitū. ibi q' assidens iherosolimē hircanū obsidebat. Iue aut' patefacto sepulchro dā q' regū ditissim' fuerat. ablatiq; inde pecunie pl' q' trib' milib' talentoz y antiocho psuasit tēntis ei talentis datis ab obsidiōe discedere. p'mos q' iudeoz p'uatōs opib; alere p'egna cēp' auxilia. Rursumq; tē qñ antioch' cont' medos bello suscepto tēp' ei uindictē p'buīt. y festi adū sus ciuitates syrie p'rex'. uacuas p' pugnatorib' eē rat' qd' erat uerū. Ne debā quid' y samgā cū p'rimis. nec n' et lycimā y angarizun. ipē y capit. y sup' his eutheoz gen' adiacentia fano loca icolentiū. exemplo et'

quod est iherosolimus edificato. Caput autem
idumee quae non paucas alias ciuitates.
et praeter adoreon ^{marefan} y masecan. In sama-
ria uero usque per galilaeam uero non est sebastee ci-
uitas ab herode rege condita. ex om-
ni eadem parte concludit. filiosque suos
aristobolus y antigonus obsidione praefecit.
Quibus nichil ^{reuerentia} ad hoc famis necessitate
quae erat in ciuitate uenerunt. ut in isu-
am carnem cogent attingere. Igitur antio-
chus adiutore suo aduocato spondium cog-
noiatum. quod cum prompta eis uoluntate pa-
ruisset. ab aristobolo y antigono supra-
t. Et ille quidem ad cytopolim usque persequen-
tibus cum memoratis fratribus effugit. hi uero
in samariam reuersi. y multitudinem iterum
in murum compellunt. et expugnata ci-
uitate ipsamque diruunt. y habitatores
ei captos abducunt. Prospe autem istis ce-
dentibus alacritate refrigerescere non sine-
bant. sed cum exercitu scytopolim usque pro-
gressi. y ipsam peruaserunt. et ager in cam-
elum omnis in partem partiti sunt. Sedam rerum
iohis y filiorum eius inuidia seditionem gen-
tilium concitauit. multeque aduersus eos
collecti non quiescebant. donec apud bello de-
uicti sunt. Reliquum uero tempus iohis cum fortu-
natissime uiuere y optime res per an-
nos triginta y tres administrasset.
quinque relictis libris moritur uir plane
beatissimus. y quae nullam dedisset occasio-
nem ei causam de fortuna qua sperare querebat.
Denique tam uel maxime praecipua solus ha-
bebat. nam y gentis princeps y pontifex

erat. et praeter propheta cum quod deus ita colloque-
batur. ut futurum nichil penitus ignoraret.
Quinque de duobus maioribus filiis suis.
quod res domini permansuri non essent. ante ui-
dit y praedixit. Tenuit autem ipsum pontifica-
tum post patris obitum. secundum euniorum fide.
anni uiginti sex. patrem autem eius symon
ante eum pontifex fuit anni octo. ante
quem ionathas fuit et decem y octo. Judas
que fuit ionathae y symonis tertius ^{annis} ponti-
ficatum habuit. licet bella plura cum du-
cibus regum syriae antea gessit. post to-
them quippe aristobolus filius eius pontifi-
catum apud iudeos accepit. quod rex pari-
ter fieri uolens diadematis suscipere
signe. Post quadringentis octoginta
quatuor annos babiloniae captiuitati.
hic antigonus fratrem suum dolo interfecit.
y uno anno in regno expleto miserabili
morte parricida uitam finiuit.
Cui successit frater eius anneus quod y alex-
ander in regnum quod tenuit uiginti
septem annis tam crudeliter ut in irrita-
ta plebe se querenti ab his quod nam faci-
ens animos se plebis reconciliaret respon-
sum est si moreretur. uix enim forte cum mor-
tuo tam graua pressi in gratiam reuertentur.
ut odia aduersus defunctum deponerent. Quibus
excitatus rebellandi quod assuetudine mul-
tis necatis. reliquos coegit in urbe cui no-
men beselel. cui expugnatio acerbior solito
peste iuevit. tam seuo crudelitate pro-
cessit. ut ex eo numero octingentis in me-
dia ciuitate confugeret. Quorum in conspectu

tu coniuges eorum filiosque iugulari iussit.
 Haec spectabat accubans in medio cubinarum lectus inter uina et pocula: et magis sanguine quam uino inebriatus.
 Hoc solo facto amplius populum quam bello truit: ita ut prima nocte iudeorum octo milia uel iudea discedent: quibus fuga finis mox alexandri foret. huic mortuo alexandra uxor eius quae et salina cognoscitur est regnauit iherosolymis annis nouem: dehinc duobus fratribus filijs alexandri: hyrcano et aristobolo imperio dimicantibus: occasionem habere romani ut iudeam inuaderent. Itaque pompeius hyrcano iuuante iherosolimam ueniens captaque urbe et templo reserato usque in sanctam synagoga accessit: aristobolum in uero fratre secum adducit: pontificatum uero confirmat hyrcano. atque antipatrum hordis ascalonitis filium procuratorem palestinae facit. Dieque hyrcano aetate desens. adiuuante antipatre praedicto praetore tenuit pontificatum annis triginta quatuor. Post ea antipater per uenenum in iuuio necatus: hordis filius eius successit in regnum: qui et hyrcanum interfecit. Hic et hordes praedicti antipatri ascalonitis: et matris cypridis arabice filius a romanis iudeorum suscipit principatum. cuius tempore et natiuitate uicina regnum et sacerdotum iudeorum quod per successiones minorum tenebatur destructum est: completa propheta: quae ita per moysen loquitur: non deficiet princeps ex iuda neque dux de femoribus eius donec ueniat cui re-

positum est. et ipse ex g. In hoc loco et quem daniel propheta praefatus: accipit finem. Haec usque ad hordem: et idem sacerdos erant reges iudeorum qui impare cepit a lxx olympiade: et ab instauratione templi sub dario usque ad hyrcanum: et cetera lxxv sex olympiade ante lxxviii. in medio transactis. quos daniel quoque significat dicens. Et scies et intelliges ab initio sermonis respondendi: et edificandi iherosolimam usque ad principatum ebdomade vii. et ebdomade lxxv. quae lxxviii ebdomade faciunt annos cccc lxxviii in quibus et idem sacerdotes per unctionem consecrati regnauerunt usque ad hyrcanum. Ultimo omnium a parthis captus. hordes antipater filius nichil ad se pertinente iudeam ab auctore et senatu accepit: filijque eius post eum regnauerunt usque ad nouissimam captiuitatem iherosolymorum: neque ex successione sacerdotalis generis pontificibus institutis: neque perpetuitate uite secundum legem moysi seruientibus deo. Ignobiles uero quidam: et alio tempore alij: et non nulli unius anni siue modico amplius a romanis imperatoribus sacerdotum emebant. Quae omnia et daniel propheta uaticinat ita dicens. Et post ebdomadas septem et quadraginta duo. intibit crisma et iudicium non erit in eo: templum sanctum eorum eorum per populum duce ueniente: et cedent in cataclismo belli. Et in consequentibus et super templum inquit abhoeratio desola-

tionū. usq; ad cōsumationē tempis
cōsumatio dabit sup desolationē. He-
rodes ananelū quendā de babilone
accito pōtificē cōstituit iudōz. et p̄
exiguū tēpis aristobolū frēm uxōis
sue nepotē hyrcani successorē eide-
dit. Quo p̄ annū int̄fecto rursū a-
nanelo reddidit sac̄dotiū. Hec fuit
iā successio legal̄ i sac̄dotiū s; sine
ip̄ legis ac sac̄docū appropinq̄te
ḡfusa erāt oīa. Hic aut̄ hōdes stren-
nuus fuit i actib; belli. i gubnati-
one regni atq; restauratiōe edifici-
orū. s; ifelicissim; atq; crudelissim;
morib;. apud iherosolimā multas
i magnas edes ḡstruū. Samariā o-
lim iā i cinib; sedentē a fundamētū
suscitās i honorē augtū. augustā idē
sebastiā appellauit. Et i panuade id
qd̄ panion uocabat̄ exstruū. Cesare-
am i noīe cesaris cōdidit q̄ p̄ turri-
stionis uocabat̄. Cōdidit p̄tea an-
tidanam i antipatrida herodionē
i honorē pat̄s antipat̄ i suū exstruū.
Innumābilia q; opa i singlis syriaz
urbib; q̄s regebat sollertissime edi-
ficaū. S; int̄ h; hyrcanū q̄ olim sa-
cerdos iudōz fuerat. de captiuitate
parthica reḡslū. et filiū ei; q̄ i sac̄-
dotio pat̄ successat̄ int̄fec̄. sororē
q; ei; uxorē suā cū duob; filijs p̄pis
iā adolescentib;. i matrē uxoris occi-
se soerū suā crudelissime necauit.
Siquide ip̄e hōdes ne ignobil; forte

i a iudeoz semie argueret̄ ext̄neus. cō-
bussit lib; om̄s q̄b; nobilitas gentis
iudee i tēplo suabat̄ ascripta. ut defi-
cientib; p̄bāntis. i is ad hāc pt̄nē pu-
taret̄. isup; i ut suā sobole regio illoz
gū cōmiscet̄. p̄iecta doside femiā ie-
rosolimitana q̄ p̄uat̄ accepit uxorē.
i nato ex ea filio antipat̄. sociat̄ s; ma-
riannē filiā alexandri. neptē aristo-
boli fr̄is hyrcani q̄ ante eū rexerat
gentē iudeoz. Hec quippe ei filio genu-
it. quoz duos alexandri i aristobolū
ip̄e necaū i samaria. ne mora p̄ i ma-
trē illoz q̄ nil carnis nouat̄ simili sce-
lere pemit. C̄q̄b; aristobol; herodē ex
beronice suscepit filiū. quē i actib;
ap̄loz ab anglo p̄cussū legim;. Nec n̄ ad
ea q̄ sup; crudelit̄ gessat̄ i hoc addidit.
ut uirū uxoris sue salome int̄ficeret.
i cū eā alij tradidisset i hē necaū. Scri-
bas q̄ i i p̄tes legis diuine simili sce-
lere occidit. Cū ā x̄ dñi nr̄i natiui-
tatē q̄ i anno igesimo sedo regni ei;
i bethleem natus ē magoz iditio cog-
nouisset. uniuos bethleem paruu-
los it̄fici i sit. S; p̄q; regni sui it̄esimū
septimū expleuāt annū. morbo it̄cu-
tis aq; i scatentib; toto corpe imibus.
misābilit̄ i digne morit̄. Cū aut̄ defi-
ne hōdis ioseph; narret̄ n̄ it̄congruū
uidet̄ huic op̄eusclo nr̄o it̄serē. q̄ hoc
m̄ refert. Hā febs qd̄ n̄ medioc̄s erat.
prurigo aut̄ it̄olābil; habebat omnē
corpis sup̄ficiē. assiduis aut̄ uerabat̄

colli uentris. pedesq; et tanq; ex in-
 tentis uicio tumuerat. quin y infla-
 tio uentri putredoq; testiculoy uer-
 miclos gnans. ac ptea creber anbeli-
 t. y irupta eu suspiria mbroy om-
 nu contractio fatigabat. ut q h addi-
 uinitate referret. penas eas ee dice-
 rent sofistaru. Ille au quis cu tot
 uitioy cruciatib; luctaret. uite ta-
 m cupid erat. y remedijs excogitauit
 salute spabat. deniq; iordanē tngs-
 sus. apud coliren aqs calidis utebat.
 que i lacu ferace bituminis q affal-
 tidis uocat. effluentes. pdulcedine
 potui s. Ibi autē corp' et qd medicis
 oleo calidior foueri placuerat. i ar-
 ca plena dimisi. ita dissolutū ē. ut y
 lumia q mortuus ^{resoluita} torqret. Deinde
 p'rbatis q eu curabat. ad clamore qd
 illoy respice uisus ē. Despata u sa-
 lute. y militib; qnq; genas dragmas.
 multa q; pecunia rectorib; atq; ami-
 cis diuidi iussit. Cu autē redies ad
 ihericunta uenisset. at ia bili corre-
 t. y ipe pene morti munitabat. fac-
 tu nefariū excogitauit. Collectos enī
 cuiq; uici ex omi iudea nobiliores
 i locū cui nom ē ipodromo. geludi
 pcepit. Deinde sorore salome y alera
 marito et ad se uocatis. scio inquit
 morte meā festis gaudijs celebratōs
 ee iudeos. uerū paliqs lugeri potō.
 et pclarissimos alleq sepultē. si que
 p'cipio fecitis. Hos uiros q ha-

bent i custodia. cu animā efflauero
 statū militib; circūdatā occidite. ut
 y inuisa m omis iudea omis q; dom'
 inlacmet. et siml' his mandatis le-
 gatorū q; romā misat eplē s allate.
 qb' acmen ancillā iussu cesaris iter
 emptā. y antipatrū morte dāpnatū
 ee idicabat. En y si pat' eu i exiliū da-
 re mallet. idq; pmisisse cesarē scptū
 erat. Herodes au paululū hoc nun-
 cio recat. rursum q; doloub' uict'. nā
 iedia tussis q; parit uolentia disten-
 debat. flatū pueniri conat'. sūptoy
 malo y cultellū poposcit. secū enī co-
 mede gsueuerat. Deinde circūspecto
 neq; arbit' impediret. tanq; se p'cussu-
 rū dextam sustulit. Cū u aciab' gso-
 brin' et accucurisset. manū cōtinuis-
 set. ululat' maxim' i regia statū q;
 rex eet mortuus excitat' ē. eo q; audi-
 to ppe antipat' fidutiā repetit. let' q;
 ia custodes pmilla y pecunia rogabat
 ut se soluēt. atq; dimittēt. Qd eoy
 pnceps n solū ne fieret obstitit. s; y
 regi uelocit' nunciauit. Ille au forti-
 us exclamās q; uires egrotantis ua-
 lebant. cōtinuo satellitib; missi oc-
 cidit antipatrū. mortuū q; sepeli-
 ri pcep' i hyrcania. Deinde rursū
 corrigi testamti y successore quōd
 archelaū natu maximū antipat' frē
 scbit. tetrarcha u antipa. Post intā-
 tū aut' filij qnq; dieb' exactis. morit'.
 Annos qd' tūta qtuor ex q int' fec

antigonū regno pont' t'ginta ū y sep-
tem p'q' rex a romanis declarat' ē. an-
no itaq; imp'ij augusti quadragesi-
mo septimo mortuus ē. Pro q' substi-
tutus ē ab aug'eo fili' ei' archelaus.
regnat annis nouē. id' usq; ad ip'iu'
aug'ei finē. Tē enī n̄ ferentib' ult'.
s; accusantib' apud aug'tū ferocita-
tē ei' iudeis. iuennā urbē gallie re-
ligat'. et ad minuendā iudaici reg-
ni potentiā isolentiā q; domandā.
q̄tuor frēs ei' p' eo s; tetrarche creati.
hōdes. antipat'. lysias. y phylipp'. Quorū
phylipp' y hōdes q' antipas p' nuncu-
pabat'. y uiuente archelao tetrarche
fuerāt ordinati. Post archelaū ū hō-
des tetrarcha iudee gentis tenuit
p'ncipatū annis uiginti q̄tuor. cui
tybius impator hāc dedāt potestātē.
Cui' anno duodecimo. pilat' iudee pecu-
rator ab eode dirigūt. atq; inibi. x. cō-
tinuos annos usq; ad ip'm pene finē
tybū pdurauit. Anno autē q̄ntodeci-
mo tybū cesaris. similiter y regni hōd'
q̄ntodecimo anno ut hystorie pdūt.
iohes fili' zacharie i deserto iuxta
iordanē fluvium pdicans filiū dī ime-
dio eoy adēē testat'. Quē pdict' hōdes
hōdia uxore phylippi frīs sui suaden-
te. iquiuio ob saltatrici puelle pe-
ticionē decollare i'it'. sic sacrū eūgli-
ū manifeste demonstrat. Ip'e q; dñs
ihc x hīc i p'plo salutarē uā annun-
ciat'. signis atq; uirtutib' uā cōpbās

ēē q' dicēt. Similit' y octauo decimo an-
no ut usq; p'ncipat' ihc x scdm p'phas
q' de eo fuerāt p'locute. ad passionē ue-
nit. Vbi huic hōdi pilati millos p'sen-
tat' n̄ fide recept'. s; p' fastū munda-
nū sp't' idut' ueste alba iter remiss' ē
ad pilatū aq' p' militū officium cruci-
fix'. t'cia die resurrex' a mortu'. Re-
fert ā diuina sc'ptā inuū eūgliē p-
dicatiois anno q̄ntodecimo tybū cesa-
ris i choasse. y ip'm ihm omē doctne
sue tēp' eregisse sub pōtificib' anna
cayfa q' scil' anne pōtificat' tēpe iei-
piente docē i'cepit. et usq; ad intū
cayfe p'tendāt. In q̄b' spacijs uix totū
q̄tuor anni cōcludūt. Legalib' porro
p'ceptis iā p' illō tēp' u' y ab itōe u-
y ab itōne cessantib'. nulli quippe pō-
tificat' honor uite l' gūis merito red-
debat'. s; romana potestate alyis nē-
itē alyis sūma sac'doty p'stabat'. ita
ut annuis iā successioib' mutaren-
tur. Deniq; iā idē ioseph' refert q'
tuor p' ordinē usq; ad cayfan ponti-
ficat' officio p't annā ēē p'fictos. his
ūb' scribēs. Valeri' grat' anna sac'do-
tio dērbato. ismaeliū pontificē desig-
nauit filiū bafsi. S; et hē n̄ multo p'
abitēs. eleazar amraniā pōtifici fi-
liū pontificatu subrogauit. Post an-
nū ū y hē arceat officio. y symoni cui
dā canifi filio pōtificat' tradid' mi-
nistriū. Q' n̄ ā plus y ip'e unū annū
spacio p'fictus. iosephū cui y ab a-

caritas nom̄ fuit accip̄ successorem.
 ac p̄ hoc omne tēp̄ quo dñs ⁊ salua-
 tor n̄r int̄ris docuisse desēbit. int̄
 quadriennij tēpis spacia coartat.
 in q̄ quatuor iste q̄s ioseph⁹ memorat
 successiones. p̄tificū desēbit. uix p̄
 annos singlōs ministrare. Quē aut̄
 hōd tetrarcha regnū amisit. ioseph⁹
 p̄dit dicēs. Accusator hōd tetrarche
 agrippa⁹ fuit fili⁹ aristoboli quē pa-
 ter hōdis int̄fecit ad tybiū uen̄. Illo
 aut̄ n̄ suscipiente accusationē residēs
 romē aliq̄ q̄d potētū noticias abie-
 bat. marim⁹ aut̄ colebat officijs ger-
 manici filiū gauū cū adhuc eēt p̄ua-
 tus. ⁊ quodā die it̄ copiosū epularū
 apparatū. quib⁹ apud eundē uesceba-
 tur. ad ultimū extensis manib⁹ apce-
 cep̄ dñm deprecari. celit̄ illū mortuo ty-
 bio dñm cūctoz iude. Hoc cū q̄dam
 de familiarib⁹ ei⁹ tybio nunciasset.
 statim cludi cōstitit agrippā. Quē sub ḡn-
 di erūna usq; ad mortē tybiū i car-
 cē p̄misses sex tenebat. S; defūcto eo
 p̄ regnū annoz uiginti duoz ⁊ die-
 rū tū succedēs i impiū gai⁹ cesar ab-
 soluit agrippā uinculis. ⁊ tetrarchiā
 phylippi. iā enī iste decesserat. ei t̄-
 did regē q; appellatū. Cū uenisset aut̄
 i regnū agrippas. hōdes tetrarche eu-
 piditates p̄ inuidiā suscitauit. Irrita-
 bat aut̄ eū mariē i spē regni hōdias
 uxoz. expbrās ei socordiā ⁊ dicēs. q; p̄
 id qd noluerat ad cesarē nauigare.

carēt potestate maiore. nā cū agrip-
 pā ex p̄uato honore regē fecisset. q̄-
 m̄ dubitaret illū ex tetrarcha eodē
 honore donare. His adduct⁹ hōdē ue-
 n̄ ad gauū. aq; ob auaritiā ueheim̄t̄
 icpat⁹ ad hyspaniā fuḡ. secut⁹ quip-
 pe eū fuerat accusator agrippa⁹. cui
 ⁊ tetrarchiā illi⁹ gai⁹ adiecit. ita hōdē
 q̄dē i hyspania p̄gnante secū ⁊ uxo-
 re hōdiade decessit. Pont⁹ ā pilat⁹ p̄-
 ses eod̄ anno q̄ saluator passus ē. lecto
 nocti⁹ imagines cesaris i tēplo statuit.
 ut ioseph⁹ t̄dit. ⁊ h̄ p̄ma seditiois ⁊ t̄-
 bar̄ iudeis causa extitit. Post ea ū sac̄m
 thesaurū q; corbanan iudi uocat. i aq;
 ductū ierosolimoz expendēs sedē se-
 ditiois p̄buit semina. S; cū de x̄anoz
 dogmate idē pilat⁹ ad tybiū referr̄
 ⁊ de ip̄i redēptoz gesti passioē ac re-
 surrectioē aliq̄ memoraret. tybius
 retulit ad senatū ut it̄ sac̄ cetā reci-
 pent. Ver̄ cū ex ḡsulto patrū x̄anos
 eliminari urbe placuisset. tybius p̄-
 edictū accusatorib⁹ x̄anoz ḡminat.
 mortē. Sēbit tullian⁹ i apologetico.
 mlto⁹ senatoroz ⁊ eq̄tū romanoz ab eo
 dē int̄fecto. Igit̄ iudōs p̄ cōmisso sce-
 lere ultio diuina dāpnabat. S; ⁊ ip̄e
 pilat⁹ q̄ i saluatore iniq; iudici⁹ fūct⁹
 officio ē. hisdē tēpib⁹ gai⁹ tantis ac ta-
 lib⁹ maloz cladib⁹ cruciat⁹ ē. ut p̄a
 se manu t̄nsūbāsse. ⁊ nefariā uitā
 uī abiēcisse refāt. nec enī potāt tan-
 ti piaculi munus impunitus euadē.

sic i hystorijs groy iuenum. eoy dum
taxat q olympiadas scribit. y annales
rer gestar lib's ad postitati' memori
am codt. Agrippa au q y hodes fili' a
ristoboli. post unfectione iacobi fi
liy zebeder. petru aplm misit i carce
re. y psecutione edentib' i x' excitauit.
S; n impunit' euasit. sic lucas i actib'
aploy manifestat. et ioseph' i nonode
cimo lib' antiqtatu comemozat. Et de
eod refert h m. Terciu iqt annu im
py iudee tot' expleuat. cu forte cesare
am q p' tris stratonis uocat aduen.
V cu i honore cesaris spectacula ciuib'
erigit. uotiuo ut uidebat' salutis ce
saris die cuq; illuc tot' puincie uiri
honore y facultatib' pditi guenissent.
scdo spectacloy die idur' ueste fulgen
ti ex auro argentoq; mirabiliter gter
ta. icipiente die pced ad theatru. Vbi
cu pmos radios sol' argenteae uestis gre
mio suscepisset. repeso splendore du
plicata spectantib' luce fulgor metal
li ubntis effud'. ut ituentib' ptinget
acie' troy aspect'. et p hoc pl' aliqd de
eo q huc nate e artifex arrogantia
mtiret. Iuo adolantis ^{vulca.} gcrepant
uoces. honore sonantes s; exitu co
fentes. y hic atq; ide caueis coclaman
tib' ds appellaret. ut q fieri ppiu'
supplicat' exorat'. dicentib' plis qd ne
usq; te ut hoiem timuum. s; ex hoc ia
sup huam te ee natam fateim. S; rex
acclamatione gr' fas habitam n repf

lit. n impietate illicite adulationis
n exhorruit. don respiciens paulo pt.
imminentem atq; isistentem capiti suo
uidet anglm. cu q; sensit gnuuo ex
itij sui ministru. q p' n nouat pu
sore honoz. Ecce repente cciat' cu ex
dolore icdibili uets atq; iflatioe co
ripuit. Respiciens q; ad amicos en iqt
ille ego ds ur'. ecce ppeilor ggesti y de
tbor ex uita. qnq; diuina ut' nup
collatas i me falsas arguit uoces. y
q m immortal' dicebar a uob. pcep' ta
q; rapior i morte. s; suscipienda e sen
tentia q; ds statuit. na y uirum' haur
gtempnendi. y longeuitate q beata
putabat' expleum'. V cu h dixisset
y ui dolous ueheinti' agitat' istant'
ad palatium reportat'. Cuq; divulgatu
eet eu ppe die mortuum. iges multi
tudo tot' etatis y sex' gueniens. moie
pato sup cilicia stta. oi potenta dop
regis icolumitate supplicabat. Omis
au dom' regia planctib' y gemitib'
psonabat. cu iteri rex ipe i excelso
solario recubas y deorsu respiciens.
ac pno' pstitos q; omis cu fletib' pui
des. ne ipe qd tepabat a lacrimis. ue
ru cotinuis qnq; dieb' uent's dolori
b' cciat'. uita ueheint' abrup'. qnq; ge
simu etati y qrtu ages annu regni
u septimu. Et uoi eni sub gatio cesa
re annis regnauat. phylipi tetrar
chia tb' annis obtinens. quarto au
i hods s' aduvges. Trib' aut' reliquis

annis sub claudio cesare exacti. Post
 agrippā patrē regnū iudee tenentē
 annis septē. filius suus agrippa a
 claudio substituit i regnū qđ tenuit
 ut annis uiginti sex. hoc ē scđm an
 nū uespasiani. qñ urb' excidiū factū
 ē. Cū aut' ioseph' de hoc narret hoc
 i loco ponendū ēē censem. Claudi' in
 qđ agrippā filiū agrippe iudeoz re
 gē cōstituit. felicē ū totū puincie. sa
 marie q; galilee y regiois q dr tñs
 iordanen p̄catorē misit. y post pauca
 addidit y h. Inflamat' aut' y seditio a
 cerbissima a pontificib' adūsū sacēdote'
 y p̄mo pleb' ^{rosolimoꝝ} iudeoz. quoz singlū gqren
 tes smet p̄dicoꝝ iuuenū y nouis reb'
 gaudentū man'. duces semet ipsos
 p̄e factiois istituebāt. y gfligentes
 ad iuicē p̄mo cōuicys lacessere cepūt.
 Tū deinde y saxis iuicē stñe. n' qsq' erat
 q' cohercēt. s; agebāt oīa tāq' i urbe n' hñ
 re rectorē. Igit' p̄otifice' i tantā uenē
 p̄tūā. ut serius suus ad areas missis
 iuadent decimas q' sacēdotib' debebāt.
 y accidebat ut n' nulli ex minorib' sa
 cerdotib' q' alimonie ui fuerāt direp
 te iedia deprēt. Ita seditioū uolen
 tia i fasq; gfundēt. itē p' pauca subim
 git y h. Non nq' ā y i media ciuitate oc
 cidentes s' trucidabāt. p̄cipue i dieb' fes
 tis sicary plebib' admixti occultatis
 pugioib' oberrante. ut qsq; designat'
 eis cōmun' icedebat eū p̄mebāt. y arte
 nefaria c' coruiss; is que occulto uul

ne stuerāt. tū idē ipi p̄sores uelud i
 dignari se simulabāt adūsū eos q' h
 i media urbe gmisint. atq; h m' occul
 ta eoz facinora p̄manebāt. Ipmū oīū
 ab his oib' ionatha' p̄otifer it'ficūt. p̄q;
 plimi uigulant. ita u iā ipis mortib'
 eēt gūoz met' mortis. dū un'q'sq; q' i p
 cictu sep' posit' p' moīta singlā sparet
 it'fici. Cū aū claudi' annis q̄tuordecim
 i impio expleti. m̄sib' septē. dieb' ui
 ginti octo. defūct' ē. nero accep' impiū
 qđ tenuit anni. xliij. m̄sib' viij. y dieb'
 xxvii. Hui' scđo anno fest' iudee p̄cā
 toꝝ successit ^{felicis}. aq' paul' romā uict'
 mittit. et biennū i libā manēs ctodia.
 p' h' ad p̄dicand' mittit. n' dū nerone in
 tanta erūpente scelā q̄nta d' eo narrāt
 hystorie. Jacob' fr' dñi c. xxx. anni' ihe
 rosolimoꝝ reruss; ecclia. viij. neroni' an
 no lapidat' a iudis. uindicanib' i illo qđ
 paulū it'ficē nequert. festo magistra
 tu iude successit albin'. albino flōe. cui
 luxuria atq; ^{auariciam} luxuria cetāq; flagicia n'
 fente' iudi. g' romano' rebellauerūt. ad
 ūsū q's uespasian' magist' milicie tñs
 missū. plima' urbe' iudee cep'. Prim' ne
 ro sup oīa scelā sua y xano' p̄seqt'. quoz
 eximio' romē petrū cce. paulū occidit
 gladio. Hic i re militari nich' oīno au
 sus. britanniā pene amisit. nā duo sub
 eo nobilissima oppida illic capta atq;
 eūsa s'. Deniq; nero c' senatu q̄rēt' ad
 penā. e palatio fugiēs ad q̄rtū urb'
 miliarū. i suburbano libtani sui int'

solariā ⁊ numitanā uia semet int̄fec.
anno etati. xxx. ij. atq; i eo oīs auḡta fa-
milia ḡsūpta ē. Post neronē galba i hy-
beria. uitelli⁹ i ḡmania. otho rome
impiū arripuer̄t. Galba. vij. m̄se impij
sui i medio romane urb̄ foro capite trun-
cat. Vespasian⁹ duob⁹ pl̄us sup̄atos. iud
os ad muro^{ppulit}. Otho t̄cio regni sui m̄-
se. apud ueriaē p̄a manu occubuit. Vi-
telli⁹ a uespasiani ducib⁹ occis⁹. i tyberi
picit. Romanorū. vij. regnati uespasi-
an⁹ anno octo. m̄sib⁹. xi. dieb⁹. xxx. q̄ apd
iudeos impator ab exercitu appllat. ⁊ bel-
lū tito filio ḡmdās. romā p̄alexandā
p̄ficiuit. Cui⁹ scdo anno tit⁹ iuda capta
⁊ iherosolimi subūsi. sercenta milia
uitorū it̄fec. Joseph⁹ u sciēs. affirmat
sercenta milia gladio ⁊ fame p̄sile. ⁊
alia c. milia captiuorū publice uenun-
data. Vt ā tanta m̄litudō iherosolimi
repuret. causā azimorū fuisse refert. Ob
q̄ exoi gente iuda ad tēplū ḡfluente. ur-
be q̄i carcē s̄ iclusi. oportebat enī i his
dē dieb⁹ pasche eo iofici. inq̄b⁹ saluato-
rē c̄cifixant. Colligit ā oē tēp⁹ i scdm
annū uespasiani i nouissimā eūsiōnē
iherosolimorū a q̄ntodecimo anno tybij
cesari. ⁊ ab exordio euūglice p̄dicatiois
anni. xl. y. A captiuitate ā q̄ ab antio-
cho p̄pelli s̄. anni. cc. xxx. vii. Porro ada-
ry scdo anno sub q̄ rurū tēplū edifi-
catū ē. anni. d. xc. Ap̄ma ā edificatioē
tēpli sub salomōē usq; ad nouissimā
ruinā et⁹ q̄ sub uespasiano facta ē an-

ni mille. c. duo. **Explicit liber scdo**

Incipit liber t̄ci⁹.
Secund⁹ lib hystorie machabeorū
licet buior sit p̄ori eid⁹ opr̄ lu-
bro i hystorica narrōe. antio-
ra tam̄ q̄dā m̄ regū replicat tēp̄a excep-
to qd̄ ille alexand⁹ magni macedonū in
p̄ncipio sui buē fac̄ ḡmemorationē. Hā
⁊ seleuci regi⁹ cognōm̄to nicanor⁹ i iude-
os cōmemorat. iste b̄nficia. q̄m hystoria
antiq̄tatū iosephi ⁊ cronicon euseby tes-
tant iudeos re publica dignos effice. ⁊ equū
ei⁹ honorē cū habitatorib⁹ macedonib⁹
⁊ ḡcis deputasse. Similit̄ ⁊ antioch⁹ mag-
n⁹ testantib⁹ memorati auctori-
b⁹ creb̄s eo eplis laudat ⁊ m̄plicib⁹ mu-
nib⁹ donat. H̄t q̄ idē scdo lib diuisā p̄ce
narrationē. ⁊ tantū hystorie n̄ destru-
it uitate. Quē m̄lta p̄ori lib̄ omittit tes-
timōia. tam̄ p̄plura it̄serit q̄ i illo n̄ i-
ueniunt. Sc̄pt⁹ enī uidet̄ ab his q̄ mora-
ti s̄ i t̄ra iuda. ad eo q̄ i ceteris fuer̄t re-
gionib⁹. uñ idē ita icipit.

Frib⁹ q̄ s̄ p̄ egyptū iudis sal̄ dicit̄ fr̄s
q̄ s̄ iherosolimus iudei. ⁊ q̄ i regioē
iudea. ⁊ pacē bonā. B̄n faciat uob̄ d̄s
⁊ meminit̄ testam̄ti sui qd̄ ē ad abra-
ham. ⁊ ysaac. ⁊ iacob. suorū suorū fideliū.
⁊ det uob̄ cor̄ oib⁹ ut colati⁹ eū. et facia-
tis ei⁹ uoluntatē. corde magno ⁊ aīa uo-
lenti. Ad ap̄iat cor̄ ur̄m i lege sua ⁊ i
p̄ceptis suis. ⁊ faciat pacē. Craudiat
ur̄as ⁊ recō. uo. n̄ uo de. i tē. ma. l̄t nē
hic sum⁹ orante⁹ p̄ uob̄. regnante de-

meto anno centesimo 7 lxxviii.

ss

Demetus hic sub q se orasse p iude
 is i egypto constituti iherosolimita
 omemorat. ipe e q p antiochu eupato
 re asie 7 syrie regnau q 7 ipe cognorat
 e sother h e saluator In he eni annoz
 nus q gputat e hoc e c lxxviii decrit. Ha
 antioch epiphanes. q pt tentesimu
 trigesimu septimu annu regni groy
 cep regnare. regnau annu xi antioch
 eupator annis duob 7 demetus sother
 annis xii. Qd st anni apncipio regni se
 leuci nicanori regis syrie aq regni g
 coy tēpa gputant. usq; ad finē deme
 trij clxx. qb si adiciat annu vi. de reg
 no alexand q ignobil 7 uicios 7 idignus
 q; regia dignitate a pōpeio tgo dsebit.
 s; tam regnū tenuisse narrat annu
 x fuit c lxxviii. Dicam 7 alit. Prim pt
 alexandru asie regnau antigon annu
 xviii. Post q demetus q 7 poliarctas
 regnau xvii annis. hic g demetu xvii
 anno regni sui semetipm seleuco tdis.
 et iuncta e asia regno syrie anno seleu
 ci nicanous xxviii. Si g cepim gputa
 re hac serie annoz apmo anno regni
 antigoni q regnau i asia annu vi. an
 te q seleuc i syria regnare cepisset. p
 ponentes eosde vii anno regno seleuci
 7 eo m gpotu annoz regu syrie usq;
 ad nouissimu annu demetrii sotheri
 p durim. sūma pōis nūy tota ibi in
 uenit. S; mirū qm i saqntib dicat iu
 das i c lxxviii anno. cū senatu aristo

bolo magist ptolomei regi dixisse salu
 tē 7 mandasse d pificatiōe tēpli q ipi fac
 tūri erāt qnta 7 x^a m̄sis die casleu. cū
 iudas i pōe lib sub pōicto dmeto leg mul
 to ante eē defūct. siqd. vi. anno demetrii
 scdm enicoz fide iuenit occis. s; q iccā
 s ipi auctores libroy n absurd uident
 i gputatiōe tēpoz discpare. m̄rie c i le
 galib lib s lxx icpū editio e hebica uita
 te i gpotu annoz mltū discordet.

Nos iudei scpsim uob i tbulatiōe 7 im
 petu q supuen nob i isti anni. ex q
 recessit iason a scā tra 7 a regno. Ponta
 succendit 7 effuderit sanguinē inocen
 tē. 7 orauim ad dnm 7 exauditi sum.

Iason a ipe e fr onie pontifi. s; cet
 cis. quē seqntia isti lib narrat ad an
 tiochu epyphanē h e nobile. ppt am
 bitionē sūmi sacdocy couolasse. ei q; p
 suade ut gentile ritū iherosolimis

Popls q iherosolimi 7 i iuda. Istitueret.
 senat q; 7 iudas aristobolo magist
 ptolomei regis q e de gne xpoy sacer
 dotū 7 hē q i egypto s iudeis sal 7 sani

Aristobol hic natioe fuit. Stare
 iuds. s; pipatic philosoph eē agno
 cit. ad phylometore ptolomeū expla
 nationū i moysen gmtario scpsit. i
 enogphi pdit. q i tēpe syrie 7 asie reg
 nabat antioch epyphanes.

De magnis piclis a do libati magni
 fice grās agim ipi. ut pote q ad
 uersus talē regē dimicam. Ipe eni ebul
 lire fec d plis eo q pugnauerit q scāoy

ciuitate. Hā cū ipside eet dux ipe et
cū ipō mīns' exēc' cecid' itēplo nanee
9 silio decept' sacerdot' nanee. ut enī cū ea
habitus uen' ad loc. antioch' y amici
ei? et ut accipent pecunia' multa do
tis noie. Cūq; pposuisset ea' sacerdotes
nanee y ipe cū pauci' ig'ssu' int' ambi
tū fanū. clausert' fanū cū it' eet anti
och'. aptoq; occulto aditu tēpli mitten
tes lapides p'sert' duce' y q' cū eo erat.
y diuisert' mbrati y capitib' aputatis
foras p'ceert'. poia bndict' ds q' t' didit
ualit' aū antioch' epy **S**umpios.
phanes q' mala iudeis ult' omne'
reges q' ante se fuerit. i syria i' flige
bat. regnū pdidit y uitā finierit. et
lib' p'or hystorie isti' cōmemorat. et
ioseph' i' hystoria' antiq'tati' iudaice li
b' .xii. testat' dicēs. Rex antioch' supio
rē puincia' p'cēs. audiv' ciuitatē p'sa
rū diuicijs extollentē p'ciosissimū q; tē
plū i ea diane. et oī specie ornāmtoy
plenū. isup y arma y louca' reliquisse
audierat filiū phylippi regē macedo
nū alexandrū. Cōmot' g' egdit' g' elyma
idā y obsidebat eā. his ū q' i ea erat ni
nime tritis impetu ei' neq; obsidione.
s; p'uinacit' repugnantib' pene decessit.
Hā ereunte' ciuitatē fugauerit y pse
qbāt usq; ad babiloniā. ū cū p' mltā
suoy militū amissioē uenisset. q' p' de
iudeis n'ciaū illi y duc' pditionē q's pug
nare g' i udo' reliq'rat. y euille forti
tudine iudeoy. Sup' poie itaq; curā

h' c'scente malo icurrit i' egritudine. q'
diu tenente. y c'scentib' passioib' itelle'
q' morēt'. quocās amico' morbū suū e
is atē eē indicāi. Cōfessū h' idō se pati
q' iudeoy gentē affligēs tēplū spoliasset.
tēplū g'tēpsisset. q' dicto ilico exspirauit.
Vñ miror polibiū megalopolitā q' uir
bon' existēs dic' idō p'sse antiochū q' uolu
it tēplū diane i' p'sida destruere. Hā q'
nullaten' eg' p'ēm s; tantū cogitauit.
nullo reatu tenet. Si ā polibio uidet'
antiochū uitā finisse. mltō pl' uī simi
le dicit' p' tēpli iherosolimitani sacle
acturi g' q'nta y uicest. **S**guū p'sse
ma mīsi' cas leu p'ificationē tēplū ne
cellariū duxim' significare uob'. ut uo'
q; agati' die scenofegie y die igni' q'ne
emias edificato tēplo y altari obtulit
sac'ficia. Hā cū ipside ducent' pat' nri
sacerdotes q' tē cultores di' erat. acceptū ig
nē d' altari occulte absco'dert' i ualle ū
erat pute' alt' y sicc'. y i eo g'rutati s' eū
ita ū oib' eet' ignot' loc' lū ā p'riisset m'
ti anni. y placuit dō ū mittet' neemias
psidis nepote' sacerdotū illoy q' absco
dant. n' sit ad req'rend' ignē. y sic nar
rauerit nob' n' iuenerit ignē s; aq' cllā.
y isit' eo' haurire y aff're s'. et sac'ficia q'
imposita erat isit' sacerdos neemias asp'gi
aq' ipā. y ligna q' erat supposita. Vtq; hoc
f'c'm ē y tēp' affuit q' sol refulsit q' p'e
rat i nubilo. accens' ē igni' magn' ita i
ec quippe q' iherosol' om's mirarent'. y e
limitani iudi sc'bente' ad eo' q' p'egypū

250 le
11-01

fuert iwdos. digne repto i puteo i simi-
 litudine aq esse guso. neq; i esdre i neemie
 septu. aut deis alicubi repire potuim. sic
 n illd qd i postiorib' s arce y tabnacli ab
 sconstioe p iheremie pceptu. i descriptoi
 b' iheremie iueniri asserit. ulloim i ipi
 iheremie lib' septu iueniri p. Vn istat h
 illo' aut maroy suoy tclitioe didicisse.
 au i apocfis eoy lib' exarata repisse.
 Hos g qd iccu e relinqntes. a dea q cta
 canonicoy libroy adrestatioe ee mani-
 festu e. calamu gutam?

Igit o sca civita' habitaret i oi pace. le
 ges y adhuc optime ctodiret pte onie
 potificis pietate. y aio odio hntis mala
 ut ipi reges y pncipes loc sumo honore
 dignu ducent. q replu maxims hono-
 rib' illustret. ita u seleuc' alie rex s re-
 ditib' sui pstatet os sup' ad ministru sa-
 chioy pntete. Symon a s tbn beniamin
 pposit' repli istatut. g tendebat obsistente
 s pncipe sacerdotu iniquu aliq i civitate
 moliri. s e uice onia n posset. uen adapol-
 loniu tharsee. q i ullo tpe erat dux cele-
 syrie y phenic'. y nciatu ei pecunijs inua-
 bilib' plenu ee erariu iherosolimi. et co-
 mune copia immisa. y q n pntet ad rne
 factioy. ee a possibile sub potestate re-
 ge cade unvsa.

Igit q uary sub diuis' regib' erat poti-
 fice. neciu iwdicauim iyr narne hyl-
 touogphoy. noia recitare illoy potific'
 q pontificatu regu tēpib' huerit. nn y eoy
 q p captiuitate babilonie i gente iuda

fuert. u eo clarioz appareat hystorie
 uita. Prm' siqd sadoch potifex fuit te-
 pli qd salomon edificaui. p eu u fili' achi-
 maas i et' honore successit. Pt' he au io-
 ra. y p eu ayriozam. deind iudas. p iuda
 u sudea. Pt' he hyl. hulo u successit io a-
 than. Cui rurs' uria. urie u neria. Pt'
 neria a odas fuit. p' he sellu. deind elchi-
 as. Pt' he zarath. y p' he fuit iofadech.
 q captiu i babilonia deduct' e. Isti siqd
 os i potificatu filij patb' p ordine succes-
 serit. Pt' iofadech a fili' ei' ihe sacerdotu ac-
 cep' sub q replu reedificatu e. Pt' he io-
 chim fili' e. Pt' he elyasib fili'. Defuc-
 to a y h. iohs fili' ei' honore suscep. fi-
 niente u uita' succed' pmatu sacerdotu
 fili' ei' iadd'. sub q alexand rex macedo-
 iherosolimā uen. Pt' q enia' fili' ei' clar'
 habet. Pt' he symon fili' ei' cui agnoim'
 it' fuit pte sollicita i dm religionē. y
 icives suo' pna clemtia. Deind iudeoy
 potifex eleazar' fr' symois suscep' repli
 ministru. filio symois onio paruo admo-
 du delicto. q eleazar' ptolomeo phila-
 delfo pe' tente septuaginta itptes
 ad itprand lege diuinā tmsmisit. Pt' ele-
 azar' a auunculus ei' manasse' accep' sa-
 cedotu. Pt' manassen iwdoy potifex o-
 nias symois ita fili' clar' habet. qgsue-
 ta ptolomeo regi tbuta n reddes ad-
 itra eu impulit. uer' ioseph' uir it' su-
 o' nobil' legat' a iudeis ad ptolomeu
 miss' e familiaritate regis ob plurima
 i eu meruisset obsequa. dux iude y regi

onū finitimarū gstituit. Et onā a symon
onie fili' iudoy pōtifer clar' habet. sub
q̄ ihe fili' syrach sapiē librū gponēs. quē
uocāt panareton. idē: oīū lūtū capacē
i symois i eo fec' mōtionē. Et symonē aū
onia' fili' ei' d' symois isignū' habet. ad q̄
lacedemoniay rerari' legato' mittit.
q̄ sacdotiū hūit regnante syrie y asie
antiocho magno. y seleuco phylapato
re filio ei' usq; ad antiochū epyphanē.
sub q̄ pōtifice onia h' q̄ d' symonē pposito
tēpli narrāt frā s'. regnante syrie y
asie seleuco philopatore. cui successit i
regnū antioch' epiphane'. Symon a pposi
tus tēpli iherosolimoy ad apolloniū phe
nic' filii' g fugiēs mlti' ei munib' repmis
si' sacdotiū s' uendicare cep'. q̄ seleuc' au
dito. holidoy mittit ad negotiū puiden
dū. Q' cū i iudeā uenisset. iniq' diuidicās
y mlti' pperā ^{ger. eni} agēs. diuisū se signū' det
ret. et seleucū reuēit. Onias a sacdos
cauerat ū symon pflug' fieret.

44 Cūq; retulisset apolloni' ad regē de
45 pecunijs q̄ delate erāt. ille accitū
46 eliudoy q̄ erat sup negotia ei' misit. ē
47 mandati' ū pdictā pecuniā tūspōtari y.
48 Statūq; eliudoy it' agg'ss. specie q̄ d' q̄
49 p celesyriā y phenicē ciuitate' eēt pa
50 g'tūs. reā uera regi' ppositū pfectūs.
51 S; ē puenisset iherosolimā. y benigne
52 a sūmo sacdote i ciuitate eēt except'.
53 narraū de dato iditio pecuniarū. y cui'
54 rei grā adeēt apuit. itrogabat a si uē
55 h' ita eēt. Tē sūm' sacdos ostend' dpo

44 sita eē h'. y uictualia uiduār ac pupil
45 loy. q̄dā ū eē hyrcani tobie uiri ual
46 de eminentis. i h' q̄ detulāt ipi' symon
47 uniu'sa a argenti talenta. xl eē y au
48 ri cē. decipi ū eo' q̄ cōdisset loco y tēplo.
49 qd' puniū sū mūdū honorat'. p sui ue
50 natioē y scitate ipossibile oīno eē. At
51 ille phi' q̄ habebat i mandati' a rege di
52 cebat oī gūe regi ea deferenda. Cōstitu
53 ta a die itbat de h' eliudoy ordinatūs.
54 n' modica ū puniū s' a ciuitate erat tre
55 pidatio. Sacdote' a ante altare ē sacdo
56 talib' stol' iactabāt se y iuocabāt d' celo
57 eū q̄ de deposit' legē posuit. ū h' q̄ depo
58 suerāt ea salua cōdiret. Jā ū q̄ uidet
59 sūmi sacdoti' uultū mte uulnābat. fa
60 cie' enī y color immutat' declarabat i
61 tūū aī dolorē. cōfusa enī erat uiro mel
62 ticia q̄dā y horroi corpi' p q̄ manifest'
63 aspicientib' dolor cord' efficiebat. Alij y
64 cōggati d' domib' gfluebāt publica sup
65 plicatioē obsecnte' p eo qd' i cōtemptū
66 loc' eēt uentūs. accicte q; muliere' cū
67 eius pect' p platea' gfluebāt. s; y ūgines q̄
68 gcluse erāt pcrebāt ad onia. Alij a ad mu
69 ros. q̄dā ū p fenest' pspiciebāt. uniu'se
70 a p'tendente man' i celū de p'cabant. Erat
71 a misera cōmixte' mltitudinē y magnū
72 sacdoti' i agone gstituti expectatio. y hi
73 qd' iuocabāt oīpotentē d'm. ut edita s'
74 his q̄ cōdidit cō oī itegritate gsuarent. Ie
75 liudoy aū qd' decūat' pficiebat eos loco
76 ipē ē satellitib' cca erariū p'sens. s; spc
77 oīpotētī magnā fec' sue ostensionis

euentia ita ut omnes qui ausi fuerant parere
 ei ruente: diuinitate in dissolutione
 formidine gubent. Apparuit enim illi
 quodam equo tributa huius sessore optimi opi
 mite adornat: usque impetu heliodoro p
 ore calce elisit: qui autem ei sedebat uisibat ar
 ma huius aurea. Alij apparuerunt duo iu
 uenes uirtute decorati optimi gloria: speciosique a
 mictu: qui circumsteterunt eum: ex utroque parte fla
 gellabant. In temulioe multum plagi uerbante.
 Subito autem heliodoro gressu in terra: eumque multa ca
 liginis confusum rapuerunt. atque in sella gestato
 ria positum eiecerunt: usque in multum cecidit: et sa
 tellitibus predictum ignem et erarium portabat.
 nullo sub auxilio ferente manifesta cogni
 ta diuinitate: et ille quod per diuinam uirtutem iace
 bat mutus: atque omni spe et salute perierat. Hi autem
 dominum benedicebant quod magnificauit locum suum: et
 templum. quod paulo ante timore actumultu
 erat plenum: apparente omnipotentem domino gau
 dio et leticia plenum est. Tunc uero ex amici helio
 doro quodam rogabant quod festi omnia uero inuocaret
 altissimum: et uita daret ei in summo spiritu e
 rat stitit. Considerans autem summus sacerdos ne for
 te rex suspicaret malicia aliquam ex uerbis ista
 heliodoro consummata obtulit per salute uiri ho
 stia salutare. Cuius summus sacerdos exoraret. idem
 inuenit eis uestibus amicti astante: heliodo
 ro duxerunt. Omnes sacerdotes gratia age: nam propter eum
 et dominus uita donauit. Tu autem flagellatus ab eo
 nencia omnibus magnalia dei. Et hi dicit: non paru
 erunt heliodoro uero hostia deo oblata: et uoti
 magni: promissis ei quod uiuere illi concessit: et omne
 gratias agens recepto exercitu repedabat ad re
 Ige et c.

Denique hystoria secundum topologie regu
 la insinuat: quod omnes qui supbia atque auari
 cia istigati scificatione domini et taminare
 atque polluti manibus indigne tractare presump
 serunt: celesti iudicio sunt puniendi: quod uirtute
 adtestante domini dei domini omnis est ceteris gen
 tibus: non licet ea cuius facere speluncam latum. hic
 et psalmista ait. Domum tuam decet sancta domine.
 in longitudine dierum. Hec licet ibi aliquis gerere
 gressu: sed soli dei laudibus: et omnibus uacare. Unde
 ipse dominus in euangelio eliminatum de templo uenden
 tes: et ementes in illo: numulariorum effudit es:
 et cathedras uendentium conuersus. His que pactis
 erat cotidie doces in templo. Iuxta allegori
 am omnia sacerdos dei magnus: figurat templi ceteros
 significat dominum saluatorem: qui a deo patre
 potiter factus in eternum secundum ordinem meliorum. uero dei
 templi quod est ecclesia ceteros: et inhabitator iest: quod
 nomina omne factus ex parte uidet. Interpretatur autem
 omnia dolor domini siue dolens dominus. Et quod dolens
 dominus melius dici potest quod redemptor nostrus: de quo per
 isaia dicitur. Uidimus eum: et non erat aspectus: et desi
 derauimus eum nouissimum uirorum: uirum dolorum
 et scientie infirmitate: uel languore nostris
 ipse tulit: et deo. non ipse per heliodoro autem inua
 sor et spoliator erary domini pagano siue
 iudos seu hereticos figurat: qui sine reuerentia
 dei domini abuti: et inefarium actum ea gubere
 uolent. Inuadit enim pagani thesaurum templi
 dei et fide ac cultum: et destruere conantur.
 Inuadit et iudaei religionem: et ueteris le
 gitime ceremoniarum fundem cupiunt. Inuadit
 et heretici qui uirtute euangelii et sinceritate le
 gitime dei falsis dogmatibus corrumpe gestunt

Sonia orante descend eques tribul' ar-
ma hñs aurea. ipse uidet de q' ioh's i apoka-
lypsi sua scripsit dices. Vidi celum apertum. et
ecce equus albus. et qui sedebat super eum uocabatur fi-
delis et uerus. et iusticia iudicat. Oculi eius sicut flama
igni. i capite eius diademata multa. hñs
nomen scriptum quod nemo nouit nisi ipse. et uestitus
erat ueste alba sanguine. et uocatur no-
men eius ubi dicitur. Orantibus quod mibus et succurrat
ipse eius i auxilium. quod est uia. uita. et uita. ad
debellando inimico. et grandis p' uoy p'sup-
tione. Cuius equus albus erat. quia natiuitas eius
corrupta. et uestis sanguinolenta. quia mors
carnis eius erat in gloria. ipse quoque tribulatio quia
ualde mirabilis atque iudex iustissimus est. Hic
erat optimus optimus ad ornatum. quia omni uirtu-
tibus decore splendor clarissimus. cuius arma e-
rant aurea. quia opera eius mirifica. ipse enim do-
no habet ecclesia sua scutum fidei. lanceam iusticie.
galeam salutis. et gladium spiritus quod est uerbum dei.
quibus armis ipse cotidie i mibus suis pugnat
et hostes suos. Hic uidet equus est impetu he-
liodoro p'ore calce elisit. quia eius incarnationis
sacramentum ostendit hostes. hoc est pagano. u-
deo. heretico. quatinus uoluit ab immanitate
scelerum aliquando desistat. Illi ergo duo iuvenes quod est
ipso equo apparuerunt uirtute decori. optimi
gloria. speciosi quoque amictu. quod consistere ex u-
triusque parte. et flagellabant sine intermissione.
heliodoro multa plagis uerbantur. significat
doctorem utriusque testamenti quod consistant. et i
carnatione uirtute fidei ac bonorum operum
decori gloria miraculorum optimi. et amictu
scie atque sapie speciosissime uariis re-

pub' existente predicatioibus suis uerbantur
p' uoy insensibilitate. et ad terram deice co-
pellunt. Sicque fiet uel ille qui ante templum aggeri
suis est superius p' correptionem discipline ap-
pareat iualis. quia non est sapientia. non est prudentia
non est consilium et dominum. quia omnia quecumque uoluit dominus
fecit i celo et i terra. i ma. et i o. a. et non est qui possit
resistere uoluntati eius. dominus enim uniuersorum ip-
se est. Quod a omnia offeres hostiam salutare
p' salute uiri. saluati ipse heliodorum mul-
ta caligine cecusum. signum quod misericordia redempto-
ri nostri sepe iugis et immitti offert benefici-
cum uoluntatis. quatinus p' eius gratia quod semet ipsum ob-
tulit hostiam salutare p' mundi peccatis eru-
ant erroribus suis et libentur a potestate
sathane. cuius nequicia quondam captiuus erat
ad ipsius uoluntatem uel referat gratias redemp-
tori suo. et laudat eius predicet i uniuersa terra.

Sed p' seleuci uite excessum est susceptus
regnum antioch' quod nobil' appellabat. am-
biebat iason filius omne summum sacerdotum ad-
to rege. p' mittens ei argenti talenta sex-
aginta et cec. et ex redditibus alius talenta oc-
toginta. Super his p' mittebat et alia centum.
si potestati eius cederet gymnasium. et ephe-
bian ibi institueret. et eos qui i iherosolimis
erant antiochenos sebere. Quod est rex annuus
set et optimus p'ncipatum. statim ad gen-
tile ritum stabulo suo transferre cepit. et a
moti huius qui humanitati causa iudis a regi-
bus fuerat instituta. p' iohem patrem eupo-
lomi qui apud romanos d' amicitia et socie-
tate functus est legatione legitima ciuium
iura destituens p'ua instituta sciebat. et

eni ausus e sub ipa arce gymnasiu ^{stru} gstatu
 ere. y optimo qsq; ephiboy i lupanarib po
 ne. Crat a h n inuicui. s; icmtu qd da. y pfect
 gnt. y alienigene gusatnois pp unpy y n sac
 doti iasoni nefariu y fauditu scel? ita ut
 sacdote ia n cea altari officia dedita ceit. s;
 teplo y sacficiys neglecte festinarer partici
 pes fieri palestre y plebitiois ei iuste y ex
 ercy dicer. y patos qd honore p nichilo hm
 tes gra glas optima arbitbant. y rel.
Oe hoc ioseph? ita narrat. Ide tep de
 fucto onia pncipe sacdotu. fri ei an
 tochy stulit sacdoty pncipatu. Ha fili ei
 q onia reliqrat. adhuc ifas erat. Demo
 traum? a singla i loco po. q adhe puer p
 unne uisbant. Ihe u na hic fr? erat onie.
 pncipatu sacdoty rex abstulit iratus.
 y dedit eu inuori fri eoz noie onie. Sy
 moni naq; tres fily hi fuerit adqs pncipa
 t? sacdocy sic pdirim? puen. Ihe qd iaso
 ne se noiauit. Onia? menelau? nuncu
 par? Seditioe itaq; p? pncep? sacdotu
 ihe adus? mene ^{ta} gcutu. y diuisa i u
 rty ppli mltitudie p parte mene
 lai fily ^{tobie} gstitibat. ppli u par
 plima iasonne adiuuabat. Vn laborante
 menelau? y fily tobie ad antiochu discer
 serit. ad noticia e? pducente qd patas
 uellet relinqre lege. y gusatnoe y more
 obsuare gcoy. Rogauerit g eu ut pmit
 tet ei gymnasiu edificare iherosolimi.
 Cuiq; gcessisset cecisione sua uelauerit u
 n apparent i denudatioe gris ee dissimi
 les. cetaq; oia relinquentes q illis mo pa

tri? imponebat. alax sca gtu ritq; secta
 bat. h ioseph? s; miror qm ipse onia dhie
 to. dicat antiochu fri iasoni sacdotu
 gtulisse. e h hystoria huic narroni n gcor
 det sic i seqntib? smostbit. Deniq; antio
 ch? epiphane? e d regioe ptolomei q. sub
 to iuasat. senat? pcepto recessi ^{ser} iudam ue
 nit. ibiq; ihu cui y iasoni fri onie pontifi
 catu tedit. Q deind expulso onia ggnom
 to menelau successor e ddit. Itaq; ob sa
 cdocy dignitate orta seditioe it? pncipes.
 igentiu misax semia pullulauerit. h g
 scio supboz atq; tngsloz lege di. n allego
 ria aliq; ad edificone utile igerit. s; pdo
 loz isto tpe imitatoru facinoru sui plure
 iuenit. Cu hi q i ecclia ppo di. y sanguie
 fily ei unigenito redempto pponit. de sta
 eugly doctna. y ua religioe ac cultu uni
 di q ibi gmdat. y isinuat. pui morib? ad oc
 culta guolau ydolat. e p abitione pecuni
 ar. y diuitia pnti uite luxuriosa uitā
 y do detestabile ducendo. adulatoru adren
 dente ^{facioy} mlto sec tdit ad pditione. Ita p
 fco scdm aplm gstitent qd se nosse dm. feis
 a neg. Ha q uictu y uestitu modato n st
 grenti s; uolente diuite fieri i reptone ^{laq} di
 aboli. y dsidia mlta iutilia y nociua q m
 gut hoies i ititu y pditione. Radix eni
 oiu maloz: auaricia. q qda appetente
 errauerit a fid. y iseruerit se dolorib ml
 ti. **C**u a quinquennial agontiro
 celebraret y rex pses eet. misit iason
 faci noz? ab iherosolimi uiro? pecco
 res portante didragma ^{ccc} i sacficiys

herculus. 3 c. **R**egnante apud iudam oria
q. azaria rege lepso apud isrl' focca. apud
atheniense q. estilo. apud latino emollio
scdo anno eschili atheniens¹⁴⁰ iudici pma
olympia acta iq' chæob' eliensis uictor
ertitit. Cui agut quinquennale etam
quatuor anni i medio expleti. i qb' pncipe
annui gstituit quatuor q. olympiade ific
praxonidi sive emonis pm' gstituit. Ab
h' tēpe gra de tēpib' hystoria uā cōdit.
nā ante h' ut cuiq; uisū ē diūsa' snas p
tulert. Hūc enī qnquennale agonē tē
antioch' apud tyrū celebrisse describit. 7 ea q
deind' gmemozant' d'iasone 7 menelao
post ea fca s. Jason qd' q' ppū frēo h' ē onia
iuniorē q' binomi' fuit accusat' apud re
gē atq; dcept' pfug' i ammanitē expulsi
ē regione. Menelau' pncipatū qd' obtinu
it. s; d' pecunias p pontificatu regi pmissi
nich agebat. ob qm' causā similit' 7 ipse re
mor' ē a sac'dotio succedente s' lisi macho.
Q' tenente sac'dotiu. menelau' antiocho
absente p sedanda' tharsense' 7 mallotas
rat' accepisse se tēp' oportunū. aurea
qdā uasa tēplo furat' donau' androni
co comiti. q. rex reliq'd ob tuendā regio
nē. Vñ cōmor' onia' senoz fir' ē q. iason
captiuauāt arguebat menelau' p im
pietate ppetra. ipse i loco tuto se gnanēs
antiochie sec' dafnen. Vñ menelau' acce
dens ad andronic. rogabat ut onia' tēfi
cēt. Q' ē uenisset ad onia' 7 dati' dertis cū
iure iurando q'uis eēt suspect'. sualiss' 7
de asilo pcedē. statū eū itēmit n' uitus

iusticiā. Ob q. causā n' solū iudi s; alie q;
natione' idignabant. 7 moleste fēbant
d' nece tanti uiri iūta. Hic iudi sunt 7 gci
regū regē d' calicie loci adierit. p'dente qd'
fcm fuerat. Ex h' g'mot' antioch' usq; ad lac
mar' effusione. recordat' d' fūcti sobetate
7 modestiā. accensū animi andronic' purpa
erutu' cōduci p totā ciuitatē iuberit. 7 eod' lo
co q' ionia' impietate gmisat' sac'legū uita
puari. dno illi dignā penā rethbuente. Mul
ti a' sac'legus i tēplo alisi macho gmissi. me
nelai g'ilio 7 diuulgata fama gggata ē
mlt'itudo adūsū lisi machū aly lapides a
ly fuste ualido' arripuere qdā ū cinere
i lisi machū iecē. 7 ml'ū qd' uulnati qdā a
pstrati. os ū i fugā gūsi s. ipm' 7 sac'legū
sec' erariū it'fecunt. De h' g' cep' iuditiū
adūs' menelau' agitari. 7 ē ueniss' rex ty
rū. ad ipm' negociū d'tulerit mlti uiri t's
a senozib'. 7 ē suparet' menelau' pmissit
ptolomeo ml'ta' pecunia' ad suadendū re
gi. Ita ptolome' i qdā ato positū q' refge
randi grā regē adit. 7 asnā d'lyt. et
menelau' qd' uniu'se malicie reū
ē mltib' absolutū. Miserō a' q' si apud sei
ta' cām dixisset innocente' iudicarent' mor
te dāpnatū. S; ē fals' rumor exisset tanq;
uita excessiss' antioch' assūpt' iason n' m'p
mille uiri repente aggr'it' ciuitatē. 7 ci
uib' ad mur' guolantib' ad ultimū p'hen
sa ciuitate menelau' fug' i arce. Jason ū
n' parcebat i cede ciuib' suē. n' cogitabat
p'spitate adūsū cognato'. malū ē mari
mū arbitris hostiū 7 n' ciuiū se trophea

captiū. Principatū qđ n̄ obtinuit. finē ū i si
 diar suar 9fusionē cep̄. 7 pfuḡ iter abyt i a
 manitē. ad ultimū i ericiū sui erclus⁹ ab a
 rera arabū ty ranno. fugiēs de civita
 te i ciuitatē. oib⁹ odios⁹ ū refuga legū.
 7 exēbil⁹ ū patē 7 civiū hosti⁹ iēgyptū ex
 trus ē. Iq̄ m⁹ to⁹ 8 patā expulāt. peḡ pit
 lacedemona⁹ pfect⁹. Menelaū ā c apd̄ an
 tiochū eupatrē simili m̄ ū antea apd̄ anti
 ochū nobilē dolo⁹ meditare⁹. rex regū sus
 citatū aiōs antiochi i peccatozē. 7 sugente
 lusia hē cē cam̄ oīū maloz. iit⁹ ū ei⁹ suetu
 do 9phensū eod̄ loco necari. Erat ā i ipō loco
 trē. l. cubitoz. aggestū undiq; hns cineri.
 h̄ p̄spectū hebat i p̄cep̄. Ind̄ icinere deici i sit
 saclegū oib⁹ eū p̄pellentib⁹ ad ititū. 7 tali le
 ge p̄uaricatozē legi⁹ gūḡ mozi. n̄ t̄re dari
 menelaū 7 qđe sat⁹ ite. Hā qđ mltā ḡ arā
 di d̄icta ḡm̄sit. c̄ cinis 7 ignis erat ses. ipē i
 cinis morte dāpnat⁹ ē. Refert ā ioseph⁹ sic i su
 pioze ostēdum qđ fili⁹ p̄ncipi⁹ sacerdotū o
 nie ē adhuc puerul⁹ 8 fucto pat⁹ relict⁹ sit.
 uidēs qđ auunculū suū menelaū rex it̄fecit
 set 7 p̄ncipatū sacerdotij alchimo dediss⁹. n̄ ex
 istenti de ḡnie sacerdotū. s; alisia flex⁹ ū t̄ns po
 nēt honozē ab ea familia ad aliā domū. fug
 ad prolomeū regē egypti. 7 honozē meru
 it ab ipō 7 uxore e⁹ cleopat. loēq; petat i re
 ḡtoē eliopolitana. ū ciuitatē nōis sui 9didit.
 tēplo ad similitudinē repli patri 9st̄cto. Alchi
 m⁹ ū adūs vda machabeū inimicitia⁹ gerēs
 p̄ n̄ mltū tēp̄t ira di p̄ct⁹ it̄st. ac ē oīū v
 doz fauozē v̄d machabeo sacerdotū dec̄nit. Q
 qđ oīa maḡ morale q̄ allegoriē edificare ui

dent intellect. ē manifeste 8 signēt iustissi
 mū iudicē atq; c̄ssimū retributozē. singlis
 p̄ ū debita eoz postulauerit m̄cedē 9dignā
 restituerē. h̄ ē p̄is ac d̄m̄ t̄m̄tib⁹ p̄mia et
 na. impi⁹ ā 7 p̄corib⁹ 7 blasphemis penā igni
 p̄petuū. Hec ull⁹ deb⁹ s̄ blandiri p̄ct̄na fe
 licitate ac p̄s̄nt⁹ uite p̄sp̄itate. si i p̄cis dege
 uoluit qđ si ip̄un⁹ possit euadē. n̄ ū ille qđ h̄n
 agēs ualidis torm̄tis. ac ualidi⁹ torm̄tis i p̄s̄n
 ti uita coangustat. desp̄are deb⁹ 8 futā sa
 lute. si it̄ct̄ie p̄seuauit t̄m̄ite. qđ sc̄ptū ē.
 Multe t̄bulatioēs itoz 7 8 h. om. li. e. d. Im̄l
 ta flagella pec. s. a. i. d. m. ē. Leta i do 7 ex. i.

55 **E**odē tēpe antioch⁹ sc̄dam J. g. o. r. c.
 55 p̄fectionē parau⁹ iēgyptū. Contiḡ au
 55 puniūsa iherosolimoz ciuitatē iudi dieb⁹
 55 xl p̄ aera eq̄te⁹ d̄s̄crentē. aurata⁹ stola⁹ h̄n
 55 tes. 7 hasti⁹ q̄i cohorte⁹ armata⁹. 7 c̄su⁹ eq̄ por
 55 dine d̄igesto. 7 9ḡs̄sioēs fieri comin⁹. 7 scutoz
 55 mot⁹. 7 glaleatoz mltitudinē. bladi⁹ d̄istē
 55 ti. 7 teloz iact⁹. 7 aureoz armoz splendorē.
 55 oīs q; ḡnis laucar. qđ p̄ oīs rogabāt i bonū gū

Potentia⁹ aliq̄ p̄tendit p̄spa J. u. J. rel.
 aliq̄ p̄figant adūsā. s; s̄ep̄ i v̄r id qđ s̄im⁹ arbit⁹ sin
 glis reb⁹ ac tēp̄ib⁹ uenire diuidiat. Hec mir qđ
 i macheoz tēp̄ib⁹ eq̄te⁹ aurata⁹ stola⁹ h̄ntē. 7 hasti⁹
 armate cohorte⁹ p̄aerē d̄s̄crē uisi. armoz
 aureoz splendor fulgēs. adūsitate p̄nciare
 futam. 7 eladē i v̄d i uenit. c̄ an̄ subūsiōnē
 iherosolimoz sub uestasiano 7 tyto iosepho
 teste didicim⁹. qđ stella p̄fulgēs gladio poīa
 simul i uenire 8 sup̄ ciuitati 7 comete⁹ p̄
 tēa exicrib⁹ flami⁹ ardē p̄ totū uisū ē an
 nū. S; an̄ exicidy tēp̄ ac belli. ē ip̄li ad diē festū

azimoz ueneret. octaua die m̄s̄ xandica
q̄: apl' nocti tēpe hora nona tantū luminis
fulgor arā tēplūq; cēdedit. ū putaret ōs
diē clarissimū fēm. y p̄mansit sp̄ acio ho
re dimidiē. **U**s impiti q̄d y ignari p̄spū
uidbat. s; legis p̄to y p̄bo^{quos} doctoz n̄ larū
it exitiale portentiū. In eadē q; festiuita
te uirtula sac̄ficij admōta. y ari' assistens
it ip̄as ministroz man' enyra ē agnā. S;
y ianua itōis edr' q; respiciebat ad ouen
tē. ē eēt ere solido iduta. ac p̄inde m̄m
si pondis q; uir. x̄. uiri sūmo conat' im
pellentib' claudēt. Frei' q; uectib' y seris
munita ac pessul' i altū dimissi tenēt ob
steta. repente hora nocti sexta apparuit
sponte patescā. s; y t̄n̄facto die festo p̄ ali
q̄s dies p̄ma y x̄ die m̄s̄ arte misi. q; ma
i' ap̄d nō uocat'. p̄digios' apparuit uis.
y fidē pene excedēs. q̄d uē falsū putare
t. n̄ octoz fidē q̄firmasset maloz q̄secura
p̄nicie. Et enī p̄pe sol' occasū uisi s̄t cr' y
q̄drige iōi regioē p̄ aerē fr̄i y armoz
cohortē misci nubib'. y urbe' cēdant ag
minib' impuise. **I**alio itadē festo q; pente
costen appellat'. noctu sac̄dote' iḡsli tēplū
ad ministriā q̄plenda. p̄mo q̄d mor' q̄dā s̄t
pit' q; sensert'. deind uoce' subita' audiunt
dicente' migm' hīc. Addit' y hī aliud t̄ribi
li'. **I**enī q̄dā ananie fil' ih̄c noie plebet' et
r̄tic'. an' q̄rtū belli annū ē ciuitas i pace y
habundantia p̄duraret i die festo tabna
cloz repente clamare cep'. **U**ox ab oriente
uox ab occidente uox aūy. ueti'. **U**ox sup
iherosolimā y sup tēplū. uox sup sponsos

y sponsa. uox sup pplm. y idesinent die noc
tuq; p̄ os platea' cēuient' h̄ clamabat. vsq;
q; q̄dā p̄oze' ex p̄lo uiri. uelut ifausti ifa
to p̄sagy idignatioē y moti. correptū
hōie m̄ta' ūb' affia im ut. **A**t ille neq;
aliq̄d p̄se loq̄s; s; ne eo' d̄ q̄d q; cēsteter' a
d̄p̄cās eas' uoce' p̄ariob' a stinatioē y cla
more repetebat. **T**c p̄ncip' es itelligit'es
ū re' erat numini' cē mor' i uiro. p̄du
cūt eū ad iudicē romanū ap̄d quē flag's
adolla usq; lamiat' neq; p̄ce'. neq; lacma' fud.
s; eand' uoce' misābilū y cē q̄dā ululatu emit
tēs. p̄singlā pene ūbā p̄fēbat. addēs y h̄. ue ue
iherosolimi'. **H**g oīa misā ciuita' idō p̄pella'.
q; sēp scdm legislatoz' testimoniū seditose
q̄d n̄ d̄m̄. y iḡta b̄nficioz' ei'. sūo sūmo pa
t' familia' q; ad eā ab illo missi s̄t quiciose
tētabāt atq; itimebāt. **N**ouissime ū ip̄m
it'ficiēte' hēde'. er' cast' p̄iecerit'. iū ip̄e
d̄ns i eūglio iēpās iēdula' ciuitatē. **I**hrlm
ihrlm q; occidi'. p. y la. eo' q; ad. te mis' s̄t.
q; uo. g. fi. tu. quē. gal. gg. pul. su. sub a.
y no. **L**ce re. uo. do. u. d. **H**enī p̄sagabat'
antiq̄t'. **H** p̄tiorib' q̄plet' tēpib' ū homiē
de tēulentissimi q̄dignā reat' sui p̄cipent
m̄cede'. ita ū partī fame necarēt partī
pestilentia p̄rēt'. p̄tq; occisi y captiui
toti' orb' p̄tes ab hostib' ducēt'. Sicq; im
pletū ē illd' iheremie q̄d s̄ead' gente' y
uitate' p̄phizabat dices'. miḡbat i yda p̄t
afflictionē y m̄ltitudinē s̄uituti' habi
taū it' gente' n̄ iuen' req̄e'. **O**m̄s' p̄seuero
re' ei' ap̄hendit' eā it' anḡtia'. **U**ie syon
lugēt. eo q̄d n̄ s̄t q; ueniāt ad sollemp

os parte destructe sacdote ei genite uigres ei
 squalid. ipa pisa amaritudie
His i gesta suspicatur rer societate desertos
 iudeos. obli pfect ex egypto. effati ais civi
 tate qd cep. i sit a militib itifice n parte oce
 fantib. p domo ascendente trucidare. fiebat
 g secede i uenu ac senoy mulier y natoy
 certamina uigruq y paruuloy neces. e.

Postq septor hystorie narrau delisima
 chi iasoni impioy y saclegoy ititu. ome
 morata i sup signoy y pdigoy i aere uisi
 one ad narris ordine redyt. h: ad antiochi
 epiphani pfectione de egypto. q irritat id
 eo qd senat pcepto d regioe de regi q. subito
 iuaserat is. recede. effati ais iuda uen sic
 i supiore lib smosttu e. y ciuitate ihrlm
 armi cep. gente q; mutau. replu spoliau.
 y mlra nefaria i ipa tra gmsit. Qd a an
 tioch ipe antiy figam pferat. scy patri t
 dnoe manifestissimu e. q sic saluatoe ht
 salomone y ceto scos i typu aduet sui. sic an
 tyx pessimu regē antiochu q scos psecut e
 repluq; uiolau. recte typu sui habuisse
 edend e.

Cuq; apposit eet qd iudo. mis
 odiosu pncipe apolloniu exercitu xx y duob
 milib pncipes ei os pfcy etati itifice. mulie
 re ac iuene uende. Qc uenisset iherosoli
 ma pace simulas geti usq; ad sem die sabb.
 y it feriat iudo. arma cape sui pcep. osq;
 q ad spectaclum pcessant itidau. y ciuita
 te e armati diceret igere multitudine p

Hui loci y supior lib memin Gemit
 u y iudoz i sabb gete itfectio. y apollo
 ny neqcia simt y itit ei p iuda narrat.

Qd a antioch pncip apollonio os pfcy etati
 itifice. muliere ac iuene uende. sig qd an
 tiq hosti eoy necē maxie meditat. qs p
 fros i religioe xana ee y sperit. eo a q mol
 les atq; i stabile s d qb septu e. Stult u lu
 na mutat. ipo uariy errorub implicato.
 p diuisa uitia uentilando. de tra ecclie sepas
 i pfundū sceler. peul iactat.

Iuda a machabeu q x. fuerat secesserat
 i destu loc. ibiq; it fera uitā i motib e su
 is agebat. y feni cibo uescente smora
 ne participes eent coiqnatioe.

Quom a dicat iuda machabeu ee. x. n
 iuenio. n forte p enuatiōe potific
 q fuerit i gente iuda tepib regni gcoy.
 fuerat a tepib seleuci nicanori aq regni
 gcoy h gputat ano. pm potifer onia i ad
 di fili. Scos symeon fili onie. Ter eleazar
 fr symois. qrt manasse auunelus eleaza
 ri. qnt onias symois ita fili. ser symon onie
 fili. septim onia fili symois. Octau alt onia
 q iason e ncupat. fr onie pcer. non menelau
 fr iasoni. decim iuda q alchimo tepante
 potificati iudoz iuade. diuinoq; iuditio d
 structo. mirabili nsensu oiu pm sacdocy
 accep dignitate. Spitalr a iuda mito dr ee
 x. q dekalogi pcepta ifid y deuotioe pfcy
 iuenit suasse. ipsa q; lege zelando ab hos
 titu manub pm p patre armi defendisse.

Qbn it fera scbit e sui i motib uitā du
 xisse. y feni cibo uelci. q scoy exempla se
 cut. ipeni se monte di. y ututu semp
 uirenti pabulo se pauisse optimu dyx.
 quatin ideficienti aia euictu nuttus

fam n̄ sentit̄ p̄petuā. Job a h̄ lecto actiū
iud̄ ita solūm p̄fic. si ḡstante ei ac sobetate
ūtute imitari uoluim̄. n̄ p̄ponem̄ delicias
mūdi ac p̄pā huius secl̄i iticie y uītati d̄i. me
more s̄emp illi d̄nice s̄ne q̄ ait. Q̄d enī p̄dit̄
hōi si uniuersū mūdū luēt. a. u. s. d. p. Inter.
Q̄ amat aīā p. e. q̄ aū od a. s. i. h. m. i. vi. e. e.

Sed p̄ n̄ ml̄t̄ misit rex senē q̄nda ātiocēn̄
q̄ p̄pellēret iud̄o ū se t̄nsfrent a patriy i d̄i
legib̄ graminari y q̄d iherosolim̄ erat tēplū
y ḡgnōiaret iouū olympi. y ē.

Hec ead̄ i p̄ore lib̄ refūnt̄ q̄d ātioc̄ p̄ lega
tos suos graminauit tēplū edificando i illo
y d̄olū desolatiōis sup̄ altare d̄i. cuius loci alle
goriā ibid̄ posuim̄. **N**ec s̄plicit̄ iudeū se
eē q̄sq̄ ḡfitebat. ducebāt ā ē amara necessita
te i die natal̄ regē ad sacrificiū. J̄c̄ libi sac̄ cele
brarent̄ cogebāt hedā coronati lib̄o ēcui re.

Liber̄ patrē d̄m̄ uini ḡtile eē dixer̄t. cuius
sac̄ ātioc̄ i natali suo marie celebr̄i i sit.
eo q̄d illū natali suo fauē ēdebat. Nā liberū
alib̄ānto ap̄llatū uolt. q̄d q̄i mare i coein
do p̄ eē b̄nficiū emisse semini b̄ libentur. q̄d
idē lib̄ mulieb̄ y delicato corpe pingit. Dicit̄
enī mulierē ei ad tributa. y uinū p̄ exercitan
dā libidine. uñ y fr̄os ei pampino cigit. S̄
idō coronā uitteā y cornu h̄r. q̄ ē ḡte y mo
dāte uinū bibit̄ leticiā p̄stat. ē ul̄t̄ modū
exercitat̄ lite. id̄ q̄i coenu dat. Idē ā y lieus
a potu liget̄ q̄d ml̄to uino m̄b̄ soluāt. Iste
y ḡce diosius amōte idie niso. ū d̄r eē nutrit̄.
leter̄ ē y nisa ciuitas i q̄ colit̄ idē lib̄. uñ nise
dicit̄ ē. Sac̄ lib̄ pars p̄m̄ orphē id̄y i ḡciā. p̄
m̄q; celebuit i mōte boette et heb̄. ū lib̄ nat̄

ē primo. q̄ ē s̄quent̄ cythare cantu p̄sonaret.
citharon ap̄llat̄ ē. Et sac̄ nē osfica noīant̄ i
q̄b̄ ip̄e p̄ea delarat̄ y capt̄ ē. Et fuit p̄ead̄ fere
tēpa q̄b̄ faun̄. s̄; q̄s etate p̄cessit̄ dubitari p̄.
si q̄d p̄ eos anno latin̄ p̄am̄ q; regnauer̄t. ut̄
p̄at̄ seoz pic̄ y laodmon q̄ regnate orpheus
ē argonauta adiliensū lit̄ accessit.

Igit̄ eleazar un̄ d̄ p̄morib̄ s̄ebar̄ uir etate
p̄uect̄. y uultu decor̄ ap̄to ore h̄as p̄pelleba
t̄ carne porcina manducare. At ille gl̄o
sā mortē maḡ q̄ odibile uitā d̄uces. uolun
tate p̄ibat ad supplicū. Intuen̄ aū ad sup̄p̄t̄
eū eū oportet accedē patient̄ sustinēs desti
nā n̄ admittē illicita p̄t̄ uite amorē. y c̄.

Eleazar h̄ quē antioc̄i ēdelissimi regē
impietate porcina carne i sentute edē cogebat.
siḡ p̄lm̄ xanū quē antȳ seucia iyrta fine
mūdi ad ydolātā atq; spurcissimā uitā gū
te. **I**nt̄p̄tat̄ ā eleazar d̄s m̄s ad iutor. q̄d no
m̄ aptissime quē fideliū p̄lo. q̄ ē psalmista
d̄no dice noū. ad iutor m̄s est u d̄s ne deliq̄s
me. **I** rur sū ad iutor m̄s spabo i eū. S̄ sic negl
simi regē imanita eleazar ad esū porcine
carni p̄pelle nequit. ita nec electoz cetū an
t̄ȳ ēdelita graminare aliq̄ in mūditiā

ullom̄ potit̄. **C**ontiḡ ā y. vi. fr̄es ē ma
tre ap̄phensos p̄pelli a rege y tunc ḡt̄ fā car
ne porcina flags y aurei ēciato. Un̄ aut̄
ex ill̄ q̄ erat p̄m̄ s̄ ait. Q̄d q̄rē. y q̄d uis d̄ice
a nob̄. Parati sum̄ maḡ moū q̄. pat̄a d̄i
lege p̄uaricari. **I**rat̄ itaq; rex y s̄artagine
y olla enea succendi. Q̄b̄ statū succensis
i sit ei q̄ p̄or fuerat locut̄ ap̄utari lingua.
y cute capiti abstracta. sumas q; ei man̄

pede p̄scidi. cetis q̄ fr̄ib⁹ y matre īspicientib⁹
 d̄p̄ h̄ac matre vii. filioy n̄ ecclie. **S̄c̄.**
 mat̄s fecundit̄a q̄ p̄ v̄yformis sp̄e gr̄a adop
 tuos d̄o pat̄ filio gn̄at̄ d̄signat̄. **Q̄s** antio
 chi typici h̄ ē anti v̄ arcita l̄ey parti per
 minist̄s suo parti p̄semet ip̄m siml̄ ē ma
 t̄ d̄iūsi l̄ciatib⁹ laniet. ad blasphem̄ā tam
 eo n̄q̄q̄ p̄thē ualet. q̄ ā huic mulieri y
 filij e p̄ labore qm̄ ī p̄senta p̄pessi s̄ m̄ces
 maneat ī fut̄o ysaiā ostendit dices. **Lauda**
 s̄t̄ q̄ n̄ pari. decanta laude y hynni q̄ n̄
 pari. qm̄ m̄lti filij d̄este maḡ q̄ e q̄ h̄t
 uir̄ d̄ic̄ d̄ns. **Dilata** loc̄ tentoriy tu y pelle
 tabnacl̄oy tuoy extēd̄ ne parca. longos
 fac funiclos tuos. y clauos tuos y solida. ad dex
 terā enī y ad leuā penet̄b̄. y sem̄ tuū gentē
 h̄editabit. **Holi** timē q̄ n̄ yfundis. neq̄ eru
 besca. n̄ enī te pudebit. q̄ yfusiois adolescen
 tie tue obliuiscis. y obp̄bry uiduitat̄ n̄ re
 cordabis apli. q̄ d̄nabit̄ tuū q̄ fec̄ te. **D̄ns**
 ex̄c̄itūū nom̄ e. y redēptor tuū s̄c̄s isrl̄.
 d̄ns d̄s ois t̄r̄e uocabit̄. q̄ ū mulierē d̄elic
 tā y m̄ntē sp̄ū uocaū te d̄ns. y uxorē ab
 adolescentia d̄elictā. **Abreeta** d̄ic̄ d̄ns d̄s tuus.
 Ad p̄ictū ī modico d̄elict̄ te. y ī mis̄atiōi
 b̄ magnū cōggabo te. ī mōm̄to īdigna
 tiōis abscondi faciē meā parūp̄ ate. y ī
 miā sempit̄na mist̄ sū tuū. d̄ic̄ redēptor tuus
 d̄ns. paup̄clā t̄pestare quulsa absq̄ ulla y sola
 tiōē. ecce ego st̄nā p̄ordinē lapides tuos. y fun
 dabo te ī saphiri. y ponā iaspide. p̄pugnac̄lā
 tua. y porta tua ī lapide sculpto. y ois t̄mi
 no ī lapides desid̄abile. y uniūso filio tuos
 docto ad d̄no. y m̄ltitudinē paci filij tuū. et

ī iticia fundabis. reced̄ p̄cul a calūnia. **Q̄s**
 ā nouissie p̄ filio y mat̄ y supra ē. d̄mōstrat
 qd̄ p̄ t̄ūpho singl̄oy filioy ecclie q̄b⁹ hoste
 uincēte libis aiab⁹ regē t̄rbūt̄ et̄nā. nouis
 sim̄ ip̄a mat̄ oīū fidliū ī fine m̄ūdi y sū
 mabit̄. y t̄p̄heū gl̄e d̄ oib⁹ inimic̄s suc̄ capi
 es. regnū possid̄bit̄ p̄petuū. **Quā** ā beatissi
 m̄ martyr y suauissim̄ doctor cypan⁹ de
 eis d̄ fr̄ib⁹ s̄c̄b̄s ad fortunatū moze rethoy
 faēdo differ̄t. h̄ loco īfendū censuim⁹. q̄ it̄ ce
 tā s̄ ait. **Q̄d** ū ī machabei septē fr̄s y nata
 liū parit̄ ututū forte y simile significet.
 n̄ septenariū nūm̄ sac̄m̄to p̄fē y sūm̄m̄tois
 impletū. **Sic** enī. vii. fr̄s ī martyrio cohēn
 te. ū p̄mi fuer̄t ī dispositioē diuina. vii. die
 annoz. vii. milū ḡtante. ū vii. sp̄e. ut an
 gli. vii. q̄ allistūt. y ḡūant̄ aū faciē d̄i. y lu
 c̄na v̄yformi ī tabnacl̄o martyriy. y ī apo
 kalipsi. vii. candelab⁹ aurea. y apd̄ salomo
 nē colūne. vii. sup̄ q̄s edificat domū sapiā.
 ita y iste. vii. fr̄m̄ nūs. ecclia vii. nūū sui
 q̄ntitate yplex. scdm̄ qd̄ ī p̄mo lib⁹ regnoz
 legim⁹ st̄l̄e. vii. pepisse. y apd̄ ysaiā. vii. mu
 liere unū hōiē ap̄p̄hendit̄. cui⁹ iuocari
 sup̄ se nom̄ exposcūt. y apls paul⁹ q̄ huc⁹
 nūū legitimi. y c̄ti memū ad. vii. ecclias sc̄
 bit̄. y ī apokalipsi d̄ns mandata sua diu
 na. y p̄cepta celestia ad vii. ecclia. y ear̄ an
 gl̄os dirigit. q̄ n̄c̄ iste nūs ī fr̄ib⁹ iuenit̄.
 ū y sūm̄m̄to legitima ypleat̄ ē. vii. lib̄s pla
 ne copulat̄. y mat̄ origo y radix q̄ ecclia
 vii. p̄modū pepit̄. **Ipa** p̄ma y una sup̄ pe
 trā d̄ni uoce fundata. **Hec** uacat qd̄ ī pas
 sioib⁹ sola ē lib̄s mat̄ ē. **Martyr** enī q̄ se

di filio i passione testat. ia n n do pat censen
t sic i euagio dñs docet dice. He uocauitis
uob patre sup tra. un: eni pat ur q icel e.
Qu adidit gessione. pconia q. pclara q. mag
na documta fidi pbuert. Rex antioch ifest
immo i antiocho antyr expssa ma martyru
glosa. y spu gessione i uicta gtagio suille car
ni maclare qrebat. y e flagell gunt ubasset.
ac nich pmouie potuisset. tartagine isit
ignuri. qb igniti y accensit. eu q pm loeu
t fuerat. y mag ira regit i uirtu ac fidi g
stantia puocauit admouit pcep y frige p
ducta y extracta p lingua q gessa dnm
fuerat. Qd martyru glosi gtagit. lingua
eni gessa nom di. por ipa ad dnm debuit
pficisci. p i sedis excogitate acoub penr an
q. cetia mb corqret. cure capite e capillis
detrae odio sel eto. Ha e uiri caput sit x
y cap. e ds. q cap lamabat i martyre. dm
y x pseqbat i capite. At ille martyrio suo
y resurreis s pmu d di remunatioe pro
mittes. exclamaui y dix. Tu qd potes ex hac
psentia uita no pdi. s. mudi rex defucto no p su
i legib etnu uite resurre resuscitabit.
Teru lingua ptulat cito ptulit na pena
lingue exsecande ia didicat a fre suo gtep
ne. man q. aputanda. stant extend. Oultu
beat isto gne supplicij. gtag extensi ad pena
manib passiois dnice istar imitari. Nec n
y gtr pari utute cornta gtepnes. y retun
dendu regē celesti uoce respondes. excla
maui dices. Pot e ab hoib morti dato ex
pectare spe a do. iter ab eo suscitando. ti
bi eni resurre aduita n erit. Qnt parit

qd carnifici na tabie y duro uario q. cru
ciat fidi uigore calcabat. Ad psentia q. et
noticia futoy spu diuinitati aiat. pphau
regi idignatione di. y ultione uelocit secu
tam. Potestate igt it hoies hns. e si corrup
tibil faci qd uis. noli aputare gen nrm a
do delictu ee. stane y uis magna potestate
ei qlit te y sem tuu corqbit. Qe illd uelam
tu fuit martyru q. magnu q. gnde solati
u icciatib su n cornta ipa cogitare. s. cor
toru sui supplicia pdicare. I sexto u n ut so
la s. y huilita pdicanda e. nich s martyre
uindicasse. n gessione sue honore sup uenti
lasse peccati poti su asspsisse qd psecutio
ne arege patet do u dedisse qd pmod uin
dicaret. Docuit ee martyre uecundo. de
ultioe fide. y nich ipassioe iactare. Holi igt
frust errare. Ho eni pp nosmetipos h pat
m peccante i dm nrm. tu au ne existime
ipunitu futum aggl pugnare e do. Am
mirabil q. mat q n ser ifirmitate. n ml
tuplici cebitate comota. moiente libos pec
tabat libent n pena illa pignoz s. glat
gputau. Ta gnde martyru do pbes utu
te oclor suoz q. pbuert filij e corntas. y
passioe mbroz. lu. vi. occidit. y punitu su
peet un ex frtib. cui rex diuicia. y potentia
t. y mlta pollicebat. ut edelita e ac feri
ta ul cuy subiecti solatio fouet. y petet
u ad filiu deiciendu sec deprecaret. y ma
t. Depcata e illu. s. u decebat martyru
matre. u decebat legi y di memoie. u de
cebat filio suo n dlicate s. fouit diligen
te. Depcata e eni s. u dnm peccaret depcata

e. ne a fratribus suis sit in sortio laudis glorie separaret. Te se. vii. filiorum deputat matrem si con-
 tinget filios. vii. deo pepulisse. potest quod seclo. Ar-
 mas itaque eum et corroboras. et felicitate partu
 filium genans. fili iqt misere mei quod te in utro
 et in sibi putavi. ac lac tennio dedi. et aliu
 ad erate ista pduri. et o fili aspicias icelum et
 tra et i oib quod i eis s aspectu. itelliga. quod ex nichil
 lo facta illa ds et hoium gen. ita sit ne timea car-
 nificet istu. s digni fratribus tuis effect excipias
 morte. u illa misatioe e fratribus tuis te reci-
 pia. Magna laus matris e in exhortatioe utu-
 ti. s. maiori di timore et i fidi uitate. qd ni-
 ch s aut filio de sex martyru honore pmi-
 sit. n frim pce pfutam cordi abneganti ad sa-
 lute. Psuasit potu participere fieri. ut in v-
 dici die possit e fratribus iueniri. Posth e libis su-
 et gmoit et mat. neq; eni aliud ia licebat q; ut
 q; martyre peperat. et fecat. u in sortio glie
 unget. et q; ad dm pmissat ipa q; seqret. 44
 vda u machabeus q; e illo erat itibat. i castel 44
 la. et uocate agnato. et eo q; p mansant iuu 44
 daismo assumte eduxerit ad. vi. milia uiro. 44
 et uocabat dnm. ut respiceret i plm q; ab oib 44
 calcabat miseret teplo qd graminabat ab 44
 impijs. miseret et extimio civitati ad se cla 44
 manti audiret. i rel. **E**a q; d mathathia 44
 pat machabei et frim ei pous lib narrat hys
 storia. septoi p sentis lib bunitati studendo
 omittes. ad iud au actum et plia narranda
 se gtulit. aliq; dei narras. s. plima more
 suo omittes. s. q; ia allegua ipi sup plima
 ex parte exposui m. q; semel dictu e n ne-
 cee edim itari. Sigs a q; sieri qd. vi. milia

uirorum. q; iud i principio associati s sigent. ag-
 noscat p senarij et millenarij nujs pfeione
 militu. x. i fid et sinceritate pfeam d signari
 duotione. Un i actib aplor d pmitua i ae
 lib aplor scriptu e. Multitudinu a cre-
 dentiu erat cor unu et aia una. ne q; q; eoz
 q; possidbat aliqd suu ee dicebat. s. e. il. o. co.
 Virtute magna reddebant a. t. r. i. x. d. n. et
 gla magna erat i oib ill. **U**ides a philip 44
 p paulati uir ad pfectu uenire. ac fre 44
 qnta res ei pspe cedet ad ptolomeu regem du 44
 ce celesyrie et fenici scpsit. u auxiliu fer 44
 ret regi negocijs. At ille uelocit mis nica 44
 nor e patriden p mouib amic. dati ei et p 44
 myra gnus armati n min. xx milib. u u 44
 nuisu iudoz gen dlet. adiuncto ei et gor 44
 gia uiro militari et i bellicis reb expien 44
In poci lib scpt e qd antioch. **I**nssimo 44
 pfectus i pside. reliquit it regn lisiam 44
 hoie nobile d gne sup negocia regia. et u 44
 nutret antiochu filiu suu. et qd ipse lysi 44
 a elegit ptolomeu filiu dori mini et ni 44
 canore et gorgia uiro potente ex amici 44
 regi. et misit eo c. xl milib uiror u dis 44
 pdet iud a scdm ubu regi. ne a hic ret 44
 qd phylipp scpsit ad ptolomeu ducet. ut 44
 auxiliu fret regi negocijs. ipse q; mi 44
 sit ad h nicanore dati ei xx milib ar 44
 matoz. adiuncto ei et gorgia uiro mili 44
 tari. h e eni phylippu memorat rex an 44
 tioch recitres d psid i babilone pposuit 44
 sup unuisu regnu suu. et dedit ei dia 44
 dema et stola sua et anulū ut adducet 44
 antiochu filiu suu. et nutret eu et reg

naret. **U**m p̄dict' lysia' siml' c̄ antiocho iv-
noze reūten' antiochiā. y iueniēs dn̄antē
civitati oppugnante. **U**n̄ q̄rit' qm̄ dicat' phi-
lyp' ordinare p̄ ptolomeū t̄nsitū nicanor'
y gogrie ad iudā. c̄ p̄ hystoria narrat mo-
rante antiocho seniore i p̄sid' eundē gog-
riā ducē siml' y lysia' ordinatozē suū aiv-
deis eē supato' atq; fugato'. h̄ i notuisse
antiocho reūtenū. ip̄m; ob h̄ icidisse lan-
guozē p̄ t̄sticia. q̄ n̄ f̄m̄ d̄ivdis sic ip̄e
cogitabat. h̄ ni fallos aut alit' solut'. n̄
i philyp' ḡndato s̄ impio h̄ idē statū re-
fēpsit ducib' syrie faciendū. q̄d lysia' antea
iā facē moliendo ic̄piebat s; n̄ pficiebat.
Hec y ip̄e ita i disposuit p̄ suā missionē iiv-
deis effice uolebat. i seḡns hystoria d̄mō-
strat. **C**ōstitut' ā nicanor regi i t̄bu-
tū romanū q̄d erat dandū duo milia ta-
lentoz y captiuitate iudoz suppleret.
Statū q; ad maritima' misit civitates
quocās ad coemptionē mancipioz p̄mit-
tēs se nonaginta mancipia talento
distractū. n̄ respiciēs ad uindictā q̄ eū
ab oip̄tente eēt p̄secutā. **H**oc i supiore
lib' breuū ḡmemoratiū ē. tantū q̄d i m̄ca-
tozē gueniūt c̄ auro y argento. i coe-
merēt filio' i i' s̄ i suo. **H**ic ā manifesti'
narrat' q̄d ab nicanore q̄ regi p̄misit d̄
mancipij' iudoz supple' t̄bitū romanū
dandū. iuitati sit ip̄i m̄catozē ad coemp-
tionē iudaeoz mancipioz. **I**uda' ā
y p̄t' idicā h̄ q̄ sec̄ erat iudis nicano-
ris aduentū. **E**x q̄b' q̄dā formidantes
y n̄ edente' di' iticie ifugā i'iebāt. **A**ly

u' sigd' ei' superat uendbāt. siml' q; dn̄m
dep̄cabāt i eripet eo' ab impio canore q' eo'
p' q' i' cōmun' ueniret uendidāt. si n̄ p' eo'
y p' testamē qd' erat ad pat̄s. y p' iuocatio-
nē sc̄i y magnifici nois ē sup ip̄o. y rel'
O esto nicanor' aduentū i iudā q' sub an-
tiocho fact' ē p̄oz lib' manifeste n̄ dic' tant'
narrās eū p̄ lysia' electū eē siml' c̄ ptolo-
meo y gogria uirē potentib' aduicta siml'
comitū t̄ba i iuadent y dispdent iudam.
sub d̄meto ā eū illuc eē missū assit' y p̄dolu-
uelle cape iudā. atq; iuadē iudā s; n̄ p̄ualē.
Qd ā nicanor ip̄e hypoctar' q' oia f̄cte faciūt
tipū teneat iā sup' dictū. S; iudā ē vy m̄-
lib' ḡt' nicanorē y socio' ei' y flig' ac uincit'.
q' p̄ v̄yformi' sp̄c' gr̄ā p̄pls ecclie c̄ rectorib'
suis uicit hoste' unūso' n̄ d̄ eo uq; uictoria
cap' iudu' sive pagan' seu h̄etic' y scismatē.
sive ull' ypocta ac neq; imo ip̄e ā rege suo
uincente t̄pheū gl̄e possidebit i'etnū.
Et c̄ epinicia agēt i iherosolimi' eo' q'
sac̄s ianua' icenda'nt. i callisthenen c̄ i
q̄dā domiciliū refugisset icendit' digna
ei m̄cede p̄ impietatib' sui' reddita. y rel'
Proepinuc' i alia editioē legi die' uictorie.
Supans ḡ hostib' iudā' festū celebrat'. q'
c̄ sc̄s q̄lib' p̄ gr̄ā x̄ d̄ hoste antiq' t̄uphat.
gaudio sp̄itali replet'. laude' y digna' ca-
nē ac gr̄e m̄ltiplice' auctori suo deb; re-
fre. **H**ec dec; fieri i'ḡtū. q' se memū diui-
na ope eē aduictū. **E**ode' tēpe antioch'
i honeste reūtebat d̄ p̄sid'. **I**ntuerat enī eā
q' d̄r' p̄sipol' y tēptauit ex' tēpla y ci-
uitatē oppimē. S; m̄ltitudiē ad arma con-

currente i fugā iſi s. Iura gūg i antioch^o 55
 p fugā ipit rediret. I ueniss; eebathana. 55
 magnou q g nicanore y timotheu gesta s. 55
 rat a ira arbitbat se iuria illoy q se fuga 55
 uerat posse iudo' retouqre. I doq; iſit agi 55
 tari crū sū itmissioe agēs it. celesti eū iudi 55
 co purgente qd i supbe locut e uentūm 55
 se iherosolimā y agerie sepulch iudoz eā fac 55
 tur. I q uniuſa spic dñs dñs isrl. pēst eū 55
 ienarabili y iusibili plaga. Et eni finiu 55
 he smone. apphend eū dolor dur' uiscer'. y a 55
 mara itnoz tomita. y qd san' ite. quippe q 55
 nou' ceciatib' alioz toſat uiscā. licet ille nul 55
 lom a sua malicia cessaret. y e. **Q**ue i su 5
 piae lib' d fine antiochi buit annotata 5
 s. i h pleni explicat. Iustice a ostend psecu 5
 tione xanoz p malefacti — sur atq; iusticie 5
 opib' q gessant. iſitō itā a dño penar recep 5
 tos retributione. I q h ybare fidliū corda n 5
 metuebāt. i extrema ultioe itn' dolorib' se 5
 ra pñā cecari. d q i sapie lib' sept e. Te stabi 5
 ita i magna stantia adū. e. q. s. an. y q ab 5
 la. eoz. uidente t'babūt timore horribili. 5
 y mirab. i subit. iſpa. luti genite p angriā 5
 spē diceō it se pñā ag. hi s q s habuim' a 5
 liq i drisu. y i similitudie iſpy. Ho' iſati ui 5
 tā illoy estimabam' iſaniā. y finē sū hono 5
 re. qm' pputan s it' filio' dñi. y it' scōs sor' illoy 5
 e. Ergo errauim' a uia uirtati. y iticie lu 5
 m' n luc' nob. y sol itelligence n e out' nob. 5
 Lassati sum' i uia iūq' tati. y pditiois. y abu 5
 laum' uia' difficile. uia a dñi ignoraum'. 5
 Qd nob supbia pfuit aut diuitiar' iactan 5
 tiagultit nob. **T**nsierit oia illa

rag' ub. **Q**ua die a tēplū ab alienigenis 55
 pollut fuerat gūg ead die p'gationē fieri 55
 yr. y. v. msi' q fuit casleu e leticia dieb' vii. 55
 egerit. i modū tabnacloy recordante qd an 55
 modicē tēpi' die sollepnē tabnacloy i mon 55
 tib' y i spelūci' moze bestiar' egerāt. Prop' 55
 qd turso' y ramo' uirides y palma' p'ferebat 55
 ei. q' p'pabat mūdari loc' suū. I screuert 55
 gnumi p'cepto y dēto. uniuſe gti iudoz oib' 55
 anni' agē die isto. **H**ac festiuitatē q i yr. 5
 v' msi' casleu. q apd latinos uocat scemb 5
 legit celebrata. simili m' y i p'ori lib' come 5
 morat. Qd a tabnacloy festiuitatē eo an 5
 i motib' y spelūci' egisse narrat. P'p' qd tur 5
 so' y ramo' uiride' y palma' p'ferebat ei. q' p' 5
 pau' mūdari loc' suū. ostend' no' i p'snti ui 5
 ta ū t'bulatiois y dolor' loc' e. p'egno' nos met 5
 ipō' agnosce debē. ū ibi c'tem' floze' ututu. 5
 y ramo' ututu opū semp uirentē dō pe 5
 tne uite adeptu. celesti' remunatiois 5
 mces off're. Tyr' eni gnalit e oiu hbarū 5
 l' olei' medi' frutex. dict' q' atra sursū 5
 gendat. Sic y extrema nrā matia gñm uti 5
 le deb' ascendē. ū cultori cord' nrī p' spē sui 5
 donū no' colit fētū acceptabile sēp reddam'. 5
Et antiochi qd q' p'p'lat e nobil' uite ex 55
 cess' ita se hūit. Nē a deupatore antiocho fi 55
 lū' impi' q gesta s narrabim'. buiante' ma 55
 la q i bell' gesta s. h' s'cepto regno gstituit 55
 sup negocia regni lysiā qnda phenici' y sy 55
 rie milicie pncipē. y rel'. **P**rior' lib 5
 hystoria narrat qd antioch' nobil' pfectus 5
 i p'side' gstituerit lysiā sup negocia regia 5
 a flumē eufraten usq; ad flumē egypti. et

ut nutret antiochū filiū suū. don̄ rediret.
Nē a narrat ip̄m filiū antiochi nobil. h̄i:
eupatorē eund̄ lysia sup̄ negocia regia
stituerē. S; q; dīc se buasse inarrē mala
q̄ i bell' gesta s. ea q̄ antioch' i vnoz bella ple
met ip̄m gessit q̄t i vdos q̄ ē elefanti' y ml'
titudie magna tā s sui' q̄ s alij' natiōib' ḡg
gata ibi d̄ uen̄. q̄ eleazar fili' saura maximū
elefantoz it̄fec. arbitri' regē i eo assiste. ostēd'
se i o die hystorie p̄tisse. **G**orgia a ē eēt
dux locoz aduenis f̄q̄nt' i vdeo' debellabat.
i vdei ū q̄ tenebat oportuna' munitiones
fugato' ab iherosolimi' suscipiebāt y bella
re tēptabāt. Hi ū q̄ erat cū machabeo po
ratioēs dñm rogante' ū eēt s̄ adiutor im
petū fecerunt i munitiones idumeoz multa
q; ūi isistente' loca obtinuerūt. ocrente' it̄
emerūt. y os siml' n̄ min' ar̄r' v milib' t̄rida
H ē gorgia ū iā sup̄ ostēdim' p̄oz fuerūt
lib' narrat lysia siml' ē ptolomeo y ni
canore elegisse ad ipugnāda' i vda'. cui' m
pugnatio qlit' fuit i p̄ore y i p̄senti lib' ref'
t. s; uictoria ad i vdos cessisse declarat. Hā qd̄
ip̄e gorgia q̄ diuisa' gente' puocabat ad bellan
dū q̄t i vdo' diaboli tipū teneat. sup̄ iā die
tū ē. q̄ icitat i fide' q̄t ecclia' x. y mouet bel
lū fidlib' . S; q; ibi gorgia v. milia uiroz
elegisse i plūi sc̄bit'. y h' sc̄dm q̄narij nūsi
semetip̄o mltiplicationē. xxv. milia tru
cidata refūnt' sig' qd̄ os q̄ v. sensib' corpi'
p carnalia dsidia diabolo militat' morte
digna multēt. **Q**uidā a ē fugisset i du
as t̄re' uald' munita' omē apparatū ad re
pugnandū h̄ntē. machabe' ad hoz expug

nationē relicto symoē y iosepho ip̄e ad ea'
q̄ apli' urgebat pugna' gūs' . Hi ū q̄ ē symo
ne erat cupiditate ducti agb' dā q̄ it̄ ib' e
rāt suasi s̄ pecunia. y lxx milib' didrag
mi' acceptas dimiserūt qd̄ dā effugē. Lū a ma
chabeo n̄ciatū eēt qd̄ f̄c̄m ē. gregari' p̄nci
pub' ppli. accusatū qd̄ pecunia fr̄s uendidi
set adūsarij eoz dimissi. h' o' g. p̄ditore' fr̄os
it̄fec. y ofesti dua' t̄re' occupatū. armis au
ac manib' oia' p̄spe agendo i duab' munit
ōib' pl' q̄. xx milia it̄emit. **M**achabeo
sp̄itali dimicante y pulsi hoste' i dua' t̄re'
y fugiūt. ē hi q̄ fide' x̄ expugnare nitebant.
licy nullom̄ uitati eūglj resistē ualente'
tm̄ salubr' cedē nesciendo n̄ i vditū dñi fu
tur' p̄tmescendo mag' eligt' i sup̄bie atq;
idolatre' t̄re' y fugē. q̄ p̄ne' dolorib' y p̄uicti
errore' suo' relinq̄re. lōt' qd̄ i vda' ē symo
ne y iosepho milite' mittit. s; pecuniar'
amore eoz d̄tenti bellū y missū pagē n̄
lererūt. q; sepe gting' ū hi q̄b' sacerdot' dig
nita' ac sp̄al' agoni' milicia y missa ē p̄cu
piditate' t̄renā d̄cepti mag' auaricie sa
tisface' uelit. q̄ ḡtēptū t̄renū y mod' x̄ uo
luntate' legitime pugnando explē. S; ta
le' pena' m̄ita' n̄ euadet. q̄n̄ p̄ocē ē docto
re' sp̄ū dī ḡf̄tati hoste' p̄liando ac supan
do ext̄axerūt. ip̄i ab ei' anathemati' ul
tioē it̄e puniēt. **E**t timothe' q̄ p̄ a
i vdis fuerat sup̄ar' guocato exercitu' p̄g
ne mltitudini' y ḡgato eq̄tatu' asiano
aduen' q̄i armis i vdeā captū. machabe'
ā y q̄ ē ip̄o erat appropinq̄nte illo de p̄ca
bant' dñm caput t̄ra

aspergent. lūbo q; cilicijs p̄cicti ad altari' 44
 ep̄idinē puolūti. u. s̄ p̄icti. iūmici' a' eoz eēt 44
 inimic' y adūsarij adūsaret. sic lex dic. Iura 44
 p̄oionē sūpti' armi. logi' de civitate p̄ceden 44
 te. y primi hostib' effei' resedit. P̄mo a' sol 44
 aru utq; cōmiserit. isti q̄d uictorie y p̄s̄p̄i 44
 tati' sponsoze utq; ḡmiserit. isti q̄d uictorie 44
 y p̄s̄p̄itati' sponsoze ē uirtute dñm h̄ntē. illi a' 44
 duce belli aūi habebāt. s̄ ē uehemēs pugna eēt 44
 apparuerit adūsarij' d̄celo uiri. v. i' eqs ē freni' 44
 aurei' d̄celo ducatiū iudis p̄stante. ex q̄b' duo ma 44
 chabeū mediū h̄ntē armi' sui' c̄septū icolu 44
 mem ḡsuabāt. i' adūsario' a' tela y fulmīa ia 44
 crebāt. ex q' y cecitate ḡfusi y repleti p̄t̄bati 44
 one cad̄bāt. Int̄fecti s̄ a' .xx. milia q̄ngēti. 44
 y eq̄te' sexcenti. **T**imothe' iste tipū teny 44
 h̄ntēoz sic y i' sup̄iore lib' d̄mōstrūm' q' tā 44
 p̄se q' y palūy suffragia fide x̄ ac uitate eu 44
 ḡy destruerē n̄tūt. S; q̄ istoz neq̄cia docto 44
 re' sc̄i' auriū petūt. ipi q; spe c̄ta d̄celesti cō 44
 fidente' auriū g' hoste' fuit' pugnāt. l̄q̄re' 44
 a' v. q' i' eqs ē f̄ni' aurei' d̄celo apparuerāt 44
 ac iudis ducatiū p̄bebāt. v. lib' legi' sigāt. 44
 q̄b' ad sp̄uāle scientiā redacti. ac d̄typico 44
 uelamē litte' ad sensū eūḡly sp̄ali sc̄ia re 44
 ct̄i' oportunū solatiū sui' p̄bēt executo 44
 rib'. ac uero' ḡfessore' x̄ p̄ duo p̄cepta kari 44
 tati' d̄ert' leuaq; tuente. i' adūsario' ig 44
 nita' sn̄az tela' iactāt. ex q̄b; cecitate m̄is 44
 ḡfusi y repleti p̄t̄batiōe sens' cadē. Ex his 44
 a' .xx. milia y q̄ngēti st̄nūt c̄ ois q' catholice 44
 doct̄ne q' i' duob' testam̄ti' s̄. y sp̄o sc̄i' gr̄e g' 44
 ria sapiūt uitate uincēte sup̄at atq; 44
 d̄icūt. Similit' y eq̄te' sexcenti ḡterūt. 44

ē sup̄bia m̄ti' eoz q' se p̄uale' catholici' spa 44
 bāt sup̄no nutu p̄f̄e d̄struet. **T**imothe' 44
 ū ḡfug' i' gazare p̄s̄idiū munitū. cui p̄e 44
 rat cerea' machabe' a' y q' ē eo erāt letan 44
 te' obsedit p̄s̄idiū dieb; .iiii. At hi q' it' e 44
 rāt loci firmitate ḡfusi. sup̄ modū ma 44
 ledicebāt. y smone' nefando' iactabāt. S; c̄ 44
 die. v. illucescēt. yr. i' uene' ex h̄r q' ē ma 44
 chabeo erāt accensi aīs p̄p̄ blasphemā. vi 44
 rilut' accesserit ad munit'. y feroci' aīo icenden 44
 te' ascendbāt. y rel'. **Q**d' q̄d timothe' 44
 a iuda sup̄at' i' gazare p̄s̄idiū munitū c̄ 44
 fut' ḡfugēs ind' maledictioēs ḡfis' loci fir 44
 mitate iactabat i' p̄lm'. n̄ q̄d h̄etici ab uni 44
 tate recte fidi diuisi ac sep̄ati. errorū suoz 44
 latibul' se ḡmittente' ḡfidendo ūsute' sue 44
 munimine maledictioīs ūba iactāt ḡt' 44
 catholico'. Int̄p̄tat' enī timothe' b̄n̄fic' si 44
 ue mag' uenefic'. y gazara diuisio siue p̄sci 44
 fio. S; iuda' c̄ socij' sui'. iiii. dieb' p̄s̄idiū obsi 44
 dēs. tand' p. yr. i' uene' accensi' aīs p̄ blas 44
 phemiā munitioē irrupit. tres porta' 44
 q; succend. atq; i' ip̄is maledico' uruo' ḡere 44
 mat. c̄ doct̄ore' sc̄i. iiii. sc̄i eūḡly lib' hoste' 44
 undiq; obcludendo. p̄ eo' q' legi' mandata 44
 p̄ duo p̄cepta karitati' c̄todiūt. illoz ma 44
 china' d̄struūt. atq; ip̄o' igne dolor' ac p̄n̄e 44
 uiuo' ḡbur'. s; q; biduo duoz testam̄toz 44
 p̄s̄idiū c̄toz errorū **duastante'.** ue 44
 r' timotheū h; diabo **lū** caput oīs 44
 errorū atq; auctore' to **ti'** mūdi 44
 sua neq̄cia latitare uolen **tē** gladio 44
 ūbi d̄i i'ficuūt. Post h̄ digne **i'** ymni' 44
 y ḡfessioib' b̄ndicebat dñm q' **magna** 44

fecit israel. et uictoria etiam deo populo suo. **S**ed
 paruo tempore lysias procurator regi aegypti
 ac negotiorum prepositus gressus fecerit de his qui acciderunt
 erat aggregati octoginta milibus et equatu unum
 uiso ueniebat aduersum iudeos existimans se civi-
 tatem quod captam gentibus habitaculum factum.
 templum uero in pecunie questu. sic cetam dolum genti-
 um habitaculum. et per singulos annos uenale sacerdo-
 tum. namque recogitans dei potestatem. et morte effre-
 nat in multitudinem pedum. et in milibus equum et ioc-
 toginta elefantum confidat. et cetera. **I**n pace huius
 hystorie libro scriptum est. quod lysias mandato suo ab anti-
 ocho qui agnouerat ephraem. siue nobiliter ne-
 gocio regni dimicauit. et iudeos uero in misso populo
 infecta sunt de exercitu lysie. v. milia uirorum. uides
 quod lysias fugam suam et iudeorum audaciam. abire an-
 tiochia uero iter aggregari copia exercitus perfectus
 rursus in iudam. sic autem quod refert quod iter sub anti-
 ocho eupatore in iudam uenit. et ibi bello infeli-
 citate gesto tempore fugiens euasit. apparet quod iude-
 lysias sub utroque antiocho huius patris et filio et iu-
 deos pugnauit. et utroque pugna ad iudeos uictus
 fuerit. et tandem sua confusioe tractatus ac philippi
 irruptione in regnum perit. sic alibi demonstratum
 est persuasit regi pacem facere et ebris. quod tamen non sua
Et approprias bethsure quod erat in iudam.
 angulo loco ab iherosolima in uallo. v. stadi-
 orum. illud presidium expugnabat. **B**ethsure
 ciuitas in tribu iuda siue beniamin
 fuit. et uisus quod hodie bethsoro uicem eun-
 tabus nobis ab elachebron in uisus lapidum
 uisus quod fons ad radices montis ebul-
 liens. ab eadem in gignit scaber humo.
 et apud in acta refert eunuchum canda

et regine in hiis est a philippo baptizatum.
Verum machabeus qui est eo erat agnoue-
 runt expugnari presidia. et fletu et lacrimis ro-
 gabat dominum et omnia triba simul. uero bonum angelum
 mittit ad salutem israel. **I**psa prima machabeus
 super armis ceteris adhortatus est. simul seculum
 lumen subire et fratre auxilium fratribus suis. **L**ucumque prop-
 to animo procedit iherosolimam. apparuit procedens
 eo eques ueste candida. armis aureis hastam
 uibrans. **T**um omnes simul benedixerunt misericordie domini.
 et ualuerunt animi. non solum homines sed et bestia fero-
 cissima. et muro freto parati penetrare. **L**ysias
 iudeorum hosti secussum quod paganorum
 principatum qui ecclesia dei grauissimi infestat perse-
 cutioibus siget iam deum. **I**s est infestior et x. quibus
 scandalum insequitur. ac fastu superbie sue inuites iam
 ni fauore suo subsequenti extollit. securum
 dei profanare et legem dei gculcare cordis molit.
Sed in actibus suis secundum propositam fraude non prospicit.
 quoniam potentia militum et quod est humillimum preceps su-
 pnum quod est ad uictoriam fugat atque perit. **U**bi
 ductor equis ueste candida et armis aureis mit-
 titur. quod mundissima mediatorum dei et hominum incar-
 natio ad gratendam uniuersorum hostium contumaciam
 procedit. **C**uius arma aurea huius dea et exempla
 clarissima atque preciosissima sunt. non est potestas
 in celo neque in terra nisi subter terram quod huic possit
 resistere. **S**ic in danielle propheta uisio est presig-
 natum est. lapidum morte peris in manibus. gemini-
 ut aurum argentum. et ferum. et fessum mors magna ad
 impleum uniuersam terram. cuius regnum eternum non
 dissipabitur. et regnum eius alteri populo non tradet. **C**o-
 minuetur et consumet uniuersa regna. et ipse sta-
 bit eternum. **S**uscipiet autem regnum scilicet dei altissimi.

obtinere illud usque in scilicet in scilicet scilicet
 Anno centesimo .xlviii. dioscori die mensis
 uicesima .v. uis .v. e. **M**ensis ille qui apud grecos
 dicitur dioscori. id est qui apud Latinos uocatur iunius.
 Huius gemini signa asserunt. Vnde poeta
 ait. iunius equo celo uidetur ire laconas. Haec ge-
 mini illi. id est castore et pollux grece dioscori uocantur.
 sui rei testis urbs colcaz. que ab aphyto et circio
 geminorum aurigi facta. ex eorum nomine dioscori no-
 minata est. Haec dioscori pulchre ad regendum imp-
 rant. scilicet .v. gemini uel diximus castore. Quod a-
 lysia timore in dicitur coactus antiocho persuasit
 et in dicitur pactum iure. dimisit hoste ecclesie uirtute
 diuina sepe superato. licet non uoluntate et neces-
 sitate illi cedere. et id quod uoluit ad effectum perducere
 Anno centesimo .xlviii. randi non possunt.
 ei mensis decima die. miserunt a eorum romani epistolam
 ita se habere. Quod memini et uel manu legati
 romanorum populo in dicitur salute et re. **M**ensis ran-
 die qui apud athenienses ipse est qui apud nos
 nuncupatur. et apud hebreos nisan. apud quos iuxta
 legem preceptum id est mensis primus est in mensibus anni in quo
 et pascha celebratur. **I**opite uel tale quoddam
 flagitium petierunt. rogauerunt in dicitur et quibus habi-
 tabant ascendere scapham quae parauerunt et filijs
 et uicibus que nullum inimicium inter eos subiacen-
 tib. secundum commune itaque secreta civitatis.
 ipsi acquiescentibus pacis que causa processisset. sub-
 miserunt non minus ducentos. Quia edelitate in dicitur
 iusticie gentis hominum facta uel agnouit. preceptum iuris
 que est ipso erat. et iuocato iudice in dicitur deo uenit ad
 uel in defectu firmi. et portum quod noctu succen-
 dit. scapha exussit. eos autem qui ab igne refuge-
 runt gladio perierunt. **I**opite isti et quibus nar-

rat. habitatores fuere oppidi palestine
 quod dicitur ioppe. et in maritimum in tribu dan insti-
 tutum. uel gentium fabulatur aliquid instigata. ibi
 usque hodie saxa monstrant precella in litore
 maris sita. in quibus andromeda religata per-
 sei quondam uiri sui fuerit liberata fuisse presidio.
 secundum autem mysticum sensum. iopite qui habitant
 iuxta mare in dicitur scandalum fuerunt. signi-
 ficant hereticos prope fluctus turbulentis seculi ha-
 bitantes. qui catholici habent uisum confessionibus et
 sepe insidiatur. et quoscumque possunt de eorum numero in erro-
 ris sui foueam per hunc satagunt. Uel scapha que
 iopite instruit. in quibus in dicitur a litore abduc-
 tos in profundum demittunt. et heretici dogmata in
 quod gudentur. pulchre et summe ea adornant. quod bene
 significare per iopitarum nomen interpretatur. et
 pulchritudo. quatenus non facilius simplice quoscumque
 lingue uolubilitate decipiant. Quod cum a
 stabilitate recte fidei abstrahentes sunt
 coadunantur in perditionis baratrum incautos
 precipitant. et in dicitur capite habent uultum fore non
 sunt. quoniam homicidas in errorem sui tene-
 bus latitante respiciunt. et ultionis execu-
 ciat uindicta. eorum que fraude perpetuo igne
 subito manifestas. et ipsi auctoribus peruita-
 tis anathematis gladio recte perierunt. non eorum
 malicie uel ultionis occultatum latere permittit.
Sed et cognouisset et eos qui erant iamnie
 uelle pari in facie habitantibus secundum in dicitur.
 ianiti quibus nocte superuenit. et portum est nauis
 bene succendit. ita uel lumen ignis apparet in he-
 rosolumi. ab stady ducentis .xl. Per tam
 niam que interpretatur scismaticorum uel tabulum que
 sepe tempestate sunt intelligi per. Scisma ergo ut

quosdam uolunt ab scissura esse aiorum uocata. eodem enim cultu. eodem ritu. eodem uicere. sola congregatio selectat discidio. fit a scisma est dicit. os non scissuram immudo. et cetera similia. Cognoscit uero daianita pari in uicere ioppite. machinare insidia uicis se habitantibus. et doctores scissidolum scismaticorum simile fraudi hereticorum. sapienter deceptione ab his metuunt fideliu. Contra quos bellum mouet. et tenebris eorum sue superstitionis iuueniente. simul est machinatio eorum per ignem excommunicationis exurit. et ut incendium eorum appareat iherosolimi. huiusmodi errorum eorum dampnatio manifestet omnibus cultoribus uere religionis. unde paulus scribens ad timotheum insipientium errorem manifestando ait. huiusmodi autem scito quod in nouissimis diebus instabunt tempora periclosa. et erunt homines seipso amare. cupidi. elati. superbi. blasphemus. parentibus inobedientes. ingrati. scelesti. sine affectioe. sine pace. eminatores. iniquitate. inuicem. sine beniginitate. perditores. per uicium. timidi. uoluptatum amatores. magis quam dei. hinc spes quod pietatis uirtute autem est abnegate. et homo dicitur. Ex his enim sunt qui penetrant domos. et captiuas ducunt mulierculas oneratas peris. qui ducunt uariis desideriis sepe discentes. et nunquam ad scientiam ueritatis perueniente. Quomodo autem iane et mabres restiterunt moysi. et hi ita resistunt ueritati. homines corrupti mente. reprobis circa fide. et ultimum proficiet. insipientia enim eorum manifesta erit omnibus sicut in illo fuit. Similitur et princeps apostolorum mones dolum nefandorum hominum percauendum ad fideles ait. uos ergo fratres prescienter et tondite uos ne insipientium errore transducti

excidantur a ipsa firmitate. cecite uicere. et cognitioe domini nostri ipsi gloria et nec et idie eternitatis. unde est iam abisset nouem stadiis et ut faceret ad timorhem. et miserit eum arabe quing; milia uirorum. et eques quingenti. Cuius pugna ualida fuerit. et auxilio dei prospero cessisset re uicti. uicti arabe petebant a iuda dextis s dari. permittente pastua et icetis profuturos. Iuda autem arbitrat uere imitari eorum utile. primo pace. dextis que acceptis discessere ad tabernacula sua. **A**rabes qui interpretatur huile sive occidentale eorum posset significare quod mundana atque seculari sapientiam diligit. et merito humiliter et occidentaliter dicitur. quod uera sapientia que de celestibus uenit imitari nescit. huic ergo intenti gratia iuda. et socius eius cum u. milibus uirorum et equibus quingentis fugit. quod carnis sensibus deditur ac studiis implicati. omne quod eius per doctores scorum spatium sensus igerit. qui gratia ac profanum esse uidet. Unde et rebellare illi intendit. et clarescere uitate ducti. ac gratia scorum predicatores superati. dextis s dari petunt. et uicere errore suo reliquente catholice fidei unitate appetant. sequi confessionibus et associare confident. Unde spatium iudas uidet eorum in multa utile fieri posse permittere pace. dextis s. et illesus abire permittere. quod tale sepe quod philosophia mundi imbuti fuerat. est ad fide. et uirtutem. ad destruendam stulticiam atque errorem gentiliu. apertior atque habilitior fuit. Iam et uerbum fidei plenum predicatum fuerit. utique armata iherosolimi per fidiam fortiter pugnat. Hinc salomone edificatioe templi hyram regi tiri ad cedenda ligna s libano auxilium petit. quod in hac arte doctores erant sui hyran suis suis. s non per se ipsi soli huic

opi istabar. qm̄ associati sui salomois. ita
 nue ac decent illd̄ pficiebat. Lur̄ rei figa i
 p̄mptu e q̄ nimir̄ apli cū ubū eūgly qd̄ a
 dno audire nouer̄t. h̄ ḡtile ab errore gūsi.
 atq; adūstratē eūgly p̄ eosd̄ aplos tūstforma
 tū meli ipos gūū errore nouer̄t. q̄ cū no
 uer̄t eo artificiosi hō expugnare atq; eua
 cuare didicer̄t. **A**gḡllu: a civitate qm̄
 dā firmā potib̄ murisq; cēseptā. q̄ a t̄b̄ ha
 bitabat gūū p̄m̄seuar̄. cui nom̄ caspin. h̄
 ū q̄ it̄ erat ḡfidete i stabilitate muroy ap
 paratu alimoniar̄ remissi agebat. maledic
 tē lascescēte iudā ac blasphemate y loq̄nte
 q̄ fa n̄ ē Machabe a iuocato magno mūdi
 p̄ncipe. q̄ sū arietib̄ y machinis tēpib̄ ihu p̄
 capitaū ihericho. irruit ferocit̄ muri. y
 capta civitate p̄ dñi uolūtate. ienarrabile
 cedet̄ fec̄. i ut adiacēs stagnū stadior̄ duo
 latitudini sanguē ifectū fluere uidet̄.
Civitas h̄ sub cui muni plime t̄be di
 uer̄sar̄ gūū guenente habitauer̄t. nich
 meli q̄ mūdi h̄ potentatū significare arbi
 troz̄. sub cui dñationē diūse adier̄t ḡs. ut
 sub eoz̄ ofnsioē corpali tuerēt. carnisq; sue
 libito fruerēt. Huicemodi ḡ quēt̄ ḡfis i sta
 bilitate muroy maledcis lacesser̄t iudā. ac
 blasphemante loqb̄ar̄ ea q̄ fa n̄ erat. c̄ diu
 se p̄sonē hōiū fauente adulationi p̄ncipiū.
 eoz̄q; b̄nficijs gaudentē. ḡria fecē scis p̄dica
 touib̄ atq; ydola sua laudante ūba blasphe
 mie ḡt ipā diuinitatē iactauer̄t. **I**udā a
 iuocato mūdi p̄ncipe p̄ ip̄ adiuuū cep̄
 ciuitate. q̄ sc̄i doctoz̄ partū oioib̄ p̄t̄ y dog
 matib̄ ḡt adūfario suo ḡfluer̄t. don̄ ipos

dī ūbo p̄ dñi uolūtate captauer̄t p̄nci
 pe. Sicq; ienarrabile cedet̄ ḡficiebat hōi.
 n̄ ū it̄itu ḡno fundit̄ p̄rēt. h̄ ū mūdo mo
 riente x̄o felice uiuer̄t. Huicemodi q̄ cedet̄
 pet̄ i actib̄ aploz̄ ūsū ē ḡficē. qm̄ ua illd̄ mis
 tic̄ ḡtuoz̄ ūcy submitta d̄ celo it̄rā iexta
 si ḡperat̄. i q̄ erat oīa ḡdrupedia y sp̄ntia
 t̄re y uolantia celi y d̄cm̄ ē ei. **S**urge pet̄ oc
 cid̄ y manduca. **A**lialia ḡ illa oīs ḡs signifi
 cabat̄ erroib̄ immūda. h̄ i noīe scē t̄nita
 tis sac̄ baptisate mūdanda. q̄ hōis ima
 ginē reliq̄ntes. p̄ imitationē bestiar̄ y sp̄n
 tiū sūpsē figas. **Q**uēbebat uox illa celest̄
 pet̄ occidē y manducare. q̄ illū occidē i gen
 tib̄ id qd̄ fuerat̄. y facē eoz̄ qd̄ ip̄e erat p̄cipi
 ebat. q̄ enī māducat̄ cibū for̄ positū i suū
 corp̄ t̄ict̄. **P**cep̄ ḡ ū natioēs p̄c̄dulitatē an
 for̄ posite it̄fca p̄tita uita societati ecclie
 q̄ sigat̄ pet̄ i ser̄at̄ i yxta id qd̄ paul̄ apl̄s
 d̄ip̄o ait. l̄go. y. p̄legē legi mortuū sū. ū dō
 uiuā x̄. y it̄r̄. uiuō a iā n̄ ego. uū ū i me
 x̄. **N**ec illd̄ y sū mystio ē. qd̄ adiacēs stagnū
 p̄cedet̄ hōiū ḡfcm̄ sanguē fluere uidbat̄.
 q̄ sanguinē effusio cēte uite amissionē siḡ.
Et sanguē aq̄ ifcā fluere uidet̄. c̄ i baptisate
 tal̄ sac̄m̄to ū p̄cō fidele moriūt̄. sanguinolē
 ta opa y carnal̄ uite sordē ablu cognosct̄.
 qm̄ eruit̄ uet̄ h̄ c̄ actib̄ sui. y iduit̄ noū q̄
 sc̄dm̄ car̄ ē i t̄acia y sc̄itate uirati.

Et uener̄t i caraca ad eos q̄ dñr̄ tubya
 nei iudeos. y timotheū qd̄ i ill̄ loci ḡphen
 der̄t. nulloq; negotio p̄fco reḡsli s̄ **A**udi
 ui q̄nda iudū dissente tubiano iudō illo
 n̄cupari q̄ ex alienigenis guocati i adiuuū

ivde uenerit. y dcos tubiano q̄ alieni tu
b̄ gducto. **O**stiteus a y solipaz q̄ erant
duces e machabeo. p̄merit a timotheo re
licto i p̄sidio decē milia uiros. y c. **I**sti duo
duces h̄ e dosithe y solipaz. sc̄os p̄dicatores
designat. q̄ ui machabei dispositioe. h̄ e for
tissimi p̄uatore. de q̄ i psalmo sc̄ptū e. dñs
forti. dñs potēs i p̄lio. q̄os errore p̄fidoy
belligerare destināt. Capte binario nuō
p̄putat. q̄ duoy testam̄toy sp̄ali sc̄ia sat̄
i structi. p̄liū dñi rite ḡficē ^{nosce} moluit. h̄ ḡ
a timotheo relicto i p̄sidio x. milia uiros
it̄mūt. c̄ socio b̄siarchar̄ ad tuendū neq̄
ciā suā ab ip̄is ḡstituti legi d̄i ḡria sentien
tes p̄ eōd̄ legi auctore atq; seuitatē sp̄ali
gaudio it̄e it̄ficiūt. **I**uda a uehēnt̄ i
stabat puniēs pfano. y p̄stuit ex ei. xxx.
milia uiroy. Ip̄e u timotheo icid̄ i parte
dosithe y solipaz. y mlt̄a p̄cib̄ p̄tulabat
i uiu dimitte. eo qd̄ mlt̄oy ex iudeis pa
rente h̄ret ac fr̄s q̄s morte ei d̄cipi eue
niret. y c̄ fide dedisset restitutūm se eo
sc̄dm̄ ḡstitutū. illesū eū dimiserit p̄ fr̄m
salutē. **Q**uerit qm̄ timotheo hic nar
ret ob p̄cū suoy hūilitatē a iud̄ ducib̄ vi
u d̄missu. eo qd̄ mlt̄oy ex iud̄is parente
h̄ret ac fr̄s. q̄s morte ei d̄cipi ḡtinget si
ip̄e eet occis. y paulo an̄ narrat qd̄ ip̄e
fuss̄ i gazare p̄sidio a iud̄ militib̄ p̄emp
t̄. si. h̄. ibi tē fuss̄ occis. nullo m̄. hic vi
u fieret dimiss̄ qd̄ haut alit̄ ni falloz sol
ui p̄. n̄ qd̄ aut ibi p̄ anticipationē dicat̄
occis. aut alit̄ ille timotheo cogat̄ it̄elligi.
q̄ i gazare p̄sidio e it̄fect. y alit̄ iste q̄ p̄do

sitheū y solipatrē legit̄ dimiss̄. Qd̄ a iud̄
duce ḡsidante fr̄m utilitatē ac suoy re
dēptionē timotheo p̄p̄cerit. ostend̄ qd̄ ali
q̄n̄ c̄ errantib̄ m̄t̄. agendū. n̄ dico ut
eoy ḡsentiat̄ iniquitatē. s; pietate pat̄na
ḡsulet̄ illoy ifirmitatē. y maxie i ill̄ loc̄
ū fct̄ aliq̄s d̄ errantiū ḡsioe sp̄at̄. q̄an̄
ḡsuetudie eccl̄iastica puocent̄ a diaboli la
q̄is effugē. y uenire ad catholicā lib̄tatē.
Vn̄ i affcano ḡcilio de donatisti h̄etic̄ ḡsti
tutū e. ū lem̄ e ei agēt. ū i sc̄pt̄ e. P̄tracta
ti y ḡsidati oib̄ q̄ utilitati eccl̄ie uenire
uid̄bāt. anuente atq; amonēte sp̄u d̄i ele
c̄ memorati h̄oib̄ q̄ ui d̄ dñi corp̄is unita
te i q̄eta dissen̄. oē p̄c̄. lenit̄ y pacifice
agē. ū q̄nt̄ i nob̄ e oib̄ q̄ eoy ḡmunioe y socie
tate ir̄recti s; p̄ uniūsa puincia affcana pe
nit̄ inotescat. q̄ mis̄abili errore d̄ucti s; He
forte sic̄ d̄c̄ apl̄s nob̄ i mansuetudie corri
p̄ientib̄ diuisa sentiente. d̄y ill̄ d̄s p̄nā ad ḡ
noscendā uirtatē. y resipiscat̄ a diaboli laq̄is
captuari i ip̄i uolūtate. **I**uda a eḡl̄ e a
carmon it̄fecti. xxx. milib̄. p̄ hozy fugā y ne
c̄e motū exercitū ad effron ciuitatē munitā.
iq̄ mlt̄itudo diuisar̄ ḡtū habitabat. y robur
ti i uenē p̄ muri ḡsistente. fortit̄ repugna
bāt. In hac a machine multe y teloy erat
apparat̄. s; c̄ oipotentē tuocasset. q̄ potes
tate uire hostiū ḡfringit. cepit̄ ciuitatē
y ex ei q̄it̄ erat xxx milia p̄stuerit.

Orim̄ i poū lib̄ expositioe ū d̄ timotheo
tractatū e. qd̄ e exercit̄ significaret t̄ba h̄e
ticoy. similis y d̄ effron urb̄ habitatou
b̄ qd̄ illo figalū exp̄mēt. q̄ ritū iudaismi

tepib' gre seq estimauerit. u fuerit ipi vdi. y
 ebionite heretici. y ceti q' e' eu'glio legi' cimonias
 suare uolebat. q' isti carnalit' sentientes
 spale' scia' discere nolebant. n' itelligere poterat po
 terat qd' finit' legi' e' x' ad iticia oi' edenti. udo
 uol' at' gentili. ido' xxv milia p'stra i bello ef
 fronti colligit. sic i illo bello qd' i carmon co
 festu' e'. Ca sapia h' mudi stulticia e' apd' p
 dentia carni' moe'. Litta. ff. occid. sp. a. vi. dn
 tre p paulu' di. Stultia fec' ds' sapia h' mudi.
 Iacet. Aial' h' n' p'cept' ea q' s' spe di. stulticia e'
 q' illi. n' p' ea itelligere. q' spalit' examinat'.
 hic y iacob' apl's scbes ad disp'so' ait. Qd' si re
 lu' amar' haberi. y g'entioes i cordib' u'is no
 lite glari. y m'dace' ee' adiu' u'itate. N' ista
 sapia s' sursu' d'scend' apat' luminu'. s' tre
 na. aial'. y diabolica. Lus' sectatoe' p'ncep' a
 plo' fonte' s' n' ag' y nebula' t'binib' agitata' di
 cit'. Q' caligo tenebr' resuat. s' h' uanita
 te' loqntes pollicet' i d'sidry' carni' luxurie
 eo' q' paululu' effuguit. q' errore' g'usant'.
 lib'ate' ill' p'mittente' e' ipi' s' sui corrupti
 ois. Judas. H. e' s' u' usq' q'q' hostiu' t'ba' stuit. y
 uictoria' h'uit. q' doctoe' sci' u'itate' all'ioe'
 y uniu'si erroru' expugnatoe' divina ope
 adu'ra. uq' s' hostib' sui' t'pbeu' uictorie ca
 pu'it. dn' dice' e' paulo possi' do' a' gra' q' sep
 t'uphat' no' i' x' ihu'. y odore' noticie sue ma
 nifestat' p' no' i' oi' loco. **I**nd' ad ciuitate' setta
 r' abierit q' ab iherosolimi' sexcenti' stadi' ab
 erat. lora' stadi' a' h' q' apd' scitopolita' erat i v
 deis qd' benigne abei' h'rent. y tepib' ifelici
 tans qd' modeste see' egerit gra' agente' eis.
 y exhortat' y de cetero erga gen' suu' benign'

no' ee' uenerit iherosolima. y c'. **S**citopo
 lite q' wdo' benigne t'itate' p'bnfici' sur' a
 uida gra' y laude' p'meruerit. sigant' eo' q' doc
 tore' scos' y g'fessore' recte fidi' digne recipiunt
 y solaci' corp'alib' p'u'rib' adiuuat'. Q' r' m'ces
 i uacuu' n' p'ibit. marie' e' ipe' d'ns i eu'glio d'
 talib' ad apl'o' dicat. q' recip' uo' me recip'.
 recip' p'pha' i noie' p'phe' m'cede' p. ac. y q' reci
 r'. i no. ita. m'ce. i. ac. y q'c'q' pot' dedit uni
 ex minimi' isti' calice' aq' f'g' d' r'at' i no. dis.
 am' di. uo. n' p. m. s. Un' y iohs scbes ad galu' i
 epl'sua ait. k' me fidelit' faci' opart' in
 fr's y h' i pegno' q' testimoniu' reddidit ka
 ritati tue i g'spectu' ecclie' q's b'nfaci'es s' du
 ce' digne do. p' noie' eni' p'f'u' s' nich' accipien
 te' ag'tib' h'o' g' s'bem' suscipe' h'modi' u' coopa
 toe' sim' u'itate'. Sic y paul' h'modi' lauda
 u' scbes ad corinthio'. U' s'ec' a' uo' fr's. noste' do
 mu' stephane' y fortunati. qm' s' p'micie' acha
 ie. y i ministru' sco' ordinauerit seip'o' u' y
 uo' subditi' s'it' h'modi' y oi' coopanti' y labo
 ranti. Gardo' a' i p'sntia' stephane' y fortunati
 y achaei. qm' id' qd' uob' d'erat ipi' suppleuerit.
 refecerit eni' meū spm' y ur'm. Cognoscite' g'
 q' h'modi' s'. **E**t p' pentecosten abierit g'
 gorgia' p'posit' ydumee. erui' a' e' peditib' t' b'
 milib' y eq'tib' q'dringeti'. Q' b' g'g'li' g'rig' pav
 co' r'uere i vdo' y Josithe' u' q'da' debachenou'
 eque' uir' forte' gorgia' tenebat. y e' uell' y u'
 lu' u'iu' cape. eque' q'da' s' t'racib' irruit
 i eu'. humer' q' ei' a'putau'. atq' ita gorgia'
 effug' i marisa. At illi q' e' esdrin erat diu
 ti' pugnantib' y fatigati. iuocau' dnm
 yudas' adiutore' y ducē bello fieri' icipies'

uoce patā. 7c ymni' clamorē extollēs fugā
gorgie militib' ic'it. 7c. **G**orgia' pposit'
ybumee bn typū p gerē diaboli q' rubea
atq; sanguinolenta sēp dlectat' gūlatione
spēm tñ aliq' ūtutū simulat'. licy puicia se-
dulo q' ūtute' pugnū. un' s'plice' q's liby d' fid'
liū nuō astu d' ludēs ic'fī. s; tñ uictoria di-
uina n' potit'. qñ poti' pducatur u' id mi-
litib' ip' dñm adu'tore' iuocantib' ac p'cib'
atq; ymni' i'sistentib' p. adūsa timore' g'cus-
sa i' fugā ūtut'. 7c. ton' tūphi honoz u' d' culto-
rib' t'buēt'. Un' petr' scēbēs ad cōdente' i' epla sua
ait. humiliamini g' sub potenti manu dei
ū uo' exaltet i'tēpe u'sitationis. oēm sollicitu-
dinē urā p'ciētē i' eū. qm ipi cā ē d' uob'. Sobry
estote 7 uigilate q' adū. ur' di. tā. leo rug.
cc. q'r. g. de. cui re. fu. i' fi. Hic 7 p paulū
d'r. resistite di. 7 fu. a. uo. Qd ū dōsthe' gōr-
gā uolebat cape uivū. s; n' potat. q' humō
et amputato hosti' d' manib' e' euasit. h' p'figu-
rā ostend' qd n' hūa fortitudiē s; diuina o-
pe antiq' hosti' uincit'. Hā q' pā ūtute' cū
pelagianisti' hērici' q' dēs uictoriā se adi-
pisci spat' d' diabolo. is p'fco n' hostē uin-
cit. n' sanitati' sue statū illesū cōd.

Et seqnti die uen' ē su' i' u'dā u' u' u' p' p' p' p'
toy tollēt. 7c parentib' ponēt' i' sepulchri'
patni'. Juenerē ā sub timici' u' fcoz d' dona-
riy' ydoloz q' apd iānuā fuerāt. a q'b' lex
phiby' u'do'. Qib' g' manifest' fcm ē ob hāc
cām eo' corruisse. Om's bndixerēt itū u'ditū
ū dñi q' occulta fecit manifesta. atq; ira
ad p'ces gūsi rogauerēt ū id qd fcm erat
delictū oblitāret. **S**i q' ab hoste p'

occultā ydolātā p'stū. q's meli' significāt.
q' eo' q' i' secto' eoz p' cupiditatē atq; auari-
ciā g'amināt. **Q**si d' ydoloz donariy' sub
tunica gestat. q' ūtutū opa cā cupiditatis
t'rene seu ābitiōe hūe laudi' fori' agitāt.
s; sub uelamē pietati' i' doli' neqcie ce-
lat. tale' ū mirō ab hostib' p'stūit'. q' i'
doli' qd corā aspectu' hōiū latuit' itū u'
dici' ūtutū n' fefellit. Qd ā cupiditā atq;
auaria ydolātā ostēd' paul' dices. Radix
oīū maloz ē cupiditā. q' qdā appetente'
errauerēt a fide' 7 ueruerēt se dolorib' mlti'
7 iter'. Hā iqt' scitote' itelligētē qd oīs for-
nicatoz aū immūd' aut auar' qd ē ydoloz
sunt' n' h't hēditatē i' regno' x' 7 dī. p' h' enī
uen' ira dī i' filio' diffidētē. **L**ōc' h' ā salua-
toe hūis m'it' medicari uolēs i' eūglio do-
cet' dices. Adtendite ne i' uiciā urā faci-
atis corā hōib' ū u'idamini ab ei'. ali. mē.
n' ha. apd pa. u. q' i' ce. ē. **I**ter'. **U**idete iqt'
7 caute ab oī auaritia. q' n' i' habūdantia
cūq' uita' ē ex h' q' possidit'. **M**ist' i' u'das
militib' su' p' simulationē casū euenire
9sidāns n' desit' eo'. s; patna pietate' g'sult'
p' p'cis eoz i'ruenendo. **M** 7 ūbo p'dicati
oīs eoz atq; exhortatiōis illoz corrigē-
do. q' n' pietati' cultu' iter' restitui cau-
ti' deincep' se obsuet' ne simili ruina
iter' cadāt iuxta illud eūglic'. **E**cce san'
fēs es noli ult' peccare ne deti' ē aliqō
gtingat. **A**t ū fortissim' u'da' horta-
bat' p'plm' se sine p'co sub oclis uiden-
tes q' frā sit' p' p'co eoz' p'stū. **E**t frā
collatiōe' ru' milia dragma' argenti

misit iherosolimā offerri p pco sacrificiū bn 44
 y religiose d res: co. H enī eo q ce. re. sp. sup. 44
 u. y ua. a. p mox. Et q. s. d. q. hi q c. pi. dor. 44
 ac. op. ha. r. g. Scā g. y salu. z. co. p. def. ex. ut 44
 a pco soluent. y c. **Q** d u p exitū uite p
 sem p fidiū pēis exorand sit p fidiū pēis y
 elemosinā op agend. qm hi p q remedio
 re agit. apēis soluat y pēs loc ostend. y i eu
 glō dñs d spū dī blasphemia disputatū. irre
 missibile pēm illd eē ostēdes it. **Q** dicit ubi
 q filū hoīs remittet ei. q a dixit y spm scm
 n remittet ei neq; i h seclō neq; i futō. lū enī
 dicit illd unū irremissibile eē pēm. ostendit
 alia tā i p fidiū q y i futā uitā posse remitti.
 Qm a p fidiū salūte agend sit ostendit
 scī patre i scēptis suū unū placuit unū capitu
 lū d opclis scī augm huc opi i sēnd. lectori
 uā dātē hē similia i aliqz patr dēis req
 renda. Refert enī memorat pat i ope qd
 ad tēntū d fid y spe. y karitate scēpsit dicēs.
 Tēp a qd it hoīs mortē y ultimā resur rē
 itēpsit ē aiās abdit receptaculis gnet. sic
 unaqz digna ē i rege l'erūna. p eo qd sōm
 ta ē i carne c uiuēt. n; negād: d fidiū aiās
 pietate suoz uiuentū releuari c pill sac
 ficiū mediatoz offē l' elemosine q i ecclia fi
 ut. h; y h ei p fē q c uiuent h s u pēa p sint
 p dē meruerit. Enī qdā uiuendi mod nec
 tā bonū n reqrat ipā p mortē. n tā ma
 lū ei n p fē ista p mortē. l' g tal i bono u
 h n reqrat. Iē rurs tal i mal u n hē ua
 leat c h uitā tñsierit adiuuari. q cca hic
 oē mītū cōparat q possit p hāc uitā rele
 uari qsqā l' g uari. Hemo a se putet qd hic

neglex c obierit a dño pmereri. **I** g ista
 q p fidiū qm dās fquentat ecclia illi aplice
 s adūsa sine q dictū ē. oēs enī stabim an tri
 bunal y u refat unqzsq; scdm ea q corp gessit.
 siue bonū siue malū. q y h mītū s qsq; i corpe
 uiuēt opau u ei p fē ista p dē. Enī oib p s.
 I qre n oib p s. n p differētā uitē q qsq;
 gessit i corpe. Cū g sacrificia siue altari siue
 grēciq; elemosinā p baptizati oib d fidiū
 offunt. p ualō bonū grā actioēs s. p n ual
 d mal p ptiatioēs s. p ualō mal y si nulla
 s adiuuata mortuoz qlesq; uiuoz g sola
 tioēs s. **Q** b; a p s. au ad h p s. u sit plena
 remissio. au cte u tolābiliō fiat dāpnatio.

P orro rex nre effinat ueniebat neqor e 44
 se i vdis ostnsur. **Q** b; i vda ogniti. pcep pto 44
 u die ac nocte dnm iuocarēt. qd sic semp y 44
 nō adiuuaret eo. q ppe q lege y para scōq; 44
 tēplo puari uerēt. ac p p m q nup paululū 44
 respirass; ne sinēt blasphemū rursū na 44
 tioib subdi. **H** ystoua h q bellū antiochi 44
 eupatoz y lysis pcuratoz ei q i vdo narrat. 44
 i pōu lib omemorata siml y i v allegoriā 44
 explicata ē. d; illd qd g seqnt narrat qd i cas 44
 tris regi nocte itfecta fuisset p i vdo. riu 44
 milia y maxim elefantoz c his q sup positi 44
 erat i pōe narre manifesti expmū. u re 44
 fē qd eleazar fili saura i vds uidēs unā 44
 d besty loucatā lorici regi. y emnētē su 44
 p cetās bestia c estimaret qd i ea eēt rex 44
 irrūpēs i legionē sub pēde elefanti cu 44
 crit eūq; itfecit. q cadēs sup ipm pondē 44
 suo eū oppsit y mortuū ē. cui significa 44
 tio spāl ibi y planata ē c supboz p p n i su 44

itra demonstrat dicente septa. Dis arrogan-
 tia abhoratio e apud dm. Ite. An ruina ex-
 altat cor. an gla hu. Ialibi. Supb a ds re-
 sistit. hu. dat g. I iug dms die. Dis q se ex-
 altat hu. q se hu. ex. Posth a hystoria ex-
 plicat qut dmet filio seleuci vda ueniens
 y regno potit p alchimū icitaret adūsu
 vda y socio. u tra septū ē. **A**lchimū au
 qdā q sum sacerdos fuerat s uolūtate coig-
 nat ē tēpib gmyruos gsidans nullom s ee
 salute. n; accessū ad altare. uen ad regē de-
 metū. c. xl āno. offēns ei aureā coronā. y
 palmā sup h. y tallo q tēplē uidbat. Ipa
 qd die siluit. tēp a oportu nū dmtie sue nac-
 t quocat a dmeto ad siluū. y itrogat qd reb
 y silis vdi intēt. Respōd. Ipi q dnr ^{assidet}
 vdoz qd pest vda machabe bella nutunt.
 y sedicioēs mouēt. n patiūt regn ee getū rē.

Qd dī regi tallo siml c corona aurea y pal-
 ma alchimū obtulisse. offēns ei regni dignita-
 tē y uictoriā hostiū siml c tēpli cultu pin-
 ditū munerū suoz portēdo pms. Tallos
 enī dicit ee uasa offitua iyr mod trūū fca
 c qd i pcpur festiuitatib offēbat. q simili-
 tudo hacten i qdā locē habet. Assidet aut
 illi ee dnr vdi. q sep cultui diuino isudabāt.
 ab assiduitate uocati. dci assidi q assidui. ^{australes}
 le. y sui adytoe i cultū dī y obseruatioē le-
 gi ipi fuere. Alij u assido ab mūdina ee uo-
 cato assere q mūdō vdo. eo qd se ab ydola-
 ta y aritu gtilū sepabāt. Demet a audita
 relatioē alchimi. cui y ceti q inimici erāt
 vdi i accusatioē fauebāt statū nicanore
 ipositū elefantoz duce mis i vda. dans

mādatū ipm qd vda cape. eoq; q c illo erāt
 dispge. y u gstitueret alchimū maximi tē-
 pli sumū sacerdotē. Vda ueniēs p mū pa-
 ci fed sefix c vdi hre uelle. pea manifes-
 ta inimicicia mōstuit se ee hostē neqsimū
 mag q fidele amic. S; diuina utute pstrat
 blasphemie q dmi plate y ptnate sue pe-
 na lutt. Voā i pōr lib hystoua gntent.
 Lic; aliq q ibi p festinōne narranti omilla
 sit. i hui lib narrōe ista repiāt. Allogue
 ce a sūy iyr modū igenioli nri. S; hac enī
 ead re ibi exposit ē. n necē ē m irari.

Raxia a qdā s seniorib ab iherosolimis
 slat ē canoz uir amatoz ciuitatū. bn audi-
 es q p affū pat vdoz applābat. hic mltā tē-
 pib gntentie pposuit tenuit i vdaismo. cor-
 p q; y aiā tōe gntem p seuantia. uolēs a nicanoz
 manifestare odiū qd habebat i vdo. mis m
 lre gngento. u eū gphēdent. putabat enī
 si illū decepisset. clade se maximā vdi illa
 tur. Tbis a irruentib domū ei. y tanuā di-
 rūpe atq; ignē admouē cupientib c iā cō-
 phēdet. gladio se petu eligēs nobilit mozt
 poti q; subdit fieri pcoib. y gē natale suo
 idigni i vry agi. s; c p festinationē n cto
 ictu plagā dedisset. y tbe it ^{hostia} irrupent
 reōres audact ad mur pcpitau semet ipm
 uirilit itba. qd uelocit loc dantib casu
 ei uen p mediā ciuce. y c adhuc spiraret
 accens aīs surrex. c y sanguis ei magno
 fluxū dfluere. y gūssimū uulnib eet
 sauci cōsu tba pntit. y stas sup petm gn
 dā pruptā y sanguis ei effect gplex i
 testina sua utiq; manib. piec se sup t

bas iuocās dñatore uite ac sp̄c̄ u h̄ illi uter red 44
 det. atq; i uita d̄fuct̄. y rel. **H** eo qđ legen 4
 te i ueniēte ibi septū qđ raria p̄pa manu s̄
 ifens morte elegit nobilit. mou poti q̄ subdit
 fieri p̄corib; qđ natale suo idignū i uirū agi.
 ne forte simpliciori ai edat c̄ necita urguerit
 poti smetip̄s p̄o actu aliq̄ m̄ ifendū eē mor
 te q̄ icidendū uiuū i man' p̄coz. utile fore
 arbitriū sum. u ex dictis uenandi pat̄s au
 gani huic op̄i nro aliq̄ i serere. un̄ lector sol
 us qđ s̄ de talib' reb' faciend' sit itelligēt. Re
 fert a memorat' pat̄ i p̄mo suo lib' d̄ ciuita
 te di. u uti alie licet semetip̄m itifice copio
 so r̄tatu disputaū dicēs. At enī mlti se ite
 merit ne i man' hostiū pueniret. H̄ m̄ q̄ri
 m' uti sit fēn. s; uti fuerit faciend'. Dana
 quippe rō y exēpl' añ ponenda ē. cui qđ exē
 pla occidat. s; illa q̄ t̄rā digniora s̄ imitatioē.
 q̄nto exē excellentiora pietate. N̄ fecerit pat̄
 arche. n̄ ip̄he. n̄ apli. q; y ip̄e dñs. x̄ quando
 eo si p̄secutionē patēnt' fugē monuit d̄ ciui
 tate i ciuitatē. potuit admonē u s̄ man' in
 frētū ne i man' p̄sequitū pueniret. Porro si h̄n
 ille isit' p̄ monuit u eo m̄ sui ex hac uita mi
 grent. q̄b; migritib' se māstioēs etna' p̄patūm
 eē p̄mis. q̄lib; exēpla opponat gente' q̄ igno
 rat dñm. manifestū ē h̄ n̄ lice' colentib' unv
 uer dñm. Restat u d̄ hoie itelligam' qđ dcm
 ē n̄ occide'. Hec alter' q̄ n̄ te n; enī q̄ se occid
 aliud q̄ hoie occid. Q̄sda ū exēptioēs eade
 ip̄a diuina fec' auctoritat' u n̄ liceat hoie
 occidi. s; h̄ exēpti' qđ d̄s i vby. siue data le
 ge. siue ad p̄sonā p̄repe ex p̄sse i sione. H̄ aū
 ip̄e occid' q̄ ministriū d̄by i vbeni sic admini

culū gladi' urenti. y idō neq̄q; qđ h̄ p̄ceptū fecerit
 qđ dcm ē n̄ occide'. q̄ bella auctore dō gesse
 r̄t. aut p̄sonā gerente' publice potestati
 scdm̄ ei' lege. h̄ i r̄is impūi scelāto' morte
 punierit. Iab h̄a n̄ solū n̄ ē culpato' d̄lita
 ti' emie. uer' y laudat' ē noie pietati. qđ
 uoluit filiū neq̄q; scelate s; obediēt' occide'.
 Im̄to q̄rit' uti p̄ i su di sit h̄ndū qđ i epre
 filiā q̄ pat' occit occid. ē id se uouiss; im
 molatūm dō. qđ ei redunt' d̄ plio uictori
 p̄mit' occisisset. Hec s̄ason alit' excusat' qđ
 seip̄m ē hostib' ruina dom' opp̄sit. n̄ qđ sp̄c̄
 latent' h̄ i serat' q̄ pullū miracula faciebat.
 H̄ i ḡ excepti' qđ l' lex ita gn̄alit'. Ipe fons
 iticie d̄s specialit' occidi i vby. Q̄s q̄s hoie l' se
 ip̄m l' q̄mlib; occidit' homicidij emie i neclit'.
 y q̄q; h̄ i seip̄s p̄petuerit ai magnitudine
 fortasse mirandi n̄ sapie sanitate laudan
 di s̄. q̄m q̄ si r̄nē diligēt' ḡsulas n̄ ip̄a qđ ai
 magnitudo recte noiat'. u q̄q; n̄ ualendo
 tolerare l' q̄q; aspa l' aliena p̄cā se ip̄e ite
 mit'. Mag' enī mēs i firma d̄phendit' q̄ fre
 n̄ p̄ l' durā sui corp' s̄uitutē. l' stultā uul
 gi opinionē maior q; ai' m̄to duced' ē. Q̄
 uitā c̄munosā mag' p̄ fre q̄ fugē. y h̄uanū
 i vditū mariē q; uulgare. qđ plerq; cali
 gne errorū uoluit. p̄p̄scie luce ac puri
 tate ḡtēpnē. Porro uisio q̄ i v d̄ ip̄o tēpe
 apparuit. uald' letificās eū atq; ḡfortās erat
 h̄modi. **D** eniq; omiā i sōm' uid' q̄ fue 44
 rat sūm' sacdo' uir' bonū y benignū uē 44
 cundū uisu. modestū morib;. y eloq̄o decor'. 44
 Iq̄ apud i uirtutib' exercitat' sit man' p̄ten 44
 dentē orare p̄oi p̄plo i v d̄oz. Posth̄ appa 44

55 ruisse ei aliu uir etate y glā mirabile. y
 55 magni decus habitudine cā illū respon
 55 dentē ū onū dixisse. h̄: fr̄m amatoz y
 55 ppli isrl. h̄ ē q̄ mltrū orat p̄ pplō y uniuſa
 55 scā civitate iheremia^s p̄pha di. Extendisse
 55 aut iheremiā dextrm. y dedisse iud gladiū
 55 aureū dicentē. accipe gladiū sc̄m mun⁹
 55 a dō q̄ aduersarios ppli mei isrl.

Siqs ā q̄sierit uti h̄ uisio ad mistū ali
 qd̄ refri possit. h̄ in fallor ī ea sentiri
 p̄ qd̄ onū sac̄do^s sac̄dotale significy ordi
 nē. y iheremia^s p̄pha q̄ it̄prat̄ excels⁹ dñi
 ipm̄ dñm y caput exp̄mat p̄phaz. De q̄
 moyses ait. Prop̄hā suscitabit dñs d̄ fr̄ib⁹
 ur̄is tāq̄ me ipm̄ audiet. y ysaiā q̄eserte
 iqt̄ ab hoīe d̄ sp̄o: ī narib⁹ ei⁹ q̄ excels⁹ re
 putat⁹ ē ip̄e. Sac̄dotal⁹ q̄ ordo p̄ hoīes q̄ it̄e
 plo di sub uet̄i testam̄to diuino officio rite
 fungebat̄. n̄ solū p̄ ppli d̄lect⁹ exorabat̄.
 s; y ī carnationē mediator⁹ n̄ri fut̄am d̄
 mōst̄bat. Cui⁹ ope mūd⁹ saluand⁹ erat d̄ q̄
 ioh̄s ait ī eplā sua. Aduocatū h̄m̄s apud
 patrē ihm̄ xp̄m̄ itū. y ip̄e ē p̄pitiatio p̄
 peccat⁹ n̄ris. n̄ p̄ n̄ris ā tantū. s; y p̄ totū.
 mūd̄. Hic q̄ dedit gladiū aureū iud cū
 diuinā sc̄pturā sensu sp̄ali fulgentē ad
 munim̄ totū ecclie. y d̄fensionē ppli sui sc̄s
 gcessit doctorib⁹ q̄ hoste^s uniuſo^s armatā
 utent⁹ celesti y hostiū p̄st̄neret̄ mltritudi
 nē. qd̄ ā ī sc̄o nicanore subiungit̄.

55 **I**taq; oīs cōmuni cōsilio d̄cuer̄t nullom̄
 55 diem ^{istam} absq; celebritate p̄tirē. h̄rē ā
 55 celebritatē xii die m̄sē adar. qd̄ d̄r siri
 55 aca p̄die mardochei die.

Narrat lib hest⁹ qd̄ ^{aman} naaman agag
 agante suadente rex assuer⁹ iserit iudōs
 ī regno suo it̄fici. y ad h̄c necē oficiendā
 secreta fuit dies xii die m̄sē xii q̄ uocat̄
 adar. bona q; eoz diripent⁹. s; di nutu ead̄
 snā gūsa ē ī p̄secutore^s eoz. ū memorat̄
 rex mediante mardocheo iudeo p̄ uet̄es
 gscriptioēs noui⁹ eplis missi⁹ mandaret. ut
 iud̄ ip̄o die q̄ s̄ ab hosti⁹ occisio parabat̄. illi
 hoste^s ac p̄secutore^s suos it̄ficent. Qd̄ y fecer̄t
 ī xii. y xii die m̄sē die. de q̄ ī eadē histo
 ria sc̄ptū ē. Die xii m̄sē adar. un⁹ ap̄
 oīs it̄fectiois fuit. y xii die cedē desce
 rit. quē ostituer̄t eē sollempnē. ut ī eo oīs
 deinceps tēpe uacaret̄. epul. gaudio. atq;
 iuuio. Vñ m̄ sc̄ptū ē. Qd̄ it̄co nicanore
 et manifesto di auxilio ostenso. oīs iud̄
 dei ḡmuni cōsilio decreuer̄t xii diem
 m̄sē adar. q̄ uoce siriaca p̄d̄ mardo
 chei die d̄r om̄i tēpe sollempnē h̄rē.
 et ita he due sollempnitates iuicē
 s̄ guenebat̄. h̄ ē ista q̄ ī machabeoz.
 et illa q̄ ī hest⁹ legit̄. ut ī xii die. y
 ī xii m̄sē adar habite parit̄ iunge
 rentur. Explic lib t̄ci⁹

Incipit prefatio ueniabilis Bede pbrri
expositionis in actibus apostolorum.

Domino in xpo desiderantissimo
accam epō: beda ppetuam in
dño salutem. Accepi creber-
rimas beatitudinis tue lit-
teras. quib; me omone dig-
natus es ne mentis acumen inerti otio
torpere & obdormire pmitam: sed me-
ditandis scriuandisq; cotidie scripturis
uigil atq; indefessis insistam: & post
expositionē apocalypses scī euglīste
iobis quam fr̄s nri euseb; rogatu t̄b;
libris complexā mox t̄ transcribenda
destinaui. in explanationē q̄q; beati
euglīste luce iuxta uestigia patrū quan-
tum ualeā sudoris impendā. Qd̄ quia
facē necdū potui. & opis uidelicet im-
mensitate p̄ritus. et obstrepentium
causarū quas tu melius nosti necessi-
tate p̄peditus: ne tamē tue postulati-
onis p̄ceptis auctoritas: feci qd̄
interim potui. **M**isi enim opusculū
in actibus ap̄tōz. qd̄ ante n̄ multos
dies editum. & uelocissime q̄ntū temp̄
dederat ne tua sac̄ scā uoluntas impe-
diret emendatū membranulis in di-
deram: ubi ea que uel mystice gesta.
ut obscuri dicta uidebantur. ut potui
dilucidare temptaui. In quo me op̄clō
cū ali; plurimi fidei catholice sc̄ptores.
tum maxime iuuauit arate sc̄e ro-
mane ecclē subdiacon̄. qui ip̄m exor-
dine librum herico carmine p̄currēs.
n̄ nullos in eodem metro allegorie florēs

145.
adnuscuit: occasionem in tribuens uel
alia ex his colligendi. uel eadem planius
exponendi. Actus igitur ap̄tōz ut beatus
theronius ait. nudam q̄dem sonare ui-
dentur hystoriam. & nascentis ecclesie
infantiā terere. sed si nouimus sc̄pto-
rem eē lucam esse medicum. cuius laus
ē in euglīo. animaduertemus partē om̄ia
uerba illius anime languentis eē me-
dicinam. Ex quib; nos aliqua iuxta
modulum nr̄e paruitatis exposuimur.
p̄mo ad monē curauimus. ip̄m euglī-
tam lucā ut dictum est. iuxta tradi-
tionem uetūm ecclē tractatōz. medi-
cine artis fuisse p̄tissimum: & ma-
gis grecas litteras scire quā ebreas. Un-
de sermo ei tam in euglīo qm̄ in actibus
ap̄tōz comptior ē. & sc̄larem redolet
eloquentiam: magisq; testimonius
grecis utit̄ quā ebreis. Ex quo accidit
qd̄ maxime miror. & p̄t̄ ingenij tar-
ditatem uehementissimo stupore p̄culs̄
nescio p̄scrutari: qua ratione cū in
ebraica uitate a diluuiō usq; ad abra-
ham decem genationes inueniant̄
ip̄e lucas qui sp̄u sc̄o calamiū regente
nullatenus falsum scribere potuit. un-
decim genationes iuxta. **Lxx**. inter-
pretis adiecto canan in euglīo po-
nere maluit. Ideo autē in euglīo pro-
ximo dicit̄ sibi usum eē ex ordine
diligenter scribere. qm̄ multi conati
sūt: s; eos non debemus accipere. quoz
in ecclā nulla extat auctoritas. qui
id qd̄ conati sūt implē minime po-

tuerunt. **I**ste autem n̄ solum usq; ad
resurrectionē assumptionemq; dñi p̄
duxit narrationē suam. ut in quatuor
auctorib; euāgelicę sc̄pturę dignū suo
labore haberet locum. uerum etiam
deinceps que p̄ ap̄tōs gesta sunt que
sufficere credidit ad edificandā fidem
legentium ul̄ audientium ita sc̄psit.
ut solus ei liber fide dignus habe-
retur in ecclā de ap̄tōy actib; nariās.
reprobatis omnib; que n̄ ea fide qua
oportuit. facta dictaq; ap̄tōy scribē
ausi sunt. **E**o quippe tempore scrip-
serunt marcus & lucas. quo n̄ solum
ab ecclā xp̄i. uerum etiā ab ipsis ad
huc in carne manentib; ap̄tōs pro-
bari potuerunt. **N**am dñi uultu ge-
rebatur. ut n̄ solum ap̄tōs qui uident.
s; & discipulis qui auditu didicerant
facta xp̄i dictaq; consēberent. pre-
dicandi scribendiq; fiducia pariter
& auctoritas p̄beretur. **A**ctus uero
ap̄tōy & p̄cipue beati pauli cui in-
diuiduus in p̄gnando comes exi-
tit beatus lucas. sicut uiderat ipse
cōposuit. **Q**uorū nominiū text̄ q̄ntū
ex aliorū hystorijs animadūtere po-
tum. continet annos .xxv. id est
tyberij cesaris annos .vi.ガイ annos
.iiii. claudij annos .xiiii. cui prim-
cipis. ii. anno petrus ap̄tōs romam
uenit. & quarto anno fame facta.
octauo anno sc̄ uideli roma expulsi.
item neronis annos q̄tuor quorū duō
ext̄ mos beatus paulus romę in liba

mansit custodia. **E**x quo intelligim̄.
in eadem urbe librum eē compositū.

Itemq; ut p̄ iudeorū quoq; reges eadem
tempora discēnam. herodes philippus.
& lysanias tetrarchę p̄fuerūt annis .vi.
herodes rex qui & agrippa q̄ cesare
p̄t. annis .vii. agrippa filius ei sub q̄
paulus romā inuēnit ē. annis .xii.
cui restant usq; ad subuersionē ihe-
rosolimorū anni .xii. **H**ec distincte
exsecutus sum. ut eū eisdē libelli re-
uoluas hystoriā. quid sub q̄ tempore
gestum sit. euidenter agnosce possis.
Nisi autē & explanatum eam eplē
beatissimi euāgelicę iohis. cui mari-
mam partē ex omeljs sc̄i augustini
latissima suauitate diffusis. cōpendio-
sus breuiatōe excerptis. **N**on nulla ū
in calce etiam p̄p̄o iudeorū subtexui.
In quo utiq; ope si quid utilitatis in-
uenis. dei donis ascribe. si q̄d super-
flui. mee fragilitati compātere. **S**
**Explicit p̄fatio. Incipit expositio dom-
ni Bedę p̄bri in Actus ap̄tōrum**

Primū q̄dem sermonē
feci de omnib; otheophi-
le. que cepit ihe facere
& docere. **D**e omnib; se
dicit ap̄tōs factis & dictis
in euāgelio sc̄psisse. non q̄d omnia com-
prehendē potuit. ne sit contrari-
iōhi qui ait. multa q̄dem & alia
fecit ihe in conspectu discipulorū suorū
que n̄ sunt sc̄pta in libro hoc. sed
q̄d de omnib; elegerit unde faceret

Si
Intcedentē p̄ nobis beatitudinē tuā
dñs om̄p̄e ad regimē ecclē sue p̄petuo
conseruet incolumem.

sermone. que iudicavit apta & congrua
 suffice officio dispensationis sue. Theo-
 philus interpretatur dei amator. ut a deo
 amatus. Quicunq; ergo dei amator est.
 ad se scriptum credat: sue hic anime
 quia lucas medicus scripsit inueniat sa-
 lutem. Et notandum quod ait. que ce-
 pit ihc facere & docere: primo facere. postea
 docere: quia ihc bonum doctore insti-
 tuens. nulla nisi que fecit docuit.

Vsq; in diem qua precipiens aplis p spm
 scm quos elegit assumpsit est. **P**er ypha-
 ton e legendum. usq; in diem qua as-
 sumptus est: precipiens ante assumptione
 id est precepta dant aplis. que ut hic ut
 in euanglijs leguntur. Est ergo sensus.
 Scripsi de ihu a tempore quo cepit sig-
 na facere & docere: usq; in diem qua eis-
 dem summatis unde ueniat rediit.

Per dies quadraginta apparet eis & loquetur
 de regno dei. & conuescens. **A**dinstru-
 endam dnt fidem sue resurrectionis
 septius aplis post passionem suam uiuus
 apparet. cibos sumit. eandemq; quam a
 mortuis suscitauit palpanda carnem
 exhibet. **S**; altiori mystio phanc quad-
 ginta dierum cu discipulis uersatio-
 nem. significat se occulta presentia
 que pmiserat impleturum. Ecce ego uo-
 biscum su omnib; dieb; usq; ad sum-
 mationem sceli. **I**ste enim numus. hac
 temporalem tennamq; uitam ul ppe
 anni tempora. ul ppter quatuor uen-
 tos celi designat. Nam postqm conse-
 pulta fuimus cu xpo pbaptismu inno-

tem. quasi rubri maris calle trnsito
 necessariu in hac solitudine diu habe-
 mus ducatu. qui nos ad celestia reg-
 na pducat. & imaginis sue denario
 remunerans. p sentia sci spe quasi ue-
 ra iubilei quiete beatificet. **V**os
 aut baptizabimini in spm sco non pte
 multos hos dies. **N**ondum fuant apli
 baptizati. non tam aqua s; spm sco.
 quos intelligim iam fuisse baptiza-
 tos siue baptismo iohis ut non nulli
 arbitrantur: s; qd magis credibile est
 baptismo xpi. Neq; enim ministru
 baptizandi defuerat ut habet bap-
 tizatos seruos p quos cetos baptizare.
 quia n defu te memorabilis illi hu-
 militatis ministru qndo eis lauit
 pedes. **C**um g diceret dnt quia iohes
 qdem baptizauit aqua. neqm sub-
 uixit. uos autem baptizabit. sed
 uos autem baptizabimini in spm sco:
 quia neq; apli neq; sequaces eoz qui
 usq; hodie baptizant in ecclia. aliter
 quam iohes. id est in aqua baptizare
 pualent: sed tantu in uocato xpi no-
 mine adest interior uirtus spe sei.
 que homine aqm tribuente bap-
 tizatoz animas simul & corpora puri-
 ficet: quod in iohis baptismo n fiebat.

Non enim erat spe datus: quia ihes
 nondum fuerat glificatus. **S**equitur.
Igitur qui conueniant. interrogabant
 eum dicentes. **D**ne. si in tempore hoc
 restitues regnum isrl: **Q**uoniam
 apparet eis locutus est de regno dei

I

I

sp̄e quoq; n̄ post multos dies p̄misit
aduentum. cōsequenter eū de eodem
regno p̄cunctantur. utrū uidelicet
inor adueniente sp̄u sc̄o in presenti
restituendū. an in futuro sc̄is reser-
uandū credere debeant. Carnales
enim adhuc discipuli resurrectione
ap̄i completa. continuo regnū isrl̄
credebant eē uentū. iuxta q̄d cleo-
phas ait. Nos autē sp̄abamus. q̄a ip̄e
redempturus isrl̄. & euāgelista p̄misit.
quia dño iherosolimā uenturo exis-
timarent qd̄ cōfestim regnū dei ma-
nifestaret. s; oportebat impleri pro-
pheciam que patri canens ait. Tu ū
repulisti & spreuisti. et distulisti xp̄m
tuū. Repulisti enim & spreuit filium
pater. qm̄ eum in passione deseruit
loquente. Deus meus d̄s meus q̄re
me dereliquisti. Distulit autē. ut
quem sc̄i illo tempore regnatū pu-
tabant. expectent iudicem iudicij in
sua maiestate uentū. Vnde & ipse
dñs sp̄ualem isrl̄ & regnum celeste
a p̄phis fuisse p̄missum uisnuans.
ait. Non est ur̄m nosse tempora ut
mōnta que pater posuit in sua po-
testate. Illius inquit regni tam
sectum temp̄ est. ut pat̄s tantūm
scientie pateat. & quando dicit nō
est ur̄m scire. ostendit qd̄ & ipse
sciat cuius om̄ia sunt que pat̄s f̄.
s; non expediat nosse mortalibus.
ut semp̄ incerti de aduentu iudicis.
sic cotidie uiuant. q̄si die altera

iudicandi sunt. **S**ed accipietis uir-
tutem sup̄uenientis sp̄e sc̄i in uos.
& eritis michi testes in iherlm̄. & cetera
Sup̄uenient inquit in uos sp̄e sanct̄
nequaquā regnum isrl̄ siue regnū di-
misi. ut putatis afferet. s; uobis uir-
tutem de me testificandi prebebit.
tantumq; regni illi tempora longe f̄.
ut p̄us n̄ solum hanc iherosolimorū
urbem. uerum om̄s iudee fines. dehinc
autē & prime gentis samarie. & ad
extremum nouissimos q̄ q; percutitū
mundi terminos euāgelij fama percurat.
Et cum hec dixisset. uidentib; illis ele-
uatus est. **M**arcus q̄dem aliam dñi
locutionē commemorans ait. & dñs q̄dē
ih̄c postq̄m locutus ē eis. assumptus
est in celū. **S**; quia lucas significanti
adiexit. cū hec dixisset eleuatus est.
ostendit p̄fecto illis quos commemorauit
sermonib; expletis dñm ascendisse
ad celos. **E**t nubes suscepit eū ab oculis
eor. **V**biq; creatura catori suo prestat
obsequium. **A**stra indicant nascentem.
patientē obm̄bunt. recipiunt nu-
bes ascendente. redeunte ad iudicij
um comitabunt. **E**cce duo uiri
astitunt iuxta illos in uestib; albis.
Albe uestes exaltationi magis cōgru-
unt quā humiliationi. & ideo dño
ascendente in albis uestib; angli ap-
parent. qui nato dño in albis uestib;
apparere n̄ dicunt. quia q̄ innatiui-
tate sua apparuit d̄s humilis. inas-
censione sua ostensus ē homo sublimis.

Nam & locus congruit: dum & is qui
 in humili civitate natus est homo.
 de monte sublimi regressus est ad celum.
Hic ihs qui assumptus est a vobis in celum.
O duas illis causas angeli videntur:
 ut videlicet ascensionis titulicam re-
 gressionis & memoracione consolarentur:
 & ut vere in celum illi ire monstrarent.
 et non quasi in celum sicut behemam. **S**ic ve-
 niet quemadmodum vidistis eum euntem
 in celum: id est in eadem forma carnis
 atque substantia veniet iudicaturus.
 in qua veniat iudicandus: cuius perfectio
 immortalitatem dedit: naturam vero abstulit:
 cuius eterna gloria ac divina que quondam
 in monte tibus discipulis apparuit: pacto
 iudicio ab omnibus sanctis videbitur: quando
 tollitur impius ne videat gloriam dei.
Tunc reversi sunt iherosolimam: a monte
 qui vocatur oliueti. **D**ominus & saluatore
 nostri principis tenebrarum deuictus: in lo-
 cum pacis & luminis fideles deducit.
Meritoque montem esmatit ascendit
 sancti promissurus spiritum: cuius nos un-
 ctio docet de omnibus. **Q**ui est iuxta
 iherosolimam: sabbati habens iter. **I**uxta
 hystoriam indicat montem oliuarum
 spacio miliarum ab urbe iherosolimam esse
 distantum: sabbato enim iuxta legem
 plus quam mille passus incedere non
 licet. **I**uxta allegoriam vero qui gloriam
 domini ad patrem ascendens intus in-
 tueri merebitur: & sancti spiritus promissione
 ditari: hic sabbati itinere urbem pro-
 petue pacis ingreditur: eritque iuxta

ysaiam sabbatum ex sabbato: quia cum hic
 cessauit a pueris ope: illic quiescet in
 celesti retributione. **A**t contra qui in
 hoc seculo quasi pro tempore sex dierum salu-
 tem operari neglexerit: illo perpetue qui-
 etis tempore de finibus beate iherosolimam
 excludetur: illud euangelicum contemp-
 nens: orate ne fiat fuga vestra hyeme
 ut sabbato. **S**equitur. **E**t cum intro-
 uissent in cenaculum: ascendunt ubi ma-
 nebant. **L**ocum in superiori designat:
 quia iam a terrena conuersatione subla-
 ti ad superiora scientie uirtutisque con-
 scenderant. **I**acobus alpheti & sy-
 mon zelotes & iudas iacobi. **P**utant
 quidam duos fuisse apostolos iacobi uoca-
 bulo nuncupatos. iacobum uidelicet
 rebedei & iacobum alpheti. **T**ercium uero
 iacobum fratrem domini non apostolum sed
 episcopum fuisse iherosolimam. quod neque
 quam uerum est: sed iuxta euangeliorum fide
 eundem iacobum filium alpheti apostolum pre-
 fuisse iherosolimam. **S**ciendum est quod
 frater domini dictus est. eo quod fuerit
 marie materis domini filius. cui iohannes
 euangelista meminit: stabant autem in-
 quies iuxta crucem domini ihesu marie
 & sorore matris eius maria cleophe:
 maria hanc cleophe a patre siue a fa-
 milia cognominans. **Q**uomodo enim
 frater domini non apostolus: sed tercius iacobus
 esse dicatur. cum & paulus eum nomi-
 net apostolum: alium inueniens apostolorum uidi-
 nemine. nisi iacobum fratrem domini.
Et euangelista marcus eundem non tertium.

sed altum appellat dicens. Erant autem
et mulieres de longe aspicientes: inter
quas erat maria magdalene & ma-
ria iacobi minoris: et ioseph mater &
salome. Cui enim maior & minor non
inter tres sed inter duos soleant prebere
distantiam: minor iacobus alpheii
appellatur: ad distinctionem maioris
qui erat filius zebedei. Lege librum
beati ieronimi aduersus heluidium.
Symon autem zelotus: ipse est qui in
euangelis scribitur chananæus. Chana
quippe: zelus interpretatur. Erat enim
de uico galilee chana ubi dominus aquam
conuertit in uinum: & post fratrem suum
iacobum iherosolymorum rexit ecclesiam:
centumque & uiginti annorum sub tra-
iano crucem ascendit. Consobrinus
is secundum carnem saluatoris fuisse
dicebat: quia patrem ipsius cleo-
pham fratrem fuisse ioseph. egesippus
iuseph contestatus est. Judas uero iacobi
id est frater iacobi idem est qui in euangelis
uocatur thadæus: missusque est edissam
ad abgarum regem asiroene ut ec-
clesiastica tradit hystoria. Sequitur.

Hi omnes erant perseverantes unanimi-
ter in oratione. Unanimiter in o-
ratione perseverant: qui aduentum
sacri spiritus expectant. Spiritus enim sanctus
discipline effugiet fictum: & ideo qui-
cumque eius promissa cupierit accipere
dona: perseveranter debet instare pro-
prie: fratris caritate conditis. Erat
autem turba hominum simul: fere cen-

tum uiginti. **H**ic uiginti ab uno
usque ad duodecim paulatim & pincerem-
ta surgentes. quiddecim graduum nume-
rum efficiunt: qui propter utriusque legis per-
fectionem in psalmo mystice continentur:
& in quo uas electionis apud petrum
iherosolymis honoratur. Oportebat
enim ut sacramentum quod legis latere
in annis exhibuit: hic noue gratie
predicatore suo numero designaretur.
Viri fratres. oportet impleri scripturam
quam predicat spiritus sanctus: & cetera.
In undenario numero: petrus apostolus se
manere metuit. Omne peccatum un-
denarium est: quia dum puerile agit.
precepta decalogi transit. Unde quia
nulla nostra iusticia pro se innocens est:
tabernaculum quod archam domini continet
intus. undecim uelut cilicinis desuper
uelatur: numerumque apostolorum duodeca-
rium redintegrat: ut per duas sep-
tenary partes. ter enim quatuordecim
dipondus. gratiam quam uerbo predi-
cabant equo munio seruarent: et
qui mundo quadrifidam fide sancte
trinitatis predicaturi erant domino dicen-
te. ite docet et omnes gentes. baptizan-
tes eos in nomine patris & filii et spiritus
sancti: iam operis perfectionem numeri
quoque sacramento firmarent. Iuxta
altiorum autem intellectum. dampnum
ecclesie quod in falsis fratribus patitur: hac
tenus ex parte maxima potest in
correctum. At cum in fine mundi ipsi
iudei qui dominum crucifixerunt reconci-

liandus ecclesie creditur. uelut quinquagesimo die propinquante apostolorum est summa restaurata. **E**t hic quidem possedit agrum de mercede iniquitatis. **Q**ui animam uitae uendidit. terra uiuentium amissa. agrum sanguinis et mortis. etiam sceleris et nominis sui memoriam possidet. Alioquin non ipse iudas emptum precio sanguinis agrum figuli possidere potuit. qui uelut triginta argenteis traditionis cimen ceminosisque in se perituis morte multauit. Sed more sacri eloquii possedit dictum est. **E**t ab hominibus me uestimenta mea. id est ab hominibus me membra corruptiua reddent. **E**t suspensus eripuit medius. **D**ignam sibi penam traditio amens inuenit. ut uidelicet guttur quo uox perditionis exierat. laquei nodus necaret. **D**ignum etiam locum interitus quesierunt. ut qui hominum angelorumque diuini in ceteri tradiderat. celo terraque positis quasi aeris tantum spiritibus sociandus. iuxta exemplum achitofel et absalon qui regem dauid persecuti sunt. aeris medio periret. **C**ui utriusque satis digno exitu mors ipsa successit. ut uiscera que dolum perditionis conceperant rupta cadent. et uacuas euoluerent in auras. **C**ui simillima pene mors arriui heresi archam dampnasse refertur. ut quia ille humanitatem christi. iste diuinitatem extinguere moliebatur. ambo sic

sensu inanes uiuant. sic quoque uentre uacui parent. **F**iat habitatio eius deserta. et non sit qui inhabitet in ea. et episcopatum eius accipiat alter. **P**iani quidem sunt isti uersiculi. et palam beato petro interpretante expositi. quia et iudas in uitam peruariationis sue penam excepit. abiensque in locum suum gehennam uidelicet infernalem. communem humane conuersationis habitationem immatura et impia morte deseruit. et nichilominus accipiente scilicet mathia locum ministerii illi et apostolatus. sacratissima perfectionis apostolice et summa restaurata est. **S**ed notandum quod nequaquam iuxta uulgatam editionem de uno centesimo octauo psalmo totum testimonium est sumptum. uerum extrema tantum pars. proxiima desagesimo octauo. in quo dictum est de iudeis. fiat habitatio eorum deserta. et intabernaculis eorum non sit qui inhabitet. **U**m enim uellet beatus petrus et iudei abiectioem. et electionem mathie testimonij astruere prophetis. iunaret testimonium quod de episcopatu mathie specialiter. et illud quod de iudeis in quorum numero etiam iudas erat. abiectioem generaliter positum erat. quod nescio quo primum imperito emendatore centesimo octauo psalmo additum est. **Q**ui cum uideret hos uersiculos pariter abeato petro positos sui psalterium non habuisse. putare cepit falsatum se habere

codicem. & quod n̄ habuit supradicte
p̄sumpsit. Eodem modo tercio deci-
mo psalmo de eplā pauli ad romano
octo uersus quos ipse de diuersis
psalmis & ysaya p̄pha contexerat. ad
iecti sunt: quoz̄ primus ē. sepulch-
rum patens est guttur eoz̄: ultimus.
n̄ est timor dī ante oculos eoz̄. Hec
enim que dixi n̄ solum ebraica ue-
ritas & emendatio septuaginta in-
terp̄tum editio. uerum apta quoq;
ratio cōpbat̄: cum in eodē centesimo
octauo psalmo exceptis his uersiculis
t̄ginta sunt maledictiones in iudam
scariothen illate. iuxta numerū ar-
gentez̄ quib; d̄nm uendere nō ti-
muit: quarū p̄ma hec est. constitue
sup̄ eum peccatōrē: extrema ū hec.
& opiantur sicut dypluide & fidiōe
sua. **I**oseph qui uocabat̄ barsabas
qui cognominat̄ est iustus: & ma-
thiam. **B**arsabas filius quietis:
mathias dī paruus interp̄tat̄. De q̄
arator. O q̄ntum in q̄t distant huma-
na sup̄nis iudicijs. parui m̄to trans-
cenditur ille qui laude hominū ius-
tus erat. **E**t dederunt sortes eis.
Non hoc exemplo ut q̄d ionas p̄pheta
sorte dephensus sit. indifferent̄ sor-
tib; est cōendū. cum p̄uilegia singu-
lorum ut iheronim' ait. omninē le-
gem facere omnino n̄ possint. Hā-
biti & gentiles uiri tempestate coacti.
auctorem piculi sorte querebant.
& hic mathias sorte eligitur. ne apli

electio mandato discrepare legi ue-
teris uideretur. ubi summ' sacerdos
sorte queri iuebatur: sic d̄ zacharia
dicit̄. Scdm̄ consuetudinē sacerdotis
sorte erit ut incensum ponet. Qui
idecirco ut rex tunc sorte eligebatur.
ut in typo figuraret̄ uerum semper
querendū fuisse sacerdotem. donec ue-
niret cui repositum erat: qui non in
hostiarū cruore. s; p̄ p̄p̄um sanguinem
inuit semel in scā. eterna redempti-
one inuenta: cuius hostia tempore
pascche immolata: s; die pentecostes
sp̄u sancto in igne apparente uere cō-
summata est. **V**etus enim erat & sue-
tudinē: acceptas dō uictimas celesti
igne & sumi. **D**onec ḡ ueritas comple-
retur: figuram licuit exerceri. **I**nde
est q̄d mathias qui ante pentecosten
ordinatur sorte querit̄: septem uero
diaconi qui postea nequaquā sortis
agitatione: s; discipulorum tantū elec-
tione: ap̄loz̄ uero oratione & manus
impositione s̄t ordinati. **Q**d si qui
necessitate aliqua cōpulsī d̄m putēs
sortib; exemplo ap̄loz̄ esse & silendum:
uideant hoc ip̄os ap̄los non nisi col-
lecto fr̄um cetui & precib; ad d̄m fusi
egisse. **E**t cū compleverit̄ dies pen-
tecostes. erant om̄s discipuli pariter
in eodem loco: hoc est in cenaclo q̄d
sup̄ius ascendisse narrant̄. **I**uciq;
enim sp̄u sancto adimpleri desidant:
caruis domiciliū necesse est mentis
contemplatione t̄nscendant. **S**icut

149.
aut quadraginta dies quib; dñs post
resurrectionē cum discipulis conuer-
satus est. cōresurgentem xp̄o peregrī-
nationis hui' designant exclām. Ita
dies quinquagesimus quo sp̄s sc̄s
accipit. p̄fectionē beatę quietis qua
labat ecclie temporalis denario re-
munerat. eterno. cōgruenter expri-
mit. Nam & ipse numerus quadra-
genarius equalib; suis partib; com-
putatus. addit amplī ipsium denari-
um. & facit quinquaginta. Quadrogena-
ri quippe numeri dimidiū est. uiginti
quarta pars. decē. quinta octo. deci-
ma quatuor. uicesima duo. quādragesima
unū. Viginti autē. & decē. & octo. & v.
& iiii. & duo & unū. quinquaginta faci-
unt. Cui' compoti facillime patet fi-
gura. qm̄ presens cōflictus gaudiū
nobis iubilei quasi latenter generat
semperituum. apto dicente. Quod enim
in p̄senti momentaneū est & leue
tribulationis nr̄e. supra modum in
sublimitate eternum gl̄ie pondus opa-
tur in nobis. Vera est autē nr̄a beati-
tudo. corporis & anime nos immor-
talitate gl̄antes. summe & beatę tri-
nitatis eterna uisione satiari. Nā cor-
poris quicquid notissimis qualitatibus
cōsistimus. in nuntio autē homine
extoto corde. tota anima. tota mente
dñm diligere iubemur. & hic est p̄fecte
uitę denarius. diuine nos gl̄e p̄senti
uisione letari. Verū notandū iuxta
hystoriam qd̄ apud antiquos dies pen-

tecostes id est quinquagesime quo lex
data erat. ab occisione agni cōputaba-
tur. hic autem n̄ a dñi passione s;
sicut beatus augustinus exponit. ab e-
resurrectione dies quinquagesim' quo
sp̄s sc̄s missus est computat'. qui re-
deunte signi uetis exemplo ipse sibi
manifestime diem dñicum suo con-
secrauit aduentu'. quo etiā tempore
articulo uerum pascha die dñico mō-
strauit eē celebrandū. Nam sic hic.
sic & illic in ignis uisione d̄s apparuit.
dicente exodo. Totus autē mons synai
fumabat. eo qd̄ descendisset dñs sup̄
eum in igne. **E**t factus ē repente
de celo sonus. tanqm̄ aduentus
sp̄s uehementis & cetera. **P**er ignē qd̄
dñs ut beatus papa gregorius expo-
nit apparuit. s; p̄ semetipm̄ locutio-
nem intus fecit. & neq; ignis deus
neq; ille sonitus fuit. s; p̄ hoc qd̄ ex-
terius exhibuit. expressit hoc quod
intus gessit. Iuxta enim discipulos
& zelo succensos & uerbo eruditos
intus reddidit. foras linguas igne-
as ostendit. In significatione q̄ ad-
mota sunt elementa. ut ignem & so-
nitum sentirent corpora. in igne u-
uisibili et uoce sine sonitu do-
cerentur corda. **E**t apparuerunt
illis dispartite lingue tanqm̄ ignis.
Sp̄s enim sc̄s in igne & linguis appa-
ruit. quia om̄i quos impleuerit ar-
dentes pariter & loquentes facit.
ardentes utiq; ex se. & loquentes

de se: simul & indicans quia sancta
ecclesia p mundi terminas dilatata.
omniū gentium erat uoce locutura.
Sedit q; supra singlōs eorū. **Q**uod se-
dusse dicitur regie potestatis est in-
dicium: ut certe quia requies eius in-
dicatur in scis. **E**t cepunt loqui ua-
rijs linguis. **V**nitatem linguarū qm̄
supbia babilonis disperserat: humili-
tas ecclesie recolligit. **S**pūaliter autē
uarietas linguarū: dona uariarum
significat gr̄arum. **H**erum n̄ incōgrue
sp̄e sc̄s intelligitur: idō p̄mum lingua-
rum donū dedisse hominib; quibus
humana sapientia for̄insec̄ & disc̄t̄
& docetur: ut ostend̄et qm̄ facile pos-
sit sapientes facere sapientia dei que
interna ē. **E**rant autē in iherusalē
habitantes iudei uiri religiosi: ex om̄i
natione que sub celo est. **C**onueni-
ens puto p̄quirere q̄nam isti sunt &
ex qua captiuitate iudi: qm̄ quidē
illa que in egypto fuit ut in babilo-
nia. absoluta iam fuerat. **R**omanis
autē nondū ueniant in captiuitatē:
licet iam & ipsa imminet ultix cō-
missi de saluatōe p̄iaculi. **S**uperest
ḡ ut illa intelligatur captiuitas q̄
sub antiocho facta est: que utiq; nō
multas ante temporib; acciderat.
Qm̄ audiebat unusq; lingua sua
illos loquentes. **Q**uerr̄ in hoc loco
quom̄ unq; audiebat linguis sui
loquentes eos magnalia dī: utrum
hi qui loquebant̄ diuersis sermoni-

bis unīcuiq; hoc qd̄ dicebatur p̄tere-
bant. id est ut unusq; eorū nunc hac
nē alia lingua loquens sic p̄oms aur̄et:
an in eo potius erat mirabile qd̄ sermo
eorū qui loquebant̄ qualibet lingua fu-
isset p̄nuntiat̄. unīcuiq; audienti
scdm̄ suam linguā intelligebatur: ut
uerbi gr̄a uno quocūq; ap̄to in achia
docente necesse erat enī tacentib; reli-
quis unū loqui. & sermonē unum ad
auditū om̄ium puenire: ipse sermo
hanc in se usm̄ haberet. ut cū diuersa-
rum gentiū auditores adessent. unq; scdm̄
linguam suā illi ipsius unius
sermonis qui ab ap̄to fuerat p̄nuntiat̄.
susciperet auditum. & caperet intellectū.
Et qui habitant mesopotamiā. iude-
am & capadociam. **I**udeā hoc loco nō
totā gentem s; partem illi hoc est tri-
bum iuda & beniamin significat. ad
distinctionē uidelicet samarie. gali-
lee. decapoleos. & aliarū in eadem p̄-
uincia regionum: que licet om̄s una
lingua loquentur ebraea: domestica
tamen singl̄e dicendi speciem habu-
ere distinctam. **V**nde & petrus in dñi
passione qd̄ galileus sit. loquela sua
p̄ditur. **I**udei quoq; & proseliti.
Proselitos id est aduenas nuncupabat
eos qui de gentib; originē ducentes.
circūcisionem & iudaismū eligere ma-
lebant: sicut achia in libro iudith fe-
cisse narratur. **N**on solum ḡ inquit
qui natura s̄ iudei ex diuerso orbe
cōueniant: uerum & hi qui de pre-

pinto nati eoz adheſere ritui. **A**ly autē
 irridentes dicebāt. quia muſto pleni ſē iſti.
Irridentes licet muſtice tam uera teſtāt.
 quia n̄ uino ueteri q̄d inuuptijs eccle deſec̄
 ſed muſto ſunt gr̄e ſp̄itualiſ impleti. **J**am
 enī uinū nouū uittres nouos uenerat.
 cū ap̄li nō inuettuſtate lūx̄ ſed inuouitate
 ſp̄s. dī magnalia reſonarent. **N**ō enim ſic
 uos eſtimatis hū ebr̄y ſunt. cum ſit hora
 diei tertia. **S** p̄s ſc̄s gl̄am indiuidue tri
 nitatis mundo p̄dicatur. tertia cōuenient
 hora deſcendit. **E**t quia ſup̄ dī. erant ino
 ratione p̄ſeuerantes. recte ſp̄m ſc̄m p̄ora
 tionis horam p̄cipiūt. ut oſtendāt legentibz
 quia ſp̄s ſc̄i gr̄a n̄ facile p̄cipit. n̄ mens
 acarnalibz ſup̄noy intentione leuetur.
Tria enī tempa q̄bz daniel indie flectere
 genua ſua & adorare legit. tertia ſexta &
 nona hora ab ecc̄la intelligit. quia dñs
 tertia hora ſp̄m ſc̄m mittens. ſexta ip̄e
 crucem aſcendēs. nona animā ponens.
 eaſdem horas nobis ceteris excellenti in
 mare & ſc̄ficare dignat̄ eſt. **E**ffundā
 de ſp̄u meo ſup̄ omnem carne. **V**erbum
 effuſionis oſtendit muneris largitatem.
 quia n̄ ut olim p̄phetis uirtutū et ſacer
 dotibz tantū. ſed omnibz paſſim inuicibz
 ſeru condicionibz & p̄ſonis ſc̄i ſp̄s eēt gr̄a
 condonanda. **Q**ue ſit enī om̄s caro. p̄phe
 ta cōſequent̄ expoſuit. **E**t p̄phetabunt
 inquiens filij ur̄i & filie ur̄e & cet̄. **E**t da
 bo p̄digia in celo ſurſum. & ſigna in terra
 deoſum. **P**rodigia in celo cū dño naſcen
 te nouū ſidus aparuit. illo crucem aſcen
 dente ſol obſcurat̄ eſt. ſed & ip̄m celoꝝ

eſt tenebris obductum. **S**igna in terra que
 dño ſp̄m emittente contremuit. monumē
 ta aperuit ſaxa ſidit̄ & multa que dormie
 runt corpa rediuita p̄tulit. **S**anguinē
 & ignē & uaporem ſumi. **S**anguinem do
 minici lateris. ignē ſp̄s ſc̄i. uaporem
 cōpunctionis & flexuum. quia ſicut ab
 ignē ſum. ita ab ardore ſp̄s ſc̄i cōpunctio
 naſcit̄. **N**am & ſanguinē demortua car
 ne uiuaci riuo p̄fluere quia cont̄ naturā
 nr̄oy eſt corpm. ſigni loco factū credere
 reſtat. **C**ui uidelicet n̄ nr̄e ſalutis ac uite.
 que de illi utiqz morte p̄naſcit̄. **P**oteſt
 etiā in igne fidelū illuminatio. in uapo
 re ū ſumi iudeoy qui n̄ credidēre ceci
 tas intelligi. **I**nde et legem dñs daturus
 in igne fumoqz deſcendit. quia & humi
 les p̄claritatem ſue oſtentionis illuminat̄.
 & ſuperboꝝ oculos p̄caliginē erroris ob
 ſcurat. **S**ol cōuertēt tenebras. & luna
 in ſanguinē. **H**oc in dñi paſſione partim
 factū. partim ante diem dñi magnum
 id eſt iudicij futurum credit. **T**unc enī
 ſol obtenebratus eſt. ſed luna in ſanguinē
 uerſa palam hominibz apparere n̄ potuit.
Que tunc utpote in paſca xv. exiſtens in
 terdiu fuerat mortaliū uisibz obiectu
 telluris occulta. **E**t erit om̄s quicūqz
 inuocauerit nom̄ dñi. ſaluus erit. **H**oc
 eſt quod alibi petrus ait. **Q**uia non eſt
 perſonay acceptor d̄s. ſed in omni gen
 te q̄ timet d̄m. & operat̄ iuſticiā accept̄
 eſt illi. **I** h̄m nazarenū uirū approba
 tum ad̄o & cet̄. uſqz affigentes interemif
 ſiſ. **Q**uaſi doctus magiſter prius in

T

... dieſ eēt

credulos commissi reat admonet ut iusto
timore cōpunctis consiliū salutis postmo-
dum oportet tunc impendat. Et quia scien-
tibz legem loquitur. ipsū xpm ee q̄ propheta
eēt pmissus ostendit. nec tamen hunc p̄
auctoritate sua dī filium nominat. sed
uirum p̄batū uirum iustū uirū amor-
tū suscitatum. non usitata cū ceteris atq;
cōmuni resurrectione id est in finem scilicet
dilata. sed tertia dī celebrata. ut singulari
& gloriose resurrectionis assertio. testimo-
niū eterne diuinitatis adquireret. Cū
enim ceteroz corpora corruptionem pro-
baret subisse post mortē. hunc utiq; de quo
dī non dabis sc̄m tuum uidere corruptio-
nē. cōpbat humane fragilitatis exptem.
pbat etiā humane cōdicionis merita sup-
gressum. & idō magis dō quā hominibz cō-
ferendū. Quali ū apud gentes apli p̄di-
catis utant exordio. incornely centurio
nis historia. & in sermone apli pauli athe-
nis habito doceberis. **P**rouidebā dño co-
ram me semp. qm̄ adextris m̄ ne cōmo-
uear: & cet. **V**eniens inquit mea que
transeunt nō abstuli ab eo oculū qui se-
p̄manet. hoc p̄uidens ut meū post tem-
poralia pactā recurrerē. qm̄ fauet m̄ ut
stabiliter in eo p̄manēat. et hoc qd̄ peccatū
n̄ feci. nec dolus inuenit est in ore meo. n̄
humanitati sed diuinitati ascribā. **P**rop-
ter hoc & incogitationibz meis iocūdi-
tas. & in uerbis exultatio. p̄t resurrectionem
scilicet quia p̄ca liberat est mundus.
In sup̄ & caro mea n̄ deficiet in uiteri-
tum. sed in spe resurrectionis obdormiet.

quia neq; animam meā inferis posside-
dam dab. neq; sanctificatū corp̄ p̄ quod
& alij sc̄ificandi sunt corrupti pacieris.
Quia notas m̄ fecisti uias quibz tu ad
eternitatem inq̄bz post tristitiam passionis
adimpleb̄ me leticia cum uultu tuo. &
ascendenti in celos dabis delectationes in der-
tera tua usq; in finē. **Q**uia neq; derelictus
est in inferno. **D**escendit q̄dē xpc̄ sc̄dm
animā ad inferos ut q̄bz oportuit subue-
niret. sed n̄ est derelictus in inferno. quia
cito reditu corp̄ resurrecturū petiuit.
Dextera igit dī exaltatus. **Q**uia dixerat
psalm. qm̄ adextris est m̄ ne cōmouear.
Et p̄missione sp̄s sc̄i accepta a patre effud
hunc que uos uidetis & auditis. **V**idetur
in ligus igneis. auditis in n̄ro sermone.
Quod ū ait quia accepit a patre p̄missio-
nem. sp̄s sc̄i & effudit utra. q̄ eidē xpi
naturā manifestat. quia & accep̄ ut homo.
& effudit ut d̄s. **N**on enī dauid ascendit i
celos. dicit aut̄ ip̄e. **S**ic enī inquit hec q̄
notissima sunt beat̄ dauid nō de sua sed
de dñi sui ascensione p̄dixit. quia mittend̄
ex syon id ē de regia eiusdē dauid stirpe uē-
turus. & dñatur̄ est; in medio inimicorū suorū.
sic & illa que p̄missi nō ad dauid. sed ad xpi
mortē & resurrectionē p̄tinere cognoscite.
P̄ dñs dño meo sede adextris meis. **P**ri-
mō dñi apud hebreos tetragmaton est
quod ip̄e in dō ponit. sc̄dm quod cōmu-
ne ē cum mortalibz q̄ reges & ceteri homi-
nes apellant. **Q**uod si nobis opponere uo-
luerit heresis arriana ex hac diuinitate
minorem filium. patrem esse maiorem.

respondebim ei illi nom inferi couenire
 cui sedere imperat sicut & beatus petrus
 consequent expositur quia & dnm eum et
 xpm ds fecit hunc ihm quem uos crucifixe
 utis. Non eni diuinitas crucifixa — sed
 caro est: & hoc utiq; fieri potest quod po
 tuit crucifigi. **O** nec ponam inimicos
 tuos: scabellum pedum tuorum. **H**oc est qd
 ipe petrus alias de dno ait. **Q**uem oportet
 celum qde suscipere usq; in tēpora re
 stitucionis omniu. **T**ūc eni uenerint cū
 tēpa refrigerij acōspectu dñi. missur² est no
 bis ihm xpm ad iudicandos uiuos & mortu
 os: cum qui pdicat² est a regalib; sedibus.
His aut auditis cōpuncti sunt corde: & cet
Vide pphetiā iohel impletā: cerne post ig
 ne sps scī uapore seq̄ cōpunctionis. **F**um
 enim lacrimas excurrere solet. **I**ncipiunt fle
 re q̄ riserāt. **T**undit pectus: dant dō p̄cem
 suam tanquā sacrificiū: ut sanguinem illū
 ualeat gustare saluandi. quē sup se filiosq;
 suos imp̄cati fuerant ante dāpnandi. **S**eq̄t.
Penitentia inquit agite: & baptizet² unq;sq;
 in im. **D**icitur² baptizata p̄misit penitencie
 lamta: ut ecclē more prius se aqua sue af
 flictiōis infunderet: & postmodū sacramto
 baptismatis lauarent. **E**t d̄posite sunt in
 illa die aīe circiter tā milia. **U**bi p̄mū ecclē
 celebratū est baptizata: dispensatoria pie
 tas diuina ad confessionē scē trinitatis tria
 milia collegit animaz. **E**t moyses qdē qnq;
 gesimo die pasche q̄ lex data est: sollempnitatē
 p̄miciay p̄cep̄ mutari: nūc aut sup ueniēte
 spū scō non manipuli spicay: sed animaz
 sunt dño p̄miciay consecrate. **E**t habebant

omnia cōmunia & cet. **S**i karitas dī diffū
 dit² in cordib; nr̄is: mox p̄fecto generat
 & primi dilectionē. **U**nde p̄ geminū eide
 karitati ardore: bī sps scs legit aplis dat.
Magnūq; est frātū amoris iudiciū: oīa
 cōmunia possidere nichil ppū habētes.
Petrus aut & iohs ascendebāt itēplū
 & cet. **A**pli nona hora tēplū ingressuri
 p̄mo claudū dū debile saluant: deinde
 ad uesp̄ā usq; laborantes. multa hominū
 milia ūbo fidei imbuūt: quia doctore ecclē
 in fine mūdi uenientes. & languēti p̄ isrl.
 & postmodū etiā gētilitati pdicat. **H**ū sūt
 enim oparij: quos nona & undecima hora
 iuineā pater familias iducit. **E**t qdā uir
 q̄ erat claudus exiitō mat̄s sue baulabat.
Quia popl̄s isrl n̄ solū dño incarnato
 s; ap̄mis etiā legi tēporib; date rebellī ex
 stitit: q̄ exiitō mat̄s claudū fuit. **A**d bñ ia
 cob cū anglo luctante bñdicto qdē sed
 claudicāte figurat: q̄ pl̄s isrl dño impas
 sioē p̄uales. in q̄bz dā p̄fide benedict².
 in q̄bus dā ū est p̄fidelitatē claudus.
Quē ponebāt quotidie ad portā tēpli.
 que d̄t speciosa. **P**orta tēpli speciosa dñs
 est: p̄ que siq; intierit saluabit. **A**d h̄c
 portam debilis isrl ire n̄ ualens legis p̄phe
 tayq; uocib; affert: ut ab ingredientib;
 i interiora sapientie: fidei audiende de
 poscat auxiliū. **Q**ui uaticinio futurorū q̄
 ad portam ponit auditore: sed pet̄ est
 intēplū p̄ducē: cui p̄cōfessioē forā et
 cognom̄ petre: & clauēs celi sūt date. **A**r
 gentū & aurū n̄ est m̄: & cet. **H**abuit qd̄
 uet̄ tabnaclm iustificaciones culture: &

III.

nobis ihm xpm ad iudicandos uiuos &
 mortuos.

sem̄ seculare auro argentoq; distinctuoy?
sed metallis legis. sanguis euuangelij
p̄ciosior emicat. quia p̄ls ille q̄ ante au-
ratos postes m̄te debilis iacuerat inno-
mine crucifigi saluat̄ tēplū regni celesti
ingredit̄. Alioq̄n̄ beat̄ petrus dn̄ici memo-
p̄cepta q̄ d̄r. nolite possidere aurū & argē-
tū pecuniā q̄ ad pedes ap̄loy ponebatur.
n̄ sibi recōdere. s; ad usus pauperū q̄ sua
pat̄monia reliq̄rant reseruare solebat.
Et app̄hensa eius manu dextera. alleua-
uit eum. Quē ūbo erigit hūc etiam dextā
cōfortat. quia sermo docentis in corde au-
ditoy min̄ ualet. si n̄ etiam ip̄e actionis
cōmendat̄ exemplis. **E**t exiliens stetit &
ambulabat. & intrauit cū illis in tēplū.
Ordo p̄fectionis egregius. p̄mo illū resur-
gere qui iacuerat. de inde iter arripere
uirtutū. & sic regni ianuā cū ap̄lis intrare.
Et repleti sunt stupore & extasi. **E**x tasi
pauorem dicit. Nā & alio modo d̄r extasis
cum mens nō pauore alienat̄. sed aliq̄ in-
spiratione reuelatiōis assumit̄. **C**oncur-
rit om̄s p̄ls ad eos ad porticū salomonis.
Saluato p̄p̄los isrl̄. cōcurrit omnis mun-
dus ad lumina ueri & pacifici salomonis.
de quo d̄r. Multiplicabit̄ eius imperium.
& pacis non erit finis. Ip̄e est enim lapi-
de monte abscisus. qui terreno regno fidū
inimico ruente. pacificū p̄ orbē solus tenet
imperū. **E**rit aut̄ om̄s anima q̄ non
audierit p̄phetam illum. exterminabit̄
de plebe. **B**reuiter ac dilucide p̄phetarū
legisq; testimonio docet dn̄m acunctis
audiendū gentib; incredulos quidem

dampnaturū. fideles ū eterna benedictiōe
donaturū. **E**t om̄s p̄phete a samuele de-
uocēs. **Q**uāuis patriarche & sc̄i p̄oy tēporū
multa de xp̄o dictis factisq; p̄phetarent. tēp̄-
tam̄ ip̄e p̄pheta eoy dico qui de xp̄i eccles̄q;
misterio manifeste scripserunt. a samuele
sub quo & regū inuidēa tēpora ceper̄ exordi-
um sump̄sit. & usq; ad babilonie captiuita-
tis solutionē p̄mansit. **E**t in semine tuo be-
nedicent̄ om̄s familie terre. **S**em̄ q̄ d̄e abra-
he xp̄c est. in cui fide nominis om̄ib; terre
famijs. iudeis uidelicet & gentib; est be-
nedictio p̄missa. **D**emulcet aut̄ ap̄ls animo
iudeoy. quo ad credendū faciat p̄miores.
dicendo qd̄ totius mundi saluator eos p̄-
mū uisitatur̄ & benedictur̄ elegerit. uobis
inquēs p̄mum dn̄m suscitās filium suum.
Ubi pariter intuentū qd̄ eundē filium dī
quē sem̄ abrahe nuncupat. ob duas utiq;
eiusdē xp̄i naturas. ne uel hominē tantū
xp̄m. uel alterū hominis. uel alterum dī
crederēt filū. q̄ heresis laqueo manēs insa-
n̄. & nestorū sunt decepti. **S**up̄ uenerunt
sacerdotes. & magistrat̄ & saducei & cet̄. **S**a-
cerdotes & magistrat̄ siue p̄ etoy tēpli ut
alia dicit editio. qui doctores & iudices
uidebant̄ p̄li dolebant qd̄ ad apostolos au-
diendos multitudo cōflueret. saducei aut̄
quod resurrectionē predicarēt. utiq; uero
qd̄ ihm quē ase occisū nouerāt hominem.
illi hūc affirmarēt adō patre gl̄ificatum.
Et fact̄ est numer̄ uiroy q̄nq; milia. **S**i
in q̄nq; milib; hominū. quos in heremo
dn̄s pauit. p̄p̄ls sub lege cōstituit̄. s; xp̄i
munere recreat̄ accipit̄. possunt & hec q̄nq;

152.
milia apostolorum instructa doctrinis populum designare gentium. eiusdem legis spiritualiter mysteria secuturum. Et bene utique uespere celesti munere donantur. quia cum ueniret plenitudo temporis misit deus filium suum. **H**ic est lapis qui reprobatus est a uobis edificantiibus. qui factus est in caput anguli. **E**dificantes erant iudei. qui cunctis gentibus in desolatione idolorum morantibus. ipsi soli legem et prophetas ad edificationem populi quotidie legebant. **H**uius dum edificabant. puerunt ad lapidem angularem qui duos parietes amplecteretur. id est inuenirent in scripturis prophetis christum in carne uenturum. qui duos conderet populos in semetipso. **E**t quia ipse in uno pariete stare. hoc est soli saluum fieri malebat. reprobauerunt lapidem. qui non erat aptus ad unum sed ad duos. **V**erum deus illis licet nolentibus hunc ipse per se posuit in caput anguli. ut ex duobus populis edificatio surgeret unius eiusdem fidei. **E**t non est in alio aliquo salus. **S**i in nullo alio. sed in christo tantum mundi salus est. ergo et patres testamenti ueteris eisdem redemptoris incarnatione et passione saluati sunt. quia nos saluari credimus et speramus. **E**t si enim sacramenta preceptorum ratione discrepent. fides tamen una eademque concordat. quia quam nos per apostolos facta. eandem illi dispensationem christi per prophetas didicerunt esse uenturam. **N**eq; enim est redemptio captiuitatis humane. nisi in sanguine eius

qui dedit semetipsum redemptionem omnibus.
Comperito quod homines essent sine litteris. et idiote. mirabantur. **I**llorum uirtutem ad predicandum. ne fides credentium non uirtute dei. sed eloquentia atque doctrina fieri putaret. ut apostolus ait. **N**on in sapientia uerbi. ut non euacuaretur crux christi. **I**diote enim dicebant. qui per a tantum lingua naturalique scientia contenti. litterarum studia nesciebant. **S**iquidem greci perperam. idio uocant. **A**nnoy erat amplius. xl. homo. in quo factum erat signum istud sanitatis. **I**uxta hystoriam perfecta etas hominis. in ex superabilis calumpniantibus ostendit. **A**llegorice autem populus israel non quadraginta tantum annis in heremo sordes egyptias manna contempto requirit. uerum et uicinia reprobationis inter deum sepe idolorumque ritibus claudicabat. **U**el si numerus quadragenarius gemine legis plenitudinem significat. quater enim deum. xl. faciunt. utique transgressor uelut quadragenariam perfectionem debilis iacendo transcendit.
Donec tu qui fecisti celum et terram uocet. **A**uditis persecutorum minus. fiduciam sibi resistendi per uirtutum signa deposcunt. **A**d uersus sanctum puerum tuum ihm quem unxisti. **I**psi nomen de quo dictum est. et ad uersus christum eius. ad uerbum exponunt. **X**p̄c enim acs mate id est ab unctione nomen accepit iuxta quod dicit. unxit te deus deus tuus oleo leticie. id est spiritu sancto. **E**t

cum orasset. motus est locus in quo
erant congregati. Qui uirtutes
robusti per totius contra fraudem
quererant hostium iudicium iam
audite per terram motu percipiunt.
quatenus agnoscerent terrena sibi
corda esse esse siura. sub quorum pedibus
seculo adueniente spiritu terra ipsa sit
pauore concussa. Quauis et letus
timor eorum qui credendo apostolis fuerat
subiciendi possit intelligi. qui in
si ma quodine discussa conresurgere
cum christo et celestia sapere didicerunt.
Multitudinis autem credentium erat
cor unum. et anima una. **Q**ui seculum
perfecte reliquerant. nequaquam
de generis nobilitate gloriantes se in
uicem preferant. sed uelut unius eiusdemque
matris ecclesie uisceribus editi. eodem
cuncti fraternitatis amore gaudebant.
Et uirtute magna reddebant apostoli
testimonium resurrectionis ihesu christi
domini nostri. **P**ropterea uigilanter audi
torumque discernit ordinem. Nam mul
tudo credentium rebus suis spreto.
karitatis inuicem copula iuncta est.
apostoli uero uirtutibus resurgentes.
christi cunctis mysteria pandebant.
Ioseph autem qui cognominatus est
barnabas ab apostolis. **H**unc puto
esse barnabanum qui infra cum pau
lo gentium legitur apostolus ordi
natus. Unde quia cyprius gene
erat postea discedens apaulo patra
reperit insulam. licet quidam arbi

trant pauli collegam eum potius
fuisse. qui super eum mathia ad a
postolatus est sortem statuit. mun
tuentes quia iuxta emendatio
ra exemplaria hic barnabas ille
mutata littera barfabas appelletur.
et in libro hebraicorum nomen hic
filius consolationis. ille autem fili
quietis interpretatur. **Q**uod est inter
pretatum filius consolationis. **U**bi
cumque scriptura sacra nomina re
rum uel personarum cum interpre
tatione ponit. sensum utique secre
torem eiusdem inesse significat. **O**e
rito ergo filius consolationis uocatur.
qui presentia contempnes spe fu
turore consolatur. **N**am et spiritus sanctus idem
paracletus cognominatur. quia in mu
do pressuram habentibus per interna
sui muneris paracletum. id est con
solationem celestium prestat gaudere.
Sic beatus petrus papa propter eius
dem spiritus gratiam. barionam id est filium
columbe uocat est. **S**equitur. **E**t ac
tulit precium. et posuit ante pe
des apostolorum. **D**e hoc arator. **S**e
stitui debet probat. quod tangere ui
tant. **C**alcandiumque docent. quod
subdunt gressibus aurum. de quo
terrene ueniunt ad pectora curie.
Consumuli ractat humo. **A**nania cur
teptauit satanas cor tuum. **I**n alia
translatione iuxta grecum exemplar
ita legitur. **A**nania que impleuit sa
tanas cor tuum. **U**bi notandum

quod animā & mentē hominis nul-
 la creatūa iuxta substantiā possit
 implere. sed creatrix sola tūtas. quia
 tantūmodo secundum operationem
 & uoluntatis iunctum. animū de
 his que creata sunt implet. **I**mplet
 enim satanas mentem alicui & p̄n-
 cipale cordis. non quidē ingrediens
 in eum & insensum eius. atq; ut ita
 dicam aditum cordis intrens. si qui-
 dem hec potestas solus est diuinitas.
 sed quasi callidus q̄dā & nequā
 ac fallax fraudulentū deceptor. i
 animā humanā malicie effectus tra-
 hens cogitationes & incentiua uitioꝝ.
 quib; ip̄e plenus. **I**mpleuit ergo satana
 cor anani e. non ip̄e intrando. s; sue
 malicie uir⁹ inferendo. **N**on est mentit⁹
 hominib; sed dō. **S**up̄ dixerat eū mē-
 titum esse sp̄i sc̄o. **P**atet ergo sp̄m
 sc̄m esse d̄m. & errorem macedoniū
 dampnatū fuisse prius quam natū.
Audiens ananias hec ūba. cecidit
 & exspirauit. **N**on quest⁹ causa. tam se-
 ueram impreuariat oēs sententiam
 dedit. sed p̄uidens in sp̄u rixania fu-
 tura que simplicitatem ecclie p̄uī mo-
 rib; adulterarent. ex his enim deter-
 minum sarabaitay gen⁹ p̄hibet̄ exor-
 tum. qui reb; suis neq̄quam derelic-
 tis. apostolicam se distractionē custo-
 dare simulant. nulla reos passus est
 penitentia curari. uerum ad timorē
 posteris incutiendū noxiū germē
 radicit⁹ amputare curauit. **D**eniq;

sequit⁹ **E**t factus est timor magi⁹ in
 uniuersa ecclia: & in om̄s qui audiebāt
 hec. **C**eteroꝝ autē nemo audebat iun-
 gere se illis. **P**ena duoz qui fraudu-
 lenter eis iungi temptauant: cetis
 exemplum t̄buit. **V**t ueniente pet̄
 saltem umbra illius obumbraret
 quēquā eorum & liberarent. **T**unc
 petrus umbra corporis sui uisibilit⁹
 alleuabat infirmos: qui etiā nunc
 inuisibili sue int̄cessionis umbratio
 fidelium infirma robotare n̄ cessat.
Quia petrus ecclie typus est: pul-
 chre ip̄e q̄dem rectus incedit. s; um-
 bra comitante iacentes erigit: quia
 ecclia mente & amore celestib; inten-
 dens quasi umbratice transcurrit
 in terra: et hic sacramtis temporalib;
 figurisq; celestium renouat. q̄s illic
 p̄ petrus donis renunat. **Q**uidam
 huic loco nectunt hoc q̄d in euanglio
 d̄ns ait. qui credit in me opa que
 ego facio ip̄e faciet: & maiora hor-
 faciet. **E**urgens autē princeps
 sacerdotum & om̄s qui cum illo erant
 que est heresis saduceoz & cetera
Heresis grece ab electione uocatur:
 quia quisq; s; sp̄ritus alioꝝ dictis. q̄d
 sequendū putauit eligit. **S**aducei
 q̄ qui int̄pretant⁹ iusti uendicabat⁹
 enim s; quod n̄ erant sicut infra le-
 gum. corporis omnino resurrectionē
 negantes. animā pure cum carne
 dicebant: s; ne anglm quidem sp̄i
 tum ue ullum eē credēbant: et

Vn̄ h̄eris dicit

quinq; tantum libros moysi reci-
pientes. ppharū preconia respu-
ebant. Atq; ideo maxime hū prin-
cipibus in psequendo apostolos asti-
pulabantur. zelo ducti qd̄ illi uir-
tute magna et miraculorū signis
redderent testimoniū resurrectio-
nis ihu xpi domini nr̄i. **A**ngeli
autē dñi per noctem aprens ianu-
as carceris. & cetā. **N**e dubitaret tho-
mas dñm esse carnē et ossā gestantē.
quē ianuis clausis uiderat intrantē.
ecce ipse cū socijs mortali adhuc car-
ne uestit⁹ ianuis egredit⁹ clausis. **C**ar-
cerē quidem inuenim⁹ clausum cū
omni diligentia. et custodes stante⁹
ante ianuās. apientes autē neminē
inuenim⁹. **Q**uid p̄fane iudee ceca sti-
mularis insania. furantib; dicēs a-
postolis dñm fuisse de monumento
sublatū. **D**ic rogo eosdē aplōs de carē
tuo clauso. cui furto credas ablatos.
Ambigebant de illis quid nā fieret.
Ne sic quidem fidei se dare uolentes.
Ingenita enī malitia. cor p̄fidū in sig-
nis etiā manifestis obdurat. **E**t uul-
tas inducē sup nos sanguinē hominū
istius. **O**blitus ē princeps sacerdotū
debita quod ipse sibi & suis imp̄cat.
ē dicens. sanguis ei sup nos & sup fi-
lios nr̄os. **S**urgens autē quidā in
cōcilio pharisēus noīe gamaliel. **H**ic
gamaliel ut clemēs indicat. aplōrū
erat in fide socius. & eorū consilio p̄-
manens apud iudeos. ut eorū ī tali

turbine potuiss; sedare furorē. **A**n-
te enī hos dies extitit theodas. & cet.

Theodas hic p̄suasit multis ut iose-
phus refert. sublati ex urbe faculta-
tib; suis ripas iordanus obsidere. **C**ū
esset magus p̄phetā se dicebat. impio
q; fluvij direpto gurgite. p̄bere tran-
sitū posse. **C**ui fadi p̄curatoris iussu
eq̄um t̄ba supueniens. multis pemp-
tis aut captis. ipsi caput iherosolimā
reuerit. **P**ost hunc extitit iudas ga-
lileus. **H**unc etiā scribit ioseph⁹ gau-
laniten de ciuitate gamala. qui saddū-
co quodam pharisēo ceptis assumpto
cogeret plebem. ne tributa romani
soluendo p̄deret libertatē. p̄ferens ex
lege dñi soli seruiendū. et eos q̄ ad tē-
plum decimas deferret cesari tributa
reddere n̄ debere. **Q**ue heresis in tan-
tū creuerat. ut etiā pharisēos & mul-
tā partē ppli conturbaret. ita ut do-
minū xpm int̄rogandum esse crede-
rent. licet tributa cesari dari annon-

Factum ē murm̄ grecorū aduersū he-
breos. **C**ausā murmuris erat. qd̄ he-
brei suas uiduas ut pote eruditiores.
in minist̄io p̄ferrent uiduis grecorū.

Non est equū nos derelinquere uer-
bum dei. **D**e hoc arator. **L**ocus inqt̄
iudicat iste. qd̄ meliora rudis ppli sūt
fereula n̄tis. quā fuscē p̄ membra da-
pes. **C**onsiderate ḡ fratres. uiros ex
uobis boni testimonij septē. & cetera.

Hinc iam decreuerāt apli ul' successo-
res aplōz. p̄ om̄s ecclias septē diacono

qui sublimiori gradu essent ceteris.
 et proximi cura arā quasi columne al-
 taris assisterēt. & n̄ sine aliquo septu-
 narij numeri mysterio. **S**tephanus
 autē plenus gratia & fortitudine.
Stephanus grece latine coronatus dicitur.
 qui pulcherrima ratione qđ pceptu-
 rus erat. in se quodam p̄sagio p̄oc-
 cuparat in noie. lapidatus humili-
 s; sublimiter coronatus. hebraice autē
 interpretatur norma ur̄a. Quorū uide-
 licet nisi martyrum sequentium. Quib;
 primo patiendo forma factus ē. mo-
 riendo p̄ x̄po. **E**t n̄ poterant resis-
 tere sapientie & spiritui qui loque-
 bat. **H**oc est quod ipse dñs suus mar-
 tyrib; ait. Ego enim dabo uobis os &
 sapientiā. cui n̄ poterūt resistere & cō-
 tradicere om̄s aduersarij ur̄i. Dignū
 enim fuit. ut in p̄thomartyre confir-
 maret. quod cunctis p̄ suo nomie tra-
 ditus. ē p̄mittē dignatus. **D**eus glorie
 apparuit pat̄ ur̄o abraham cum
 esset in mesopotamia. & cetā. **N**otan-
 dum iuxta uerba stephani. quia n̄ si-
 cut in genesi uidet̄ post mortē pat̄s
 locutus ē d̄s abrahe. qui utiq; in cha-
 ra mortuus ē. ubi cum illo & ipse
 filius habitauit. s; p̄us qm̄ ipse ha-
 bitaret in eadē ciuitate. iam tam̄
 cum esset in mesopotamie regione
 cui ipsa ē ciuitas. **E**ri de terra tu-
 a & de cognatione tua. & cetā. **T**erriā
 et cognationē abrahe. chaldeorū patri-
 am genusq; appellat unde tam̄ pri-

dem exierat. q̄ tunc in mesopota-
 mia degebat. **S**ed quia quālibet
 ob causas egrediens. spe redeundi
 et desiderio tenebat. audit a dño
 eri de trā tua. Non ut corp̄ inde
 traiceret quod iam fecerat. s; ut
 amorem mentis euelleret. **I**deoq;
 quod sequit̄ tunc erit de terra
 chaldeorū. n̄ corp̄is s; mentis egres-
 sum significat. quo se in p̄petuū
 a chaldeorū conuisione et gente
 secreuerit. **Q**ui iuxta fidem chro-
 nicorū eodem anno a chaldaea e-
 gressus. mesopotamiā ingressus in
 charris moratus et in trā ē pro-
 missionis inductus. **Q**uia erit se-
 men eius accola in trā aliena. & ser-
 uitudi eos subicient. & male tracta-
 bunt eos annis quadringentis. Non
 ita intelligendū est quasi male tē-
 tandum uel seruituti subiendū
 dixerit hoc sem̄ annis. cccc. s; per
 yphaton legendū. quia pegrinū
 erat sem̄ eius annis. cccc. in cuius
 parte tempis etiā seruitus accidit.
Quia enī scriptum ē. in ysaac uoca-
 bit̄ tibi semen. ex anno natiuita-
 tis ysaac. usq; ad annū egressionis
 ex egypto. computant̄ anni. cccc. v.
 quos more suo scriptura quadrin-
 gentos appellat. quib; pegrinū fu-
 turū erat illud sem̄. siue in trā
 chanaan. siue in egypto. **P**otest &
 sic intelligi. qđ quinto anno y-
 saac q̄ p̄ filium ancille cepit af-

55 VII
 55

.i. thare

fligi. labor quadr^{gen}uagiorum computet
annorum. **A**ccersit iacob patrem suum
& omnem cognationem in animabus
lxxv. **S**eptuaginta interpretes sequitur
indicendo. ceterum in hebraica
ueritate anime tantum. lxx. reperiuntur.
Si ipsam animarum seriem in
genesis computare uolueris. addito
ipso iacob et ioseph cum duobus filiis
qui erant in egypto. lxx. solummodo
animas inuenies. **E**t defunctus
est ipse et patres nostri. & translati sunt
in sicheim. **D**e ioseph quidem solo scriptura
refert. quod eius ossa de egypto
translata. et in sicheim sunt tumu-
lata. **U**erum et ex his beati stephani
uerbis. et sancti iheronimi scriptis
quod eorumdem locorum incola erat a-
nimaduertendum est. ceteros quoque pat-
archas ibidem esse sepultos. quoniam
memoria ioseph celebrior habeatur.
qui et hec ipse de ossibus suis fieri
mandauit. et ad cuius tribunal ciuitas
ipsa pertinuit. **S**iquidem iheronimus
in hystoria beate pauli sic
refert. transiuit inquit sicheim.
non ut plerique errantes legunt sy-
char. que nunc neapolis appellatur. & ex
latere montis garisim constructa
circa puteum iacob intuit ecclesiam.
super quam dominus sedit. **Q**uod paulo per-
tinet. atque inde inquit diuitens. uidit
xv. patriarcharum sepulchra. **I**tem in
libro de optimo genere interpretan-
di. xv. autem patriarche non sunt

sepulti in arboe. sed in sicheim. in quo
ipse abraham. ysaac. & iacob. et ad-
am pthoplastus sepulti sunt. **S**i merito
mouet quod sequitur. **E**t positi sunt
in sepulchro quod emit abraham
precio argenti. a filiis emmoz. filii sy-
chem. **D**ocet enim genesis. abraham
ab ephron filio seor hethei incaria
tharbe locum sepulchri quadringen-
tis argenti siclis emisse. in quo ipse
abraham. ysaac. & iacob et adam
pthoplastus sepulti sunt. itemque ia-
cob de mesopotamia reuersus. iuxta
urbem sychem partem agri quo ta-
bernacula tenderet. ab emmoz patre
sychem datus centum agnus accepisse.
Non emit ergo abraham sepulchrum ab
emmoz sychemita. sed ab ephron he-
theo. in quo. xv. patriarche non sunt se-
pulti. sed in sychem ut diximus. **U**erum
beatus stephanus uulgo loquens. uul-
gi magis in dicendo sequitur opinionem.
Duas enim pariter narrationes comuni-
gens. non tam ordinem circumstantis
hystorie. quam causam de qua agebatur
intendit. **Q**uia enim insinulabat ad-
uersus locum sanctum et legem docuisse.
pergit ostendere quomodo ihesus christus et le-
ge monstraret esse promissus. et quod ipse
nec tempore moysi. nec domino nunc seruire
maluerunt. **H**ec ut potui dixi. non
pudicans sententiae meliori si al-
sit. **P**orro quod dicitur a filiis emmoz
filii sychem. in greco exemplari scrip-
tum est. a filiis emmoz qui fuit

in sychem. Quod genesis hystorie magis uidet̃ conuenire. tam et si fieri potuit. ut idem emmoz & patrem et filiũ sychem noĩe haberet.

Cum appinqueret autẽ tempus re
 pmissionis quã confessus erat d̃s
 abrahe. **I**llius utiq; quo dictum ẽ.
 et post hec eribunt. et deseruent
 michi in loco isto. Sequit̃. **Q**̃s te
 constituit principem et iudice su
 p̃ nos. Intota illos contentione sua
 redarguit. iam tẽ legi moỹs̃iq; fu
 isse contrarios. **H**ic est moỹs̃ q̃
 dixit filius isrl̃. propheta uobis sus
 citabit d̃s de fratrib; uestris. tanq̃
 me. **T**anquaẽ me carne uisibilem. s̃
 sup̃ me maiestate t̃ribilem. **H**e no
 ua inquit & aduenticia. xp̃i dicat̃
 esse doctrina. ipse moỹs̃es cui nolue
 runt obedire patres ur̃i. predicat
 & in hominis hunc forma futurũ.
 et cunctis animab; uite precepta
 daturũ. **N**unquid uictimas aut
 hostias obtulistis in annis .xl. in
 deserto. **Q**uãuis necessitate serui
 endi domino libarunt. m̃te tam̃
 auersi ueracit̃ idolis seruissẽ di
 cunt. ex eo tempe quo aurũ in ca
 put uituli transformauerũ. Nam
 qd̃ postea quedam dño eos legunt̃
 obtulissẽ. non uoluntate. s̃ ut ex hoc
 loco discim̃ penarũ fecerũ metu.
 et eoz̃ interfessione q̃ propt̃ idola
 corruerũt. **D**ñs autem non ea que
 offerunt. s̃ uoluntatẽ recipit of

ferentũ. **D**eniq; ubicũq; occasio
 fuit. semp̃ corde reuſi sunt in
 egyptum. **E**t suscepistis taber
 naculum moloch. **Q**uãuis in
 quit uideremini ad tabernaculũ
 dñi uictimas hostias q; deferre.
 tota tam̃ intentione mentis fa
 nũ moloch amplexati estis. **E**t au
 tem moloch siue melchom̃ ut se
 pe etiam legit̃ idolum ammonita
 rũ. quod interpretat̃ rex uester.
Et sydus dei uestri remſam. **D**imi
 sistis inquit d̃m uerũ et uiuũ. et
 sydus remſam. id: facture uestre
 uobis. p̃ deo suscepistis. **S**ignificat
 autẽ luciferũ. cuius cultu sarrace
 noz̃ gens ob honorẽ ueneris erat
 mancipata. **E**t quia remſam ut dicit̃
 factura ur̃a uel requies ur̃a inter
 pretat̃. p̃pha consequent̃ adiunxit
 atq; ait. **F**iguas quas fecistis ado
 rare eas. subaudit̃ apoconu suscepis
 tis. **E**t transferam uos t̃ns babilonẽ.
Propt̃ hec inquit sacrilegia uos non
 in babilonem tantũ modo. s̃ trans
 babiloniam quoq; captiui ducemi
 ni. **H**ec putandus est p̃mus martyr
 errasse. quia p̃ eo quod in p̃pha sc̃p
 tum ẽ trans damascũ. dixerat t̃ns
 babilonem. **M**agis enim intelligen
 tiam qm̃ uerbum posuit. quia t̃ns
 damascũ ducti sunt in babilonẽ.
 siue trans babilonem. **T**abernacu
 lum testimoniũ fuit. cũ patrib;
 nr̃is in deserto. **Q**uia dicebat̃ eũ

f
f
f

55
55
55
55
55
55
55
55
55
55

contra locū sanctum agere. hic ostendit dñm ñ magnupendere lapidum ornatū. s; splendorem animarum desiderare celestiu. Ubi subintelligi uult. sicut tabernaculū in templi factura desertū. sic et ipsū templum intelligant meliore statu succedente delendum. iuxta quod olim iheremias p̄cinebat dicens. Nolite confidere in uerbis m̄dati dicens. templum dñi. templū dñi est. Et post aliquanta. faciam inquit domui huic in qua inuocati est nom̄ meū. et in qua uos habetis fidutiā. sicut feci silo ubi habitauit nom̄ meū a principio. et p̄tiam uos a facie mea. **C**elum in sedes est. t̄ra autem scabellum pedū meorū. Non hoc carnalit̄ intelligendū. qđ sic habeat d̄s membra collocata in celo et in t̄ra. ut nos cū sedemus. s; ut se indicaret interiorē eē & sup̄iorē omnib; celum s; sedem. t̄ram ū scabellum pedū eē p̄hibuit. Qui ut se etiā omnia circumdare monstraret. alibi se celū metiri palmo. & t̄rā ass̄erit pugillo cōcludere. Sp̄ualiter autē celum scōs. t̄ra ū peccatores insinuat. quia his uidelicet d̄s inhabitando p̄sident. illos condempnando p̄sternit. **A**ut qđ locus requietionis mee ē. Non aureus utiq; ul' marmore' terrestri' habitaculi locus. s; ille quē p̄p̄ha subnectit. Sup̄ quē autē requiescet sp̄c̄ m̄s. nisi sup̄ humilem & quietuor

et tremētē sermones meos. **Q**ui accepistis legem in dispositioē angelorū. **L**ex ē enim ordinata p̄ angelos. in manu mediatoris. **E**cce uideo gēlos aptos. et filiū hominis stantē a dextris dei. **C**um autē dñs ih̄c̄ i d̄i et hominis p̄fectus sit filius. quid ē qđ hunc beatus martyr hominū potius qm̄ dei filiū appellare maluit. cui pl' utiq; gl̄e uideret̄ allaturus. si eum dei potius qm̄ hominis filiū appellare uoluisset. ñ ut hoc testimonio uideorū cōfunderet̄ infidelitas. q̄ se hominē crucifixisse. et hunc d̄m credere noluisse meminerunt. **A**d confortandū ḡ beati martyris patientiā. celestis regni ianua panditur. et ne innoxius homo lapidatus t̄tubet in t̄ra. d̄s homo crucifixus apparet coronat' in celo. **U**nde quia stare pugnantis ul' adiuuantis ē. recte a dextris d̄i stantē uidit. quē int̄ homines p̄sequentes adiutorē habuit. **H**ec discordare uideat. qđ mare' eum a dextris dei sedere describit. qui situs iudicantis ē. quia et ñc̄ inuisibilit̄ om̄ia iudicat. & ad extremū uideri omnū uisibilis adueniet. **E**t eicientes eū extra ciuitatē. lapidabant. **E**t dñs extra portā passus est. q̄ nos elegit de mundo in sup̄nū suū regnum & gl̄am. et stephanus q̄si ad uena mundi ext̄ ciuitatē lapidat'. **N**on enī habuit hic manentē ciuitatē. s; fut̄am tota m̄te querebat.

et iuxta rerū mutationē. martyr mū-
di cordis ad celū intuitū dirigit. **P**secu-
tor dux cervicis. manus ad lapides
mittit. unde arator ait. lapides iudea
rebellis in stephanū triumphata rapit.
que acimine duro sarea semp eris.

Positis autē genub⁹ clamavit uoce mag-
na dicens. **D**ne ne statuas illis hoc pec-
cati. **P**ro se quidem stans orauit. pro
inimicis genu flexit. quia ipsorū ma-
ior iniquitas. maius supplicandi remedi-
um flagitabat. **E**t mira beati marty-
ris uirtus. qui sic zelo feruebat. ut et
a quib⁹ tenebat palam sue pfidie cul-
pas exprimeret. sic dilectione ardebat.
ut in morte q̄ pro eis a quib⁹ occidebat
oraret. **E**t omnes dispersi sūt p̄ regio-
nes iudee ⁊ samarie. **H**oc ē quod dñs
ipse p̄cepit. cum p̄sequerent uos in ciuita-
tate ista. fugite in aliam. **I**lius enī nutu
gererat. ut tribulationis occasio fieret
euanglyi seminarū. **I**ntendebāt auteoꝝ
turbe his que a phylippo dicebantur.

Ex p̄senti capitulo. et ex samaritanę
mulieris hystoria. prompti animi ad
credendū hec gens fuisse p̄bat. **T**unc
simon et ip̄e credidit. **V**el beati phy-
lippi ubi et uirtute deuict⁹ credidit.
ut ut magis credibile ē. credere se q̄
ad usq⁹ baptysma suscipet simulauit.
ut qm̄ laudis erat audissim⁹. ita ut
xpm̄ se credi uel t̄ sicut hystorie nar-
rant. artes ab eo quib⁹ miracula faceret
disceret. **Q**uod etiam successores ei⁹ fecisse
docent. qui auctoris sui malignus ar-

156.
tib⁹ instituti. eccliam fraude qlibet
ingressi. baptysma furari cōsueuerāt.

Miserūt ad illos petrū et iohem. **E**t
pulchre hoc arator exponit. sepe sibi
sociū petr⁹ facit ēē iohannē. ecclie q̄a
uirgo placet. **N**otandū autē quia phy-
lippus q̄ samarie euangelizabat.
unus de septē diaconib⁹ fuerit. **S**i
enī apostolus esset. ip̄se utiq⁹ manū
imponē potuisset ut acciperent sp̄m
sanctū. **H**oc enī solis pontificib⁹ de-
bet. **N**am presbiteris siue extra ep̄ys-
copū seu presente ep̄o baptizare. cri-
mate baptizatos ungere licet. sed
qd̄ ab ep̄yso fuit consecratū. nō
tam frontē ex eodem oleo signare.
qd̄ solis debet ep̄is. cum tradit sp̄m
paracleti baptizatis. **P**ecunia tua
tecū sit in p̄ditione. ⁊ cet. **S**c̄i uiri
cū maledictionis sententiā p̄ferūt.
n̄ ad hanc ex uoto ultionis. s; ex ius-
tici p̄ examine erūpunt. **I**nt̄ enim
subtile dei iudiciū aspiciūt. ⁊ ma-
la foris exsurgentia. que maledicto
debeant ferire cognoscunt. et eo ī ma-
ledicto n̄ peccant. q̄ ⁊ ab int̄no iu-
ditio n̄ discordant. **C**ū enim ⁊ inno-
centia maledicentis p̄manet. et ta-
men eū qui maledicitur usq⁹ ad in-
teritū maledictio absorbet. ex utriq⁹
partis sine colligit. quia ab uno et
intimo iudice in reum sententia sup̄-
ta iaculat. **U**nde et hic simon q̄ a pet̄
maledictū accepit. et̄na dampnati-
one p̄yt. et infra b̄ r̄uē a paulo in

crepatus. mor̄ cōmuni ē luce fraudatus. **I**n felle enī amaritudinis. et obligatione iniquitatis. uideo te esse. **I**n deo spiritus sanctus incolumba descendit. ut eos q̄ se accipe uelint. simplices cōdoeret. Nam qui fel amaritudinis in corde reseruat. quālibet baptizatus uideat. non ē iniquitatis sue uinculis absolutus. s; q̄si ad punctū hora baptizandi purgat. mor̄ acrior ē demone semitēplicit̄ oppressus. frustra q̄ gratiā spiritus em̄e temptat. qui se mente coruina exuere n̄ curauit. **S**urge et uade cōt̄ meridianū. **B**ene in meridie querit̄ qui inuenit̄ et abluat̄. ille qui deuotione peccatoris ardens. uelud quedā gentium p̄mitte deo meruit cōsecrari. **I**n quo specialit̄ illud psalmiste cōpletū est. ethyopia p̄ueniet man̄ eius deo. **A**d uiam que descendit ab iherl̄m in gazam. hec ē deserta. **N**on uia s; gaza deserta d̄r. **V**etus enī illa gaza. que t̄minus erat quondā chananēorū iuxta egyptū. ad solū usq; destructa. et alia p̄ illa alio in loco cōstructa est. **Q**ue allegorice gentiū plebem designat. olim ad dei culturā desertā. nec ullius p̄pharūorū predicationib; excultam. **V**ia uero que ad eam ab iherosolimis descendens fontē salutis apuit. d̄ns ih̄c xp̄c̄ qui ait. ego sum uia. et ueritas et uita. **Q**ui a sup̄na iherl̄m ad nostra infirma descendit. n̄r̄iq;

reatus nigredinē. baptismatis unda dealbauit. **E**cce uir ethyop̄ eunuch̄ potens. **P**ro uirtute & integritate m̄tis. uir appellat̄. **H**ec in merito. qui tantū studiū in scripturis habebat. ut eas etiā in uia legere n̄ cessaret. tantūq; amoris in religione gerebat. ut aula regia derelicta de ultimis mundi partib; ueniret ad templum d̄ni. **V**nde uisita mercede dū querit̄ inter p̄tem lectionis. xp̄m quem querebat inuenit. plusq; ut iheronimus ait in deserto fonte eccl̄ie. qm̄ in aurato tēplo reppit̄ synagoge. **I**bi enim qd̄ iheronias ammirando. loquit̄. mutauit ethyops pellem suam. id: sordē peccatorū abluta. de lauacro ih̄u dealbatus ascendit. **C**andacis regine ethyopum. **E**t in regū libro legim̄. quia regina aust̄ uenit a finib; t̄re audire sapientiā salomonis. **O**uis quippe fuit illi nationi semp̄ a femina regi. easq; candaces appellari. **Q**ui erat sup̄ om̄s gazas eius. **R**egina ethyopum thesaurū premittens in iherusalem. gentiū designat eccl̄iam. uirtutū fideiq; d̄no dona largiturā. **S**; et noīs ethymologia cōuenit. **L**o test enī candacis. ex hebreo cōmutata int̄pretari. **I**psa quippe ē. cui i psalmo p̄b̄is qui cōmutabunt̄ in scripto dicit̄. **A**udi filia et uide & in eli. au. t. et ob. po. tu. & do. pa. t. et cet̄. **D**ixit aut̄ sp̄c̄ phylippo. **I**n corde

sp̄c phylippo loquebat. Spiritu enī dei quasi quedam nobis uerba facere. occulta in ea que ^{agmā} gesta sūt intumare. **T**anquā ouis ad occisionē ductus est. **S**icut ouis cū ducit̄ ad uictimā non repugnat. sic ille ppria passus ē uoluntate. **E**t altiori intellectu. sicut agnus in pascha immolari solebat. sic pascha nostrū immolat̄ est. xpc. **E**t sicut agn̄ coram tondeute se sine uoce. **N**on solū sanguine suo nos redemit. s; et lanis opuit. ut argentes in fidelitate. sua ueste calefaceret. et audirent̄ apostolum nobis loquentē. quot quot in xpo baptizati estis. xpm induistis. **S**ic n̄ apuit os suū. **C**um in passione sua pilato & pontificib; parca. herodi nulla respondere uolebat. **I**n humilitate iudiciū eius sublatū est. **Q**uia iudex omnium iudiciū n̄ reperit ueritatē. s; absq; ulla culpa seditione iudeoz & pilati uoce dampnatus ē. **G**enerationē illius q̄s enarrabit. **A**ut de diuinitate ei accipiendū est. qd̄ impossibile sit diuine naturitatis nosse mystia. de qua pater loquit̄. ante luciferū genui te. aut de partu uirginis qd̄ difficult̄ possit exponi. **C**uius rationē marie querenti p̄ angelū dicitur. sp̄c sc̄s supueniet in te. ut ul̄ ab angelo. ul̄ ab eūglista tantū natiuitatis ei sacramta dicant̄. cui narrator rarissim̄ est. **Q**uā tollet̄ a t̄ra uita eius. **U**t neq; in int̄ra. s; in celo uiueret. **A**piens autem

phylippus os suū. **P**hylipp̄ interpretatur os lampadis. pulcherq; sensus ē. qd̄ os lampadis suū apiret os dū obscura pphetie in sci. entie lucē pferret. quamuis i iuxta hystoriā possit ista circūlocutio designare aliquanto longiorē futurū tē eius esse sermonē. **V**enerūt ad quandā aquā. **E**st hodie q; bet soru uicus in t̄bu iuda. euntib; ab helia chebron i uicesimo lapide. iuxta q; fons ad radices montis ebulliens. ab eadem in qua gignit̄ sorbet̄ humo. in hoc ē eunuchus a phylippo baptizatus. **Q**uis phibet me baptizari. **E**t iussit stare c̄rū. **H**ic alia translatio iuxta grecū exemplar. aliquot usus plus h̄t. ubi scriptum ē. **F**oce aqua. quis phibet me baptizari. **D**ixit autē ei phylipp̄. **S**i crede ex toto corde tuo. saluus eris. **R**espondens autē eunuchus dixit. **C**redo in xpo filiū dei. **E**t iussit stare currū et cetera. **E**t hos q̄ uersiculos credo a n̄ro q; int̄prete esse translatos. s; scriptoz uitio postea fuisse sublatos. **S**p̄c dñi rapuit phylippū. **S**unt q̄ hec angelum in spiritu sancto fuisse testantur. ut iheronim̄ p̄dit. **E**uangelizabat ciuitatib; cunctis. donec ueniret cesaream. **C**esareā palestine dicit. ubi infra domū habuisse describit. que usq; hodie monstrat. necn̄ et cubiculū quatuor filiarū eius uirginū pphetantū. **S**aulus autem adhuc spirans minarū & cedis in discipulos dñi. **P**resentes uidelicet ceterib; afficiens. & minus detrens absente

ss

ss

ss

ss

ss

ss

ss

ss

ss

ss

X.

55 **S**aule saule? quid me psequeris? **N**on dixit quid psequeris membra mea. s; qd me psequeris. quia ipse in corpe suo quod e ecclia adhuc patit inimicos. **I**n cui? etiam menbs. beneficia collata. sibi facta esse denunciat. cu ait. **C**ur ui enim & dedistis m manducare. **Q** exponendo subiunxit. **Q**uam diu hec unu ex minimis meis fecistis? in fecistis. **E**go sum ihs que tu psequeris. **N**on dixit ego sum ds. ego su dei filius. s; humilitatis inquit mee infirma suscipe. et tue supbie squamas depone. **S**urge & ingredere ciuitate. et dicet t quid te oporteat facere. **N**on continuo que essent facienda monstrauit. s; in ciuitate postmodu audienda pmonuit. ut tanto in bonis solidius staret. quanto pus funditus eiusus. a ps tino errore decidisset. **A** pusq; oculi nichil uidebat. **N**equaquam potius set bene rursus uidere. n prius excatus fuisset. & ppam sapientia qua p turbabat excludens. fidei se p cuncta comitteret. **E**t erat tibus diebus n uidens. **Q**uia dnim non crediderat ticia die morte resurgendo uicisse. suo iam instruit exemplo. q tenebras triduanas luce reuersa mutaret. **E**go enim ostendam illi. quanta oporteat eu p nomie meo pati. **N**on debet timeri qsi psecutor. s; potius qsi frater amplecti. q adu sa que scis intulerat. promptus est sustinere cu scis. **E**t confestim ceci

derunt ab oculis eius tanq. squame. **P**raconus omie corp? dicit squamus esse coniectu. **Q**uia g uidei serpente & genuina sut uiparu uocati. q illoz pfidia sectabatur. qsi pelle serpentina oculos cordis obtexerat. **S** cadentib? sub manu ananie ab ei oculis squamus? monstrat in facie. qd ueru iam lum receptit in mte. **A**ccipientes aute discipuli nocte. id? discipuli xpi. **I**n greco eni non e additu ei? s; tantummodo discipuli. ut genalit xpi ul ecclie intelligantur. **N**ondum enim paulus discipulos fecisse legit. s; solu uideos ofudisse q habitabat damasci. **P**er muru demiserunt eu. summittentes i sporta. **H**oc effugiu gen? bodie usq; seruat in ecclia. quando qs anti qui hostis insidius. uel hui? seculi laqueis circufus? spei fideiq; sue munimine saluabitur. **M**urus eni damasci que sanguine bibens mpre tat. aduersitas secli est. **R**ex aretha q interpretat dissensio. diabol? intelligit. **S**porta que uin cis palmisq; solet confici? fidei spei q; coniunctione designat. **I**un cus eni uiriditate fidei. palma spem uite etne significat. **Q**uisquis ergo se muro ad uersitatis cinctum uidet. sporta uirtutis q euadat festin? ascendat. **C**um aute uenisset in iherlm. temptabat iungere se discipulis. **N**on eu mox baptizatu credamus ueni se ad aplos iherlm. s; sicut ipe ga

lathis scribit. primo abisse in arabiam. et iterum reuersum esse damascum. deinde post anno tres uenientem iherosolimam uidisse petrum. & mansisse apud eum diebus xv. alium autem apostolum uidisse neminem nisi iacobum fratrem domini. ac deinde sicut lucas exegit uenisse in partes sirie & cilicie. **U**trum autem prima an secunda uice damasci insidias protulerit. non facile patet. Nam et secunda intelligi potest ex eo quod dicitur. multis diebus impletis consilium fecisse iudeos eum interficiendi. Idcirco autem lucas arabiam pretermittit uidet. quod ibi minime predicauerit. iuxta quod ipse insequentibus agrippe regi loquens ait. quia damasci primum et iherosolimis & in omni regione iudee & gentibus predicabam. **B**arnabas autem apprehensum illum dixit ad apostolos. **H**ic est barnabas ille cyprius genere leuitas. qui super pretium agri sui ad pedes apostolorum attulisse memorat. **L**oquebatur quoque et disputabat cum grecis. **N**ota quod grecos in iherosolima iudeos in damasco que gentiliu est ciuitas docuerit. ne forte hoc significet. gentiles in ciuitate dei adunandos. et iudeos in perfidiam gentiu esse lapsuros. iuxta quod ysaias ait. Et reuertetur libanus in chermel. et chermel in saltum reputabit. **I**nuenit autem ibi hominem quendam nomine ene-

am. ab annis octo iacentem in grabato. **E**neas iste genus significat humanu. infirmorum prius delectatio. languescens. scilicet apostolorum ope & ore sanatum. **I**uia enim et mundus ipse quatuor plagis sublimatur et cursus seculi annuus quatuor temporibus uariatur. quicunque presentia labentiaque gaudia complectitur. quasi bis quaternario annorum numero grabato sternitur eneruus. **G**rabatum quippe est ipsa segnitudo ubi requiescit animus ager et infirmus id est in uoluptate corporis. & omni delectatione seculari. **E**nea sanet te dominus ihesu christe. surge et sterneret. **Q**ueo de paralyti curauerat. mox surgere & sternere se precepit. spiritualiter insinuans. ut quisque fidei solidamentum in corde precepit. non solum temporem in quo deses iacuerat discutiat. sed etiam bona opera in quibus recedere ualeat pareat. **I**n ioppe autem fuit quedam discipula nomine thabita. que interpretata doica dicitur. id est dammula uel caprea. **S**ignificat autem animas uirtutum studio sublimes. scilicet hominum opinione contemptibiles. **N**ec enim beatus lucas in interpretatione nominis augetur. non magnum eidem mysterium inesse cognosceret. **D**ammula quippe uel caprea animalia sunt natura similia sed magnitudine differentia. que morantur in excessis montibus. et quibus

de longinquo. uident tam omnes
qui ueniunt. Unde et ab acume
uidendi. grece dorcades uocant. Sic
nimirum sancti meritis opum inex-
cellis habitantes. mentis contemplati-
one & supernis sagaciter intendunt.
et sibi met cautam circumspectionem sem-
per inuigilant. Nam quod munda quod
dem hec animalia iuxta legem sunt
munda sunt et imbellia. iuxta quod na-
tura eorum exprimens martialis ac-
tente timetur ap. defendunt cor-
nuu ceruui. imbelles damule quid
nisi preda sum? nonne manifeste
significat eos qui simplicitate uiuere
discretoque gressu actionis quasi
fissa unguis incedere. & uerbum dei
continua meditatione ruminare
saturant. Cui si uel ignorantia for-
te uel infirmitate mortem incurre-
runt spiritualesque per intentionis ta-
men recte integritate resuscitari
merent. sicut petrus ipsi contigisse
probat. cui rectissime quod de dor-
cade scriptum est aptari potest. **F**ac-
tum est in diebus illis. ut infirmata
moreretur. **S**ancti enim cum per fragi-
litatem nature mortalis aliqua delin-
quunt. quasi in diebus operum bonorum
casu subite infirmitatis occubunt.
Si cum moerore lacrimis insistunt. spes
recupandae uirtutis ascendunt. sanctorum
auxilia inuocant. et sua que intin-
serant bona acta recogitant. faciunt
perfecto quod sequitur. **Q**uam cum lauisset

posuerunt eam in cenaculo. & cetera
que de petri euocatione. et elemosina
rui dorcadis ostensione narrant.
Et circumsisterunt illum omnes uidue
flentes. **V**idue sunt pie cogitationes
anime penitentis. que sensus pristini
uigorem quasi uiri regnum ad tempus
omiserunt. que per animam delinquentem
necessario suppliciter exorant. **E**t
ostendentes tunicas & uestes quas fa-
ciebat illis dorcas. **N**on sius per defec-
ta uocibus; sed ipsius precabantur opibus.
quoniam elemosine non solum a secunda. sed
a prima^{more} liberant. **O**ritur. **T**abitha sur-
ge. **A**t illa aperuit oculos. & uiso pe-
tro resedit. **I**ustissimus ordo resur-
gentis. ut prius oculos mentis aperiat. &
agnita deinde petri uoce resideat. lu-
men sue circumspectionis quod periderat
recipiat. et doctrinam eorum que se
adiuuerant usuat. **D**ans autem
illi manum. erexit eam. **C**ontacta petri
manu thabitha resurgit. quia lan-
guens anima peccatis. nullo melius or-
dine quam sanctorum exemplis conua-
lescit. **V**ir autem quidam erat in cesa-
rea nomine cornelius. & cetera. **N**on uir-
tutibus ad fidem. sed fide peruenit ad uir-
tutes. ut beatus papa gregorius ex-
ponit. **C**ornelius enim inquit cur
elemosine ante baptismum angelo
teste laudate sunt. non opibus; ad fide.
sed fide uenit ad opera. **S**i enim deo ue-
ro & ante baptismum non credidat. quomodo
orabat. **U**el quomodo hunc omnipotentem

deus gaudierat. si n̄ ab ipso se ī
 bonus p̄fici petebat. **S**ciebat igit̄
 creatorem omnium deum. s̄ q̄a ei
 omnipotentis filius incarnatus
 esset ignorabat. fidem habuit. cui
 us orationes & elemosine placere
 potuerūt. **B**ona aut̄ actione p̄me-
 rit ut deum p̄fecte cognosceret.
 et de unigenito eius incarnationis
 mysteriū crederet. quaten̄ ad sacra-
 menta baptismatis pueniret. **F**ide
 ḡ uenit ad opa. s̄ p̄ opa ē soli
 datus in fide. **V**idit in re a ui-
 su manifeste quasi hora nona
 diei. & cet̄a. **B**ene oraculū baptisimi
 petendi hora nona accepit. quia īmor-
 te ipsius q̄ hora nona spiritum tradi-
 dit erat baptizand̄. **E**t n̄c mitte vi-
 ros in iopē. **C**um elemosinus p̄ci-
 bus susceptis. mox doctor salutis uibe-
 tur accersiri. manifeste innuit̄ qd̄
 elemosinus illis ac p̄ci-
 bus. plenā sue
 salutis cognitionē a dño quesierit.
Vocauit duos domesticos suos. et
 militē metuentē dñm. **T**res mi-
 sit ad petrū cornelius. quia credi-
 tura gentilitas aplice fidei. europā.
 asiam. africanq; subegit. partim
 studis militaribus. hoc ē instantia
 p̄dicandi. partim domesticis nego-
 tijs occupandas. **N**otandūq; qd̄ u-
 nus miles. et duo domestici mittun-
 tur. **Q**uanto enim fortiores. tanto
 pauiores in ecclie mem̄s inueni-
 es. plures qui audire uerbū. q̄m q̄

predicare sciunt. **A**scendit petrus
 in sup̄iora. significans eccliam. re-
 liquis terrenis cupiditatib; conuer-
 sationē in celis habiturā. **V**t ora-
 ret circa horam sextā. **S**exta hora
 petrus int̄ medias p̄ces esurit̄ sa-
 lutē unq; mundi. quē dñs sexta e-
 tate seculi querere et saluare. ue-
 nerat. quod et ipse uoluit indicare.
 cū eadem diei hora sup̄ samarita-
 noy puteū sitiebat. **E**t descendēs
 uas quoddā uelut linteū magnū.
Vas illud eccliam significat. incor-
 ruptibili fide p̄ditā. **L**inteum e-
 nim tinea n̄ consumit. que uestes ali-
 as corrūpit. **I**deo qui uult ad mys-
 teriū ecclie catholice p̄tinere. exclu-
 dat de corde suo corruptionē malay
 cogitationū. et ita incorruptibiliter
 firmet̄ in fide. ut prauis cogitatio-
 bus tanq; a tineis rodāt̄ in mente.
Alit̄. tinea hereticus est. uestim̄tum
 dñi corruppe uolens. s̄ dño dispen-
 sante n̄ ualens. **Q**uod etiam in tuni-
 ca illa dñi figuratū est. quā milites
 scandere n̄ audebāt. **Q**uatuor mui-
 is sum̄ta de celo in t̄ra. **Q**uatu-
 or muias quib; linteū dependebat.
 quatuor plagas orbis t̄rarū desig-
 nant quib; extendit̄ ecclia. **I**psa est e-
 nim ciuitas dei nr̄i in monte sc̄o
 eius. dilat̄is exultationes uniuē-
 t̄re. **Q**d enim de celo sum̄tat̄. in-
 dicat eam sola sup̄ueniente spiritu
 sc̄i gr̄a seruari parit̄ atq; augeri.

ss

ss

ss

ss

ss

ss

Unde dicitur in apocalypsi iohanni.
Vidi ciuitatē scām iherlīm nouam de-
scendentē de celo ad eō. Possūt etiā
quatuor uitis euuangeliste figura-
ri. p̄ quos ecclia celesti munere im-
buit atq; sublimat. **I**n quo erant
omīa quadrupedia et serpētia trē.
et uolatilia celi. **A**nimalia illa oīs gr̄s s̄
errorib; imūde. s; t̄na submīsiōe. id ē mys-
terio ībaptismo mundate. que hominī
imaginē relinq̄ntes. bestiarū et serpētū
sūpsere figāf. Vñ ad herodē p̄t̄ dolos ma-
licia dī. Itē dicte uulpi illi. Et ad phariseōs.
genimina uiparū. Et ad libidinosos.
equi īsanientes īfēminas facti sūt.
Et de impudentib; nolite scām dare
canibus. Et de uoluptuosis. neq; mit-
tatis margaritas ur̄as ante porcos.
Et de sup̄bis simul ac dolosis. uulpe
foueas habent. et uolucres celi nidos.
Et ī cōmune de omībus. homo cū
ī honore. id ē ad imaginē dī fact; n̄ in-
tellerit. cōparatus ē iuuitis insipi-
entib;. **U**erum autē id ē incorrupti
homine. salomon ostendit dicens.
Dm̄ time et mandata eius obserua.
hoc ē enim omīs ho. **S**urge pet.
occide et manduca. **S**urge inquit.
ad euuangelizandū preparare. oc-
cide ī gentib; quod sunt. et fac qd
es. **Q**ui enim manducat cibum fo-
ris positū. in suū corpus trācit.
Precepit ḡ ut nationes p̄ incredū-
litatem ante foris positę. infecti
p̄teritis uitis societati ecclie qm̄

significat petrus inserant. iuxta
quod de seipso paulus ap̄ls ait. Ego
enim p̄ legem legi mortuus sū. ut
deo uiuam et xpo. **E**t iterū. **V**iuo au-
tē iam n̄ ego. uiuit ū in me. xpo.
Iui ū ab hereticis circūueniunt.
quasi uiri deuorant a morte. **Q**a-
nūqm̄ manducaui omē cōmune
et immundū. **P**opulus iudeoz par-
tem dei se iactans. cōmunes cibos uo-
cat. quib; omīs utunt̄ hoies. uerbi ḡ
tia. sū illam carnē. ostreas. lepo-
res. et istiusmodi aiantia que
un gulam n̄ findunt nec ru-
minat. nec squamosa in piscib; sūt. Im-
mundi ū cibi dicunt̄ bestiarū ul̄ rep-
tiliū carnes. nulli mortaliū comesti-
biles. **H**oc autē factū est ter. **Q**uia
p̄ quatuor partes orbis terrarū. mys-
teriū scē trinitatis a duodecim apo-
tolis p̄dicandum erat. ideo quatuor
luntea tertia uice de celo sūmissa sūt.
siue ut beatus ambrosius int̄pretatur.
t̄cio repetita figā. opationē trinitati
expressit. **E**t ideo in mysteris int̄roga-
tio t̄na deserit. et confirmatio t̄na ce-
lebrat. nec potest q̄s nisi t̄na cōfessi-
one purgari. **V**nde ipse petrus in e-
uuangelio t̄cio int̄rogatur utrū di-
ligat dnm̄. ut t̄na responsiōe uincu-
la que dnm̄ negando ligauit absoluet.
Hec oportune petro ostensa sūt cū cor-
nelius gentilis ad exhibendū eū mit-
teret. ne dubitaret incircūcisis xpi
anam tradere fidei. **E**rat enī ex illi

animantibus euangelico uase mon-
 stratis: unde a spiritu sancto hoc ideo
 facere confirmatur. **E**t statim recep-
 tum est uas in celum. **P**ost terna sum-
 missionem in terram celo recipit: quia
 post huius seculi conuersationem qua
 per fidem et baptismum mundata pe-
 grinat ecclesia. celestis tam habitatio
 felix et eterna sequetur. **E**t dixit spiritus
 ei. **E**cce uiri tres querunt te. **I**n men-
 te autem a spiritu: non in aure carnis
 audiuit. **S**urge itaque et descende:
 et uade cum eis. **D**escendere de tec-
 to. et ad predicandum ire iubetur: ut
 ecclesia. dominum non solum alta sub-
 cundo speculetur. sed eundem etiam in-
 finis quibusque et quasi adhuc exte-
 rius positus. sed tamen ostium symonis.
 id est obedientie pulsantibus ad actua-
 lem uitam redeundo. uelut electo sur-
 gendo predicet: iuxta quod dominus ait. **I**n-
 debitis celum apertum. et angelos dei as-
 cendentes et descendentes super filium
 hominis. **C**uius domus. bene iuxta
 mare posita memoratur. **M**are enim
 fluctuagos seculi tumultus. furores
 que designat: ubi homines impij qua-
 si pisces audissimum sese inuicem per-
 sequuntur et deuorant. **S**corum uero conuer-
 satio in celis est: que et si terrestris domus
 huius habitationis dissoluatur. edificati-
 onem ex deo habent. domum non manu-
 factam eternam in celis. **E**cce ego sum
 quem queritis: que causa est propter
 quam uenistis. **S**piritus ei adesse milite-

dit. et qua causa uenerat tacuit:
 quia ad conseruandam humane
 mentis humilitatem. aliquando p-
 phetie spiritus ex parte animi tangit.
 et ex parte non tangit. **E**t factum
 est cum introisset petrus. obuius
 ei uenit cornelius. et proci-
 dens ad pe-
 des eius adorauit. **G**estu corporis pro-
 monstrat cornelius. quid intus in
 corde deuotionis habuerit. **O**buam
 enim suo doctorum uenit auditor. qui
 mundo pectore et intentata sedulo
 aure. atque inhiante desiderio uer-
 bum fidei suscepit. **N**am qui tar-
 de ad credendum pertrahitur. quasi ad doc-
 torem iacens erigitur. sed qui de uite
 sue maculis erubescens. proci-
 dendo in faciem humilitatis parit et pu-
 doris inditia profert. iure a suo pre-
 ceptore meretur erigi. **P**etrus uero
 leuauit eum dicens. **S**urge et ego ipse
 homo sum. **C**ommunionem quippe
 equalitatis: meruit scilicet actionis.
Nam in ananie et saphire culpa.
 zelus ultionis. uis apertae potestatis.
Et in ostendit deus: neminem commu-
 nem aut immundum dicere homi-
 nem. **H**oc utique tunc ostendit cum uoce
 angelica sonuit: que deus purifi-
 cauit. tu ne communia dixeris.
Anudius quarta die usque in hac
 hora orans eram hora nona in do-
 mo mea: et ecce uir stetit ante me:
 et cetera. **I**n greco et in quibusdam la-
 tinis codicibus: ita scriptum est

55
55
55
55
55
55
55
55
55
55
55

A quarta die usq; in hanc horam
eram ieiunans et adorans a sexta ho-
ra usq; ad nonam. & ecce uir. et cet.
Multumq; decebat illu gaudiri.
qui instantiam deprecandi tribus ho-
ris continuans. a sexta precebat
ad nonam. quo tempore dominus ip-
se que rogabat pro totius mundi
salute extensis in cruce manibus
orabat. **V**erbum misit filius istius.
annuntians pacem pro iesu christo.
Hic est omnium dominus. **I**n hoc appa-
ret inquit dominum acceptorem non
esse personarum. quia filium suum uni-
genitum. qui et dominus omnium. atque con-
ditor est cum genere humano pacem fa-
cere misit. **I**n cuius nomine prophetis
attestantibus remissionem peccatorum
non iudei tantum sed omnes qui credunt
accipiunt. **U**os scitis quod factum est uer-
bum pro uniuersa iudeam. **B**reuiter
omnia que in simbolo dicuntur
complexus est. quod iesus sit christus. quod
omnium dominus. quod mundum deo recon-
ciliari missus. quod iohannis uoce
preconatus. quod spiritu sancto punc-
tus. quod deo inhabitante per mira-
cula declaratus. quod crucifixus. & a
mortuis suscitatus suisque mani-
festatus. quod iudex omnium in fine uen-
turus. quodque etiam ecclesiam suam
per fidem totum sit dilataturus in
orbem. **Q**uomodo unxit eum deus spiri-
tu sancto et uirtute. **A**lia editio di-
cit. sicut unxit eum deus. **P**redica

uit quod iohannes iesum sicut unxit eum deus spiri-
tu sancto. tunc utique cum dicebat. **I**psa uos
baptizabit in spiritu sancto. **E**t uerum. **Q**uia
uidi spiritum descendente quasi columbam
super eum. **U**inctus est ergo iesus non oleo ui-
sibili. sed dono gratie. quod uisibili sig-
nificat unguento. quod baptizatos un-
git ecclesia. nec tamen tunc unctus est
spiritu sancto quando super eum baptizatum
uelut columba descendit. **E**t enim cor-
pus suum id est ecclesiam suam prefigura-
re dignatus est. in qua precipue bap-
tizati accipiunt spiritum sanctum. sed ista mysti-
ca et inuisibili unctione tamen intelli-
gendum est esse unctus. quando uerbum
dei caro factum est. id est quando huma-
na natura sine precedentibus bonorum o-
perum meritis. deo uerbo est in utero
uirginis copulata. ita ut cum illo fi-
eret una persona. **O**b hoc enim confiteor
natum de spiritu sancto. & maria uirgi-
ne. **Q**uomodo deus erat cum illo. **I**d est pater
cum filio. **M**elius est enim sic intelligere.
quam diuinitatem filii cum homine quem
assumpsit cohabitatem significare. ne
christi personam geminare. & inestorij dog-
ma cadere uideamur. **N**obis quod man-
ducauimus et bibimus cum illo. postquam
resurrexit a mortuis. **H**ic beatus petrus
quod in euangelio reticet exponit. post
resurrectionem scilicet se bibisse cum
domino. nisi forte illic credamus indica-
tum ubi ait. donec illud bibam uo-
biscum nouum in regno patris mei. **C**e-
cidit spiritus sanctus super omnes qui audiebant

161.
uerbum. **N**e baptisina gentib;
tradere dubitet. spē scī testimo
nio gfirmatur. ipsas lauacri aq̄s
quas scīficare solet nouo ordine p̄
currentis. Q̄d semel in testimoniu
fidei gentium: nunq̄m ū in iudeis
euenisse reperitur. **E**t uisit eos in
nomine ihesu x̄ baptizari. **C**um
ecclē regula sit fideles in nomine
scē trinitatis baptizari: querit̄
quom̄ lucas p̄totum hui' libelli
textum n̄ aliter quā in nomine
ihū xpī baptisimū dari testetur.
Q̄d ita beatus ambrosius soluit. q̄a
punitatem nominis impletū mys
terium sit: quia siue xpī dicas.
& d̄m patrem a quo unctus ē fili'.
et ipm̄ qui unctus ē filium. & sp̄m
sc̄m quo unctus ē designasti. **S**ep
tum ē enim. **I**hm̄ a nazareth: quo
m̄ unate cum d̄s sp̄u sc̄o. **S**ive pa
trem dicas & filium ei'. et sp̄m̄ oris
eius indicasti. si tam̄ id & corde cō
prehendas? siue sp̄m̄ dicas & d̄m
patrem a q̄ p̄cedit spē: & filium.
quia filij quoq; est spē nuncupas
ti. **V**nde & orationi copulat̄ auc
toritas. **I**n sp̄u quoq; recte bap
tizari posse. sc̄ptura indicat: dicen
te d̄no. **V**os autē baptizabimini
in sp̄u sc̄o. **E**t ap̄ls ait. **O**mnes enī
in ipso corpore. in uno sp̄u bap
tizati sum'. **A**lter. **P**recipue cōgru
it nos in nomine d̄ni ihū x̄ bap
tizari: quia sicut ap̄ls ait. quicūq;

baptizati sumus in xp̄o ihū: unor
te ipsius baptizati sum'. & cetera.
Et uidi quadrupedia t̄re. et bestias
& reptilia. et uolatilia celi & cetera
Mirum quom̄ hec q̄dam sup̄ esct̄ q̄bdā
ueti lege phibitis. nunc uero man
ducandis interpretentur. cū nec ser
pentes uel reptilia possint edi. nec
ipse petrus sic intellexerit: sed om̄s
homines equalit̄ ad xpī euglium
puocari. nullūq; sc̄dm̄ natam esse
pollutū. **H**ec; enim quare bestias
comedere. s; quare gentib; gnumi
cauit increpatū. mystium huius
uisionis exposuit. **V**enerunt
autē mecum & sex fr̄s isti. **P**ulch
re septenario fr̄um numero teste.
grā spē scī septiformis effusa est.
Alter. **Q**uia sex dieb; mund' iste est
formatus: p̄ sex fr̄s opa omnia p̄fec
ta monstrant̄. **Q**ui bene doctorem
comitant̄: quando suis auditōib;
int̄ uerba exhortationis. exempla
p̄fecte demonstrat opationis. **E**t
glorificauerūt d̄m dicentes. **E**rgo et
gentib; d̄s penitentia ad uitā dedit.
Hoc est q̄d in beati iob libro legimus.
Ab aquilone aurū ueniet. & ad d̄m
formidolosa laudatio: quia prius
frigidō gentiū pectore splendor fidei
exortus est: & p̄ eadem inopinata
fide iudea d̄m tremendo glificat
Perambulauerūt usq; fenicē. & cyprū
& antiochiam & cetera. **H**inc iam
post reuelationē syndonis euglice

in qua molliter supna spe anima
lia sc̄a requiescent. res eccl̄e cresce
cepunt: cum p̄ exteras puuntias in
sulas & ciuitates n̄ solum iudeis. s;
& gentib; euēgm̄ p̄dicatur. **P**ro
fectus est tharsum. ut querere sau
lum. **D**ictum ē enim supra: quia
de iherosolimis saulus clam mitte
retur tharsum. **E**t surgens unus
ex eis nomine agabus: significabat
p̄ sp̄m̄ famem magnā futurā. **A**ga
bus potest nuntius tribulationis in
terpretari: qui sc̄dm̄ nom̄ suum. hic
famem genalem. & infra paulo ap̄lo
uincula p̄phetat. **P**roposuerunt i
ministerium mitte habitantib; in iu
dea fr̄ib; . **S**ciebant in iudea & ma
xime iherosolimis famē acruis secu
turam: ubi paupes sc̄os erant. q̄ reb;
suis domib; q; agris uenditis. pre
cia deferentes apl̄is. in pecuniis ac
quirendis n̄ multum ulcius uaca
bant. **S**; & n̄nulli p̄ confessione fi
dei ab ipsis iudeis incredulis p̄pria
substantia multabant̄ ablata: q̄b;
dicit apl̄s. **E**t rapinā bonorū uirorū
cū gaudio suscepistis. **N**os int̄ ele
mosinarios religiosum helene ad
iabene regine factum memorat.
que p̄paratis ab egypto frumentis
iherosolimitarū necessitatib; lar
gissime ministravit. **V**nde & hono
rificam ante portas eiusde urbis
meruit sepulturā. **E**odem autē
tempore misit herodes rex marus.

Non famis uidelicet tempore. quā
quarto claudij anno factā hystorie
referunt. cum herodes tercio eidem
sic anno defunctus: s; illo hant du
bium tempore. quo oblationes ihe
rosolima deferrebant̄. **N**on autem
putemus herodem qui tetrarcha
erat. postea regem factum. hoc capi
tulo designatū. **R**efert enim ioseph
gaiū impio suscepto. continuo iudeorū
p̄ncipatum huic herodi filio aristo
boli quē tamen ille agrippam noīat
tradidisse: simul & philippi ac lya
nie tetrarchias quarto id est ultimo
imp̄ij sui anno herodi eidem pari
ter gūlisse: ip̄m̄ ū herodem q̄ uel
in iohannis necē auctor extiterat.
uel in passione d̄ni interfiat. mul
tis excruciatū modis exilio damp
nasse p̄petuo: porro hunc herode
siue agrippam tercio claudij anno
sui uero regni septimo ab angelo
p̄cussum: regnū agrippe filio reli
quisse. **A**ristobolus autē quē dixi:
ipse est qui a patre p̄fido id est he
rode seniore sub quo d̄ns natus est
cum fr̄e alexandro fuerat in d̄fectus
Occidit autē iacobum. fratrem iohis
gladio. **D**e hoc iacobo clemens
alexandrinus hystoriam quandam
dignā memoria refert. **E**t is inq̄t
qui obtulerat eum iudici ad mar
tyrium. iacobū sc̄licet. motus etiā
ipse. ḡfessus est se esse xp̄ianum.
Ducti sunt autē ambo pariter ad

supplicium. Et cum ducentur iura
 rogavit iacobum dare s remissionem.
 At ille parum deliberans. pax t
 inquit: & osculatus e eum. & ita
 ambo simul capite plexi sunt.
 Tradens quatuor quatuoribus mili-
 tum. **S**icut centurio centum: ita
 quatuor quatuor sub se milites ha-
 bebat. **P**ercussioq; lateris pet: sus-
 citavit eum. **P**ercussio lateris.
 memoria passionis a est: de cui
 uulne salus nra pfluit: & nobis
 quoq; pressurarum cathena reten-
 tis. tale solacium ipse reddit aplos
 petrus dicens. Xpo g passo incar-
 ne: & uos eadem cogitatione arma-
 mini. **P**recingere: & calcia te ca-
 ligas tuas. **E**t pphas et aplos cin-
 gulis uos fuisse legitur. cuius s
 petrus ligamta ppter rigorem car-
 ceris ad horam laxauit: ut tuni-
 ca circa pedes dimissa. frigus noc-
 tis ut cumq; temparet: exemplum
 prebens infirmis. cu uel molestia
 corporali uel iniuria temptamur
 humana. licere nobis aliquid de nri
 pposita rigore laxare. **E**t quia dic-
 tum e. sint lumbi nri precincti.
 & calciati pedes in pparatione e
 unangly pacis: spualiter ututum
 uerbiq; pdicandi resumie iubemur
 insignia. **V**enerunt ad portam
 ferream. que ducit ad ciuitatem.
Angusta unino ferrea erat porta
 que ducit ad iherlm celestem: sed

aploz uestigys nobis est iam facta
 meabilis: qui sanguine pprio ferre-
 um uiciunt ostium. **D**e hoc arator
 ferrea qd mirum si cede ostia petro.
 quem ds etherie custode deputat aule
 eccleq; sue faciens retine cacumen.
 infernum supare iubet. **E**t petro
 ad se reuersus: d est gtemplationis
 culmine ad hoc regressus. qd in in-
 tellectu gnumi & prius fuit. **P**ro-
 cessit puella ad audiendu. **E**t dnm
 de tumuli claustris egressum pma
 mulier discipulis nuntiauit: ut ubi
 habundauit peccm. suphabundare
 gra. **I**lli u dicebant: angls ei est
Quod uniusq; nrm habeat anglm:
 & in libro pastois. et in multis scs scp-
 ture locis inuenit. **N**am & dms de
 paruulis. angli inquit eoz. semper
 uident faciem patris mei. **E**t iacob
 de se loquitur. Angls qui erunt me-
 de cunctis malis. **E**t hic discipuli ang-
 lum apli petri uenire credebant.
Descendens q; a iudea in cesaream.
Quamuis iuxta situm locoz cesarea
 philippi dicere uideat. eo qd hec
 sicut & tyrus et sydon urbis sit fem-
 cis. iosepho tamen exponente dis-
 cimus hec in cesarea palestine gesta
 que quidam turris stratonis dicta e:
 & est in confinio phenicis & palesti-
 ne. in litore maris magni sita.
Postulabant pacem: eo quod
 alerentiu^{uallarent} regiones eoz ab
 illo. **N**ecessariam habebant

§

uicini regis amicitia: eo qd illoꝝ
regio ualde angusta. et galilee
damasci q; finib; pressa esset. **V**n
de nec ipsa metropolis tyrus tan
tas habet opes de terra sua. ut to
tius orbis esse possit emp ouon. qn
tas de subuentione nauuū. **E**st autē
marime purpure coclearūq; fe
rar. **C**onfestim autē percussit eum
angelus dñi. **C**onsonant etiam io
sephus dum impietate inqt illi
te adulationis n̄ exhorreret: respi
ciens paulo post imminentē atq;
insistentē capiti suo uidit angelū.
eumq; sensit continuo gemitus sui
ministrū. quem prius nouerat pu
sorem bonoꝝ. **E**t paulo post. **H**erum
continuis quinq; dieb; uentis doloꝝ
bus cruciatus: uitam uolentē abri
puit. **S**egregate in barnaban et
saulum in opus qd assumpsi eos.
Videt saulus iuxta ordinem hysto
rie. teridecimo post dñi passionē
anno. apostolatū cum barnaba. pau
liq; accepisse uocabulū: quatordecimo
autem anno iuxta qd dictum
iacobi. cephe & iohannis. ad gentiū
magistruū fuisse puectum. **N**ec
hystoria ecclastica repugnat dicen.
aplis fuisse pceptum. ut duodecim
annis in iudea pdicarent. **P**redica
bant uerbum dñi in synagogis iu
deoz. **P**ropter ignaros locoz
semel annotandū credidi.
ubicumq; synagogā iudeoz

uideris. scito in ciuitate gesta que
dicunt. **C**ui nomē erat barieu.
Corrupte legitur barihu. cum bar
ieu id est maleficus siue in malo le
gi debeat. **C**redo quia nomen ihu
eisdem litris. s; nota supposita scri
bebat. **N**on enim uenit hominē
flagiciosū & magum. filiū ihu id ē
saluatoris appellari: quē e gretario
paulus filium diaboli nūcupat.
Saulus autē qui & paulus. repletus
spū scō. **A**sergio paulo p consule.
eo qd cum xpi fidei subegerit. pau
li sortitus est nomen: & sequentia
libelli de pauli miraculis agunt.
Oportuit enim ut ipse q summatio
nem aplicis actib; daret: quem diu
contra stimulū calcitrantem dñs
elegisset. **E**cce manus dñi sup te:
& eris cecus. **S**ciebat aplis sui me
mor exempli: de tenebris oculoꝝ
mentis posse resurgere lucē. **H**ec
enim merebat habere carnis oculos:
qui mentis oculos alijs auferre la
borabat. **V**eniunt antiochiam
psidie. **O**ue antiochie ciuitates sūt.
una in syria cele. a seleuco rege con
dita. que reblacha ante uocabat:
cui dafnem fontē paruum dicit.
eiusq; illam aquas habundantissimi
pfrui: in qua p̄mum cognominati
sunt discipuli apiani. altera autē
antiochia de qua nē dictum est. in
punitia psidie. **S**orte distribuit
eis tram coz: quasi post qdringen

XIII
F

ss

ss

ss

ss

163.
tos & quinquaginta annos. **D**ixit
iat d's ad abraham: quia erit semen
eius accola in terra aliena annis qua-
dringentis. **R**em art: quia in ysa-
ac uocabitur t' semen. Ab exortu g'
illius seminis usq; ad exitum isrl ab
egypto. fuerit ut exodus scribit anni
quadringenti qnq; **H**is adde quadra-
ginta annos in deserto. & quinq; in terra
chanaan. quib; actus uidet' terra que
uise a' phylis. et foris fuisse missa super
eam. & inuenies annos qdringentos
qnq; ginta. **E**t dedit illis saul annis
quadringenta. **C**redo quia liber re-
gum n' apte quot annis saul regna-
uerit exponit. ap'lm uulgo loquentem
hoc qd fama crebrior habere dice
uoluisse. **S**; querentes solliciti ibide
sicut & cronicoꝝ libri testant'. in ue-
nimus samuel & saul annis qdra-
ginta isrl'i p'fuisse. factum e' enim
quadringentesimo octogesimo ano
eg'ptionis filioꝝ isrl' ex egypto. cepit
salomon edificare templum d'no.
anno quarto regni sui. Cum u' ad
trecentos nonaginta sex annos qb;
iudices p'fuerunt ut eoz liber indi-
cat. qdringenta annos dauid. & qua-
tuor salomonis adicies. restant q'
dringenta: quoz ut iosephus testis e'
samuel iugenti. & saul alios totide
i regimine transegunt. **Q**u' hanc
d's ad impleuit filiis nris. resuscitans
ihm: sicut & in psalmo sedo sc'ptum
e'. filius meus es tu: ego hodie genui
te.

Non est putandum hoc exemplū psal-
mi ad resurrectionē xpī cui' p'p'ime
meminit: s; ad ipam eius incarnati-
onem de qua sup locutus e' p'p'ime.
Nam sequens uersicls de resurrec-
tione mani festissime testatur.
Cū enim sup uis de i' carnatiōe
passione ac resurrectiōe illi ager.
uoluit utraq; pariter datus de psal-
mo testimonij astrue. Qui g' inq't
eternus es ante secula filius: nē intem-
pore natus apparebis. Quidam codi-
ces habent: sicut in p'mo psalmo sc'p-
tum e'. Quod ita exponitur: p'mū
& scdm psalmū apud hebreos in unū
psalmū esse g'positos. qui & a beattu-
dine incipiat. & in beatitudine de-
sinat. **Q**uia dabo uobis scā dauid
fidelia. **I**d est quecumq; dauid p-
misi. eadem uobis certissime fidelis
spouse implebo: ap'm uidelicet de
eius stirpe nascitum. **S**ic enim ysa-
ias noui testamti mystia p'gustas
ait. **R**estituam uobis testamentū.
scā dauid fidelia. **Q**uod in ebraica
u'itate ita legitur. **E**t feriam uo-
biscum pactū sempiternum: misericordias
dauid fidelis. **S**ecuti sunt multi
iudeoz: & colentiū ad uenarum.
Melius legitur colentiū d'm: sicut
ingro uidimus. **S**ignificat aut' eos
qui natura gentiles erant: s; religi-
one iudei: quos g'ci p'scitos nun-
cupabant. **S**ic enim p'cepte nobis
domin'. **P**osui te in lumen gentib;

Quod dno apō specialiter dictum ē.
hoc iam s̄ dictum arbitrantur apli.
membra se uidelicet illi recolentes.
sicut & ipse ppter eiusde corpō
unionē dixit. **S**au le saule qd
me psequis. **A**t illi excusso
puluere pedum meos: uene-
runt yconiū. **P**uluus iuxta eugly
pceptum excutitur de pedib;
intestimoniu laboris sui. qd illozū
ingressi sunt ciuitatē. & pdicatio
aplica ad illos usq; puenit. **S**ue
excutitur puluis. ut nichil ab eis ac-
cipiant nec ad uictum qdem necessa-
rium: qui euglm spreuerit. **D**isci-
puli qq; replebantur gaudio. & spū
scō. **I**n greco habetur. discipuli autē:
ut intelligamus iudis fidem psequen-
tib; discipulos egerario spiritali
gaudio ditatos. **E**t ad iracundiā
gatauerit animos gentiū aduersus
fr̄s. **Q**uod in greco sequitur. d̄s autem
pacem fecit. qdam latini codices mi-
nus habent. **E**t erant ibi euglyzan-
tes. **S**equitur in greco. & omota est om̄
multitudo indoctrina eoz. **P**aulus
autē & barnabas morabant̄ i lysts.
Et hi quoq; uersicli in quibusdam nris
codicib; non habent̄. **E**t quidam
uir lysts infirmus pedib; sede-
bat & cetera. **S**icut claudus ille q
petrus & iohannes ad p̄cētā templi
curant. salutem p̄figurat iudeozū.
ita et hic lycaonius eger. p̄phm gen-
tium longe a legis templiq; religi-

one remotum. s; pauli apli pdica-
tione collectum. **D**extras inq̄
dedunt michi & barnabe societa-
tis: ut nos ingentes. ipsi autem in
circumcisionē. **S**ed & tempora
expositioni ueniunt. **H**am ille
p̄mis fidi temporib; cū nectū gen-
tib; uerbum ederetur: hic ū iudeis
obp̄fidiam expulsis. & dampnatio-
nis puluē resp̄sis. inter noua cōfise
gentilitatis gaudia sanat̄. **E**t ui-
dens quia habet fidem ut saluus
fiat. **E**t ille iudaico more pecu-
niam: iste autem ex fide salutē que-
rit ab aplis. **D**ixit autē paulus magna
uocē. **S**urge sup pedes tuos rectus. **I**n
greco exemplari legitur: dixit magna
uocē. **T**ibi dico in nomine d̄ni nri ihu
xpi: surge sup pedes tuos rectus. **A**cc-
de translatione posuim: ne codicum
uarietate stupefactus. qd uerius sit
ignores. **P**er similes facti hominib;
descendunt ad nos. **S**tultus error
gentilium: qui omne qd supra se ui-
dent. deos putant. **E**t uocabant
barnaban iouem: **O** hoc uidelicet
quia p̄or eoz esse uidetur. **I**ouē qq;
deoz patrem. atq; hominū regem eē
putauerit. **P**aulum ū mercurium.
qm̄ ipse erat dux uerbi: quia mer-
curium edebant eloqum linguāq;
prestare mortalib;. **V**nde & mercuriū
quasi medio currentē. id est inter
aures linguas q; latine nuncupabat.
grece autē hermen. hoc est interpretem.

appellabant. **T**auris & coronas ante
 ianuas affentes. **T**auris ad uictimas.
 coronas uero ut uel faciem templi uarta
 ritum gentium ornaret. uel eis quasi
 diis immolatis imponeret. **C**onscisci-
 sis tumentis suis exilierunt in turbas.
 & cetera. **P**auentes scandunt uestimenta.
 quod deo cultu honorent. Hoc enim face-
 re consuetudinis iudeorum est: quotiens ali-
 quid blasphemum. & quasi contra deum
 audierint. **H**erodes autem quia non dedit
 honorem deo. sed acquieuit imoderato
 favori populi: statim ab anglo percussus
 est. **S**tatuere ut ascenderent paulus
 & barnabas. et quidam alij ex alijs ad a-
 postolos & presbiteros in iherosolimam.
 De hac ascensione sua paulus ipse scri-
 bit ad galathas. **D**einde post annos
 quatuordecim ascendi iherosolimam
 cum barnaba assumpto tito: & gratuli cum
 illis euangelium quod predicabo in gentibus:
 ubi numerus ipse quem posuit recensens
 est annorum. **S**cimus enim petrum & pau-
 lum apostolos anno post passionem domini
 tricesimo octauo. id est ultimo neronis
 passos fuisse martiri: & beatum petrum
 romae uiginti & quinque annis episcopalem
 sedisse cathedram. **V**iginti & quinque
 autem & quatuordecim. non uiginti octo. sed
 triginta nouem faciunt. **S**equitur ergo
 ut beatum petrum eodem ^{quoque} quatuordecimo
 post passionem domini anno quo eum ihe-
 rosolimam alloquitur paulus. id est quarto
 claudij cesaris roma uenisse edam?
 simulque nisi fallor hac expositione

paulum apostolum eodem quo dominus passus
 est & resurrexit anno ad fidem uenisse
 probatur. **P**rocentes quia oportet circum-
 cidari eos. **H**oc errore decepti erant ga-
 lache ut circumcisionem & legis cerimo-
 nias cum gratia baptismi credent esse
 miscendas. **F**ide purificant corda
 eorum. **N**on ergo circumfisione carnis il-
 los mundari opus est: quorum tanta fi-
 des corda purificat. ut ante bap-
 tisma spiritum sanctum accipere mereantur. **S**ed
 per gratiam domini ihesu credimus saluari:
 quemadmodum & illi. **S**i ergo et illi
 id est patres portare iugum legis ue-
 teris non ualentes. per gratiam domini ihesu
 saluos se fieri ediderunt: manifes-
 tum est quia hec gratia & antiquo
 iustos uiuere fecit ex fide. **I**ustus enim
 ex fide uiuit. **E**t ideo sacramenta esse
 potuerunt pretempore diuersitate diuer-
 sa: ad unitatem tamen eiusdem fidei
 concordissime recurrentia. **P**ost hec
 reuertar & edificabo tabernaculum
 dauid quod cecidit & cetera. **T**aberna-
 culum dauid umbram legis signifi-
 cat: que traditionibus phariseorum cor-
 rupta & dilacata. sed domino reuertente
 id est in carne apparente ad oculo spirituali
 est gratia erecta: ut non tantum iudei
 sed & cuncte gentium nationes nomi-
 eius requirant. **E**t suffocatis et
 sanguine. **I**dest a fundendo san-
 guine. uel manducando cum sangui-
 ne. **H**ec quidem de gentilitate ueni-
 entibus per ipsius fidei rudimentis & inue-

22

terata gentilitatis consuetudine con-
cessa sunt: sed ne putarent eadem esse
perfectioribus; sufficere: uigilanter adui-
nit atque ait. **M**oyses enim a tem-
poribus; antiquus habet in singulis ci-
uitatibus; qui eum predicent in synago-
gis. **I**d est et si preceptorum tunc acerbi-
tate non grauentur a nobis: prece-
dente tamen tempore dum frequenter ad
lectionem legis phariseorumque ueniunt.
paulatim inter instituta. et seruandae
in uicem dilectionis iura suscipi-
ent. **P**rimitiua enim adhuc iudaizantem
ecclesiam. hec sabbatis celebrasse per-
certo est. **C**isum est enim spiritu
sancto et nobis. **I**d est placuit spiritui
sancto qui arbiter sue potestatis existens.
ubi uult spirat. et ea que uult lo-
quitur: placuit et nobis non nostra sola
uoluntate. sed eiusdem spiritus instinc-
tu. **P**aulus autem et barnabas demo-
rabantur antiochie. **H**is diebus
impletum est quod apostolus ait. **C**um ue-
nisset cephas antiochiam. in faciem
ei restitit. **P**aulus autem rogabat non
debere recipi eum. **Q**uonia in ipsa
se adieci fronte constituit. nimis tepi-
de steterat. merito eum paulus ab-
iecit: ne illius quasi contagione uires
corrumpentur aliorum. **F**acta est autem
dissentio. **N**oli hoc delictum puta-
re: non enim commoueri orationem est. sed
urrationabiliter: nulloque iusto flagi-
tante negotio commoueri. **E**t barna-
bas assumpto marco nauigaret

cyprum. **P**ropter amicum sibi fratrem
et affinitate coniunctum leguntur
eum consobrini. barnabas separatim
a paulo patriam repetit insulam. et
nichilominus euangelice predicationis in-
iunctum se opus exercuit. **C**ircu-
cidit eum propter iudeos qui erant in
illis locis. **N**on quod figuram legis
euangelij ueritate lucente quippiam
utilitatis crederet allaturas. sed ne per
occasionem gentium iudei a fide re-
cederent. quibus tamen umbra uetus
paulatim tollenda erat: sicut et gen-
tibus; morum prauias antiquas ut
supradictum est. **I**ste enim umbrae lega-
les quasi a domino aliquando constitute
interdum ab apostolis sunt illis temporibus
ob declinanda iudeorum perfidiam usur-
pate: gentilibus uero institutio ut uere
a sathana repta nunquam ascis est at-
tracta. **V**eriti sunt ab spiritu sancto loqui
uerbum in asia. et cetera usque transgre-
diens in macedoniam adiuua nos.
Vere terribilis dominus in consilijs super fili-
os hominum. **I**ste se magistrum pro omnia
sequi permittit nec permittit: alter
sequi uultus nec ad patris sepulchrum
petitas accepit inducias. **I**nuictus ac
repugnans attrahitur saulus: cene-
lio precibus; et elemosinis insistenti.
uelut remunerationis uice uia salu-
tis ostenditur. **E**t qui nouit corda
deus beneficij gratia doctorem ab asia re-
mouit: ne si sancti canibus; detur. erro-
rordis iniqui grauius de contempta

pdicōne iudicet. Rursūq; alia cu-
 rantes aplos legat' macēdo qm an-
 gelū illi' gentis credim'. inicas s'
 dñici panis offerri pcat'. **Q**ue est
 pma parte macedonie guttas colo-
 nia. **C**olonia ē que defectu indi-
 genay: nouis cultorib; adīplet'. vñ
 a cultu ag: colonia dicta est
Puella quanda habentē spm phy-
 tonē. **Q**uid phytōnica diuinationo
 gerat artis inlib' regū inuenim'. ū
 rogante saule phytōnissa ut' ammā
 san uelut' ut' pēa potū spm imundū
 euocauit ab i'feris. Qd' magice phantasiē
 gen': ab apolline phytio reptū. atq; ab
 ei' cognōmie dicit' sic uocātū. S; e ebre-
 um nom' agrut: q' phytōna os abyssi
 dicit'. **I**sti hoīes: serui dī excelsi sunt
Non uoluntatis ista ofessio ē. qm pmi-
 um seqt' ofitūdi: f; timore scī spē co-
 gente uera mendax spē loqt'. n' aus'
 luce p'sente ut' celare teneb's. Pecca-
 tori enī dicit' d's. Quare tu enarras ius-
 ticias meas: Ne cōrūpam auari-
 melle doli. si uera canat q' falsa inuis-
 trat: ut arator ait. **P**recipio t' inno-
 mine ihu xpi exire ab ea. **P**arieti
 qui fidi impugnatōr erat. a' artū i'fir-
 mitate. & oclōz amissione cecauit.
 hancū que pūsa licet mente. uera-
 tam loquebat': arte solūm nefaria
 puare curauit. Quia enī idignū erat
 ut libū euglī spē imūd' euglīaret.
 apte hē & silere pcepto: qā demonia
 cū timore dnm debent ofitū. n' autē

laudare cū gaudio. **E**t ānuntiāt morē
 qm n' licet nob' fuisse neq; face: cū sioj
 romani. **D**e fide ihu xpi dicit'. in cui'
 nomine phytōnis spē exierat. Jā enī
 decreuāt romani: ne q's d's eēt accep-
 tus. nisi a senatu pbat'. **M**edia autē
 nocte paul' & sylvas aduantes ymnū di-
 cebant: y cetā. **D**e uotio simul aplice
 pectoris. & uirtus exp'mit' orationis.
 cū & illi ymnos i' mo carce cecini' ut.
 & eoz laus t'iam y mouit. y carcis fun-
 dānta y cussert. & apuit hostia. atq;
 ipsas postremo unclatōz cathenas re-
 soluit. **A**lit quicūq; fidelū omē gau-
 diū existimat cū intēptōnes uarias i'
 cidit. libenterq; gl'atur i' infirmitatib;
 suis ut inhabitet in eo tūc. x'. hie p-
 fecto cū paulo y syla int' carcis teneb's
 ymnizat: & cū psalmista dno decācat
 Tu es in refugiu a pressura q' cecidit
 me. exultatio mea. **L**auit plagas eoz
 y baptizat' est ipē. **P**ulchra rerū uarie-
 tas. qb; plagas uuln' lauit. p' eos cōdidit.
 adapiens & i' sinuans qā xpm oportuit
 pati y resurgē amocuius. qā hie ē xpc
 i'ho. **V**trūq; parit' de sēptis insinuabat
 qā y xpm pati & resurgē oportet. & hec
 eade passio ac resurrectio ad nullū ali-
 um qm ad ihm nazarenū p'neret
 rat aut' qda iudey sic & hodie sunt
 ita pfidi. ut cū a' passionē ac resurrec-
 tionē sēptis insertā negare n' possit.
 hec tam ad ihm p'ne negent. magiq;
 expectare. qm ihm xpm credē uelit.
Q idō paul' n' in xpi mystia pdicabat.

sed et in x̄ ihu sum̄mata docebat. **E**t de
colitib; ḡntilib; q; multitudo magna: id
ē de his q; ḡntile ritū iudaismo mu-
tauerunt. & de his q; oīno ḡntiles pm̄se-
rant. multi ad x̄pm̄ confluebat. **S**i autē
erāt nobiliores eoz. q; s̄t thessalonice.
nūmi nobilitatē dicē: q̄a ubū audiendo
scrūtādoq; īsticūnt. **Q**uidā autē epicu-
rei & stoyci phylosophi disserebat cū eo.
p̄p̄cūrei p̄ceptozis sui tarditatē secuti.
felicitatē hōis in sola corp̄is uoluptate:
stoyci ū ī sola animi uirtute posuerūt. **Q**u-
int se q̄dē dissidētē. apl̄m̄ tam̄ unani-
mit̄ ip̄ugnāt: eo qd̄ hōiem sic̄ ex aīa
& corp̄e subsistē. ita ī utiq; docēt beatū
ēē debē: s; hoc nec t̄p̄r̄ p̄senti. nec uirtu-
te humana. s; gr̄a d̄i p̄ ih̄m̄ x̄pm̄ īresur-
rectiōis gl̄a p̄ficiendū. **Q**uod uult semi-
nūbi hic dicē. **R**ecte seminūbius
id ē sp̄m̄oloḡ uocat: q̄a sem̄ est ubū d̄i.
& ip̄e dicē. Si nos uob̄ sp̄ualia seminauim̄.
nūeni arā in q̄ sc̄ptū erat: ignoto deo
Not̄ ī iudea d̄s: s; n̄ recepit̄. Ignot̄ ī acha-
ia d̄r. q̄m̄uis p̄ multa q̄sit̄. **E**t idō qui
ignorat ignorabit̄: q; p̄uaricat̄ & dēp̄na-
bit̄. **N**eut̄ īmunel̄ aculpa: s; excusabili-
ores q; fidē n̄ obtulē. & q̄m̄ nesciebat. q̄m̄
q; man̄ ī tūle & q̄m̄ sciebat. **O**s q; fecit
mūdu. oīa q; meo s̄t: hic celi & t̄re cū
sit d̄ns n̄ īmanusc̄is tēpl̄is īhabitat. **Y**e.
Ordō diligēt̄r apl̄ice disputōis ē int̄-
end̄: quā ita ap̄d̄ ḡntiles t̄ctat̄ seriem
format. ut p̄mo unū d̄m̄ auctozē m̄di-
oīumq; ēē doceat. ī q̄ uiuim̄. mouem̄ &
sum̄: ut n̄ solū p̄t̄ m̄n̄ia luci & uitē

uerū etiā p̄pter cognationē q̄ndā
gen̄is diligendū ostendat: deinde
opinionē illā que ē de ydolis. apta
ratione uincat: qd̄ totū mūdi con-
ditore & d̄ns templis n̄ possit īcludi
saceris. qd̄ om̄is beneficij largitor
sanguine n̄ exeat uictimaz: qd̄ ho-
minū demq; creator. & gubernator
omniū n̄ possit hominū manu
creari. qd̄ postremo d̄s ad cuius ho-
mo factus ē imaginē. non debeat
metallis estimari similis. erroris
remediū docens ēē studiū penitē-
di. **N**ā si ap̄mo destrūe uolūisset
cerimonia ydolorū: aures gentium
respūissent. **C**ū ḡ unū d̄m̄ ēē per-
suaderet. tē iudicio ei astruxit p̄
ap̄m̄ salutē nob̄is datā. magis tam̄
eū hominē quā d̄m̄ nūcipans:
incipiensq; ab illis que gessit ī cor-
pore. & ea diuina describens. ut
plus quā homo uidetur. uictam
unū morte mortē. mortūiq; ab in-
feris resuscitatū. **P**aulatim enim
fides crescit: ut cū supra hominē
fuisse uidetur. d̄s esse crederetur.
Quid enim int̄est quo q̄sq; credat
ordine. **N**on in p̄ncipis p̄fecta
querunt: s; de unicis ad ea que s̄t
p̄ueniunt. **I**n ip̄so enim uiuim̄
mouem̄. et sum̄. **H**ic uersus
quia difficilis intellectu est: bea-
ti augustini episcopi debet
uerbis exponi. **O**stendit inquit
apostolus deum in his que

creavit. indefinenter operari. **H**ec enim
 tanquam substantia eius sic in illo
 sumus. quemadmodum dictum est. quod
 habeat vitam in semetipso. et utique cum
 aliud sumus quam ipse. non ob aliud in
 illo sumus. nisi quia id operatur. et hoc est
 opus eius quo continet omnia. et quod
 eius sapientia pretendit a fine usque ad
 finem fortiter. et disponit omnia suaviter.
Per quam dispositionem. in illo vivimus.
 et movemur et sumus. **U**nde colligitur.
 quod si hoc opus suum rebus subtrahere
 rit. nec vivemus. nec movebimur. nec
 erimus. **E**t paulo post. **H**ec enim inquit
 celum et terra et omnia que in eis sunt.
 universa scilicet spiritualis corporalisque crea-
 tura in se ipsa manet. et utique in illo
 de quo dictum est. in illo enim vivimus.
 et movemur et sumus. quia et si
 unaqueque pars potest esse in toto cu-
 ius pars est. ipsum tamen totum non est.
 nisi in illo aquo conditum est. **I**dem alibi.
 hoc inquit si secundum corpus diceret
 apostolus. etiam de isto corporeo mundo pos-
 set intelligi. **N**am et in illo secundum
 corpus vivimus. et movemur. et sumus.
Unde secundum mentem que facta
 est ad eius imaginem debet hoc ac-
 cipi. excellentiore quodam eodemque non
 visibili sed intelligibili modo. **N**am quod
 non est in ipso. de quo divine scriptura
 est. quoniam ex ipso. et per ipsum. et in ipso sunt
 omnia. **S**icut et quidam vestrum po-
 terant dixerunt. **H**oc est quod alibi dicitur.
 nichil iudicavi me scire inter vos. nisi

55
55

christum ipsum. et hunc crucifixum. **H**is
 enim que prophetarum fidem non recipie-
 bant. non moysi. non ysaię. vel alicuius
 prophetarum. sed auctorum suorum loqui-
 tur testimonium. versus uiderunt ara-
 ti decantantes. et de falsis ipsorum quibus
 contradicere non poterant. sua uerba confir-
 mans. **M**agne quippe scientie est. da-
 re in tempe seruis cibaria. et audi-
 entium considerare personas. **I**n ipso
 enim et genitum sumus. **G**enitum
 rectissime dicimus dei. non ex eius na-
 tura edita. sed spiritu illius et uoluntarie
 creati. et adoptiue recreati. **I**n quibus
 et dionysius ariopagita. **H**ic est diony-
 sius. qui post episcopatus ordinatus. corin-
 thiorum gloriose rexit ecclesiam. multa
 que ad utilitatem ecclesie pertinentia que
 hactenus manent. ingenium suum uoluntaria
 reliquit. cognomen a loco cui preerat
 accipiens. Ariopagos est enim athenarum
 curia. nomen a Marte trahens. **S**iquidem
 grece Mars. Arios. uilla dicitur pagus. **E**t
 quod precepisset claudius. discedere a
 roma omnes iudeos. **H**oc iosephus nono
 claudii anno factum narrat. **S**uetonium
 autem hystoricus. hoc in refert. **C**laudius
 iudeos impulsore christo assidue tu-
 multuantes. roma expulit. **Q**uod u-
 trum contra christum tumultuantes iude-
 os coerceri et comprimere iussit. an e-
 tiam christianos simul uelut cognate
 religionis homines uoluerit expelli.
 nequaquam discernit. **E**rant autem
 scenofactorie artis. **Q**uasi exules in

55

55

55

55

55 XVIII

terra et pegrini? tentoria sibi quib;
in uia utant? edificant. Scene enim
grece tabernacla dicunt? ethymolo
giam ab obumbrando ducentia. apd
quos umbra sceca dicit. Scene u uel
scenomata quasi umbracula sonat?
que sagis laneis ul' lineis aut cilici
nis. siue ex arborz frondib? aut uir
gultis ueteres coponebat. **H**ystice
autē sicut petrus piscando
nos a fluctib; seclī p retia fi
dei extrahit? ita paulus umbracula
ptectionis erigendo. ab umbre nos ē
minū. ab ardore temptationū. et a
uentis insidiarū. uerbo factis q; de
fendit. Secunt? in hoc loco duo uers?
in greco? qui in quibdam nr̄is codi
cibus n̄ habentur. **D**isputabat p
omne sabbatū? suadebatq; iudeis et
grecis. **A**c deinde qd utriq; codices
habēt adiungit. **C**um uenisset au
tem a macedonia sylvas & timotheus?
& cetā. **Q**ui s̄ totonderat in cencri
caput? habebat enī uotū. **C**encre
portus est corinthi. ubi nauim ascen
sur? caput ex uoto totondit. **H**am
uxta legem moysi. qui se deo uoue
runt comā nutrire quādiu naza
rei fieri uelint? et postea eam ton
dere. atq; iubebantur igni tradere
hec q̄ fecit paulus? n̄ quidem obli
tus quid de oblatione legis cū cete
ris apl̄is iherosolimis statuerat? s;
ne scandalizarent? qui ex iudeis cre
diderāt. simulauit se iudeum ut

iudeos lucrifaceret. **Q**uidam codice
plurali nuō habent? totonderē ca
put & habebant uotū. id? priscilla
et aquila. **S**; egregy doctores ecclesie.
iheronim? & augustin? in suis utq;
epystolis et singulari nuō ponūt.
et de paulo interpretant. **P**onit e
nim ita iheronimus. **f**ratrib; uale
dicens nauigauit syriā. & cum eo
priscilla et aquila. et totondit s̄
in cencri caput. uotū enim habu
erat. **P**rofectus est ab epheso. & descen
dens cesaream. ascendit et salutauit
eccliam. **C**esaream capadocie metropo
lim dicit. **T**otondū enim in syriā phe
nicis aduenerāt. **H**ec quondam a mo
sue filio iapheth mazaca dicta. post
a cesare augusto cesāree nom̄ acce
pit. **Q**ui cum uenisset. contulit mul
tum his qui crediderant. **V**ehemen
ter enim iudeos reuincebat. **A**lia
translatio habet. p̄fuit multū cre
dentib; p gratiā. **H**oc est q̄ qd eisdē
achays — apl̄s scribit. ego planta
ui apollo rigauit. **D**ixitq; ad eos.
Si spiritū sanctū accepistis creden
tes. **H**oc est si post baptisma man
impositionē qua sp̄c sanctus dari
solet accepistis. **I**ohannes baptiza
uit baptismo penitentie. **N**on hoc
baptisma inquit remissionē pecca
toy donare? s; penitentiā tantum
potuit docē. **H**am sicut signū cir
cūcisionis signaculū in patriarchi
fidei quā gerebāt exiterat? ita &

hoc lauacrum penitentis populi quasi singulare
 signaculum sue deuotionis accepit. quod tamen
 ipsum figurat et christi baptisma quod remissio
 daret ostendit. **H**is auditis. baptiza-
 ti sunt in nomine domini ihesu. **Q**uestio ebraica ue-
 nitur: si illi qui pignoratiam forte a non
 baptizati sunt; tamen recte fidei aliquibus bap-
 tizati sunt. baptizari debeant. Quia hoc
 capitulum exposita reor. Quod enim differt
 utrum tunc ante uicium baptismi. an tunc
 sine successione eiusdem quibus baptizet. cum
 tempore iohannis eos quasi in fide et uoce. et licet
 uentum baptizauerat. uicium baptizandos
 esse predicauerat dicit: ego baptizo uos aqua.
 ille uos baptizabit in spiritu sancto. Si enim
 tunc talibus ad remedium sola communio
 corporis et sanguinis. et ut quidam dog-
 matizant sufficere potuissent. et tunc
 neque opus esset; a. et discipulis baptizari.
 quasi iohannis aqua baptizauerat; tantum co-
 poris et sanguinis eius participatioe co-
Erant autem omnes uiri fere duodecim. et e-
 runt iudicia dei abyssus multa. **L**ex
 asia nup nec apostolorum institutioe dig-
 na: tunc et apostolico facti numero. et propheta
 est munus sublimata. **N**otandum
 quod spiritus sanctus. et hic in duodecim discipulis
 et super in. c. xx. qui est duodenarius
 numerus decies ducit. aduentus sui
 signa monstrauit. illud in iherosolymis. hoc
 in epheso que est ciuitas gentium. edo ut
 ostendat se siue de iudeis seu de gen-
 tibus; edat quos. eos tamen qui unitati
 ecclesie catholice atque apostolice communi-
 cent imple. **E**emptauerunt autem quidam

et de circumcisis iudeis excoeristis. e-
 fert iosephus regem salomonem excoer-
 tasse. suaque gente docuisse modo excoer-
 cismi id est ad iuramentum: quibus; imundi
 spiritus expulsi ab homine uicium reuer-
 ti non sunt ausi. **H**ic autem hoc uicium etiam per
 reprobos. ob contempnitionem eorum quod faciunt.
 uel ob utilitatem eorum quod uident. et audiunt
 ut licet homines despiciant signa faci-
 entes. tamen honorent deum ad cuius inuoca-
 tionem fiunt tanta miracula. **E**rat autem
 cunda seephe iudaei principis sacerdotum. vii.
 filii qui hoc faciebant. **M**elius iuxta grecum
 legitur: erat autem eadem seephe. **Q**uoniam ergo ipse
 sathanas transfiguratus se uelut angulum luce
 ministris quibus; suos eadem similitudine colora-
 re non timet. **V**nde quia septenario numero so-
 let spiritus sancti designari in quibus figura. et dominus
 post resurrectionem cum vii. discipulis epistolam.
 et vii. fratres ad coenaculum spiritu sancto baptizandum
 euglizati uenit. filii seephe quasi spiritus
 malos expulsuri septenario numero cen-
 sent. quia non credendo sed temptando christum et
 apostolorum nomen inuocant. non ad deum tamen uerum
 ab ipis demonibus; subdole falsitate et as-
 tutie miris contempnant. **Q**ui bene filii
 seephe dicitur. qui in tempta uulpecla clama-
Hoc animal doli et astutie sagacissimum
 iudeos gentiles et hereticos ecclesie dei semp-
 in sistantes et quasi garrula uoce prestrepentes
 ostendit. de quibus; eisdem ecclesie custodibus;
 impletur. **C**apite nobis uulpes pusillas que
 demoluntur uineas. **I**hm noui et pau-
 lū scio. **D**e hoc insu dicit arator. **C**ognos-
 ce furorem gentis inimica tuum demonem reg-
 nare faceret quoniam uenisse negas atque hoc

T
N

quincis q̄ stimulantē rurs. **M**ulti autē
erhis q̄ fūant curiosa sectati. & tulerūt
lib̄s. & ceta. **C**uriosa diē. magicę artis
ī dūstā. cui sectatores mīto suos lib̄s
ī cendē magno licet p̄cio estimatō. q̄n
ip̄os q̄b; seruiēt demonē ih̄m xp̄m
& ap̄los ei uident honorare. **I**nueniunt
pecuniā denarioꝝ quinq̄ginta milium.
& debitorib; ī eūglo sub quinq̄genario &
quingentario denarioꝝ numō debita
laxant. ēdo q̄a corporis q̄nq; sensib;
subsistētē ih̄ac utra decalogi māda
ta t̄ns̄ḡdīm. Hic autē p̄t enormitatem
magici scelis millenari adiect̄ ē nume
rus. **A**lt̄. Quinq̄genari sepe numer̄
refer̄t ad penitentiā remissionēq; pec
catoꝝ. un̄ quinq̄gesim̄ penitentię psal
m̄. & quinq̄gesim̄ remissionis ē annus.
utens autē macedoniā duos ex minist
trantib; s̄. & ceta. **P**remisit discipulos ad p̄
parandas elemosinas q̄s iherosolimā
erat allatus: ne cū ip̄e uenire tē col
lecty fierēt. **D**emetrius enī q̄dam noīe
argūtarī. & c. **D**emetrius iste q̄ uia d̄ni
turbare nitit̄: nom̄ ip̄um exequitur.
Int̄p̄t̄ enī nimium p̄sequit̄. **V**n̄ sequit̄
templa q̄ dianę facit: n̄ alio q̄m argenti
metallo edificat. **A**rgūto enī in sc̄pt̄is
eloq̄ū sic auro sens̄ indicari solet: et
gentilis ūsucia religionē suā n̄ ulla
sens̄ ratioē. s; nudo sermōis nitore
solet astruē. **N**on solū hec p̄c̄tabit̄
nob̄ ī redargutionē uenire & c. id est
n̄ solū opa m̄a uana nec m̄cede dig
na redarguent̄: uerū religio q̄q; m̄a

dehonestabit̄. si pauli doctrina p̄
ualuit. ydola d̄os n̄ esse. & mira
gentiliū stulticia q̄ illos colere nō
erubescēt q̄s ab homine ostrui uel
destrui posse cognoscēt. **E**t excla
mauunt dicētes. **M**agna diana
ephesioꝝ. **Q**m̄ demetrius pitinā
diē dianā: illi cōtrario magnā
ē mutant. **E**t impetū faciunt
uno animo ī theatrū. **T**heatrū
locus ē semicirculi figurā habens:
ī q̄ stantes ppli ludos scenicas int̄
spectabat. **V**n̄ & a spectaclo grece
theat̄ nom̄ accepit. **I**taq; sic arator
ait. n̄ alio decuit causas int̄ q;
dianę lasciuos t̄tare foro: caput
area turpis & c̄ly deformis opus.
& p̄fect̄ est ut uar̄ ī macedoniā. **C**ū
autē pambulass; partes illas & exho
tatus eō fuisse: multo sermone.
uenit ad gr̄ciā. **G**recia ē p̄uincia a
chaie: q̄m gr̄ci helladā uocāt. **D**e
m̄q; ubi latini codices gr̄cos ul̄ ad
distinctionem iudeoꝝ gentiles habent:
ibi gr̄ci exemplar hellenā & hellenis
tas sc̄bit̄. **A**d h̄ac ḡ p̄t macedoniā
ueni paul̄: q̄a p̄posuit ut sup̄dictū
ē t̄sire a macedonia & achaia. **I**re
ierosolimā. **N**una autē salbi cū que
missem̄ ad fr̄gndū panē & c. id ē die
d̄nico q̄ ē p̄m̄ a salbi cū admythia ce
leb̄nda & ḡgati essem̄. **P**roxit̄q; ser
monē usq; ī mediā noctē. **S**rāt autē
lampades copiose ī cenaclo. **P**ossum̄
hic allegorice dicē. q̄a cenaclo sit
altitudo sp̄ualiu carnisatiū: nar
obscuritas sc̄pt̄ay: lampadu copia.
sectoꝝ expositio dictoꝝ: dies d̄nica.
recordatio uel dominice uel

nostrę resurrectionis. & spūalem am-
 monē doctorem. ut si quando dulce
 dine resurrectionis. & uite uenture
 gaudijs illectus auditores suos ad uir-
 tutū summa puocauit. ac pluri⁹ dis-
 putando secreta quelibet scriptā-
 rū attigerit. mox eadem prop̄ in-
 firmos auditores. lampade plane
 expositiois illustret. Sicut apls cū
 diceret. abraham duos filios habuis-
 se. unū de ancilla & alterū de libera-
 mox explanando subiunxit. hec au-
 tem sunt duo testamta. i. cęt. **S**e-
 dens autē quidā adolescens noīe eu-
 tyceus sup fenestrā. **E**utyceus hebra-
 ice. amens int̄pretatur. grece ū dī-
 fortunatus. quoz unū ei qui p ado-
 lescentie uoluptatē de uirtutū cul-
 mine ceciderit. alterū ei qui p cōdes-
 censionē predicatoris ad uirtutum
 sūma redierit congruit. **E**t duct⁹
 somno cecidit de tertio cenaculo de-
 orsi. & c̄. **I**nt̄ uerba predicatiois
 occurrit occasio curationis. ut dul-
 cedine miraculi. et doctrine sermo
 firmet̄. & uigiliarū labor arceat̄. &
 memoria magist̄ iam discessuri a-
 tius mentib; infingat̄. **T**ria ū cēna-
 cula in quoz suppremo paulus dis-
 putat. fides. spes. & karitas sunt.
 maiō autē hīs karitas. quā siq̄s
 p ignauā deseruerit. et int̄ uoce^s
 apostoli dormire n̄ timuit. iā
 inter mortuos cōputabit̄. **C**ū enī
 in uno offenderit. factus ē omni

um reus. **A**dquē cum descendis-
 set paulus. incubuit sup eum.
Qd descendit. incubit. complex-
 tit̄. hoc est qd ipse dicit. filioli me-
 i q̄s utrū parturio. donec formet̄
 xp̄e in uobis. **O**perosior enim ē re-
 suscitatio eoz qui p negligentia q̄.
 qui p infirmitatē peccant. & hec p
 eutyceū. illa p tabitam quā petrus
 resuscitauit exprimitur. **E**t ideo il-
 la undiebus infirmata morit̄. hie me-
 dia nocte cadit. & morit̄. **I**lla post
 mortē lota in cenaculo ponitur. hic
 tertio cenaculo lapsus deorsū. mor-
 tuus iugēt̄. **I**ste p̄sente & docente.
 illa absente magistro. **A**d hūc pau-
 lus descendit. ad illam petri susci-
 tā⁹ ascendit. **I**lla in gruiso petro re-
 sedit. hie nocte media defunctus.
 tandem mane resurgit. & iusticie
 sole afflante rediuuius inducit̄.
Festinabat enī si possibile sibi esset.
 ut — diē pentecosten faceret ihero-
 solimus. **P**receptū quidē legis erat.
 ut om̄s iudei ter in anno. idest tem-
 pe pasche. pentecosten. & scenophege
 iherosolimam cōueniret. **S**ed aposto-
 lus ruptis seculi nexib⁹ diem quin-
 quagesime. hoc ē remissionis & sp̄e
 sancti agere festinat. **V**ocauit ma-
 iores natū ecclie. **P**ro maiorib⁹ na-
 tu. in greco presbiteros habet. **N**i-
 si qd sp̄e sanctus p om̄s ciuitates
 prestatetur m̄. **C**um dicit p ciuita-
 tes. apte ostendit qd ea que s̄ futā

ss
 ss
 ss
 ss
 ss
 ss

ss
 ss

J

ss
 ss

ss
 s
 ss
 ss

erant. non sibi s; alijs de se reuelata
cognouit. ex quib; erat ppha agab?
necñ et illi discipuli qui huc in ty
ro consistentē monebant p spiritū.
ne ascenderet iherosolimam. **D**icēs.
qm̄ uincula & tribulationes me
manent. **I**n iherosolimis. ut ubi a
aliquando psequēbat eccliam. ibi
nē p eccleie pace decerāt. **N**ec facio
animam meam p̄ciosiorem qm̄ me
Animā dicit ipsam uitā in corpore
tempalem. quam p̄ minimo ducit.
qui in alia uitā gaudiū prestola
tur et̄num. **Q**uia mundus sū a
sanguine omniū uestriū. **E**osē a
sanguine primoz mundiū credi
dit. quo feriendis eoz uitis n̄ pe
perit. **I**n q̄ uos sp̄c sc̄s posuit e
p̄scopos. **O**xerat sup̄ presbite
ros ephesi miletū uocatos. q̄s nē
ep̄os. idē sup̄inspectores nominat.
Non enī unā ciuitas plures ep̄os
habere potuit. s; eosdem presbite
ros ut uere sac̄dotes sub noīe ep̄oz
significat. **C**oniunct⁹ est enī grad⁹
et in multis pene simillimus. **R**e
gere eccliam dei. quā acquisiuit
sanguine suo. **N**on dubitat sangui
nem dei dicere. prop̄t unionē p̄so
ne in duab; naturis eiusdē dñi ih̄u
xpi. prop̄t quā & dictū est. filius
hominis. qui est in celo. **C**esset ḡ nes
torius filium hominis a filio dei se
parare. & duos s̄ facē xp̄os. **E**t ex
uobis ipsis surgent uiri loquentē

puerfa. **D**e hisdē & iohes. de nobis
inquit exierūt. s; n̄ erant ex nob.
Qm̄ p̄ triennū nocte & die n̄ ces
savi. cū lacrimis monēs unūquem
q; uestriū. **H**oc pulchre et breuit
exponit arator. **Q**ui canit eccleie tā
dogmata. sepius edit. hystoricum
morale sonans. typicūq; uolumen.
hinc iudea uacās. sterilis q; d̄r arbor.
expectata t̄b; fructū n̄ attulit an
nis. **O**m̄ia ostendi uobis. **I**dē nō
solum doctrine int̄ pressuras & la
cimas insistendū. uerū ne q̄s infir
moz grauet̄ manib; eē laborandū.
Hoc ē enī quod dictū ē. **E**t quodcū
q; superogaueris. ego cū rediero no
dam t̄. euuangelium uidē p̄dicare.
& ex euuangelio sumpt⁹ non querē.
Beatus ē magis dare. qm̄ accipere.
Non illis q̄ relictis om̄ib; secuti sunt
dñm. diuites etiā elemosinario pre
ponit. s; illos quāmaxime glorifi
cat. q̄ cunctis que possident simul
renuntiat. nichilomin⁹ laborāt
manib; suis opando qd̄ bonū ē. ut
habeāt unde tribuant necessitatē
patientī. **P**rofecti ibam⁹ deducen
tib⁹ nos omnib; cū uxorb; & filijs.
& cet. **I**mpleta ē ppha. que eccleie
canēs ait. **F**ilie tyri in munerib; u.
t. dep̄. om̄. di. ple. & cetā usq; in fi
nem psalimi. **N**ulla enī ciuitas maio
ri dulcedine apostolū suscepit. tenu
it. & dimisit. **D**enuq; hodieq; monst
tur loc⁹ in arenis. ubi parit̄ orabāt.

Supervenit quidam a iudea propheta. **A**iudea dicitur quia cesarea inquit morabantur. ad regionem samarie pertinet in confinio fenicis. & palestine sita. **H**ec dicit spiritus sanctus: iurum cuius est zona hec. sic alligabunt iudei in iherusalem. **P**rophetas veteres imitatur qui dicere solebant. hec dicit dominus: quia spiritus sanctus aque ut pater et filius dominus et deus est. nec eorum separari operatio potest. quorum natura et voluntas una est. Unde et supra legimus dixit spiritus sanctus: segregate michi barnaban & saulum in opere ad quod assumpsi eos. id est apostolatum. Et ipse paulus scribit. Paulus apostolus. non ab hominibus neque per hominem: sed per ihesum christum & deum patrem. **H**ec diximus: ne quis forte iuxta macedonium spiritum sanctum esse creaturam. aut minoris auctoritatis quam patrem vel filium credat. **S**equenti autem die introibat paulus nobiscum ad iacobum. **I**acobus iste frater domini. id est marie sororis matris domini. cuius iohannes evangelista meminit. filius fuit: qui post passionem domini statim ab apostolis episcopus ordinatus. triginta annis iherosolime regit ecclesiam. id est usque ad septimum neronis annum. **C**um enim iudei quod maxime querebant. paulum occidere non possent: mox ut festus mortuus est necdumque albinus in provinciam venisset. uertere manus in iacobum. qui iuxta templum ubi & precipi-

tatus fuerat sepultus est. **A**udierunt autem de te: quia discessionem doceas a moyses eorum qui pergentes sunt iudeorum. et cetera. **I**dest quia per doctrinam. et uelut sacrilega nec deo mandante conscripta dampnari dicas: que per moysen patribus fuisse ministrata. **H**oc enim de paulo iactauerunt. non illi qui intelligebant quo animo aiudeis fidelibus obseruari te ista debuerit: propter commendanda scilicet auctoritatem diuinam & sacramentorum illorum prophetiam sanctitatem. non propter adipiscendam salutem. que iam in christo reuelata per baptismi sacramentum ministrabat. Et illi hoc de paulo sperarunt. qui sic ea uolebant obseruari tanquam sine his in euangelio salus esse credentibus non possit. **I**psium enim senserunt uehementissimum gratie predicatorem: & intentioni eorum maxime aduersa docentem. non per illa hominem iustificari. sed per gratiam ihesu christi. cuius preiudicate causa. ille umbra in lege mandata fuit: et ideo illi inuidiam & persecutionem concitare molientes. tanquam inimicum legis mandatorumque diuinorum criminabantur. **C**uius false eminationis inuidiam congruentius deuitare non possent. quam ut ea ipse celebraret que dampnare tanquam sacrilega putabat: atque ita ostenderet. nec iudeos te ab eis tanquam nefariis prohibendos. non gentiles ad ea tanquam ad necessaria compellendos. **N**am si reuera sic ea reprobata-

ss
ss

ret quemadmodū de illo auditū erat.
et ideo celebranda suscipet ut actioē
simulata suā possit occultare sen-
tentiā. non ei diceret iacob? et sci-
ent omnes qm̄ que de te audierūt
falsa sunt. s; diceret. putabūt om̄s?
Presertim quia in ipsis iherosolimū
apostoli iam decreuerāt. ne quisqm̄
gentes cogeret iudicare. n̄ autem
decreuerant ut quisqm̄ tē iudeos
iudicare phiberet. quāuis etiam
ip̄s iam doctrina xp̄iana n̄ cogē-
ret. **D**um autē septē dies consumaren-
tur. **N**ondum consumati erāt hū di-
es. s; eoz cursus agebat et cōsumma-
tio spectabat. **V**nde et expressius ī
greco dicit. **C**um autē incipiebāt sep-
tem dies cōsummari. **A**liquin nō
potest stare sententia. quā ipse p̄t
quinq; dies aduentū sui in cesarea
dixit presidī. quia n̄ plus sūt dies
michi qm̄ duodecim ex quo ascen-
di adorare in iherlm̄. **S**i enim hū
septem & illis quinq; dieb; cōciliū
illius diem q̄ ipse phariseos & sa-
duceos dissociauerat. & illū quo se
iudei deuouerāt cum occisuros ad-
teceris. p̄culdubio plus qm̄ duode-
cim ibi repiunt esse dies. **H**ic ē
homo qui aduersus populum & le-
gem & locū hunc omnes ubiq; do-
cet. **Q**uia uidebāt noue gratie sec-
tatores. min⁹ cerimonias legis & tem-
pli sollempnia frequentare. tme-
bant sicut in eūgelio legit ne ue-

nirēt romani & tollerent eoz et
locū et gentē. **Q**ui dixit. **G**rece
nosti. **N**onne tu es egyptius. i. rel.
Egyptius enī quidam uenerat ad
iudeam. q̄ fidem sibi p̄phē magica
arte cōfiscens. ad triginta milia iu-
deoz cōgregauit. et ducēs eos p̄ de-
sertū. puenit ad montē oliueti. pa-
rat inde irruere iherosolimā. urbem
q; s; subiugare. **S** conatus eius p̄ue-
nit felix. moxq; cū armatis occur-
rens. egyptio quidem cū paucis fu-
gato. alius etiam pemptis. temere
cepta facile strinxit. **Q**uatuor
milia uiroz sicarioz. **N**on est de
hoc nuō satellitū inter tribunū
qui hec locut⁹ est. & iosephū q̄ de
egyptio scripsit habenda contuer-
sia. **P**otuit enī fieri ut p̄mo cum
paucis isde clam tyrannidem a-
gentib; adueniens. plures s; post-
ea publica fraude coniunxerit. **L**e-
gitur autē tempe felix. hoc gen⁹
surrexisse latronū. qui n̄ locorū
uel temporū abdita captantes.
s; sicas idē breues gladios manu
gestantes in ipsa luce diei popu-
lo p̄mixti. ceco adherentes uulnē
cruentabant. ut querelam mox
p̄ueniret et p̄cussor lateret. & si
quis cōmotus fuisset qd̄ in medio
urbis talia agerent. et hic pibat.
ita piculi metu uel dissimulatio-
ne facinoris. sicari non deprehen-
debat. **A** tarso cilicie n̄ ignote ei

ss
ss
ss

ss 4

uitatis municeps. **N**atus quidem a postolus in oppido galilee giscalit fuit: quo a romanis capto cum parentibus suis tarsu cilitie comigravit: a quibus ob studia legis missus iherosolimaos. agamaliēle uiro doctissimo sicut in sequentibus ipse memorat eruditus est. **N**on autem se ciuem sed municipem: a municipio. id est territorio eiusdem ciuitatis. in quo nutritus est appellat. **D**ictum est autem municipium: quod tantum munera. id est tributa debita uel munera reddat. **H**anc liberales et famosissime cause. et que ex principe proficiunt: ad dignitatem ciuitatum pertinet. **N**ec mirum si se tarsensem et non giscaliten dicat: cum dominus ipse in bethleem natus. non bethleemites sed nazarenus sit cognominatus. **V**ocem autem non audierunt eius qui loquebatur mecum. **S**uper de hac uisione narrat hystoria. quod comites illius staret stupefacti: audientes quidem uocem. neminem autem uidentes. **V**nde colligunt eos sonum confuse uocis: non autem discrimen audisse uerborum. **C**ociferantibus autem eis et precientibus uestimenta sua et puluerem iactantibus in aerem. **I**n domini passione sacerdos solus de throno exiliens uestimenta scindit: quia tunc sacerdotum uetus erat nouo mutandum. **H**unc uero quia post necem apostolorum tota simul gens erat regum gloria spolianda: cuncta indumenta percipiunt. et clamorem puluere mixtum

ad celum tollunt: iuxta quod psalmus ait. **S**upbia eorum qui te oderunt: ascendit semper. **E**go multa pecunia ciuitatem hanc consecutus sum. **A**lia editio manifestius quod dixerit insinuat. **D**ixit tribunus. **T**am facile te dicis ciuem romanum esse. **E**go enim scio: quanto pretio ciuitatem istam possedi. **E**t paulus. **E**go autem et natus sum: id est in hoc ego plus te romanus sum. quod non alibi natus romanum nomen emi: sed in ipsorum sum ciuitate progenitus. **P**ercutiet te deus paries dealbate. **N**on perturbatione animi commotus hoc dicit: sed utique propheta locutus est quia figurale illud pontificum quod erat in parietis dealbati similitudine compositum. percipiendum est: ac destruendum: cum iam uerum sacerdotum christi apostolis euangelium predicantibus aduenisset. **E**t inde est quod ait. **P**ercutiet te deus: non dixit percipiat: indicatio utique in hoc ipsi futurum significans: non optatio maledicentis. **Q**uam tranquillo animo hec diceret: sequenti responsione manifestat dicens. **N**esciebam fratres: quia princeps est sacerdotum. **N**am et si hunc uere nouerat in nouo testamento principem non esse sacerdotum: tamen erudies alios atque erga eos qui in potestate sunt modestius conuersari monens. ipse quoque hic uoluit temperare. **V**iri fratres ego phariseus sum et cetera. **S**icut unitas bonorum semper

ss
ss

ss *XVII.*
ss

ss
ss

H

utilis. sic maloz unitas semp e bo-
nus noxia. Vnde apostolus psecuto-
res suos dissociare satagit. ut qm
uniti cinxerāt. diuisi laxarent.

Sic mare rubrū quod solidū fili-
os isrl' artauerat. diuisū ab egypto
liberauit. Qd autē se filium
phariseoz. siue iuxta grecū filium
pharisei esse testat. hoc e qd su-
pra gloriat se ante pedes gamali-
el qui phariseus fuisse legitur. p-
phetas legem q; didicisse. Et de-
uouerūt se dicentes neq; manduca-
tuos neq; bibitos. donec occiderēt
paulum. Cum dñs dicat. beati q
esuriūt et sitiunt iusticiā. isti e-
contrario iniquitatem esuriūt. i san-
guinem adeo sitiūt. ut cibos etiā
corpi abdicent. donec iusti morte
satiēt. S; non est sapientia. n̄ est
prudētia. non e consiliū contra
dñm. Nam et sup paulus hostias li-
cet obtulerit. caput raserit. iudi-
pedalia exercuerit. iudeis fact' sit
iudeus. uincula tam que predic-
ta erant n̄ euasit. et hic isti quao-
uis cōcilia cogant. se deuouerint.
insidias tendant. seruat tamen
apostolus. ut et rome sicut ei dic-
tum erat xpo testimoniu reddat.

Et auctorem seditionis secte nazare-
noz. Illo quidem tempe xpiani
p obpbrio nazareni uocabant. post
ea uero int iudeos surrexit here-
sis que dicta e nazarenoz. qui in

xpm credūt filiū dei natū de uir-
gine maria. et eū dicunt eē q sub
pontio pilato & passus e et resur-
rexit. in quē nos credim? S; dum
uolūt & iudei eē et xpiani. nec iu-
dei sūt nec xpiani. Quem et ap-
prehendim? a quo poteris ipse iudi-
cans de omnib; istis cognoscē. In
hoc loco quidā nr̄i codices aliquot
uers' minus habent. qui in greco i-
ta legunt. Quē et apprehendim? et
secundū nr̄am legem uolum' iu-
dicare. Transiens autem lysia tri-
bun' cum multa vi de manib; nr̄is
eduxit. iubens accusatores ei ueni-
re ante te. quo possis ipse iudicās
de omnib; istis cognoscere. & cet

Confiteor autē et hoc t. quod secun-
dum sectā quam dicūt heresim. sic
deseruo pato deo meo. Melius legi-
tur in greco. qd secundū uia qm
dicūt heresim. sic deseruo patri
deo meo. Que enī consequentia est.
eū qui grece locut' est dicē. secun-
dum sectā qm dicunt heresim.
cū idem latine secta. qd heresis
grece significet. S; ait. sic deser-
uio patri deo. secundū illā uult
uam qm increduli heresim. idē
sectā nuncupāt. quasi magis ha-
beat p̄natiā que liber sectandi.
quā industriā recta dinoscendi. Qui-
dam autē ex asia iudei. Lunge ad
supiora. idē. hū sunt q me inuene-
runt in templo. Biennio autem

expleto: accepit successorē felix
portū festum. **B**iennū dicit
conuersationis pauli in cesarea: nō
autem p̄sidatus felix. **D**ictum ē
enī supra. qđ multis annis genti
illi fuerit iudex. p̄sertim cum
hystorie narrēt secundo neronis
anno. nullū romā apostolū. clau-
diū ū cesarem eo tempe qđ agrip-
pam filiū herodis quem angelus
cesaree percussit iudeoy regem con-
stituerit. felicē quoq; totius p̄uin-
tie samarieq; et galilee. et regiois
que dī trans iordanem p̄curatorē
misisse. **N**emo potest me illis do-
nare. cesarem appello. **Q**đ appel-
lat cesarē et romam ire festinat.
ideo facit ut p̄dicationi diutius
insisteret. cūq; multis hinc creden-
tib; atq; omnib; coronatis iret ad
xp̄m. **A**grippa rex & bernice. de-
scenderunt cesaream. **A**grippa hic
qui cū sorore uenit cesaream filius
est ut dixi herodis agrippe quē ab
angelo sup̄ legimus interfectū. qđ
usq; ad subuersionē iherosolimoꝝ
regnū iudee tenuit. semp̄ roma-
nis amicus. et ab omī illa iudeoy
seditione tutissim;. **D**e omnib;
quib; accusor a iudeis rex agrip-
pa. **E**stimo me beatū apud te. cum s̄
defensur; me hodie. **H**unc ūsum
alia editio sic transtulit. **E**stimo
meipsū beatum apud te. incipies
rationē reddere hodie. **Q**ui ascō

171
iberonimo quodā loco cū sua expo-
sitione sic positus ē. **D**e omnib; qđ
bus accusor a iudeis o rex agrip-
pa estimo me beatū cum apud
te hodie sim defendend;. qui pre-
cipue nosti cunctas que in iude-
is sūt consuetudines et questio-
nes. **L**egerat enī illud ysaię. **B**eat;
qui in aures loquitur audientis. et
nouerat tantū orationis uerba
p̄ficē. quantū iudicis prudentia
cognouisset. **E**t cū occiderent;. de-
tuli sententiā. **A**lia editio dicit.
occidendisq; eis detuli sententiaoy.
Id;. qualiter occiderent ipsaoy sen-
tentiā dedi. **F**estus magna uo-
ce dixit. **I**nsanus paulę. **I**nsanie
deputabat qđ homo uinculat; loco
defendendi accepto. n̄ de calumnia
qua p̄mebat; exterius s; de consci-
entia qua intus gl̄abat; sermonē
faceret. atq; omnia reuelatiois qđ
de p̄secutore in apostolū mutatu;
erat. miracula p̄currēt. s; et dispen-
satione nr̄i redemptoris ostensa.
de resurrectione mortuoy concio-
nantis habitu impetu; disleret.
Reuera autē sicut stulta amen-
tia ē qua filius p̄digus patrē de-
serens porcos pauit. ita et spiri-
tualis. id;. uera am̄tia est de qua a-
postolus ait. siue enim m̄te excedi-
mus deo. siue sobry sum; uobis.
et in cui; comparatione psalmista
canit. beatus uir cui; est nom̄

55

55

55

55

xy.

dm. sp. q. n. ref. iuan. r. isan. falsa.
Credis agrippa rex iudaeis? Scio quia
credis. Non hec adulando ut qui-
dam putant: sed uere profatur. A-
grippa enim ut pote iudeorum ritu
et legibus imbutus credebat uera
locutos esse prophetas: sed ad quem eadem
ueritas pertingeret. id est dominum
christum ut perfidus nesciebat: quam-
uis in contione quadam cum iudeis
habita dixisse legat. Si de religio-
nis auxilio presumis. cum orbem iam
romanum ihesu discipuli repleuerunt:
aut sine dei nutu putamus illam
crescere religionem? Et cum multis
diebus tarde nauigarem: et uix de-
uenissem contra chium. Melius
legit contra enidum: que est insula
contra asiam. Centurio autem ma-
gis credebat nauclero et gubernatori.
Naucleros grece: latine nau-
cula dicitur. Misit se contra ipsam
uentus typhonicus. Alia transla-
tio latine dicit: uentus tempesti-
uus. Typhus enim grece: latine in-
flatio dicitur. Cumque arrepta esset
nauis. et non posset conari inuen-
tum: et cetera. Hec alia translatio ma-
nifestius edidit. Et arrepta nauis
cum non possent occurrere uento: com-
modata nauis flatibus colligere ue-
la cepunt. Tunc transcurramus
insulam que dicitur caude quam oc-
cupare non potuerunt: sed scapha
missa adiuuare cepunt nauem.

precingentes eam. Trahebant au-
tem et anchoras: timentes ne occi-
derent in syrtes. Ex quo ostendi-
tur quia funibus a medio latere na-
uis utrimque circa eiusdem antero-
ra demissis. anchoras cum quibus extra-
herent adiunxerunt: sicut et in nostro
id est britannico mari refrenande
nauis post tergum molaria saxa
subiungere solent. Hec enim ad re-
tardandum nauigium faciebant:
ne postero incursum syrtes inci-
deret. solo etiam auditu terribi-
les quod omnia ad se rapiant. Un-
de salustius. illis nomine attractu dicit
impositum. Potuerunt uix obtinere
scapham: qua sublata adiutoris
utebantur. Scapha siue catafascos
est nauicula leuis ex uimine facta.
crudoque corio contexta. Dicta autem
grece a contemplando: quod tali nauis
ut piratarum nauigio terras et lit-
tora prospicere soleant. Hanc ergo cum
peradiuuanda nauis maiori deposu-
isset in mare: uix fluctu feruen-
te potuerunt ne laberent obtinere.
Summisso uase sic ferebantur.
Alia translatio sic ponit. Timentes
quod ne in syrtem exciderent: larantes
antennam ita ferebantur. Astuit e-
nim in hac nocte angelus dei. Non
seipsum hec dicendo iactabat: sed illos
ad fidem puocabat. Nam et ideo
pelagus turbari premissum est: ut
et per id quod auditus non est. et per id quod

audire ē spūalis in paulo grā pandet

Nisi hi in nauī māserint: uos salui fieri n̄ potestis. **Q**uia in piclo naufragy magi nautarū scīa qui erāt gnari maris q̄ militū arma pdesse ualebāt: idō leui ferebat schaphā quā nauitas excide. **E**t cū lux iciperet fieri: rogabat paul' omīs sumē cibū.

Pulcherrimū in hoc loco allegorie patet sens: cū paul' eos q̄s de naufragio saluari pmisit cibū sumē sua sit: & q̄ nocte media q̄tuor anchorū int' unda ipet' regebant. cetera die t're sinū ascendit: q̄a null' hui' scīi tēpestates nisi q̄ pane uite pascat' euad. & q̄ in nocte t'blationū p'sentū sapie. fortitudini. tempantie & iusticie totis uirib; inuit'. max dñi auxilio choruscante. portū salutis quē quesierat o'seqt': ita dū taxat ut a scīi reb; expedit' flāmā solūm dilectionis qua pecc' calefaciat querat. **E**t leuato arthemone. scdo flatu tendebat ad lit'. **A**rtemo ē modicū uelū: dirigēde poti' nauis causā ḡndatū q̄m celeritatis. **E**t cū incidissem' in locū bitallasiū: impegerit nauē. **T**italassiū bimartimū dic: q̄a ḡci mare tallasan uocāt. Significat aut' lit' in mare p'tentū: eodemq; mari se diuidit' hinc inde cūdatū. **E**t pra quide fixa manebat immobilis: puppis ū soluebat' a uij maris. **I**deo nauis ista p'yt. q̄a n̄ leui cursu fluctib; suplapsa ē: s; ipso

172.
equoris fundo uolūter īfira partū solo retinet'. partū unda uerante cō fringit'. Talis ē pfecto cas' animi huic sclo dediti: qui cū mūdi desidia calcare neglexit. q̄a p'iam int'itōis t're fundit' infigit. totā opū sequit' & pagē curarū fluctib; soluit. **S**hui nauclē fragmētis q̄ euasere t'ra petunt: q̄a peuntū exemplis alij secauti. **C**ū o'gregass; aut' paul' sarmentoz multitudinē & imposuisset sup ignē. **E**gressus de mari apls ignem ip̄t' frig' accēdit: q̄a corda eoz q̄s uindis tempestatū exunit. amoi ardore calefacit. **S**armenta enī s̄ dicta quelibet exhortationū: q̄ ad accēdēda caritate ualētia. integritati decepta sc̄ptura. q̄si frondib; s̄ exarsa ramos. **V**iperā a calore cū possidit: inuasit manū ei'. q̄a sp̄c uniuersū flamina uititū de fidelū cordib; expuls'. doctozib; uirtutis uenena p'secutionū infundē mittit. quo manū sauciet. id ē opus doctrine ipeditat. spūalis. **E**t ille q̄dem excutiēs bestia in ignē. nichil mali passus est. **E**odem igni q̄ suos fouet. bestia comburit. quia eisdē uititib; & scī p'ficiunt. & impij cū suo auctore inuidiō deficiunt ut ip̄ba ait. **Z**el' apphend' ip̄m in eruditiū: & nē ignis adūsarios comedit. **C**ontigit aut' patrē publii febrib; & disintia ueratiū iacē. **C**ur i firmū infidelē p'ce saluat. q̄ thymoteum t'phimūq; fideles ifirmos unū medicinali arte reparat. altūm ex

toto relinquit. nisi quia ille foras pmi
racin sanandus erat qui uiuus intus non
erat. qui non indigebat qui salubriter intus
uuebat. **N**auigauimus in nauem ale
xandrina. que in insula hyemaueiat.
cui erat insigne castroꝝ. **C**redo pmi
tus in insigne castroꝝ esse positum. scilicet uicio
librarioꝝ. r. litteram adiectam: sic frus
tra panis profuit. et appropiat p ap
ppiat sepe scriptum in antiquissimis ex
plaribus. inuenimus. In greco enim in insigne
castroꝝ. paresemo. dios. corouis. scriptum
est. Dios corouis autem gemini castroꝝ id est
castor et pollux que uocantur: testis est
urbs colchoꝝ. que ab amphito et circio ge
minorum aurigis facta. ex eo nomine
dioscoria cognominata est. Quos ob id
gentiles deos inuocant: quia in periculis
nauitatum si solitarie stelle in nauem ut
in antennis apparuerint periculosi: si uero ge
mini. prosperi cursum se nuntiant. quare adue
ntu fugari deam illam appellatam helenam
ferunt. In alia translatione per paresemo di
os corouis scriptum uicimus: cui erat signum
iouis filij. ferunt enim fabule iouem in
cignum transformatum ledam thesei iu
gem stupuisse: atque inde natam helenam.
Vnde dicitur. iste modulatus ales ledam pe
tuit aperit. Item eandem mutatam in stel
lam uicisse: et castroꝝ ac polluce geminos
percasse. **Q**uia bene spiritus sanctus lo
cutus est per ysaiam prophetam ad patris nostri
dies. Vade ad prophetam istum et dic. Aure au
diens et ret. Hanc prophetiam quam apertis af
firmat a spiritu sancto pronuntiata. ipse liber

propheta a domino dictum esse commemorat. Ex quo
liquido ostenditur una et uoluntas et natura
esse domini et spiritus sancti. et in nuncupatione spiritus
domini nomen intelligi. Neque uero paulus alium
hunc spiritum sanctum hoc de eo scripsit. qui in
prophetis ante aduentum domini aliter fuit. sed de
eo cuius ipse participes erat. et omnes qui in
de consummate uirtutis ferebant. Vnde
cum articulo eius meminit. quasi solitarii
et unum esse et testans. Et sic dicit non sim
pliciter pneumonia agyon. id est spiritus sanctus
sed cum additamento articuli. topneoma
to agyon. hoc est hic spiritus sanctus. et ysaiam
propheta commemorat cum articulo uoce.
dia. tu. agyu. pneumoniae. Petrus quoque
in eo sermone quo presentibus persuade
bat. oportet inquit impleri scriptam
quam prelocutus est spiritus sanctus. id est topneuma
to agyon per as dauid de iuda. ostendens
et ipse eundem spiritum in prophetis et in apostolis
operatum. Hec de beati didymi libris
excerpta. hec in nostris opusculis teneant
locum. **I**ncrassatum est enim cor ipsius
huius: et auribus grauitate audivit. **R**e
putemur crassitudine cordis. et graui
tate aurium esse non uoluntatis: sub
iungit culpam arbitrii et dicit. **E**t oculos
suos oppresserunt. ne forte uideant
oculis: id est ipsi iniquis precedentibus causa
fuerunt. ut deus eis oculos clauderet. vel
ad superiora iungendum est: dicente
domino ad prophetam. Vade ad prophetam istum
et peccata quibus; cecitatem inuenerunt iniqua: si
forte uel sic audire. et ad me iusti dig
nentur. **O** ansit autem biennio toto in suo
con

ductu. id. in suo hospicio qd ipe co-
 dixerat. xpm omnib; predicabat.
 n̄ solum quide iudeis. s; et genti-
 b; quas illis rep̄b̄atis dixerat esse
 saluandas. **E**t docens que s̄t de
 dño ihu xpo. cum om̄i fiducia si-
 ne phibitione. **N**on solum rome
 pdicare phibitus ē. s; necdum ne-
 ron̄is impio roborato nec in tan-
 ta erumpente scelera. quanta de
 eo narrant hystorie. dimissus ē
 ut euq̄lium xpi in occidentis q;
 partib; predicaretur. sicut ipe ro-
 manis ait. **N**unc ḡ pficiscar in
 iherlm ministrare sanctis. **E**t pav-
 lo pt. **H**oc ḡ cum cōsummauero.
 pficiscar p̄ uos in hispaniā. **P**ost-
 ea ū. id. ultimo neronis anno.
 retentus ab eo martyrio corona-
 tus ē. **Q**uod utrumq; in secunda
 ad timotheū eplā. quam passur⁹
 de uinculis dictat exponit. in p̄-
 ma inq̄ens mea defensione nemo
 in̄ affuit. s; om̄s me dereliquerūt.
Dñs autē michi astitit et confor-
 tauit me. ut p̄ me pdicatio im-
 pleret. & audirent om̄s gentes.
 et liberat⁹ sum de ore leonis. ma-
 nifestissime p̄p̄t crudelitātē ne-
 ronē leonem esse significās. **E**t in
 sequentib; et saluauit me. et sal-
 uum faciet in regnū suum ce-
 leste. qd̄ scil̄ presens sibi sentiret
 imminere martyriū. unde in
 eadem eplā p̄miserat. ego enī iā

immoloꝝ. et tempus mee resolu-
 tionis instat. Bonū certam̄ certa-
 ui. cursū consummaui. fidē ser-
 uauit. **I**tem nomina locorū. **J**uau
 cheldemach ager sanguinis
 qui hodieq; monstrat in hēlia ad
 australem plagam montis syon.
 et hactenus iuxta iudeoꝝ consili-
 um mortuos ignobiles. alios ter-
 ra tegit. alios sub diuo putrefa-
 cit. **A**sia regio que minor cog-
 nominatur absq; orientali par-
 te qua ad capadotiam syriamq;
 p̄gredit. undiq; circundata ē ma-
 ri. cui⁹ p̄uincie sunt. frigia. pam-
 philia. cilicia. lycania. galatia.
 et alie multe. s; specialiter ubi
 ephesus ciuitas ē. asia uocatur.
Egypti regio. a septentione ma-
 re magnum. sinumq; arabicū.
 ab oriente rubrū mare. a meridi-
 e oceanū. ab occasu libiā habet.
 cui⁹ inferiore partē nilus dextra
 leua q; diuisus amplexu suo de-
 terminat. canopico hostio ab afri-
 ca. ab asia. pelusiaco. c. **Lx** p̄ passus
 in tuallo. **Q**uā ob causam inter in-
 sulas quidā egyptū retulere ita
 se findente nilo. ut utrumq; tra-
 mite. delte figurā efficiat. ideo
 q; multi grece litte uocabulo
 deltam appellauere egyptū. men-
 sura ab unitate aluer unde se p̄-
 mum findit ī latera ad canopi-
 cū hostiū. c. **Lx** vi. p. ad pelusiacū

*Explicit expositio inact
 apostolorū*

A

ce. l. iii. passus habens. **A**rabia regio inter sinū maris rubri qui p̄sicus et cū qui arabic⁹ uocat⁹. habet gentes multas. moabitas. ammonitas. idumeos. saracenos. aliasq; quāplurimas. **A**rabia autē sacra interpretari dicitur eo qd̄ sit regio turifera. odore creans. hinc eam greci eudemoni nri beatā uocauerunt. **E**thiopū regio ab indo flumīe consurgēs. iuxta egyptū inter nilum & oceanum in meridie sub ipsa solis uicinuate iacet. quoz tres sūt populi. hesperei occidentis. garamantes tripolis. indi orientis. **A**ntiochia ciuitas ē syrie celes. inq; barnabas & paulus sunt ordinati. Et et alia in p̄sidia puincia asie. in qua idem predicantes dixerunt iudeis. **V**obis oportebat primum loqui uerbum dei. s; quoniā repellitis illud. i. c. **A**lexandria ciuitas ē egypti que quondā nō dicebat⁹. inter egyptum. africanam. et mare quasi claustrū posita. **I**n qua beati marci cūgliste tumulus hodie q; in ecclesia uenerat⁹. **A**zotus oppidū est insigne palestine quod hebraice uocat⁹ asdot. et est una de quinq; olim ciuitatib⁹ allophiloz. **A**ttalia ciuitas pamphilie maritima. **A**mphipolis ciuitas macedonie ē. et altera eiusdē nominis in syria.

Apollonia ciuitas & ipsa macedonie est et altera eiusdē nominis in syria. **A**pollonia ciuitas et ipsa macedonie. et est altera ī puincia africe que dicitur pentapolis. **A**thene ciuitas in achaia philosophie dicta studijs. que cū una sit plurali uisio semp̄ appellari solet. cui⁹ p̄ireus portus septemplici quondam muro cōmunitus fuisse describit⁹. **A**riopagus athenarū curia que interpretat⁹ uilla martis. qd̄ ip̄e quondam aduodecim dīs iudicatus sit. **A**llos ciuitas asie maritima eadem apollonia dicta. **A**ntipatris ciuitas palestine nunc diruta. quā herodes rex iudee ex patris sui nomine uocauerat. **A**ppisforū nomen fori rome. ab appio quondā consule tractū aquo et uia appia cognominata ē. **B**abylon metropolis regni chaldeorū. ubi eoz qui edificauere turrim lingue diuise sūt. aqua & regio circumposita babylonia uocat⁹. **H**anc fuisse potentissimā et campestris p̄ quadrum sitā ab angulo usq; ad angulū muri sedecim milia tenuisse passuum. idē simul p̄ circuitū. **L**ruy. refert herodotus et multi alij qui grecas hystorias cōscripserunt. **A**rr autē idē capitoliū illius urbis. est turris que p̄t

diluuium edificata. quatuor
milia passuum tenere dicitur. cuius
partem ruinam muri tantum ficti-
les remansisse. et ob bestias que
illic abundant captandas recu-
perari esse traduntur. **B**ithunia
provincia asie minoris. que et
quondam biblicia. & deinde
mugdonia dicta est. Ipsa est et ma-
ior frigia. hiera flumine a gala-
tia determinata. habet ciuitatem
eiusdem nominis. **B**ereia ciui-
tas est in macedonia. que uer-
bum domini nobiliter accepit. **C**ap-
padotia regio in capite syrie. id est
ad septentrionem. **C**irene ciui-
tas in libia. cuius regio etiam pen-
tapolitana uocatur. eo quod quinque
urbibus maxime fulgeat. bereni-
ce. arsinoe. ptolomaide. appollo-
nia. ipsa que cyrene. **C**reta greci-
ce insula. centum quondam urbibus
nobilis. unde et centopolis dicta
est. **C**yperus insula in mari pam-
philio. xv. quondam oppidis insig-
nis. famosaque diuitiis et mari-
me eris. Ibi enim prima huius me-
talli inuentio et utilitas fuit. cui
proximum est in finibus cilicie pro-
muntorium et oppidum ueneris.
Cylitia provincia asie. quam cognu-
imus inuenit salomon a syria ce-
le separat. **C**barra ciuitas me-
sopotamie apud romanos cras-

174.
siade. apud nos autem hospitio
abraham patriarche. et parentis
eius morte nobilis. **C**haldeorum re-
gio inter babiloniam et arabiam. ti-
grin et eufraten. **C**hanaan filius
cham obtinuit terram a sydone us-
que ad gazam. quam iudei deinceps
possederunt cunctis chananeis.
Cesaree ciuitates due sunt in ter-
ra reipmissionis. Una cesarea pa-
lestine in litore maris magni
sita. que quondam purgos. id est
turris stratonis dicta est. sed ab
herode rege iudee nobiliter et pul-
chrius. et contra uim maris mul-
to utilius constructa. in honorem
cesaris augusti cesarea cognomi-
nata est. Cui etiam templum in
ea marmore albo construxit. in
qua nepos eius herodes ab an-
gelo percussus. cornelius centurio
baptizatus. et agabus propheta zo-
na pauli ligatus est. Altera uero ce-
sarea philippi cuius euangelii scrip-
tura meminit. ad radices montis
libani ubi iordanus fontes sunt.
a philippo tetrarcha eidem regio-
nis facta. et in honorem tiberii
cesaris cognominata est. Sed et ter-
tia cesarea cappadocie metropo-
lis est. cuius lucas ita meminit.
Profectus est ab epheso. et descen-
dens salutauit ecclesiam. **C**orin-
thus. ciuitas achae maritima.
Cencre. portus corinthorum ciuitas

tis. **C**hio insula ante bythiniā.
cuius nomē syra lingua mastice
designat. eo quod ibi masticæ gignitur.
Hanc aliqui chiam appella-
uere a chione nymp̄ha. **G**uid in-
sula contra asiam. **C**hoos nobilis-
sima contra asiam insula. adiacēs
p̄uincie attice. et est eiusdē noīs
oppidum in insula calumna. **D**a-
mascus. nobilis urbs fenicis. que
et quondā in omni syria tenuit
principatū. & nunc sarracenorū
metropolis eē p̄hibet. Unde rex
eorū mauuias famosam in ea sibi
sueq; genti basilicam dicauit. xp̄i-
anus in circuitu ciuibus beati bap-
tiste ioh̄is eccliam frequentanti-
bus. **P**erbe ciuitas lycæonice pro-
uincie. **H**elamite principes p̄-
sidis. ab helam filio sem appella-
ti. **E**p̄hesus amazonū opus. ciui-
tas in asia. ubi requiescit beat⁹
ioh̄es euāgelista. **F**rigia. p̄uincia
asie. troadi sup̄iecta. septentriona-
li sua parte galatie contermina.
meridiana lycæonie. & pisidie.
migdonicq; ab oriente cappado-
ciam attingit. **D**ue sūt autem
frigie. quarum maior simirnā
h̄t. minor ū ilium. **F**enicia p̄-
uincia syrie. cuius partes sūt sa-
maria. & galilea. et alię pluri-
me regiones. **G**alilee due sūt.
una galilea gentiū uicina fini-
bus tyriorū in tribu neptalim

altera circa tyberiadem. et stag-
nū genesareth in tribu zabu-
lon. **G**aza. ciuitas insignis pa-
lestine. que apud ueteres erat t̄-
min⁹ chananeorū ad meridiem.
s; antique gaze locū uir funda-
mentorū uestigia demonstrant.
Hec autē que nunc cernit. in a-
lio loco p̄ illa que corruit edifi-
cata ē. **G**alatia p̄uincia asie a
gallis uocabulum trahens. Qui
in auxiliū a rege bythinie euo-
cati. regnū cum eo acta uictoria
diuiserunt. sicq; deinde grecis
admyrti. p̄mo gallogreci. postea
galathe sūt appellati. **G**retia.
p̄uincia quedam achæie. que a
grecis scriptorib⁹ hellas uoca-
ta ē. in qua athenarū ciuitas ē.
quondā attica dicta. **I**erusalē
metropolis quondā totius iudee.
que nunc ab helio hadriano cesa-
re qui eā quondā a tito destructā
latiore situ restaurauit. helia cog-
nominata ē. Cui⁹ ope factum ē. ut
loca sc̄a idē dñice passionis & re-
surrectionis. s; et inuentioni sc̄e
crucis quondā infra urbem iacen-
tia. nunc eiusdē urbis muro sep-
tentrionali circudent. **H**adru-
metus ciuitas in byzantia. regi-
one africe. **H**adria nomē maris.
contra rauennā. quod p̄ ostia pa-
di fluminis intrat. et sumit uo-
cabulū ab hadria prima ciuita-

te. que eid. em mari nom hadria
 tici dedit. **I**udea aliquā tota
 terra. xv. tribuū appellat. ali
 quando due tantū tribus. que qñ
 dam iuda uocabant. ad distinctio
 nē galilee et samarie aliarūq; in
 terra repmissionis regionū. Et no
 tandū apud hystoricos qđ iudea
 ad palestina. galilea ū et samaria
 ad fenicē ptineant. **I**oppe oppi
 dum palestine est maritimum.
 in tribu dan. ubi hodieq; sara
 monstrant in litore. in quib; an
 dromeda religata persei quondam
 uiri sui fertur liberata fuisse pre
 sidio. **I**conū ciuitas celeberr
 ma lycaonie. & est altera in cilia.
Italia regio et pata romanoy. ab
 italo rege uocabulum trahens.
 que ab affrico & a bozea mari mag
 no cincta. reliqua alpiū obicib;
 obstruit. **L**ybie puintie due sūt.
 Una lybia cyrenaica de qua dic
 tum est. & partes lybie que est
 circa cyrenen. Hec post egyptū
 in parte affrice prima est. y ma
 ri lybico cognomen dedit. P̄ qm
 lybia ethyopum usq; ad meridia
 nū ptingens oceanū. **L**yddaci
 uitas palestine in litore maris
 magni sita. que nē diospolis ap
 pellatur. **L**ycæonia puintia asie.
 Est et alia eiusdē nominis ciuitas
 in frigia minore. **L**ystra ciuitas
 lycaonie. **L**ycia. puintia asie.

Lasea. ciuitas litoraria crete insu
 le iuxta locum qui uocatur boni
 portus ut ipse lucas exponit. p
 qua corrupte talasse legunt. Non
 oliueti ad orientē iherlm. torren
 te cedron interfluente. ubi ulti
 ma dñi uestigia humo impre
 sa hodieq; monstrant. Cumq; t̄
 ra eadem cotidie a credentibus
 hauriat. nichilomin; tam ead
 scā uestigia pristinū statū con
 tinuo recipiunt. Deniq; ecclia
 in eui medio sunt rotundo sce
 mate et pulcherrimo ope conde
 ret. summū tantū cacumē ut
 perhibent ppt dñici corporis
 meatū nullomodo contegi et cō
 camerari potuit. s; transitus ei
 iter ad celum usq; patet aptuoy.
Medi a madaī filio iafeth appel
 lati. Sunt autē int flumē indū
 et flumē tygrum regiones iste a
 monte caucaso usq; ad mare ru
 brum ptingentes. aracusia. par
 chia. assyria. psidia. & media. q̄s
 scriptura sacra uniuersas sepe me
 die noīe uocat. **M**esopotamia re
 gio int flumina tygrin et eu
 fratē. que et ipso uocabulo g
 ce in medio fluminū esse posita
 monstrat. Huic ad meridiem suc
 cedit babilonia. deinde chaldeā.
 nouissime arabia eudemou. **O**a
 dian ciuitas iuxta arnomem &
 areopolim. cui nunc ruine tan

tuimū demonstrant. ubi moy-
ses apud iethro socerū suū exula-
bat. **O**ysia puincia asie grecorū
nobilissima. et uirtutib; alexand
magni nobilior facta. **M**acedonia
puincia nē aceolis dicta ē. et alte-
ra eiusdem nominis iuxta flu-
men danubium. feruntq; auc-
tores transisse exeuropa moesas.
& brigas. et thynos. aquib; appel-
lantur in asia musyfriges & byti-
ni. **M**ylene ē insula contra asiam.
que a primo continente abest. vñ
d p. **O**yletus ciuitas in asia mari-
tima. x. stadys ab ostio meandri am-
nis segregata. ubi paulus ephesiorū
maiores alloquit. Est et insula igno-
bilis. noīs eiusdē. in mari egeo ul-
ionio. **N**azareth. uiculus in galile-
a iuxta montē thabor. unde i dñs
nr̄ ih̄c nazarenus ē uocatus. h̄tq;
ecclesiam in loco q̄ angelus ad beatā
mariā eūgelizaturus intrauit. h̄
et aliā ubi dñs est nutrit. **N**eapo-
lis ciuitas carie. que ē puincia asie.
Partheni int̄ flum̄ indum qd̄ est ab
orientē. & inter flum̄ tygrin qd̄ ē
ab occasu siti sunt. ut supra dictū
ē. **P**ontus multarū gentiū um
regio iuxta mare ponticū. quod
asiam europamq; determinat. &
propt̄ plurimā ostiorū danuuij
infusionem dulcius ceteris ē cog-
noscit. **P**amphilia puincia asie.
Paphus ciuitas maritima in cypro

insula. ueneris quon- da sacris
carminib; q; poeta tri rū famo-
sa. que frequenti ē re motu
lapsa. nunc ruinarū tantū ues-
tigys quid olim fuerit ostendit.
Perge ciuitas pamphiliē puincie
Pisidia puincia asie. **P**hilippis ci-
uitas in p̄ma parte macedonie.
Patara ciuitas lytie puincie in a-
sia. **P**tholomais ciuitas iudee ma-
ritima. prope montē carmelum.
que quondam achō dicta ē. Est au-
tem altera ptholomais in pentapo-
li puincia affrice. cui supra me-
mini. **P**uteolis ciuitas colonia cā-
panie. eadē dicta archadia. **R**o-
ma urbs in italia totius quondā
orbis dñā. a conditoris sui romu-
li noīe sic uocata. quā propt̄ ex-
imā uirtutē pleriq; scriptorū
q̄si sola esset. urbem appellare ma-
lebant. **R**hod̄ cycladiū insularuorū
nobilissima. & ab orientē p̄ma. qñ-
dam opiusa uocata. in qua urbs
eiusdē noīs fuit. aereo colore fa-
mosa. lxx. cubitorū altitudinis.
Distat autē a portu asie. xx. mili-
bus passuū. **R**egū est ciuitas
sicilie maritima. uiginti milib;
passuū. a pmuntorio peloro se-
creta. cuius nom̄ g. interp. dis-
criptio. eoq; hec sicilie pars qñ-
dam brutio agro italie coherēs.
mor̄ int̄fuso mari fit auulsa
xv. p. in longitudinē fretō. in

septē milib; qñ
gentis passib;

latitudinē autē ō d. iuxta co-
lumnā regiam. In quo freto est
scopulus scylla. id: carypdis. ma-
re uerticosū. ambo clara seuitia.
Samaria ciuitas regalis in isrl.
in uertice montis somer posi-
ta. s; et omīs regio q̄ c̄ca eam fu-
it. a ciuitate quondam nom̄ ac-
cepit. media int̄ iudeā & gali-
leam iacens. hec ab herode anti-
patis filio i honore auḡti cesaris
ḡto noīe sebastē. id: auḡta uoca-
ta ē. **S**ychem ciuitas iacob. nō
neapolis dicta. iuxta sepulchrū
ioseph. que a filio emmoz regis
sui uocabulū sumpsit. iuxta q̄m
dñs samaritanę mulieri ad pu-
teum loquit̄. ubi nō ecclia fabri-
cata ē ex latē montis garizim. **Sy-**
na mons in regione madian. sup
arabiam in deserto. q̄ alio noīe cho-
reb appellat̄. vnde dicit̄. et fecerūt
uitulum i choreb. cū hoc moyses
i syna factū sc̄pserit. **S**aronas qd̄
int̄pretat̄ campestris. regio ē ace-
sarea palestine usq; ad oppidū iop-
pe ptingēs. et ē hodie q; loc̄ pas-
centis gregib; apt̄. que iuxta so-
li q̄litate pet̄ predicante. fidei
continuo fructus germinauit. s;
et int̄ montē thabor et stagnū ty-
beriadis. regio saronas appellat̄.
Sydon urbs foenicis insignis oliu.
termin̄ chananę ad aquilonē.
iuxta libani montis ortū sita. &

176.
ipsa artifer uir. **S**eleucia ciuitas
syrie nobilis. in p̄muntorio syrie
antiochie sita. **S**alamis ciuitas
in cypro insula. nō cōstantia dicta.
qm̄ tratanū p̄ncipi. tēpe iudei i-
terfectis omnib; accolis deleuerūt.

Samotrbacia insula ē in pacasico
sinu. **S**yrta que hebraice aran d̄r
regio ē int̄ flum̄ eufraten. et ma-
re magnū. usq; ad egyptū ptingēs.
h̄t marinas puñtias. cōmagenā
phoeniciā & palestina. absq; sarra-
cenis i nabatheis. quoz gentes s̄t
xii. **S**amo insula est in mari egeo
inq̄ reptā p̄us fictilia uasa tradun-
tur. unde & uasa samia appellata s̄.
myrna ciuitas litie puñtie i asia.
cui lucas ita meminit. & pelaḡ ci-
litie i pamphilię nauigantes. ueni-
mus i smyrnā litie. Pro q̄ aliq̄ codi-
ces h̄nt. uenim̄ lystin que cilitie.
Porro iheronim̄ in libro hebreoz
nominū smyrnā ponit. & int̄pre-
tat̄ amaram. **S**al^{solon} mon ciuitas
maritima crete usule. **S**yrtes are-
nosa i mari magno loca multuoz
tribilia & metuenda. eo qd̄ ad se om-
nia diripe soleant. & appropinq̄n-
ti uadoso mari hereāt. hec autē ad
mare egyptū uicina s̄t. & parit̄
admiscent̄. **S**uracusa metropolis
sicilie sub p̄muntorio pachino. Si-
quidē sicilia ipsa t̄b; ē distincta p̄-
muntorius. vnde et a triangula
spetie trinacria q̄ndā uocata. mox

a siculo regge sicilia dicta ē. Primū
p̄muntoriū dicit̄ peloriū. & aspec
at ad aquilonē. cui messana ciui
tas prima ē. & aduersū ex italia
p̄muntoriū • um caenus. xij. sta
dioꝝ inuallo. Secundū dicit̄ pa
chinū. qđ respicit ad euronotios.
Tertū appellatur lylybeū. ciuita
tatē eiusdē noīs habens. & dirigi
tur in occasū. **T**arsus ciuitas me
tropolis cilicie p̄uincie. paulo a
postolo gloriosa. **T**yrus metro
polis phenicis. in tribu neptalim.
xij. p̄pe miliario acesarea philip
pi. **H**ec quondā insula fuit pre
alto mari septingentis passib⁹ di
uisa. s; ab alexandro terre continē
facta ē p̄pter expugnationē. mul
ti in breui freto aggerib; cōpor
tatis. cui⁹ maxime nobilitas con
chilio atq; purpura cōstat. **T**ro
has ciuitas asie maritima. eadē
antagonia dicta. **T**yatire ciuitas
lydie que ē p̄uincia asie. templo
quondam esculapū famosa. cui⁹
cuius erat illa lydia porphuro po
lis. id; purpure uenditrix. que
in philippis fidem x̄ suscepit.
hessalonica ciuitas macedonie.
heatrū loc⁹ a spectaculo mutuās
uocabulū. qđ in eo ppl̄s stās desu
p ludos scenicos cōtemplaretur.

